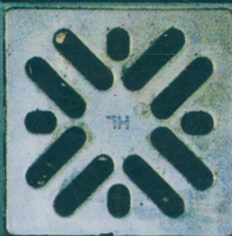
PATRICIA
CORNWELL

Skarpeta

– KRIMINALINIS ROMANAS –

baltos lankos

PATRICIA
CORNWELL

SKARPETA

Iš anglų kalbos vertė
Vesta Berkmanienė

baltos lankos

UDK 821.111(73)-31
Co-207

Versta iš:
Patricia Cornwell, *Scarpeta*,
Penguin Group, 2008

Redaktorė
Inga Jankauskaitė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Maketavo
Sigrida Juozapaitytė

ISSN 2029-2597
ISBN 978-9955-23-508-8

„Pamišėlio proto būseną iš tikrųjų galima nustatyti iš jo eisenos ir sutrikusių sapnų.“

Montagu Lomax *Beprotnamio gydytojo užrašai*, 1921

Skiriama Ruth
(1920–2007)

Ir kaip visada,
su dėkingumu – Staci

1

Daktarės Kei Skarpetos operacinio chalato rankovės tarsi šlapia pilka vata buvo aplipusios smegenų purslais, krūtinė aptaškyta krauju. Cypė „Stryker“ pjūklai, barbeno tekantis vanduo, kaulų dulkės skraidė ore tarsi miltai. Ant trijų stalų jau gulėjo kūnai, o kiti dar laukė savo eilės. Buvo antradienis, sausio pirmoji, Naujųjų metų diena.

Skarpeta ir be skubių toksikologinių tyrimų suprato, kad jos pacientas prieš nuspausdamas kojos pirštu šautuvo gaiduką buvo išgėręs: vos tik pradėjusi jį skrosti pajuto bjaurų aštrų išgertuvių dvoką, sklindantį iš kūno. Anksčiau, kai Skarpeta dirbo teismo medicinos patologijos rezidente, manė, kad išvyka į morgą turėtų taip pribloškti piktnaudžiaujančiuosius alkoholiu, jog šie tučtuojau taptų blaivininkais. Pamatę atvožtą lyg kiaušinio indelis galvą, pajutę pomirtinio šampano smarvę, turbūt iškart pereitų prie „Perrier“ mineralinio vandens. Jeigu tik tokie dalykai juos paveiktų.

Ji pažvelgė į savo vyresnįjį asistentą Džeką FildingFildingą, nujausdama, kad jis tuoj pratrūks. Prie bankomato buvo apiplėšta ir nušauta studentė – iš jos atvertos krūtinės ląstos FildingFildingas traukė mirgančią organų masę. Rytiniame personalo pasitarime jis piktinosi, kad auka buvo tokio pat amžiaus kaip jo duktė, jos

abi domėjosi įžymybių gyvenimais ir rengėsi stoti į mediciną. Kai FildingFildingas į darbo reikalus ima žiūrėti asmeniškai – nieko gero nelauk.

– Ar mes daugiau nebeaštriname peilių? – suriko jis.Vibruojantys „Stryker" pjūklo ašmenys sucypė, morgo asistentas atvėrė kaukolę ir riktelėjo atgal:

– Gal nesimato, kad aš užsiėmęs?

FildingFildingas metė skalpelį ant vežimėlio:

– Kaip jums atrodo, ką galėčiau su šituo mėšlu čia nuveikti?

– Gerasis Dieve, duokit kas nors jam ksenakso ar ko, – spausdamas rankoje kaltelį priešais atvožtą kaukolę meldėsi morgo asistentas.

Skarpeta padėjo plautį ant svarstyklių, pasiruošusi nusmailintu pieštuku bloknote pasižymėti svorį. Niekur nesimatė nei tušinuko, nei popieriaus ar segtuvo. Kai Skarpeta užlipo į savo kabinetą, jai tereikėjo į kompiuterį perkelti pasižymėtus duomenis, tačiau ir viską atlikusi bei nusimovusi pirštines ji dar vis kartojo juos mintyse. Tai buvo modernus medicinos eksperto kabinetas, apstatytas daiktais, svarbiausiais tame pasaulyje, kuriam ji nebeteikė tiek vertės, kur žmonės tikėjo viskuo, kas susiję su teismu, ką mato per televiziją, o smurtas, išskyrus karą, buvo ne visuomenės problema.

Skarpeta ėmėsi pjaustyti plautį ir prisiminė, kad jam būdinga glotni blizganti vidinė pleura bei tamsiai raudonas subliūškęs ląstelių darinys. Rausvų putų kiekis minimalus. Kita vertus, didelių sužeidimų nebuvo, o plaučių kraujagyslės vos matomos. Ji staiga sustojo – gyvame veide nutaisęs abejingą ir niekinamą miną įėjo vyriausiasis asistentas Braisas. Jis nebuvo toks jautrus, kad imtų į galvą tai, kas vyksta lavoninėje, tiesiog paprastai nervindavosi dėl visko, kas beatsitiktų. Priėjęs prie automato jis išsitraukė keletą popierinių rankšluosčių ir apsivyniojęs jais ranką pakėlė juodo sieninio telefono su užsidegusia linijos lempute ragelį.

– Bentonai, tu dar klausaisi manęs? – tarė jis į ragelį. – Ji kaip tik čia, laiko milžinišką peilį. Be abejo, ji tau sakė, koks svarbus mūsų šiandienis darbas? Blogiausia su ta studente, jos gyvybė kainavo du šimtus dolerių. Bladsas ar Kripsas, kažkoks gaujos šiknius, galėtum jį išvysti žinių reportaže. Visose naujienų laidose. Džekui nereikėtų tirti tos bylos. Ar kas manęs klausia? Apie kulkos paleidimą į pilvą. Ir savižudybę, aha. Grįžta namo iš Irako be jokio įdrėskimo. Su juo viskas tvarkoj. Smagių tau atostogų ir gero gyvenimo.

Skarpeta vėl užsidėjo kaukę, nusitraukė kruvinas pirštines ir išmetė jas į blizgantį raudoną pavojingų atliekų bakelį. Po to nusiplovė rankas gilioje plieninėje kriauklėje.

– Ir viduje, ir lauke nekoks klimatas, – sutarškėjo Braisas Bentonui, kuris nemėgo plepalų. – Pilna darbo, ir Džekas liguistai suirzęs, ar jau sakiau? Gal galim ką nors nuveikti? Pabėgtume savaitgaliui į tą tavo Harvardo ligoninę? Galėtume parengti kokį šeiminį projektą?..

Skarpeta paėmė iš jo telefono ragelį, nutraukė popierinius rankšluosčius ir išmetė juos į šiukšlinę.

– Baik erzinti Džeką, – pasakė ji Braisui.

– Manau, kad jis vėl vartoja steroidus ir todėl toks pakvaišęs.

Skarpeta atsuko jam nugarą.

– Kas atsitiko? – paklausė ji Bentono.

Jie jau buvo kalbėjęsi iš ryto. Jei Bentonas vėl skambina praėjus keletui valandų, kai ji jau vilki skrodimo kostiumą, tai nieko gero nereiškia.

– Bijau, kad patekom į keblią padėtį, – tarė jis.

Panašiai jis sakė praėjusią naktį, kai Skarpeta, grįžusi namo iš įvykio prie bankomato vietos, rado jį besivelkantį paltą ir skubantį pasitikti autobuso į Logano oro uostą. Niujorko policijos departamentas buvo patekęs į keblią padėtį ir jiems skubiai prireikė Bentono.

– Džeimė Berger prašo tavęs čia atvykti, – pridūrė jis.

Išgirdus tą vardą Skarpetai visada pakirsdavo kojas ir suspausdavo širdį, bet tai anaiptol nebuvo asmeniškai susiję su Niujorko prokurore. Tik Berger visada primindavo praeitį, kurią Skarpeta stengėsi pamiršti.

– Kuo greičiau, tuo geriau. Gal pirmos valandos traukiniu? – pasiūlė Bentonas.

Sieninis laikrodis rodė beveik dešimt. Skarpeta turėtų užbaigti darbą, nusiprausti, persirengti, be to, namuose ji norėjo atsidurti pirma. „Maistas“, – pagalvojo ji. Naminė mocarela, žirnių sriuba, mėsos kukuliai, duona. Kas dar? Rikota su šviežiais bazilikais – Bentonas taip mėgsta namuose gamintą picą su rikota. Vakar Kei paruošė visa tai ir dar daugiau, nenujausdama, kad Naujuosius metus sutiks viena. Turbūt jų bute nieko valgomo nėra. Kai Bentonas būdavo vienas, jį paprastai kas nors pasikviesdavo pietauti.

– Atvyk tiesiai į Belevju*, – tarė jis. – Daiktus gali palikti mano kabinete. Paruošiu tau bylą ir lauksiu.

Ji vos galėjo girdėti per ilgais ritmingais mostais galandamo peilio džeržgimą. Kieme sustaugė sirena ir, ant stalo stovinčiame saugos sistemos vaizdo ekrane praskriejus baltam furgonui, vairuotojo lange sušmėžavo tamsiarankovė ranka.

– Gal kas nors malonėtų tai užbaigti? – kiek galėdama garsiau suriko Skarpeta.

Tame Belevju centrinės ligoninės pastate, kur buvo kalėjimo kameros, plonas Bentono ausinių laidas jungė jį su žmona, esančia už kokių šimto penkiasdešimties mylių. Jis paaiškino, kad vakar vėlai vakare į teismo psichiatrijos skyrių pasiprašė priimamas vienas žmogus, ir pasakė, dėl ko skambina:

– Berger nori, kad apžiūrėtum jo sužalojimus.

* Seniausia JAV ligoninė Niujorke, Manhatane, įkurta 1736 m. (Čia ir toliau – vert. past.)

– Kuo jis kaltinamas? – paklausė Skarpeta.

– Kol kas dar niekuo, – atsakė Bentonas. – Praėjusią naktį įvyko žmogžudystė. Ir gana keista.

Jis spaudinėjo rodyklės „žemyn" klavišą, peržiūrėdamas vaizdą kompiuterio ekrane.

– Nori pasakyti, kad teismas nedavė orderio ekspertizei? – atskriejo Skarpetos balsas.

– Kol kas dar ne. Bet reikia, kad jį apžiūrėtum dabar.

– Jis turėjo būti apžiūrėtas, kai tik jį įleido. Tada dar būtų buvę galima rasti nusikaltimo požymių, o dabar jie arba jau sunaikinti, arba dingę.

Bentonas vis tebespaudinėjo rodyklės klavišą, dar kartą skaitydamas tai, kas buvo ekrane, ir sukdamas galvą, kaip apie tai užsiminti Skarpetai. Iš balso suprato, kad ji nieko nežino, ir Bentonas pasiutusiai tikėjosi, jog Skarpeta dar neišgirdo to iš ko nors kito. Liusė Farineli, jos dukterėčia, anaiptol nepritarė jo tvirtai nuostatai taip elgtis. Ji apskritai nemanė, kad jis kada nors tinkamai elgtųsi.

Džeimė Berger atrodė labai užsiėmusi, kai pasikvietė jį prieš penkias minutes, todėl Bentonas padarė išvadą, kad ji taip pat dar nematė tų prakeiktų gandų internete. Jis pats nežinojo, kodėl nė neužsiminė apie juos, kai turėjo progą. Nepapasakojo, nors privalėjo. Turėjo būti atviras su Berger jau seniai. Reikėjo jai viską paaiškinti jau beveik prieš pusę metų.

– Jis sužeistas nesunkiai, – pasakė Bentonas Skarpetai. – Uždarytas vienas, su niekuo nesikalbės ir nebendraus, kol atvyksi. Berger nori, kad niekas neverstų jo ką nors daryti, ir mano, jog ekspertizė gali būti atidėta tol, kol tu būsi čia. Kadangi ji to nori...

– Nes to nori ir kalinys?

– Viskas dėl politinių priežasčių, o jis visai ne kalinys, ne toks, kuris uždaromas vienutėje, jei jau čia pateko. – Iš padriko nervingo kalbėjimo atrodė, tarsi kalbėtų ne Bentonas. – Kaip ir minėjau,

jis nėra kaltinamas žmogžudyste. Tam nėra jokio pagrindo. Jokių įkalčių. Iš esmės jis uždarytas kaip civilis asmuo. Mes negalime priversti jo pasilikti ilgiau negu septyniasdešimt valandų, nes jis neužpildė sutikimo anketos, ir, kaip sakiau, nėra kuo nors kaltinamas, bent jau dabar. Gal kas pasikeis, kai jį apžiūrėsi. Tačiau šiuo metu jis gali išeiti, kai tik užsimanys.

– Tikiesi, kad surasiu kažką, kas leis policijai apkaltinti jį žmogžudyste? Ir kodėl, kaip manai, jis nepasirašė?.. Baik. Tas pacientas pats pasiprašė į kalėjimo vienutę su išlyga, kad galės iš jos išeiti kada panorės.

– Plačiau paaiškinsiu, kai pasimatysim. Nesitikių, kad ką nors rasi. Jokių vilčių, Kei. Tik prašau tavęs atvykti, nes situacija labai sudėtinga. Be to, Berger iš tiesų norėtų, kad būtum čia.

– Net jei per tą laiką, kol atvyksiu, jis išeis?

Jis nujautė, ko Skarpeta norėtų paklausti. Bentonas dabar elgėsi kitaip negu tas šaltas tvirtas teismo psichologas, kokį ji pažinojo jau dvidešimt metų, tačiau neketino kreipti į tai dėmesio. Ji buvo lavoninėje, ir ne viena. Skarpeta nė nemanė jo klausinėti, kas, po galais, su juo darosi. Bentonas tarė:

– Jis tikrai neišeis, kol čia pasirodysi.

– Nesuprantu, kodėl jis ten, – ji neketino nusileisti.

– Mes taip pat tiksliai nežinom. Bet, trumpai tariant, kai nusikaltimo vietoje pasirodė farai, jis primygtinai reikalavo, kad būtų nuvežtas į Belevju.

– Kuo jis vardu?

– Oskaras Beinas. Jis sakė, kad vienintelis asmuo, kuriam leis įvertinti savo psichiką, esu aš. Todėl ir buvau pakviestas, ir, kaip žinai, nedelsdamas išvykau į Niujorką. Jis bijo gydytojų. Jį ištinka panikos priepuoliai.

– Kaip jis sužinojo, kas esi?

– Nes jis žino, kas esi tu.

– Jis žino, kas aš?

– Farai paėmė jo drabužius, tačiau jis sako, kad jeigu jau jie nori gauti kokių nors daiktinių įkalčių, – o tam, pabrėžiu, nėra jokio orderio, – tai tą padaryti gali nebent tu. Mes vylėmės, kad jis nusiramins ir leis vietiniams medicinos ekspertams juo pasirūpinti. Nieko panašaus. Jis vis nesukalbamesnis. Sako, kad daktarai kelia jam siaubą. Kad jam odinefobija ir dishabiliofobija.

– Jis nepakelia skausmo ir bijo nusirengti?

– Ir kaliginefobija. Gražių moterų baimė.

– Aišku. Štai kodėl jis jaustųsi saugus su manimi.

– Tikiuosi, supranti, kad juokauju. Jis mano, kad tu graži, ir akivaizdžiai tavęs nebijo. Jeigu kas ir turėtų bijoti, tai tik aš.

Tai buvo tikra tiesa. Bentonas nenorėjo, kad ji čia atvyktų. Jis netgi nenorėjo, kad Skarpeta šią akimirką būtų Niujorke.

– Ar aš gerai supratau: Džeimė Berger nori, kad atskrisčiau ten per pūgą, apžiūrėčiau kalėjimo vienutėje pacientą, kuris neturi nieko bendro su nusikaltimu...

– Svarbu kaip nors išsikrapštyti iš Bostono, o čia oras visai neblogas. Tik kiek šaltoka. – Bentonas pažvelgė pro langą – lauke buvo apsiniaukę.

– Leisk man baigti reikalus su savo atsargos seržantu, Irako karo auka, kuris to nesužinojo, kol pasiekė namus. Pasimatysim vidurdienį, – tarė Skarpeta.

– Saugaus skrydžio. Myliu tave.

Bentonas baigė pokalbį ir vėl ėmė varinėti rodyklės „žemyn“, po to „aukštyn“ klavišus, skaitydamas dar ir dar kartą, tarsi kuo daugiau jis žiūrėtų į tą anoniminį paskalų srautą, tuo mažiau jis atrodytų įžeidžiantis, atstumiantis ir bjaurus. „Lazdos ir akmenys“, – sakydavo Skarpeta. Gal toks elgesys ir atleistinas mokinukams, bet tik ne suaugusiems žmonėms. Žodžiai gali žeisti, ir kartais labai skaudžiai. Kokia pabaisa galėjo taip parašyti? Kaip ta pabaisa visa tai sužinojo?

Jis paėmė į rankas telefoną.

Skarpeta beveik nekreipė dėmesio į Braisą, vežantį ją į tarptautinį Logano oro uostą. Jis neužsičiaupdamas malė liežuviu apie šį bei tą dar nuo tada, kai užsuko paimti jos į namus. Labiausiai jis skundėsi daktaru Džeku FildingFildingu, vis kartodamas, kad nuolatos gyventi praeitimi tai tas pats, kaip šuniui grįžti prie savo paties vėmalų. Arba primindavo Loto žmoną, pažvelgusią atgal ir pavirtusią druskos stulpu. Braiso biblinės alegorijos buvo neišsenkančios ir erzinančios; jos neturėjo nieko bendro su jo religiniais įsitikinimais – jis sakėsi tokių neturįs. Tai buvo tik perliukai, užsilikę iš universitete rašyto kursinio darbo, kuriame Bibliją aptarė kaip literatūros kūrinį.

Skarpetos asistento manymu, negalima priimti į darbą žmonių, susijusių su tavo praeitimi. FildingFildingas buvo iš jos praeities. Jo gyvenime yra buvę sudėtingų situacijų, bet, kita vertus, kas gi to nėra patyręs? Kai Skarpeta buvo paaukštinta ir pradėjo ieškoti vyresniojo asistento, ji pasidomėjo, ką veikia FildingFildingas, susirado jį ir sužinojo, kad jis nėra labai užsiėmęs.

Paprastai bevertės globėjiškos Bentono pastangos dabar jai atrodė daug svarbesnės. Jis sakė, kad ieško pastovumo, o žmonės, užvaldyti permainų troškimo, užuot ėję į priekį dažnai pasuka atgal. Noras įdarbinti žmogų, kurį ji pažinojo nuo pat savo karjeros pradžios, yra visai suprantamas, teigė Bentonas. Tačiau dairytis atgal pavojinga dėl to, kad matome tik tai, ką norime matyti, pridūrė jis. Tik tai, kas suteikia mums saugumo.

Tai, kad Bentonas buvo linkęs nepritarti jos nuomonei, iš pradžių vertė Skarpetą nepasitikėti savimi. Jis nenorėjo sutikti su jos požiūriu į jų šeiminį gyvenimą, pastaruoju metu nedarnų ir chaotišką kaip niekad. Nuo tada, kai daugiau nei prieš penkiolika metų užsimezgęs jų meilės ryšys subrendo, iki pat praėjusios vasaros jie niekada negyveno drauge ir nežinojo, ką reiškia diena iš dienos būti kartu. Vestuves juodu labai kukliai atšventė sode

prie Skarpetos vagonėlio Čarlstone, Pietų Karolinoje; ten ji vertėsi privačia praktika, kurią po to buvo priversta nutraukti.

Vėliau jie atvyko į Belmontą Masačusetse, norėdami gyventi arčiau Maklaino psichiatrinės ligoninės, kurioje dirbo Bentonas, ir Votertauno, kur Skarpeta pradėjo eiti vyriausiosios Valstybinio Šiaurės Rytų apygardos teismo medicinos ekspertės pareigas. Kadangi Niujorkas buvo netoli, ji manė, kad jiems būtų visai neblogai priimti Džono Džėjaus kriminalinės teisės universiteto kvietimą dirbti jame neetatiniais lektoriais, teikiančiais nemokamas konsultacijas Niujorko policijos departamentui, Niujorko teismo medicinos valdybai ir Teismo psichiatrijos skyriams, tokiems kaip Belevju.

– Aišku, tokie dalykai neverti tavo dėmesio ir tikriausiai visai tau nesvarbūs, bet, nors ir rizikuoju įsiutinti, ketinu tau tai pasakyti, – į jos mintis įsibrovė Braiso balsas.

– Kas man nesvarbu? – Skarpeta sukluso.

– O, sveika sugrįžusi. Nekreipk į mane dėmesio. Aš tik šnekėjausi su savimi.

– Atsiprašau. Atsuk juostelę atgal.

– Po personalo susirinkimo aš nieko nesakiau, nes nenorėjau atitraukti tavo dėmesio nuo viso to mėšlo, kuris vyko šį rytą. Todėl palaukiau, kol baigsi darbą ir galėsime trumpai šnektelėti akis į akį už uždarų durų. Kadangi niekas man nieko nepasakė, nemanau, kad kas nors tai pastebėjo. O tai gerai, tiesa? Lyg Džekas būtų per menkai šįryt įsiutęs. Aišku, jis nuolat niršta, nes turi egzemą ir alopeciją*. Tarp kitko, esi mačiusi sukietėjusį randą už jo dešiniosios ausies? Jis juk grįš į namus per šventes. Tikrai keista, kad taip nervinasi.

– Kiek puodelių kavos šiandien išgėrei?

* Alopecija – plaukų slinkimas; plikimas.

– Kodėl visada kaltas aš? Nereikia pykti dėl teisybės. Tu nekreipei dėmesio, kol tai, ką bandžiau pasakyti, pasiekė žiniasklaidą, o tada – bum – štai aš esu blogas berniukas, ir viso gero, pranašautojau. Jei ketini pabūti Niujorke ilgiau kaip vieną naktį, prašau, leisk man, mulkiui, sužinoti, ką veiksime. Gal susitarti su tuo treneriu, kuris tau taip patinka, dėl keleto treniruočių? Koks ten jo vardas?

Braisas susimąstė, prisidėjęs pirštą prie lūpų.

– Kitas, – atsakė pats. – Gal kurią nors iš tų dienų, kai būnu tau reikalingas kaip savaitgalio draugužis Niujorke, jis galėtų ką nors nuveikti su manimi. Ko tik nepadarysi dėl meilės.

Braisas gnybtelėjo sau į šoną.

– Nors girdėjau, kad vienintelis būdas, iškart paverčiantis tave trisdešimtmečiu, yra riebalų nusiurbimas, – tarė jis. – Teisybės serumo laikas?

Braisas pažvelgė į Skarpetą, gestikuliuodamas rankomis taip, tarsi jos būtų ne jo kūno dalis, o visai kitas gyvas padaras.

– Domėjausi juo internete, – prisipažino Braisas. – Stebiuosi, kaip Bentonas prileidžia jį taip arti tavęs. Man primena tą, kaip ten jo vardas, to iš „Keisto vaikino"? Tą futbolo žvaigždę? Vairuoja hamerį ir yra absoliutus homofobas, kol pakabina Emetą, kuris, kaip visi sako, atrodo lygiai taip, kaip aš, arba atvirkščiai, ir nuo to laiko jis tampa įžymybe. Na, bet turbūt nematei to filmo.

– Dėl kokios teisybės nereikia pykti? Ir prašyčiau bent viena ranka laikyti vairą, vis dėlto važiuojam per pūgą. Kiek sąskaitų apmokėjai šįryt „Starbucks"*? Pastebėjau ant tavo stalo du „Venti" kavos puodelius. Tikiuosi, ne abu jie išgerti šį rytą. Pameni mūsų pokalbį apie kofeiną? Tai narkotikas, taigi prie jo priprantama.

– Tu pats bjauriausias sutvėrimas, – tęsė Braisas, – iš visų mano sutiktų. O ta istorija tikrai keista. Paprastai auka tampa ne vienas įžymus žmogus, supranti? Tas paskalų rinkėjas, kad ir kas

* JAV kavinių tinklas, paplitęs beveik visame pasaulyje.

toks jis būtų, šlaistosi po miestą kaip kokia užsimaskavusi šiknos skylė ir dergia ant daugelio garsenybių iškart. Praėjusią savaitę tai buvo Blumbergas ir ta, ak, kaip ten jos vardas? Tas modelis, kurį nuolat suimdavo už daiktų mėtymą į žmones? Taigi šįkart ji pati buvo išmesta – iš kavinės „Pas Eleinę“*, už tai, kad pasakė kai ką šiurkštaus Čarliui Rouziui**. Palauk, gal Barbara Volters***? Ne. Dabar apie tai, ką mačiau „Apžvalgoje“. Galbūt ta, kaip ten jos vardas, tas modelis, pakabino tą dainininką iš „Amerikos dievaičio“. Ne, jį rodė per Elinos**** laidą, jo nebuvo „Pas Eleinę“. Ir tai ne Klėja Eiken***** ar Kelė Klarkson******. O kas buvo tas kitas? „TiVo“******* mane tiesiog žudo. Tai lyg nuotolinis kanalų perjungimas, kai tu nieko nelieti. Ar tau kada yra taip nutikę?

Snaigės tarsi baltų muselių spiečius trankėsi į priekinį stiklą, o valytuvai migdančiai šmėkščiojo, nespėdami jų nubraukti. Automobiliai riedėjo lėtai, tačiau nesustodami, ir Logano oro uostas turėjo pasirodyti jau už kelių minučių.

– Braisai? – paklausė Skarpeta tokiu balsu, tarsi lieptų jam arba užsičiaupti, arba atsakyti į jos klausimą. – Koks tas svarbus reikalas?

– Tai ta bjauri paskalų skiltis internete. „Pričiupau tave Gothame“********.

Skarpeta buvo mačiusi reklamas ant Niujorko autobusų ir taksi automobilių stogų, o jos anoniminis autorius buvo pagarsėjęs pagiežingumu. Žaidimo „Atspėk, kas už to slepiasi“ dėka jis atsidūrė

* Restoranas Niujorke, Antrojoje aveniu.

** Charlie Rose – JAV žurnalistas, TV pokalbių laidų vedėjas.

*** Barbara Walters – JAV žurnalistė, TV laidų vedėja.

**** Ellen DeGeneres – garsi JAV aktorė komikė, TV laidų vedėja.

***** Clay Aiken – JAV dainininkė, dainų autorė ir aktorė.

****** Kelly Clarkson – JAV poproko dainininkė, dainų autorė ir aktorė.

******* JAV skaitmeninių televizijos programų kompanija.

******** „Gotham Gotcha“: *Gotham* – neoficialus Niujorko pavadinimas; miestas, kuriame gyvena komiksų veikėjas Betmenas; *Gotcha* – *I've got you* – pričiupau, pagavau. (Angl.)

greta Pulicerio premijos laureatų, kurie smaginosi niekšiškai kenkdami žmonėms ir gaudami už tai pinigų.

– Tai šlykštu, – tarė Braisas. – Įtariau, kad bus bjauru, bet šita šlykštynė jau viršijo visas ribas. Ne dėl to, kad perskaičiau tą šlamštą, bet akivaizdu, kad tai „Google“ pavojaus signalas tau. Blogiausia, kad ten įdėta tokia fotografija. Tai visai nejuokinga.

2

Bentonas sėdėjo krėsle žiūrėdamas į bjaurią raudonų plytų sieną blausioje žiemos šviesoje.

– Atrodo, peršalai, – tarė jis į telefono ragelį.

– Šiandien truputį nesveikuoju. Todėl ir negalėjau greičiau tavęs susirasti. Neklausk, ką veikėme praėjusią naktį, kad susirgau. Džeraldas nesikels iš lovos. Ir nesakau, kad tai gerai, – pasakė daktarė Tomas.

Ji buvo Bentono kolegė iš Maklaino, o drauge ir jo psichiatrė. Ir tame nebuvo nieko keista. Kaip sakydavo daktarė Tomas, gimusi atokiame Vakarų Virdžinijos angliakasių rajone, „ligoninės labiau bendruomeniškos negu tie vargšai kalniečiai“. Praktikuojantys gydytojai prižiūrėdavo vienas kitą, savo šeimas ir draugus. Jie išrašinėdavo vaistų receptus vienas kitam, savo šeimoms ir draugams. Jie miegodavo vienas su kitu, bet, laimei, ne su savo šeimomis ir draugais. Retkarčiais jie susituokdavo. Daktarė Tomas buvo ištekėjusi už Maklaino radiologo, atliekančio kompiuterinius tyrimus Skarpetos dukterėčiai Liusei neurologinėje laboratorijoje, kur Bentonas taip pat turėjo kabinetą. Daktarė Tomas žinojo apie Bentoną beveik viską. Ji buvo pirmas žmogus, apie kurį Bentonas pagalvojo prieš keletą mėnesių, kai suprato, kad turi su kuo nors pasikalbėti.

– Ar perskaitei mano elektroninį laišką? – paklausė jos Bentonas.

– Taip, ir man iškilo klausimas, ar tai tikroji tavo nerimo priežastis? Manau, kad tai esi tu pats. Kaip tau atrodo?

– Manau, kad laikai mane baisiu savanaudžiu, – atsakė Bentonas.

– Būtų normalu, jeigu jaustumeisi žmonos apgautas ir pažemintas, – tarė ji.

– Pamiršau, kad praeitame gyvenime buvai Šekspyro teatro aktorė, – nusišaipė jis. – Gal pameni, neseniai buvo kalbama, kaip kažkas kažką apgavo, o pasirodo, tai netiesa. Kei neišklydo iš lizdelio kitam į glėbį. Ji buvo pagrobta. Jausčiausi raguotas, jeigu ji iš tikrųjų būtų mane apgavusi. Tačiau taip nesijaučiu, aš labai nerimavau dėl jos. Tik nesakyk, kad „damos per daug nesipriešina".

– Pasakysiu tik tiek, kad kai tai įvyko, nebuvo jokių liudininkų, – tarė daktarė Tomas. – Gal kai visi žino, tai atrodo įtikinamiau? Ar sakei jai, kas parašyta internete? O gal pagaliau ir pati pamatė?

– Nepasakiau ir esu tikras, kad ji dar nematė. Būtų paskambinusi ir įspėjusi mane. Keista, kad ji nepastebėjo.

– Taigi. Kei su savo trapiais įsivaizduojamais idealais. Kodėl jai nepranešei?

– Nebuvo laiko.

– Tau ar jai?

– Ji buvo morge, – tarė jis. – Maniau, palauksiu ir pasikalbėsime akis į akį.

– Grįžkime atgal, Bentonai. Pabandysiu atspėti: kalbėjaisi su Kei šį nuostabų rytą. Argi ne taip visada elgiatės, kai būnate toli vienas nuo kito?

– Kalbėjomės anksti rytą.

– Tad kai anksti iš ryto kalbėjai su ja, jau žinojai apie tai, kas paskelbta internete, nes Liusė jau buvo tau paskambinusi. Kada? – bėrė daktarė Tomas. – Ogi pirmą valandą, kad iškart tau

viską papasakotų, nes tavo sutuoktinės hipomaniškos dukterėčios kompiuteryje užprogramuoti garsiniai aliarmo signalai pažadina ją tarsi gaisrininką, jei bent viena iš jos paieškos sistemų suranda virtualioje erdvėje ką nors svarbaus.

Daktarė Tomas nejuokavo. Liusė tikrai turėjo tokius pavojaus signalus, kurie įspėdavo ją, kuriai nors paieškos sistemai radus ką nors tokio, ką jai reikėtų nedelsiant sužinoti.

– Iš tikrųjų, ji paskambino man vidurnaktį. Kai buvo paskelbta toji velniava.

– Bet ji nepaskambino Kei.

– Jos laimei, ne, ir nebesirūpino tuo reikalu, kai pasakiau, kad pats jį sutvarkysiu.

– Bet ir to nepadarei, – tarė daktarė Tomas. – Taigi grįžkime prie reikalo. Tu kalbėjaisi su Kei šiandien anksti ryte, kai jau keletą valandų žinojai, kas parašyta internete? Tačiau nieko jai nepasakei. Ir iki šiol nepranešei. Netikiu, jog taip elgiesi dėl to, kad nori pakalbėti akis į akį. Deja, tai puiki proga Kei sužinoti apie tai iš ko nors kito – jeigu ji dar nesužinojo.

Bentonas slapčia giliai atsiduso. Tvirtai sučiaupė lūpas ir susimąstė, kada prarado pasitikėjimą savimi, gebėjimą suprasti, kas aplink jį vyksta, ir žaibiškai į tai reaguoti. Juk kiek tik save atsiminė, visada turėjo antgamtišką gebėjimą susidaryti nuomonę apie žmones vos tik pažvelgęs ar juos išgirdęs. Skarpeta tai vadino magiškais triukais. Jam tereikėdavo ką nors susitikti ar nugirsti kokio pokalbio nuotrupą. Ir jis retai kada suklysdavo.

Bet šįkart Bentonas prisileido pavojų prie pat savo durų, ir dabar niekaip negalėjo suvokti, kaip galėjo būti toks neapdairus. Jis matė, kaip metai iš metų auga Pito Marino pyktis ir žlunga viltys. Jis velniškai gerai žinojo, kad viskas prasidėjo dar prieš tai, kai Marinas ėmė niršti ir nekęsti savęs. Tačiau Bentonas jo nebijojo. Jis nelaikė Marino tokiu, kurio reikėtų bijoti. Net nebūtų galėjęs įsivaizduoti, kad Marinas turėtų diktofoną, vėliau pavirsiantį ginklu.

Nėra jokios prasmės grįžti į praeitį. Kam nors kitam būtų neįmanoma suprasti ankstesniojo Marino šiurkštaus vyriškumo ir nepastovumo, o Bentonui toks keistas jo elgesys buvo kasdienybė. Teismo medicinos psichologus domino seksualinė prievarta, kad ir kokios būtų jos priežastys.

– Norėčiau jį užmušti, – pasakė Bentonas daktarei Tomas. – Žinoma, to nepadarysiu. Tai tik mintys. Labai daug mąsčiau apie tai. Maniau, kad jam atleidau, ir didžiavausi savimi, iš tikrųjų didžiavausi tuo, kaip su juo pasielgiau. Kur jis dabar būtų, jei ne aš? Nepaisant to, ką esu jam padaręs, dabar noriu jį užmušti. Ir Liusė nori jį užmušti. Šio ryto priminimas neišėjo į naudą, ir dabar visi žino. Viskas ir vėl prasideda iš naujo.

– Arba prasideda kažkas naujo. Panašu, kad dabar tau tai atrodo tikra.

– O, išties. Tai visada atrodo tikra, – tarė Bentonas.

– Bet tai, ką tu perskaitei internete, skiriasi nuo to, ką perskaitė milijonai kitų žmonių. Tai skirtingi tikrovės suvokimo būdai. Pagaliau tu pernelyg jausmingai reaguoji. Anksčiau tai būdavo racionali reakcija. Dėl savisaugos tu tai perdirbdavai savo galvoje. Manau, kad tai proveržis, Bentonai. Labai nemalonus. Man dėl to labai liūdna.

– Marinas nežino, kad Liusė yra Niujorke, ir jeigu ji pamatys jį... – Bentonas nebaigė sakinio. – Ką gi, tai netiesa. Liusė iš tikrųjų net nebandytų jo užmušti, nes neturi su juo nieko bendra. Ji jau seniai pamiršo tą istoriją. Tik žinok, kad Liusė jo neužmuštų.

Bentonas stebėjo, kaip už lango pilkėjantis dangus sušvelnino ryškų senos mūrinės sienos raudonį; atsilošęs kėdėje ir pasikasęs smakrą jis pajuto savo paties vyrišką kvapą ir apčiuopė seniai skustos barzdos šerius, kurie, kaip mėgdavo sakyti Skarpeta, buvo šiurkštūs tarsi žvyras. Jis visą naktį nemiegojo ir nebuvo išėjęs iš ligoninės. Dabar tenorėjo palįsti po dušu, pavalgyti ir išsimiegoti.

– Kartais pagaunu save ir pats nustembu, – tęsė Bentonas, – kad šitaip kalbu apie Liusę. Tai rodo, kaip neteisingai gyvenu, ir yra tokio mano gyvenimo būdo pasekmė. Vienintelė, kuri niekada netroško jo užmušti, yra Kei. Ji iki šiol laiko save kalta, ir tai mane siutina. Vengiu atviro pokalbio su ja, ir, matyt, todėl dar nieko jai nesakiau. Visas prakeiktas pasaulis skaito apie tai tame velnio internete. Pavargau. Visą naktį nesudėjau bluosto dėl to, apie ką net nenoriu su tavim kalbėti, ir kas, atrodo, taps didžiausia problema.

Bentonas dabar nebesidairė nei pro langą, nei kur kitur.

– Darosi kiek aiškiau, – tarė daktarė Tomas. – Laukiau, kada baigsi tas nesąmones apie tai, koks esi šventas. Esi piktas kaip velnias ir net nepanašus į šventąjį. Tarp kitko, šventųjų išvis nebūna.

– Piktas kaip velnias. Taip, aš esu toks.

– Tu pyksti ant Kei.

– Taip, tikrai pykstu, – atsakė Bentonas, ir pats išsigando prisipažinęs. – Žinau, kad tai negarbinga. Gerasis Dieve, juk tai ji buvo įskaudinta. Aišku, pati galvos į kilpą nekišo. Skarpeta su Marinu dirbo pusę savo gyvenimo, tad kaip galėjo neįsileisti jo į savo namus, nors buvo girtas ir pusiau pamišęs? Juk taip elgiasi tikri draugai. Net jei būtų žinojusi, ką jis apie ją galvojo ir ką jai jautė, Skarpeta vis tiek nebūtų kalta.

– Jis geidė jos nuo pat pirmojo jų susitikimo, – įsiterpė daktarė Tomas. – Daug labiau nei tu. Buvo ją įsimylėjęs. Kaip ir tu. Įdomu, kuris ją įsimylėjote pirmas? Abu sutikote Skarpetą beveik tuo pačiu metu, ar ne? Devyniasdešimtaisiais.

– Jis geidė jos. Na, tai iš tiesų truko ilgai. Jis tai jautė, o ji delsė, pataikavo jam, stengdamasi neįžeisti jo jausmų. Galiu čia sėdėti ir analizuoti visa tai, kiek tik noriu, bet ar tai nuoširdu?

Bentonas dabar vėl žiūrėjo pro langą, lyg kalbėtų mūro sienai.

– Kitaip elgtis ji ir negalėjo, – tvirtino jis. – Skarpeta nekalta dėl to, ką Marinas jai padarė. Jo taip pat negalima besąlygiškai

kaltinti. Blaivus jis niekada nebūtų taip pasielgęs. Nebūtų padaręs nieko panašaus.

– Atrodo, tu tikrai taip manai, – tarė daktarė Tomas.

Bentonas nusigręžė nuo lango ir įdėmiai įsistebeilijo į kompiuterio monitorių. Po to vėl pažvelgė pro langą, tarsi šaltame plieniniame danguje išvydęs jam skirtą užšifruotą žinią. Netikėtai suirzęs jis paėmė peržiūrėto žurnalo straipsnio ištrauką ir susegė puslapius kartu, Amerikos psichologų draugija tikriausiai nepriims dar vieno prakeikto straipsnio, tiriančio socialinių grupių emocines reakcijas. Kažkas iš Prinstono jau išspausdino beveik tokį pat nelemtą straipsnį, kokį ruošėsi pateikti Bentonas. Jis ištiesino iškarpą. Sunku buvo nesuplėšant išlyginti ją taip, kad neliktų glamžymo pėdsakų.

– Kokie visi neprotingi, – kalbėjo jis. – Kokie susvetimėję. Ir aš toks buvau. Nuo pat pirmos dienos. Kvailas per visą pilvą, o dabar turėsiu už tai sumokėti.

– Turėsi sumokėti už tai, kad kiti žino, ką tavo draugas Pitas Marinas jai padarė?

– Jis man ne draugas.

– Manau, kad buvo draugas. Ir tu pats žinai, kad buvo, – tarė daktarė Tomas.

– Mes niekada nebendravome. Neturėjome nieko bendro, išskyrus boulingą, žvejybą, motociklus, futbolo rungtynių stebėjimą ir alaus gėrimą. Na, ne tik alaus. Ne taip, kaip dabar. Toks buvo Marinas. Ne aš. Kai dabar mąstau apie jį, net neprisimenu, kad būtume kada ėję pietauti, tik mudu dviese. Per visus dvidešimt metų. Mes neturime nieko bendro. Ir niekada nieko bendro neturėjome.

– Jis nėra kilęs iš elitinės Naujosios Anglijos šeimos? Nesirengė baigęs mokyklą būti FTB profiliuotoju? Nedirba Harvardo medicinos fakultete? Ar tai turi galvoje?

– Nenoriu būti snobu, – atsakė Bentonas.

– Atrodo, kad jūs abu turėjote kažką bendra su Kei.

– Tik ne taip pat. Aš niekada nebuvau nuėjęs taip toli, – pasakė Bentonas.

– Kaip toli reikėjo eiti?

– Ji man pasakojo, kad niekada nebuvo nueita taip toli. Tąkart jis elgėsi kitaip. Kai galiausiai išvydau ją nuogą, supratau, kaip jis elgėsi. Ji dieną ar porą dienų atsiprašinėjo. Melavo. Velniškai puikiai supratau, kad ji neturėjo slėpti sužalotų riešų.

Bentonas prisiminė tamsias kaip audros debesys mėlynes ir puikiai įsivaizdavo, kad jos galėjo atsirasti kažkam surišus jos rankas už nugaros ir prispaudus ją prie sienos. Ji absoliučiai nieko nepaaiškino, kai Bentonas pamatė jos krūtis. Iki šiol niekas nebuvo taip su ja pasielgęs, ir jis nebuvo matęs nieko panašaus, nebent darbe. Kai Bentonas sėdėjo ant lovos žiūrėdamas į ją, jautėsi, lyg žvelgtų į balandį sužvėrėjusio kretino išsukinėtais sparnais ar suluošintą švelnų vaiko kūnelį. Jis įsivaizdavo Mariną, bandantį ją suėsti.

– Ar kada jauteisi kaip jo konkurentas? – iš toli atsklido daktarės Tomas balsas, Bentonui mėginant prisiminti neužgijusias žaizdas.

Jis išgirdo save atsakant:

– Gal tai ir blogai, bet manau, kad niekada jam nieko nejaučiau.

– Jis praleido su Kei daug daugiau laiko nei tu, – teigė daktarė Tomas. – O tai kai kuriuos priverstų pasijusti konkurentais. Pajusti grėsmę.

– Kei niekada juo nesižavėjo. Nebūtų susigundžiusi, net jeigu jis būtų paskutinis planetoje likęs žmogus.

– Manau, to nesužinosime, kol visoje planetoje liks tik juodu. O jei taip ir nutiktų, tai mes su tavimi vis tiek nesužinotume.

– Turėjau ją labiau saugoti, – tarė Bentonas. – Tai vienintelis dalykas, kurį išmanau, – saugoti žmones. Artimuosius, save patį ar tuos, kurių visai nepažįstu. Nesvarbu. Jei nebūčiau patyręs tokio

darbo specialistas, jau labai seniai būčiau negyvas. Ir daugybė žmonių būtų negyvi.

– Taip, misteri Bondai, tačiau šiąnakt tavęs nebuvo namuose. Tu buvai čia.

Be viso kito, daktarė Tomas dar buvo ir puiki staigaus smūgiavimo specialistė. Bentonas priėmė tą smūgį tyliai, užgniaužęs kvapą. Jis mosavo straipsnio ištrauka į vieną ir į kitą pusę, sulankstydamas ją ir vėl ištiesindamas, kol ji suplyšo.

– Ar tu save kaltini, Bentonai?

– Mes jau baigiame viską aptarti. O aš vis dar negaliu užmigti naktimis, – atsakė jis.

– Taip, peržiūrėjome visus įmanomus faktus ir galimybes. Sakai, kad niekada sau neleistum priimti kaip asmeninio įžeidimo to, ką Marinas padarė Kei, kurią paskui skubiai vedei. Galbūt per greitai? Jautei, kad privalai valdyti padėtį, ypač po to, kai nesugebėjai jos apsaugoti, neužkirtai tam kelio? Iš tiesų, elgeisi visiškai taip pat, kaip su savo kriminalinėmis bylomis. Tu perėmei tyrimą, jį valdei ir jam vadovavai, laikydamasis saugiu atstumu nuo savo sielos. Tačiau mūsų asmeniniams gyvenimams netinka tos pačios taisyklės kaip byloms. Sakai, kad mirtinai neapkenti Marino, ir per keletą pastarųjų mūsų pokalbių prisikasėme prie to, ką tu pavadinai savo seksualiniu elgesiu su Kei, tačiau net jei ji ir suprato, ar tai yra teisinga? Ar ji žino, kas tave jaudina, kai galvoji apie kitas moteris? Ar tai tiesa?

– Normalu, kad vyrai jaučia potraukį ir nesuka dėl to galvos.

– Ar tikrai vyrai taip elgiasi? – pasitikslino daktarė Tomas.

– Supranti, ką turiu galvoje.

– Ką Kei žino?

– Stengiuosi būti geras vyras, – tarė Bentonas. – Myliu ją. Esu ją įsimylėjęs.

– Ar jaudintumeisi, jei turėtum romaną? Nerimautum dėl neištikimybės?

– Ne, jokiu būdu. Niekada taip nepasielgčiau, – atsakė jis.

– Ne. Niekaip. Jokiu būdu. Tu juk negarbingai pasielgei su Kone. Palikai ją dėl Kei. Tačiau tai buvo labai seniai, ar ne?

– Niekada nemylėjau nieko taip, kaip Kei, – patikino Bentonas. – Niekad to sau neatleisčiau.

– Klausiu, ar visiškai savimi pasitiki.

– Nežinau.

– Ar visiškai pasitiki ja? Ji labai patraukli, o dabar, kai pasirodo per CNN, tikriausiai turi daugybę gerbėjų. Stipri, puikiai atrodanti moteris gali rinktis pati. Kaip dėl to jos trenerio? Sakei, kad negali net pagalvoti, kad jis ją liečia.

– Regis, jo vardas Kitas.

Bentonas nemėgo Kito. Jis visada rasdavo dingsčių išvengti gimnastikos treniruočių namuose, kai Skarpeta treniruodavosi su Kitu.

– Tiesa yra ta, – kalbėjo daktarė Tomas, – kad nuo to, ar pasitiki Kei, ar ne, jos elgesys nepasikeis. Tai priklauso ne nuo tavęs, o nuo jos. Mane labiau domina tai, ar pasitiki savimi.

– Nesuprantu, kodėl vis prie to suki, – tarė Bentonas.

– Kai vedei, tavo seksualiniai įpročiai pasikeitė. Juk apie tai man pasakojai, kai pirmą kartą kalbėjomės. Randi dingsčių atsisakyti sekso, kai turi galimybę, o po to nori jo, kai, cituoju, negali. Kartoju, pats man tai sakei. Vis dėlto tai tiesa?

– Tikriausiai, – tarė Bentonas.

– Tai vienintelis būdas jai atsilyginti.

– Nekeršiju jai dėl Marino. Dėl Dievo meilės, ji juk nepadarė nieko blogo. – Bentonas stengėsi, kad jo žodžiai nenuskambėtų piktai.

– Ne, – nesutiko daktarė Tomas. – Manau, kad keršiji Kei už tai, kad ji tavo žmona. Tau nereikia žmonos. Niekada nereikėjo, ir ne ją esi įsimylėjęs. Įsimylėjai stiprią moterį, o ne žmoną. Jauti seksualinį potraukį Kei Skarpetai, o ne savo žmonai.

– Ji yra Kei Skarpeta ir mano žmona. Iš tikrųjų kai kuriais atžvilgiais ji daug stipresnė nei kada nors anksčiau.

– Skirtingai nei kai kurie iš mūsų, kuriuos vis reikia įtikinėti, Bentonai.

Daktarė Tomas visada elgdavosi su juo ne taip, kaip su kitais savo pacientais, – agresyviau ir priešiškiau. Ji ir Bentonas turėjo daug ką bendra, ir tai buvo kažkas daugiau nei jų kolegiškas ryšys. Jie abu žinojo, kaip kitas perdirba informaciją, ir daktarė Tomas kiaurai permatė Bentono lingvistinę maskuotę. Neigti, išsisukinėti ar pasyviai bendrauti paprasčiausiai buvo neįmanoma. Jai nebuvo būdinga ilgai laukti, kol įsitempęs pacientas pradės jaudintis dėl to, kas jam atsitiko. Minutė tylos, ir ji jau buvo besakanti Bentonui, kaip praėjusį kartą: „Ar atėjai pas mane tik tam, kad parodytum savo kaklaraištį? Ar kažką galvoji? Galbūt turėtume pradėti nuo to, kuo baigėme praėjusį kartą? Kaip tavo libido?"

Vis dėlto daktarė Tomas tarė:

– O Marinas? Ar pasikalbėsi su juo?

– Turbūt ne, – atsakė Bentonas.

– Na, atrodo, kad yra daugybė žmonių, su kuriais nešneki, ir paliksiu tave su savo keista teorijėle, kuri tam tikra prasme tinka viskam, ką bedarytume. Štai kodėl nepaprastai svarbu išrauti norus su šaknimis, kol jie neišsikerojo mumyse. Manęs laukia Džeraldas. Esu su juo susitarusi. Šįvakar kartu vakarieniaujame, nors mums to reikia kaip šuniui penktos kojos.

Tuo ji norėjo pasakyti: „Užteks kalbėtis." Bentonui reikėjo pamąstyti.

Jis pakilo ir atsistojo priešais savo biuro langą, įdėmiai žvelgdamas į pilką žiemos dieną. Apačioje, devyniolika aukštų žemiau, matėsi skurdus ištuštėjęs ligoninės sodelis su išdžiūvusiu betoniniu fontanu.

3

Pričiupau tave Gothame

Su Naujaisiais metais visus!

Nusprendžiau tai padaryti vien tik dėl jūsų – tai iš tiesų jus sudomins, ir kaip rašiau apie tai ir anksčiau... Na, žinote, kaip mums primenama, kokie buvo praėję metai? Parodoma viskas, kas buvo atsitikę baisaus, kad vėl nuliūstume? Spėkite, kas užpildė mano visų trokštamą penkiasdešimties colių „HD Samsung" TV ekraną?

Pati mirties karalienė – daktarė Kei Skarpeta.

Ji kyla teismo rūmų laiptais, kad paliudytų dar vienoje žmogžudystės byloje. Skarpetos svitoje ir jos klapčiukas, detektyvas Pitas Marinas, – reikia suprasti, kad teismo procesas vyko mažiausiai prieš šešis septynis mėnesius, ar ne? Manau, niekam ne paslaptis, kad vargšas riebusis vikšras jau nebe jos klapčiukas. Ar kas nors jį matė pastaruoju metu? Gal jis kokiame nors kosmoso kalėjime? (Įsivaizduokite dirbantys tokiai teismo medicinos primadonai kaip Skarpeta. Jei tai būčiau aš, nusižudyčiau ir tikėčiausi, kad ji ne vienintelė, skrodžianti lavonus.)

Kad ir kaip ten būtų, grįžkime prie Kei Skarpetos, žengiančios teismo rūmų laiptais. Visur kameros, žurnalistai, paparacai, žiopliai. Juk ji didžioji ekspertė, ar ne? Ta proga įsipyliau dar vieną stiklą „Maker's Mark", įsijungiau teliką ir kurį laiką stebėjau ją, kalbančią ta savo patologiška kalba, kurią mažai kas iš mūsų supranta, nes nepagauna minties, kaip gali būti, jog kokia nors maža mergaitė išprievartauta per visus galus taip, kad net jos ausyje rasta spermos pėdsakų (nors galite tai išgirsti per telefoninį seksą), jos galva suknežinta į grindų plyteles, o mergaitės žuvimo priežastis – „trauma, ištikusi atsitrenkus į buką daiktą". Ir man toptelėjo:

Kas per velnias vis dėlto yra ta Skarpeta?

Jeigu atmesime visas liaupses, kas liks už jų?

Ėmiausi nedidelio tyrimo. Pradėkime štai nuo ko. Ji politikierė. Netikėkite tais šūdinais gandais, kad ji teisingumo šalininkė, balsas tų, kurie jau nebegali kalbėti, ponia gydytoja, besilaikanti principo „Svarbiausia neskriausti". Ar jūs visiškai tikri, kad Hipokratas kilo ne iš žodžio „hypocrite"? Tiesa ta, kad Skarpeta serga didybės manija ir veikia mus savo atvaizdu per CNN, versdama patikėti, jog ji altruistiškai tarnauja visuomenei, kai iš tiesų vienintelis dalykas, ką ji daro, tai dirba savo naudai...*

Skarpeta perskaitė pakankamai ir įmetė savo „BlackBerry" į rankinę, piktindamasi tuo, kad Braisas jai pakišo mintį skaityti tokį šlamštą. Braisas ją siutino, tarsi jis pats būtų visa tai parašęs, ir ji būtų puikiausiai apsiėjusi be to, kaip jis kritikavo tą skiltį iliustruojančią fotografiją. Nors „BlackBerry" ekranas buvo nedidelis, Skarpeta matė pakankamai gerai, kad suprastų, ką jis turėjo omenyje sakydamas, jog fotografas nesistengė įtikti.

Ji atrodė kaip kokia pabaisa: visa kruvina, su kauke ant veido, išsidraikę plaukai priminė maudymosi kepuraitę. Burna pražiota kažką sakyti, o kruvina pirštinėta ranka nusitvėrusi skalpelio tarsi kažkam juo grasintų. Juodas guminis chronografinis laikrodis, kurį jai 2005 metais gimtadienio proga padovanojo Liusė, rodė, kad fotografuota buvo maždaug prieš pusketvirtų metų.

Fotografuota kur?

Skarpeta to nežinojo. Nuotraukos fonas buvo išbalintas.

– Trisdešimt keturi doleriai ir dvidešimt centų, – garsiai pasakė vairuotojas, kai taksi staiga sustojo.

Ji pažiūrėjo pro langą į užvertus juodos geležies centrinius senosios Belevju psichiatrinės ligoninės vartus, už kurių stūksojo grėsmingas kokių dviejų šimtmečių senumo raudono mūro pastatas, jau keletą dešimtmečių nematęs pacientų. Jokių šviesų,

* Veidmainis. (Angl.)

jokių automobilių, aplinkui nė gyvos dvasios, tik tuščia sargo būdelė prie tvoros.

– Ne čia, – garsiai ištarė ji pro plastikinės pertvaros angą. – Tai ne ta Belevju.

Skarpeta pakartojo vairuotojui adresą, kurį buvo nurodžiusi, kai sustabdė taksi La Gardijoje, bet kuo ilgiau ji aiškino, tuo atkakliau jis laikėsi savo, badydamas pirštu į paradines duris, virš kurių granite buvo iškalta: „Psichiatrinė ligoninė“. Skarpeta pasilenkė arčiau prie taksisto, bandydama atkreipti jo dėmesį į priekyje už keleto kvartalų pilkuojančius aukštus pastatus, tačiau jis laužyta anglų kalba spyriojosi ir toliau. Atvežęs ją kaip tik ten, kur reikia, ir tegu ji tuojau pat lipa iš mašinos. Jai toptelėjo, kad jis išties nežino, jog Belevju centrinė ligoninė yra ne ši šiurpą kelianti sena pamėklė, atrodanti tarsi iš „Skrydžio virš gegutės lizdo“. Tikriausiai vairuotojas pamanė, kad jo keleivė yra pamišusi nusikaltėlė recidyvistė. Dėl ko gi dar ji vežtųsi bagažą?

Skarpeta nusprendė likusį kelią geriau įveikti pėsčiomis pučiant atšiauriam vėjui, negu su juo bendrauti. Sumokėjusi už kelionę ji išlipo iš taksi, persimetė per petį du krepšius ir ėmė traukti šaligatviu lagaminą, prikimštą naminio maisto. Ji nuspaudė mobiliojo telefono skambinimo mygtuką.

– Jau beveik atvykau, – pranešė Bentonui. – Prakeikimas, – jos lagaminas šleptelėjo tarsi kažkieno paspirtas.

– Kei? Kur esi?

– Ką tik buvau išmesta iš taksi...

– Ką? Iš kur išmesta? Silpnai tave girdžiu... – dar spėjo pasakyti jis prieš išsikraunant telefono akumuliatoriui.

Skarpeta, besigrumdama su savo bagažu, jautėsi kaip išvaryta iš namų; lagaminas vis krito ir krito, o kai pasilenkdavo jo pataisyti, nuo pečių nuslysdavo kiti krepšiai. Sušalusi ir sudirgusi, Skarpeta nuėjo iki naujojo Belevju pastato Pirmojoje aveniu prie Rytų Dvidešimt septintosios gatvės; tai buvo moderni ligoninė

su įėjimu stikliniame atriume, sodu, renovuotu traumatologinio skyriaus priestatu ir intensyviosios terapijos skyriumi bei teismo psichiatrijos skyriumi žmonėms, kurie įtariami nusikaltimais, – nuo geležinkelio iešmo vagystės iki Džono Lenono nužudymo.

Praėjus vos kelioms minutėms po to, kai nutrūko ryšys tarp Skarpetos ir Bentono, ant jo stalo suskambo telefonas. Bentonas buvo tikras, kad tai Skarpeta vėl bando jam prisiskambinti.

– Kas atsitiko? – paklausė jis.

– Kaip tik rengiausi to paties paklausti tavęs, – pasigirdo Džeimės Berger balsas.

– Atsiprašau. Maniau, kad tai Kei. Ji pateko į šiokią tokią bėdą.

– Tai jau tikrai. Gražu iš tavo pusės, kad užsiminei apie tai, kai kalbėjomės anksčiau. Taigi – tai buvo prieš šešias ar septynias valandas? Kodėl nieko nepranešei?

Berger tikriausiai jau perskaitė tą „Pričiupau tave Gothame".

– Tai labai sudėtinga, – tarė Bentonas.

– Sakyčiau. Susidūrėme su daugybe sunkumų. Esu visai netoli ligoninės. Susitikime kavinėje.

Pito Marino vieno miegamojo butas buvo visai netoli „Dangiškosios manos" užkandinės – jis net galėjo užuosti keptus viščiukus ir šonkauliukus. Tai buvo tikrai neteisinga žmogui, kuriam maisto ir gėrimų ribojimas kėlė nepasotinamą apetitą viskam, ko negalėjo valgyti.

Laikinas jo pietų pakaitalas buvo TV padėklas ir kėdė tiesia atkalte, kurioje sėdint atsiverdavo vaizdas į visuomet judrią Penktąją aveniu. Jis uždėjo keptos kalakutienos gabalėlį ant grūdėtos duonos riekės, perlenkė ją per pusę ir pamirkė klanelyje „Nathan's Coney Island" garstyčių popierinėje lėkštėje. Viską užsigėrė „Sharp" nealkoholiniu alumi, trimis gurkšniais išgerdamas kokį trečdalį butelio. Nuo to laiko, kai Pitas Marinas pabėgo iš Čarlstono, jis

prarado penkiasdešimt svarų ir dalį savo individualybės. Dėžės su baikerio drabužiais, tarp kurių buvo ir įspūdinga „Harley-Davidson“ kolekcija, iškeliavo į sendaikčių turgų Šimtas šešioliktojoje gatvėje, ten mainais jis gavo tris kostiumus, striukę, dvi poras puošnių batų ir aibę marškinių bei kaklaraiščių, kurie visi buvo pagaminti Kinijoje.

Pitas Marinas daugiau nebesegėjo savo deimantinio auskaro, palikęs negražiai žiojinčią skylę dešiniojoje ausyje, – ji buvo tarytum tuščio jo gyvenimo simbolis. Jis liovėsi skutęs galvą plikai tarsi boulingo kamuolį, ir žili plaukai nevaržomi supo veidą vainiku lyg blizgesį praradęs sidabro nimbas, prilaikomas ausų. Jis davė įžadus atsisakyti moterų, kol tam bus pasiruošęs, o motociklo ir pikapo nebeturėjo kur laikyti, jie tapo nebereikalingi, todėl jų taip pat atsikratė. Ligoninėje jo terapeutė Nensė padėjo suprasti, kaip svarbu neprarasti savitvardos kasdien bendraujant su žmonėmis, nepaisant jų elgesio.

Nensė su jai būdingu vaizdingumu sakė, kad alkoholis – tai įžiebtas degtukas, įkuriantis jo pykčio laužą, ir paaiškino, jog girtuokliavimas yra likimo skirta liga, kurią jis paveldėjo iš savo juodadarbio, bemokslio, netikėlio tėvo, gėrusio ir smurtavusio kiekvieną algos dieną. Trumpai tariant, Marinas paveldėjo tą fatališką ligą ir, skatindamas jos vystymąsi stropiu lankymusi baruose bei gėrimų parduotuvėse, sparčiai žengė į priekį, kol liga virto epidemija. Jis nusprendė, kad ši liga atsirado dar Rojaus sode, kuriame žaltys Ievai ištiesė ne obuolį, bet butelį viskio, o ši savo ruožtu pasidalijo jį su Adomu, ir tai atvedė juos prie sekso, dėl kurio buvo išvaryti iš Rojaus taip, kaip stovi, – prisidengę tik figos lapeliais.

Nensė įspėjo Mariną, kad jeigu sąžiningai nelankys AA* susirinkimų, taps negeriančiu alkoholiku, kuris negavęs keleto butelių

* Anoniminių alkoholikų klubas.

pasidaro piktas, bjaurus, agresyvus, nekontroliuojantis savęs. Artimiausia AA-sų*, kaip juos vadino Marinas, susirinkimų vieta buvo bažnyčia, stovinti netoli profesionalaus afrikietiškų kaselių pynimo centro, taigi jam visiškai patogi. Tačiau Marinas netapo reguliariu ar netgi nereguliariu tų susirinkimų lankytoju. Kai tik atsikraustė, apsilankė ten tris kartus per tris dienas ir jautėsi velniškai nejaukiai, kai kiti dalyviai, įtartinai malonūs ir draugiški, vaikštinėjo po kambarį prisistatinėdami – jam nebeliko nieko kito, kaip tik iškilmingai pasižadėti negerti, tarsi būtų kokiame teisme.

Mano vardas Pitas, aš esu alkoholikas.

Sveikas, Pitai.

Jis rašė Nensei elektroninius laiškus aiškindamas, jog tai prieštarauja jo, kaip faro, prigimčiai ir įpročiui nieko neprisipažinti, o ypač kambaryje, prigrūstame nepažįstamų žmonių, – bet kuris iš jų galėtų pasirodyti buvęs koks nors suknistas girtuoklis, kurį Marinas kažkada įkišo už grotų. Marinui tereikėjo vos trijų susirinkimų, kad užbaigtų visas dvylika pakopų; nutarė jas įveikti dėl žmonių, kuriems kažkada buvo padaręs ką nors bloga, ir šitaip pasitaisyti. Svarbiausias susirinkimų nelankymo argumentas buvo devintoji pakopa, kuri skelbė, kad negali pasitaisyti, jeigu vėliau ką nors vėl nuskriausi ar įžeisi. Marinas nusprendė, kad tai gali būti bet kuris iš ten besilankančių.

Dešimta pakopa buvo lengvesnė, ir jis nesunkiai pripildė užrašų knygelę vardais žmonių, padariusių jam ką nors bloga. Jis neįtraukė Skarpetos nė į vieną sąrašą iki vieno keisto sutapimo. Marinas susirado butą, kuriame dabar ir gyveno, susitarė su šeimininku nuomotis jį už įkandamą kainą mainais į patarnavimus, pavyzdžiui, pagalbą kraustantis. Ta vieta buvo netoli buvusio prezidento Bilo Klintono biuro ir Marinas dažnai praeidavo pro tą penkiolikos aukštų pastatą pakeliui į Lendokso metro stotį

* *Ass* – asilas, kvailys. (Angl.)

Šimtas dvidešimt penktojoje gatvėje. Galvodamas apie Bilą Klintoną, Marinas prisimindavo ir Hilari Klinton, o tai jam sukeldavo minčių apie moteris, kurios buvo tokios galingos, kad taptų prezidentėmis ar kokiomis kitomis pasaulio lyderėmis. Tada jis prisimindavo ir Skarpetą.

Kartais Marinas supainiodavo šias dvi savo fantazijas: per CNN matydavo Hilari, paskui Skarpetą, ir tada perjungdavo kanalą desperatiškai stengdamasis nukreipti savo dėmesį į ESPN* ar į kokį nors mokamo kanalo filmą, ir tai jį gniuždė. Jam skaudėjo širdį tarsi kokį pūliuojantį dantį. Kankino mintys apie Skarpetą ir sąrašus, kuriuose jos nebuvo. Brūkštelėdavo jos vardą viename sąraše, po to jį išbraukdavo ir greitai įrašydavo į kitą. Marinas bandė įsivaizduoti, kas būtų, jei Skarpeta būtų prezidentė. Tada jis staiga atsidurtų slaptųjų tarnybų juodajame sąraše ir turėtų bėgti į Kanadą.

O gal į Meksiką. Keletą metų jam teko gyventi Pietų Floridoje, ir ispanakalbiai žmonės patiko labiau negu tie, kurie kalbėjo prancūziškai. Jis niekada nesuprato prancūzų kalbos ir nemėgo jų maisto. Ką galima pasakyti apie šalį, kuri neturi nacionalinio alaus, tokio kaip „Budweiser“, „Corona“, „Dos Equis“, „Heineken“ ar „Red Stripe“?

Jis baigė valgyti antrą kalakutienos sumuštinį, truktelėjo dar vieną gurkšnį „Sharp“ alaus, o jo žvilgsnis smigo pro langą į žmones, kurių gyvenimo tikslas buvo Vakarų Indijos maistas išsinešti, stilingų daiktų krautuvėlės, sulčių barai, siuvėjų dirbtuvėlės, gal dar netoliese esantis „Apollo“ teatras, taip pat automobilių, sunkvežimių ir pėsčiųjų nesuderinto orkestro triukšmas, – tai, kas Marinui visiškai nerūpėjo. Buvo šilta, ir jis laikydavo langus atvirus tol, kol nebegalėdavo pakęsti dulkių. Tačiau tylos nemėgo daug labiau. Marinas užtektinai prisibuvo tyloje per savo reabi-

* *The Entertainment and Sports Programming Network* – pramoginių laidų ir sporto programų tinklas. (Angl.)

litacijos laikotarpį, kai jam buvo draudžiama klausytis muzikos, žiūrėti televizorių ar galvoti apie ką nors kita nei girtuoklių bei narkomanų išpažintis ir jo paties nerami praeitis, kurios prisiminimai trukdė jam atvirai kalbėtis su Nense.

Jis atsistojo ir nukraustė stalą, išmetė permirkusią popierinę lėkštę, servetėlę, tuščią „Sharp" butelį. Virtuvė buvo viso labo kokių šešių žingsnių ilgio, virš kriauklės buvo įtaisytas langelis, per kurį buvo matyti betono ir aliuminio kėdės bei stalai, nukloti velėnomis ir apjuosti grandinėmis sujungta tvora, – visa tai skelbime buvo įvardyta gyvenamojo namo kiemeliu.

Ant stalo stovėjo kompiuteris. Marinas tą rytą skaitė paskalų skiltį ir išsaugojo ją darbalaukyje, nusprendęs nustatyti, kas slepiasi už anoniminio autoriaus, tada susirasti tą padugnę ir padaryti ką nors tokio, kas ilgam išvestų iš rikiuotės jo ar jos kūno dalis.

Nė vienas jam žinomas paieškos būdas nedavė jokios naudos. Jis visą amžinybę ieškojo „Pričiupau tave Gothame" per „Google", ir iš to, ką ten rado, nebuvo jokio prakeikto dalyko, kurio jis dar nebūtų žinojęs. Beprasmiška pasirodė sekti to straipsnio autoriaus pėdomis per reklamines kampanijas, kurioms buvo mokama už tai, kad reklamuotų maisto prekes, alkoholinius gėrimus, knygas, elektroninius prietaisus, filmus ir televizijos laidas. Tai tik patvirtino faktą, kad milijonai entuziastų buvo įjunkę į suknistą paskalų skiltį, kuri tą rytą pavertė pačiu blogiausiu epizodu Marino gyvenime.

Skambino detektyvas Maikas Moralesas.

– Kas atsitiko? – paklausė Marinas.

– Renku informaciją, brolyti.

– Aš tau ne brolytis. Ir nelok čia man savo reperio žargonu.

Moraleso *modus operandi** buvo tarsi atsitiktinai su kuo nors susitikti – apsnūdusiam, nuobodžiaujančiam, apsvaigusiam nuo

* Veikimo būdas, metodas. (Lot.)

raminamųjų ar nuskausminamųjų vaistų, kuriuos, kaip įtarė Marinas, jis ir vėl vartojo. Po tokia priedanga slėpėsi snobiškas šunsnukis, kuris paspruko į Dartmutą*, po to – į Džono Hopkinso universitetą, kur baigė medicinos fakultetą ir nutarė verčiau būti vienu iš Niujorko kiečiausiųjų – faru, į kurį Marinas rimtai nežiūrėjo.

Be to, Moralesas buvo dar ir suknistas artistas, skleidžiantis visokias pramanytas istorijas apie save ir kvailai žvengiantis, kai kiti farai jomis patikėdavo. Atseit jo pusbrolis buvo Bolivijos prezidentas, o tėvas atgabeno savo šeimą į Ameriką, nes tikėjo kapitalizmu ir pavargo ganyti lamas. Atseit Moralesas subrendo studijuodamas Čikagoje, bičiuliavosi su Baraku Obama, kol jų draugystei sutrukdė politika, atrodžiusi teisinga tik tiems, kurie nežinojo geresnės. Joks kandidatas į prezidentus nenorėtų draugauti su tipu, vartojančiu tokius žodelius kaip „brolyti" ir atrodančiu tarsi gatvės gaujos narys, – kaip nulietas gangsteris apsmukusiais lyg maišas džinsais, stambiomis aukso grandinėmis, žiedais bei į smulkias kaseles supintais plaukais.

– Visą dieną ieškau atsakymo į klausimą – kaip nebūti supainiotam su pediku, brolyti, – pasakė Moralesas.

– Neturiu supratimo, kokį velnią čia pliurpi.

– Apie klau-si-mą. Buvau pamiršęs, kad neturi jokio humoro jausmo ir vos ne vos baigei aukštąją mokyklą. Ieškau įprastų šablonų, tendencijų, veikimo būdų, skundų, nuo čia iki Dolivudo, ir manau, jog kai ką aptikau.

– Ką dar, išskyrus Berger? – paklausė Marinas.

– Ką gali rasti apie tokias moteris kaip ji ir Skarpeta? Verčiau mirti tokios glėbyje. Prakeikimas. Ar galėtum įsivaizduoti, kad tvarkai ją ir Berger vienu metu? Na, bet su kuo aš čia kalbuosi? Žinoma, kad tu negali to įsivaizduoti.

* *Dartmouth* – privatus universitetas Hanoveryje, Naujajame Hampšyre.

Marino antipatija Moralesui akimirksniu pavirto į neapykantą. Jis visada gniuždydavo Mariną, žemindavo jį, palauždavo ir nutildydavo, o vienintelė priežastis, dėl kurios Marinas neatsakydavo jam tuo pačiu, tik dar šiurkščiau, buvo jo paties nusistatytas bandomasis laikotarpis. Bentonas paprašė Berger malonės. Jeigu Berger nebūtų jos suteikusi, Dievas žino, kur dabar būtų Marinas. Gal jis dirbtų dispečeriu kokio nors suknisto mažo miestelio policijos nuovadoje. Arba būtų prasigėręs ir gyventų benamių prieglaudoje. Arba būtų nebegyvas.

– Gali būti, kad mūsų žudikas jau surastas, – tarė Moralesas. – Aptikau porą kitų žmogžudysčių, kurios kai kuo panašios. Jos įvykdytos ne Niujorke, bet nepamiršk, kad Oskaras laisvai samdomas ir nepriklauso, cituoju, biurui. Jis turi automobilį. Jis pakankamai turtingas, mat per kiekvieną gimtadienį gauna iš savo šeimos neapmokestintą čekį, ir kaip tik dabar jo pajamos jau pasiekė dvylikos tūkstančių dolerių ribą – taip tėveliai nori atsikratyti kaltės jausmo prieš savo keistuolį vienturtį sūnelį. Jis neturi nieko, kas jį palaikytų, tik save patį. Todėl mes nežinome, kiek jis keliauja ir ką veikia dabar, ar ne? Kadangi dabar tuo domiuosi, galėčiau gauti tik porą gerų senienų apie jį.

Marinas atsidarė šaldytuvą, susirado dar vieną butelį „Sharp", nusuko kamštelį ir nusviedė į kriauklę, kur jis pokštelėjo lyg pataikiusi į geležį kulka.

– Kokios tos kitos dvi žmogžudystės? – paklausė jis.

– Užtikau dvi tokias galimas mūsų duomenų bazėje. Kaip jau sakiau, jos įvyko ne Niujorke, gal todėl ir nebuvome apie jas pagalvoję. Abi įvykdytos 2003 metų vasarą, jas skiria pora mėnesių. Keturiolikos metų vaikis, sučiuptas su oksiu*. Jį rado nuogą, surištomis rankomis ir kojomis, pasmaugtą laidu, kuris dingo iš įvykio vietos. Vaikis buvo iš geros šeimos Greniče, Konektikute.

* „Oxys" – narkotiniai vaistai nuo skausmo, kurių sudėtyje yra morfino.

Kūną rado numestą prie „Bugatti" prekybos centro. Žmogžudystė neišaiškinta, įtariamųjų nėra.

– Kur buvo Oskaras 2003 metų vasarą? – Marinas paklausė.

– Ten pat, kur ir dabar. Dirbo tą patį darbą, gyveno įprastą dvilypį gyvenimą tame pačiame bute. O tai reiškia, kad jis galėjo būti bet kur.

– Nematau jokio ryšio. Kas tas vaikis? Platino narkotikus ir užsirovė ant blogo kliento? Man panašu į tai. O tu turi priežasčių manyti, kad Oskaras Beinas domisi paaugliais berniukais?

– Gal kada esi pastebėjęs, kad negali žinoti, kokiu velniu žmonės domisi, kol jie nepradeda prievartauti ir žudyti, ir tik po to viskas paaiškėja? Tai galėtų būti Oskaras. Kaip jau sakiau, jis vairuoja. Jis gali nuvykti, kur tik nori, ir turi marias laiko. Jis stiprus kaip jautis. Turime būti apdairūs.

– O kokia antroji žmogžudystė? Dar vienas paauglys?

– Moteris.

– Tai papasakok, kas ji ir kodėl Oskaras galėjo ją nužudyti, – ragino Marinas.

– A-ach, – garsiai nusižiovavo Moralesas. – Tuoj pasitikrinsiu savo popieriuose. Ak, sumaišiau eilės tvarką. Pirma buvo ji, po to tas vaikis. Dvidešimt vienų metų gražuolė, ką tik atvykusi į Baltimorę iš provincijos miestelio Šiaurės Karolinoje, ji gavo menką darbelį radijo stotyje ir tikėjosi patekti į televiziją, o vietoje to įsivėlė į narkotikus. Taigi, ji buvo per daug sužalota, kad ją pakeltų. Rasta nuoga, surištomis rankomis, pasmaugta laidu, kuris dingo iš nusikaltimo vietos. Kūną rado Dampsteryje prie uosto.

Marinas paklausė:

– Ar abiem atvejais buvo atlikti DNR tyrimai?

– Jokios naudos, nerasta jokių išprievartavimo požymių, jokios spermos.

– Vis dar laukiu, kol paaiškinsi, kaip tie atvejai susiję, – tarė Marinas. – Tokių žmogžudysčių, kur žmonės vienaip ar kitaip

išdykavo su narkotikais ir baigė gyvenimą surišti, pasmaugti ir numesti, yra begalė.

– Ar žinai, kad Terė Bridžes ant kairiosios kulkšnies segėjo ploną aukso grandinėlę? Niekas nežino, iš kur ji atsirado. Keista, kad ji neturėjo jokių kitų papuošalų, ir kai prirėmiau prie sienos Oskarą klausinėdamas apie tą kojos grandinėlę, jis pasakė, jog niekad prieš tai nėra jos matęs.

– Ir ką?

– Abiem anksčiau minėtais atvejais tas pat. Jokių papuošalų, išskyrus auksinę grandinėlę ant kairės kulkšnies. Toje pačioje pusėje, kur širdis, tiesa? Tarsi kojos pančiai? Atseit, tu mano meilės vergas? Tai galėtų būti žudiko parašas. Turiu tų bylų dokumentus kartu, tik tyrimo ir paieškos duomenys iš skirtingų ataskaitų. Bus pasiųsti pavojaus signalai įtariamiems asmenims – taip pat ir vienam policininkui iš tavo praeities.

– Koks dar policininkas iš mano praeities? – Marino mintys iš tamsių tapo juodos.

Susivokti jam trukdė galvoje susikaupę audros debesys.

– Bentonas Veslis. Ir dar ta karštakošė buvusi farų agentė, kad ir kokia ji būtų apgailėtinai nepaperkama ir tau atsidavusi, jeigu tik galima tikėti gandais. Na, o kai šiandien be mano leidimo išsilaipinai prie veiksmo vietos, tavo mažas nešiojamasis kompiuteris tik padarė jai meškos paslaugą.

– Man nereikia tavo leidimo. Tu man ne auklė.

– Ne-a. Auklė galėtų būti Berger. Gal tu jos ir pasiklausk, kas čia vadovauja.

– Jei reikės, tai ir pasiklausiu. Kaip tik dabar dirbu savo darbą. Tiriu tą žmogžudystę taip, kaip Berger iš manęs tikisi.

Marinas išmaukė iki dugno paskutinį „Sharp" gurkšnį ir tarškindamas šaldytuvo stiklą ėmė ieškoti dar vieno. Jis buvo apskaičiavęs, kad jeigu kiekviename butelyje yra trys procentai alkoholio, tai norint šiek tiek apgirsti reikėtų labai greitai išgerti

iš eilės dvylika butelių; anksčiau jau buvo tai išbandęs ir nepajuto nieko, išskyrus stiprų poreikį šlapintis.

Moralesas tarė:

– Ji yra savininkė tos teismo medicinos kompiuterių kompanijos, kurios paslaugomis mėgsta naudotis Berger. Tai Liusė, Skarpetos dukterėčia.

– Žinau, kas ji.

Marinas taip pat žinojo apie Liusės kompaniją Vilidže ir tai, kad Skarpeta su Bentonu buvo susiję su Džono Džėjaus kriminalinės teisės universitetu. Jis žinojo daugybę dalykų, kurių visai nenorėjo aptarinėti su Moralesu ar kuo nors kitu. Tik nežinojo, kad Liusė, Bentonas ir Skarpeta turėjo kažką bendra su Terės Bridžes byla ir kad Skarpeta su Bentonu šiuo metu yra mieste.

Pasigirdo savimi pasitikintis Moraleso balsas:

– Gal tau palengvės išgirdus, kad nemanau, jog Kei čia bus pakankamai ilgai, kad judu netikėtai susidurtumėte.

Nebuvo jokių abejonių. Moralesas tikrai jau skaitė tą suknistą paskalų straipsnį.

– Ji yra čia, apžiūrinėja Oskarą, – pasakė Moralesas.

– Kurių velnių?

– Atrodo, kad ji yra ypatingas patiekalas Oskaro valgiaraštyje. Jis reikalavo jos, o Berger tam berniukui duoda visko, ko tik trokšta jo širdelė.

Marinui baisu buvo net pagalvoti, kad Skarpeta yra viena su Oskaru Beinu. Jam pakirto kojas išgirdus, kad Oskaras prašė būtent jos, nes tai galėjo reikšti tik viena – jis žinojo apie ją daug daugiau negu turėjo žinoti. Marinas tarė:

– Sakai, kad jis galėtų būti žudikas maniakas, todėl taip pat pasielgs ir su daktare? Negaliu patikėti, kad Berger ar dar kas nors leistų jai atsidurti panašioje padėtyje. Ypač kai jis gali bet kurią minutę dingti. O, Jėzau.

Jis ėmė žingsniuoti po kambarį. Tuzino žingsnių užteko išmatuoti visą jo buto plotą.

– Kadangi kartą jau buvo taip pasielgusi, tikriausiai ir dabar ji išdums atgal į Masačusetsą ir tau nebereikės dėl nieko jaudintis, – tarė Moralesas. – Ir gerai, ar ne? Tu ir be to turi rūpesčių.

– Išties? Kodėl gi tau man nepapasakojus?

– Primenu, kad ta byla labai subtili, o tu elgeisi toli gražu ne pavyzdingai, kai Oskaras Beinas išliejo tau savo jausmus praėjusį mėnesį.

– Elgiausi pagal taisykles.

– Juokinga. Visiems nusispjauti, kai iškyla kokia problema. Patariu nesiartinti, kai atvyks tavo buvusi viršininkė Kei. Netgi jei turi kokią nors priežastį susitikti su ja ar, pavyzdžiui, netikėtai pasirodyti Belevju.

Marinas sunerimo išgirdęs, kad Moralesas pavadino Skarpetą vardu. Jis pats niekada jos taip nevadindavo, o juk dirbo su ja petys į petį, praleido kartu dešimtis tūkstančių valandų: morge, Skarpetos kabinete, automobilyje, jos namuose, taip pat atostogavo drauge ir netgi kartą ar du vaišinosi gėrimais jos viešbučio kambaryje, kai jie tyrė nusikaltimus užmiestyje. Tad jeigu jau jis nevadindavo jos Kei, tai kas toks, velniai rautų, įsivaizduoja esąs Moralesas?

– Patariu tau nesipainioti akyse, kol Kei sugrįš į Masačusetsą, – pasakė Moralesas. – Jai nebereikia daugiau sukrėtimų, girdi, brolyti? Be to, nenorėčiau, kad kitą kartą, kai mes ją kviesime padėti, ji atsisakytų būtent dėl tavo kaltės. Mes nenorime, kad ji mestų darbą Džono Džėjaus universitete, kad nebedirbtų ten neetatine konsultante dėl tavęs. Tada išeitų ir Bentonas, jeigu jam rūpi, kad žmona būtų laiminga. Taigi mes prarastume juos abu dėl tavo kaltės. Tikiuosi dar daug metų dirbti su jais abiem. Mes kaip kokie trys muškietininkai.

– Tu jų nepažįsti, – Marinas buvo taip supykęs, kad jautė širdį daužantis kažkur galugerklyje.

– Jie išeis ir baigsis visas pažinojimas, – tarė Moralesas. – O juk žinai, kaip greitai pasklinda gandai. Apie skandalą būtų pranešta pirmajame *Post* puslapyje, dešimties pėdų aukščio antraštė skelbtų, jog Džeimė Berger, garsi seksualinių nusikaltimų prokurorė, pasamdė seksualinį nusikaltėlį ir galbūt pati taip pat yra pasamdyta. Neįtikėtina, kaip galėtum sugriauti tą kortų namelį, žmogau. Šiaip ar taip, turiu baigti pokalbį. O dėl to, kas pasirodė internete, kas nutiko tarp jūsų su Kei, – nekišiu nosies į svetimus reikalus.

– Tai ir atsiknisk, – atkirto Marinas.

4

Beplaukės surakintos Oskaro Beino kojos buvo nukarusios nuo apžiūros stalo krašto vienoje iš psichiatrijos kalėjimo ligoninės palatų. Jo akys – viena žydra, kita žalia – Skarpetą trikdė, tarsi į ją žiūrėtų du žmonės.

Pataisos skyriaus pareigūnas, panašus į tylią tvirtą uolą, stovėjo prie sienos – pakankamai toli nuo Skarpetos, kad paliktų erdvės jai užsiimti savo darbu, ir pakankamai arti, kad sutrukdytų, jei Oskaras imtų smurtauti, nors buvo visai nepanašu, kad jis ketina taip pasielgti. Atrodė išsigandęs. Verkė. Skarpeta nepastebėjo nieko agresyvaus Oskaro elgesyje, kai jis sumišęs sėdėjo ant stalo vilkėdamas ploną medvilninį chalatą, kuris jam buvo per ilgas, bet vis prasiskleisdavo žemiau diržu sujuosto liemens. Grandinės tyliai sužvangėdavo, kai jis sukeisdavo vietomis surakintas kojas ar pakeldavo rankas norėdamas prisidengti.

Oskaras buvo mažas žmogutis, neūžauga. Nors jo galūnės ir pirštai buvo neproporcingai trumpi, plonas chalatas nepaslėpė, kad visur kitur jis buvo gausiai apdovanotas. Galima buvo netgi

teigti, kad Dievas šiek tiek persistengė: Skarpeta įtarė, kad jam achondroplazija*, sukelta mutavusio geno, atsakingo už kaulų formavimąsi, visų pirma, už rankų bei kojų kaulų ilgį. Jo liemuo ir galva buvo neproporcingai dideli, palyginti su galūnėmis, o trumpi stori pirštai, išsiskyrę tarp viduriniojo ir bevardžio, atrodė tarsi koks trišakis. Be viso to, jis atrodė anatomiškai normalus, nepaisant, kad apsimetė nelaimingu ir apgailėtinu.

Jo stebėtinai balti dantys buvo nušlifuoti ar išbalinti, greičiausiai ant jų buvo uždėtos karūnėlės, o trumpi plaukai nudažyti ryškiai geltona aukso spalva. Nagai kruopščiai apkirpti, nupoliruoti, ir, nors Skarpeta negalėjo dėl to prisiekti, ji tarėsi matanti jo ramioje kaktoje botokso injekcijų žymių. Nepaprasčiausias buvo jo kūnas: tarsi iškaltas iš dramblio kaulo spalvos Kararos marmuro su melsvai žalsvomis gyslelėmis – tobulo raumenyno, beveik visai neapaugęs plaukais. Visa jo išvaizda kartu su ryškiomis skirtingomis akimis ir Apolono spindesiu buvo gana siurrealistiška ir groteskiška, tad Bentono užuomina apie Oskaro fobijas Skarpetai pasirodė keistoka. Jis neatrodytų taip, kaip dabar, jei negalėtų pakęsti skausmo ir gydytojų, kurie jį sukelia.

Ji pajuto tiriantį jo melsvos ir žalios akių žvilgsnį, kai atsivertė žmogžudystės bylą, kurią Bentonas buvo jai palikęs savo kabinete. Skirtingai nuo tų, kurių profesijos nereikalavo pincetų, įkalčių pilnų krepšių, fotografavimo įrangos dėžių, teismo medicinos apšvietimo, išgaląstų skalpelių ir viso kito, Skarpeta buvo priversta gyventi tokių dalykų pertekliuje. Jeigu pro oro uosto apsaugos tarnybą neprasineši buteliuko vandens, tai žmogžudystės bylos juo labiau, ir demonstruodama, kad esi teismo medikė, tik pritrauksi dar daugiau nepageidautino dėmesio.

Ji kartą pabandė taip pasielgti Logano oro uoste ir atsidūrė kambaryje, kur buvo apklausta, apieškota ir priversta patirti

* Paveldima liga, kremzlių distrofija.

kitokių pažeminimų, įrodžiusių, kad ji nėra teroristė, kurios ieškojo Transporto saugumo administracijos pareigūnai, ką tik per CNN matę tos moters medicinos ekspertės pažymėjimą. Galiausiai jai vis dėlto buvo uždrausta neštis į lėktuvą žmogžudystės bylą, o kai Skarpeta atsisakė palikti ją bagažo skyriuje, jos skrydis baigėsi. Dabar ji ėmėsi visų saugumo priemonių ir laiko bylų kopijas Manhatane.

– Ar suprantate, koks šių tyrimų tikslas ir kad neprivalote leistis apžiūrimas? – Skarpeta paklausė Oskaro.

Jis stebėjo, kaip Skarpeta dėlioja vokus, pincetus, ruletes ir įvairius kitus teismo medicinos įrankius ant baltu popieriumi apdengto apžiūros stalo. Jis nusisuko nuo jos ir įsispoksojo į sieną.

– Žiūrėk į daktarę, kai ji su tavimi kalba, Oskarai, – įspėjo pataisos pareigūnas.

Oskaras tebežiūrėjo į sieną.

– Daktare Skarpeta, gal galėtumėte pakartoti, ką pasakėte? – paprašė jis aukštu skardžiu balsu.

– Jūs pasirašėte sutikimo dokumentą, leidžiantį man paimti tam tikrus biologinius pavyzdžius, – aiškino ji. – Noriu pasitikslinti, jog supratote, kad tie pavyzdžiai gali suteikti mokslinės informacijos ir kad niekas jūsų neprašė jų duoti.

Oskaras dar nebuvo apkaltintas nusikaltimu. Jai buvo įdomu, ar Bentonas, Berger ir policija suprato, jog Oskaro apsimetinėjimas reiškė tai, kad jis buvo pasiruošęs bet kurią minutę prisipažinti Skarpetai įvykdęs žmogžudystę, apie kurią ji nieko nežinojo. Atsidūrusi tokioje keblioje padėtyje, ji pasijuto bejėgė. Kadangi Oskaras nebuvo suimtas, Skarpeta negalės skelbti nieko, ką jis atskleis, kol neatsisakys savo, kaip paciento, privilegijos, ir tik tas vienintelis šios privilegijos atsisakymas, kurį jis kol kas buvo pasirašęs, leido jai paimti biologinius pavyzdžius.

Oskaras pažvelgė į ją ir pasakė:

– Aš žinau, kam jie reikalingi. DNR. Suprantu, kam jums reikia mano plaukų.

– Tie pavyzdžiai bus ištirti, ir laboratorijos turės jūsų DNR aprašą. Plaukai gali mums pasakyti, ar nuolat vartojate narkotikus. Policija ir mokslininkai ieško ir kitokių dalykų. Įkalčių pėdsakų...

– Žinau, kas tai yra.

– Aš tik noriu būti tikra, kad supratote.

– Nevartoju narkotikų ir tikrai nesu joks užkietėjęs narkomanas, – tarė jis drebančiu balsu, vėl žiūrėdamas į sieną. – O mano DNR ir pirštų atspaudų pavyzdžių pilna jos bute. Ten yra ir mano kraujo. Aš įsipjoviau nykštį.

Jis parodė Skarpetai savo dešinįjį nykštį, ant kurio antrojo narelio buvo užklijuotas pleistras.

– Leidau jiems paimti mano pirštų atspaudus, kai mane čia įleido, – tarė jis. – Manęs nėra jokioje duomenų bazėje. Jie pamatys, kad niekada neįvykdžiau jokio nusikaltimo. Niekada nebuvau nubaustas už ne vietoje pastatytą automobilį. Stengiuosi neprisidaryti rūpesčių.

Oskaras pamatė, kaip Skarpeta paėmė pincetą, ir baimė šmėkštelėjo jo skirtingų spalvų akyse.

– Nereikia, – tarė jis. – Aš pats.

– Ar prausėtės, kai čia patekote? – padėdama pincetą paklausė Skarpeta.

– Ne, pasakiau, kad nesiprausiu, kol manęs neapžiūrėsite.

– Ar plovėte rankas?

– Ne. Stengiausi kiek įmanoma nieko neliesti, gal tik pieštuką, kurį davė jūsų vyras atliekant kažkokius psichologinius testus. Projekcinį figūrų piešimą. Atsisakiau ir valgyti. Nenorėjau nieko daryti savo kūnui tol, kol jūs manęs neapžiūrėjote. Aš bijau gydytojų. Bijau skausmo.

Skarpeta atplėšė popierinį tamponų ir kompresų paketą, Oskarui žvelgiant į ją taip, tarsi kiekvieną akimirką lauktų, kad ji kaip nors įskaudins jį ar sužeis.

– Norėčiau pakrapštyti jūsų panages, – tarė ji. – Jeigu tik leisite. Galima rasti nusikaltimo įkalčių, DNR, rankų ir kojų pirštų panagėse.

– Suprantu, kam to reikia. Nerasite nieko, kas įrodytų, jog ką nors jai padariau. Jei rasite jos DNR, tai nieko nereikš. Mano DNR pilnas jos butas, – pakartojo jis pats sau.

Oskaras sėdėjo labai tylus, kol ji plastikiniu grandikliu krapštė jo panages, ir Skarpeta jautė jo žvilgsnį. Jautė, kaip jo melsva ir žalia akys tarsi šiltos ugnelės tyrinėdamos lietė jos galvą ir kitas kūno vietas. Kai baigė apžiūrą ir pažvelgė į Oskarą, jis jau buvo nusisukęs į sieną. Paprašė nežiūrėti, kaip pats išsiraus iš galvos plauką, kurį Skarpeta įdėjo į voką, po to gaktos plauką, kuris nukeliavo į kitą voką. Kaip bijantis skausmo žmogus, jis laikėsi puikiai ir net nesudrebėjo, tačiau veide matėsi įtampa, o ant kaktos – prakaito lašeliai.

Ji išpakavo šepetėlį, ir Oskaras drebančiomis rankomis pasitrynė juo vidinę skruosto pusę.

– Dabar paprašykite jį išeiti, – Oskaras turėjo omenyje pataisos pareigūną. – Juk jums jo nereikia. Negaliu kalbėti, kai jis čia.

– Tu neturi teisės šitaip vadovauti, – tarė pareigūnas. – Negali rinktis.

Oskaras tylėjo ir spoksojo į sieną. Pareigūnas žiūrėjo į Skarpetą, laukdamas, ką ji nuspręs.

– Žinote, – pradėjo ji, – manau, kad viskas bus gerai.

– Manau, verčiau taip nesielgti, daktare. Jis gerokai susinervinęs.

Oskaras neatrodė susinervinęs, tačiau ji nutylėjo. Jis greičiau atrodė priblokštas ir susijaudinęs, ant isterijos ribos.

– Norėtumėte mane sukaustyti grandinėmis kaip Hudinį, – tarė Oskaras. – Arba užrakinti. Bet manęs nereikia pančioti kaip kokio žudiko maniako. Keista, kad dar neatvežėte manęs čia uždaryto

Hanibalo Lekterio* narve. Šis personalas aiškiai nežino, kad priverstinis sulaikymas psichiatrinėse ligoninėse buvo uždraustas dar devynioliktojo amžiaus viduryje. Ką padariau, kad to nusipelniau?

Jis iškėlė sugniaužtus kumščius ir iš įsiūčio kalbėdamas taškėsi seilėmis.

– Tai dėl to, kad tokie neišmanėliai, kaip jūs, mano, jog esu cirko išsigimėlis, – siuto jis.

– Ei, Oskarai, – atsiliepė prižiūrėtojas. – Turiu tau šį tą pranešti. Nesi normalioje psichiatrinėje ligoninėje. Tai kalėjimo kamera, kurioje pats norėjai būti saugomas. – Jis kreipėsi į Skarpetą: – Aš geriau pasiliksiu, daktare.

– Išsigimėlis. Taip galvoja tokie neišmanėliai, kaip jūs.

– Mums viskas gerai, – pakartojo Skarpeta pareigūnui. Dabar ji suprato, kodėl Berger buvo tokia atsargi.

Oskaras greitai atkreipdavo dėmesį į tai, kas, jo manymu, buvo neteisinga. Jis tučtuojau primindavo kiekvienam, kad yra žemaūgis, nors iš tikrųjų tai niekam nekrinta į akis tol, kol jis neatsistoja. Iš tiesų, ji visai neatkreipė į tai dėmesio, kai tik įėjo į palatą. Didesnį įspūdį jai padarė jo žėrinčios skirtingų spalvų akys – greta šviesių plaukų ir baltų dantų žalia dar labiau skyrėsi nuo mėlynos, ir tas neįprastas derinys traukė ją stebėti ir tyrinėti jo veidą. Skarpeta mąstė, ką Oskaras jai primena. Galbūt atvaizdą medalione, su senovine aukso grandine?

– Būsiu čia pat, už durų, – tarė pareigūnas.

Jis išėjo trenkęs durimis, kurios, kaip ir visų palatų durys, buvo be rankenų. Raktus turėjo tiktai prižiūrėtojai, todėl buvo svarbu, kad durų skląstis visada būtų užšautas. Priešingu atveju durys užsitrenktų ir personalo darbuotojas ar vizituojantis konsultantas, kaip Skarpeta, atsidurtų atsitiktiniuose spąstuose – mažame

* Hannibal Lecter – amerikiečių rašytojo Thomaso Harriso romanų veikėjas, psichiatras, žudikas maniakas, kanibalas.

kambarėlyje su du šimtus svarų sveriančiu vyruku, kuris, pavyzdžiui, ką tik sukapojo į gabalus bare sutiktą moterį.

Paėmusi matavimo ruletę, Skarpeta tarė Oskarui:

– Norėčiau išmatuoti jūsų rankas ir kojas. Taip pat tiksliai pamatuosiu ūgį ir pasversiu.

– Mano ūgis keturios pėdos ir dvidešimt penki coliai, – bėrė Oskaras. – O sveriu šimtą devynis svarus. Aviu penkto dydžio batus. Kartais ketvirto. Arba šešto su puse, jei batai moteriški. Kai kada penkto su puse. Žiūrint, kokie batai. Mano koja plati.

– Matuosime kairiąją ranką nuo peties sąnario iki didžiojo piršto galiuko. Jeigu galite, ištieskite rankas kiek tik įmanoma. Štai taip, puiku. Kairioji – šešiolika ir viena aštuntoji colio. Dešinioji – šešiolika ir dvi aštuntosios. Nieko neįprasto. Daugumos žmonių rankos nėra visiškai vienodo ilgio. Dabar imkimės kojų, gal galėtumėte jas palaikyti ištiesęs. Matuosiu nuo jūsų *acetabulum*, šlaunikaulio.

Per ploną medvilninį chalatą čiuopdama Oskaro kūną, ji išmatavo jo kojas iki pat pirštų galiukų; jam krustelėjus tyliai sužvangėdavo grandinės ir įsitempdavo raumenys. Oskaro kojos buvo tik kokiais dviem coliais ilgesnės už rankas ir šiek tiek kreivos. Ji užsirašė duomenis ir nuo stalo paėmė dar vieną ataskaitos lapą.

– Norėčiau, kad patvirtintumėte tai, kas buvo man duota, kai čia atvykau, – tarė ji. – Jums trisdešimt ketveri metai, antrasis jūsų vardas Lorensas. Čia rašoma, kad esate dešiniarankis, – toliau ji paminėjo Oskaro gimimo datą ir gyvenamąją vietą, kol jis ją nutraukė:

– Ar jums neįdomu sužinoti, kodėl norėjau, kad atvyktumėte čia? Kodėl to reikalavau? Kodėl įtikinau Džeimę Berger, kad negalėsiu bendradarbiauti, kol neatvyksite? Priverčiau ją. – Oskaro akys sudrėko, o balsas ėmė drebėti. – Terė būtų gyva, jei tai nebūtų jai nutikę.

Jis pasuko galvą į dešinę ir įsistebeilijo į sieną.

– Ar neaiškiai mane girdite, Oskarai? – paklausė Skarpeta.

– Mano dešinioji ausis, – tarė jis pasikeitusiu balsu.

– Tačiau kairiąja ausimi galite girdėti?

– Vaikystėje sirgau chronišku ausies uždegimu. Dešiniąja ausimi negirdžiu nieko.

– Ar pažįstate Džeimę Berger?

– Ji šaltakraujė, jai niekas nė velnio nerūpi. Jūs visiškai kitokia. Jūs rūpinatės auka. Aš esu auka. Man reikia jūsų pagalbos. Esate vienintelė mano viltis.

– Kodėl vadinate save auka? – paklausė Skarpeta užklijuodama vokus.

– Mano gyvenimas sugriautas. Išėjo pats svarbiausias mano gyvenime žmogus. Niekada jos daugiau nebepamatysiu. Ji išėjo. Man nebeliko nieko. Nebesvarbu, jeigu ir mirsiu. Žinau, kas esate ir ką veikiate. Žinočiau, net jei nebūtumėte įžymi. Įžymybė ar ne, vis tiek žinočiau, kas jūs ir kuo užsiimate. Turiu galvoti greitai, labai greitai. Po to, kai buvo rasta... kai rado Terę... – jo balsas pasikeitė, ir jis tankiai sumirksėjo nuvydamas ašaras. – Paprašiau policijos, kad mane atvežtų čia, kur esu apsaugotas.

– Nuo ko apsaugotas?

– Pasakiau, kad galiu būti pavojingas sau pačiam. Jie paklausė: „O kitiems nepavojingas?“ Atsakiau, kad ne, kad vien tik sau. Paprašiau atskiros kameros kalėjimo ligoninėje, nes negaliu gyventi su kitais. Visi čia mane vadina Neūžauga Žudiku. Jie iš manęs tyčiojasi. Policija tikriausiai neturi priežasčių manęs sulaikyti, bet jie mano, kad esu pamišęs, ir nenori, kad dingčiau, o aš tikrai turiu pinigų ir pasą, nes esu kilęs iš padorios šeimos Konektikute, nors mano tėvai ir nėra labai malonūs. Man nusispjauti, kad ir mirčiau. Policija ir Džeimė Berger mano, jog esu kaltas.

– Jie daro viską, kad jums padėtų. Esate čia. Susitikote su daktaru Vesliu. Dabar ir aš čia atvykau, – priminė jam Skarpeta.

– Jie tik naudojasi jumis. Aš jiems nerūpiu.

– Pažadu, kad niekam neleisiu manimi naudotis, – prisiekė Skarpeta.

– Jie jau tai daro. Kad pridengtų savo užpakalius. Jie jau laiko mane kaltu, ir nebeieško nieko kito. Tikrasis žudikas kažkur laisvėje. Jis žino, kas esu. Kas nors taps kita auka. Kad ir kas jis būtų, vėl tai padarys. Jie turi motyvą, priežastį, ir aš buvau įspėtas, tačiau nemaniau, kad jie turėjo omenyje Terę. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad jie ketina nuskriausti Terę.

– Buvote įspėtas?

– Jie su manimi susisiekia. Mes palaikome ryšius.

– Ar papasakojote tai policijai?

– Jei nežinai, kas jie, turi būti labai atsargus kam nors pasakodamas. Prieš mėnesį bandžiau perspėti Džeimę Berger dėl to, kaip man nesaugu gyventi žinant tai, ką aš žinau. Tačiau niekada net neįsivaizdavau, kad pastačiau Terę į pavojų. Jie niekada nekalbėjo su manimi apie Terę. Todėl nesuvokiau, kad jai gresia nelaimė.

Jis nusišluostė ašaras rankomis sužvangindamas grandines.

– Kokiu būdu perspėjote Džeimę Berger? Ar kaip bandėte ją perspėti?

– Paskambinau jai į darbą. Berger pati jums papasakos. Tegu pasipasakoja, kokia šaltakraujė būtybė yra. Tegu pasako, kiek jai visa tai terūpi. Ogi nė kiek. – Jo veidu riedėjo ašaros. – Dabar Terės nebėra. Žinojau, kad gali įvykti kažkas bloga, bet nesupratau, kad tai atsitiks jai. Jūs klausiate, kodėl? Na, aš nežinau. Gal jie neapkenčia neūžaugų, trokšta mus nušluoti nuo žemės paviršiaus. Kaip naciai pasielgė su žydais, homoseksualais ir čigonais, neįgaliaisiais ar psichiniais ligoniais. Visi, kas priešinosi Hitlerio rasės gryninimui, baigė dienas krematoriumuose. Kažkokiu būdu jie pavogė mano tapatybę, mintis ir dabar žino apie mane viską. Aš pranešiau apie tai, bet Berger nekreipė jokio dėmesio. Reikalavau minčių teismo, bet ji man net nepaskambino.

– Papasakokite man apie minčių teismą.

– Jūsų mintys grobiamos. Teismas jas grąžina. Berger dėl visko kalta. Galėjo tai sustabdyti. Mano mintys man negrąžintos. Nebeturiu Terės. Viskas, ką turiu, tai jūs. Prašau, padėkite man.

Skarpeta susigrūdo pirštinėtas rankas į chalato kišenes ir pajuto, kad vis labiau grimzta į keblią padėtį. Ji visai nenorėjo būti Oskaro psichiatrė. Reikėtų tučtuojau jam pasakyti, jog neketina ateityje turėti su juo ką nors bendra. Ji turėtų išeiti pro tas plienines smėlio spalvos duris ir nebeatsigręžti.

– Jie nužudė ją. Žinau, kad tai jų darbas, – tarė Oskaras.

– Ir kas, jūsų manymu, tie *jie*?

– Nežinau, kas jie tokie. Jie mane seka – kažkokia ypatinga grupė, siekianti kažkokio tikslo. Aš jų taikinys. Pagaliau, tai tęsiasi jau keturis mėnesius. Kaip ji galėjo žūti? Galbūt aš keliu pavojų pats sau. Galbūt iš tikrųjų geriau numirti.

Jis ėmė verkti.

– Mylėjau ją labiau už viską... visą savo gyvenimą. Vis galvoju, kad atsibusiu. Tai netiesa. Tai negali būti tiesa. Iš tikrųjų čia ne aš. Nekenčiu Džeimės Berger. Galbūt kas nors nužudys tą, ką ji myli. Gal tada ji supras, ką tai reiškia. Tegu išgyvena tą pragarą. Tikiuosi, kad taip ir bus. Tikiuosi, kad kas nors nužudys tą, ką ji myli labiausiai.

– Ar norėtumėte nužudyti kažką, ką ji myli? – paklausė Skarpeta.

Ji įspraudė jam į ranką keletą nosinių. Jo veidu plūdo ašaros, tekėjo nosis.

Oskaras tarė:

– Aš nežinau, kas jie. Jeigu iš čia išeisiu, jie vėl ims mane persekioti. Jie net šią akimirką žino, kur esu. Jie mane valdo baugindami, neduodami ramybės.

– Kaip jie tai daro? Ar turite pagrindo manyti, kad kažkas jus persekioja?

– Per sudėtingus elektronikos prietaisus. Yra daugybė slaptų prietaisų, kuriuos galima užsisakyti internetu. Mikrobangomis balsas siunčiamas į galvą. Tylus garsas. Per pasienio radarą. Turiu daugybę priežasčių tikėti, kad buvau atrinktas kaip valdymo mintimis objektas, ir jei manote, kad tokių dalykų negali būti, prisiminkite Antrojo pasaulinio karo metu vyriausybės su žmonėmis atliekamus radiacijos eksperimentus. Atliekant branduolinio karo tyrinėjimus, tiems žmonėms slapta buvo duodama radioaktyvaus maisto, į kurį įšvirkšdavo plutonio. Aš nieko neišsigalvoju.

– Nemažai žinau apie branduolinius eksperimentus, – tarė Skarpeta. – Niekas neneigia, kad taip buvo.

– Nežinau, ko jie iš manęs nori, – tarė jis. – Tai Berger kaltė. Ji kalta dėl visko.

– Paaiškinkite, ką turite omenyje.

– Apygardos teisininkų kontora tiria vagystes, persekiojimus, grasinimus, ir aš jų paprašiau, kad leistų su ja pasikalbėti, o jie atsisakė. Aš jums pasakojau. Jie sujungė mane su tuo asilu faru. Jis, aišku, manė, kad esu pamišęs, ir niekas nieko nedarė. Nebuvo jokio tyrimo. Niekam tai nerūpėjo. Esate mano viltis. Žinau, kad rūpinatės žmonėmis. Mačiau tai savo akimis. Prašau, padėkite man. Prašau. Aš visiškai bejėgis. Čia niekas manęs negina. Niekas nesaugo.

Skarpeta apžiūrinėjo negilius randelius kairiojoje jo kaklo pusėje ir atkreipė dėmesį į gana šviežiai atrodančius šašus.

– Kodėl turėtumėte manimi pasitikėti? – paklausė ji.

– Negaliu patikėti, kad šitaip kalbate. Ką bandote apgauti?

– Aš neapgaudinėju žmonių. Nė neketinu jūsų apgaudinėti.

Oskaras tiriamai į ją žiūrėjo – panašiai kaip ji, tyrinėdama jau kitus jo randelius.

– Gerai, – pasakė jis. – Suprantu, kad turite būti atsargi, kai ką nors sakote. Nieko tokio. Gerbiau jus dar prieš tai. Jūs taip pat nežinote, kas jie yra. Turėtumėte saugotis.

– Kada prieš tai?

– Jūs drąsiai pasisakėte Bhuto nužudymo aptarime. Mes su Tere stebėjome tai per CNN. Jus ištisą parą rodė CNN, ir apie tą baisią tragediją kalbėjote su tokia užuojauta ir pagarba. Kalbėjote drąsiai ir dalykiškai, tačiau įsivaizdavau, kas dedasi jūsų širdyje. Mačiau, kad buvote tokia pat nusikamavusi kaip ir mes. Nors tai nebuvo specialiai demonstruojama. Iš visų jėgų stengėtės to neparodyti. Žinojau, kad jumis galima pasikliauti. Supratau tai. Terė, aišku, taip pat suprato. Tačiau tai atrodė liūdnai. Pasakiau Terei, kad turėtų į tai žiūrėti jūsų akimis. Nes žinojau, jog galiu jumis pasitikėti.

– Man ne visai aišku, kaip žiūrėdamas į mane televizoriuje supratote, kad galite pasitikėti manimi.

Ji prisiminė filmuotą tos žmogžudystės bylos medžiagą. Kadangi jis neatsakė, Skarpeta vėl paklausė:

– Papasakokite, kodėl Terė buvo nusivylusi.

– Suprantate kodėl, ir tai visai akivaizdu. Jūs gerbiate žmones, – tarė Oskaras. – Rūpinatės jais. Jiems padedate. Aš neinu pas gydytojus tol, kol nebeturiu pasirinkimo. Negaliu pakęsti skausmo. Prašau, kad duotų man raminamųjų vaistų, suleistų demerolio ar dar ko nors, jeigu ketina daryti ką nors skausmingo. Negaliu į tai žiūrėti, net nualpstu. Paprašau uždengti man akis ar suleisti ko nors, kad nematyčiau. Juk nedarysite man nieko, kad skaudėtų, tiesa? Ar duosite kokią dozę?

– Ne. Tai, ką darysiu, visai neskaudės, – tarė ji apžiūrinėdama randus virš kairiosios ausies.

Jie buvo negilūs, o galuose nesimatė jokių epitelio regeneracijos požymių. Kaip ir kiti, šitie šašai buvo visai šviežiai užsitraukę. Oskaras atrodė visiškai įtikintas ir nuramintas jos prisilietimų.

– Ir kas galėtų mane sekti, šnipinėti? – vėl pradėjo jis. – Gal vyriausybė, tačiau kieno? Gal tai kas nors, kas neapkenčia kalėjimo, o gal kokio kulto garbintojai. Žinau, kad nieko nebijote – nei

vyriausybės, nei kulto ar kokios grupuotės, kitaip nepasakotumėte apie tai, ką darote, per televiziją. Terė manė taip pat. Jūs esate jos didvyrė. Jeigu tik ji būtų žinojusi, kad sėdėsiu šitame kambaryje su jumis ir kalbėsiuosi apie ją. Galbūt ir žino. Ar tikite pomirtiniu gyvenimu? Tuo, kad mylimo žmogaus siela niekada jūsų nepalieka?

Oskaras pakėlė krauju pasruvusias akis tarsi ieškodamas Terės.

– Nežinau, ką daryti, – prisipažino jis.

– Norėčiau būti tikra, kad kai ką suprantate, – pradėjo Skarpeta.

Ji prisitraukė plastikinę kėdę ir atsisėdo prie stalo.

– Nieko nežinau apie šią bylą, – tarė ji. – Nežinau, ką tariamai padarėte ar ko nepadarėte. Nežinau, ir kas yra Terė.

Jis atrodė sukrėstas.

– Ką jūs pasakėte?

– Sakau, kad buvau pakviesta apžiūrėti jūsų žaizdų, ir sutikau tai padaryti. Galbūt nesu tas žmogus, su kuriuo turėtumėte kalbėtis.

Oskaras nusišluostė nosį, akis ir įsispoksojo į ją taip, lyg stengtųsi išsiaiškinti kažką labai svarbaus.

– Jūs turite savų priežasčių. Galbūt kažką žinote.

– Jūs turėtumėte pasisamdyti advokatą. Tada kiekvienas jūsų ištartas žodis būtų konfidencialus, bet kokiomis aplinkybėmis, – patarė Skarpeta.

– Jūs gydytoja. Apie ką bekalbėtume, viskas yra konfidencialu. Negalite policijai leisti trukdyti mano sveikatos patikrai, o jie neturi teisės skleisti informacijos, kol aš nesutiksiu ar teismas nenurodys. Privalote saugoti mano orumą. Toks įstatymas.

– Yra ir kitas įstatymas. Jeigu būsite apkaltintas nusikaltimu, mano užrašais kaltintojas ar gynėjas pasinaudos teisme. Jūs turėtumėte apie tai pagalvoti prieš pradėdamas kalbėtis su manimi apie Terę ir apie tai, kas atsitiko praėjusią naktį. Bet kas, ką sakau, gali būti panaudota teisme, – pabrėžė ji.

– Džeimė Berger turėjo progą su manimi pasikalbėti. Ji yra niekas, palyginti su jumis. Ji nusipelnė degti pragare. Nusipelnė kentėti taip, kaip aš, ir prarasti tai, ką praradau aš. Ji dėl visko kalta.

– Ar norite pakenkti Džeimei Berger? – paklausė Skarpeta.

– Niekada niekam nesu pakenkęs. Bet ji pati sau pakenkė. Tai jos kaltė. Už blogį atlyginama blogiu. Jeigu ji praras kokį nors mylimą žmogų, pati bus kalta.

– Pabandysiu dar kartą jus įtikinti. Jeigu esate kaltinamas nusikaltimu, galiu būti pašaukta į teismą atskleisti visko, ką pastebėjau. Taip. Visiškai tikėtina, kad Džeimė Berger pakvies mane į teismą. Ar suprantate, ką mėginu pasakyti?

Oskaro skirtingų spalvų akys buvo įbestos į Skarpetą, o kūnas sustingęs iš pykčio. Skarpeta žinojo, kokios sunkios tos plieninės durys, ir baiminosi, ar sugebės jas atidaryti.

– Jie neras nė vienos priežasties, leidžiančios suversti kaltę man, – tarė jis. – Leidau jiems paimti savo drabužius ir automobilį. Sutikau, kad apžiūrėtų mano butą, nes neturiu ko slėpti, ir jūs pati galite pamatyti, kaip esu priverstas gyventi. Noriu, kad pamatytumėte. Primygtinai reikalauju pasižiūrėti. Pasakiau, kad jūs privalote apžiūrėti mano butą, antraip jie negalės ten eiti. Nėra jokių įrodymų, kad kada esu skriaudęs Terę, kol jie nesurinko jų. Galbūt jie tai padarys. Tačiau jūs mane apginsite, nes esate mano liudininkė. Saugosite mane, kur bebūčiau, ir jei man kas nutiks, žinosite, kad tai plano dalis. Negalite niekam pasakoti to, ko nenoriu, kad jie žinotų. Šią akimirką juridiškai negalite atskleisti nieko, kas vyksta tarp mūsų. Netgi savo vyrui. Leidau jam atlikti mano psichologinį įvertinimą, ir patikrinęs mano protinę būklę jis jums pasakys, kad nesu pamišęs. Pasitikiu jo tyrimu. Bet svarbiausia – žinojau, jog jis įtikins ir jus.

– Ar sakėte jam tą patį, ką ir man?

– Leidau jam atlikti testą, ir viskas. Pasakiau, kad jis galėtų patikrinti mano protą, o jūs – visa kita. Antraip nebendradarbiausiu. Negalite jam pasakoti nieko, ką sakau. Ir ne tik jam. Jei viskas pasikeistų ir aš būčiau neteisingai apkaltintas, jūs būtumėte pakviesta į teismą? Tada patikėsite manimi ir, kad ir kaip ten būtų, kovosite už mane. Turite manimi patikėti. Nepanašu, kad niekada nesate apie mane girdėjusi.

– Kodėl manote, kad esu apie jus girdėjusi?

– Suprantu. – Oskaro žvilgsnis tapo nuožmus. – Jums buvo liepta nesikalbėti su manimi. Puiku. Man nepatinka toks žaidimas. Bet tiek to. Nuostabu. Viskas, ko prašau jūsų, – išklausyti, ką pasakosiu, neišduoti manęs ir nelaužyti savo priesaikos.

Dabar Skarpeta galėtų viską baigti. Tačiau ji galvojo apie Berger. Oskaras negrasino Berger. Dar ne. Kol jis to nepadarys, Skarpeta negalės paviešinti nė vieno jo žodžio, bet nuo to nė kiek nesumažėjo jos nerimas dėl Berger ir bet kurio iš jos artimųjų. Ji troško, kad jis tuojau pat prašnektų apie tai ir atvirai prisipažintų keliantis pavojų Berger ar dar kam nors. Tada jau pasibaigtų visas konfidencialumas ir galiausiai jis būtų suimtas kaip keliantis grėsmę.

– Norėčiau kai ką užsirašyti ir saugočiau tai byloje kaip konsultaciją, – užsiminė Skarpeta.

– Taip, rašykite. Norėčiau, kad saugotumėte užrašytą tiesą. Jei kartais kas nors atsitiktų.

Ji išsitraukė iš chalato kišenės bloknotą ir rašiklį.

– Jei kartais mirčiau, – tarė jis. – Galbūt nėra jokios išeities. Jie tikriausiai mane sučiups. Tai gali būti mano paskutinioji Naujųjų metų diena. Turbūt man tai neturėtų rūpėti.

– Kodėl taip kalbate?

– Ką bedaryčiau, kur beeičiau, jie viską seka.

– Ir šią akimirką?

– Galbūt. Bet žinote? – Oskaras pažvelgė į duris. – Čia per daug plieno, kad jie galėtų patekti. Negarantuoju, kad prasibraus pro jį,

tačiau vis dėlto būsiu atsargus ką nors sakydamas ar galvodamas. Turite atidžiai klausytis. Turite skaityti mano mintis, jei tik galėsite. Galiausiai jie visiškai užgrobs tai, kas liko iš mano laisvos valios ir minčių. Galbūt tai, ką jie daro, yra bandymai. Jie privalo su kuo nors treniruotis. Yra žinoma, kad prieš pusę amžiaus CŽV slapta naudojo nervų sistemą veikiančias elektromagnetines programas, ir kam, jūsų nuomone, jie treniravosi? Kaip manote, kas atsitiks, jeigu kreipsitės į policiją? Nesuvokiama, bet nebus rašomas joks pranešimas. Lygiai taip pat buvo, kai pranešiau apie tai poniai Berger. Ji mane ignoravo. O dabar Terė mirusi. Aš ne koks paranoikas. Taip pat nesergu nei šizofrenija, nei psichoze. Neturiu jokių asmenybės sutrikimų. Netikiu, kad Vaiduoklis Žudikas* persekioja mane su savo pragaro mašina, nors jis turėtų domėtis politikais ar tuo, kad kariaujame Viduriniuosiuose Rytuose. Aišku, juokauju, nors manęs jau niekas negalėtų nustebinti.

– Atrodo, neblogai išmanote psichologiją ir psichiatrijos istoriją.

– Turiu filosofijos daktaro laipsnį. Dėstau psichiatrijos istoriją Gothamo universitete.

Skarpeta niekada nebuvo apie tokį universitetą girdėjusi, todėl paklausė, kur jis yra.

– Niekur, – atsakė Oskaras.

5

Jos internetinis slapyvardis buvo Žiežula – taip ją paprastai vadino vyras. Ši pravardė ne visada reikšdavo užgauliojimą, kartais jis taip ją vadindavo švelnumo akimirkomis.

* Personažas iš Mike'o Jay knygos *The Air Loom Gang*, kurioje aprašytas pirmasis paranojinės šizofrenijos atvejis psichiatrijos istorijoje.

– Nebūk tokia baisi žiežula, – sakydavo, kai ji skųsdavosi, kad vyras rūko cigarus ar nesusitvarko kambario. – Geriau išgerkime, mano brangioji žiežulėle. – Tai reikšdavo, kad jau penkta valanda, o jis geros nuotaikos ir norėtų pažiūrėti žinias.

Ji atnešdavo ko nors išgerti ir dubenėlį anakardžio riešutų, o jis paplekšnojęs pagalvėlę įsitaisydavo ant rusvo velveto sofos. Kai po pusvalandžio baigdavosi žinios, kurios, ką ir bekalbėti, niekad nebūdavo geros, jis nurimdavo ir jau nebevadindavo jos žiežula, o pietūs reikšdavo, kad pavalgęs jis patrauks į miegamąjį ir skaitys. Kartą jis kažkur išėjo ir daugiau nebegrįžo.

Ji neturėjo iliuzijų dėl to, ką jis pasakytų, jei vis dar tebegyventų čia. Aišku, būtų nepritaręs tam, kad ji tvarko anoniminę „Pričiupau tave Gothame“ paskalų skiltį. Jis pavadintų tai pasibjaurėtina kenkėjiška veikla, negailestingai išnaudojančia žmones ir gadinančia jiems sveikatą, taip pat pasakytų, kad ji visai išprotėjo, jei dirba tokį darbą, kur niekada nesutinka jokių bendradarbių ir net nežino jų vardų. Jam būtų baisiai įtartina, jog Žiežula net nežino, kuo vardu tos anoniminės skilties įkūrėjas.

O labiausiai jį priblokštų tai, kad sėdėti prie telefono ją pasamdė „agentas“, kuris buvo ne amerikietis. Jis sakė gyvenąs Jungtinėje Karalystėje, bet jo anglų kalba buvo maždaug tokia kaip Tonio Soprano; jis privertė Žiežulą pasirašyti begalę juridinių dokumentų, nepaisydamas jos ketinimo pirma peržiūrėti juos. Kai ji padarė viską, ko buvo prašoma, buvo priimta mėnesio bandomajam laikotarpiui. Be atlyginimo. Praėjus mėnesiui niekas jai nepaskambino, kad praneštų, kaip nuostabiai ji atliko savo darbą ar koks sujaudintas buvo Bosas (nes Žiežula galvojo apie anoniminį skilties leidėją), turėdamas ją savo komandoje. Tačiau niekada iš jo neišgirdo jokio žodžio.

Taigi ji dirbo toliau, ir kas dvi savaites į jos sąskaitą būdavo pervedama pinigų. Ji negaudavo jokio nustatyto atlyginimo ir nei labai praturtėjo, nei nusigyveno kaip tada, kai prieš keletą mėnesių

jai reikėjo naujo talpesnio kompiuterio ir belaidžio interneto. Jos niekas neatleisdavo nuo darbo dėl ligos, neduodavo atostogų ir nemokėdavo už viršvalandžius, bet, kaip paaiškino agentas, ji šiame darbe turėjo nuolat budėti „prie telefono dvidešimt keturias valandas per parą, septynias dienas per savaitę“.

Anksčiau Žiežula užėmė tikras pareigas tikrose kompanijose, paskutinį kartą ji dirbo duomenų bazės vadybininke, konsultuojančia firmas. Ji nebuvo visiška naivuolė ir puikiai suprato, kad dabartinio jos darbo reikalavimai nepagrįsti, be to, turėjo priežasčių reikalauti iš kompanijos, kad ją informuotų, kam dirba. Tačiau nė nemanė skųstis. Jai mokėjo palyginti gerai, ir atrodė garbinga dirbti nežinomai garsenybei, kurios internetinė svetainė buvo labiausiai aptarinėjama Niujorke, o gal net visoje šalyje.

Per atostogas Žiežulai būdavo pats darbymetis. Ne dėl asmeninių priežasčių – jai buvo draudžiama turėti bet kokių asmeninių priežasčių. Tačiau svetainės duomenų srautas neišvengiamai pagyvėdavo, o pradžios tinklalapio reklamjuostės tapdavo neįtikėtinai pritrenkiamos. Žiežula buvo protinga, bet, reikia pripažinti, niekada nepasižymėjo kaip talentinga grafikos specialistė.

Tuo metų laiku spaudos gyvenimas būdavo intensyvus kaip niekad. Nors per savaitę išeidavo trys skiltys, Bosas dar paspartindavo tempą, kad įtiktų gerbėjams ir rėmėjams: atsilygintų už tai, kad visus metus jie buvo ištikimi, entuziastingi, teikiantys pelno. Nuo Kalėdų Žiežula kasdien turėdavo išsiųsti po skiltį. Jei labai pasisekdavo ir ji gaudavo iš karto net keletą jų, pataisydavo ir padėdavo laukti į eilę, kol bus automatiškai paskelbtos, o tada leisdavo sau atsikvėpti – galėdavo išeiti savais reikalais, pasidaryti šukuoseną arba pasivaikščioti, užuot laukusi, kol Bosas vėl apkraus darbais. Bosas niekada nesuko sau galvos dėl Žiežulos nepatogumų, ir, tiesą sakant, tai jai gadino nuotaiką daug labiau nei patys nepatogumai.

Žiežula įtarė, kad Bosas, be abejo, programuodamas, labai sumaniai sutvarkė svetainę taip, kad skiltis įdėdavo po vieną, nors daug jų keletą dienų laukdavo paruoštos pašto dėžutėje. Tai galėjo reikšti tik neabejotinus jo protinius gabumus.

Visų pirma, skirtingai nei Žiežula, Bosas turėjo dar ir kitą darbą, todėl jis arba ji galėjo užsiimti kuo nors kitu: galbūt išvykti į kelionę, pabūti su šeima, draugais ar paprasčiausiai ilsėtis. Antra, Bosas negalvojo apie Žiežulą: jų santykiai apsiribojo tuo, kad jis nuolatos primindavo, kokia ji menka ir nereikšminga, priklausoma bei pavaldi nežinomai garsenybei – nesvarbu, kas tai būtų. Žiežula buvo neegzistuojanti būtybė ir neturėjo teisės gauti vienos ar dviejų laisvų dienų, kad atliktų visus darbus ir jai nebereikėtų apie juos galvoti. Ji privalėjo nuolatos laukti Boso ir tenkinti jo norus. Bosas į Žiežulos prašymus atsiliepdavo arba ne – tik uždėdavo pirštą ant pelės ir Žiežula tematydavo mirksint žymeklį.

Tiesą sakant, savo laimei, Žiežula pati baiminosi atostogų, kurios būtų suteikusios galimybę jomis džiaugtis: atostogos jai buvo ne daugiau kaip tuščias laivas, plukdantis iš vienų metų į kitus, primenantis jai tai, ko neįvyko ir ko nebus priešakyje, o ta biologija buvo nemaloni ir krėtė jos mintims piktus pokštus. Ji nebandė pakeisti lėtai tekančio savo gyvenimo, nors visada žinojo, kuo tai baigsis – žilais plaukais, raukšlėmis ir skaudančiais sąnariais.

Atrodė, lyg vieną dieną ji būtų pažvelgusi į veidrodį ir nepamačiusi ten trisdešimtmetės, kokia jautėsi esanti, o gal pastebėjusi į ją žiūrinčią kažkokią seną griuveną. Kai tik pastaruoju metu užsidėdavo akinius, pamatydavo, kad jos oda apdribusi ir raukšlėta. Pastebėjo, kad pigmentinės dėmės kaip kokie naujakuriai išplitusios ant viso kūno, o plaukai – tarsi apleistas sodas, išsikerojęs toli už savo ribų. Ji negalėjo suprasti, kam reikia tiek daug kraujagyslių, jeigu jos neaprūpina krauju visų jos ląstelių ir siunčia jas myriop.

Jai visai patiko, kad per tą nelinksmą kelionę tarp Kalėdų ir Naujųjų metų neturėjo nė minutės sau ir buvo darbe – laukė

naujos skilties, nepaisant to, kiek jų jau buvo pasirodžiusių Bosui dvigubai stengiantis pasirengti šventinei Naujųjų metų akimirkai. Nieko nuostabaus, kad jos visada būdavo pačios skandalingiausios.

Žiežula neseniai gavo antrąją skiltį, kuri ją nustebino bei suglumino. Bosas niekada nesiųsdavo iš eilės dviejų skilčių apie tą patį žinomą asmenį, ypač šiandieniniam Dvigubam dienraščiui, o ta antroji skiltis, kaip ir pirmoji, buvo skirta vien tik daktarei Kei Skarpetai. Neabejotinai ji bus pati skaitomiausia, nes apėmė visas sritis: seksą, smurtą ir Katalikų bažnyčią.

Žiežula tikėjosi daugybės skaitytojų komentarų, o galbūt ir antrojo išsvajoto „Užnuodytos plunksnos" prizo, – tada visi imtų spėlioti kaip praėjusį kartą, kai niekas neatėjo jo pasiimti. Tačiau galvodama apie tą skiltį negalėjo nesijaudinti. Ką padarė ta gerbiama ponia teismo medicinos ekspertė, kad Bosas suteikė jai tokią šlovę?

Žiežula dar kartą atidžiai perskaitė naująją skiltį, kad įsitikintų, jog joje nėra spausdinimo ar rašybos klaidų, kurias galėjo pražiūrėti. Ji reguliavo formatą, o galvojo apie tai, iš kur, po velnių, Bosas ištraukė visą šitą be galo asmenišką informaciją, kurią ji pažymėjo gerai pažįstamu raudonu „NAN". Niekada Anksčiau Neregėta informacija būdavo pati geidžiamiausia. Su retomis išimtimis, ši ir visos kitos paskalos atsirasdavo iš anekdotų, pastabų, gandų ir prasimanymų, kuriuos atsiųsdavo skaitytojai, o Žiežula atrinkdavo ir perkėlusi į elektroninės paieškos failą nusiųsdavo Bosui. Tačiau iš šios NAN informacijos apie daktarę Skarpetą Žiežula neatrinko ar neatmetė nieko.

Tačiau iš kur Bosas visa tai gavo?

Tariamai, jeigu tuo galima tikėti, daktarė Kei Skarpeta užaugo skurdžioje neišsilavinusioje italų šeimoje: sesuo, dulkindavusi lytiškai nesubrendusius berniukus, kvaila karvė motina ir juodadarbis ką tik palikęs laivą tėvas, kuriam mažoji Kei padėdavo nedidukėje šeimos bakalėjinių prekių krautuvėlėje. Ji daug metų

vaidino daktarę, kol tėvas mirė nuo vėžio savo miegamajame, ir tai paaiškina jos vėlesnį potraukį mirčiai. Kunigui pagailo mergaitės ir jis išrūpino jai stipendiją Majamio parapijos mokykloje, kur Kei tapo nuolatine gyventoja – verkšlenančia nuoboda ir nudriskusia liežuvautoja. Dėl to kitos mergaitės jos nekentė.

Šitoje vietoje Bosas pakeitė pasakojimo toną, kaip paprastai elgdavosi, kai imdavo rašyti aštriau.

...Tą nepaprastą dieną mažoji Floridos padūkėlė Kei buvo viena chemijos kabinete ir mąstė, kaip įgyti geresnę reputaciją, kai staiga įėjo sesuo Polė. Ji plaukė per tuščią kambarį su savo juodu abitu, vienuolės gobtuvu ir šydu, įsmeigusi griežtai primerktas pamaldžias akutes į mažąją Kei.

– Ko mūsų Tėvas moko apie atlaidumą, Kei? – įsakmiai paklausė sesuo Polė, įsisprendusi rankomis į savo mergiškus klubus.

– Kad turime atleisti kitiems taip, kaip ir jis atleidžia mums.

– O ar tu laikeisi Jo žodžio? Ką pasakysi?

– Nesilaikiau.

– Nes tu apkalbinėjai.

– Aš sprendžiau sunkų matematikos uždavinį, o ant suolo buvau pasidėjusi pieštuką, sese Pole, o Sara perlaužė jį per pusę. Turėjau pirkti kitą, o ji žino, kad mano šeima neturtinga...

– O dabar tu ir vėl apkalbėjai, – sesuo Polė pagraibė savo kišenėje ir tarė, – Dievas sako, kad už viską bus atlyginta, – ir paplekšnojusi mažajai Kei per skruostą įspraudė mergaitei į delną ketvirtį dolerio.

Sesuo Polė liepė melstis už savo priešus ir jiems atleisti. Ji griežtai išbarė mažąją Kei už nuodėmingą plakimą liežuviu ir prisakė nepamiršti, jog Dievui nepatinka apkalbinėtojai.

Bendrabučio vonios kambaryje sesuo Polė užrakino duris, nusijuosė juodą odinį diržą ir, įsakiusi mažajai Kei nusivilkti savo juodą tuniką ir bliuzelę su Piterio Peno apykakle, o taip pat ir viską, kas buvo po ja, palinko virš jos laikydama kelius...

Patenkinta, kad skiltis buvo paruošta publikuoti, Žiežula surinko sistemos administratoriaus slaptažodį, kad patektų į svetainės programą, ir išsiuntė straipsnį. Tačiau jos neapleido bloga nuojauta.

Ar Skarpeta neseniai padarė kažką, kas sukėlė Boso, kad ir kas jis būtų, neapykantą?

Žiežula per kompiuterio viršų įdėmiai pažvelgė pro langą, staiga prisiminusi, jog priešais rudą mūrinį gyvenamąjį namą tiesiai kitoje gatvės pusėje ištisą dieną stovėjo policijos automobilis. Tikriausiai policininkas įėjo į vidų, nors ji negalėjo įsivaizduoti, kad pusamžis policininkas galėtų rinkti nuompinigius Murei Hile. Jai toptelėjo, kad tas policininkas galbūt kažką seka. Galbūt ten slepiasi įsilaužėlis ar pabėgęs pamišėlis. Jos mintys vėl grįžo prie akivaizdaus Boso noro sugadinti Naujųjų metų šventę tai poniai medicinos ekspertei, kuria Žiežula taip žavėjosi.

Paskutinį kartą ji matė Skarpetą per televiziją praėjus keletui dienų po Kalėdų, po Benaziros Bhuto nužudymo: daktarė Skarpeta diplomatiškai ir skoningai aiškino, kaip gali sužaloti šrapnelis arba kulka ir kokią sunkią traumą jie gali sukelti pataikę į tam tikrą smegenų ar stuburo vietą. Gal tai kažkaip susiję su pirmuoju šio ryto Boso straipsniu ir su tuo dabartiniu, premijiniu? Gal daktarė Skarpeta palietė kažkokias priešiškai nusiteikusias ekstremistines jėgas? Jei taip, tai kokiam gi žmogui Žiežula dirba? Ar tai kažkas, kas nekentė Pakistano arba islamo, arba demokratijos, arba žmogaus teisių, arba aukštas pareigas užimančių moterų? O gal tokia veiksmų seka paprasčiausiai atsitiktinė, ir jie visiškai nesusiję?

Bet kažkodėl Žiežula taip nemanė, ir ši nuojauta sukėlė tokių minčių, kokios niekad anksčiau nebuvo atėjusios jai į galvą. Iš kur ji gali žinoti, ar nedirba teroristų organizacijai, naudojančiai tą blogos reputacijos, baisiai pelningą internetinį paskalų tinklalapį sunkiai suvokiamam bendravimui su ekstremizmo šalininkais

bei propagandos skleidimui ir, svarbiausia, teroristinių sąmokslų finansavimui?

Žiežula nežinojo. Tačiau jeigu tai tiesa, tuomet tik laiko klausimas, kada kas nors ims jos ieškoti: ar Krašto apsauga, ar žmogus iš tos pačios teroristų sektos, kuri slepiasi už pačios Žiežulos labai įslaptinto ir, jei atvirai, įtartino darbo, apie kurį ji niekada niekam nesakė nė žodžio.

Kiek jai buvo žinoma, vienintelis žmogus, kuris žinojo, kad ji dirba „Pričiupau tave Gothame", buvo tas italas agentas, pasamdęs ją telefonu (žmogus, kurio ji niekada nebuvo sutikusi, nė nenutuokė, kuo jis vardu), ir nežinoma garsenybė, kuri iš tiesų rašydavo straipsnius ir siųsdavo juos elektroniniu paštu Žiežulai, kad šiek tiek pataisytų. Išsiuntus rašinius, kompiuterio programa padarydavo likusį darbą, ir minutė po vidurnakčio straipsniai būdavo paskelbti. Jei čia įsipainioję teroristai, tai daktarė Skarpeta yra jų taikinys. Jie stengiasi sugriauti jai profesinį ir asmeninį gyvenimą, o jos gyvybei gresia pavojus.

Žiežula privalo ją įspėti.

Kaip ji galėtų tai padaryti neprisipažinusi, jog dirba anoniminės sistemos administratore anoniminėje svetainėje?

Ji negali.

Ji mąstė apie tai sėdėdama priešais kompiuterį, žiūrėdama pro langą į policijos automobilį, ir svarstė, kokiu būdu nusiųsti anoniminę žinutę.

Tą akimirką, kai ją buvo apnikusios šios įkyrios ir neabejotinai nemalonios mintys, kažkas garsiai pasibeldė į duris, labai ją išgąsdindamas. Gal tai tas keistas jaunuolis, gyvenantis gretimame bute. Kaip ir daugelis žmonių, išlaikančių šeimas, jis buvo išvykęs atostogų. Gal jis grįžo ir norėtų ką nors pasiskolinti ar ko paklausti.

Ji dirstelėjo pro durų akutę ir buvo priblokšta išvydusi grublėtą veidą, pliką galvą ir iš mados išėjusius akinius metaliniais rėmeliais.

O Viešpatie švenčiausias!

Ji griebė telefoną ir surinko numerį 911.

Belevju užkandinėje už staliuko tarp rausvų atitvarų prie galinės sienos, kur galėjo niekieno netrukdomi kalbėtis, sėdėjo Bentonas Veslis ir Džeimė Berger. Žmonės, nepažįstantys Berger, dažnai atkreipdavo į ją dėmesį.

Ji buvo patrauklios išvaizdos, vidutinio ūgio, liekna, giliomis mėlynomis akimis ir švytinčiais tamsiais plaukais. Visada puošniai rengdavosi, o tą dieną vilkėjo anglies juodumo kašmyro švarkelį, susagstomą juodą megztinį, juodą sijoną su skeltuku užpakalyje ir avėjo juodus lakuotus batelius su mažomis sidabrinėmis sagtelėmis šonuose. Berger neatrodė provokuojamai, tačiau nebijojo būti moteriška. Visi gerai žinojo, kad jeigu teisėjų, farų ar įstatymų pažeidėjų dėmesys imdavo krypti į jos patrauklų kūną, ji pasilenkdavo arčiau, parodydavo į savo akis ir pasakydavo: „Žiūrėkite čia. Žiūrėkite tiesiai čia, kai kalbu su jumis."

Bentonui ji priminė Skarpetą. Panašus buvo žemas balso tembras, prikaustydavęs dėmesį tuo, kad nesistengė jo patraukti, panašūs tokie pat aštrūs veido bruožai ir visas kūno sudėjimas, – būtent toks, koks jam ir patiko, – vientisos linijos, sudarančios išraiškingus išlenkimus. Berger buvo Bentono dievaitė. Jis žavėjosi ja. Tačiau, kaip neseniai pabrėžė daktarei Tomas, kalbėdamas su ja telefonu, jis buvo ištikimas Skarpetai ir visada bus. Net mintyse buvo jai ištikimas, ir akimirksniu perjungdavo kanalą, kai vaizduotė nuklysdavo į erotines dramas, kur ji nevaidindavo pagrindinio vaidmens. Jis niekada jos neapgaudinės. Niekada.

Ne visada Bentonas elgėsi taip dorai. Tai, ką pasakė daktarė Tomas, buvo tiesa. Jis apgavo savo pirmąją žmoną Konę, ir jeigu būtų buvęs sąžiningas su ja, ta išdavystė būtų prasidėjusi anksčiau. Dar tada, kai nusprendė, jog visai priimtina ir iš tikrųjų net sveika

domėtis tais žurnalais bei filmais, kaip daro kiti vyrai, ypač per tuos keturis vienuoliško gyvenimo FTB akademijoje mėnesius, kai vakarais nebūdavo ką veikti, nebent galėdavo išgerti kelis bokalus alaus posėdžių kambary, paskui pareiti į bendrabutį, kur trumpai atsipūsdavo ir pailsėdavo nuo įtempto gyvenimo.

Jis laikėsi tokios slaptos, bet sveikos nusistovėjusios seksualinio gyvenimo tvarkos per visą racionalų savo vedybinį gyvenimą, kol ėmė kartu su Skarpeta dirbti daugybėje bylų, ir ta tvarka pasibaigė „Travel-Eze" viešbutyje. Bentonas paliko žmoną ir didelę dalį turto, o trys jųdviejų dukterys nutraukė su juo visus santykius. Iki šiol kai kurie buvę kolegos iš FTB vis dar jo negerbia arba priekaištauja ir moralizuoja. Jis nekreipia į tai dėmesio.

Blogiau už abejingumą ir tuštumą ten, kur turėjo būti nors lašas sąžinės graužimo, buvo tiesa, kad jis ir vėl taip pasielgtų, jei galėtų. Ir iš tikrųjų vėl taip darydavo – dažnai, savo mintyse. Vis įsivaizduodavo tą sceną motelio kambaryje, kai jam bėgo kraujas iš įpjautos žaizdos, kurią reikėjo susiūti, o Skarpeta juo rūpinosi. Ji apnuogino jo žaizdas, o po to jis nurengė ją. Tai buvo daugiau negu galėjai įsivaizduoti.

Tai prisiminęs, Bentonas visada labiausiai stebėjosi, kaip pajėgė penkerius metus dirbti šalia jos ir nepasiduoti pagundai anksčiau. Kuo daugiau savo ankstesnio gyvenimo puslapių atversdavo kalbėdamas su daktare Tomas, tuo labiau apstulbdavo nuo aplinkybių sekos, kur ne paskutinę vietą užėmė Skarpetos nepalenkiamumas. Ji iš tiesų nežinojo, ką jis jautė, – kur kas labiau suprato, ką jaučia pati. Ar pagaliau tai, kad su tuo, ką ji pasakydavo, Bentonas sutikdavo beveik visada, išskyrus retas išimtis: pavyzdžiui, tada, kai pamatė jį su portfeliu ant kelių, o tai reiškė, jog jis slepia erekciją.

Ar mes buvome susitikę be to pirmojo karto?

Galbūt.

Lavoninėje?

Kai toje siaubingoje konferencijoje, tavo kambaryje Kvantike, peržiūrinėjome bylas – ataskaitas, fotografijas, – ir be galo, nepaliaujamai, rimtai kalbėjomės?

Ypač tada. Po to, kai palydėjau tave prie automobilio, viskas, ką galėjau padaryti, tai neįlipti į jį ir...

Jeigu būčiau žinojusi, – Skarpeta pasakojo jam tai vieną vakarą, kai jie buvo išgėrę labai daug vyno, – *būčiau tuojau pat tave suviliojusi, užuot veltui leidusi tuos prakeiktus penkerius metus dainuodama solo.*

Dainuodama solo? Tai tu nori pasakyti?..

Vien dėl to, kad dirbu tarp numirėlių, dar nereiškia, kad esu tokia pat kaip jie.

– Svariausia priežastis, dėl ko aš neišvykstu, – pasakė Džeimė Berger Bentonui, – politinis korektiškumas. Politinis jautrumas. Ar tu iš viso nors kiek klausaisi manęs?

– Taip. Esu kiek apsnūdęs, šiek tiek ima miegas.

– Pagaliau norėčiau suprasti išankstinį kai kurių nusistatymą. Ypač dabar, kai tiek daug žmonių baiminasi neūžaugų ir tų klaidingai suvokiamų sąvokų bei stereotipų, istoriškai su jais susijusių. Kad ir šio ryto *Post*. Apie tai skelbia didžiulė antraštė. – Ji pakėlė rankas maždaug dviejų colių atstumu viena nuo kitos. – „Nykštukas žudikas“. Pasibaisėtina. Būtent to mes ir nenorime, o mano nuomone, tai įgaus pagreitį, ypač jeigu susigriebs ir kitos naujienų tarnybos. Visur užvirs tikras pragaras. – Ji įbedė į jį akis ir trumpam nutilo. – Deja, nei aš, nei tu negalime kontroliuoti spaudos.

Ji tai pasakė taip, lyg turėtų omenyje kažką kitą.

Bentonas nujautė, kas yra tas kažkas kitas. Jis velniškai gerai suprato, kad Terės Bridžes bylą tiria ne vien tik Berger. Jis padarė taktinę klaidą. Privalėjo pasakyti apie tą „Pričiupau tave Gothame“ straipsnį, kai turėjo progą.

– Šiuolaikinės žiniasklaidos linksmybės, – tarė ji. – Niekada nesame tikri, kas yra tiesa.

Ji apkaltintų Bentoną, kad pamelavo jai nepasakydamas tiesos. Tačiau teoriškai jis negalėjo to padaryti, nes teoriškai Pitas Marinas neįvykdė jokio nusikaltimo. Daktarė Tomas sakė teisybę. Bentono nebuvo Skarpetos namuose, kada tai atsitiko, ir jis niekada nesužinos niuansų, ką Marinas jai padarė tą šiltą drėgną praėjusios gegužės vakarą Čarlstone. Marino girtas ir nepaprastai netinkamas elgesys buvo išdėstytas ataskaitose ir plačiai aptartas. Mažiausia užuomina apie šį įvykį Bentonui reikštų Skarpetos išdavystę – o taip pat ir Marino – ir iš tikrųjų sukeltų kalbas, kurių kitomis aplinkybėmis Berger niekada netoleruotų.

– Nelaimei, – tarė Bentonas, – panašios kalbos sklinda ir kalėjimo ligoninėje. Kiti pacientai pravardžiuoja Oskarą.

– Vodevilis, karnavalai, Ozo šalies burtininkas, – tarė Berger.

Ji ištiesė ranką prie kavos puodelio, o kaskart, kai pajudindavo rankas, Bentonas pastebėdavo, kad ant jos kairės rankos trūksta vestuvinio žiedo su stambiu brangakmeniu. Praėjusią vasarą, kai jie buvo nesimatę daug metų, jis jau norėjo paklausti jos apie tai, tačiau susilaikė pastebėjęs, kad Berger niekada nemini savo multimilijonieriaus vyro ar jo vaikų. Ji niekada net neužsimindavo apie kokią nors savo asmeninio gyvenimo pusę. Net farai nieko apie tai nešnekėdavo.

Galbūt ir nebuvo apie ką kalbėti. Gal jos santuoka ir neiširo. Gal jai alergija metalams, ar tiesiog baiminasi apiplėšimo. Bet jeigu to bijotų, tai pirmiau būtų pagalvojusi apie „Blancpain", kurį visuomet segi. Bentonas nustatė, kad tas laikrodis kainuoja apie šimtą tūkstančių dolerių.

– Negatyvūs atsiliepimai žiniasklaidoje, bulvarinėje spaudoje, – tęsė Berger. – Kvailiai, kvaišos. Kaip filme „Dabar nežiūrėk". Pasakų nykštukai, rūmų nykštukai. Ir tarp kita ko, visur esantis nykštukas, kuris viską mato – nuo Julijaus Cezario triumfo iki Mozės suradimo nendrynuose. Oskaras Beinas buvo kažkokio įvykio liudininkas ir kartu kaltina kitus viską mačius. Jis tvirtina, jog yra

sekamas, šnipinėjamas, valdomas elektroniniais prietaisais, ir kad tai turbūt susiję su CŽV, kuri kankina jį elektroniniais ir žmonių naikinimui skirtais ginklais, – tai tarsi kažkoks eksperimentas ar persekiojimas.

– Su manimi jis nesileido į tokias detales, – atsiliepė Bentonas.

– Apie tai jis pranešė, kai prieš mėnesį paskambino man į biurą, o dabar vėl turėsiu grįžti prie to. Kaip tu vertini jo protinę būklę?

– Jį įvertinti sunku dėl tam tikrų prieštaravimų. MDAA-2* rodo socialinės intraversijos bruožus. Atliekant Roršacho testą, jis suvokė pastatus, gėles, ežerus, kalnus, bet ne žmones. Panašiai ir su TAT**. Miškas, turintis akis, ir veidai tarp lapų yra požymis, kad jis atsiskyręs nuo žmonių, giliai susirūpinęs, paranojiškas. Vienišas, nusivylęs, įsibaiminęs. Projekciniai piešiniai buvo brandūs, tačiau jo žmonės bekūniai – tik veidai tuščiomis akimis. Ir vėl – tai paranojos požymis. Jis jaučiasi stebimas. Dar nėra jokių ženklų, kad jo paranoja būtų įsisenėjusi. Būtent tai ir yra prieštaringa. Būtent tai ir glumina. Jis paranoikas, bet jo paranoja neįsisenėjusi, – pakartojo jis.

– Jis bijo, tiesiog dabar bijo kažko, kas jam atrodo tikra.

– Mano nuomone, taip. Bijo ir jaučiasi prislėgtas.

– Jo paranoja, – tarė Berger. – Remdamasis savo patirtimi ir pokalbiu su juo, tu netiki, kad tai įgimta liga? Jis neserga ja nuo vaikystės? O gal jis visada buvo paranojiškas, nes yra žemaūgis? Gal su juo blogai elgėsi, tyčiojosi, diskriminavo?

– Neatrodo, kad jis būtų tai išgyvenęs ankstyvoje vaikystėje. Ypač su policija. Jis kelis kartus man pakartojo, jog neapkenčia policijos. Ir tavęs neapkenčia.

– Vis dėlto jis bendradarbiauja su policija. Netgi pernelyg glaudžiai. Bandysiu spėti. Jo intensyvus bendradarbiavimas su

* Psichologinis testas, Minesotos daugiafazis asmenybės aprašas.

** Teminis apercepcijos testas.

policija nedavė jokios naudos. – Berger tarsi neišgirdo apie Oskaro neapykantą jai pačiai.

– Tikiuosi, kad tau su juo pavyks, – tarė Bentonas.

Buvo sakoma: jeigu auka būtų išdaužta vitrina, Berger ištrauktų prisipažinimą ir iš akmens.

– Žaviuosi jo bendradarbiavimu su žmonėmis, kuriais jis iš tikrųjų nepasitiki, – prisipažino Berger. – Jis gana daug padeda mums savo noru. Pareiškė, kad leis paimti biologinius pavyzdžius tik vienintelei Kei. Jo drabužius, automobilį, butą galima tikrinti tik tada, jei Kei ten bus. Kodėl?

– Gal tai dėl jo fobijų? – spėjo Bentonas. – Drįsčiau teigti, kad jis nori įrodyti nesant jokių įkalčių, siejančių jį su Terės Bridžes nužudymu. O labiausiai – įrodyti tai Kei.

– Jis turėtų labiau rūpintis, kaip įrodyti tai man.

– Jis nepasitiki tavimi. O Kei pasitiki. Nesąmoningai ja pasitiki, ir tai man kelia didžiausią nerimą. Tačiau grįžkime prie jo mąstymo. Oskaras nori įrodyti Kei, kad yra geras vaikinas. Kad nepadarė nieko blogo. Tol, kol ji tikės Oskaru, šis bus saugus. Ir fiziškai, ir tuo, kaip į save žiūri pats. Šiuo atžvilgiu jam reikia patvirtinimo. Be Skarpetos jis beveik nebesupranta, kas esąs.

– Atspėk kas. Mes tikrai žinome, kas jis ir ką tikriausiai padarė.

Bentonas paaiškino:

– Turi suprasti, kad žmonių, bijančių, jog jų mintys gali būti valdomos, iš tikrųjų yra tūkstančiai, ir jie tiki, kad yra psichologinio ginklo aukos. Jie mano, kad valdžios organai juos seka, užprogramuoja, kontroliuoja jų mintis ir visą jų gyvenimą per filmus, kompiuterinius žaidimus, chemines medžiagas, mikrobangas, implantus. Ir per pastaruosius aštuonerius metus tokių baimių labai pagausėjo. Neseniai vaikštinėjau Centriniame parke, o ten toks vaikinas šnekasi su voverėmis. Kurį laiką stebėjau jį, o jis atsisuka ir sako esąs auka tų pačių dalykų, apie kuriuos dabar kalbamės. Vienas iš būdų, kuriais jis su ta problema susidoro-

ja, – aplanko voveres, ir šerdamas jas iš rankų gali jausti žemę po kojomis. Jis neleidžia tiems šunsnukiams jo sučiupti.

– Puiku, tai Niujorkas. Ir karveliai nešioja paštą.

– O Teslos žemės traukos radaro bangomis plaunamos smegenys geniams, – tarė Bentonas.

Berger suraukė antakius:

– Ar čia yra genių?

– Paklausk Liusės apie technologijos pažangą, apie eksperimentus, kurie atrodo lyg šizofreniko košmarai, – kalbėjo jis. – Tik tie triukai yra tikri. Neabejoju, kad Oskaras mano, jog tai vyksta iš tiesų.

– Nemanau, kad kas nors dėl to abejoja. Tik visi mano, jog jis pamišęs. Ir nerimauja, kad tas pamišimas privertė jį nužudyti savo draugę. Tai užuomina į gana keistas jo apsisaugojimo priemones. Plastikinis skydelis, priklijuotas ant jo kalėjimo kameros telefono nugarėlės. Kitas plastiko skydelis užpakalinėje jo džinsų kišenėje. Įmagnetinta išorinė jo sportinio automobilio antena, atrodanti įtaisyta be jokio tikslo. Detektyvas Moralesas – tu dar nebuvai jo susitikęs – sako, kad tai nuo radiacijos. Tai – pažiūrėkime, ar gerai atsimenu, kas tai yra – Trifildo metras*?

– Skirtas aptikti žemo dažnio elektros laukams ELF** ir VLF*** erdvėje. Kitaip sakant, detektorius. Elektromagnetinis matavimo prietaisas, – tarė Bentonas. – Laikai jį iškeltą viduryje kambario ir prietaiso rodikliai praneša, ar esi kontroliuojamas radijo bangomis.

– Ar iš jo yra kokios naudos?

– Jį mėgsta naudoti vaiduoklių medžioklėje, – atsakė Bentonas.

* Visų rūšių elektromagnetinių laukų matavimo prietaisas.

** *Extremely Low Frequency* – ypač žemas dažnis. (Angl.)

*** *Very Low Frequency* – labai žemas dažnis. (Angl.)

6

Detektyvas P. R. Marinas trečią kartą atsisakė arbatos, kavos, sodos vandens ir net paprasto vandens. Ji pabandė pasiūlyti ko nors stipresnio.

– Jau beveik penkta valanda, – ji pakartojo savo tėvo mėgstamą posakį. – Ką jūs manote apie mažą šlakelį burbono?

– Aš negeriu, – atsakė detektyvas Marinas.

– Iš tikrųjų? Nieko tokio. Galiu paragauti jo ir pati.

Ji grįžo į svetainę.

– Ne, ačiū.

Ji vėl atsisėdo ir daugiau jo nebeįkalbinėjo. Įsipylė didelį stiklą burbono. Pastačius jį ant padėkliuko, tarkštelėjo ledukai.

– Aš negeriu nuolat, – pasiteisino įsitaisiusi ant velvetinės sofos. – Nesu kokia girtuoklė.

– Ne man teisti žmones, – tarė detektyvas Marinas, neatplėšdamas akių nuo jos gėrimo tarsi tai būtų kokia gražuolė.

– Kartais reikia ko nors nervams nuraminti, – tarė ji. – Būčiau nesąžininga, jei sakyčiau, kad jūs manęs nė kiek neišgąsdinote.

Ji dar tebedrebėjo po kokių dešimties minučių aiškinimosi, ar jis iš tiesų policininkas. Tokį triuką kaip ženklelio rodymas prie durų akutės ji daugybę kartų matė smurto filmuose, o pagalbos linijos operatorius ilgai įtikinėjo, kad tas žmogus iš tikrųjų pareigūnas, ir nepadėjo ragelio tol, kol Žiežula įleido jį, – štai dabar jis sėdi jos svetainėje.

Detektyvas Marinas buvo stambus vyras vėjo nugairinta oda ir įraudusiu veidu, keliančiu susirūpinimą jo kraujo spaudimu. Beveik pliką Marino galvą pusmėnuliu supo keli apgailėtini žilų plaukų kuokštai: savo išvaizda bei elgesiu detektyvas buvo panašus į žmogų, kuris viską daro atkakliai, nieko neklausydamas, – iš tikrųjų su juo buvo menki juokai. Ji buvo visiškai tikra, kad jis galėtų sučiupti porą galvažudžių už pakarpos, kiekvienoje rankoje

po vieną, ir sviesti juos per visą kambarį tarsi jie būtų prikimšti šiaudų. Ji įtarė, kad jaunystėje Marinas buvo išvaizdus. Taip pat pagalvojo, kad jis šiuo metu yra vienišas, arba verčiau jau toks būtų, nes jeigu tas detektyvas turi draugę ir ji leidžia išeiti jam iš namų šitaip atrodančiam, tai arba jis tai moteriai visai nerūpi, arba ji abejotino išsiauklėjimo.

O, Žiežula mielai patartų jam, kaip rengtis. Jei žmogus stambaus sudėjimo, jam tiktų vilkėti paprastą prigludusį kostiumą, ypač juodos spalvos, ir baltus medvilninius marškinius be kaklaraiščio, o juodi odiniai batai kaučiuko padais suteiktų jam šiokio tokio panašumo į Hermaną Miunsterį*. Tačiau ji nė nemanė jam patarinėti, neduok Dieve, dar ims ir pasielgs kaip jos vyras, todėl dėl viso pikto per daug įdėmiai detektyvo neapžiūrinėjo.

Užuot tai dariusi, ji kažką nervingai aiškino vis ištiesdama ranką prie savo gėrimo, kartais paklausdama, ar ir jis nenorėtų to paties gurkštelėti, ir vėl pastatydama stiklą ant stalo. Kuo daugiau ji šnekėjo ir kilnojo savo gėrimą, tuo nekalbesnis darėsi jis, atsilošęs jos vyro taip mėgtame odiniame krėsle.

Detektyvas Marinas dar nebuvo pasakęs jai, ko čia atėjo. Pagaliau ji neiškentė:

– Na, užteks kalbėti apie mane. Esu tikra, kad jūs labai užsiėmęs. Kokios srities, sakėte, jūs detektyvas? Turbūt įsilaužimų. Dabar kaip tik tam palankiausias metų laikas, ir jeigu būtų mano valia, tai būtinai gyvenčiau name, kur yra durininkas. Kas ten atsitiko kitapus gatvės? Turbūt dėl to jūs čia ir atėjote?

– Man labai svarbu viskas, ką galite apie tai papasakoti, – patikino detektyvas Marinas, ir, palyginti su jo milžinišku stotu, tame krėsle sėdėdavęs jos vyras atrodė mažesnis. – Ar jūs apie tai sužinojote iš *Post*, ar ką nors pasakė kaimynas?

– Nei viena, nei antra.

* TV serialo personažas, penktasis Šroudširo grafas, panašus į Frankenšteiną ar Adamsą.

– Klausiu todėl, kad per žinias dar nieko labai daug apie tai nepranešė. Laimei, detalės dar nepaviešintos. Kuo mažiau bus apie tai žinoma šiuo metu, tuo geriau. Jūs nematote čia jokios logikos, tiesa? Tad šis nedidelis asmeninis pokalbis tegu ir lieka tik tarp mūsų. Nieko nepasakokite nei kaimynams, nei kam kitam. Aš specialusis Teisininkų biuro detektyvas. Visa medžiaga bus perduota teismui. Suprantu, jog jūs nenorėtumėte padaryti ko nors, kas trukdytų teismui tirti šią bylą. Ar esate girdėjusi apie Džeimę Berger?

– Taip, tikrai girdėjau, – atsakė Žiežula, apgailestaudama, jog nenumano, ką reikėtų žinoti, ir nerimaudama, kad neprisidarytų bėdos. – Labai vertinu tai, kad ji gina gyvūnų teises.

Marinas tylėdamas žiūrėjo į ją. Ji taip pat nuščiuvusi spoksojo į jį, kol pagaliau nebeištvėrė:

– Ar pasakiau ką nors ne taip? – paklausė ji tiesdama ranką prie savo gėrimo.

Detektyvas ėmė dairytis po butą, o jo akiniai žybsėjo tarsi prožektoriaus spindulys, ieškantis kokio nors paslėpto ar pamesto daikto. Jis atrodė ypač susidomėjęs didele jos porceliano kolekcija ir krištoliniais šunyčiais, taip pat jos ir vyro fotografijomis bei įvairiais šunimis, kuriuos jie augino per savo bendrą gyvenimą. Jai patiko šunys. Ji mylėjo juos kur kas labiau už vaikus. Detektyvo žvilgsnis sustojo ties rusvai mėlynu dryžuotu kilimėliu po senu kavos staleliu iš vyšnios medžio.

– Jūs turėjote šunį? – paklausė jis.

Aišku, jis pastebėjo keletą prilipusių prie kilimėlio smulkių juodai baltų plaukelių, kurie ten buvo užsilikę tikrai ne dėl jos kaltės. Nepavyko jų išvalyti dulkių siurbliu, ir ji nesistengė šliaužiodama ant kelių surankioti jų rankomis – tuo metu dar tebegedėjo per anksti mirusios Gebenės.

– Tai ne todėl, kad nesitvarkyčiau, – ėmė teisintis ji. – Šuns plaukų paprastai prisivelia visur, ir juos sunku išvalyti. Atrodo,

tarsi jie tyčia taip darytų. Veliasi, ir tiek. Ne ką teišmanau apie šunis, tačiau tai juk Dievo sutvėrimai, o tie, kurie sako, jog tai tik gyvūnai, yra beširdžiai. Šunys yra puolę angelai, o kačių šiame pasaulyje iš viso neturėtų būti. Jos tik lanko tave, ir tiek. Šuns plaukai gali įsmigti kaip rakštys, kai vaikštai basas. Visada laikydavau šunų. Tik dabar jų neturiu. Ar dalyvavote ponios Berger kampanijoje prieš žiaurų elgesį su gyvūnais? Bijau, kad viskis jau pradeda veikti.

– Ką turite omenyje kalbėdama apie gyvūnus? – paklausė jis, tikriausiai mėgindamas sušvelninti įtampą, nors ji nebuvo dėl to visiškai tikra. – Jūs kalbate apie keturkojus ar dvikojus?

Ji nusprendė, kad geriau tai priimti rimtai, ir pasakė:

– Neabejoju, kad darbe susiduriate su dvikojais gyvuliais, tačiau, mano manymu, tas apibūdinimas vartojamas visai neteisingai. Gyvuliai juk nėra beširdžiai ir žiaurūs. Jie tiktai nori būti mylimi, nebent jei yra pasiutę ar pasiligoję, arba jei prisiriša vien dėl maisto. Bet ir tada jie neapiplėšinėja ir nežudo nekaltų žmonių. Jie neįsilaužia į butus, kai žmonės išvyksta atostogauti. Puikiai įsivaizduoju, ką reiškia grįžti namo ir rasti tokią baisybę, kaip kad dabar atsitiko. Daugelį tokių butų labai lengva apvogti, jei jums rūpi mano nuomonė. Jokio durininko, jokios apsaugos, retai kur rasi signalizaciją. Mano namuose jos nėra, tai jūs, aišku, pats pastebėjote. Reikia visą laiką būti budriam, ir jeigu kalbėsime apie jus, tai toks ir esate. Turėjau omenyje keturkojų giminę.

– Kokią keturkojų giminę? – detektyvas Marinas vos nenusišypsojo, lyg būtų supratęs jos gudravimą.

Bet gal tai buvo tik jos vaizduotės vaisius. Ir viskio.

– Atleiskite už mano *sequitur**, – tarė ji. – Skaičiau straipsnių apie Džeimę Berger. Kokia puiki moteris. Visi gyvūnų mylėtojai, mano manymu, yra nuostabūs žmonės. Ji sutvarkė daugybę tų

* Išvados, išvedžiojimai. (Lot.)

siaubingų naminių gyvūnėlių parduotuvių, kuriose pardavinėjo sergančius ir išsigimusius sutvėrimus, o galbūt ir jūs jai padėjote. Jei taip, labai jums dėkoju. Vienoje iš jų esu pirkusi šunytį.

Jis klausėsi be jokios pastebimos reakcijos. Kuo kantriau jis klausėsi, tuo smarkiau ji šnekėjo ir vis paliesdavo savo viskį, maždaug tris kartus prieš pakeldama stiklinę ir gurkštelėdama. Atrodė, jog ji nuolat kažką galvoja, ir Marinui pasirodė, kad jai įdomu, ar jis kuo nors jos neįtaria. Bet tik kokią akimirką.

– Bostono terjerą, vardu Gebenė, – tarė ji gniauždama servetėlę.

– Klausiu apie šunį, – tarė detektyvas, – nes man įdomu, ar jūs dažnai išeinate į lauką. Kai vedate šunį pasivaikščioti. Kažin ar paprastai pastebite, kas vyksta jūsų kaimynystėje, o žmonės, kurie vedžioja šunis, mato, kas darosi aplink juos. Net labiau negu žmonės su vaikų vežimėliais. Tai nedaug kas žino. – Jis pažvelgė į ją pro akinius. – Negi sužiūrėsi, kiek žmonių eina per gatvę, kai stumi priešais juos vežimėlį? Gal tik pirmą atsitrenkusį? Šunų savininkai daug atidesni.

– Jūs visiškai teisus, – tarė ji, nudžiugusi, kad nėra vienintelė, kuri pastebėjo, kaip neapdairiai žmonės su vežimėliais skinasi sau kelią judriose Niujorko gatvėse. – Bet aš nevedžioju. Dabar neturiu jokio šuns.

Jie vėl ilgam nutilo. Šįkart pirmas prabilo Marinas:

– Kas nutiko Gebenei?

– Na, ne aš pati pirkau ją toje gyvūnų parduotuvėje už kampo, „Pupingham Palace“ – „Kur su gyvūnėliais elgiamasi karališkai“. O iš tikrųjų reikėtų sakyti taip: „Kur su veterinarais elgiamasi karališkai“, nes veterinarai toje pasibaisėtinoje vietoje uždirba daugiau nei kur kitur. Ponia, gyvenanti kitapus gatvės, gavo Gebenę dovanų, bet negalėjo jos laikyti ir supanikavusi atidavė ją man. Nepraėjus nė savaitei Gebenė mirė nuo parvoviruso. Tai buvo ne taip jau ir seniai. Maždaug apie Padėkos dieną.

– Kas ta ponia kitapus gatvės?

Žiežula net sudrebėjo iš nepasitikėjimo:

– Tik prašom man nesakyti, kad būtent Terė buvo apiplėšta. Nebūčiau apie tai nė pagalvojusi, nes ji tik viena visame tame name, ir visuomet uždegta šviesa. Kas gi laužiasi į butą, kai šeimininkas namuose.

Pakėlusi stiklinę ji mostelėjo į tą pusę.

– Turbūt praėjusią naktį jos nebuvo namie, kaip ir daugelio žmonių Naujųjų metų išvakarėse, – tarė ji.

Žiežula truktelėjo kiek daugiau nei gurkšnį.

– Iš kur man žinoti, – tęsė ji. – Visada ilsiuosi miegamajame. Nelaukiu, kol kas nors paleis kulką. Man visai neįdomu. Kiekvieną dieną tas pats.

– Kada praėjusį vakarą grįžote? – paklausė detektyvas Marinas.

Jai pasirodė, kad jis taip klausia, nes mano, jog ji meluoja sakydama nieko nemačiusi.

– Žinoma, aš suprantu, apie ką kalbate, – tarė ji. – Juk nepasakiau, kada nuėjau miegoti. Aš tik minėjau, kad tuo metu nebedirbau prie kompiuterio.

Juodu sėdėjo tiesiai priešais langą, pro kurį puikiai matėsi Terės butas pirmame aukšte. Detektyvas Marinas žiūrėjo tiesiai ten.

– Kad ir neinu gulti, tai juk nežiūriu visą laiką pro langą į gatvę, – tarė ji. – Įprastu laiku, šeštą valandą, valgau virtuvėje. Troškinto tuno likučius. Po to truputį paskaitau miegamajame, kur visada užtrauktos portjeros.

– Ką skaitote?

– Suprantu, jūs tikrinate, ar neišsigalvoju. Jano Makevano *Chesil Beach**. Skaitau jau trečią kartą. Ir vis tikiuosi, kad pabaigoje jie suras vienas kitą. Ar kada esate taip daręs? Ar skaitydamas knygą arba žiūrėdamas filmą galvojote, kad viskas baigsis taip, kaip norite?

* 2007 m. Pulicerio premijos laureato knyga.

– Tokia jau ta televizija – joje filmai visada baigiasi panašiai. Daugiausia nusikaltimais ar tragedijomis. Kalbėk apie tai nors ir šimtą metų, vis tiek ten žmonės bus apgaudinėjami, užmušami siaubingose avarijose ir, kas baisiausia, žudomi.

Žiežula pakilo nuo sofos.

– Aš dar atsinešiu. Ar jūs tikrai nenorite? – ji linktelėjo savo mažos, gal keturiasdešimt metų neremontuotos virtuvėlės link.

– Jūs puikiai žinote, – pavymui atsklido detektyvo balsas, – kad daugiau nieko nebuvo – nei jūsų name, nei tame kitapus gatvės. Visi gyventojai, išskyrus jus, išvykę atostogauti jau nuo Kalėdų.

Jis patikrino visas prielaidas. Jis žino viską apie visus, taip pat ir apie ją, galvojo Žiežula, į stiklinę su daug ledo įsipildama dar „Maker's Mark". Na, ir kas iš to? Jos vyras buvo visų gerbiamas buhalteris, ir nė vienas iš jųdviejų niekada nebuvo įsipainiojęs į kokią nors bėdą ar kaip nors susijęs su įtartinais asmenimis. Išskyrus savo slaptą profesinį gyvenimą, apie kurį netgi policijos detektyvas negalėjo žinoti, Žiežula neturėjo ko slėpti.

– Labai svarbu, kad gerai pagalvotumėte, – pradėjo Marinas, kai ji vėl atsisėdo ant sofos. – Ar vakar nematėte ir negirdėjote nieko, kas galėtų būti svarbu šioje byloje? Gal kas šiame rajone patraukė jūsų dėmesį? Per pastarąsias dienas ar savaites? Ar nepastebėjote ko nors, kas pasirodė įtartina? Ar tiesiog sukėlė kokį nemalonų jausmą. Na suprantate, ką turiu galvoje? Kai pajuntate kažką štai čia.

Jis parodė į savo pilvą, kuris, kaip ji įtarė, anksčiau buvo kur kas didesnis nei dabar. Ji tai nustatė iš nukarusios odos ties žandikauliais. Seniau jis turėjo būti stambesnis.

– Ne, – tarė Žiežula, – tai rami gatvė. Čia retai lankosi įtartini tipai. Pavyzdžiui, tas jaunuolis iš kito to paties aukšto buto, tas daktaras iš Belevju. Jis rūko marihuaną, ir, matyt, kažkur jos gauna, bet esu visiškai tikra, kad ne šiame rajone. Greičiausiai kur nors ligoninėje – tai labiausiai tikėtina. Ta moteris iš buto

tiesiai po maniškiu, kurio langai, aišku, lygiai taip pat, kaip ir mano, išeina į gatvę...

– Nė vieno iš jų praėjusią naktį čia nebuvo.

– Ji nelabai draugiška, ir dar reikia pasakyti, kad turi vaikiną, su kuriuo dažnai pykstasi. Tačiau jis čia lankosi jau daugiau kaip metus, tad abejoju, ar tai nusikaltėlis.

– O ką jūs manote apie darbininkus, remonto meistrus ar kitus panašius asmenis?

– Kartais jie ateina taisyti kabelio. – Ji pažvelgė pro langą per savo kompiuterio viršų. – Ant stogo stovi palydovinės televizijos lėkštė, kuri man puikiai matosi, ir atsitiktinai esu pastebėjusi, kaip kažkas ten užlipęs kažką daro.

Detektyvas Marinas atsistojo ir pažvelgė pro langą į plokščią namo, prie kurio stovėjo policijos automobilis, stogą. Jo kostiumo švarkas standžiai aptempė nugarą per pečius, nors ir nebuvo susagstytas.

Neatsigręždamas jis pasakė:

– Matau atsarginį išėjimą. Įdomu, ar tie darbininkai ant stogo patenka pro jį? Gal teko matyti ką nors lipantį atsarginėmis kopėčiomis? Neįsivaizduoju, kaip galima prie palydovinės lėkštės užlipti tokiomis kopėčiomis. Viešpatie. Nė už ką ten nelipčiau. Nė už jokius pinigus.

– Nežinau apie tas kopėčias, – tarė Žiežula. – Nepamenu, kad būčiau kada mačiusi ką nors lipantį jomis, ir manau, kad ant stogo galima patekti kitokiu būdu. Ar manote, kad tas plėšikas užlipo atsarginėmis kopėčiomis? Jei taip, tai verta dėl to susirūpinti. Nelabai saugu šiame name.

Ji įsispoksojo į nutinkuotas lubas tarsi svarstydama, kas galėtų būti virš jų.

– Gyvenu antrame aukšte, tad manau, jog iš tiesų turėčiau nerimauti dėl neprašytų svečių. Jie gali išlaužti atsargines duris.

Kalbėdama Žiežula vis labiau jaudinosi.

– Žinokite, šiame name yra ir atsarginis išėjimas gaisro atveju, – tarė ji.

– Papasakokite apie tą ponią, kuri atidavė jums šuniuką.

Marinas sunkiai sudribo į krėslą, kuris sugirgždėjo taip, tarsi būtų lūžtąs pusiau.

– Žinau tiktai jos vardą – Terė. Ją labai nesunku apibūdinti – atvirai pasakius, ji yra žemaūgė. Negalima sakyti – neūžauga. Aš buvau auklėjama taip nekalbėti. Apie žemaūgius žmones rodo daug televizijos laidų, aš mėgstu jas žiūrėti, nes kitapus gatvės turiu tokių kaimynų. Jos vaikinas taip pat žemaūgis. Šviesiaplaukis dailus stuomeningas jaunuolis, nors, aišku, labai jau žemas. Ne per seniausiai grįždama iš turgaus pamačiau jį netoliese lipantį iš savo džipo, pasisveikinau su juo ir jis atsakė tuo pačiu. Nešėsi geltoną rožę ilgu stiebu. Puikiai tai prisimenu. Norite žinoti kodėl?

Stambus detektyvo veidas ir akiniai laukė.

– Geltona spalva reiškia švelnumą. Tai ne tas pats kaip ta nusibodusi raudona. Vaizdas buvo mielas. Ta spalva beveik kaip jo plaukų. Tarsi jis norėtų tuo pasakyti, kad yra ir jos draugas, ne vien tik vaikinas, jei suprantate, ką turiu galvoje. Pamenu, kaip tai suvirpino man širdį. Ir ne kartą. Valentino dieną visada labiau norėdavau gauti geltonų rožių negu raudonų. Bet ne rausvų, atminkite. Rausva kažkokia negyva. Geltona – galinga. Pamačius geltoną rožę mano širdy tarsi nušvinta saulė.

– Kada tiksliau tai buvo?

Ji susimąstė.

– Nusipirkau pusę svaro kalakuto krūtinėlių, marinuotų su medumi. Gal norėtumėte, kad surasčiau čekį? Sunku atsikratyti senų įpročių. Mano vyras buvo buhalteris.

– Tai lyg skaičiavimo liga?

– Na, žinoma. Jis lanko ją šeštadieniais, tą tikrai žinau. Taigi tai galėjo būti praėjusio šeštadienio popietė. Nors manau, kad ir kitu laiku esu mačiusi jį netoliese.

– Ar jūs matėte jį važinėjantį? O gal kur nors vaikštantį? Jis būdavo vienas?

– Vienas. Esu mačiusi jį pravažiuojant. Porą sykių praėjusį mėnesį. Kasdien išeinu pasivaikščioti ar kur su reikalais. Net kai oras nepakenčiamas, privalau išeiti. Ar jūs tikrai nenorėtumėte ko nors?

Jie abu tuo pačiu metu pažvelgė į jos gėrimą.

– Ar prisimenate, kada paskutinį kartą matėte jį netoliese? – paklausė Marinas.

– Kalėdos buvo antradienį. Aš įsitikinusi, kad iš tikrųjų mačiau jį tą dieną. Ir dar kartą po keleto dienų. Kai dabar pagalvoju, praėjusį mėnesį mačiau jį tris ar keturis kartus, vis pravažiuojantį. Taigi panašu, kad jis lankydavosi čia dažniau, suprantate, kai jo nematydavau. Na, tai sunkiai nusakoma. Tai, ką aš bandau...

– Ar jis žiūrėdavo į jos namą? Ar judėdavo iš lėto? Ar visada privažiuodavo prie namų? Na taip, suprantu. Jeigu jau kartą jį matėte, galbūt kokius dvidešimt kartų jis lankėsi čia nepastebėtas.

– Jis važiuodavo lėtai. Ir taip, – ji gurkštelėjo. – Jūs pasakėte būtent taip, kaip ir buvo.

Detektyvas buvo kur kas sumanesnis negu atrodė. Ji nenorėtų pakliūti jam į nagus. Jis buvo iš tų, kurie sučiumpa žmones jiems to nė nenujaučiant, vėl pagalvojo ji. O kas, jeigu jis agentas, tiriantis teroristų finansavimą ar dar ką nors? Ir jei atėjo čia būtent dėl to?

– Kuriuo paros metu? – paklausė jis.

– Įvairiai.

– Visas atostogas praleidžiate namuose. Argi neturite šeimos?

Toks jo klausimas sukėlė jai įtarimą, kad detektyvas jau žino, jog ji turi dvi dukteris, gyvenančias Midveste, – abi jos buvo baisiai užsiėmusios ir tik apsimesdavo rūpestingos.

Žiežula atsakė:

– Dvi mano dukros norėtų, kad jas aplankyčiau, tik aš nemėgstu keliauti, o ypač šiuo metų laiku. Jos taip pat nenori švaistyti

pinigų kelionei į Niujorką. Bent jau ne šiomis dienomis. Niekada nemaniau, kad sulauksiu dienos, kai Kanados doleris bus vertingesnis už mūsiškį. Paprastai mes šaipomės iš kanadiečių. Įtariu, kad dabar jau jie šaiposi iš mūsų. Kaip tikriausiai jau ir minėjau, mano vyras buvo buhalteris. Džiaugiuosi, kad jis nebedirba. Tai jį palaužtų.

– Sakote, kad niekada nesimatote su dukterimis?

Marinas tarsi negirdėjo, ką Žiežula aiškino apie savo vyrą. Tačiau ji jautė, kad detektyvas žino taip pat ir apie jį. Nes tai buvo žinoma visiems.

– Sakiau, kad nemėgstu keliauti, – dėstė ji. – Retkarčiais pasimatau su jomis. Kartą per keletą metų jos atvyksta čia kelioms dienoms. Vasarą. Jos apsistoja „Shelburne“.

– Jis yra prie „Empire State“ pastato.

– Taip. Tai tas puikus europietiškas viešbutis Trisdešimt septintojoje gatvėje. Iš mano namų galima iki jo nueiti pėsčiomis. Niekada nesu ten nakvojusi.

– O kodėl jūs nenuvykstate pas jas?

– Tiesiog nemėgstu keliauti, ir tiek.

– Ne toks jau didelis praradimas. Šiais laikais velniškai brangu, lėktuvai nuolat vėluoja, reisai atšaukiami. Jau nekalbant apie pakilimą ir nusileidimą bei užsikimšusius tualetus. Ar jums kada buvo taip nutikę? Man teko tai patirti.

Žiežula jau buvo visai sudraskiusi servetėlę ir jautėsi bjauriai pagalvojusi apie „Shelburne“ ir įsivaizduodama, kiek kartų per savo gyvenimą ji būtų buvusi laiminga galėdama ten apsistoti. Tik ne dabar. Ji negalėtų atsitraukti nuo savo darbo. Ir dėl ko ji kvaršina sau galvą?

– Tiesiog nemėgstu keliauti, ir tiek, – pakartojo ji.

– Tuomet pasakokite toliau.

– Man patinka pasilikti čia. O jūs verčiate mane jaustis nejaukiai, kalbate taip, lyg kuo nors kaltintumėte. O paskui draugiškai

kamantinėjate mane, tarsi aš kažką žinočiau. Aš nežinau. Nežinau nieko. Neturėčiau su jumis kalbėtis, kai geriu.

– Kuo gi galėčiau jus kaltinti? – tarė Marinas jam įprastu šiurkščiu Naujojo Džersio akcentu, nukreipęs akinius tiesiai į Žiežulą.

– Jei paklaustumėte mano vyro, – ji linktelėjo į odinį krėslą tarsi jos vyras sėdėtų jame, – jis pažiūrėtų tiesiai jums į akis ir labai rimtai pasiteirautų, ar priekabių ieškojimas yra nusikaltimas. Jeigu taip, tai jis lieptų jums mane užrakinti, o raktą išmesti.

– Na, tiek to. – Jam palinkus į priekį, sugirgždėjo krėslas. – Jūs nepanaši į tą, kuri ieško priekabių. Atrodote kaip miela dama, kuriai nedera visas atostogas praleisti vienai. Atrodote per daug apsukri, kad ką nors pražiopsotumėte.

Kažkodėl ji vos nepravirko – prisiminė mažą šviesiaplaukį vyruką su geltona ilgastiebe rože. Tačiau apie tai galvodama pasijuto dar blogiau.

– Nežinau, kuo jis vardu, – pasakė ji. – Tas jos vaikinas. Bet jis, ko gero, dėl jos visai pametęs galvą. Tai jis padovanojo jai tą šuniuką, kurį paskui ji atidavė man. Matyt, norėjo nustebinti ją, o ji negalėjo nei jo auginti, nei grąžinti į parduotuvę. Kai pagalvoju, tai keista. Tik pasišneki su kuo nors gatvėje ir kitą dieną netikėtai tas žmogus pasirodo prie durų su pintine, užklota rankšluosčiu, lyg atneštų man savo pačios keptą pyragą, ir tai labai nestebintų, bet, kaip jau minėjau, aš juk jos nepažinojau, ir ji niekada anksčiau nebandė šitaip su manimi susipažinti. Ji pasakė turinti surasti šunyčiui namus ir paklausė, ar aš jo nepriimčiau. Žinojo, kad gyvenu viena ir dirbu namuose, ir sakė neišmananti, į ką dar galėtų kreiptis.

– Kada tai įvyko?

– Apie Padėkos dieną. Kai šunelis mirė, pranešiau jai. Po savaitės ar dar vėliau, kai susidūriau su ja gatvėje. Ji labai nuliūdo ir atsiprašinėjo, ir tol siūlėsi nupirkti man kitą šuniuką, kol sutikau pati jį išsirinkti. Sakė duosianti pinigų, ir tai man pasirodė gana keista.

Suprantu, ką dabar pagalvojote. Jums įdomu, ar kada esu buvusi jos bute, tai žinokite, niekada ten nebuvau. Net į jos namą niekada kojos nebuvau įkėlusi, ir nebūčiau net pagalvojusi, kad ji gali turėti ką nors, kuo susigundytų vagys. Pavyzdžiui, brangenybių. Nepamenu, kad ji puoštųsi kokiais nors juvelyriniais dirbiniais. Iš tikrųjų, nesu mačiusi jos su jokiais papuošalais. Paklausiau, kaip galėčiau pirkti kitą šuniuką, su garantija ar be jos, toje pačioje parduotuvėje, kurioje jos vaikinas pirko Gebenę? Ji pasakė, kad nėra jokios garantijos ir kad neketina nieko pirkti toje parduotuvėje, bet man nereikėtų būti tokiai priešiškai nusiteikusiai. Ne visos parduotuvės tokios blogos kaip ta baisioji „Pupingham Palace". Ji sakė, kad, pavyzdžiui, „Tell-Tail Hearts" parduotuvių tinklas yra nuostabus, ir ji su džiaugsmu duotų man pinigų, jei norėčiau įsigyti šuniuką vienoje tų parduotuvių čia, Niujorke, arba Naujajame Džersyje. Skaičiau apie „Tell-Tail Hearts" parduotuves gerų atsiliepimų, ir jau rimtai galvojau pabandyti dar kartą. Tikrai, dabar, kai tai atsitiko, manau, kad reikėtų. Kad kas nors lotų ir urgztų. Vagys nesibrauna ten, kur yra šuo.

– Nebent jeigu jums prisireikia išvesti jį pasivaikščioti, – pastebėjo detektyvas Marinas. – Kad ir vidurnaktį. Paliekate duris atlapotas, kad kas nors jus užpultų ar įsibrovęs į šį namą pasuktų tiesiai į jūsų butą.

– Ne tokia aš kvaila, kad nesisaugočiau, – atsakė Žiežula. – Nebūtina vesti šuns į lauką, jeigu jis dar mažas. Tuomet labai praverčia dėžutė su kraiku. Kažkada seniai turėjau jorkšyrą ir mokiau jį daryti į dėžutę. Jis tilpo mano delne, bet užtat kaip lodavo. Ir kaip įsikibdavo į kulkšnis. Paimdavau jį ant rankų visada, kai važiuodavome liftu ar pro šalį eidavo žmonės. Kol priprato prie jų. Aišku, nevesdavau Gebenės į lauką. Tik ne tokiam mažam ir silpnam padarėliui vaikščioti po tuos purvinus šaligatvius. Neabejoju, kad ji jau buvo užsikrėtusi parvovirusu, kai tas vaikinas nupirko ją toje pasibaisėtinoje „Pupingham Palace".

– Kodėl jūs įsitikinusi, jog tą šuniuką nupirko jos draugas?

– O Dieve, – atsiduso Žiežula.

Ji apsikabino stiklą su gėrimu ir susimąstė, apie ką jis čia kalba. Buvo girdėti, kaip girgžda krėslas jam laukiant Žiežulos atsakymo.

– Per greitai darau išvadas, – pripažino ji. – Jūs visiškai teisus.

– Tai jau tikrai. Aš tik apklausiu jus kaip ir visus liudininkus.

– Liudininkus?

– Jūs pažinojote ją. Gyvenate tik per gatvę nuo jos.

Kieno ji liudininkė? – klausė savęs Žiežula plėšydama servetėlės likučius ir spoksodama į lubas, vildamasi, kad virš jų nėra jokių atsarginių durų.

– Įsivaizduokite, kad rašote filmo scenarijų, – tarė detektyvas. – Turite rašiklį ir popieriaus? Terė atneša jums mažąją Gebenę. Aprašykite man tą epizodą. Aš pasiruošęs sėdėti čia tol, kol baigsite.

7

Po 2001 metų rugsėjo 11-osios mieste buvo nuspręsta prie penkiolikos aukštų Vyriausiojo teismo medicinos ekspertų biuro pristatyti DNR tyrimo pastatą – daugiaaukštę melsvo stiklo įstaigą.

Technologijos, tarp jų ir STR*, SNP**, taip pat LCN***, buvo pasiekusios tokį lygį, kad mokslininkai galėjo ištirti pavyzdžius, kurie buvo septyniolikos žmogaus ląstelių dydžio. Nebuvo nieko neįmanomo. Jei Berger reikėjo kokiai nors bylai labai skubiai ištirti DNR, teoriškai rezultatus ji galėjo gauti per kelias valandas.

* *Short tandem repeat* (angl. trumpasis tandeminis pakartojimas) – DNR tyrimo būdas, pasitelkiamas sudarant žmogaus genetinį profilį.

** *Simple nucleotide polymorphism* (angl.) – DNR sekos variacija, atsirandanti, kai vienas nukleotidas genome įsiterpia tarp vienos rūšies arba porinių chromosomų.

*** *Low copy number* (angl.) – DNR profiliavimo technika.

– Nerūksta joks šautuvas, – tarė Berger.

Kol padavėja pripylė jiems kavos, ji padavė Bentonui ataskaitos kopiją.

– Tik velniškai daug dūmų, – pridūrė ji. – Su tamponu iš Terės vaginos faktiškai tokia pat painiava kaip ir visose bylose, kurias tik prisimenu. Jokios spermos ir DNR iš daugelio donorų. Kalbėjausi apie tai su daktare Lester, bet iš to jokios naudos. Nekantrauju išgirsti, ką apie tai pasakys Kei.

– Ar visus pavyzdžius ištyrė CODIS*? – paklausė Bentonas.

– Iš karto. Darosi įdomu. Vienas donoras moteris.

– Kodėl tai pateko į duomenų bazę? – Bentonas apžiūrinėjo ataskaitą.

Tai jam nedavė didelės naudos – jis tik sužinojo, kad daktarė Lester ištyrė tamponus, ir dar apie to tyrimo rezultatus, kuriuos jau aptarė Berger.

– Netyčinis nužudymas avarijoje 2002 metais, – tarė Berger. – Užmigo prie vairo ir partrenkė vaiką su dviračiu – pripažinta kalta, bausmė atidėta. Ne taip, kaip čia, kur mes nebūtume tokie geručiai, net jeigu ji būtų vyresnė ir įvykio metu būtų buvusi blaivi kaip stiklas. Tai nutiko Floridoje, Palm Biče, nors ji gyvena Parko aveniu ir šiuo metu tikriausiai yra ten. Tačiau tuo metu, kai Terė Bridžes buvo nužudyta, ji lankėsi vakarėlyje Naujųjų metų išvakarėse, praėjusią naktį, ir neturiu jokios priežasties įtarti, kad nors akimirką turėjo kažką bendra su tuo. Kita problema – dėl ko gi tas Palm Bičo teisėjas buvo toks gailestingas? Juk partrenkusi tą vaiką su dviračiu ji pabėgo. Gal tu turi kokių auksinių minčių, kodėl paralyžiuotos septyniasdešimtmetės DNR buvo Terės Bridžes vaginoje drauge su daugybės kitų žmonių DNR?

– O gal imant pavyzdį ar jį tiriant įsivėlė kokia nors keista klaida?

* Kompiuterinė programa, kaupianti ir tirianti nusikaltėlių DNR.

– Man sakė, kad tai neįmanoma. Iš tikrųjų, dėl visa ko, nors mes visi labai gerbiame daktarės Lester kompetenciją, Viešpatie, kodėl būtent ji darė tą prakeiktą skrodimą? Tu supranti, apie ką kalbu.

– Moralesas parodė man keletą dalykų. Mačiau jos preliminarų pranešimą. Žinai, ką apie ją manau.

– O tu žinai, ką ji mano apie mane. Ar įmanoma, kad moteris būtų mizoginė? Nes aš manau, jog ji nuoširdžiai nekenčia moterų.

– Ji pavydi arba mano, jog kitos moterys užima žemesnę padėtį negu ji. Moterys gali neapkęsti moterų. Mes to pakankamai prisižiūrėjome per praėjusius rinkimus.

– Laboratorijos ėmėsi darbo, jos pradėjo tirti DNR visų, kurias šįryt skrodė morge, ir – galbūt kaip nors buvo užkrėsti Terės tamponai ar priklijuota ne ta etiketė, – tarė Berger. – Pasistengiau tiek, kad net palyginau jos DNR su visų, kurie dirba Medicinos ekspertizės biure, – ir viršininko, ir, žinoma, visų farų, kurie buvo įvykio vietoje praėjusią naktį, – visų, kurie jau yra duomenų bazėje, aišku, dėl kokių nors kitų priežasčių. Morgo darbuotojų testo atsakymai neigiami, išskyrus kai kurių iš Medicinos ekspertizės biuro, žinoma, ne daktarės Lester. Ir Moraleso, ir abiejų vyrukų, vežusių kūną į lavoninę. DNR tyrimas šiais laikais labai jautrus reikalas, gali įvykio vietoje įkvėpti oro, ir joje atsiras tavo DNR. Ir tai nėra nei blogai, nei gerai.

– Ar kas nors klausė tos Palm Bičo ponios, gal ji pažįsta Oskarą Beiną ar yra kaip nors su juo susijusi? – pasidomėjo Bentonas.

– Atlikau tą nemalonų žygdarbį ir paskambinau jai pati, – pasakė Berger. – Niekada nebuvo apie jį girdėjusi, kol perskaitė *Post*. Perteikiant pažodžiui tai, ką ji pasakė, ji buvo pasipiktinusi ir nepatenkinta dėl prielaidos, jog galėtų kaip nors būti su juo susijusi. Ji sakė, o aš tik perpasakoju savo žodžiais, kad jeigu sėdėtų viename laukiamajame su liliputu, tai net nesikalbėtų ir nežiūrėtų į jį, kad nepriverstų jo jaustis nepatogiai.

– Ar ji žino, kodėl mums šovė į galvas mintis, kad ji ir Oskaras kažkaip susiję? Ar užsiminei jai apie DNR?

– Visiškai nieko. Pasakiau, kad jos vardas iškilo į viešumą. Ir ji padarė išvadą, kad šešiolikmečio Igl Skauto koledžo studento, kurį ji partrenkė savo bentliu, tėvai kelia jai problemų. Suprantate, taip siaubingai agresyviai elgiasi – paduoda ieškinį į teismą, kad apmokėtų gydymo sąskaitas, kurių visiškai nekompensavo draudimas, bet kuo ji čia kalta? Taip pat ji skundėsi dėl graudžių žiniasklaidos straipsnių. Manė, kad tėvai, be abejo, girdėjo apie, cituoju, „nykštuką žudiką", ir kokiu nors būdu tikisi įtraukti ją į dar didesnį viešą skandalą.

– Kokia suknista ragana.

– Aš vis mąstau apie tą užkrėtimą, – tarė Berger. – Nežinau jokio kitokio paaiškinimo dėl to DNR. Gal Kei ras ką nors, kas bent kiek man padėtų toje painiavoje. O rytoj, tikiuosi, turėsime Oskaro DNR. Tačiau manome, kad jo DNR turėtų būti visur. Atrodo, jog teigiamas rezultatas niekuo nepadės.

– Kaip dėl jo elektroninio pašto? Leis jis ar ne, bet tu gali patikrinti paštą. Manau, kad jis rašydavo Terei, – pasakė Bentonas.

– Galime jį patikrinti ir padarysime tai. Ir niekas jo neklaus. Trumpai tariant, manau, kad mes tai neabejotinai įrodėme. Iš tikrųjų jis ne taip jau ir bendradarbiauja su mumis, kaip galėtų pasirodyti. Ir niekas nepasikeis, kol nerasime priežasties jį suimti. Atsidūriau labai keblioje padėtyje. Privalau būti ypač atsargi, tačiau norėčiau sužinoti tai, ką žino Kei. Jis dabar kažką jai pasakoja ligoninėje. Kažko jis mums nepasako, o jai neleidžia dabar to atskleisti. Suprantu, kad neturėčiau to klausti, bet ar ji anksčiau nebuvo jo sutikusi?

– Jeigu ir buvo, tai ji nieko apie tai nežino arba neprisimena jo, kitaip būtų man pasakiusi tik paminėjus jo vardą, kai skambinau jai, – tarė Bentonas. – Tačiau to nesužinosime, jeigu Oskaras nebus suimtas arba nebus atsisakyta gydytojo ir paciento konfidencialumo. Pažįstu Kei. Ji niekada nekalbės to, ko nedera.

– O kaip dėl ryšių su Tere Bridžes? Ar tai įmanoma?

– Neįsivaizduoju. Jeigu Oskaras su ja kalbasi apie Terę, ir ji supranta, kad yra su tuo susijusi, tai tuojau pat atsisakys klausyti arba praneš mums, o mes jau žinosime, ką daryti.

– Menkas malonumas atsidurti jos padėtyje, – tarė Berger. – Ir tau taip pat ne juokai. Įsivaizduoju, kad tu prie to nepratęs. Per pietus jūs kalbatės apie darbą. Tokie pat pokalbiai ir savaitgaliais, ir per atostogas. Dėl jų galbūt net susipykstate. – Ji pažvelgė jam į akis. – Jokių paslapčių, nebent jeigu esate patyrę liudininkai, besilaikantys priešingų nuomonių toje pačioje teismo byloje, o taip beveik niekada nebūna. Judu esate puiki komanda. Jokių paslapčių. Visada neperskiriami kaip specialistai. O dabar ir asmeniškai neišskiriami. Tikiuosi, viskas bus gerai.

– Ne, tai tikrai ne juokai. – Jam nepatiko jos asmeninės užuominos. – Būtų paprasčiau, jeigu Oskaras prisipažintų nužudęs savo merginą. Labai baisu yra tikėtis.

– Mes tikimės daugybės dalykų, kurių nenorime pripažinti, – tarė ji. – Bet tiesa yra ta, kad jeigu jis nužudė Terę Bridžes, tai nebeieškosime ko nors kito.

Ji prisiminė sniegą, kuris gėlė kaip dilgėlės, kai prisireikė svaro „Breakfast Blend“ kavos, tačiau ji nenorėjo niekur eiti. Ir apskritai ta diena nieko gera jai nežadėjo.

Ji turėjo daugiau nei įprastai darbo su ta skiltimi, kurią rengėsi paskelbti, ji buvo ypač niekšiška ir vadinosi „Eksbyla“ – tai buvo sąrašas garsių žmonių, nuo kurių nusigręžė gerbėjai. Aišku, Žiežula buvo priversta nutraukti darbą, kol aprašinėjo tą epizodą detektyvui Marinui. Ji turėjo praleisti daug dalykų. Pavyzdžiui, negalėjo jam pasakoti apie tą siaubą, kai po skambučio į duris ji įleido Terę, nė nepastebėjusi, kad per visą jos dvidešimt keturių colių kompiuterio monitorių driekėsi ilga kaip gyvenimas programuojama „Pričiupau tave Gothame“ svetainė.

Terė pastatė pintinę ant kavos stalelio ir tuoj pat patraukė prie rašomojo stalo, stovinčio tiesiai priešais ją – apie tai dabar galvojo Žiežula, užrašydama viską, išskyrus šios akimirkos prisiminimus.

Terė pažvelgė į ekraną, ir Žiežula bandė sugalvoti, kaip paaiškins, kodėl „Pričiupau tave Gothame" skiltis atrodo lyg būtų formatuojama ir įterpiama į faktinę programavimo kalbą.

Kas tai? Terė buvo tokia žema, kad ant stalo stovinčio kompiuterio vaizduoklis buvo kaip tik jos akių lygyje.

Prisipažįstu, kad skaičiau „Pričiupau tave Gothame".

Kodėl ji taip atrodo? Ar jūs esate programuotoja? Nežinojau, kad jūs dirbate.

Monitoriuje man turi būti programų kodai, nes esu baisi neišmanėlė. Prašom sėstis. Žiežula beveik nustūmė ją nuo kompiuterio, kad galėtų išjungti programą. *Ne, iš tikrųjų tai aš nedirbu.* Ji labai skubėjo tai paaiškinti.

Terė atsisėdo ant sofos, o jos pėdos vos kyšojo per kraštą, nes kojos buvo visai trumputės. Ji pasakė, jog naudojasi elektroniniu paštu, tačiau daugiau nieko apie kompiuterį neišmano. Aišku, ji žino „Pričiupau tave Gothame", nes visur mato jos reklamas ir nuolat girdi apie ją kalbant, tačiau pati nėra skaičiusi. Jai reikėjo baigti mokyklą, todėl nebuvo laiko skaityti savo malonumui, nors ir šiaip neskaitytų jokios paskalų skilties. Ji girdėjusi, kad iš tiesų ji yra nepadori ir žemo lygio. Ir norėtų sužinoti, ar ir Žiežula taip mano.

– Nežinau, kaip rašyti filmo scenarijų, – tarė Žiežula detektyvui Marinui. – Manau, kad tam reikia specialių terminų ir grafinio išdėstymo, ir, aišku, žmonės, rašantys scenarijus, naudojasi tam tikromis programomis. Kai mokiausi Vasare*, lankiau teatro kursus ir perskaičiau nemažai pjesių bei miuziklų scenarijų, tad puikiai

* *Vassar* – privatus laisvųjų menų koledžas Niujorke.

žinau, jog scenarijai rašomi ne tam, kad juos skaitytų. Jie rašomi, kad pagal juos vaidintų, dainuotų ir panašiai. Suprantu, kad nenorite nusižengti taisyklėms, bet gal geriau rašysiu paprasčiausia proza. Šiaip ar taip, leiskite tai perskaityti jums.

Jai užgniaužė gerklę. Prisiminimai ir burbonas sugraudino ją, ir ji suprato, kad detektyvas Marinas nesėdėtų tame krėsle, jei tai nebūtų labai svarbu. Jis tikrai turėjo ką veikti. Jo prašymas parašyti filmo scenarijų ir kitos užuominos apie tai, kas įvyko gatvėje, – tai tik dalis daug didesnės ir grėsmingesnės problemos. Vienintelis kitas paaiškinimas galėjo būti tai, kas blogiausia. Jis buvo slaptas agentas, galbūt federalinės valdžios, ir ji tikėjosi, kad nėra įpainiota kartu su teroristais į kokią nors bankų veiklą, tokią kaip ta, kuri susijusi su Jungtine Karalyste, ir tai, kad ji nesumokėjo kažkokių privalomų mokesčių ar jei tai nėra pažymėta dokumentuose, dar nereiškia, jog neturi pajamų iš socialinio draudimo pašalpų ir kitų pinigų, kuriuos gavo vienur ar kitur.

Ji skaitė iš popieriaus lapo: „Terė padėjo pintinę ant kavos stalelio ir guviai bei ryžtingai užsiropštė ant sofos: buvo visiškai suprantama, kad tokiu būdu ji paprastai improvizuodavo ir stengdavosi kompensuoti savo trumpas rankas bei kojas. Ji apsiėjo be jokių pastangų, bet man niekada neteko matyti jos sėdinčios, todėl buvau labai apstulbusi, kad jos pėdos kyšojo per sofos kraštą tarsi animacinio filmo personažo ar penkiamečio vaiko. Svarbu pridurti, kad, nepaisant to, ką ji sakė ar darė, nuo tos akimirkos, kai atidariau jai duris, galiu pasakyti, jog buvo labai nusiminusi. Iš tiesų, atrodė gana paklaikusi, ir laikė tą pintinę taip, tarsi norėtų pasakyti, jog joje yra kažkas tokio nepaprasto, ko ji visai netrokšta ir dėl ko nerimauja.

Turėčiau paminėti, kaip ji buvo apsirengusi, nes tai, be abejonės, yra scenarijaus dalis. Ji mūvėjo mėlynus džinsus, jūreiviškas puskojines, avėjo aulinius batus ir buvo apsivilkusi mėlynus medvilninius jūreiviškus marškinius. Ji nevilkėjo palto, tačiau

mūvėjo melsvas indų plovimo pirštines – buvo išdūmusi iš savo buto tarsi tas degtų. Be abejonės, ją tikrai buvo apėmusi panika.

„Kas, po galais atsitiko?“ – paklausiau jos ir pasiūliau ko nors stipresnio, bet ji atsisakė.

„Žinau, kad mylite gyvūnus. Ypač šunis“, – tarė ji pamačiusi tuos visus krištolinius ir porcelianinius šunis, – mano vyro dovanas, – išstatytus bute.

„Teisybė, bet kaip jūs tai sužinojote? Kai jūs apsigyvenote kitapus gatvės, aš neturėjau jokio šuns.“

„Kai plepėjome gatvėje, užsiminėte pastebėjusi, kaip juos vedžioja kiti žmonės. Aš atsiprašau. Man baisiai reikia. Nebežinau, į ką daugiau kreiptis.“

Aš nuklojau rankšluostį ir pamaniau, kad sprogs širdis. Gebenė buvo ne didesnė už mažą žibintuvėlį, ir tokia rami, kad iš pradžių pagalvojau, jog ji negyva. Terė pasakė, kad gavo ją dovanų, bet negali laikyti, ir jos vaikinas bandė grąžinti ją į parduotuvę. Nepavyko. Gebenė neatrodė labai sveika, ir jau tada nuojauta man sakė, kad tokia ir nebus. Ji nesukrutėjo, kol neištraukiau jos ir nepriglaudžiau prie krūtinės, o tada priplojo savo mažą galvelę man prie kaklo. Pavadinau ją Gebene, nes ji kabindavosi į mane kaip...“

Žiežula nusišluostė nosine akis ir patylėjusi pasakė detektyvui Marinui:

– Negaliu. Man labai gaila. Tai ne mano jėgoms. Pernelyg skaudu. Be to, man pikta. Kodėl jūs verčiate mane šitaip jaudintis? Jeigu jūs su manimi žaidžiate, tai parašysiu skundą dėl jūsų ir Džeimės Berger kontoros. Man nerūpi, kad jūs policininkas. Vis tiek paskųsiu jus. O jeigu esate koks nors slaptas valdžios agentas, prisipažinkite, tuoj pat išeikite ir baikime visa tai.

– Aš nežaidžiu su jumis ir, velniai rautų, tikrai nesu joks slaptas agentas, – tarė Marinas, ir Žiežula pastebėjo, kad rūstus jo veidas sušvelnėjo. – Prisiekiu, kad nesikapstyčiau po visa tai, jei nebūtų labai svarbu. Akivaizdu, jog tas faktas, kad Terė atnešė sergantį

šuniuką, slepia kažką, ką privalau sužinoti, nes tai gana keista, be to, susiję su kai kuriais kitais man žinomais dalykais. Šiandien buvau jos bute. Nuėjau ten pasikalbėjęs su jos tėvais. Jie gyvena Arizonoje. Galbūt jūs tai žinojote.

– Nežinojau. Net neįsivaizduoju, kas ten jos bute dedasi.

– Sakėte, jog niekada ten nebuvote įėjusi.

– Niekada.

– Tada galiu jums papasakoti. Ji nėra naminių gyvūnų mylėtoja. Nuo jos grindų būtų galima valgyti, ir viskas ten taip tvarkinga ir švaru, kad akivaizdu, jog ji tikrai negalėtų laikyti jokių gyvūnų. O kad ji iš tikrųjų neturėjo jokių gyvūnėlių, įsitikinau apžiūrėjęs jos butą ir aptikęs ten daugybę visokių antibakterinių muilų ir panašių dalykų, tada paskambinau jos tėvams antrą kartą ir uždaviau dar keletą klausimų. Štai kodėl mes kalbamės apie tuos naminius gyvūnus. Tėvai pasakė, kad net vaikystėje ji niekada nelaikė jokio gyvūno ir neturėjo nieko bendra su kitų žmonių gyvūnais. Ji negalėdavo nė paliesti šuns ar katės ir jų bijojo, net paukščių pasiutusiai nemėgo. Jeigu jūs dar kartą pagalvosite apie tą epizodą, kurį ką tik man papasakojote, prisiminsite kai kurias detales, gal suprasite jas kitaip. Ji nebuvo apsivilkusi palto, tačiau mūvėjo indų plovimo pirštines. Ar pamanėte, kad tuo metu, kai kažkas atnešė jai dovanų sergantį šuniuką, ji plovė indus, ir persigandusi nulėkė per gatvę pas jus?

– Taip.

– Ar jūs paklausėte, kodėl ji su indų plovimo pirštinėmis?

– Paklausiau. Ji man taip ir atsakė. Atrodė truputį sutrikusi, nusimovė jas ir padavė man, kad išmesčiau.

– Ar nusimovusi pirštines ji lietė šunelį?

– Ji iš viso nelietė šunelio. Pirštines ji nusimovė prieš išeidama. Manau, kad aiškiai prisimenu. Ji tai padarė pabaigoje.

– Teisingai. Ji buvo su pirštinėmis, nes bijojo mikrobų. O palto neapsivilko baimindamasi, kad ant jo nepatektų sergančio

šuniuko mikrobų, arba jūsų buto mikrobų, o be to, lengviau išskalbti marškinius negu paltą. Kertu lažybų, kad tą pintinę su rankšluosčiu ji paliko jūsų bute.

– Iš tikrųjų taip ir padarė.

– Kai nešė tą šuniuką jums, pasiutusiai puikiai žinojo, kad jis bjauriai serga ir greitai nustips.

– Sakiau, kad supykau.

– Jūs velniškai teisi. Ji žinojo, jog tas šuniukas serga, ir atsikratė jo pas jus. Taip elgtis šlykštu. Ypač su žmogum, mylinčiu gyvūnus. Ji pasinaudojo jumis, nes esate geros širdies, ypač kai kalbama apie šunis. Tačiau iškyla svarbus klausimas – kur ji gavo Gebenę? Suprantate, ką turiu omenyje?

– Kuo puikiausiai, – atsakė Žiežula, dabar jau visai įniršusi.

Tos kelios dienos su Gebene buvo tikras pragaras. Žiežula galėjo tik verkti laikydama Gebenę ir bandydama ją pagirdyti vandeniu ar pamaitinti. Kai šunelį nugabeno pas veterinarą, buvo jau per vėlu.

– Nė vienas, pažinojęs Terę, nebūtų dovanojęs jai šunyčio ar pagalvojęs, kad taip pasielgti yra gerai, – pasakė detektyvas Marinas. – Net nebūtinai sergančio. Negaliu įsivaizduoti, kad jos draugas būtų taip padaręs, nebent jis yra tikras šunsnukis ir būtų norėjęs ją įskaudinti, priversti kentėti, tyčia apsunkinti jai gyvenimą.

– Na, ji iš tiesų buvo nelaiminga. Tartum nesava, iš tikrųjų.

– Man tai primena niekšiškus pokštus, kuriuos berniukai mokykloje krečia mergaitėms. Pamenate? Gąsdina jas vorais ar gyvatėmis batų dėžėse. Bet kuo, kad tik mergaitės imtų rėkti. Terė buvo išsigandusi. Ji bijojo mikrobų ir nešvarumų, ligų ir mirties. Todėl atnešti jai sergantį šuniuką buvo tiesiog bjauru.

– Jeigu tai, ką sakote, yra tiesa, tai buvo žiauru.

– Kiek laiko jūs ir Terė Bridžes gyvenote kaimynystėje? – paklausė detektyvas, ir odinis krėslas sugirgždėjo jam sukryžiavus kojas.

– Ji čia atsikraustė maždaug prieš porą metų. Niekada nežinojau, kokia jos pavardė. Turėčiau aiškiai pasakyti, kad mes nebuvome draugės. Paprastai susidurdavome gatvėje kur nors išeidamos ar grįždamos, nors taip pat norėčiau aiškiai pasakyti, jog nemanau, kad ji dažnai išeidavo. Nemanau, kad ji turi automobilį. Vaikšto pėsčiomis, kaip ir aš. Per metus susidūriau su ja ne vienoje vietoje. Kartą susitikau išeinančią iš „Land's End"* – mums abiem patinka jų batai. Ji buvo įsigijusi Meri Džeinės „Trekkers", puikiai tai pamenu. Kartą susitikome Gugenheime. Iš tiesų, manau, jog tada buvo paskutinis kartas, kai lankiausi Gugenheime, Džeksono Poloko parodoje. Mes susidūrėme ant šaligatvio ir sustojome paplepėti.

– Ar ji ėjo į muziejų?

– Nemanau. Turbūt tiktai taip vaikštinėjo. Tačiau aiškiai atsimenu, kad jos veidas buvo gerokai paraudęs ir papurtęs, ji dėvėjo skrybėlę bei akinius nuo saulės, nors buvo apsiniaukę. Pagalvojau, gal jai kokia nors alergija, ar gal verkė. Nepaklausiau. Nemėgstu visur kaišioti nosies.

– Jos pavardė Bridžes, – vėl pasakė jis. – Tai buvo parašyta šios dienos *Post*. Taigi, niekas šito neminėjo.

– Neskaitau *Post*. Viską, ko man reikia, sužinau internete. – Staiga ji pasigailėjo tai pasakiusi.

Mažiausiai jai reikėjo, kad jis imtų domėtis, ką ji ten dirba tame internete.

– Na, daugiausia žiūriu televiziją, – pridūrė ji. – Leiskite paklausti, kas ten tokio baisaus atsitiko? Įsilaužimas? Ten kiaurą dieną stovi policijos automobiliai, apsilankote jūs, o aš nieko apie tai nežinau. Manau, kad ji išvyko pas artimuosius, o gal pas savo draugą. Aš nė bluosto nesudėčiau, jei man taip atsitiktų. Pastebėjau, kad jūs keletą kartų apie ją kalbėjote būtuoju laiku,

* JAV parduotuvių tinklas.

tarsi jos ten nebebūtų. Ir kalbėjotės su jos šeima. Todėl manau, kad atsitiko kažkas baisaus. Nežinau, ką jos šeima Arizonoje turi bendra su... Na, kodėl jūs su jais kalbėjotės. Tai iš tiesų taip blogai, ar ne?

Jis tarė:

– Bijau, kad blogiau jau nebegali būti.

Jos pilve kažkas suvirpėjo, tarsi jį būtų kas suspaudęs pirštais.

Detektyvas Marinas pasilenkė į priekį, ir odinis krėslas garsiai sugirgždėjo tarsi būtų jam nepatogus, o veidas tarsi padidėjo, ir jis tarė Žiežulai:

– Iš kur ištraukėte, kad tai buvo įsilaužimas?

– Aš tik pagalvojau... – ji sunkiai pratarė žodį.

– Apgailestauju, bet turiu pasakyti, jog klystate. Jūsų kaimynė praėjusią naktį buvo nužudyta. Kažkaip sunku patikėti, kad nieko nežinojote apie visą šį sąmyšį ten, kitapus gatvės. Policijos automobiliai, teismo medicinos ekspertų furgonas...

Žiežula pagalvojo apie daktarę Skarpetą.

– Daug žybsinčių šviesų, trankomos durys, garsiai kalbantys žmonės. O jūs nei ką matėte, nei girdėjote, – pakartojo jis.

– Ar daktarė Skarpeta atvyko į įvykio vietą? – leptelėjo ji šluostydamasi akis, o širdis nusirito į kulnus.

Jo veido išraiška buvo tokia, tarsi ji būtų parodžiusi jam kokį nepadorų gestą.

– Kokį velnią jūs čia paistote? – tarė jis nelabai mandagiai.

Ji suprato tai per vėlai. Iki šios akimirkos ji nesuvokė, bent jau sąmoningai, kaip čia viskas susiję. Ar tai įmanoma? P. R. Marinas? Kaip ir Pitas Marinas, toks pat vardas toje skiltyje, kurią ji pati redagavo, maketavo ir išsiuntė. Juk tai negalėtų būti tas pat asmuo, tiesa? Anas Marinas gyvena Pietų Karolinoje, ar ne? Jis nedirba Džeimei Berger, tikrai ne. Tokia moteris kaip ponia Berger nesamdytų tokio vyro kaip šis, tiesa? Žiežula siaubingai persigando, jos širdis daužėsi it pašėlusi, krūtinę spaudė kaip replėmis. Jeigu

šitas Marinas yra tas pats, apie kurį neseniai rašė Bosas, tai jis neturi teisės sėdėti Žiežulos kambaryje, jos vyro krėsle. Nes, kiek ji suprato, jis ir buvo tas maniakas, kuris nužudė tą bejėgę mažąją ponią anapus gatvės.

Panašiu būdu ir Bostono Smaugikas* prisiviliodavo savo aukas. Apsimesdamas, kad yra malonus ir patikimas. Begurkšnodamas svetainėje kavą ir maloniai besišnekučiuodamas jis...

– Tai kaip ten dėl tos Skarpetos? – detektyvas Marinas žiūrėjo į Žiežulą taip, lyg būtų mirtinai jį įžeidusi.

– Man neramu dėl jos, – pasakė Žiežula kiek tik galėdama ramiau, o jos rankos drebėjo taip smarkiai, kad turėjo sunėrusi pirštus pasidėti jas ant kelių. – Man kelia nerimą tas jos viešumas ir tai, apie ką ji kalba... Na, tų kalbų temos. Jos patinka tiems, kurie daro tai, apie ką ji kalba.

Ji giliai įkvėpė. Pasakė kaip tik tai, ką reikėjo. Jai jokiais būdais nereikėtų užsiminti, kad skaitė apie daktarę Skarpetą internete, ypač tose paskutinėse skiltyse, kurias Žiežula šiandien išsiuntė.

– Jaučiu, kad dabar galvojate apie kažką nepaprasto, – tarė jis. – Taigi išklokite tai man.

– Manau, kad jai gali grėsti pavojus, – pasakė Žiežula. – Tai tik mano nuojauta.

– Kuo ji pagrįsta? – detektyvas įsmeigė į ją akmeninį žvilgsnį.

– Teroristai, – tarė ji.

– Teroristai? – jo žvilgsnis dar labiau atšalo. – Kokie teroristai? – jis nebeatrodė supykęs.

– Tie, kurių mes visi taip bijomės šiomis dienomis, – Žiežula stengėsi kalbėti mandagiai.

– Štai ką jums pasakysiu, – Pitas Marinas pakilo ir atsistojo prieš ją kaip koks milžinas. – Palieku jums savo vizitinę kortelę, ir norėčiau, kad daug ką apgalvotumėte. Jei tik kas ateis į galvą,

* Albert de Salvo – žudikas maniakas, 1960-aisiais žudęs moteris Bostone, Masačusetse ir kitur.

net jei tai atrodytų nereikšminga, iš karto skambinkite man. Nesvarbu, kokiu paros metu.

– Negaliu nė įsivaizduoti, kas galėjo tai padaryti. – Ji pakilo ir nusekė paskui jį prie durų.

– Visada būna kažkas, ko negalima įsivaizduoti, – tarė jis. – Ar pažįsti auką, ar ne.

8

Virtuali erdvė – puiki vieta slapstytis nuo patyčių.

Gothamas buvo virtualus koledžas, todėl jo studentai matė daktaro Oskaro Beino talentą ir protą, o ne nykštuko kūną, kuriame slypėjo šios vertybės.

– Tai negalėtų būti studentas ar studentų grupė, – tarė jis Skarpetai. – Nes tai ne materialus koledžas, į kurį vaikšto žmonės. Tas fakultetas susitinka keletą kartų per metus Arizonoje. Tik tada dauguma iš mūsų ir mato vieni kitus.

– O kaip jūsų elektroninio pašto adresas?

– Jis yra koledžo portale. Privalo ten būti. Ko gero, nuo to viskas ir prasidėjo. Nuo interneto. Tai lengviausias būdas pavogti tapatybę. Sakiau tai Apygardos teisininkų biurui. Pasakiau, kad tikriausiai tokiu būdu jie prie manęs prisikasė. Mano spėliojimai nieko nereiškė. Jie nepatikėjo manimi, ir pamaniau, jog galbūt ir patys vagia mintis. Taip ir atsitiko. Jie bando užvaldyti mano protą.

Skarpeta pakilo nuo kėdės. Įgrūdo užrašų lapelius su rašikliu į chalato kišenę ir tarė:

– Pereisiu prie kito stalo galo, kad galėčiau apžiūrėti jūsų nugarą. Turėsite šiek tiek pasitraukti.

– Bakalėjos krautuvėje, prie bankomatų, degalinėse, gydytojų kabinetuose, pas odontologą, teatre, restoranuose. Įvairiose vietose, įvairiu metu, įvairiomis dienomis.

– Ar mankštinatės?

Skarpeta atrišo Oskaro chalatą ir švelniai atitraukė iki šlaunų.

– Darau mankštą namuose. Taip pat dar ir greitai vaikštau lauke. Šešias dienas per savaitę, po keturias ar penkias mylias kasdien.

Jai kėlė nerimą iškalbingas jo sužalojimų braižas.

– Ne visada taip vaikštau, ir ne tuo pačiu dienos metu, – pridūrė jis.

– Ar priklausote kokioms nors grupuotėms, klubams, organizacijoms?

– Amerikos žemaūgių žmonių organizacijai. Be jokios abejonės, tai, kas atsitiko, su ja neturi nieko bendro. Kaip minėjau, tie elektroniniai neramumai prasidėjo gal jau prieš kokius tris mėnesius. Kiek man žinoma.

– Ar prieš tris mėnesius nutiko kas nors keisto? Kas nors, kas pakeitė jūsų gyvenimą?

– Terė. Pradėjau susitikinėti su Tere. Ir jie ėmė mane persekioti. Turiu įrodymų. Kompaktiniame diske, kuris paslėptas mano namuose. Jeigu jie ten įsilaužtų, jo nesurastų. Norėčiau, kad jūs paimtumėte jį, kai ten būsite.

Ji matavo randelius apatinėje jo nugaros dalyje.

– Kai būsite mano bute, – tarė jis. – Daviau tam detektyvui raštišką sutikimą. Jis man nepatinka. Tačiau jis paprašė, ir daviau jam savo sutikimą, raktą, informaciją apie signalizaciją, nes neturiu ko slėpti, ir norėčiau, kad jūs ten nueitumėte. Pasakiau jam, jog noriu, kad jūs eitumėte į mano butą su juo. Padarykite tai tuojau pat, kol jie dar ten neatvyko. Galbūt jie jau ten.

– Policija?

– Ne. Tie kiti.

Jo kūnas atsipalaidavo, kai Skarpeta palietė jį savo pirštinėtomis rankomis.

– Manau, kad jie su savo galimybėmis lengvai bet ką padarytų, – tarė jis. – Bet net ir jeigu jau ten įėjo, vis tiek nieko neras.

Jie niekaip nesuras to kompaktinio disko. Tai neįmanoma. Jis paslėptas knygoje. Litltono Vinslou *Beprotnamio gydytojo užrašuose*, išleistuose 1874 metais Londone. Ketvirtoje antrosios knygų spintos lentynoje. Kairėje pusėje nuo durų svečių miegamajame. Jūs vienintelis tai žinantis žmogus.

– Ar sakėte Terei, kad jus persekioja, šnipinėja? Ar ji žinojo apie tą diską?

– Labai neseniai. Nenorėjau, kad nerimautų. Ji per daug dėl visko jaudinasi. O paskui nebebuvo pasirinkimo. Turėjau viską pasakyti prieš keletą savaičių, kai ji vis dažniau užsimindavo, jog norėtų pamatyti mano butą, o aš vis neleisdavau. Ėmė mane kaltinti, kad kažką nuo jos slepiu, todėl teko viską papasakoti. Privalėjau suprasti, kad atsivesti ją į savo butą nebuvo saugu, juk buvau sekamas elektroniniu būdu.

– O tas kompaktinis diskas?

– Nepasakiau jai, kur jis paslėptas. Tiktai kas yra jame.

– Ar ji nerimavo, kad susitikinėdama su jumis ir pati rizikuoja? Nesvarbu, kur besimatytumėte?

– Akivaizdu, kad jie niekada nesekdavo manęs į jos butą.

– Kodėl taip manote?

– Jie praneša man, kai seka. Pamatysite. Paaiškinau Terei, kad esu tikras, jog jie nežino apie ją ir ji yra saugi.

– Ar ji patikėjo jumis?

– Buvo sunerimusi, tačiau neišsigando.

– Atrodo šiek tiek keista tokiam žmogui, kuris linkęs dėl visko jaudintis, – tarė Skarpeta. – Stebiuosi, kaip ji neišsigando.

– Nuo to laiko jų pranešimai nutrūko. Ištisas savaites nuolat juos gaudavau, ir staiga nustojau. Apsidžiaugiau, kad gal jie jau nebesidomi manimi. Aišku, jie tik bandė mane paversti pačiu žiauriausiu padaru.

– Kokie pranešimai?

– Elektroniniu paštu.

– Jeigu jie nutrūko, kai apie juos papasakojote Terei, tai galbūt juos siųsdavo ji pati? Gal tai ji siuntinėdavo tuos elektroninius laiškus, kurie jus versdavo nerimauti, jog esate sekamas? O kai apie juos pasakėte, liovėsi juos siuntusi?

– Tai jau tikrai ne. Ji niekada nebūtų taip baisiai pasielgusi. Ypač su manimi. Tai neįmanoma.

– Kaip galite būti toks tikras?

– Ji nebūtų galėjusi to padaryti. Iš kur, pavyzdžiui, jai žinoti, kad pasivaikščioti ėjau aplinkiniu keliu prie Kolumbo žiedo, jeigu niekad jai to nesakiau? Kaip ji galėtų žinoti, kad ėjau pirkti grietinėlės kavai, jeigu niekada apie tai neužsiminiau?

– Ar ji neturėjo jokios priežasties ką nors pasamdyti, kad jus sektų?

– Ji to nepadarytų. O po to, kas atsitiko, atrodo, negalima net pagalvoti, kad kaip nors buvo su tuo susijusi. Ji mirė! Jie nužudė ją!

Lėtai prasivėrė plieninės durys, pro jų plyšį žvelgė susirūpinusios prižiūrėtojo akys.

– Kaip jūs ten?

– Viskas gerai, – patikino Skarpeta.

Akys tarpduryje išnyko.

– Bet tie elektroniniai laiškai liovėsi ėję, – tarė ji Oskarui.

– Jis slapta klausosi.

– Jūs pakėlėte balsą, Oskarai. Turite kalbėti ramiai, kitaip jis vėl čia pasirodys.

– Nukopijavau viską, ką esu gavęs, o iš savo kompiuterio ištryniau, todėl jie negalėtų į jį patekti ir sunaikinti tų laiškų ar pakeisti, kad sudarytų vaizdą, jog meluoju. Vienintelis tikrųjų laiškų įrašas yra tame kompaktiniame diske, kurį paslėpiau knygoje. Litltono Vinslou *Beprotnamio gydytojo užrašai*. Renku senas knygas ir dokumentus.

Skarpeta nufotografavo randelius ir žymes, kurios atrodė kaip nagų įdrėskimai ir visos buvo susitelkusios toje pačioje vietoje – dešiniojoje apatinėje nugaros dalyje.

– Daugiausia knygas psichiatrijos temomis, – tęsė Oskaras. – Turiu jų daugybę, taip pat ir apie Belevju. Apie tą vietą žinau daugiau negu ten dirbantys žmonės. Jus ir jūsų vyrą mano Belevju kolekcija labai sudomintų. Gal kurią dieną parodysiu jums. Su malonumu ją paskolinčiau. Terė visada domėdavosi psichiatrijos istorija, taip žavinčia žmones. Jai būdavo labai įdomu, ką ir kodėl žmonės daro. Sakydavo, jog gali ištisą dieną sėdėti oro uoste ar parke ir stebėti žmones. Kodėl jūs su pirštinėmis? Achondroplazija juk neužkrečiama.

– Dėl jūsų saugumo.

Tai buvo ir tiesa, ir ne. Ji troško, kad jo odą ir ją skirtų guminės pirštinės. Oskaras jau peržengė visas ribas bendraudamas su ja. Net prieš jiems susitinkant jau buvo peržengęs.

– Jie žino, kur einu, vietas, kuriose lankausi, kur gyvenu, – tarė jis. – Bet tiktai ne jos butą. Ne Terės rudąjį mūrinį namą. Ne Murei Hilą. Man niekada neteko įsitikinti, kad jie žino ką nors apie ją. Nors žinojo, kur būnu kiekvieną mielą dieną, tačiau tos vietos niekada nenurodė. O kodėl ne? Juk ateinu ten kiekvieną šeštadienį.

– Visada tuo pačiu metu?

– Penktą valandą.

– Kurioje Murei Hilo vietoje?

– Nelabai toli nuo čia. Galima nueiti pėsčiomis. Netoli „Loews“ teatro. Kartais, kai sumanome truputį paišlaidauti, einame į kiną ar valgyti dešrainių bei sūrainių.

Oskaro nugara suvirpėjo nuo Skarpetos prisilietimo. Jo širdgėla vis augo.

– Mes abu rūpindavomės savo svoriu, – tarė jis. – Niekada nebuvo jokios priežasties įtarti, kad jie sekdavo mane į Murei

Hilą ar į bet kokią kitą vietą, kai būdavome kartu. Man niekada net nekildavo tokių minčių, antraip būčiau ką nors daręs, kad ją apsaugočiau. Nebūčiau leidęs jai gyventi vienai. Galbūt būčiau įkalbinęs išvažiuoti iš miesto. Aš to nepadariau. Niekada nebūčiau jos įskaudinęs. Ji mano gyvenimo meilė.

– Ketinau paklausti, – valdingas dailus Berger veidas tiriamai žiūrėjo į Bentoną. – Jeigu Kei yra Liusės teta, tai ar tave galima laikyti jos dėde? Ar tu esi jos dėdė *de facto*, ar tik juo laikomas? Ar ji vadina tave dėde Bentonu?

– Liusė neklauso savo dėdės ar tetos. Tikiuosi, kad paklausys nors tavęs, – Bentonas velniškai gerai suprato, ko Berger norėtų. Ji baksnoja jį, ragina. Nori, kad Bentonas apkaltintų tą prakeiktą paskalų skiltį, priverstų gailėtis ir prašyti malonės teisme. Bet jis jau buvo nutaręs. Nesiruošė pats imtis jokios iniciatyvos, nes nieko bloga nebuvo padaręs. Viską darant teisinga eilės tvarka, jis lengvai apsigins. Galės paaiškinti savo tylėjimą ir pasiteisinti priminęs jai, kad įstatymiškai Marinas nebuvo niekuo kaltinamas ir ne Bentonas pažeidė Skarpetos privatumą.

– Ar Liusė paėmė tuos nešiojamuosius kompiuterius? – paklausė Bentonas.

– Dar ne. Bet greit juos turės. Ir kai tik ji patikslins elektroninių laiškų ataskaitų detales, nuvyksime pas paslaugos teikėjus ir gausime slaptažodžius. Taip pat ir Oskaro.

– Kada susitiksi su ja aptarti, ką ji ruošiasi...

– Dar nebuvau jos susitikusi, – nutraukė jį Berger. – Tik trumpai šnektelėjau telefonu. Mane stebina, kad niekada nesakei, jog ji atvyksta į miestą. Gerai pagalvojus, neturėčiau stebėtis. – Ji pakėlė savo kavos puodelį. – Iš kai kurių šaltinių sužinojau, kad ji šiomis dienomis atvyko čia ir ėmė kurti nuosavą kompaniją. Labai greitai įgijo gerą vardą, todėl ir nutariau prašyti jos, kad padėtų šioje ypatingoje byloje.

Ji išgėrė kavą ir pastatė tuščią puodelį ant stalo; kiekvienas jos judesys buvo atsargus ir apgalvotas.

– Turėtum suprasti, kad mes su juo bendraujame ne kasdien, – pasakė Berger.

Ji turėjo omenyje Mariną. Kryžminė apklausa prasidėjo.

– Žinau, ką darau, ir manau, kad tai neteisinga, – tęsė ji, – negaliu įsivaizduoti, kad Liusė pasakytų jam, jog ji čia, ar iš viso būtų turėjusi su juo ryšių, – ar bent žinotų, kad jis čia. Įdomu, kodėl tu jai nepasakei. O gal mano prielaida neteisinga? Gal pasakei?

– Ne.

– Čia kažkas ne taip. Liusė persikelia į Niujorką, o tu niekada neužsimeni, kad Marinas čia. Gyvas ir sveikas mano Apygardos teisininkų būryje. Gal ta jo paslaptis būtų taip ir likusi neatskleista dar ilgai, jei jis nebūtų turėjęs nelaimės atsiliepti į Oskaro skambutį praėjusį mėnesį.

– Liusė tik pradeda kurti firmą, ji dar nėra susipažinusi su daugeliu bylų, – tarė Bentonas, – tik su pora – Bronkso ir Kvinso. Ši bus pirmoji Manhatane, kitaip tariant, susijusi su tavo biuru. Žinoma, kažkada ji ir Marinas ketino susirasti vienas kitą. Tikiuosi, kad tai atsitiks natūraliai ir profesionaliai.

– Tu nieko panašaus nelaukei, Bentonai. Nieko nenorėjai pripažinti. Tavo desperatiški ir klaidingi sprendimai, nelogiškas mąstymas turėjo neišvengiamų pasekmių. O dabar dvi atsiskyrusios tavo pusės pradeda artėti viena prie kitos. Turėtų būti nenusakomas jausmas – stumdai žmones tarsi šachmatų pėstininkus šen ir ten, o vieną rytą atsibundi ir suvoki, jog dėl banalios paskalų skilties tavo pėstininkams lemta susidurti vienam su kitu ir galbūt numušti vienas kitą nuo tavo šachmatų lentos. Pabandysiu atkurti tai, kas įvyko.

Lengvai mostelėjusi pirštais ji atsisakė padavėjos siūlomos kavos.

– Į savo pirminį planą neįtraukei gyvenimo Niujorke, – pradėjo Berger.

– Nežinojau, kad Džono Džėjaus universitetas ruošėsi...

– Pakviesti jus abu dirbti dėstytojais, konsultantais? Kertu lažybų, kad bandei atkalbėti nuo to Kei.

– Maniau, jog tai būtų neišmintinga.

– Aišku, tu taip manei.

– Vos tik ją įdarbintų kaip vyriausiąją, pasikeistų visas jos gyvenimas. Prieštaravau, kad ji prisiimtų dar daugiau darbo ir patirtų dar daugiau streso. Sakiau, kad nedarytų to.

– Žinoma, tu sakei.

– Ji buvo atkakli. Sakė, kad reikėtų padėti, jei galime. Ir nenorėjo, kad jai kas trukdytų.

– Kei tai būdinga, – pritarė Berger. – Ji visada padėdavo, jei tik reikėjo, ir atitinkamai pakeisdavo savo gyvenamąją vietą. Visas pasaulis jai veiksmo vieta. Buvo neįmanoma jos uždaryti Masačusetso užkampyje, ir negalėjai per daug smarkiai jos versti, nes tada būtum turėjęs papasakoti, kam tau jos reikia Niujorke. Pasijutai prisidaręs rūpesčių. Jau buvai Mariną išsiuntęs į Niujorką ir, būkime teisingi, įkalbėjai mane jį pasamdyti. O dabar Kei rengiasi važinėti į Niujorką, ir galbūt galiausiai pasiliks padėti aiškintis bylas, kurias tiria mano biuras. Kadangi jūs abu važinėjate į Niujorką, tai kodėl gi ne? Lygiai taip pat ir Liusė – pasitaikius progai atvyksta į didįjį miestą. Kur kitur pasaulyje ji rastų geresnę vietą už Vilidžą? Kaip tu galėjai užbėgti įvykiams už akių pasivijęs savo viršininką? O kadangi negalėjai užbėgti už akių, tai negalėjai iš anksto numatyti tikrosios, mano manymu, priežasties, dėl kurios palikai Mariną mano biure.

– Aš nesakau, kad niekada dėl to nesijaudinau, – atkirto Bentonas. – Paprasčiausiai tikėjausi, jog tai nenutiks labai greitai. Ir mano pareigos neleido aptarinėti...

Berger jį nutraukė:

– Tu niekada nepasakei Marinui, tiesa? Apie Džono Džėjaus universitetą, savo butą ten?

– Nepasakiau jam, kad Kei kartais atvyksta į Niujorką. Nepasakiau, jog čia atsikraustė Liusė.

– Kitaip sakant, ne.

– Neprisimenu, kada paskutinį kartą su juo kalbėjausi, ir neįsivaizduoju, ką jis galbūt yra sužinojęs pats. Tačiau tu teisi. Aš niekada nesitikėjau, kad gali atsitikti kažkas panašaus, kai rekomendavau jį tau, kad priimtum į darbą. Šiaip ar taip, mano pareigos neleido paviešinti...

Ji ir vėl jį nutraukė:

– Paviešinti? Tu net per daug paviešinai, tik ne visai tiesą.

– Būtų pasklidę gandai...

– Ta jo istorija tokia liūdna. Būdama nuovoki kaltintoja, be abejo, užjaučiau jį. Marino bėda buvo alkoholis. Nepasidalijęs su tavimi Kei dėmesio, jis metė darbą, puolė į depresiją, jį apėmė savigrauža. Praleidęs mėnesį gydymo centre, tarsi iš naujo gimė, ir turėjau jį priimti dirbti. Pagaliau juk jis pradėjo savo karjerą Niujorko policijos departamente, ir nebuvo man nepažįstamas. Kiek pamenu, pats sakei, jog tai bus „abipusiškai naudinga".

– Jis pašėlusiai geras detektyvas. Bent jau aš taip manau.

– Ar kada esi pamanęs, – nors penkias minutes, – kad jis niekada nebus surastas? Kad, dėl Dievo meilės, Kei ir Liusė niekada jo neras? Bet kurią akimirką Kei galėjo būti iškviesta į mano biurą patikrinti autopsijos ataskaitos, su kuria galėjo būti kaip nors susijęs Marinas, – beje, taip galbūt ir atsitiks. Ji nuolat kviečiama į morgą kaip konsultantė. Ji kiekvieną savaitę rodoma per CNN.

– Viskas, ką jis žino, tai kad CNN ją rodo per palydovinę televiziją iš Bostono.

– Ak, prašau. Kai paskutinį kartą matei Mariną, jam dar nebuvo atlikta lobotomija*. Bet man darosi įdomu, ar tik tu pats to nepatyrei.

* Smegenų operacija, kurios metu pažeidžiamos smegenų kaktinės skiltys, dėl to sutrinka abstraktus mąstymas, susilpnėja ilgalaikė atmintis. JAV taikyta psichiatrijoje gydant šizofreniją, depresiją.

– Klausyk, – tarė Bentonas. – Aš tikėjausi, kad po kurio laiko... Na, visa tai išsispręs. Ir nekreipiu dėmesio į tas pigias kalbas, kurios, atvirai pasakius, yra ne kas kita kaip gandai.

– Nesąmonė. Visada stengdavaisi pabėgti nuo realybės, būtent dėl to ir įvyko visa ta painiava.

– Apsimesdavau, kad tai kaip nors išsispręs. Taip.

– Ir iki kurio laiko tai atidėliodavai? Iki kito gyvenimo?

– Kol suvoksiu, ką daryti. Nebesugebėjau kontroliuoti situacijos.

– Dabar artėjame prie įvykio faktų. Gandai čia niekuo dėti, ir tu tai žinai. Tiesiog slėpei galvą smėlyje, – teigė ji.

– Džeime, aš tik norėjau atkurti normalius santykius. Kažką sugrąžinti. Gyventi toliau be pykčio, nieko neskaudindamas.

– Kad kažkokiu stebuklingu būdu vėl visi taptų draugais. Sugrąžinti praeitį, senąsias gerąsias dieneles. Amžina laimė. Iliuzijos. Pasakos. Manau, kad Liusė jo nekenčia. Kei turbūt atvirkščiai. Ji ne iš tokių, kurie ko nors neapkęstų.

– Nežinau, kokį velnią padarys Liusė, kai jį susitiks. O ji padarys. Kas tada? Tai kelia didelį nerimą. Visai nejuokinga.

– Aš ir nesijuokiu.

– Žinai, kokia ji karinga. Tai rimta.

– Manau, kad ji jau išaugo iš tokio amžiaus, kad žmonių žudymą laikytų savo pareiga.

– Liusė vis tiek pasiryžusi galiausiai jį pamatyti ar bent sužinoti šį tą apie jį, – tarė Bentonas. – Nors tu ir ketini pasinaudoti jos teisiniais kompiuteriniais sugebėjimais.

– Apie kuriuos, tarp kitko, sužinojau iš keleto farų Kvinso apygardos teisininkų biure. O ne iš tavęs. Nes tu nenorėjai, kad žinočiau, jog ji čia, o taip pat tikėjaisi, kad niekada ja nepasinaudosiu, – labai gražu iš tavo, kaip tikro dėdės, pusės. Jei nuspręsčiau Liuse pasinaudoti, vieną dieną ji pasirodytų mano biure, tad atspėk, su kuo gi ji tikriausiai susidurtų?

– Kai kalbėjai su ja telefonu, ar pasakei tai? – paklausė Bentonas. – Pasakei ką nors apie Mariną?

– Kiek suprantu, ji nieko apie jį nežino. Kol kas. Ne, apie jį neužsiminiau. Buvau per daug susirūpinusi ta praėjusią naktį nužudyta moterimi, tuo, kas yra jos nešiojamuosiuose kompiuteriuose ir kaip Liusė galėtų padėti. Buvau per daug susimąsčiusi apie tą paskutinį kartą, kai mačiau Liusę savo bute po to, kai grįžo iš Lenkijos, o mes abu žinome, ką ji ten veikė. Puiku, įžūlu. Linčiuotoja, nepaisanti jokių ribų. Dabar ji įkuria tą teisminių kompiuterinių tyrinėjimų kompaniją. „Ryšiai". Manau, įdomus pavadinimas, nes tie „Ryšiai" sieja su „Kas toliau". O mes visi žinome, kad ir kaip ten toliau būtų, Liusė visada bus pirma. Koks malonus pasikeitimas. Tai nepanašu į tą Liusę, kurią kadaise pažinojau. Nepasirodė norinti priblokšti ir padaryti įspūdį, atrodė mąsli, užsisvajojusi. Paprastai ji labai domėdavosi visais tais akronimais, pameni? Kai dar buvo studentė vunderkindė, atliekanti interno praktiką Kvantike. KDIT. Kriminalinis dirbtinio intelekto tinklas. Ji sukūrė tokią sistemą, dar studijuodama aukštojoje mokykloje? Nė velnio nenuostabu, kad buvo bjauri išdavikė, nejaučianti jokių ribų. Ir nedraugiška. Tačiau gal ji pasikeitė. Kai su ja kalbėjau, – savaime suprantama, telefonu, o ne asmeniškai, – atrodė subrendusi, ne tokia pretenzinga ar reikalaujanti dėmesio, ir įvertino tai, kad pirmoji tiesiu jai ranką. Iš tikrųjų, tai nebe ta senoji Liusė.

Bentonas labiau apstulbo dėl to, kad Berger tiek daug atsimena apie Liusę, negu buvo sužavėtas pačios Liusės dabartiniu pasikeitimu.

– Kai ji man pasakojo, kad programavimo darbas, kurį dirbo anksčiau, dabar jau paseno kaip Nojaus arka, mane pribloškė šiuolaikinės informacinių technologijų galimybės, – pasakė Berger. – Ne, apie Mariną nieko neužsiminiau. Nemanau, kad ji ką nors žino apie tai, jog šiuo metu jis paskirtas į mano Seksualinių nusikaltimų skyrių ir aktyviai dirba su ta pačia byla, su kuria ką

tik ir ją paprašiau padirbėti. Žinoma, ne. Ji priešintųsi, ką nors sakytų. Na, Liusė jau beveik žino. Ruošiuosi jai papasakoti.

– Ar tai tikrai gera mintis? Įpainioti ją čia?

– Gal ir ne. Tačiau atsidurčiau šiek tiek keblokoje padėtyje, jei neatlikčiau to labai paprastai. Ketinu ją pakviesti būtent šią akimirką, nes, atvirai pasakius, jeigu ji tokia gabi, kaip apie ją kalbama, tai man jos reikia. Internetiniai nusikaltimai – viena didžiausių mūsų problemų, jie pranašesni už mus. Mes sukylame prieš nematomų nusikaltėlių pasaulį, o jie dažniausiai nepalieka akivaizdžių įkalčių, arba, jeigu ir palieka, tai tyčia mus klaidindami. Nesiruošiu leisti nei Marinui, nei tai paskalų skilčiai sužinoti tavo vedybinio gyvenimo detalių. Padarysiu šioje byloje viską kiek įmanoma geriau. Taškas.

– Žinau, ką sugeba Liusė. Jei atvirai, būtum kvaila, jei nepasinaudotum ja, – pripažino Bentonas.

– Kalbame apie ilgalaikę ir trumpalaikę naudą. Privalau ja pasinaudoti. Savivaldybės biudžeto neužtektų pasamdyti tokį žmogų kaip ji.

– Greičiausiai ji dirbtų nemokamai. Jai nereikia pinigų.

– Nieko nėra nemokamo, Bentonai.

– Ir tai tiesa. Ji pasikeitė. Ji ne tas pats žmogus, kurį pažinojai tada, kai paskutinį kartą ją matei, kai auklėjai...

– Nekalbėk apie tai, ką aš dariau. Kad ir ką ji būtų prisipažinusi man tą naktį prieš penketą ar daugiau metų, nebeprisimenu. Viso kito man niekada nepasakojo. Dėl manęs galime manyti, kad ji niekada nebuvo Lenkijoje. Šiaip ar taip, tikiuosi, kad panašūs dalykai nepasikartos. Ir esu velniškai tikra, kad nebereikės dar vienos vietos FTB ar ATF*.

Savo karjeros pradžioje Liusė buvo išmesta iš jų abiejų.

* *Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives* – JAV institucija.

– Kada jai nuneši tuos nešiojamuosius kompiuterius? – pasidomėjo Bentonas.

– Greitai. Turiu kratos orderį, leidžiantį peržiūrėti visą informaciją, – išnaršysime viską iš eilės.

– Šiek tiek stebiuosi, kodėl nepadarei to tuojau pat, praėjusią naktį, – prisipažino jis. – Kad ir kas būtų tuose kompiuteriuose, gali mums labai praversti.

– Atsakymas paprastas. Praėjusią naktį mes jų neturėjome. Marinas atsitiktinai juos rado tik vėlai ryte.

– Tai man naujiena. Nemaniau, kad čia įsipainiojęs Marinas.

– O aš nemaniau, kad Oskaras yra tas pats žmogus, su kuriuo Marinas kalbėjosi praėjusį mėnesį, iki tol, kol Moralesas vakar naktį neapžiūrėjo įvykio vietos. Kai sujungiau visus taškus, pasikviečiau Mariną. Pasakiau, kad norėčiau, jog jis į tai įsitrauktų, nes jau taip ir padaręs.

– Ir todėl, kad tau jo reikėjo, jog paslėptų tavo klaidą, – pratęsė Bentonas. – Nes Oskaras paskambino į tavo biurą prieš mėnesį prašydamas pagalbos, o tu su juo nė nesileidai į kalbas. Marinas nesileido į kalbas. Niekas taip nesistengs paslėpti kito klaidos, kaip žmogus, kuriam reikia paslėpti savąją. Tai ciniškas paaiškinimas. Tačiau tau sekasi. Jis taip pat nedaug praranda. Tiesą sakant, jis galbūt yra pats geriausias iš visos tavo komandos. Tik dar to nesupratai, nes jis paprastai tinkamai neįvertinamas, o dabar tu prieš jį nusistačiusi. Leisk man spėti. Jis prisiėmė savo atsakomybėn apžiūrėti įvykio vietą ir surado tai, kas galbūt yra svarbiausias nusikaltimo įrodymas. Jos nešiojamuosius kompiuterius. Kur, po galais, jie buvo? Po grindų lentomis?

– Supakuoti su kitais daiktais jos sieninėje spintoje. Akivaizdu, kad ji ketino juos pasiimti į lėktuvą, kuriuo turėjo šįryt skristi į Finiksą. Tą ir dar vieną sukrautą krepšį, – atsakė Berger.

– Kas sužinojo, kad šį rytą ji norėjo skristi į Finiksą?

– Ar Oskaras praėjusią naktį tau nieko apie tai nesakė?

– Praėjusią naktį jis man apskritai nieko nepasakė. Kaip ir minėjau, jis tiktai bendradarbiavo savo įvertinime, ir viskas. Taigi jos kelionės planas praėjusią naktį nebuvo žinomas? Jei ne, tai kas apie tai sužinojo ir kokiu būdu?

– Na, tai turbūt buvo Marinas, kuris yra puikus detektyvas ir nemeta to, ką yra pradėjęs. Viskas teisingai. Ir jis yra vienišas karys, nes jo čia nebuvo pernelyg ilgai, kad suprastų, jog nepaskelbei informacijos tik todėl, kad kitas asmuo yra faras, o gal net prokuroras ar teisėjas. Kriminalinės policijos žmonės yra prasčiausi gandų nešiotojai ir neprasižioja net tada, kai turėtų. Tu visiškai teisus dėl Marino, ir todėl jis įsigis priešų. Jau matau, kaip tai vyksta, ir dėl to jis vis dažniau susiduria su nesėkme. Neabejotinai jis surado Terės tėvus Skotsdeilyje, kol to dar nepadarė niekas kitas – net Moralesas, – ir įteikė mirties liudijimą. Jie užsiminė, kad Terė ketino parskristi namo ir praleisti su jais keletą dienų. Tai ir paskatino Mariną nueiti į jos butą.

– Pabandysiu atspėti, – prakalbo Bentonas. – Praėjusią naktį niekur nesimėtė jokie lėktuvo bilietai, kurie farams galėtų pasitarnauti kaip įkalčiai. Todėl, kad šiais laikais visi reikalai tvarkomi internetu.

– Teisingai.

– Dabar aišku, kodėl tose įvykio vietos nuotraukose, kurias man davė Moralesas, nemačiau jokio bagažo.

– Tos nuotraukos darytos, kai butą apžiūrėjo jis, – per pirmąjį apieškojimą. Galiu suprasti, kodėl praėjusią naktį buvo pražiopsotas lėktuvo bagažas. Nesakau, kad gerai, jog taip atsitiko, bet galiu tai suprasti.

– Ar tu įtari, kad jis buvo paslėptas tyčia?

– Nori pasakyti, kad kažkas, pavyzdžiui, Oskaras, jį paslėpė?

– Tai būtų visai beprasmiška, – samprotavo Bentonas. – Jeigu jam buvo neramu dėl jos kompiuterių, tai kodėl nepašalino jų iš nusikaltimo vietos? Kodėl paslėpė juos sieninėje spintoje?

– Žmonės dažnai pasielgia beprasmiškai, kad ir kaip skrupulingai apgalvotų nusikaltimą.

– Tada jis labai neorganizuotas. Jeigu žudikas yra jis, – tarė Bentonas. – Tačiau tai, kad Terė tokia nebuvo, galima spręsti iš matytų jos buto nuotraukų. Ji buvo nepaprastai tvarkinga. Galbūt ji baigė dėtis kelionės daiktus ir padėjo krepšius toliau nuo akių, nes pas ją atėjo svečių. Manau, jog neišmintinga teigti, kad Oskaras planavo kokį nors nusikaltimą. Aš nemanau, kad jis nužudė Terę.

– Žinai tą seną posakį, Bentonai. Neieškok vienaragio. Pradėk nuo ponio. Oskaras yra pirmasis ponis mano sąraše. Pats akivaizdžiausias. Bėda ta, kad neturime įrodymų. Dar neturime.

– Pagaliau Oskaras negalėtų nieko padaryti, jei Terės kompiuteriuose būtų kas nors rasta. Jis neturi jų, o kalėjime negali prieiti prie interneto, – tarė Bentonas.

– Bet toks buvo jo pasirinkimas. Jis neprivalo ten likti. Tai man atrodo nepaprastai įtartina ir kelia didelį susirūpinimą jo protiniu stabilumu. Ar rastume tuos nešiojamuosius kompiuterius, ar ne, bet jis turėtų suprasti, kad prieisime prie jos elektroninio pašto iš karto, kai tik nustatysime naudotojo vardą ar vardus ir paslaugos teikėją. O tai galbūt atves mus prie jo elektroninio pašto, nes negalėčiau įsivaizduoti, kad jis ir Terė nebūtų reguliariai rašę vienas kitam elektroninių laiškų. Net jei neatrodo, jog jam tai rūpi. Kol jis nėra sulaikytas ir uždarytas, turi galimybę parbėgti namo ir pradėti viską klastoti. Tačiau jis nebandė to daryti. Kodėl?

– Matyt, jam tai neatrodo būtina, nes nepadarė nieko blogo. O gal Oskaras nepakankamai nutuokia apie kompiuterius, kad suklastotų ir pasprukty. Arba jeigu jis žudikas ir gerai apgalvojo jos nužudymą, tai jau iš anksto viską suklastojo.

– Puikus požiūris. Iš anksto apgalvoja tas, kuris mano esąs apsukresnis už mus visus. Jis iš anksto suklastoja duomenis, po

to įsiprašo į Belevju, nes tariamai bijo, kad žudikas toliau imsis jo. Kitaip sakant, apgaudinėja mus visus. Ir galbūt net pramogauja taip elgdamasis.

– Aš objektyviai svarstau galimybes, – tarė Bentonas. – Čia yra kažkas kita. Jis ne žudikas, tačiau žino, kad kiekvienas įtars jį esant tokį. Įsiregistruodamas Belevju užsidirbo teisę pamatyti mane, Kei ir galbūt įtikinti tuos, kam tai rūpi, jog jis nekaltas ir yra pavojuje.

– Tik nesakyk, kad tikrai tuo tiki.

– Jis tiki tuo, kad Kei yra jo prieglobstis. Nesvarbu, ar jis ką padarė, ar ne.

– Taip, Oskarui reikia jos, nes jis nepasitiki manimi. Manau, jog mano nauja pravardė yra „Superkalė", – šyptelėjo Berger. – Šiaip ar taip, tikiuosi, kad ji nauja – bent jau pirmoji jos dalis, „super".

– Jo manymu, tai tu jį keiki.

– Ar kalbi apie tai, kai jis prieš mėnesį skambino į mano biurą, – kaip elgiasi pusė miesto pamišėlių? Tiesa. Nekalbėjau su juo. Ir čia nieko nepaprasto. Apie daugybę skambučių iš viso nieko nežinau, į dar mažiau jų atsiliepiu. Jis kreipiasi į mane kaip į „Superkalę". Ir jeigu kažkas atsitiko, tai mano kaltė.

– O kas buvo tas žmogus, kuriam jis tai pasakė? – paklausė Bentonas. – Marinas? Kai praėjusį mėnesį jie kalbėjosi telefonu?

– Visas pokalbis įrašytas, – tarė ji.

– Tikėkimės, kad jis niekada nepaklius į spaudą.

– Tai iš tikrųjų nebūtų naudinga. Nes tikrai atsitiko kai kas bloga. Iš tikrųjų labai labai bloga. Ką čia ir kalbėti, mes turime būti atsargūs su Oskaru Beinu. Jo vietoje su visais elgčiausi daug griežčiau. O tarp kitko, aš tikrai manau, jog jis nužudė savo merginą. Ant jo krinta didžiausias įtarimas. Būtent dėl to jį apėmusi paranoja. Oskaras bijo būti sučiuptas.

Atitraukusi savo kėdę ji pasiėmė portfelį, o jos sijonas šiek tiek pasikėlė, – pakankamai, kad jis pastebėtų grakščias kojas.

– Kol nėra įrodymų, – priminė Bentonas, – neturėtume atmesti to, ką sako Oskaras. Gali būti, kad jį seka. Iš tikrųjų, mes nežinome, kad neseka.

– Ir tai, ir Nesė, ir Sniego žmogus. Viskas įmanoma. Kaip ten bebūtų, man atrodo, kad šalia tiksi ryšių su visuomene bomba, juridinė bomba, nes mes rimtai nepažiūrėjome į tai, kai prieš mėnesį jis paskambino. Labiausiai nenorėčiau, kad prie Hogano aikštės namo nr. 1* Amerikos žemaūgiai surengtų piketą. Tikrai nenoriu dar vienos problemos. Atrodo, ir taip turiu jų daugiau negu man priklauso. Todėl prisiminiau dar kai ką.

Ji trumpam nutilo, kol pasiėmė paltą, ir jie ėmė brautis per pilnutėlę kavinę.

– Jeigu kils skandalas, – tarė ji, – ar turėčiau nerimauti dėl to, kad Kei gali paskelbti apie tai per CNN? Gal todėl Oskaras nesuteikė mums galimybės su ja susitikti? Ji nori apie viską pranešti per žinias?

Bentonas stabtelėjo prie kasos apmokėti sąskaitos. Jiems išėjus iš kavinės, jis atsakė:

– Ji niekada taip su tavimi nepasielgtų.

– Aš privalėjau paklausti.

– Net jeigu ji būtų tokia, taip nepasielgtų, – patikino Bentonas jiems beeinant išėjimo link. – Ji greičiau yra jo gydytoja, negu tavo liudytoja.

– Nemanau, kad Oskaras apie tai galvojo, kai užsispyrė su ja pasimatyti ir reikalavo, kad apsilankytų jo namuose, – kalbėjo Berger. – Gal manė, kad galės daug ką jai iš anksto papasakoti.

– Nežinau, kokį velnią jis manė, bet aš neturėjau įkalbinėti Kei to imtis. Neturėjau niekam kitam leisti ją įkalbėti.

– Dabar tu kalbi kaip jos vyras. O tas kažkas kitas, be abejo, esu aš.

* Hogano aikštė nr. 1 – Niujorko apygardos teisininkų biuro adresas.

Bentonas nieko neatsakė. Aukšti Berger kulniukai taukšėjo per šlifuotą granitą.

– Jei kada Oskaras būtų apkaltintas, – pradėjo ji, – gali atsitikti taip, kad tai, ką jis pasakoja Kei, yra vienintelė mūsų gauta informacija, kad ir mažiausiai patikima. Puiku, kad jį apžiūrinėja Kei. Puiku dėl daugelio priežasčių. Mes norime, kad jis gerai jaustųsi. Norime, kad su juo gerai elgtųsi. Norime, kad jis būtų saugus, ir visi aplink jį būtų saugūs. – Ji apsivilko paltą. – Kai Marinas kalbėjo su juo telefonu, Oskaras kalbėdamas vartojo tokį apibūdinimą kaip „piktas nusikaltimas“. Sakė, jog yra žemaūgis, ir vis kartojo tai Marinui, kuris, aišku, nesuprato, kas tas žemaūgis. Turėjo jo paklausti. Oskaras, dabar jau smarkiai susijaudinęs, atsakė: „Suknistas nykštukas.“ Sakė, kad būtent dėl to jį ir persekioja. Įvyko nusikaltimas dėl neapykantos...

Suskambėjo Berger mobilusis telefonas.

– Reikia pasakyti Kei, kad čia yra Marinas, – pridūrė ji traukdama savo bevielę ausinę.

Ji akimirką pasiklausė, ir jos veidas užsiplieskė pykčiu.

– Dėl to mes pažiūrėsime, – tarė ji. – Tai visiškai nepageidautina... Ar aš to tikėjausi? Na, dabar tai jau tampa taisykle, ar ne, bet aš maniau... Ne, ne, ne, negaliu. Šiuo atveju iš tikrųjų ne... Gerai. Aš tikrai geriau ne... Taip, ji yra, bet dėl tam tikrų aplinkybių nesiryžtu... Taip, padariau. Koks velnias to nesuprato? – Ji pažvelgė į Bentoną. – Tada gal tu supranti, kodėl nenoriu to daryti... Aha. Girdžiu tave. Kai pirmą kartą pasakei, aiškiai supratau. Manau, kad galėčiau sužinoti, ar ji pasiruošusi grįžti su tavimi. Bet nekaltinčiau jos už tai, kad nori eiti velniop iš ten, sėsti į paskutinį traukinį į Loganą...

Ji nutraukė pokalbį.

Juodu jau buvo išėję iš ligoninės į gatvę. Buvo beveik penkios, temo ir smarkiai šalo, ir jų iškvepiamas oras buvo panašus į tirštus dūmus.

– Marinas neketino skaudinti žmonių, – prisiversdamas ištarė Bentonas. – Jis nenorėjo, kad taip atsitiktų.

– Sakai, jis to nenorėjo, kai prievartavo Kei, – slėpdama akis po pilkais veidrodiniais akiniais sausai pasakė Berger. – Ar visa tai, apie ką šiandien buvo rašoma internete, netiesa? Velniškai tikėjausi, kad buvai jį pasiuntęs į kažkokią kitą įstaigą, o ne į mano. Jis visiškai įpainiotas į tą prakeiktą bylą, ir jokiais būdais nepavyks išvengti jų susitikimo. Privalai su ja pasikalbėti.

– Tai, ką rašo toje paskalų skiltyje, nepanašu į tiesą.

– Teismo kalbininkas visą darbo dieną prasėdėtų prie to pareiškimo. Bet aš sutinku su tuo, ką sakai. Tai, kas internete, – grynas prasimanymas. Džiaugiuosi tai girdėdama.

Ji užsitraukė minkštos odos pirštines ir pasistatė audinės kailinių apykaklę.

– Nesakiau, kad absoliučiai viskas netiesa, – pridūrė jis.

Jis žiūrėjo į tolumoje stūksantį „Empire State“ pastatą, šventiškai apšviestą raudonomis ir žaliomis šviesomis, o ant stogo žybsėjo įspėjamasis švyturys, primenantis lėktuvams, kad turi laikytis nuošalyje. Berger įsikibo jam į parankę.

– Klausyk, – prakalbo ji švelnesniu balsu. – Turėtum papasakoti man, ar iš tikrųjų Marinas išvyko iš Čarlstono, paliko Kei dėl to, ką jai padarė. Aš pasiruošusi labai pasistengti visa tai suprasti. Žinau, kaip tai tave paveikė. Iš visų labiausiai, kiek žinau.

– Aš susitvarkysiu.

– Tau nereikia nieko tvarkyti, Bentonai. Viskas, ką tau reikia daryti, – gyventi toliau. Visi turime gyventi toliau ir būti stiprūs kiekviename žingsnyje.

Ji atitraukė nuo jo savo ranką, tuo judesiu tarsi pagrįsdama savo žodžius.

– Stebina, kad kažkaip bandai jam padėti, – pridūrė Berger. – Turiu pripažinti, tu tikras jo draugas. Tačiau dėl kokios priežasties? Atspėti? Manai, kad jeigu jam padėsi, slapstysi jį, tada tai,

ką jis padarė, bus netiesa. Bet dabar juk visi žino. Gal norėtum sužinoti, kiek kartų šiandien man buvo skambinta? Dėl šitos prakeiktos skilties?

– Turėtum jo paklausti. Jis buvo girtas.

– Kiekvienas mano suimtas prievartautojas buvo girtas arba prisirijęs narkotikų, arba turėjo sutikimą, arba ji pati tai pradėjo, arba to visai nepadarė. Neatleisiu Marino, kol jis pats to nenorės. Nusprendžiau, kad tai yra Kei reikalas. Ne tavo. Ne Liusės. Nors ir bijau, kad Liusei pasirodys kitaip.

– Kei išspręs tą klausimą.

Gindamasi nuo šalčio Berger susikišo rankas į palto kišenes ir tarė:

– Iš tikrųjų. Tai kam tada taip baisiai jaudintis dėl to, ar ji žino, kad jis dirba pas mane? Kam ta paslaptis? Maniau, jog visa problema – tai Marino išėjimas iš darbo dėl tavęs ir Kei, nes jis pavydėjo, – tai buvo taip akivaizdu tarsi tas „Empire State“ pastatas, iškilęs tau prieš akis. Jis nutarė, kad laikas ją paleisti ir sutvarkyti, ką pridirbo. Kokia aš kvaila. Niekada nebuvau pasikvietusi Kei, kad patvirtintų tavo pasakojimą. Niekada neprašiau informacijos. Nes pasitikėjau tavimi.

– Jis stengiasi. Stengiasi labiau negu bet kas kitas. Turėtum tai suprasti. Esi jam artima. Tau reikėtų paklausti jį patį, kad papasakotų apie save. Tegu pats pasako, ką padarė, – tarė Bentonas.

– Kai viską įrašinėjome, tu man melavai.

Berger dairėsi taksi.

– Kai įrašinėjome, nemelavau tau. Jis neišprievartavo jos.

– Ar tu ten buvai?

– Ji sakė, kad taip toli nebuvo nueita. Ji niekada neskuba kaltinti. Jai tai yra asmeniška. Neturėčiau apie tai kalbėti su tavimi ar dar kuo nors. Pradžioje ji netgi man nieko nesakė. Taip, visai teisingai. Gal ir turėjau per daug iliuzijų, galbūt slėpiau galvą smėlyje. Galbūt per menkas buvo nuosprendis. Bet tai, kas buvo

toje šio ryto paskalų skiltyje, yra iškreipta. Eik ir paklausk Marino. Manau, kad jis tai jau matė. Arba greitai pamatys.

– O Liusė? Tikrai žinau, ko iš jos galima laukti.

– Aišku, kad Liusė jau matė tą skiltį, – neabejojo Bentonas. – Tai ji paskambino ir pranešė man apie tai.

– Stebiuosi, kaip ji neužmušė Marino iš karto, – juk taip dievina savo tetą Kei.

– Ji beveik taip ir padarė.

– Gera žinoti. Ne taip jau seniai ji būtų tikrai tai padariusi. Tu skolingas man paslaugą.

Taksi pavojingai pasuko į Berger ir pasviręs sustojo.

– Man reikia, kad Kei šiąnakt nutrauktų darbą lavoninėje, – pasakė ji. – Ir tu kaip tik tas žmogus, kuris gali ją to paprašyti.

Berger įlipo į taksi.

– Žinai, kas skambino prieš keletą minučių? – ji pakėlė akis į Bentoną ir tęsė: – Man reikia, kad Kei apžiūrėtų kūną, jeigu ji to nori. Bijau, jog daktarė Lester žaidžia savo įprastus žaidimus su manimi. Mes ją sekame. Ji kiek tik įmanoma greičiau neša savo užpakalį į morgą ir bendradarbiaus, žinodama, kad turėsiu pakviesti vyresniąją.

Ji užtrenkė dureles. Bentonas stovėjo šaltyje ant šaligatvio ir žiūrėjo, kaip geltonas Džeimės Berger taksi užkirsdamas kelią kitiems dviem automobiliams ir lydimas pasipiktinusio pypsėjimo dumia tolyn.

9

Kai Skarpeta apžiūrinėjo ilgus negilius randelius kairėje Oskaro nugaros pusėje, jis ėmė pasakoti, kaip jie atsirado.

– Jis jau buvo viduje ir užpuolė mane, – sakė jis. – Paskui išbėgo, ir radau ją. Policija manimi nepatikėjo. Supratau tai iš jų veidų.

Jie mano, kad susižeidžiau grumdamasis su ja. Jūs galite jiems pasakyti, tiesa? Kad nesigrūmiau su ja?

– Būtų naudinga, jeigu apibūdintumėte, kaip praėjusią naktį buvote apsirengęs, – atsakė Skarpeta.

– Jūs galite pasakyti, kad tos žaizdos visai ne nuo grumtynių su ja. Jie neras mano DNR jos panagėse. Ji manęs nedraskė. Ji nesigrūmė su manimi. Mes niekada nesimušdavome. Gal tik retkarčiais ginčydavomės. Ji jau buvo mirusi.

Skarpeta minutę palaukė, kol jis nustos raudoti. Jam apsiraminus paklausė dar kartą:

– Praėjusią naktį. Ką jūs vilkėjote, kai susigrūmėte su?..

– Aš negalėjau jo įžiūrėti.

– Ar jūs įsitikinęs, jog tai buvo vyras?

– Taip.

– Gal atsimenate, kiek buvo valandų?

– Penkios.

– Lygiai?

– Aš niekada nevėluoju. Visos šviesos buvo užgesintos. Netgi įėjimo lempa. Visuose jos languose buvo tamsu. Tačiau visai nesvarbu. Ji laukė manęs. Jos automobilis stovėjo čia pat, gatvėje. Aš sustojau už jo. Buvo ir daugiau laisvų vietų. Juk Naujųjų metų išvakarėse daugybė žmonių išvykę. Nusivilkau paltą ir pasidėjau ant keleivio sėdynės. Buvau su džinsais ir marškinėliais. Jai patinka, kai vilkiu prigludusius berankovius marškinėlius. Jai patinka mano kūnas. Stengiuosi jį prižiūrėti, kad jai patikčiau. Jai patinka seksas. Negalėčiau susitikinėti su moterimi, nemėgstančia sekso.

– Koks seksas – įprastas, šiurkštus, išradingas? – paklausė Skarpeta.

– Aš labai atidus ir švelnus. Turiu toks būti. Dėl savo ūgio.

– O kaip dėl visokių fantazijų? Tokių kaip grandinės? Tai, ko klausiu, labai svarbu.

– Niekada. Niekada.

– Aš visai nesmerkiu. Daugybė žmonių prisigalvoja visokiausių dalykų, ir tai puiku. Tol, kol priimtina abiem pusėms.

Jis dvejodamas tylėjo. Skarpeta suprato, jog jis atsakė ne visiškai taip, kaip manė iš tikrųjų.

– Pažadu, nieko nesmerksiu, – drąsino ji. – Aš bandau padėti. Visai nesvarbu, ką susitaria veikti suaugę žmonės, tol, kol tai patinka jiems abiem.

– Jai patikdavo, kai būdavau viršuje, – prisipažino jis. – Nesukeldavau jai jokio skausmo. Tiesiog laikydavau ją apačioje. Atkakliai laikydavau ją žemiau. Jai patikdavo, kai būdavau stiprus.

– Kaip laikydavote ją apačioje? Klausiu dėl to, kad bet kokia informacija gali padėti mums įsivaizduoti, kas atsitiko.

– Tiesiog laikydavau jos rankas prispaudęs prie lovos. Bet niekada nesukeldavau jai skausmo. Niekada nesu palikęs ant jos kūno nė žymės.

– Ar kada naudojote kokius nors pančius? Antrankius? Ar ką nors panašaus? Tik noriu įsitikinti.

– Nebent jos apatinius. Ji mėgo apatinius, mėgo labai seksualiai pasipuošti. Jeigu surišdavau jai rankas liemenėle, tai labai laisvai, ir niekada nesukeldavau skausmo. Tai būdavo tik idėja, gundymas, nieko rimto. Niekada jos nemušdavau, nesmaugdavau ir nedarydavau nieko panašaus. Mes tik apsimesdavome, ir tiek.

– O kaip dėl jūsų? Ar ir ji panašiai elgdavosi su jumis?

– Ne. Tik aš jai taip darydavau. Esu stiprus ir galingas, būtent tai jai patikdavo, – kad aš būčiau pranašesnis, tačiau tai tik toks žaidimas, nieko tikra. Ji buvo labai labai seksuali ir jaudinanti, visada tiksliai man pasakydavo, ko norėtų, mes taip ir padarydavome, ir tai visada būdavo nuostabu. Mūsų seksas visada buvo nepaprastas.

– Ar užsiėmėte seksu praėjusią naktį? Tai, ko klausiu, labai svarbu.

– Kaip būčiau galėjęs? Ji buvo nebegyva. Buvo taip siaubinga, kai įėjau ir radau ją. O Dieve! O Dieve!

– Atsiprašau, kad turiu jūsų to klausinėti. Ar suprantate, kodėl tai yra taip svarbu?

Jis linktelėjo, rankomis šluostydamasis akis ir nosį.

– Praėjusią naktį buvo šalta, – tęsė Skarpeta. – Kodėl palikote paltą automobilyje? Ypač jei nedegė jokios šviesos ir buvote dėl to sunerimęs.

– Nusivilkau paltą norėdamas ją nustebinti.

– Nustebinti ją?

– Jai patinka, kai vilkiu aptemptus marškinėlius. Jau sakiau jums. Net galvojau juos nusivilkti, kai ji atidarys duris. Tai buvo berankoviai marškinėliai. Balti apatiniai marškiniai. Norėjau, kad atidariusi duris ji pamatytų mane su apatiniais marškinėliais.

Per daug aiškinimosi. Oskaro paltas liko automobilyje dėl kitos priežasties. Jis melavo, ir dar taip nevykusiai.

– Turiu jos namų raktą, – kalbėjo jis. – Įėjau ir paskambinau į buto duris.

Skarpeta pasitikslino:

– Ar turite ir jos buto raktą, ar tik namo durų?

– Abu. Tačiau visada paskambinu. Nenoriu įeiti nepranešęs. Paskambinau, staiga durys atsivėrė, ir tas žmogus puolė mane, įsitraukė į vidų, užtrenkė duris. Tas, kuris ją nužudė. Tai tas pats žmogus, kuris mane sekė, šnipinėjo, kankino. Arba vienas iš jų.

Oskaro žaizdos buvo padarytos kaip tik prieš dvidešimt keturias valandas. Tačiau tai nereiškė, kad jis sako teisybę.

– O kur dabar jūsų paltas? – paklausė Skarpeta.

Jis žiūrėjo į sieną.

– Oskarai?

Jis tebežiūrėjo į sieną.

– Oskarai?

Vis dar spoksodamas į sieną, jis atsakė:

– Kad ir kur jis būtų, jį paėmė jie. Policija. Pasakiau, jog gali paimti mano automobilį, apieškoti jį, daryti, ką tik nori. Tačiau jie ten nieko neras. Pasakiau, kad pakviestų čia jus. Niekada nebūčiau jos įskaudinęs.

– Papasakokite man dar apie grumtynes su tuo asmeniu jos namuose.

– Buvome prie durų, visiškoje tamsoje. Jis trenkė man plastikiniu žibintuvėliu. Perplėšė marškinėlius. Jie visi suplėšyti ir kruvini.

– Sakėte, jog buvo visiškai tamsu. Iš kur tada žinote, kad tai buvo žibintuvėlis?

– Kai jis atidarė duris, pašvietė juo man į akis, apakindamas mane, o po to puolė. Tada grūmėmės.

– Ar jis ką nors sakė?

– Aš tik girdėjau, kaip jis sunkiai kvėpavo. Paskui pabėgo. Vilkėjo ilgą odinį paltą ir buvo su odinėmis pirštinėmis. Tikriausiai jis visai nesužeistas. Turbūt nepaliko savo DNR ar pirštų atspaudų. Ir panašiai. Jis buvo gudrus.

Tai Oskaras buvo gudrus, pateikdamas atsakymus į neužduotus klausimus. Ir meluodamas.

– Aš užtrenkiau duris, užrakinau ir uždegiau visas šviesas. Šaukiausi Terės. Jaučiau, kad mano kaklas sudraskytas tarsi katės nagais. Tikėjausi, jog nepasigausiu kokio užkrėtimo. Gal turėtumėte duoti man antibiotikų. Džiaugiuosi, kad jūs čia. Privalėjote atvykti. Sakiau jiems. Viskas įvyko taip greitai, ir buvo taip tamsu... – Jis apsiašarojo ir vėl pradėjo raudoti. – Aš šaukiau Terę.

– O žibintuvėlis? – priminė jam Skarpeta. – Ar jis degė, kai grūmėtės?

Jis sudvejojo, tarsi visai nebūtų apie tai pagalvojęs.

– Galbūt jis išjungė jį, – nusprendė Oskaras. – O gal sulūžo, kai buvau juo mušamas. Gal jis kokios nors grupuotės narys. Nežinau. Man nerūpi, kokie jie gudrūs. Nebūna tobulų nusikaltimų. Jūs visada cituojate Oskarą Vaildą. „Niekas negali įvykdyti

nusikaltimo, nepadaręs kokių nors kvailų klaidų." Išskyrus jus. Jūs sugebėtumėte išsisukti. Tik toks žmogus kaip jūs galėtų įvykdyti tobulą nusikaltimą. Kartojate tai nuolat.

Skarpeta niekaip negalėjo prisiminti, kad būtų kada citavusi Oskarą Vaildą, ir niekada nebuvo sakiusi, jog galėtų įvykdyti tobulą nusikaltimą. Būtų kvaila ir begėdiškai bjauru taip kalbėti. Ji apžiūrinėjo keletą nagų įbrėžimų ant jo kairiojo peties.

– Jis padarė klaidą. Turėjo padaryti bent vieną klaidą. Žinau, kad galite ją surasti. Visada sakote, kad galite bet ką surasti.

Skarpeta to taip pat niekada nebuvo sakiusi.

– Galbūt tai jūsų nuomonė ir saviraiškos būdas. Jūsų nesugebėjimas apsimesti. Jūs labai graži.

Jis sugniaužė ant pilvo rankas.

– Dabar, kai matau jus iš arti, galiu pasakyti, jog tai ne dėl meistriško grimo ar filmavimo kameros padėties.

Jo žydra ir žalia akys buvo įsmeigtos jai į veidą.

– Truputį panaši į Katariną Hepbern*, tik jūs šviesiaplaukė ir ne tokia aukšta.

Sugniaužtos jo rankos drebėjo, lyg jis iš visų jėgų stengtųsi nepaleisti jų į darbą.

– Jums labai tinka kelnės, kaip ir jai. Tada ji mūvėjo kelnes, ar ne? Ar tai turi kokios reikšmės? Neturiu omenyje nieko netinkamo. Aš nepriekabiauju. Norėčiau, kad mane apkabintumėte. Man reikia, kad mane apkabintumėte.

– Negaliu jūsų apkabinti. Ar suprantate, kodėl negaliu? – atsakė Skarpeta.

– Visada sakote, kad esate labai maloni mirusiesiems. Kad esate švelni ir liečiate juos taip, tarsi jie būtų gyvi, kalbatės su jais, lyg jie jaustų ir girdėtų jus. Kad ir mirę žmonės gali būti patrauklūs bei geidžiami, kad nekrofiliją ne taip jau sunku suprasti, kaip mano

* Katharine Hepburn (1907–2003) – garsi JAV teatro ir kino aktorė.

žmonės, ypač jei kūnas vis dar šiltas. Jeigu galite liesti negyvus žmones, tai kodėl negalite paliesti manęs? Kodėl negalite manęs apkabinti?

Skarpeta niekada nebuvo minėjusi, kad liečia mirusiuosius, tarsi jie būtų gyvi, arba kad šnekasi su jais, lyg jie galėtų jausti ją ir girdėti. Ji niekada nesakė, jog negyvėliai geidžiami ar kad nekrofilija yra suprantama. Ką, po galais, jis čia pliurpia?

– Ar tas užpuolikas bandė jus pasmaugti? – paklausė ji.

Nagų žymės ant jo sprando buvo vertikalios. Tobulai vertikalios.

– Jo rankos staiga atsidūrė ant mano kaklo, ir jis suleido nagus, kai sukinėjausi, mėgindamas išsilaisvinti, – pasakojo Oskaras. – Nes aš esu stiprus. Nežinau, kaip viskas būtų pasibaigę, jeigu nebūčiau toks stiprus.

– Sakėte, kad persekiojimas prasidėjo, kai ėmėte susitikinėti su Tere. Kaip jūs susipažinote?

– Per internetą. Ji kurį laiką buvo viena iš mano studenčių. Suprantu. Negalite apie tai kalbėti.

– Atleiskite?

– Nesijaudinkite. Pasakoju toliau, – tarė jis. – Ji buvo įregistruota į mano psichiatrijos istorijos kursą. Norėjo būti teismo psichologe. Keista, kad tiek daug moterų nori būti teismo psichologėmis. Tas gražių jaunų studenčių iš Džono Džėjaus globėjiškumo protrūkis. Ar jūs galite pamanyti, kad moterys, ypač gražios, gali bijoti čionykščių pacientų?

Skarpeta ėmėsi apžiūrinėti jo platų nuskustą smakrą, matuodama dar daugiau aptiktų negilių randelių. Ji lietė jo žaizdas, o jis, surakintas rankas pasidėjęs ant pilvo, melsva ir žalia akimis tarsi pirštais tyrinėjo tai, ką slėpė jos gydytojos chalatas.

– Ar jūs nemanote, kad moterims turėtų būti baisu dirbti tokiose vietose kaip ši? – paklausė jis. – Ar jūs bijote?

Kai prieš pusantrų metų Žiežula sulaukė to paslaptingo telefono skambučio, tada dar net neįsivaizdavo, kaip jis pakeis gyvenimą.

Vyras, kalbantis su itališku akcentu, prisistatė esąs vienos britų kredito kompanijos agentas ir pasakė, kad surado ją netiesiogiai, per konsultavimo grupę, kurioje ji dirbo duomenų bazės prekybos vadybininke. Savo prasta anglų kalba jis pasakė, jog norėtų atsiųsti jai elektroniniu paštu darbo aprašą. Žiežula buvo jį atsispausdinusi. Jis vis dar buvo priklijuotas ant jos šaldytuvo, kad primintų jai apie gyvenimo sutapimus:

Svetainės administratorius. Turi būti iniciatyvus, sugebėti dirbti neprižiūrimas namuose, turėti bendravimo įgūdžių ir gebėjimą nujausti ką nors dramatiška. Būtina nors nedidelė techninė patirtis. Didžiausias konfidencialumas. Dėl kitų reikalavimų galima derėtis. Geras atlyginimas.

Ji atsakė nedelsdama, pareiškusi, jog labai susidomėjo, bet norėtų šiek tiek daugiau informacijos. Atsakydamas į tam tikrus klausimus agentas trumpai paaiškino, kad gebėjimas bendrauti su žmonėmis paprasčiausiai reiškia, jog Žiežula turi jais domėtis, ir tiek. Jai nebūtų leidžiama kalbėtis su jais, bet reikėtų žinoti, kas patraukliausia jų „esminiam instinktui", kuris, kaip ji labai greitai suprato, yra vujarizmas ir begalinis malonumas stebėti, kaip kiti žmonės žeminami ar patiria didžiausias nesėkmes.

Žiežulos atsakymas į tą elektroninį laišką, formatuotas lygiai kaip anas pasiūlymas, taip pat kabojo atspausdintas ant šaldytuvo:

Sutinku su visomis sąlygomis ir jaučiuosi pagerbta. Galiu pradėti kad ir šią akimirką ir dirbti kada tik reikės, taip pat savaitgaliais ar atostogų metu.

Tam tikra prasme Žiežula tapo anonimine įgaliotąja programos kiberversija tos savo garbinamos aktorės komikės, Ketės Grifin*, kurios šou ir nuolat rodomų laidų Žiežula stengdavosi niekada nepraleisti, visuomet pasigaudama vieną ar dvi naujas replikas apie tai, kaip išmėsinėti turtuolius bei įžymybes ir patiekti juos į stalą nepasotinamai publikai, kuri didėjo proporcingai pasaulyje augančiam blogiui. Žmonėms nepaprastai reikėjo pasijuokti. Jie troško išlieti savo žlugusias viltis, pasipiktinimą, įtūžį ant laimingų atpirkimo ožių, kurie, kaip Žiežula manė apie tuos privilegijuotus neliečiamuosius, gal ir supykdavo ar susierzindavo, tačiau niekada nesileido sužeidžiami paniekos ir pajuokos strėlių bei smūgių.

Galų gale, kokią iš tikrųjų galima padaryti žalą Paris Hilton** ar Martai Stiuart***? Paskalos, žiaurus šmeižtas ar viešas demaskavimas – netgi įkalinimas, – visa tai tik padėdavo jų karjerai ir skatindavo žmones dar labiau jiems pavydėti ar juos mėgti.

Pati žiauriausia bausmė – kai tave ignoruoja, neapkalbinėja, verčia jaustis nematomą ir neegzistuojantį, – būtent taip jautėsi Žiežula, kai į techninių kompiuterio asistentų ir prekybos vadybininkų vietas, taip pat ir į jos, buvo priimta daug darbuotojų iš Indijos. Ji buvo išstumta už borto be jokio įspėjimo ir gelbėjimo liemenės. Ji niekada nepamirš, kaip krovėsi asmeninius daiktus ir išsinešė juos kartoninėje dėžėje, kaip buvo mačiusi darant kino filmuose. Tiesiog stebuklas, kad kaip tik tada, kai baiminosi, jog negalės įstengti ilgiau gyventi Murei Hile, ir buvo beieškanti pigesnio būsto, kuris nebūtų kokia landynė, paskambino tas italų kilmės anglas Boso agentas.

Jei Žiežula dabar ir sirgo kokia nors chroniška liga, tai buvo nebent vienatvė, kuri netikėtai išugdė jai sugebėjimą nujausti maniakus bei samdomus žudikus ir vertė šiek tiek gailėtis jų.

* Kathy Griffin – garsi JAV aktorė komikė, modelis, televizijos režisierė.

** Paris Hilton – JAV aktorė, modelis, dainininkė.

*** Martha Stewart – JAV verslininkė, žurnalistė, leidėja.

Taip sunku ir vieniša buvo saugoti paslaptį, kai pastatytos tokios didelės sumos, ir ji dažnai įsivaizduodavo, ką žmonės darytų, jei žinotų, jog ponia, stovinti priešais eilėje „CVS“* vaistinėje ar ekologiško maisto parduotuvėje, yra atsakinga už populiariausią istorijoje internetinę paskalų skiltį.

Tačiau ji negalėjo to papasakoti jokiai gyvai būtybei, jau nekalbant apie tą policijos detektyvą, kuris ką tik čia buvo. Ji negalėjo pelnyti gero vardo. Negalėjo turėti draugų ir rizikuoti, kad suklys. Lygiai taip pat negalėjo pasikliauti savo dukterimis ar dažnai su jomis bendrauti. Galbūt taip pat išmintinga būtų niekada nevaikščioti į pasimatymus ir neištekėti dar kartą. Net jei nutrauktų darbą tame tinklalapyje, vis tiek niekada negalėtų niekam nė prasitarti apie buvusią garsią anoniminę karjerą. Ji pasirašė tiek daug susitarimų dėl informacijos saugojimo ir konfidencialumo, kad to užtektų visam gyvenimui uždaryti ją kalėjime, apgyvendinti vargšų prieglaudoje ar – o gal ji jau visai sukvailėjo – numarinti ją ne sava mirtimi, jeigu nors kiek pažeis nurodymus. Tačiau kaip ji galėtų tai atskleisti?

Žiežula nežinojo, kas rengia „Pričiupau tave Gothame“. Autorius galėjo būti ir vyras, ir moteris, ir senas, ir jaunas, amerikietis arba ne. O gal tai nepaprastai skilčiai atstovavo grupė žmonių, būrys gudručių iš MIT** arba šnipai Kinijoje, galbūt nedidelė grupelė genialių vaikų ar milžiniška interneto apsaugos technologijų kompanija. Žiežula gaudavo pakankamai gerą atlyginimą ir labai didžiavosi būdama garsaus anonimo įgaliotinė, bet tas susitarimas kažkokiu nesuprantamu būdu pradėjo rimtai ją varginti. Ji ėmė abejoti savo pačios egzistavimo prasme ir greičiausiai būtent dėl to taip kvailai elgėsi, kai pas ją užsuko detektyvas Marinas.

* „CVS Caremark Corporation“ – JAV vaistinių tinklas.

** *Massachusetts Institute of Technology* – privatus technologijų universitetas Kembridže, Masačusetse.

Žiežula be galo troško bendravimo su kokia nors žmogiška būtybe, pašnekesio, dėmesio, padrąsinimo, ir buvo praradusi gebėjimą gyvai kalbėtis su šalia esančiu žmogumi. Jai buvo svarbus įvykis, kad kažkas gyvas sėdi jos svetainėje ir pastebi įsivėlusius į kilimėlį šunyčio plaukus ar kreipiasi kaip į liudininkę, – į ją, vilkinčią savo šiltą raudonąjį naminį veliūro kostiumą, kuris po nepavykusio balinimo vietomis buvo išmuštas šviesiai rausvomis dėmėmis. Jai pasidarė labai gaila, kai detektyvas išėjo; kartu ir palengvėjo, tačiau kuo daugiau apie tai galvojo, tuo darėsi liūdniau. Niekada nebuvo susimąsčiusi, kokia nelaiminga ir vieniša ji yra. Dabar tai pamatė ir pati suprato, kodėl. Iš tikrųjų suprato. Ko jai trūko?

Nematomi pinigai kas dvi savaites įplaukdavo į jos banko sąskaitą, beasmenės, nemalonios pastabos ir nurodymai elektroniniuose laiškuose, kuriuos ji nuolat gaudavo, lygiai taip pat galėjo ateiti ir iš Dievo, kurio Žiežula irgi niekada nebuvo sutikusi, kurio veido niekada nebuvo mačiusi ir kurio tikrasis vardas buvo ginčytinas. O tai, kad Žiežulai reikėjo padrąsinimo, pagyrimo, dėkingumo, šventinės ar gimtadienio dovanos, gal ir paaukštinimo, nebuvo įdomu nei tam Bosui, nei Dievui. Abu taip ir liko nebylūs, nematomi.

Ji manė galinti atleisti Dievui, turinčiam prižiūrėti ir darbdavių, ir pavaldinių pasaulį. Tačiau Bosui, kuriam priklausė tik Žiežula, ji nebuvo tokia maloni. Po detektyvo Marino šiandieninio apsilankymo viskas tapo aiškiau. Žiežula ir anksčiau pripažino, jog ją sukūrė Bosas, tačiau, nors ir jautė jam dėkingumą, dabar pasijuto įžeista. Žiežula buvo pasirašiusi atsisakymą gyventi savo gyvenimą. Ji neturėjo nei šuns, nei draugų, nebedrįso keliauti ar atvirai kalbėtis, niekas jos neaplankydavo, jei pati nepakviesdavo. Vienintelis žmogus, kurį dar galėjo vadinti savo pažįstamu, praėjusią naktį buvo nužudytas.

Kokios baisios buvo gyvenimo sąlygos, su kuriomis Žiežula sutiko. O gyvenimas trumpas. Jis gali baigtis – ir siaubingai baig-

tis – per vieną akimirksnį. Bosas buvo savanaudis išnaudotojas, abejingas ir be galo neteisingas. Be Žiežulos Bosas negalėtų platinti skilties, į kurią ji atrenka paskalas iš tūkstančių elektroninių laiškų, nuotraukų, nervingų šiurkščių komentarų bei užuominų, kurias siunčia skaitytojai. Visą darbą nudirba Žiežula, o garbę pasisavina Bosas, net jei skaitytojai ir nežino, kas jis toks.

Žiežula sėdėjo prie kompiuterio, užuolaidos buvo užtrauktos, todėl ji nematė to namo kitoje gatvės pusėje ir negalvojo apie tą siaubingą įvykį. Žiežula nenorėjo matyti policijos automobilio, vis dar stovinčio priešais Terės butą, ir policininko, pranešančio detektyvui Marinui, kad ta kaimynė, su kuria jis prieš tai kalbėjo, spokso pro savo langą. Nors jai ir patiktų, jeigu jis dar kartą užeitų, visgi ji to nebepakeltų. Detektyvui Marinui ji jau pasirodė įtartina. Žiežula buvo visiškai tikra, kad jis mano, jog ji praėjusią naktį ką nors matė, ir, pati nežinodama kodėl, ėmė kažko naršyti internete.

Terės mirtis buvo labai paslaptinga, o be to, labai grėsminga. Niekas nepasakė, kaip ji mirė, tik šviesiaplaukis geltona rože nešinas vaikinas, su kuriuo Žiežula neseniai sveikinosi, buvo uždarytas Belevju, – kaip tas Semo sūnus*, kai buvo sugautas, – o teismo medicinos ekspertė, atlikusi Terės skrodimą, neatskleidė jokių detalių. Tačiau jos turėtų būti baisios. Ši byla tikriausiai be galo svarbi, jei net prireikė į pagalbą kviestis daktarę Skarpetą. Taip buvo manoma, nes ją šiandien pastebėjo ir Logano, ir La Gardijos oro uostuose, po to vėl Belevju, tempiančią lagaminą su išklibusiais ratukais, matyt, skubančią susitikti su savo vyru, teismo psichologu, vyrų kalėjime, kur buvo laikomas tas vaikinas.

Be abejonės, Bosas parašė dar vieną skiltį apie daktarę Skarpetą, ir juo blogiau. Visi internetiniai dienoraščiai atsiliepė į abi šiandien pasirodžiusias skiltis, ir nuomonės dramatiškai skyrėsi. Nemažai žmonių manė, kad bet koks seksualinis smurtas prieš

* Son of Sam (Richard David Falco) – JAV žudikas maniakas, žudęs žmones 1976–1977 metais.

Skarpetą – ar detektyvo Marino, ar sesers Polės – yra gėdingas, tačiau gausybė kitų troško dar daugiau.

Detalių. Detalių.

Kodėl kažkas laužo mažo vaiko pieštukus?

To klausia tokia pat moteris kaip ji. Štai kodėl jas taip traukia nusikaltimai.

Mane stebina tas detektyvas, bet ne vienuolė.

Išėjus detektyvui Marinui, Žiežula, kaip reta, neturėjo savo nuomonės, todėl ji tik skaitė ir atrinkinėjo naujausią informaciją bei nuotraukas, atsiųstas skaitytojų, tikėdamasi aptikti ką nors svarbaus, ką galėtų išsiųsti ar pervesti į Boso paieškos bylą.

Ji atidarinėjo ir šalino daugybę banalių, nuobodžių paskalų, anekdotų, nepagrįstų nuomonių ir nuotraukų, padarytų mobiliųjų telefonų kameromis, kol aptiko elektroninį laišką, išsiųstą prieš keletą valandų. Staiga ją sudomino viena antraštė, į kurią pažiūrėjo skeptiškai:

NIEKADA ANKSČIAU NEMATYTA FOTOGRAFIJA. MERILINA MONRO LAVONINĖJE

Nebuvo jokio laiško, vien tik priedas. Žiežula parsisiuntė puikios skiriamosios gebos fotografiją, kuriai išryškėjus ekrane, jai kūnas nuėjo pagaugais – staiga suprato, ką žmonės turi omenyje sakydami, kad jiems plaukai ant galvos atsistojo.

– Marija gėlėta, – suvebleno ji. – O viešpatėliau, – sušuko dar sykį.

Nuogas Merilinos Monro kūnas buvo siuvamas kaip kokia skudurinė lėlė ant spindinčio plieninio skrodimo stalo, šviesūs drėgni plaukai sunkiai krito ant negyvo jos veido, kiek pabrinkusio, bet atpažįstamo. Žiežula ėmė apžiūrinėti didindama kiekvieną detalę, kaip pamišusi spragsėdama pelės klavišu – lygiai taip, kaip mėgdavo daryti paskalų skilties gerbėjai. Ji pavėpsodavo, dar kiek išplėsdavo vaizdą, ir dar ilgiau spoksodavo į filmuose pakeltas ir pagražintas buvusias puikias dievaitės krūtis, į kurių tarpą lyg

bauginantys geležinkelio bėgiai nuo raktikaulių driekėsi siūlės, sudarydamos „V“ raidės formą, o paskui leidosi per visą kadaise puikų jos kūną, pro senus operacinius randus, išnykdamos tarp gaktos plaukų. Jos garsiosios lūpos buvo sučiauptos, mėlynos akys užmerktos, ir padidinusi vaizdą, kiek tik leido programinė įranga, Žiežula susidūrė su tiesa, kurios pasaulis visada troško ir tikrai nusipelnė.

Yra būtent taip, kaip ir manė, ji galėtų tai įrodyti.

Aiškiau būti negali.

Žiežula matė visas smulkmenas. Akivaizdu: neseniai mirusiosios šviesių plaukų šaknys nebuvo nė trupučio patamsėjusios. Tobulai išpešioti antakiai. Nulakuoti rankų ir kojų nagai, švelnios depiliuotos blauzdos. Ji buvo liekna, nė gramo nereikalingų atsargų.

Merilina skrupulingai rūpinosi kūno puoselėjimu, lepinimu ir griežtai stebėjo savo svorį iki pat paskutinio tragiško atodūsio. O žmonės, sergantys depresija, paprastai taip nesielgia. Ta nuotrauka neabejotinai įrodė tai, ką Žiežula visada įtarė.

Ji susijaudinusi atspausdino kopiją. Tekstas turėtų būti trumpas. Juk rašytojas Bosas, o ne Žiežula, jai niekada nebūdavo leidžiama sukurti daugiau negu penkiolikos žodžių apybraižą ar dar kokį tekstuką toje svetainėje.

MERILINA MONRO NUŽUDYTA!
(Žiūrovui patariama būti atsargiam)

Stulbinama dar niekada nematyta autopsija (fotografija) be jokios abejonės įrodo, kad kino dievaitė Merilina Monro prieš mirtį nesirgo depresija ir nenusižudė.

Detalės, aiškiai matomos atliekant skrodimą 1962 metų rugpjūčio 5 dieną, atskleidžia neginčijamą įrodymą, kad pikta valia, – o ne nelaimingas atsitikimas ar savižudybė, – užbaigė Merilinos gyvenimą.

Žiežula turėtų čia ir sustoti, dėl Dievo meilės. Šešiasdešimt du spaudos ženklai, be skaičių ir skyrybos ženklų, beveik penkis kartus viršijo leistiną ribą. Tačiau šį kartą Bosas neabejotinai padarys išimtį – pagaliau skirs jai ir premiją, ir pagyrimą.

Ji įsijungė paieškos langą ir netrukus rado tai, ko reikėjo, – garsiojo daktaro Tomo Nogučiˇ* atlikto skrodimo ataskaitą bei laboratorinių tyrimų rezultatus. Atidžiai viską perskaitė, nors ir ne visai suprato kai kurių žodžių ir posakių prasmę. Patikrino, ką reiškia „nustatytas mirtinas išbalimas", „nedidelė echimozės** sritis" bei „skrandyje ir dvylikapirštėje žarnoje nerasta laužiančių šviesą kristalų". Ji peržiūrėjo daugybę dalykų ir vis labiau ir labiau piktinosi.

Kaip drįso būrys piktnaudžiaujančių valdžia egoistiškų mergišių taip elgtis su Merilina! Na, ką gi, užteks pasauliui spėlioti, kas atsitiko iš tikrųjų. Žiežulos pirštai lakstė klaviatūra.

Ypač slapta tikrosios skrodimo ataskaitos informacija visiškai patvirtina tai, kas aiškiai matoma šioje nepaprastoje fotografijoje. Merilina Monro, nuoga ir bejėgė, buvo per prievartą paguldyta ant savo lovos (tai rodo mėlynės ant jos kairiosios šlaunies ir nugaros apačioje), tuo metu jos žudikai per klizmą suleido jai barbitūratų.

Iš tikrųjų ji mirė ne nuo mirtinos „Nembutalio" dozės: būtų rastos piliulių dėžutės ir gelsvos liekanos skrandyje bei dvylikapirštėje žarnoje – to niekas nerado. Taip pat nustatyta, kad jos gaubiamoji žarna buvo pakeitusi spalvą ir išsipūtusi – o kaip tik taip turėtų atsitikti po klizmos su nuodais!

Tarp kitko, jeigu ji nusinuodijo pati, priešindamasi, kad to nepadarytų kiti, kur dingo tuščios piliulių dėžutės? Kur dingo tuščia klizma?

* Thomas Tsunetomi Noguchi – Los Andželo vyriausiasis medicinos ekspertas (1967–1982), žinomas kaip „žvaigždžių" koroneris.

** Echimozė – kraujosruvos dėmės odoje.

Kai nuodai jau buvo patekę į organizmą, logiškai mąstant, ji negalėjo išbėgti iš namų, atsikratyti įkalčių, paskui grįžti, nusirengti, vėl įlipti į lovą ir dailiai užsitraukti antklodę iki pat smakro. Po tokios klizmos ji turėjo nusilpti, prarasti sąmonę ir greitai mirti. Iš tikrųjų, ji niekaip negalėjo to padaryti vonioje! Mirties akimirką jos pūslė buvo pilna! Taip rašoma skrodimo ataskaitoje!

Merilina buvo nužudyta, nes nelaikė liežuvio už dantų – kad ir kas būtų liepęs jai tai daryti!

10

Pro Džeimės Berger aštuoniaaukščio biuro langus buvo matyti ant užpakalinių kojų stovintys liūtai, iškalti ant priešais stūksančio granitinio namo fasado.

Kaip tik pro tą patį langą ji žiūrėjo tada, kai rugsėjo 11 dieną Amerikos oro linijų lėktuvas pernelyg žemai ir triukšmingai praskrido giedru mėlynu dangumi ir rėžėsi į šiaurinį Pasaulio prekybos centro bokštą. Po aštuoniolikos minučių antrasis lėktuvas trenkėsi į pietinį bokštą. Netikėdama savo akimis ji stebėjo, kaip tie galybės simboliai, kuriuos matė didesnę dalį savo gyvenimo, liepsnoja, griūva, pažerdami virš žemutinio Manhatano pelenus bei nuolaužas, ir buvo tikra, kad ateina pasaulio pabaiga.

Nuo to laiko ji spėliojo, ar kas būtų pasikeitę, jeigu tą antradienio rytą ji nebūtų buvusi Niujorke, sėdėjusi biure ir kalbėjusi telefonu su Gregu, kuris išvyko į Buenos Aires be jos, nes jai reikėjo tirti kitą didelę bylą – kokią, dabar beveik nebeprisiminė.

Ji visada turėjo ypač svarbių, o vėliau sunkiai prisimenamų bylų, dėl kurių turėdavo pasilikti tame mieste, kai Gregas lydėdavo du savo vaikus iš ankstesnės santuokos į keliones po nuostabiausias pasaulio vietas. Jis nusprendė, kad jam labiausiai patinka Londonas, ir įsigijo ten butą, o vėliau paaiškėjo, kad tai, ką jis

iš tikrųjų įsigijo, buvo meilužė: jauna anglė advokatė, su kuria susipažino prieš keletą metų, kai ji keletą savaičių dirbo Berger kontoroje tiriant vieną be galo svarbią bylą.

Berger niekada neabejojo, kad jaunoji advokatė ir Gregas kartu pietaudavo, kai ji tuo metu įnirtingai dirbdavo nenuleisdama rankų. Taip leisti laiką jam buvo įprasta.

Džeimė Berger gyveno santuokinėje nežinomybėje tol, kol Gregas vieną praėjusios žiemos dieną nepranešęs atvyko į jos biurą ir pakvietė ją priešpiečių. Juodu nuėjo „Pas Forlinius", kur mėgo rinktis kriminalinės teisės galiūnai bei politikai, ir vyras su žmona atsisėdo vienas priešais kitą, tarp tamsių sienų bei niūrių aliejumi tapytų Senosios Amerikos paveikslų. Jis neužsiminė, kad jau senokai turi meilužę, tik pasakė, jog nori išeiti, – tada, keisčiausia, Berger pagalvojo apie Kei Skarpetą. Dėl visai suprantamos priežasties.

„Pas Forlinius" staliukai už atitvarų buvo pavadinti įtakingų savininkų garbei, o tas staliukas, prie kurio sėdėjo Berger ir Gregas, atsitiktinai vadinosi Nikolo Skopetos, dabar jau iš darbo išėjusio durininko, vardu. Matydama ant sienos Skopetos pavardę, Berger nejučia pagalvojo apie Skarpetą, kuri, jos įsitikinimu, tik padrąsinta tokio akivaizdaus melo ir pažeminimo būtų pakilusi nuo šio prakeikto staliuko tarp tamsiai rausvos odos atitvarų ir išėjusi iš restorano, užuot likusi viso to kęsti.

Tačiau Berger neišėjo ir neprotestavo. Ji sėdėjo kaip sėdėjusi ir susitvardžiusi klausėsi, kaip Gregas karštligiškai malė liežuviu, įrodinėdamas, kad daugiau jos nebemyli. Jis liovėsi ją mylėjęs po rugsėjo 11-osios įvykių, galbūt dėl to, kad buvo ištiktas pokatastrofinės depresijos, nors puikiai suprato esąs ne toje šalyje, kurioje teroristų ataka įvyko, bet dėl nuolatinių žinių pranešimų tai esą beveik taip pat baisu kaip būti įvykio vietoje.

Jis pasakė, kad tai, kas nutiko su Amerika ir tęsiasi iki šiol, – ypač su jo nekilnojamojo turto investicijomis ir mažėjančia do-

lerio verte, – nepakenčiamai traumuoja, ir dėl to jis išvyksta į Londoną. Jis norėtų diskretiškų skyrybų, ir kuo jos bus slaptesnės bei tylesnės, tuo visiems bus geriau. Berger paklausė, ar su tuo kaip nors susijusi kita moteris, vien tik norėdama pažiūrėti, ar jis sąžiningai atsakys. Jis atsakė, jog nėra reikalo taip klausinėti, kai sutuoktiniai daugiau nebemyli vienas kito, o po to nelabai gudriai apkaltino ją turint kitų susidomėjimo objektų, ir omenyje turėjo ne darbą. Ji neprieštaravo, nesiginčijo, nė nebandė įrodyti, kad niekada nebuvo pažeidusi jų vedybinės sutarties sąlygų, net jeigu ir būtų apie tai galvojusi.

Dabar Berger buvo slaptai išsiskyrusi, slaptai turtinga ir slaptai vieniša. Visas jos biuro aukštas šią popietę buvo tuščias, pagaliau, juk buvo šventė, arba prasta diena, žiūrint koks kieno požiūris į Naujuosius metus. Tačiau Berger neturėjo ūpo likti namie. Ten visada nebūdavo ką veikti. Jos buvęs vyras užjūryje, jo vaikai užaugo, o savų ji neturėjo, todėl jaustųsi vieniša tame šaltame mūriniame *art deco* stiliaus name netoliese „Ground Zero"*, kur nė nebuvo kam atsiliepti į telefono skambutį.

Kai jis nuskambėjo lygiai penktą, praėjus tiksliai dvidešimt keturioms valandoms po to, kai Oskaras Beinas sakėsi atvykęs į Terės Bridžes namus, Berger pati pakėlė ragelį jau žinodama, kas skambina.

– Ne. Ne konferencijų salėje, – kalbėjo ji Liusei. – Susitiksime tik mudvi. Mano biure.

Oskaras pažvelgė į laikrodį, įmontuotą į plastikinę sieninę lentyną, ir užsidengė veidą antrankiais surakintomis rankomis.

Vakar tokiu pat metu Terė turėjo jam atidaryti duris – galbūt taip ir padarė. Arba gal tai, ką jis papasakojo, yra tiesa, ir vakar tuo

* Buvęs Pasaulio prekybos centras.

metu ji jau buvo mirusi. Tą akimirką sieninio laikrodžio rodyklė pasisuko pirmyn ir rodė vieną minutę po penkių.

Skarpeta paklausė:

– Ar Terė turėjo kokių nors draugų?

– Internetinių, – tarė Oskaras. – Būtent taip ji bendrauja su žmonėmis. Taip ji mokėsi jais pasitikėti. Ar suvokė, kad negali. Jūs tai suprantate. Kodėl taip elgiatės? Kodėl negalite to pripažinti? Kas jums trukdo?

– Nelabai suprantu, ką jūs norite, kad pripažinčiau.

– Jums nurodyta taip elgtis.

– Kodėl manote, kad elgiuosi pagal nurodymus? Ir ką gi man nurodyta daryti?

– Na, gerai, puiku, – irzliai pasakė Oskaras. – Tas žaidimas mane labai vargina. Bet, šiaip ar taip, aš jums pasakysiu. Turėčiau tikėti, kad mane ginate. Turėčiau manyti, kad būtent todėl taip išsisukinėjate. Susitaikysiu su tuo ir atsakysiu į jūsų klausimą. Terė susipažindavo su žmonėmis internetu. Žemaūgiai žmonės, o juolab moterys, daug labiau pažeidžiami.

– Kokiu būdu judu susipažinote, pradėjote susitikinėti?

– Po metų susirašinėjimo elektroniniu paštu. Išsiaiškinome, jog abu esame pasirengę susitikti toje pačioje vietoje tuo pačiu metu. Orlende. LPA*. Štai tada ir sužinojome, kad mums abiem achondroplazija. Po Orlando ėmėme susitikinėti. Jau pasakojau jums. Prieš tris mėnesius.

– Kodėl nuo pat pradžių matydavotės jos bute?

– Jai patikdavo būti ten, kur gyvena. Ji labai tvarkinga, pedantiškai tvarkinga ir švari.

– Ji bijojo, kad jūsų bute gali būti nešvaru?

– Ji bijojo, kad beveik visur yra nešvaru.

– Ar tai buvo kaip kokia liga? Mikrobų baimė?

* *Little People of America* (angl. Žemaūgiai Amerikos žmonės) – JAV organizacija.

– Kai kur nors išeidavome ir grįždavome į jos butą, ji norėdavo, kad abu nusipraustume po dušu. Pradžioje maniau, jog tai dėl sekso, ir tai buvo nuostabu. Praustis kartu su ja. Po to supratau, kad tai dėl to, jog būtume švarūs. Turėdavau būti labai švarus. Anksčiau turėjau ilgus plaukus, tačiau ji privertė mane nusikirpti, nes trumpus plaukus papraščiau išlaikyti švarius. Sakydavo, kad plaukuose kaupiasi nęšvarumai ir bakterijos. Buvau klusnus vaikinas, bet pasakiau, kad vienoje kūno vietoje pasiliksiu plaukų. Niekas negali priversti manęs to padaryti.

– Kas jums pašalino plaukus?

– Dermatologė Rytų Septyniasdešimtojoje gatvėje. Lazerinė depiliacija. Daugiau tokių skausmingų procedūrų tikrai nebekentėčiau.

– O kaip Terė? Ar ji lankėsi pas tą pačią dermatologę?

– Terė man ją ir nurodė. Tai daktarė Elizabeta Stiuart. Labai patyrusi ir gerbiama. Terė vaikščiojo pas ją jau daug metų.

Skarpeta užsirašė daktarės Stiuart pavardę ir paklausė, ar Terė nesilankydavo pas kitus gydytojus ar specialistus, Oskaras atsakė neprisimenąs, tačiau Terės bute turėtų būti įrašų su tokia informacija. Ji sugebėjo nepriekaištingai sisteminti faktus, paminėjo jis.

– Ji niekada neišmesdavo to, kas galėtų būti svarbu, ir kiekvienas daiktas turėjo savo vietą. Jei užmesdavau marškinius ant kėdės, ji puldavo jų lankstyti. Vos tik spėdavau pavalgyti – indai kaipmat atsidurdavo indaplovėje. Ji nepakentė netvarkos. Nemėgdavo, kai daiktai būdavo ne savo vietose. Savo piniginę, lietpaltį, žieminius batus – kad ir kas tai būtų – ji sudėliodavo į vietas, nors ir ketindavo po penkių minučių tuos daiktus vėl naudoti. Suprantu, tai nėra normalu.

– Ar ji pati taip pat trumpai apsikirpusi kaip ir jūs?

– Vis pamirštu, kad jos nematėte.

– Man labai gaila, bet nemačiau.

– Ji nenusikirpo plaukų, tačiau labai kruopščiai juos prižiūrėdavo. Jei kur nors išeidavo, tai grįžusi tą pačią akimirką eidavo į dušą ir išsitrinkdavo galvą. Niekada nesimaudė vonioje. Nes tada reikėtų sėdėti nešvariame vandenyje. Ji tai nuolat kartodavo. Užtekdavo jai vieną kartą pasinaudoti rankšluosčiu ir šis tuojau keliaudavo į skalbyklę. Suprantu, tai nėra normalu. Siūliau jai su kuo nors pasikalbėti apie šią bėdą, švaros maniją, nors ji sirgo nesunkiai, ir ne visi simptomai pasireiškė. Ji juk neplovė rankų šimtus kartų per dieną arba neapeidinėjo plyšių šaligatvyje ir neatsisakydavo nueiti kur nors pavalgyti. Nieko panašaus.

– O kaip tada, kai užsiimdavote seksu? Griebdavotės kokių nors skubių priemonių dėl tokio perdėto jos švarumo?

– Svarbiausia, kad aš būdavau švarus. Po to prausdavomės po dušu, plaudavome vienas kitam plaukus, ir dažniausiai vėl užsiimdavome seksu duše. Jai patiko seksas duše. Ji vadindavo tai „švariu seksu“. Troškau su ja susitikti dažniau negu kartą per savaitę. Tačiau turėjau tuo tenkintis. Vienu kartu per savaitę. Visada tą pačią dieną, tiksliai tuo pačiu laiku. Gal tai dėl to, kad ji tokia organizuota. Šeštadieniais penktą valandą. Valgydavome ir mylėdavomės. Kartais pasimylėdavome tą pačią akimirką, kai tik įžengdavau pro duris. Nenakvodavau ten. Jai patikdavo nubusti vienai ir pradėti dirbti. Mano DNR pilna jos namuose.

– Bet jūs neužsiėmėte seksu praėjusią naktį.

– Jūs jau klausėte manęs apie tai!

Jis sugniaužė kumščius, ir rankų raumenyse išryškėjo venos.

– Kaip būčiau galėjęs!

– Aš tik noriu įsitikinti. Juk suprantate, kodėl privalau to paklausti.

– Visada naudoju prezervatyvus. Rasite juos lovos stalčiuje. O ant jos turėtumėte rasti mano seilių.

– Nes?..

– Nes laikydavau ją apkabinęs. Lūpos prie lūpų. Kai suprasdavau, kad ji jau pasirengusi, bučiuodavau jai veidą. Liesdavau ją. Laikiau apglėbęs. Ant jos mano DNR.

– Štai tas ir tas, – Skarpeta palietė randus ant Oskaro krūtinkaulio. – Ar tai padarė jis smogdamas jums žibintuvėliu?

– Kai kuriuos iš jų. O gal atsirado man pargriuvus ant grindų. Nežinau.

Laikui bėgant randai keičia spalvą. Iš jų galima nustatyti, kokios formos daiktu jie buvo padaryti. Oskaro randai buvo purpuro raudonumo. Du buvo ant krūtinės ląstos, vienas ant kairiosios šlaunies, visi apie dviejų colių pločio ir šiek tiek išlenkti. Daugiausia, ką Skarpeta galėjo pasakyti, buvo tai, kad jie atitiko lenktą žibintuvėlio apvadą ir kad jam buvo suduota ne itin smarkiai maždaug tuo pat metu, kai buvo padarytos ir kitos žaizdos.

Ji nufotografavo randus iš arti, įsivaizduodama, kaip jis galėtų nesunkiai ją pasmaugti apglėbęs viena ranka. Ji nespėtų nė riktelėti. Akimirksniu būtų nebegyva.

Skarpeta jautė jo kūno šilumą ir kvapą. Oras tarp jų vėl atvėso, kai ji pasitraukė, sugrįžo prie stalo, ėmėsi aprašinėti žaizdas bei kai ką pasižymėti, o jis stebeilijo jai į nugarą. Ji jautė jo skirtingų akių žvilgsnį, kuris nebebuvo toks šiltas. Jo akys atrodė lyg šalto vandens lašai. Pamažu šalo Oskaro susižavėjimas ir jos idealizavimas. Ji tapo jam ne svarbesnė už gyvenimą, rodomą per CNN. Ji buvo moteris, realus asmuo, nuvylęs ir išdavęs jį. Tai buvo panašu į stabo garbinimą be aiškaus tikslo.

– Nė kiek ne geriau, negu būdavo prieš tūkstančius metų, – tarė Oskaras jos nugarai. – Kovos, bjaurumas, melai ir neapykanta. Žmonės nesikeičia.

– Jeigu tuo tikite, – paklausė Skarpeta, – tai kodėl norėtumėte tapti psichologu?

– Norint suprasti, iš kur atsiranda blogis, reikia sekti ten, kur jis veda, – dėstė jis. – Ar blogis baigiasi įsmeigus kam nors peilį?

Ar jis baigiasi nukirtus kokiam keliautojui galvą? Ar jis baigiasi, kai žmonės diskriminuojami? Kuri smegenų dalis svarbiausia pasaulyje, kur smurtas ir neapykanta priešinasi išlikimui? Kodėl negalima pašalinti tos dalies mūsų užkoduotų genų taip, kaip šaliname pelių genus? Suprantu, kuo užsiima jūsų vyras.

Jis bėrė greitai, bejausmiu balsu, o ji tuo tarpu susirado savo ekspertizės lagaminėlyje silikonu užpildomą pistoletą ir silikoninių šovinių.

– Jis atlieka mokslo tiriamąjį darbą toje srityje. Harvardo ligoninėje, Maklaine. Naudoja magnetinį rezonansą. Funkcinį magnetinį rezonansą. Ar galima nors kiek geriau tai suprasti? Ar ir toliau kenksime, kankinsime, prievartausime ir žudysime, vis kariausime, vykdysime genocidą bei teigsime, kad kai kurie žmonės neverti pagrindinių žmogaus teisių?

Sudėjusi šovinius į vietą, Skarpeta nuėmė rausvą dangtelį, paspaudė gaiduką, išspausdama baltą masę, ir valė katalizatorių popieriniu rankšluosčiu tol, kol ėmė tekėti lygi srovė. Ji prijungė maišymo antgalį ir sugrįžo prie stalo, paaiškinusi, jog ketina ištepti silikono mišiniu jo pirštų galus bei randus.

– Tokiu būdu labai patogu paimti atspaudus nuo grublėtų bei lygių paviršių, tokių kaip jūsų nagai, ir netgi pirštų galiukų atspaudus, – paaiškino ji. – Nebus jokio skausmingo šalutinio poveikio, o jūsų odos tai neturėtų sudirginti. Mišinys sustings ant įbrėžimų ir nagų žymių, ir tai gali sukelti šiokį tokį skausmą, todėl jei norėsite, kad liaučiausi, iškart sakykite. Primenu, kad turiu jūsų sutikimą tai daryti.

– Taip, – pritarė jis.

Oskaras buvo visiškai ramus, kai Skarpeta palietė jo rankas, stengdamasi neužgauti sužaloto nykščio.

– Dabar labai švelniai nuvalysiu jūsų pirštus ir žaizdas izopropilo alkoholiu, – perspėjo ji. – Kad jūsų kūno išskyros netrukdytų

mišinio stingimui. Visai neskaudės. Tik gali truputį graužti. Perspėkite, jei norėsite, kad baigčiau.

Jis tyliai stebėjo, kaip ji valo jo rankas, kiekvieną pirštą atskirai.

– Bandau suprasti, kaip susipažinote su daktaro Veslio moksliniais darbais Maklaine, – tarė Skarpeta, – jeigu jis dar nieko nėra išleidęs. Kiek žinau, jie kol kas vis papildomi ir vargu ar bus išleisti. Tikriausiai tai ir bus atsakymas?

– Tai neturi reikšmės, – pratarė Oskaras įsistebeilijęs į savo rankas. – Niekas nesikeičia. Nors žmonės ir žino, kodėl neapkenčia, bet niekas nepasikeičia. Negalima pakeisti jausmų. Joks mokslas pasaulyje negali pakeisti jausmų.

– Nesutinku, – paprieštaravo Skarpeta. – Mes linkę neapkęsti to, ko bijome. Ir kuo labiau bijome, tuo stipriau neapkenčiame.

Ji išspaudė bekvapį mišinį ant jo pirštų galų; kiekvieną kartą jai nuspaudus gaiduką, atspaudų pistoletas spragtelėdavo.

– Tikėtina, kad kuo daugiau mes žinome, tuo mažiau bijome ir neapkenčiame. Padengiu kiekvieną pirštą iki pirmojo sąnario, o kai mišinys išdžiūsta, nusiima kaip guminiai pirštų antgaliai, kuriuos žmonės užsimauna skaičiuodami pinigus. Ši medžiaga nepakeičiama, kai reikia ištirti ką nors labai smulkaus.

Medine mentele ji paskirstė ir išlygino mišinį, o tuo metu, kai baigė dengti gausybę įbrėžimų ir nagų žymių, masė ant jo pirštų galų jau buvo pradėjusi stingti. Keista, kad Oskaras nepaklausė, kam jai reikia pirštų, ypač nagų, atspaudų, taip pat įbrėžimų bei nagų žymių, tariamai padarytų nepažįstamojo, kuris, kaip jis sakė, užpuolė jį. Oskaras nepaklausė, nes, ko gero, žinojo, kad iš tikrųjų jai nereikėjo tų atspaudų mikroskopiniams tyrinėjimams tiek, kiek reikėjo, jog jis pamatytų, kad ji juos paima.

– Štai. Jei galite, iškelkite rankas, – tarė Skarpeta.

Ji sutiko Oskaro melsvos ir žalios akių žvilgsnį.

– Čia šaltoka, – tarė ji. – Spėju, kokie šešiasdešimt aštuoni laipsniai. Turėtų užtrukti apie keturias minutes. Tada galėsite apsivilkti chalatą, kad patogiau jaustumėtės.

Ji užuodė aštrų baimės ir priverstinio buvimo uždaroje patalpoje kvapą. Pajuto nevalytų dantų ir kvepalų tvaiką. Pagalvojo, ar žmogus suktų sau galvą dėl kvepalų, jeigu ketintų nužudyti savo meilužę?

11

Liusė pasikabino odinį švarką ant kabyklos ir, be jokio kvietimo patraukusi kėdę šalia Berger, atsivertė nešiojamąjį „MacBook Air" kompiuterį.

– Atsiprašau, – tarė Berger, – esu pripratusi, kad žmonės sėdėtų kitoje mano stalo pusėje.

– Turiu kai ką tau parodyti, – pasakė Liusė. – Puikiai atrodai. Nė kiek nepasikeitei.

Ji žiūrėjo į Berger atvirai vertindama.

– Ne, kur jau ten, – nusprendė Liusė. – Tu atrodai geriau, gal net geriau negu tada, kai pirmą kartą susitikome prieš aštuonerius metus, tada už kelių kvartalų nuo čia turėjote dviem dangoraižiais daugiau. Kai skrendu sraigtasparniu ir pirmąkart pamatau horizontą, vis atrodo, tarsi miestui būtų iškulti du priekiniai dantys. Tada išilgai Hadsono upės gal kokius aštuonis šimtus pėdų, ir pro „Ground Zero", kur vis dar tebežioji skylė.

– Čia visai nėra iš ko šaipytis, – tarstelėjo Berger.

– Aš ir nesišaipau. Tik viliuosi, jog viskas pasikeis. Na, supranti. Todėl nebesijaučiu kaip laimėjus blogiukams.

Berger neprisiminė, kad kada būtų mačiusi Liusę vilkinčią ne militaristiniais drabužiais, o siauri nudėvėti džinsai bei juodi marškinėliai, kuriuos ji vilkėjo, niekaip nebūtų paslėpę jokio gink-

lo. Taip rengdamasi ji iš viso negalėjo nieko paslėpti, o labiausiai to, kad buvo turtinga. Platus jos diržas buvo iš krokodilo odos, su rankomis iš brangiųjų metalų ir akmenų pagaminta kardadančio tigro pavidalo sagtimi iš „Winston“*, o kaklą puošianti stambi grandinėlė su turkio kaukole, – ko gero, taip pat iš „Winston“, – atidžiau įsižiūrėjus, tikras meno kūrinys ir vertinga brangenybė. Ji buvo stipri, puikios formos, trumpai kirptais raudonmedžio spalvos plaukais su rožiniais bei auksiniais atspalviais. Liusę nesunkiai būtų galima palaikyti gražiu berniuku modeliu, jeigu ne jos krūtinė.

– Terės Bridžes nešiojamieji kompiuteriai, – prabilo Berger.

Ji parodė į stalą prie uždarų durų ir ant jo gulintį paketą, suvyniotą į rudą popierių ir dailiai perrištą raudona įkalčių juostele.

Liusė dėbtelėjo į paketą taip, tarsi būtų savaime aišku, jog jis yra čia.

– Manau, turi gauti kratos orderį, – tarė ji. – Ar dar niekas netikrino, kas standžiuosiuose diskuose?

– Ne. Viskas palikta tau.

– Be to, kai sužinosiu, kiek ten yra jos elektroninių pašto paskyrų, mums taip pat gali reikėti legalios prieigos prie jų. Greitai. O turbūt ir prie kitų, žiūrint su kuo ji bendravo, – išskyrus tą vaikiną iš Belevju.

– Žinoma.

– Turiu rasti jos elektroninio pašto paslaugos teikėją ir patikrinti žurnalą, tad man reikia slaptažodžių.

– Nori tikėk, nori ne, žinau, ką daryti.

– Nebent nori, kad įsilaužčiau. – Liusė pradėjo rinkti tekstą.

– Prašau, nevartokime to žodžio. Iš tikrųjų aš negirdėjau, kad tu taip sakei.

* Papuošalų parduotuvė Niujorke, Penktojoje aveniu ir Penkiasdešimt šeštojoje gatvėje.

Liusė šyptelėjo, o lankstūs jos pirštai vikriai lakstė klaviatūra. Ji ėmėsi peržiūrėti „PowerPoint“*.

Ryšiai – neuroninio tinklo išaiškinimas

– O Viešpatie, tu juk nesiruoši to daryti, – tarė Berger. – Tikriausiai įsivaizduoji, kiek tokių darbelių esu mačiusi?

– Šitokio dar nematei. – Liusė tebetarškino klavišais. – Žinai tokį kompiuterinį neuromokslą? Technologija pagrįsta neuroninio tinklo veikla. Ryšiai, kurie apdoroja informaciją kur kas greičiau negu žmogaus smegenys.

Liusė barbente barbeno klavišus rodomuoju pirštu, ant kurio puikavosi didelis sidabrinis žiedas. Ji segėjo laikrodį, kurio Berger nepastebėjo, ir jis atrodė militaristiškai – juodu švytinčiu ciferblatu ir guminiu dirželiu.

Liusė pagavo į jį nukreiptą Berger žvilgsnį ir pasakė:

– Gal esi ką girdėjusi apie apšvietimo technologiją? Dujinis tritis, radioaktyvus izotopas, dėl kurio laikrodžio skaičiai ir kiti ženklai ima švytėti, todėl juos galima matyti tamsoje? Pati jį nusipirkau. O tu savo „Blancpain“ laikrodį pirkai pati ar kas nors padovanojo?

– Tai buvo mano pačios dovana sau. Tarsi priminimas, kad laikas yra brangus.

– O manasis – tarsi priminimas, kad turime sunaikinti tai, ko kiti žmonės bijo, nes juk niekas nebijo to, kas nėra galingas.

– Niekas nepriverstų manęs to įrodinėti segint radioaktyvų laikrodį, – tarė Berger.

– Iš viso daugiausia dvidešimt penki milikiuriai, o pavojų kelia gal tik koks vienas mikrosivertas per metus. Tas pats, ką patiriame esant normaliai radiacijai. Kitaip sakant, nepavojinga. Tai rodo, kad žmonės dažniausiai vengia to, ko neišmano.

* „Microsoft Office Power Point“ – kompiuterinė programa, skirta paskaitoms ir pristatymams rengti, demonstruoti tezėms ir kt.

– Daugybė žmonių mane kviečiasi, nors ir nėra neišmanėliai, – pastebėjo Berger. – Reikėtų imtis tų nešiojamųjų kompiuterių.

– Sukūriau, tiksliau tebekuriu, tokią dirbtinę sistemą, – kalbėjo Liusė, – nes yra be galo daug galimybių, o kai kalbama apie begalybę, kyla klausimas, ar dėl pačios savo prigimties tai, kas dirbtina, ji paverčia tuo, kas tikra. Nes man netikrumas turi ribas. Todėl manau, kad, logiškai mąstant, begalybė negali būti dirbtina.

– Mums reikia įeiti į šiuos mirusios ponios kompiuterius, – priminė Berger.

– Tau reikia suprasti, ką mes čia darom, – tarė Liusė.

Jos žalios akys žvelgė į Berger.

– Nes tu viską turėsi paaiškinti teisme, o ne aš, – pratęsė Liusė.

Ji pradėjo tikrinti „PowerPoint". Šį kartą Berger nutylėjo.

– Suskystėjusios smegenėlės, kitokio žargono tu nesuprasi, – aiškino Liusė. – Tokiu būdu mūsų smegenys atpažįsta balsus, veidus, daiktus ir nukreipia juos į reikšmingą, atvirą, pamokomą, pranašišką situaciją, o aš galiu pasakyti, kad tu į tai visai nežiūri ir nė nesiklausai.

Ji atitraukė rankas nuo klaviatūros ir pažvelgė į Berger taip, tarsi ji būtų klausimas, į kurį reikia atsakyti.

– Norėčiau, kad imtumeisi darbo, – tarė Berger. – Peržiūrėtum elektroninį paštą, visus kiekvieno aprašo failus, atkurtum viską, kas pašalinta, atpažintum visus šablonus, kurie galėtų mums suteikti nors menkiausią užuominą, kas, ką, kada, kur. Jeigu ją nužudė kas nors, ką ji pažinojo, tai labai tikėtina, kad ką nors apie tai čia rasime. – Ji parodė supakuotą įkaltį ant stalo prie durų. – Net jei nužudė nepažįstamas asmuo, galime rasti kokią nors užuominą, kuri paaiškintų mums, kur tas žmogus atsitiktinai ją sutiko ar kur ji atsitiktinai sutiko jį. Juk žinai, kaip būna. Tu gi dirbai tardytoja daugiau metų, negu jų turi pati.

– Ne visai taip.

Berger pakilo nuo stalo.

– Išduosiu tau perdavimo kvitą, – tarė ji. – Kaip čia atvykai?

– Kadangi neturi sraigtasparnio aikštelės, atvažiavau taksi.

Liusė įeidama buvo uždariusi biuro duris. Priešais jas dabar abi ir stovėjo.

– Manau, kad kas nors iš tavo komandos galėtų nuskraidinti mane į Vilidžą ir nuleisti kopėčias tiesiai į mano biurą, – pasakė Liusė. – O aš pasirašysiu reikalingus popierius. *Pro forma*, eilės tvarka apie visus įkalčius. Visus tuos dalykėlius dirbdama teisininke išmokau kaip dukart du.

– Pasirūpinsiu tuo.

Berger kažkam paskambino. Baigusi kalbėti, ji tarė Liusei:

– Mums beliko aptarti dar vieną reikalą.

Liusė atsirėmė į duris, susikišusi rankas į džinsų kišenes, ir pasakė:

– Pabandysiu atspėti. Ta paskalų skiltis. Nuobodus programavimas, galėčiau pridurti. Ar tiki Auksine taisykle? Ar kitomis?

– Nekalbu konkrečiai apie „Pričiupau tave Gothame“, – patikslino Berger. – Tačiau su tuo susijusi svarbi problema, apie kurią norėčiau su tavimi pasikalbėti. Marinas dirba pas mane. Manau, kad tu tai suprasi teisingai.

Liusė apsivilko švarką.

– Man reikia būti tikrai dėl tavęs.

– Ir tu dabar man tai sakai?

– Iki šio ryto nežinojau, kad bus priežastis šiam pokalbiui. Paskui jau buvome susitarusios susitikti. Tokia įvykių seka. Todėl sakau tai tiesiog dabar.

– Na, tikiuosi, kad kitus žmones tu gini geriau negu jį, – tarė Liusė.

– Ši tema liečia tave ir Bentoną, nes būtent jis praėjusią vasarą atsiuntė pas mane Mariną. To, ką šiandien perskaičiau, anksčiau niekada nebuvau girdėjusi, – dėl ko Marinas iš tikrųjų išvyko iš

Čarlstono. Pakartosiu, kas svarbiausia dabar, Liuse. Turi suimti save į rankas.

– Labai paprasta. Neketinu turėti su juo jokių reikalų.

– Tu negali rinktis, – perspėjo Berger. – Jei nori man dirbti, turėsi su tuo susitaikyti. Jis eina pirma tavęs, nes...

– Miela klausytis, kaip tu supranti teisingumą, – pertraukė ją Liusė. – Bet aš ne iš tų, kurie ką nors nusikalstamai užsipuola ir melaginga dingstimi atima iš jo darbą.

– Tai nėra juridinė ar faktinė tiesa, nenorėčiau dėl to ginčytis. Tiesa ta, kad jis visiškai įsitraukęs į šį tyrimą ir negaliu jo nušalinti nesukeldama skandalo. Tiesa ta, kad nenorėčiau, jog jis nebetirtų šios bylos dėl daugybės priežasčių, iš kurių ne pati menkiausia ir ta, kad jis jau buvo susijęs su šia byla praeityje, – prieš mėnesį jis priėmė aukos vaikino skundą. Neketinu atsikratyti Marino dėl tavęs. Yra ir kitų kompiuterių ekspertų teisinėje srityje. Aiškiau nebūna.

– Niekas daugiau negali padaryti to, ką galiu aš. Aiškiau nebūna. Tačiau geriau viską baigsiu, kol dar nepradėjau. Jeigu tu to nori.

– Aš noriu visai ne to.

– Ar jis žino, kad mano teta čia?

– Tavo aviaciniu žargonu kalbant, dabar jaučiuosi kaip oro linijų dispečerė, – tarė Berger. – Nes darau, ką galiu, kad tik išvengtume lėktuvų sudužimų. Mano tikslas – strateginiai, švelnūs nusileidimai.

– Nori pasakyti, kad jis žino, jog ji čia.

– Aš to nesakau. Nesikalbėjau su juo apie tai, tačiau tai nereiškia, kad kiti to nepadarė. Ypač, kai jis klausosi žinių anonsų. Pagaliau, yra internetas. Galbūt jis jau seniai žino, kad Kei važinėja į Niujorką, bet, turint omenyje suteptą jų praeitį, manęs nė kiek nestebina, jog jis niekada nieko man apie ją neužsiminė.

– O tu niekada jam nieko nesakei apie Kei? – Liusės akys buvo patamsėjusios iš pykčio. – Ką nors tokio, kaip ji gyvena? Kaip jai

sekasi dirbti CNN? Kaip ją veikia šeiminis gyvenimas? Vaje, aš iš tikrųjų išgerčiau su ja kavos tuo metu, kai ji būna mieste.

– Mes su Marinu neplepame. Niekada netroškau būti jo naująja Skarpeta. Aš ne Betmenas, ir man nereikia Robino. Jokiu būdu nenoriu įžeisti Kei.

– Tau pasisekė, nes žinai, ką Robinas padarė Betmenui.

– Nesu visiškai tikra dėl to, kas ten įvyko, – tarė Berger suskambėjus jos telefonui. – Manau, kad tavo automobilis jau čia.

Skarpeta nulupo sustingusį silikoną ir sudėjo į plastikinius įkalčių maišelius. Ji atidarė dėžutę ir surado antiseptinių servetėlių bei antibakterinio tepalo, tada atrišo Oskaro chalatą ir vėl nutraukė jį žemyn iki juosmens.

– Ar jūs tikras, kad tai nuo lanksčių antrankių? – paklausė ji.

– Tai galima išvysti per televizorių, – tarė Oskaras. – Ir policija, ir kariuomenė juos naudoja, kai suriša žmones kaip šiukšlių maišus.

– Neturėtų skaudėti.

Kai ji vėl ėmė valyti jam žaizdas ir švelniai patepė tepalu, Oskaras nė nesujudėjo.

– Jie neturėjo teisės liesti Terės, – kalbėjo jis. – Vis tiek jau buvau ją apkabinęs, tai kas čia tokio, jeigu būtent aš būčiau pakėlęs ir paguldęs ją ant neštuvų? Vietoje tų subingalvių, kurie kišo prie jos nagus. Jie nutraukė nuo jos rankšluostį. Mačiau juos. Kai bandė išgrūsti mane iš vonios kambario. Jie nuėmė nuo jos rankšluostį. Kam? Jūs žinote, kam. Nes norėjo ją pamatyti.

– Jie ieškojo įkalčių. Sužalojimų.

Ji atsargiai užtraukė jam chalatą ir surišo jį nugaroje.

– Jiems nereikėjo nuimti rankšluosčio, – tęsė jis. – Aš sakiau, kad nėra nė lašo kraujo, išskyrus įbrėžimus ant kojų. Tarsi jis būtų jai kažkuo trenkęs. Gal kokia lenta. Nežinau, iš kur jis ištraukė lentą. Ar iš kur jie ištraukė. Nemačiau nieko, kuo galėjo būti subraižytos jos kojos. Jos veidas buvo tamsiai raudonas. Aplink

kaklą – kažkokia linija. Lyg jis būtų ją smaugęs virve ar dar kuo nors. Kad ir kas tai būtų, ant jos kaklo daugiau nieko nebuvo. Policijai nereikėjo nuimti rankšluosčio, kad tai pamatytų, ar patikrintų pulsą jos riešuose. Vos pažvelgus buvo matyti, kad ji mirusi. Man šalta. Ar čia yra antklodė?

Neradusi antklodės, Skarpeta nusivilko chalatą ir apgaubė Oskarui pečius. Jis drebėjo ir kaleno dantimis.

– Atsisėdau ant grindų šalia jos, glosčiau plaukus, veidą, kalbinau ją, – pasakojo jis. – Paskambinau 911. Prisimenu kojas. Tamsios kelnės ir juodi auliniai batai, judantys tarpdury. Buvau apklojęs ją rankšluosčiu ir laikiau apkabinęs.

Oskaras žvelgė į sieną.

– Išgirdau balsus, liepiančius man pasitraukti nuo jos. Jie griebė mane. Ėmiau rėkti, kad nepaliksiu jos. Bet jie mane privertė. Daugiau nė karto neleido man į ją pažiūrėti. Daugiau niekada jos nebemačiau. Jos šeima gyvena Arizonoje, būtent ten ji iškeliaus, ir daugiau niekada jos nebeišvysiu.

– Sakėte, kad jūsų internetinis koledžas įkurtas Arizonoje.

– Terės tėvas yra dekanas, – pasakė jis sienai. – Todėl ji ir nustojo ten lankytis. Jis buvo pavadintas „Gothamo koledžu“, tarsi būtų Niujorke, bet iš tikrųjų jo nėra niekur, išskyrus tą pastatą Skotsdeilyje, – galbūt dėl to, kad tai puiki vieta gyventi, daug pigiau negu čia. Jos tėvai turi didelį namą prie Kupranugario nugaros kalno. Mes niekada nevykome į Skotsdeilį kartu, nes kitas susitikimas bus tik kovo mėnesį. Ji nepriklauso tam fakultetui, tačiau būtų važiavusi... Na, ji ketino skristi ten anksti šį rytą ir pabūti Skotsdeilyje keletą dienų.

– Kai praėjusią naktį lankėtės jos bute, ar matėte bagažą? Ar ji buvo susidėjusi daiktus?

– Terė nepalieka daiktų bet kur, nebent jai tuojau pat jų prireiktų. Ir ji žino, kad galiu sujaukti jos bagažą, jeigu neketinu vykti su ja. Tai sugadintų visą mūsų naktį.

– Ar buvote pakviestas važiuoti į Skotsdeilį drauge su ja?

– Ji norėjo nuvykti viena ir papasakoti savo tėvams apie mane.

– Praėjus trims mėnesiams jie dar nežinojo, kad judu susitikinėjate?

– Jie labai ją saugo. Kontroliuoja kiekvieną žingsnį. – Oskaras tebebuvo nusigręžęs į sieną lyg kalbėtųsi su ja. – Ji nenorėjo jiems pasakoti, kol pati nebuvo įsitikinusi. Sakiau jai, kad visai nenuostabu, jog ji apsėsta tos manijos. Nes tai tėvų kaltė.

– Dėl ko, kaip ji manė, turėjo būti įsitikinusi?

– Dėl manęs. Ar mūsų santykiai yra rimti. Man ji patiko labiau negu aš jai.

Jis vis painiojo laikus, – taip žmonės dažnai elgiasi, kai mylimas žmogus būna ką tik miręs.

– Aš labai gerai žinojau, ko noriu. Bet jos tėvai... Jeigu mums būtų nepavykę, ji nebūtų norėjusi jiems pasakoti. Visada bijodavo jų, baiminosi, jog jie nepritars. Tai, kad pagaliau vis dėlto išdrįso pas juos nuvykti, daug apie ją pasako. Jie turi dar du vaikus, normalaus ūgio, jie gali studijuoti universitetuose ir daryti, ką tik nori. O Terė ne. Ji buvo pati protingiausia šeimoje. Viena protingiausių iš visų mano pažįstamų. Bet jos tėvai taip nemanė. Jie laikė ją namuose, kol Terei suėjo dvidešimt penkeri ir ji daugiau nebegalėjo to pakelti, nes norėjo ką nors pasiekti. Ji susipyko su tėvais ir išvyko iš namų.

– Kaip ji įstengė apsigyventi Niujorke?

– Tai įvyko dar prieš mūsų pažintį. Terė pasakojo, kad turėjo susitaupiusi pinigų, be to, tėvai vis dar jai padėjo, nedaug, bet šiek tiek padėjo. Vėliau su jais susitaikė, ir manau, jog kartą jie net buvo atvykę pasimatyti su ja, – jiems nepatiko Terės gyvenamoji vieta. Tėvai ėmė duoti daugiau pinigų, ir ji persikraustė į tą butą, kur gyveno iki šiol. Ji pati man tai pasakojo. Jeigu tikėsime Terės tėvais, jie remdavo ją, bent jau finansiškai.

Oskaro veidas paraudo iš pykčio, o trumpi auksiniai plaukai žvilgėjo kaip metalas.

– Su tokiais žmonėmis reikia visada būti atsargiam, – po kiek laiko pridūrė jis. – Manau, jie pradėjo ją sekti jau seniai. Stebėjau, kaip ta jos manija stiprėjo. Vis dažniau pastebėdavau augantį nerimą jos elektroniniuose laiškuose. Dar iki mums pradedant susitikinėti. O per pastaruosius kelis mėnesius viskas ėjo blogyn ir blogyn. Nesuprantu, kodėl. Ji nieko negalėjo padaryti. Turiu ją pamatyti. Prašau, leiskite man ją pamatyti. Turiu su ja atsisveikinti! Nekenčiu policijos. Tegu jie prasmenga.

Surakintomis rankomis jis nusišluostė akis.

– Kaip jie galėjo būti tokie akmenširdžiai? Šaukė ir stumdėsi. Ir buvo įsijungę savo radijo stotis. Juk jau niekaip nebegalėjo pakeisti to, kas įvyko. Nekenčiu to detektyvo...

– To paties, kurį pakvietėte apžiūrėti jūsų buto? – pasitikslino Skarpeta.

– Juk negalėjau jų pasirinkti! Jis šaukė, liepė man į jį žiūrėti, kai kalbasi su manimi, o aš mėginau jam paaiškinti, jog negaliu klausytis, kai žiūriu į jį. Svetainėje klausinėjo apie viską, reikalavo, kad atsakyčiau. Pažiūrėk į mane, pažiūrėk į mane! Iš pradžių bandžiau jam padėti. Pasakiau, kad galbūt kažkas atėjo prie lauko durų ir paskambino, o Terė pamanė, jog tai aš. Gal ji pagalvojo, kad atėjau anksčiau ir pamiršau savo raktus. Turėjo būti kažkokia priežastis, dėl ko ji nebijojo įsileisti to žmogaus.

– Jūs vis man pasakojate, kaip Terė dėl visko nerimaudavo. Ar ji buvo neįprastai atsargi?

– Čia Niujorkas, ir čia žmonės neatidarinėja durų bet kam, o ji visada būdavo baisiai atsargi. Mūsų ūgio žmonės yra atsargūs. Tai viena iš priežasčių, dėl ko tėvai taip ją saugojo, ir kai ji augo, praktiškai laikė užrakintą namuose. Ji neatidarytų durų, jei nebūtų įsitikinusi savo saugumu.

– Tuomet ką tai, jūsų manymu, reiškia? Kaip tada neprašytas svečias galėjo įeiti, ir gal galite kaip nors paaiškinti, kodėl kažkas norėtų nuskriausti Terę?

– Jie turi savų motyvų, – tepasakė jis.

– Kai buvote jos bute, gal pastebėjote kokių nors apiplėšimo pėdsakų? Gal tai galėtų būti motyvas?

– Nepastebėjau, kad ko nors trūktų. Tačiau aš nesidairiau.

– O kaip papuošalai? Gal ji turėjo kokį žiedą ar vėrinį, ką nors, kas buvo dingę?

– Aš nenorėjau jos palikti. Jie neturėjo teisės priversti mane palikti ją, prievarta įsodinti į to detektyvo automobilį, tarsi būčiau žudikas. Jis daug panašesnis į žudiką negu aš, apsirengęs kaip koks gangsteris ir susipynęs plaukus. Aš atsisakiau kalbėti.

– Ką tik sakėte, jog kalbėjotės. Jos namuose.

– Jie buvo viskam pasiryžę. Nekenčiu policijos. Visada jų neapkenčiau. Sukiojasi su savo patruliniais automobiliais, plepasi, krizena, spokso. Kartą kažkas įsilaužė į mano automobilį ir išdaužė visus langus. Man buvo šešiolika. O tas faras sako: „Tai ką, turime *mažą* problemą?“ Ir atsisėdo į mano automobilį, uždėjo kojas ant pailgintų pedalų, jo keliai buvo išlindę virš vairo, o kitas faras žvengė. Eina jie šikt.

– O kaip kiti žmonės? Ar jie blogai elgdavosi su jumis, tyčiodavosi?

– Augau mažame miestelyje, kur visi mane pažinojo. Turėjau draugų. Lankiau imtynių treniruotes ir pasiekiau neblogų rezultatų. Paskutiniais mokslo metais buvau klasės prezidentas. Esu realistas. Nemėgstu kvailai rizikuoti. Man patinka žmonės. Daugelis žmonių yra puikūs.

– Tačiau vis dėlto pasirinkote darbą, kur galite jų išvengti.

– Nustatyta, kad dabar labai daug studentų mokosi internetu. Policija visus kažkuo kaltina. Jei atrodai ne taip, kaip visi, ar turi kokią negalią. Gretimoje gatvėje gyveno berniukas, turintis Dau-

no sindromą. Farai jį nuolat kuo nors įtardavo, visąlaik manydavo, kad jis ketina išprievartauti visas apylinkės mergaites.

Skarpeta pradėjo krautis savo ekspertizės lagaminėlį. Ji baigė apžiūrą. Silikoninių jo nagų atspaudų palyginimas su randais ir įbrėžimais, matavimai, fotografijos turėtų tik patvirtinti tai, ką ji jau žinojo. Jis tai jau suprato, turėjo suprasti, ir Skarpeta norėjo, kad tai įvyktų.

– Jūs suprantate, ką galime pasakyti po viso to, ką čia šiandien darėme, ar ne, Oskarai? Ėmiau jūsų pirštų ir žaizdų silikoninius atspaudus. Fotografavau ir tiksliai išmatavau.

Jis žiūrėjo į sieną. Skarpeta pradėjo po truputį gąsdinti:

– Galime ištirti šiuos atspaudus mikroskopu.

– Suprantu, ką jūs galite, – tarė jis. – Suprantu, kam padarėte tas silikonines formas. Taip, žinau, kad dabar apžiūrinėsite juos per mikroskopą.

– Atiduosiu policijos laboratorijai, kad ištirtų. Man to nereikia. Manau, kad jau turiu reikiamą informaciją, – kalbėjo Kei. – Ar jūs pats tai pasidarėte, Oskarai? Tuos įbrėžimus, randus? Visi jie jums pasiekiamose vietose. Visi išlenkti taip, tarsi susižalojus pačiam.

Oskaras nieko neatsakė.

– Jeigu iš tikrųjų esate girdėjęs tą legendinį pasakymą, kad aš galiu išnarplioti net patį tobuliausią nusikaltimą, tai nejau galėjote bent kiek abejoti, kad nesuprasiu, jog susižalojote pats?

Jokio atsako. Jis spoksojo į sieną.

– Kodėl? – klausė ji. – Ar jūs to ir norėjote – kad ateičiau ir nustatyčiau, jog pasidarėte tai pats?

– Jūs negalite to niekam pasakoti. Nei savo vyrui. Nei detektyvui Moralesui. Nei Berger ar tam šūdžiui iš jos komandos, kuris praėjusį mėnesį manimi nepatikėjo.

– Dabartinėmis aplinkybėmis tai, kas vyksta tarp mūsų, yra konfidencialu. Tačiau viskas gali pasikeisti, – priminė jam Skarpeta.

– Tai buvo vienintelis būdas priversti jus čia ateiti. Turėjau būti sužeistas.

– O užpuolikas prie durų? – paklausė ji.

– Nebuvo jokio užpuoliko. Atėjau, o šviesos degė. Durys buvo neužrakintos. Įbėgau šaukdamas jos vardą. Ir radau ją vonioje. Ten taip pat degė šviesa – lyg jis būtų norėjęs mane šokiruoti. Tos šviesos nesimato iš ten, kur pasistačiau automobilį, nes vonios kambarys yra kitoje namo pusėje. Virtuvinėmis žirklėmis perkirpau lanksčius antrankius. Taip ir susižalojau nykštį. Tik vos įsipjoviau, net nežinau, kaip tai atsitiko, bet kai griebiau žirkles, nuvirto visa krūva peilių, o vienas jų gal ir bakstelėjo man, todėl apsivyniojau nykštį popieriniu rankšluosčiu, nulėkiau į automobilį ir numečiau ten paltą. Sėdėdamas su ja ant vonios kambario grindų susiplėšiau marškinius ir susidraskiau. Mano marškiniai buvo kruvini. Iškviečiau policiją.

– O žibintuvėlis? Pats sau juo smogėte?

– Radau jį virtuviniame stalčiuje. Nušluosčiau ir numečiau ant svetainės grindų. Prie durų.

– Kam rūpinotės jo švarumu, jeigu jūsų pirštų atspaudų ir DNR pilna jos namuose bei ant viso jos kūno?

– Tam, kad galėčiau pasakyti policijai, jog įsibrovėlis buvo su pirštinėmis. Tai patvirtintų mano pasakojimą. Pirštinės nuvalė visus atspaudus nuo žibintuvėlio. Sakiau jiems, kad tai odinės pirštinės.

– O kaip tos žirklės iš virtuvės? Kur jas dėjote po to, kai nukirpote antrankius?

Oskaro veidas persikreipė, ir Skarpeta beveik galėjo matyti, kaip jis vėl išgyvena tą epizodą, – jis ėmė sunkiai kvėpuoti, siūbuodamas pirmyn ir atgal. Oskaras kalbėjo toliau drebančiu balsu:

– Jos rankos buvo tokios baisiai tamsiai violetinės. Nagai pamėlę. Aš tryniau jos riešus ir visas rankas, kad kraujas pradėtų tekėti. Bandžiau ištrinti tuos įspaustus griovelius, tokius gilius.

– Ar prisimenate, kur dėjote žirkles?

– Tie antrankiai buvo taip užveržti. Turėjo labai skaudėti. Palikau žirkles ant vonios kambario grindų.

– Kada nusprendėte susižaloti, nes, kaip man sakėte, tai buvo vienintelis būdas išsikviesti mane čia?

– Buvau ant vonios grindų su ja. Supratau, kad būsiu apkaltintas. Žinojau – jeigu pavyks susitikti su jūsų vyru, susitiksiu ir su jumis. Privalėjau su jumis susitikti. Aš jumis pasitikiu, ir esate vienintelė, kuriai ji rūpi.

– Aš jos nepažinojau.

– Nemeluokite man! – suriko Oskaras.

12

Žiežula vėl gėrė „Maker's Mark", kurį geria ir Bosas. Ji prisipylė pilną stiklinę, prisikrovusi ledų, taip pat, kaip daro Bosas.

Ji paėmė distancinio valdymo pultelį nuo keturiasdešimties colių plačiaekranio „Samsung" televizoriaus, kaip kad daro Bosas, – tą ji sužinojo tik iš tos skilties, iš niekur kitur. Jeigu tai, ką Žiežula perskaitė, buvo tiesa, tai Bosas turi naują penkiasdešimt aštuonių colių plazminį „Panasonic". Tai buvo ne kas kita, tik dar vienas piniginis patvirtinimas. Buvo nelengva suprasti, kas buvo tikra, o kas išgalvota už pinigus; „Pričiupau tave Gothame" verslo pusė Žiežulai buvo tokia pat paslaptis, kaip ir visa kita.

Teroristai, pagalvojo ji.

O kas, jei tie pinigai jų? Gal teroristai nužudė jos kaimynę supainioję namus, o iš tikrųjų jiems reikėjo Žiežulos, nes jie suprato, kad ji sužinojo apie juos? O kas, jeigu valstybės agentai, ieškantys teroristų, per tą svetainę susekė Žiežulą ir supainiojo butus? Tai būtų visai paprasta. Žiežulos ir Terės butai buvo tiesiai vienas priešais kitą per gatvę, tik Žiežulos vienu aukštu aukščiau.

Valdžia visais laikais šalindavo žmones, ir galbūt viena iš jų buvo Merilina Monro, nes per daug žinojo.

Gal ir Žiežula per daug žinojo, arba taip manė nedori žmonės. Ji taip įsibaimino, kad susirado vizitinę kortelę, kurią jai buvo palikęs detektyvas Pitas Marinas. Truktelėjo burbono, paėmė kortelę ir jau buvo beskambinanti jam. Bet ką gi ji pasakytų? Be to, nežinojo, ką apie jį ir galvoti. Jeigu tai, ką Bosas rašė apie Mariną, buvo tiesa, tuomet jis seksualinis maniakas, ir jai labai pasisekė, nes tai, ko šią akimirką namuose trūko mažiausiai, tai seksualinio maniako.

Žiežula pastatė prie durų valgomojo kėdę, atrėmusi jos atkaltę į durų rankeną, – taip, kaip buvo mačiusi darant kino filmuose. Ji patikrino, ar uždaryti visi langai ir ar nieko nėra prie atsarginio išėjimo. Peržiūrėjo televizijos programą, ar nerodo kokios geros komedijos, bet nieko nerado, tad užsidėjo savo mėgstamą DVD filmą su Keite Grifin.

Žiežula sėdėjo priešais kompiuterį, gurkšnojo burboną su ledu ir rinko savo slaptažodį norėdama patekti į svetainės programą arba, kaip ji vadino, po dangčiu.

Ji buvo apstulbinta to, ką rado, ir tiesiog negalėjo tuo patikėti.

Ta Merilinos Monro fotografija ir ją lydintis sensacingas Žiežulos pasakojimas jau buvo susilaukęs daugiau negu šimto tūkstančių lankytojų. Mažiau nei per valandą. Ji pamanė, kad gal supainiojo tai su vaizdo kronika, kur buvo išjuokiamas ir pakariamas Sadamas Huseinas, bet ne. Per pirmąją valandą po pasirodymo ją buvo peržiūrėję triskart mažiau žmonių. Jos nuostaba virto pasididžiavimu, nors ir buvo truputį išsigandusi. Ką pasakys Bosas?

Žiežula pateisintų savo juridinį ir kūrybinį nepaklusnumą paaiškindama, kad jeigu ji nebūtų parašiusi to pasakojimo apie Merilinos nužudymą, pasaulis nesužinotų tiesos. Tai buvo teisingas ir doras poelgis. Be to, Bosas niekada nesiųsdavo žinomų dalykų, tad kodėl jam turėtų rūpėti, kad Žiežula tai padarė? Bosas

pernelyg nesirūpindavo žinių pakartojimu, išskyrus gandus apie tuos asmenis, kurie būdavo ant bangos.

Žiežula atsitraukė nuo svetainės ir ėmė junginėti televizijos kanalus, būdama tikra, jog kas nors jau pastebėjo jos stulbinamą atradimą. Ji tikėjosi pamatyti per CNN daktarę Skarpetą, kalbančią apie tai su Andersonu Kuperiu* ar Volfu Bliceriu**, arba su Kite Pilgrim***. Tačiau nebuvo nė menkiausios užuominos nei apie tą garsiąją teismo medicinos ekspertę, kurios, atrodo, labai nekentė Bosas, nei apie Meriliną Monro. Tikriausiai dar per anksti. Ji gurkštelėjo burbono ir po penkiolikos minučių sugrįžo prie svetainės programos pasidomėti, kaip pasikeitė rezultatai, ir buvo priblokšta sužinojusi, kad jau beveik milijonas žmonių išvydo tą Merilinos Monro fotografiją lavoninėje. Žiežula niekada nebuvo mačiusi ko nors panašaus. Ji išjungė tą programą ir įjungė faktinę svetainę.

– O Viešpatie brangiausias, – ištarė ji garsiai, pajutusi, kad sustojo širdis.

Viskas atrodė tarsi pasidarbavus piktajai dvasiai. Raidės, sudariusios antraštę „Pričiupau tave Gothame“, dabar buvo sukeistos vietomis ir skelbė „PAU ČU IRPI VATE TH MAGOT!“, fone buvę Niujorko kontūrai pajuodo, o dangus virš jų švytėjo kraujo raudoniu. Be to, kažkokiu būdu eglutė iš Rokfelerio centro persikėlė į Centrinį parką viršūne į apačią; čiuožėjai sukosi Prieplaukos restorano viduje, pietaujantys žmonės valgė prie stalelių ant Volmeno čiuožyklos ledo, o žaibas trankėsi apšviesdamas bauginamą liūtį, kuri prie „FAO Schwarz“**** pavirto į saulės nutviekstą virtinę paukščių, skrendančių išilgai Hadsono, ir staiga stambiu planu

* Anderson Cooper – JAV žurnalistas, TV laidų vedėjas.
** Wolf Blitzer – JAV žurnalistas, knygų autorius, CNN korespondentas.
*** Kitty Pilgrim – JAV žurnalistė, CNN korespondentė.
**** Žaislų parduotuvių tinklas.

per visą ekraną iškilo Laisvės statula, kurios vaizdas buvo toks, tarsi sraigtasparnis skristų tiesiai į ją.

Nepaliaujamai bėgo antraštė, išmėtyta keistomis atkarpomis, kurių Žiežula niekaip nepajėgė sustabdyti. Būtent tai ir matė milijonai skaitytojų, ir ji negalėjo spragtelėjusi išeiti iš tos painiavos. Nė viena piktograma nereagavo – visos buvo tarsi mirusios. Kai ji pabandė įsijungti šio ryto skiltį arba vėliau publikuotą premijinę skiltį, išvydo tik bauginamą spalvų sūkurį. Ji negalėjo nei išsiųsti elektroninio laiško į tą svetainę, nei patekti į „Gothamo paskalas", kur skaitytojai plepėjo, ginčijosi ir rašė siaubingus dalykus apie žmones, kurių nepažinojo.

Ji negalėjo aplankyti nei „Nuobodžiosios suvestinės", nei „Gyvatės žvilgsnio", nei „Mainų fotoparduotuvės", netgi „Tamsiojo kambario", kur buvo galima pamatyti „Šešis paveikslėlius" ar „Garsenybių gyvenimo užkulisius", arba be galo populiarų „Pričiupau tave Gothame A. D.*", kur Žiežula siųsdavo pomirtines fotografijas, taip pat ir tą naujausiąją, Merilinos.

Kaip šimtai skaitytojų galėjo pamatyti tą fotografiją ir prie jos pridėtą Žiežulos straipsnį, jeigu tinklalapis užblokuotas ir sugedęs? *Konspiracija*, pamanė ji. Mafija, toptelėjo jai siaubinga mintis, ir staiga prisiminė paslaptingą italą agentą, įdarbinusį ją telefonu. Valdžios organai! Žiežula išplepėjo paslaptį, ir CŽV, FTB ar Krašto saugumas uždarė svetainės prieigą, kad pasaulis nesužinotų tiesos. O galbūt tai iš tiesų teroristų darbas.

Žiežula kaip paklaikusi spaudinėjo visas piktogramas, bet nieko naujo neįvyko, o antraštė be perstojo tebešoko savo pragarišką šokį kartais savaime atvirsdama į „Pričiupau tave Gothame":

...PRIČIUPAU TAVE GOTHAME! PAU ČU IRPI VATE TH MAGOT! PRIČIUPAU TAVE GOTHAME!

* A. D. – *after death* – po mirties. (Angl.)

Bentonas laukė prie ligoninės, o Skarpetai išnykstant už gelsvo plieno durų pro tarpdurį į ją spoksojo skirtingos Oskaro akys. Ji išgirdo, kaip užsiverdamos sužvangėjo ir spragtelėjo kalėjimo durys.

– Eikš čia, – tarė Bentonas paliesdamas jos ranką. – Pasikalbėsime mano kabinete.

Aukštas ir lieknas jo siluetas buvo užpildęs visą erdvę, tačiau jis atrodė pavargęs tarsi negaluotų. Jo dailus veidas buvo įsitempęs, sidabriniai plaukai susivėlę, o apsirengęs buvo kaip valdininkas – santūrus pilkas kostiumas, balti marškiniai ir niekuo neišsiskiriantis mėlynas kaklaraištis. Ant rankos segėjo pigų sportinio stiliaus laikrodį gumine apyranke ir mūvėjo paprastą platininį sutuoktuvių žiedą. Būtų buvę neprotinga kaip nors demonstruoti esant turtingam kalėjimo kameroje, kur žmonės vidutiniškai išbūdavo apie tris savaites. Bentonas niekaip negalėjo priprasti prie to, kad, patikrinęs Belevju paciento būklę, po mėnesio pamatydavo jį besirausiantį šiukšlių konteineryje ir ieškantį maisto.

Jis paėmė iš Skarpetos nusikaltimo bylą, o ji išsitraukė vokus su įkalčiais ir pasakė, kad reikėtų juos perduoti policijai.

– Paprašysiu, kad kas nors sustotų prie mano biuro prieš mums išeinant, – tarė Bentonas.

– Turiu važiuoti tiesiai į laboratoriją. Kad jie ištirtų Oskaro DNR ir įvestų rezultatus į duomenų bazę kaip įmanoma greičiau.

– Paskambinsiu Berger.

Jie tolo nuo kalėjimo. Pravažiavę du dryžuoti vežimėliai atrodė tarsi tramvajus, o durys užsitrenkdavo, kai jie praeidavo kameras, – pakankamai erdvias pagal kalėjimo standartus, – į kurias buvo sugrūsta ne daugiau kaip šešios lovos. Dauguma žmonių vilkėjo ne itin jiems tinkamas pižamas, sėdėjo ir garsiai kalbėjosi. Kai kurie spoksojo pro grotuotus langus į tamsų Rytų upės vaizdą, o kiti per užtvaras stebėjo kameras. Vienas pacientas pamanė, kad tai pats tinkamiausias laikas jam pasinaudoti plieniniu klozetu,

ir, šypsodamasis Skarpetai, atsiprašinėjo. Jo kameros draugai susipešė dėl to, kuris geriau atrodytų per televiziją.

Bentonas ir Skarpeta sustojo prie pirmųjų apsaugos durų, kurios niekada greitai neatsidarydavo, – sargybinis patikrinimo kambaryje kitoje pusėje buvo užsiėmęs vartų priežiūra. Bentonas garsiai pranešė, kad nori išeiti, ir juodu laukė. Jis šūktelėjo dar kartą, nes prižiūrėtojas šlavė koridorių, vedantį į poilsio kambarį, kuriame stovėjo stalai su kėdėmis, keletas stalo žaidimų ir senas iškleręs treniruoklis.

Už jo buvo pasimatymų kambariai ir patalpos grupinei terapijai, taip pat studijų biblioteka su dviem rašomosiomis mašinėlėmis, kurios, kaip ir televizoriai bei sieniniai laikrodžiai, buvo padengtos plastiko plėvele, – tam, kad pacientai neišmontuotų kokių nors detalių, iš kurių būtų galima pasigaminti ginklų. Skarpeta jau buvo tai mačiusi, kai ją pirmą kartą čia iškvietė. Ji įsitikino, kad niekas nebuvo pasikeitę.

Pagaliau baltai dažytos plieninės durys atsivėrė ir užsitrenkė jiems praėjus, o kitos atsidarė, kad juos praleistų. Sargybinis patikrinimo kambaryje grąžino Skarpetai vairuotojo pažymėjimą, o ji atidavė savo lankytojo leidimą; jie pasikeitė dokumentais be žodžių, per storas grotas, už kurių pareigūnai atlydėjo naują pacientą, vilkintį ryškiai oranžinę Rikers Ailendo* aprangą. Tokie kaliniai kaip jis būdavo laikinai perkeliami, – atgabenami čia tik jeigu jiems prireikdavo medikų pagalbos. Skarpeta niekada nesiliovė baisėjusis tuo, ką simuliantai sau padarydavo, kad užsitarnautų trumpą viešnagę Belevju.

– Vienas iš mūsų nuolatinių klientų, – pristatė Bentonas užsivėrus plieninėms durims. – Rijikas. Praeitą kartą tai buvo baterijos. Trijų amperų ar dviejų. Nebeprisimenu. Kokios aštuonios. Prieš tai būdavo akmenys ir veržlės. Kartą prarijo dantų pastą kartu su tūbele.

* *Rikers Island* – pagrindinis Niujorko kalėjimo kompleksas.

Skarpeta jautėsi taip, tarsi jos siela būtų atplyšusi nuo kūno lyg pamušalas nuo palto. Ji negalėjo būti tokia, kokia yra iš tikrųjų, negalėjo rodyti jausmų, negalėjo pasikalbėti apie Oskarą ir apie viską, ką jis pasakojo apie save ir Terę. Ji jautė šaltį, kurį skleidė Bentono palaikomas profesinis atstumas, visada labiausiai pasireikšdavęs kalėjime. Būtent čia jis susidurdavo su baimėmis, kurių nepripažino ir neturėjo, kiek Skarpeta jį pažinojo. Net tada, kai Marinas prisigerdavo ir nebesivaldydavo, Bentonas išlikdavo ramus ir niekada nepuldavo į paniką. Kiekvienas vyras jam buvo žvėris, trokštantis įsitempti Kei į savo guolį, ir kad ir ką ji sakydavo ar darydavo, niekas nepriversdavo jo pakeisti nuomonės.

– Ruošiuosi baigti su CNN, – tarė ji, kai juodu pasuko į Bentono biurą.

– Suprantu, kokioje padėtyje ką tik atsidūrei Oskaro dėka, – tarė Bentonas. – Neturėtum jausti jokios kaltės.

– Turi omenyje padėtį, kurioje ką tik atsidūriau tavo dėka.

– Tai Berger norėjo, kad čia atvyktum.

– Tačiau paprašei juk tu.

– Jeigu būtų buvusi mano valia, tu vis dar būtum Masačusetse, – tarė jis. – Tačiau neverta apie tai kalbėti, nes jau esi čia.

– Aš tiktai tikiuosi, jog jis čia ne dėl manęs.

– Kad ir kokia būtų priežastis, negali jaustis dėl to atsakinga.

– Man nepatinka tokios kalbos, – nutraukė Skarpeta.

Juodu įėjo ir uždarė biuro duris, visur buvo tuščia. Likę tik dviese, jie ir toliau kalbėjosi įtemptu tonu.

– Tikiuosi, kad nemanai, jog kažkoks pamišęs gerbėjas galėtų iškrėsti tokį šiurpų pokštą vien tam, kad pasimatytų su manimi, – pridūrė ji. – Manau, nenori to pasakyti.

– Moters mirtis. Tai ne pokštas, – atsakė Bentonas.

Skarpeta negalėjo jam papasakoti apie Oskaro įtarimą, jog yra sekamas, ir, kad ir kas tai darytų, jis yra Terės žudikas. Gal Bentonas jau tai žinojo, bet paklausti ji negalėjo. Ji negalėjo atskleisti,

kad Oskaras pats susižalojo, kad melavo policijai ir kitiems apie tai, kaip tos žaizdos atsirado. Viskas, ką ji galėjo padaryti, tai kalbėti bendrais teiginiais.

– Neturiu jokios informacijos, pateisinančios tai, kad kalbuosi apie jį su tavimi, – tarė Kei, turėdama omenyje, kad Oskaras nieko neprisipažino, ir nutylėdama, jog jis kelia grėsmę sau ir kitiems.

Bentonas atrakino biuro duris.

– Praleidai su juo daug laiko, – tarė jis. – Prisimink, ką nuolat sakau tau, Kei. Pirmas įspūdis visada būna teisingiausias. Prisimink, ką pačioje pradžioje pagalvojai apie tą vaikiną. Ir atleisk, kad esu toks įsitempęs. Visai nemiegojau. Dabar viskas taip pasiutusiai susipainiojo.

Bentono darbo kabinetas ligoninėje buvo nedidelis, krūvas knygų ir žurnalų jis buvo sudėliojęs kiek tik įmanoma tvarkingiau. Juodu atsisėdo, ir stalas tarp jų atrodė tarsi simbolis to emocinio barjero, kurio jie negalėjo peržengti. Jis nebenorėjo sekso, bent jau ne su ja. Ji netikėjo, kad būtų daręs tai dar su kuo nors, tačiau jų santuokos privalumai apsiribojo retėjančiais ir vis labiau neasmeniškais pokalbiais bei vis trumpesniu laiku, praleistu lovoje. Ji manė, kad Bentonas buvo laimingesnis prieš jiems susituokiant, bet dėl šio liūdno fakto neketino kaltinti Marino.

– Ką tau pašnibždėjo intuicija? – paklausė Bentonas.

– Kad neturėčiau su juo kalbėtis, – atsakė Skarpeta. – Kad man neturėtų būti draudžiama kalbėtis su tavimi. Protas man liepia elgtis kitaip.

– Tu mano kolegė, dirbi čia konsultante. Galime dalykiškai pasikalbėti apie jį kaip pacientą.

– Nieko nežinau apie jį kaip tavo pacientą. O kaip apie savo negaliu tau nieko atskleisti.

– Ar iki šiol nieko nebuvai apie jį girdėjusi? Arba apie Terę Bridžes?

– Tiek tai dar galiu pasakyti. Absoliučiai nieko. Ir noriu paprašyti, kad nebandytum manęs apmulkinti. Juk žinai mano principus. Tu tai žinojai, kai šįryt paskambinai.

Bentonas atidarė stalčių ir ištraukė du vokus. Padavė juos per stalą jai.

– Nežinojau, kas gali atsitikti, nuo tada, kai ten nuėjai, – kalbėjo jis. – Galbūt farai galėjo ką nors surasti ir jį suimti, o tada tikriausiai nebūtų ir šio mūsų pokalbio. Tačiau tu teisi. Dabar tau turėtų rūpėti visų pirma Oskaro gerovė. Esi jo gydytoja. Bet tai nereiškia, kad privalai dar kartą jį pamatyti.

Viename voke buvo DNR ataskaita, o kitame – visa eilė nusikaltimo vietos fotografijų.

– Berger nori, kad turėtum DNR analizės kopiją. Fotografijas ir policijos ataskaitą padarė Maikas Moralesas, – paaiškino Bentonas.

– Ar tu jį pažįsti?

– Jis palyginti neseniai dirba Detektyvų skyriuje. Tu jo nepažįsti, bent jau neturėtum. Atvirai pasakius, manau, kad jis menkysta. Fotografijos, kurias padarė nusikaltimo vietoje, jo išankstinis pranešimas. DNR nuo tamponų, kuriais daktarė Lester paėmė pavyzdžius nuo Terės Bridžes kūno. Yra ir antroji serija fotografijų, tik jų dar negavau. Antrosios šio ryto kratos, kai buvo patikrintas Terės bagažas spintoje, – ten buvo ir jos nešiojamieji kompiuteriai. Neabejotinai šįryt ji ruošėsi skristi į Arizoną ir praleisti keletą dienų su savo šeima. Kodėl jos daiktai buvo supakuoti ir paslėpti spintoje, niekas nežino.

Skarpeta galvojo apie tai, ką jai sakė Oskaras. Terė nepalikdavo daiktų bet kur. Ji buvo maniakiškai tvarkinga, o Oskaras nemėgo atsisveikinimų.

Bentonas tarė:

– Vienas galimų paaiškinimų – ji nepaprastai tvarkinga. Gal net liguistai. Pamatysi fotografijose, ką turiu omenyje.

– Sakyčiau, toks paaiškinimas labai tikėtinas, – pakomentavo Skarpeta.

Jis pagavo jos žvilgsnį ir bandė išsiaiškinti, ar ji ką tik suteikė jam informacijos. Skarpeta nenutraukė nei jų akių kontakto, nei tylos. Savo kalėjimo telefonų sąraše jis susirado reikiamą numerį ir paskambino vietiniu telefonu. Bentonas paklausė Berger, ar ji galėtų ką nors atsiųsti, kad paimtų įkalčius, kuriuos Skarpeta buvo gavusi iš Oskaro Beino.

Jis minutėlę pasiklausė, po to pažvelgė į Skarpetą ir pasakė Berger:

– Visiškai sutinku. Nes jis gali kada tik panorėjęs išeiti, o tu žinai, ką apie tai manau. Ir ne, neturėjau galimybės... Na, ji jau yra čia. Kodėl tau pačiai jos nepaklausus?

Bentonas pastūmė telefoną į stalo vidurį ir padavė ragelį Skarpetai.

– Ačiū, kad tai padarei, – padėkojo Džeimė Berger, ir Skarpeta pabandė prisiminti, kada paskutinį kartą jos kalbėjosi. Prieš penkerius metus.

– Kaip ten jis?

– Nepaprastai bendradarbiauja.

– Kaip manai, ar jis pasiliks kalėjime?

– Manau, kad esu keblioje padėtyje, – Skarpeta norėjo pasakyti, jog negali kalbėti apie savo pacientą.

– Suprantu.

– Galiu tau pasakyti tik tiek, – tarė Skarpeta, – kad jei galėtum atiduoti skubiai ištirti jo DNR, tai būtų puiku. Tam nėra jokių kliūčių.

– Laimė, pasaulyje yra daugybė žmonių, kuriems patinka dirbti viršvalandžius. Daktarė Lester, beje, nėra viena iš jų. Kadangi jau su tavimi kalbuosi, tai paprašysiu tiesiogiai tavęs, su Bentono pagalba, nes jis jau kai ką apie tai prasitarė. Gal galėtum šiąnakt apžiūrėti Terės Bridžes kūną? Bentonas galės tau viską papasako-

ti. Daktarė Lester dabar turėtų būti pakeliui iš Naujojo Džersio. Atsiprašau, kad verčiu tave patirti šiokių tokių nemalonumų; neturiu omenyje morgo.

– Kad tik būtų naudos, – atsakė Skarpeta.

– Neabejoju, kad vėliau pasikalbėsime. Turėtume kur nors nueiti. Gal papietautume „Pas Eleinę", – pasiūlė Berger.

Atrodė, tarsi tai būtų mėgstamas tokių profesionalių moterų kaip juodvi užsiėmimas. Jos kartu kur nors susitinka, priešpiečiauja, gal ir pietauja. Skarpeta ir Berger tą patį sakė viena kitai, kai susitiko pirmą kartą prieš aštuonerius metus: tuomet Berger buvo pakviesta į Virdžiniją kaip specialioji prokurorė tirti bylos, kuri buvo įtempčiasia Skarpetos gyvenime. Tą patį jos pakartojo viena kitai ir per paskutinį susitikimą 2003 metais, kai abi buvo susirūpinusios dėl Liusės: ji buvo ką tik grįžusi iš slaptos operacijos Lenkijoje, apie kurią Skarpeta iki šiol beveik nieko nežinojo, išskyrus tai, kad Liusė padarė kažką nelegalaus. Tai tikrai nebuvo moralu. Čia, mieste, prabangiame Berger bute ant plokščio daugiaaukščio namo stogo prokurorė užsidarė su Skarpetos dukterėčia, ir tai, kas ten įvyko, liko tik tarp jų.

Keista, bet Berger žinojo apie Skarpetą gerokai daugiau negu kas kitas, nors jos nė nebuvo draugės. Neatrodė, jog susitikusios jos galėtų užsiimti kuo nors kitu, išskyrus darbą, nepaisant to, kad daugybę kartų kviesdavo viena kitą priešpiečių ar išgerti, arba bent jau galvodavo apie tai. Jos nesusitikinėdavo ne dėl įprastų savo užimto gyvenimo pasikeitimų, dėl kurių jų keliai susieidavo ir vėl išsiskirdavo. Stiprios moterys linkusios būti vienišos, jos instinktyviai nepasitiki viena kita.

Skarpeta grąžino telefono ragelį Bentonui ir tarė:

– Jei Terė buvo perdėtai tvarkinga, gal jos kūno apžiūra duos kokios naudos. Atrodo, turėsiu progą pamatyti pati. Atsitiktinai.

– Ruošiausi tau tai pranešti. Berger jau anksčiau manęs prašė, kad apžiūrėtum, jei gali.

– Kadangi daktarė Lester jau važiuoja į miestą, manau, sutikau dar prieš tai sužinodama.

– Po to galėtum išvykti, niekur nebedalyvauti, – tarė Bentonas. – Kol Oskaras bus apkaltintas. O paskui nežinau, kaip būsi su tuo susijusi. Tai priklausys nuo Berger.

– Tik prašau man nesakyti, kad tas žmogus kažką nužudė tam, jog atkreiptų mano dėmesį.

– Nė nežinau, ką apie visa tai pasakyti. Šiuo atveju nežinau, ką ir galvoti. Pavyzdžiui, apie tuos DNR pavyzdžius nuo Terės tamponų. Tik pažvelk.

Skarpeta išsitraukė iš voko ataskaitą ir perskaitė tai, ką Berger buvo jam pasakojusi apie moterį Palm Biče.

– Na? – paklausė jis. – Ar įžvelgi kokią nors priežastį?

– Čia nėra parašyta, kokius daktarė Lester paėmė pavyzdžius. Sakei, kad iš vaginos.

– Taip man pasakojo Berger.

– Kas tai tiksliai buvo ir iš kur? Ne čia. Neketinu rizikuoti spėliodama apie keistus rezultatus ir ką jie galėtų reikšti.

– Na, be abejo. Užkratas, – tarė jis. – Nors ir negaliu suprasti, kaip čia įsipainiojo pagyvenusi moteris invalido vežimėlyje.

– Ar ji tikrai negalėjo turėti ryšių su Oskaru Beinu?

– Man sakė, kad ne. Berger jai paskambino ir paklausė.

Suskambėjo Bentono telefonas. Jis atsiliepė ir ilgai tylėdamas klausėsi, o jo nesikeičianti veido išraiška neišdavė nieko.

– Nemanyk, kad tai puiki mintis, – pagaliau pasakė jis tam, su kuo kalbėjosi. – Gaila, kad taip atsitiko... Žinoma, aš labai apgailestauju... Ne, nenorėjau tau pasakoti kaip tik dėl tos priežasties... Todėl, ne, tęsk. Paklausyk manęs minutėlę. Atsakymas yra, aš turiu... Liuse, prašau. Leisk man pabaigti. Nesitikiu, kad suprasi, bet dabar negalime į tai įsivelti. Nes... Jųk negalvoji apie tai. Nes... Kai kas nors neturi į ką daugiau kreiptis... Mes tai iš-

spręsime. Vėliau, gerai? Dabar atvėsk, o vėliau pasikalbėsime, – ir jis išjungė telefoną.

– Kokį velnią čia kalbėjot? – paklausė Skarpeta. – Ką Liusė sakė? Dėl ko tu gailiesi ir kas neturi daugiau į ką kreiptis?

Bentono veidas buvo išbalęs, bet ramus, ir jis tarė:

– Kartais ji nejaučia, ar tinkamas laikas bei vieta, nes ko man šiuo metu mažiausiai reikia, tai kad ji mane užsipultų.

– Užsipultų? Dėl ko?

– Žinai, kokia ji būna.

– Paprastai ji turi tam priežasčių.

– Gal dabar to nesiaiškinkime, – jis pasakė jai tą patį, ką ir Liusei.

– Kaip, po galais, galima tikėtis, kad aš susikaupsiu, po tokio pokalbio? Ko aiškintis?

Bentonas tylėjo. Skarpetai niekada nepatikdavo, kai jis nutildavo, jai ko nors paklausus.

– „Pričiupau tave Gothame“, – pasakė jis, didelei jos nuostabai ir apmaudui.

– Tu juk neketini kreipti į tai dėmesio.

– Tu tai skaitei?

– Pradėjau skaityti taksi. Braisas pasakė, kad man reikia tai sužinoti.

– Ar perskaitei viską?

– Nebaigiau, nes buvau išmesta į gatvę.

– Ateik ir pažvelk.

Kai ji pasislinko artyn, jis paspaudė keletą kompiuterio klavišų.

– Keista, – nustebo Bentonas suraukęs antakius.

„Pričiupau tave Gothame“ svetainė buvo arba nukentėjusi nuo stambių programavimo klaidų, arba patyrusi katastrofą. Pastatai buvo tamsūs, dangus liepsnojo raudoniu, o milžiniška Rokfelerio centro kalėdinė eglutė apvirtusi aukštyn kojom atsidūrė Centriniame parke.

Bentonas nekantriai pastumdė pelytę po kilimėlį ir dar kartą spragtelėjo.

– Kažkodėl svetainė neveikia ir visiškai sukvailiojo, – prakalbo jis. – Šiaip ar taip, nelaimei, galiu ištraukti tą prakeiktą skiltį.

Energingai barškindamas klavišais jis ėmėsi paieškos.

– Visur kažkokia velniava, – tarė jis.

Monitorių pripildė nuorodos į „Pričiupau tave Gothame“ bei daktarę Kei Skarpetą, o jis spragtelėjo ir atidarė ne vienos skilties kopiją, bet dviejų, kurias kažkas iškirpo ir įdėjo į teismo lankytojų svetainę. Vaizduoklį užpildė nepagražinta Skarpetos fotografija, ir ji su Bentonu kurį laiką į ją žiūrėjo.

– Ar manai, kad ji padaryta Čarlstone? – paklausė jis. – Ar tavo naujajame biure? Ar tie drabužiai tau nieko nesako? Jų spalva? Ar Votertaune nedėvėjai spanguolių spalvos drabužių?

– Viskas priklauso nuo to, ką gauname iš medicininių drabužių tarnybos. Ji surenka juos ir išdalija: vieną savaitę jie gali būti ryškiai žali, o kitą – purpuriniai, įvairių atspalvių mėlyni ar spanguolių spalvos. Pastaruoju metu taip yra daugelyje morgų. Galiu tik specialiai priminti, jog nenoriu nieko tokio žavaus kaip Kempiniukas, Simpsonai ar Tomas ir Džeris. Tikra tiesa. Pažįstu patologų, kurie rengiasi, tarsi būtų vaikų gydytojai.

– Ir neprisimeni, kad kas nors būtų tave fotografavęs skrodimo metu? Galbūt mobiliuoju telefonu?

Ji susikaupusi pamąstė ir pasakė:

– Ne. Nes jeigu būčiau mačiusi, būčiau liepusi tam žmogui viską ištrinti. Niekada nebūčiau leidusi tokių dalykų.

– Labiausiai tikėtina, kad tai įvyko, kai pradėjai rodytis per CNN. Garsios asmenybės agentas. Faras. Kas nors iš laidojimo namų ar pervežimo tarnybos.

– Būtų blogai, – tarė ji, pagalvojusi apie Braisą. – Tada turėčiau susirūpinti kažkuo iš savo komandos. O kas ten apie seserį Polę? Kas ta sesuo Polė?

– Nežinau. Paskaityk čia. Tuojau surasiu.

Jis perkėlė žymeklį į pirmąją skiltį, pasirodžiusią šiandien, ir į tą vietą, kurią norėjo jai parodyti:

...Tačiau po ta neperregima išore slypi bjauri paslaptis, kurią ji puikiai slepia. Galbūt Skarpeta gyvena nerūdijančio plieno pasaulyje, tačiau iš tikrųjų ji pati nėra plieninė moteris. Gėda, bet ji silpna.

Neatspėsite, bet ji gali būti prievartaujama.

Tikrai taip. Visai kaip bet kuri kita moteris, tik šį kartą galite kaltinti pačią auką. Ji pati prisiėmė kaltę. Atstūmė, niekino ir menkino buvusį savo nusikaltimų tyrimo partnerį iki vienos girtavimo nakties Čarlstone, kai jis nebeištvėrė. Turėtumėte truputį užjausti vargšą Pitą Mariną...

Skarpeta grįžo į savo kėdę. Paskalos yra paskalos. O čia visai kas kita.

– Neklausiu, iš kur ta žmonių neapykanta, – prabilo ji. – Jau labai seniai išmokau neklausinėti. Pagaliau, kad ir suprasčiau priežastį, iš tiesų tai nieko nereikštų. Viską užbaigti. Štai kas svarbu. Išsiaiškinsiu, kas jis toks, ir iškelsiu bylą.

– Nesakysiu tau, kad nesileistum į tai painiojama.

– Manau, kad tik taip kalbi, jog nesakysi. Tai, kas įvyko, niekada nebuvo komentuojama jokiose žiniose. Niekada apie tai nepranešiau. Tai neteisinga. Tai šmeižtas. Aš iškelsiu bylą.

– Iškelsi bylą kam? Anoniminiam šūdo gabalui virtualioje erdvėje?

– Liusė galėtų išaiškinti, kas jis toks.

– Jei taip galima sakyti, nesu tikras, ar ta svetainė užstrigo atsitiktinai, – užsiminė jis. – Tai turbūt geriausias būdas. Gal ji ir pasiliks užstrigusi amžiams.

– Ar tu prašei Liusės sutrikdyti tos svetainės veiklą?

– Ką tik girdėjai, kaip kalbėjausi su ja telefonu. Žinoma, ne. Tačiau pažįsti ją, kaip ir aš. Įsitikinusi viskuo, ką bedarytų, ir daug naudingesnė už bet kokį įstatymų rinkinį. Tai ne šmeižtas. Negali įrodyti, jog tai, ką tas asmuo parašė, yra melas. Negali įrodyti to, kas įvyko. Ir to, kas neįvyko.

– Kalbi taip, tarsi netikėtum tuo, ką tau pasakojau.

– Kei. – Bentonas sutiko jos žvilgsnį. – Nepradėkime dėl to pyktis. Atrama, kurios tau reikia, aišku, yra demaskavimas. Visuomenė nenutuokė, o dabar jau žino, ir tu pasiruošusi atsakyti į klausimus. Tas pats ir su tuo... – Jis dar truputį paskaitė. – Tuo kitu mėšlo gabalu. Parapijos mokykla. Sesuo Polė. Aš nežinau tos istorijos.

Skarpeta perskaitė ne viską, – jai to nereikėjo, – ir atsakė Bentonui:

– Nebuvo jokios sesers Polės, ir nieko, apie ką čia rašo, nieko panašaus. Buvo kita vienuolė, bet tikrai nieko nepadoraus vonios kambaryje neįvyko.

– Vis dėlto kažkiek tiesos yra.

– Taip. Majamis, parapijos mokyklos stipendija. Ir užsitęsusi mirtina mano tėvo liga.

– Ir jo bakalėjinių prekių parduotuvė. Ar kitos mergaitės vadindavo tave Floridos melage?

– Nenoriu apie tai kalbėti, Bentonai.

– Aš tik bandau nustatyti, kas yra tiesa ir kas galėtų ją žinoti. Kas jau yra ten buvęs? Kas nors iš jų?

– Žinai, kas ten buvo. Bet ne. Niekas, ar tai tiesa, ar melas, nėra iš ten. Nežinau, iš kur ta informacija atėjo.

Bentonas tarė:

– Nesijaudinu dėl to, kas yra melas. Noriu suprasti, kas yra tiesa, ir iš kokių skelbtų šaltinių tos skiltys gavo medžiagą. Nes jei tokių šaltinių nėra, kaip, atrodo, ir tu pati manai, tai kažkas,

esantis arti tavęs, perduoda informaciją kažkam, – kad ir kas tas samdomas rašeiva būtų.

– Marinas, – nenorom prasitarė Skarpeta. – Jis žino apie mane tai, ko nežino kiti.

– Na, žinoma, ta informacija iš Čarlstono. Nors ir neįsivaizduoju jo tariant tą žodį.

– Kokį žodį, Bentonai?

Jis neatsakė.

– Negali prisiversti jo ištarti, ar ne? Tas žodis „išprievartavimas“. Netgi jei tai ir neįvyko.

– Nežinau, kas įvyko, – tyliai kalbėjo jis. – Ir tai mano problema. Žinau tiktai tiek, kiek leidi man žinoti.

– Ar jaustumeisi nors kiek geriau, jei būtum matęs?

– Jėzau Kristau.

– Norėtum pamatyti kiekvieną detalę, tada jaustumeisi viską užbaigęs, – pasakė Skarpeta. – Kas toks visada sako, kad nėra tokio dalyko kaip pabaiga? Manau, jog tai mes abu. O dabar laimi tas anoniminis autorius ir tas, kuris jam ar jai teikia informaciją. Kodėl? Nes mes čia sėdime liūdėdami, nepasitikėdami vienas kitu, susvetimėję. Tiesa ta, kad apie tai, kas įvyko, tu galbūt žinai daugiau negu Marinas. Didžiai abejoju, ar jis labai prisimena, ką padarė ir pasakė tą naktį. Manau, jog dėl jo esu teisi.

– Nenoriu, kad susvetimėtume, Kei. Nesuprantu, kodėl dėl to jaudinuosi labiau negu tu pati.

– Aišku, kad supranti, Bentonai. Jautiesi dar bejėgiškesnis, nes negalėjai tam sutrukdyti, o aš tai bent iš dalies sustabdžiau. Sukliudžiau įvykti tam, kas blogiausia.

Jis apsimetė, kad dar kartą skaito abi skiltis. Iš tikrųjų tik bandė susitvardyti.

– Ar jis galėtų žinoti tą informaciją iš Floridos? – paklausė jis. – Ką jam pasakojai apie savo vaikystę? Arba geriau paklausiu

kitaip. Ta dalis, kuri teisinga, – jis parodė į tekstą kompiuteryje, – ar galėjai jam tai papasakoti?

– Pažįstu Mariną jau beveik dvidešimt metų. Jis buvo susitikęs su mano seserimi ir mama. Aišku, jis žino kai kurias mano gyvenimo detales. Nepamenu visko, ką esu jam sakiusi, tačiau tiems, kuriuos geriau pažįstu, ne paslaptis, kad augau ne pačiame geriausiame Majamio rajone, ir mes neturėjome pinigų, o tėvas daug metų sirgo vėžiu, kol galiausiai mirė. Ir tai, kad nelabai drausmingai elgdavausi mokykloje.

– Ta mergaitė, kuri sulaužė tavo pieštukus?

– Tai juokinga.

– Suprantu tai kaip patvirtinimą.

– Buvo viena mergaitė, kuri taip pasielgė. Tokia neklaužada. Nebeprisimenu jos vardo.

– Ar vienuolė trenkė tau antausį?

– Nes mačiau, kaip ji tai padarė, o buvau apkaltinta aš, ne ji, ir viena iš seserų nubaudė mane. Buvo šitaip. O ne jaudinanti scena vonios kambaryje. Absurdiška net kalbėti apie visa tai.

– Maniau, jog žinau visus tavo pasakojimus. Nesijaučiu labai gerai, kad nežinau ir turiu apie tai perskaityti internete. Absurdiška ar ne, bet tokios detalės, kaip šios, greitai visur pasklis, galbūt jau ir pasklido. Negali to išvengti, net per CNN, kur turi draugų. Kai būsi eteryje, kas nors paklaus tavęs. Manau, jog turėsi su tuo susitaikyti. Spėju, kad abu turėsime.

Ji susimąstė apie tokią padėtį ir kad turės prie jos priprasti. Pagalvojo apie Mariną.

– Štai apie ką kalbėjo Liusė, kai tau prieš tai skambino, – tarė Skarpeta. – Ji tau sakė kažką apie jį.

Bentonas nieko nepasakė. Ir tai buvo jo atsakymas. Taip, Liusė kalbėjo apie Mariną.

– Ką tu norėjai apie jį pasakyti, kai minėjai, jog neturi į ką kreiptis? Ar tada kalbėjai apie kažką kita? Nieko neslėpk nuo manęs. Tik ne dabar.

– Ką jis padarė. Prisidirbo ir paspruko. Taip apie jį galvoja Liusė, – atsakė Bentonas, ir Skarpeta suprato, apie ką jis vengė kalbėti. – Nes jis dingo, o aš turėjau iki pamėlynavimo aiškinti, kad kai kas nors mato, jog neturi kur dėtis, tai bando pasišalinti. Čia nieko naujo. Tu žinai tą istoriją. Ir pažįsti Liusę.

– Kokią istoriją? Niekada nežinojau jokių istorijų. Jis dingo, bet niekada netikėjau, kad nusižudė. Tai nepanašu į Mariną. Jis niekada nebuvo įžūlus ar kvailas, o labiausiai bijo patekti į pragarą. Jis tiki, jog kažkur giliai, Žemės šerdyje, egzistuoja materialus pragaras, ir jeigu nusižudys, tai degs ugnyje visą amžinybę. Kažkada būdamas girtas man tai prisipažino. Jam pragaras buvo beveik visas pasaulis, nes pats save juo gąsdino.

Bentono žvilgsnis buvo neapsakomai liūdnas.

– Nežinau, apie kokią istoriją kalbi, ir netikiu tavimi, – pakartojo ji. – Kažkas dar atsitiko.

Jie žiūrėjo vienas kitam į akis. Bentonas tarė:

– Jis čia. Jis buvo čia nuo praėjusios liepos. Tiksliau, nuo pirmojo liepos savaitgalio.

Jis papasakojo jai, kad Marinas dirbo Berger, kuri iš paskalų skilties sužinojo tikrąją Marino pabėgimo iš Čarlstono priežastį, tas bjaurias detales, kurių iš tikrųjų nežinojo, kai jį įdarbino. Dabar apie Mariną žino ir Liusė, nes Berger neseniai su ja susitiko ir papasakojo.

– Liusė dėl to ir skambino, – aiškino Bentonas. – Kadangi taip gerai tave pažįstu, manau, kad norėtum, jog nepaisydamas nieko padėčiau Marinui. Ir dar norėtum, kad gerbčiau jo norą gydytis ir iš pagrindų pradėti naują gyvenimą be tavo žinios.

– Turėjai jau seniai tai man papasakoti.

– Negalėjau niekam atskleisti jokių detalių apie jį. Ne daugiau, negu gali man papasakoti, ką tau sakė Oskaras. Gydytojo ir paciento konfidencialumas. Marinas paskambino man į Maklainą netrukus po to, kai dingo iš Čarlstono ir paprašė, kad padėčiau

jam susirasti gydymo centrą. Prašė, kad pasitarčiau su jo gydytoju, apžiūrėčiau, pagelbėčiau.

– O po to padėjai jam įsidarbinti pas Džeimę Berger? Ir tai taip pat paslaptis, ar ne? Ką tai turi bendro su gydytojo ir paciento konfidencialumu?

– Jis prašė, kad tau nepasakočiau.

Iš Bentono balso buvo galima spėti, jog jis pasielgė teisingai, tačiau jo žvilgsnis buvo ne toks tvirtas.

– Tai neturi nieko bendro nei su gydytojo ir paciento konfidencialumu, nei su tavo padorumu, – pasakė Skarpeta. – Pats supranti, kas čia yra. Tavo paaiškinimas visiškai neprotingas, nes galiausiai vis tiek būčiau sužinojusi, kad jis dirba pas Džeimę Berger. Būtent taip ir atsitiko.

Ji ėmė vartyti policijos ataskaitą, nes nenorėjo į jį žiūrėti. Ji pajuto kažką stovint už nugaros, dar tam žmogui nepradėjus kalbėti, ir atsigręžusi išsigando išvydusi Bentono kabineto tarpduryje stovintį vyrą.

Su savo apsmukusiais tarsi gatvės gaujos nario drabužiais, stambiomis auksinėmis grandinėmis, į smulkias kasytes supintais plaukais jis atrodė kaip ką tik pabėgęs iš kalėjimo.

– Kei, manau, dar nepažįsti detektyvo Moraleso, – pristatė Bentonas, nors ir nelabai draugiškai.

– Lažinuosi, kad neatsimenate, bet kartą jau buvome susitikę, – įžūliai įėjęs ir nužvelgęs ją tarė Moralesas.

– Atsiprašau, – ji norėjo pasakyti, kad neprisimena, ir nepaspaudė ištiestos jo rankos.

– Praėjusį savaitgalį. Morge, – mėgino priminti jis.

Jis turėjo kažkokio išmušančio iš vėžių gyvumo, kuris ją erzino ir vertė jaustis nepatogiai; Skarpeta įsivaizdavo: kad ir ką jis darytų, apgalvodavo tai greitai ir veikdavo paskubomis, o prigimtis vertė jį vadovauti viskam, ko tik griebdavosi.

– Už keleto stalų nuo jūsiškio, kur buvote labai užsiėmusi apžiūrinėdama tą vaikiną, kuris buvo rastas Rytų upėje išmestas į krantą prie Vord Ailendo? – tarė jis. – Sakyčiau, kad manęs neprisimenate. Buvo neaišku, ar jis pavargo nuo gyvenimo ir nušoko nuo pėsčiųjų tilto, ar kažkas paspartino jo kelionę į Anapilį, ar gal ištikus širdies priepuoliui jis nukrito nuo krantinės. Viena iš Įkyruolės Lester bylų. Paaiškėjo, kad jai nepavyko sujungti visų taškų: nepažino išdavikiškos į papartį panašios žymės ant jo liemens, kuri buvo – atspėkite kas? Žaibo iškrovos ženklas, o tai Lester atmetė, nes nerado jokių apdegimo požymių ant jo kojinių, batų galų ar panašaus mėšlo. Jūs pasinaudojote kompasu, kad parodytumėte, jog jo diržo sagtis buvo įmagnetinta, o tai būdinga tokiems atvejams, ar ne? Šiaip ar taip, neprisimintumėte manęs. Buvote tai čia, tai ten, išiminėjote kulkas, kurias reikėjo atiduoti į laboratoriją.

Iš užpakalinės savo laisvų apsmukusių džinsų kišenės jis ištraukė įkalčių blanką, išlankstė ir pradėjo pildyti, užsikvempęs ant stalo, taip arti Skarpetos, kad rašydamas alkūne lengvai paliesdavo jos petį, priversdamas ją patraukti savo kėdę. Jis ištiesė jai blanką ir rašiklį, ji baigė pildyti ir pasirašė. Tada Moralesas paėmė Oskaro Beino įkalčius ir išėjo.

– Ką ir bekalbėti, – pastebėjo Bentonas, – Berger labai jau apkrovusi jį darbais.

– Ar jis iš jos komandos?

– Ne, nors galbūt tai būtų į naudą. Tuomet Berger galėtų jį kontroliuoti, kad ir nedaug, – tarė Bentonas. – Jo visur pilna. Kad ir kokia skandalinga byla būtų, jis įsigudrina ją išaiškinti. Taip, kaip tuo žaibo aukos atveju, apie kurį jis užsiminė. Tarp kita ko, Moralesas tikriausiai neatleis tau, kad jo neprisiminei, todėl tą pakartojo net tris kartus.

13

Atsilošęs dirbtinės odos krėsle Bentonas tylėdamas stebėjo Skarpetą, kitoje nedidelio raižyto stalelio pusėje skaitančią dokumentą.

Jam patiko tiesi jos nosis, griežtos žandikaulių ir skruostikaulių linijos, atsargūs, bet grakštūs judesiai, kai atlikdavo net menkiausius veiksmus, tokius kaip puslapio atvertimas. Kiek jis atsimena, ji visai nepasikeitė nuo to laiko, kai jie susitiko pirmą kartą: tuomet Kei pasirodė konferencijų kambario tarpduryje, – išsidraikiusiais šviesiais plaukais, nepasidažiusi, į ilgo laboratorinio chalato kišenes prisigrūdusi pieštukų, servetėlių, rausvų lapelių su telefonų numeriais, kuriais paskambinti ji neturėjo laiko, bet kažkaip privalėjo jo rasti.

Bentonas iš karto pastebėjo, kad, nepaisant tvirtumo ir rimtumo, ji buvo švelni ir susimąsčiusi. Matė tai jos akyse per pirmąjį susitikimą, matė ir dabar, – net jei ir buvo labai susirūpinusi, net jeigu jis ir vėl buvo ją įskaudinęs. Bentonas nepajėgė įsivaizduoti, kad gali jos netekti, ir pajuto, kaip aštriai persmelkė neapykanta – neapykanta Marinui. Tai, į ką Bentonas buvo įsipainiojęs visą savo brandų gyvenimą, dabar buvo jo paties namuose. Marinas įleido priešą vidun, ir Bentonas nežinojo, kaip jį išvaryti.

– Kada policija atvyko į įvykio vietą? Ir ko spoksai į mane? – nepakeldama į jį akių paklausė Skarpeta.

– Maždaug penkiolika po šešių. Aš viską supainiojau. Prašau, nebūk su manimi tokia atšiauri.

– Kaip buvo pranešta? – Ji pervertė puslapį.

– Devyni vienas vienas. Jis tvirtina, kad rado Terės kūną apie penkias, tačiau neskambino devyni vienas vienas iki šešių. Jeigu tiksliai, tai devynios minutės po šešių. Policija atvyko po keleto minučių. Maždaug po penkių.

Kadangi Skarpeta nieko neatsakė, Bentonas paėmė sąvaržėlę ir pradėjo ją lankstinėti. Jis nebuvo linkęs nekantrauti.

– Jie rado lauko duris užrakintas, – tęsė jis. – Tame name yra dar trys butai, bet nieko nebuvo namuose, o durininko ten nėra. Policija negalėjo įeiti į pastatą, tačiau Terės butas apatiniame aukšte, tad jie apėjo namą iš kitos pusės, kad pažiūrėtų pro langus, ir pro tarpą tarp užuolaidų pamatė vonios kambaryje Oskarą, supantį moters kūną. Ji buvo apklota mėlynu rankšluosčiu. Jis isteriškai rėkė, laikydamas ją ir glamonėdamas. Farai barbeno į stiklą, kol jis pastebėjo ir įleido juos.

Bentonas kalbėjo banguotais sakiniais, jo mintys darėsi vangios ir pakrikusios, tikriausiai dėl to, kad buvo labai įsitempęs. Jis tebelankstė sąvaržėlę. Stebėjo ją.

Kiek patylėjusi Kei pažvelgė į jį ir pasakė:

– Tada kas? Ar jis kalbėjo su policija?

Ji lygina užrašus, pamanė jis. *Nori palyginti tai, ką žinau aš, su tuo, ką jai sakė Oskaras. Ji šalta ir bejausmė, nes neketina man atleisti*, mąstė jis.

– Atleisk. Prašau, nepyk ant manęs, – ištarė Bentonas.

Kei atlaikė jo žvilgsnį ir tarė:

– Man įdomu, kodėl ji tevilkėjo liemenėlę ir chalatą. Jei už durų būtų buvęs nepažįstamas žmogus, argi atidarytų šitaip atrodydama?

– Dabar mes nieko neišmąstysime. – Bentonas turėjo galvoje jų santykius, o ne bylą. – Gal padėtume tai ant lentynos?

Tokiomis frazėmis jie persimesdavo, kai asmeniniai reikalai užklupdavo ne vietoje ir ne laiku. Jos delsiantis žvilgsnis ir akyse atsiradę tamsesni mėlyni šešėliai sakė jam, kad taip ir padarys. Ji dabar pat padės bylą į lentyną, nes myli jį, net jei jis to ir nenusipelnė.

– Geras klausimas. Kodėl ji buvo taip išsirengusi, kai atidarė duris, – pasakė jis. – Turiu keletą pastebėjimų, jeigu jau apie tai prakalbome.

– Ką tiksliai Oskaras veikė, kai policija jau buvo viduje? – paklausė ji.

– Jis raudojo, klykė, puolė ant kelių. Taip veržėsi atgal į vonios kambarį, kad du pareigūnai turėjo jį laikyti, bandydami prakalbinti. Sakė, kad nupjovė lanksčius antrankius. Jis buvo rastas sėdintis ant grindų vonios kambaryje, šalia gulėjo žirklės, kurias sakė ištraukęs iš peilių dėžutės virtuvėje.

– Ar įvykio vietoje jis taip ir sakė – lankstūs antrankiai? Ar taip juos pavadino policija? Iš kur atsirado tas pavadinimas – „lankstūs antrankiai“? Svarbu žinoti, kas pirmas taip pasakė.

– Nežinau.

– Na, gal kas nors žino.

Bentonas sulankstė sąvaržėlę į aštuoniakampę figūrą, – kad ir ką juodu dėtų į lentyną, viskas krinta nuo jos. Jie juk kalbasi, bet tas kalbėjimas nesutvirtina sulaužyto pasitikėjimo lygiai taip pat, kaip nesutvirtintų sulaužytų kaulų. Vis daugiau ir daugiau melo. Neišvengiamas Bentono gyvenimo pagrindas buvo melas, – visada iš gerų paskatų ar profesiškai ir juridiškai būtinas, – dėl kurio, tiesą sakant, Marinas tapo grėsme. Kei ir Marino santykiai niekada nebuvo grįsti melu. Kai jis ją užpuolė, neparodė nepagarbos ar neapykantos, neketino jos pažeminti. Marinas norėjo pasiimti tai, ko ji nenorėjo duoti: tiktai taip jis galėjo pasielgti – nužudyti aklą meilę, be kurios negalėjo tverti. Ir ta jo išdavystė buvo vienas doriausių dalykų, kuriuos kada nors buvo padaręs.

– Mes nežinome, kas atsitiko su tuo laidu, kuriuo ji buvo pasmaugta, – tarė Bentonas. – Atrodo, kad jai mirus žudikas nuėmė jį nuo kaklo ir išsinešė. Policija įtaria, jog buvo kita smaugimo priemonė.

– Kokie argumentai?

– Būtų keista į nusikaltimo vietą atsinešti du skirtingus laidus, – atsakė Bentonas.

Jis lankstė ištiesintą sąvaržėlę į vieną ir į kitą pusę, kol ji perlūžo.

– Ir, aišku, manoma, kad žudikas išsinešė tą laidą –.ar laidus. Tai ne toks laidas, kokių kiekvienas turi namuose.

– Kodėl jis tą laidą nuo Terės kaklo nuėmė ir išsinešė, o dėl to, kuriuo surišti jos riešai, nesijaudino? Jeigu taip iš tikrųjų buvo, – klausė ji.

– Mes nežinome, kas to žmogaus galvoje. Nežinome, nė kokios buvo aplinkybės. Manau, labai nenustebsi, kad, policijos manymu, tai padarė Oskaras.

– Kuo jie remiasi?

– Arba žudikas turėjo raktą, arba Terė turėjo jį įleisti, o, kaip tu pastebėjai, ji vilkėjo tik chalatą, daugiau nieko. Taigi pakalbėkime apie tai. Kodėl ji taip patogiai ir pasitikinčiai jautėsi? Iš kur žinojo, kas skambina į lauko duris? Nėra jokios kameros, jokio vidaus telefono. Išvada, mano nuomone, tokia, kad ji kažko laukė. Atrakino lauko duris sutemus, kai visas namas buvo tuščias, po to atrakino buto duris. Arba kažkas kitas tai padarė. Smurtaujantys nusikaltėliai mėgsta šventes. Labai simboliška, ir nieko aplink nėra. Jeigu ją nužudė Oskaras, tai praėjusią naktį buvo idealu tai padaryti ir apsimesti, jog tai kažkas kitas.

– Turbūt norėjai pasakyti, jog policija mano, kad taip atsitiko.

Ji ir vėl bando palyginti, pamanė Bentonas. *Ką ji žino?*

– Jiems tai atrodo labiausiai tikėtina, – atsakė jis.

– Kai atvyko policija, butas buvo užrakintas ar atrakintas?

– Užrakintas. Įėjęs į vidų Oskaras kažkodėl užrakino buto duris. Šiek tiek keista, kad paskambinęs 911 nepaliko namo durų pravertų ar bent atrakintų. Ir neatrakino buto durų. Neįsivaizduoju, kaip, jo manymu, galėjo įeiti policija.

– Nematau čia visiškai nieko keisto. Nesvarbu, ką jis padarė, ar ko nepadarė, greičiausiai jis bijojo.

– Ko?

– Jeigu Oskaras nenužudė Terės, tikriausiai bijojo, kad žudikas gali sugrįžti.

– Kaip žudikas galėjo vėl patekti į namo vidų? Jeigu neturėjo rakto?

– Žmonės ne visada galvoja apie kiekvieną detalę, kai būna išsigandę. Kai bijai, iš karto puoli rakinti durų.

Ji tikrina Oskaro pasakojimą. Jis turbūt pasakė, jog užrakino Terės buto duris todėl, kad buvo išsigandęs.

– Ką jis pasakė paskambinęs 911? – pasiteiravo Skarpeta.

– Leisiu tau pačiai pasiklausyti, – tarė Bentonas.

Kompaktinis diskas jau buvo jo kompiuteryje, jis atidarė garso failą ir pagarsino:

911 OPERATORIUS: „Devyni vienas vienas, kas atsitiko?"

OSKARAS (isteriškai): „Taip! Policija!.. Mano mergina!.."

911 OPERATORIUS: „Kas atsitiko, sere?"

OSKARAS (beveik negirdimai): „Mano mergina... kai įėjau į!.."

911 OPERATORIUS: „Sere, kas yra?"

OSKARAS (rėkte): „Ji negyva! Ji negyva! Kažkas ją nužudė! Kažkas ją pasmaugė!"

911 OPERATORIUS: „Ji buvo pasmaugta?"

OSKARAS: „Taip!"

911 OPERATORIUS: „Gal žinote, ar tas žmogus, kuris ją pasmaugė, dar tebėra namuose?"

OSKARAS (verkdamas, vos girdimai): „Ne... Ji nebegyva!.."

911 OPERATORIUS: „Mūsų ekipažas jau pakeliui. Tik likite ten, kur esate, gerai?"

OSKARAS (verkdamas, nesuprantamai): „Jie..."

911 OPERATORIUS: „Jie? Ar su jumis kas nors yra?"

OSKARAS (negirdimai): „Ne..."

911 OPERATORIUS: „Nepadėkite ragelio. Policija jau beveik ten. Kas atsitiko?"

OSKARAS (nesuprantamai): „Aš atėjau čia, o ji buvo ant grindų..."

Bentonas uždarė failą ir tarė:

– Tada jis padėjo ragelį ir nebepakėlė, kai operatorius bandė jam prisiskambinti. Jeigu būtų tebekalbėjęs, policijai būtų buvę daug lengviau patekti į butą. Užuot vaikščiojus aplink namą ir barbenus į langus.

– Jo balsas buvo tikrai išsigandęs ir isteriškas, – tarė Skarpeta.

– Panašiai kaip ir Lailas Menendesas*, kai paskambino 911 ir pranešė, kad tėvai nužudyti. O niekam ne paslaptis, kaip ta istorija pasibaigė.

– Tai todėl, kad broliai Menendesai... – pradėjo ji.

– Žinau. Žinau, kad tai nereiškia, jog Oskaras nužudė Terę Bridžes. Bet mes nežinome, ar jis nenužudė, – nutraukė Bentonas.

– O kaip paaiškintum, kodėl jis sakė „jie"? Tarsi norėdamas pasakyti, jog ją nužudė daugiau negu vienas žmogus? – paklausė Skarpeta.

– Akivaizdu, jog tai jo paranoja, – aiškino Bentonas, – kurią, esu įsitikinęs, jis tikrai turi. Tačiau policijos požiūriu tai jam ne į naudą. Paranojiški žmonės žudo dėl savo paranojiškų haliucinacijų.

– Ir tu taip iš tikrųjų manai? – tarė Skarpeta. – Kad tai buitinė žmogžudystė?

Ji tuo netiki, pamanė Bentonas. *Ji mano, kad tai kažkas kita. Ką jai pasakė Oskaras?*

Jis atsakė:

– Galiu suprasti, kodėl policija taip mano. Tačiau norėčiau nors kokių tikrų įrodymų.

– Ką dar tiksliai žinome?

– Ką jis sakė.

– Nusikaltimo vietoje ar tada, kai sėdėjo to detektyvo, Moraleso, automobilyje?

* Lyle Menendez – vienas iš dviejų brolių, 1989 m. nužudžiusių savo tėvus Beverli Hilse, Kalifornijoje, ir įkalintų iki gyvos galvos.

– Oskaras su juo nebendravo iš karto, kai tik išėjo iš buto, – tarė Bentonas.

Jis išmetė sąvaržėlės likučius į šiukšlių dėžę, ir jie skambtelėjo atsitrenkę į pliką metalą.

– Nuo tada, – tęsė Bentonas, – viskas, ko jis norėjo, tai patekti į Belevju. Sakė, jog nekalbės, kol nesusitiks su manimi. Po to pareikalavo, kad tu čia atvyktum. Ir štai mes čia.

Jis ėmėsi kitos sąvaržėlės. Skarpeta stebėjo, kaip jis ją lanksto.

– Ką Oskaras sakė policijai, kai dar tebebuvo bute? – klausė ji.

– Sakė, jog kai atvyko prie namo, nedegė jokios šviesos. Oskaras atrakino lauko duris. Tada paskambino į Terės buto duris, jos atsidarė, ir jį užpuolė įsibrovėlis, kuris greitai pabėgo. Oskaras užrakino duris, uždegė šviesas, apsižvalgė ir vonios kambaryje rado Terės kūną. Sakė, jog aplink jos kaklą nebuvo jokio laido, bet buvo matyti rausva žymė.

– Žinojo, kad ji negyva, tačiau neskubėjo kviesti policijos. Nes? Dėl kokios priežasties, tavo manymu? – paklausė Skarpeta.

– Jis prarado laiko nuovoką. Buvo tarsi nesavas. Kas žino, kaip buvo iš tikrųjų? Tačiau nėra jokio preteksto jį sulaikyti. Tai nereiškia, jog farai nebuvo daugiau nei laimingi patenkindami jo prašymą ir uždarydami jį. Nieko nekeičia tai, kad jis yra silpnas neūžauga, didesnę savo gyvenimo dalį praleidžiantis kibernetinėje erdvėje.

– Žinai jo profesiją. O ką dar?

– Žinome apie jį viską, išskyrus tai, ko jis mums nesako. O kaip tu? – Bentonas laužė sąvaržėlę. – Turi kokių minčių?

– Galiu kalbėti tik teoriškai.

Jis tylėjo, leisdamas Skarpetai prabilti.

– Turėjau daugybę bylų, kuriose policija nebuvo iškviečiama tuojau pat, – kalbėjo ji. – Kai žudikui reikėdavo pakeisti nusikaltimo vietą, kad viskas atrodytų kitaip. Arba kai radęs kūną žmogus, kad ir kas jis būtų, stengdavosi nuslėpti, kaip buvo iš tikrųjų.

Susijaudinimas, gėda, savo gyvybės apdraudimas. Pavyzdžiui, asfiksiofilija, – seksualinis smaugimas, kuris baigiasi tragiškai, ir žmogus miršta nuo uždusimo. Dažniausiai atsitiktinis. Įeina motina ir mato, kad jos sūnus juodais odiniais drabužiais, su kauke, grandinėmis, speneliuose gnybtukai. Galbūt perrengtas. Jis kabo ant gegnių, visur pilna pornografijos. Ji nenori, kad visi prisimintų jos sūnų tokį, ir nekviečia pagalbos, kol atsikrato įkalčių.

– O kita teorija?

– Žmogus jaučiasi toks apleistas, toks nusivylęs, praradęs savo mylimąją, kad būna kartu su mirusiosios kūnu, glamonėja jį, laiko apkabinęs, apkloja, jeigu kūnas nuogas, praranda savitvardą. Daro viską, kad ji vėl būtų, kokia buvo, tarsi tai kažkaip padėtų ją atgaivinti.

– Labai panašiai, kaip darė ir Oskaras, ar ne, – pastebėjo Bentonas.

– Vienoje mano byloje vyras rado žmoną mirusią lovoje, nuo perdozavimo. Jis atsigulė šalia, apkabino ją, o policijos nekvietė tol, kol stingulys apėmė visą kūną, ir ji atšalo.

Bentonas ilgai žiūrėjo į Skarpetą ir galiausiai tarė:

– Buitinėse bylose žmogų ima graužti sąžinė. Vyras nužudo žmoną. Vaikas užmuša motiną. Staiga užplūdęs gailestis, sielvartas, baimė. Policijos nekviečia tuoj pat. Apkabina kūną, glosto jį, kalba su juo, verkia. Tarsi kažką labai brangaus, kas sulūžo ir nebegali būti pataisyta. Kas visiems laikams pasikeitė, amžiams išėjo.

– Toks elgesys būdingesnis impulsyviems nusikaltimams, – tarė Skarpeta. – O ne tiems, kurie būna apgalvoti. Šioje byloje žudikas neatrodo impulsyvus. Kai nusikaltėlis atsineša savo ginklą, savo įrankius, tokius kaip tampri juosta ar lankstus laidas, tai jau iš anksto apgalvota.

Bentonas sulankstyta sąvaržėle netyčia įsidūrė piršto galiuką ir stebėjo, kaip iš jo ima sunktis kraujas. Nulaižė jį.

Skarpeta tarė:

– Neturiu lagaminėlyje jokių pirmosios pagalbos priemonių, nors, manau, nelabai smarkiai susižeidei. Turėtume nuplauti, susirasti pleistro...

– Kei, nenoriu, kad įklimptum į visa tai.

– Būtent tu ir įklampinai mane. Ar bent jau leidai įklimpti. – Ji žiūrėjo į jo pirštą. – Būtų gerai, jei leistum jam kraujuoti kiek tik įmanoma daugiau. Man nepatinka durtinės žaizdos. Jos blogesnės už pjautines.

– Neketinau tavęs įklampinti, tik neturėjau pasirinkimo.

Jis norėjo sakyti, kad negalėjo leisti jai rinktis, tačiau tai būtų buvęs dar vienas melas. Ji ištiesė per stalą ir padavė jam keletą popierinių nosinių.

– Nekenčiu to, – pasakė jis. – Visada negaliu pakęsti, kai esi mano pasaulyje, o ne savo. Negyvas kūnas neprisiriša prie tavęs, nieko tau nejaučia. Negalima bendrauti su mirusiais. Mes ne kokie robotai. Vaikinas kankinasi dėl kažkieno mirties, o aš sėdžiu priešais jį kitoje stalo pusėje. Jis žmogus, žmogiška būtybė. Jis mano pacientas. Mano, kad esu jo draugas, kol išgirsta, kaip teisme paliudiju, jog jis suprato skirtumą tarp gėrio ir blogio. Jis praleidžia kalėjime likusią savo gyvenimo dalį arba, priklauso nuo to, koks buvo nuosprendis, baigia gyvenimą kilpoje. Nesvarbu, ką galvoju ar kuo tikiu. Aš tik dirbu savo darbą. Darau tai, kas įstatymo požiūriu yra teisinga. Nors ir žinau, kad tai niekada nesuteiks man ramybės.

– Mes nežinome, ką reiškia turėti ramybę, – pritarė Skarpeta.

Bentonas suspaudė pirštą, ir servetėlė tapo ryškiai raudona. Jis pažvelgė į Kei kitoje stalo pusėje, į jos tiesius pečius, stiprias įgudusias rankas, mielą kūno liniją po kostiumėliu, ir pajuto, jog trokšta jos. Jį apėmė geismas, nors nuo kalėjimo juos skyrė tik vienos durys, o kai tik atsidurdavo namuose visai vieni, vargiai ją paliesdavo. Kas jam pasidarė? Tarsi būtų patekęs į avariją, po kurios buvo neteisingai susiūtos jo kūno dalys.

Jis tarė:

– Turėtum grįžti į Masačusetsą, Kei. Jeigu Oskaras bus apkaltintas ir tave pašauks į teismą, po jo važiuok atgal, ir baigsime visa tai.

– Nesiruošiu bėgti nuo Marino, – atsakė ji. – Neketinu jo vengti.

– Ne apie tai kalbu. – Tačiau Bentonas kalbėjo būtent apie tai. – Nerimauju dėl Oskaro Beino. Jis galėtų išeiti iš Belevju tiesiog dabar. Norėčiau, kad būtum kiek tik įmanoma toliau nuo jo.

– Tu tik nori, kad būčiau kiek tik įmanoma toliau nuo Marino.

– Nesuprantu, kodėl norėtum būti netoli jo. – Bentono jausmai atvėso, balsas tapo šiurkštesnis.

– Nesakiau, kad norėčiau. Sakiau, jog neketinu nuo viso to bėgti. Nesu iš tų, kurie sprunka lyg bailiai. Kaip jis.

– Tikiuosi, kad mano vaidmuo čia pasibaigs po kelių dienų, – tarė Bentonas. – Paskui viskas paklius į Niujorko policijos departamento rankas. Dievas žino, aš jau pakeliui atgal į Maklainą. Mano mokslinis darbas tik įpusėtas, nors nebesu toks tikras, kad jį spausdinsiu žurnale. Tu neprivalai konsultuoti tame prakeiktame morge. Kodėl turėtum vėl gelbėti daktarę Lester nuo gaisro?

– Iš tikrųjų tu nori ne to. Kad nebūčiau dėmesio centre? Kad išeičiau iš darbo po to, kai Berger paprašė manęs padėti? Paskutinis traukinys išvyksta devintą valandą. Niekada to nepadaryčiau. Tu tai žinai. Tai kodėl taip kalbi?

– Liusė galėtų tave parskraidinti savo sraigtasparniu.

– Namuose sninga. Matomumas tikriausiai tik kokios dvi pėdos.

Skarpeta žvelgė į Bentono veidą, ir jam buvo sunku paslėpti nuo jos akių savo jausmus, nes troško jos. Norėjo jos dabar, savo kabinete, ir jeigu ji suprastų, ką jis jaučia, atstumtų jį. Pamanytų, kad jis per daug metų praleido paniręs į įvairiausių rūšių iškrypimus ir galiausiai pats jais užsikrėtė.

– Vis pamirštu, kad čia kitoks oras, – pasiteisino jis.

– Aš niekur nesiruošiu vykti.

– Atrodo, tarsi vyktum. Tu taip apsikrovusi, lyg būtum kažkur išsiruošusi.

Skarpetos daiktai stovėjo prie durų.

– Maistas, – tarė ji. – Visa tai, ko reikia, jei šįvakar pakviestum mane romantiškos vakarienės. Jei mes kada nors pasieksime namus.

Juodu pažvelgė vienas kitam į akis. Ji ką tik paklausė jo, ko norėjo paklausti seniau, bet nedrįso. Bentonas jai atsakė:

– Mano jausmai tau nepasikeitė. Kad būtum žinojusi, kaip kartais jausdavausi. Tik nesakiau tau.

– Galbūt reikėtų pradėti sakyti.

– Dabar sakau.

Jis norėjo jos tiesiog dabar, – ji tai jautė ir nesitraukė. Gal Skarpeta jautėsi taip pat. Bentonui buvo taip paprasta pamiršti, jog būta priežasties tokiai nepriekaištingai jos išvaizdai, jog visas mokslas tebuvo saitas, kurį ji užmetė ant kaklo laukiniam padarui, kad galėtų su juo vaikščioti, suprasti jį ir valdyti. Tai, kaip ji pasirinko atskleisti save, negalėjo būti atviriau, paprasčiau ar galingiau, ir niekas jos nešokiruodavo.

– Manau, labai svarbi bylos detalė yra tai, kad Terė Bridžes buvo nužudyta vonios kambaryje, – teigė Skarpeta. – Kodėl mes tokie įsitikinę, jog taip ir buvo?

– Policija nerado jokių įkalčių, rodančių, jog ją nužudė kurioje nors kitoje namo vietoje. Niekas nerodo, kad po mirties jos kūnas buvo nuneštas į vonios kambarį. O koks maistas?

– Tai, ką mes turėjome valgyti praėjusį vakarą. Ką nori pasakyti tuo, kad nėra jokių kūno pernešimo įrodymų? Kas galėtų taip manyti?

– Tik žinau, ką Moralesas sakė, – nėra jokių įrodymų.

– Panašu, kad šioje byloje ir neturėtų jų būti, – tarė Skarpeta. – Net jeigu ji būtų mirusi mažiau nei prieš dvi valandas, jos kūnas

niekam nieko nebepasakytų. Sustingimas paprastai trunka kokias šešias valandas, kol apima visą kūną. Ar ji buvo šilta?

– Oskaras sakė, jog kai rado Terę, jautė pulsą. Ji buvo šilta.

– Tada jeigu Oskaras jos nenužudė, tas kitas žmogus turėjo išeiti iš buto visai prieš pat jam ateinant ir randant ją negyvą. Tik atsitiktinumo ir sėkmės dėka žudikas nebuvo užkluptas. Jis ką tik buvo išėjęs, o Oskaras vos jo neužtiko. Manau, žudikas ir Oskaras nėra tas pats asmuo.

– Jeigu žudikas ne jis, – kalbėjo Bentonas, – turėtų būti keista, kad kas nors kitas galėjo žinoti, jog Terė bus namie Naujųjų metų išvakarėse. Nebent tai atsitiktinumas. Kai visame name buvo tamsu, jos bute degė šviesos, o šiuo metų laiku dauguma žmonių namuose palieka šviesas degti visą dieną, ar bent nuo ketvirtos valandos, kai ima leistis saulė. Kyla klausimas, ar ji nebuvo aplinkybių auka.

– O kaip dėl alibi? Gal žinai, ar Oskaras turi alibi?

– O tu nežinai, ar jis jį turi?

Skarpeta stebėjo, kaip jis išspaudžia iš piršto kiek įmanydamas daugiau kraujo.

– Bandau prisiminti, kada paskutinį kartą buvai užsikrėtęs stablige, – pratarė ji.

14

Nebūtų labai sunku suieškoti Niujorko policijos departamento Svarbiausių amžiaus nusikaltimų centrą ir rasti tas dvi bylas, kurias minėjo Moralesas. Kiek ilgiau užtruktų gauti atsiliepimus tų detektyvų, kurie dirbo su jomis.

Šeštą valandą dvidešimt minučių, kai Marinas savo bute jau buvo benusivelkąs paltą, suskambo telefonas. Moteris prisistatė

esanti Bakardi, kaip tas romas, kurį jis gerdavo sumaišytą su „Dr. Pepper“. Jis perskambino jai, pateikė trumpą Terės Bridžes bylos apžvalgą ir paklausė, ar ji yra girdėjusi apie Oskarą Beiną, arba gal kas nors, atitinkantis jo aprašymą, buvo pastebėtas netoliese, kai 2003 metų vasarą Baltimorėje buvo įvykdyta žmogžudystė.

– Prieš mums kartu išskubant į didžiąją kažkokio žmogaus medžioklę, – tarė Bakardi, – norėčiau žinoti, kodėl manai, kad tos bylos susijusios?

– Pradėkime nuo to, kad tai ne mano mintis. Taip mano kitas detektyvas, vardu Moralesas, jis tai aptiko per mūsų kompiuterių sistemą. Neteko tokio girdėti?

– Nesu dėl to tikra. Šitaip nepagerinsi savo reputacijos. Ir turbūt nė velnio nerasi.

– Gal ir nieko, – pritarė Marinas. – Mūsų *modus operandi* panašūs. Tie patys dalykai toje Greničo byloje, kurią, manau, puikiai žinai.

– Akis pražiūrėjau su ja dirbdama. Ji sužlugdė mano santuoką. Jis mirė nuo vėžio pernai. Ne mano buvęs vyras, o tas Greničo tardytojas. Iš kur esi? Kalbi kaip koks džersietis.

– Deja, taip. Užjaučiu dėl to Greničo tardytojo. Koks vėžys?

– Kepenų.

– Jeigu aš gaučiau vėžį, tai irgi būtų kepenų.

– Vieną dieną žmogus yra, kitą jau nebėr. Kaip mano buvusysis ir dar pora vaikinų.

Marinui pasidarė įdomu, kiek jai metų ir ar numano, kad jis žino, jog ji neištekėjusi.

– Toje mūsų Terės Bridžes byloje, – tarė jis, – ant kairiosios kulkšnies ji mūvėjo auksinę apykoję. Ploną auksinę grandinėlę. Mačiau ją nuotraukose. Paties kūno iš tikrųjų nesu matęs. Nebuvau nuėjęs į nusikaltimo vietą ar lavoninę.

– Tikro aukso?

– Kaip minėjau, mačiau tik fotografijas, tačiau ataskaitoje sakoma, jog dešimties karatų. Tikriausiai susegama. Nežinau nė kaip dar aiškiau apibūdinti.

– Branguti, galėsiu pasakyti tik tada, kai ją pamatysiu. Papasakosiu tau viską, ką tik nori žinoti apie papuošalus. Tikras, suklastotas, geras, blogas, brangus, pigus. Be to, mėgstu daiktus, kurių neįstengiu įpirkti, ir geriau jau neturėti nieko negu kokį šlamštą. Supranti, ką turiu omenyje?

Marino pigus italų dizaino paltas buvo nukainotas, pasiūtas Kinijoje. Jis jautė, jog jį sulijus liktų juodų nutekėjusių dažų žymės, kaip kokio aštuonkojo. Jis stengėsi prižiūrėti savo švarką ir kabindavo jį ant kėdės atlošo. Nusirišęs kaklaraištį negalėdavo sulaukti, kada galės įlįsti į džinsus, megztinį ir tą seną susiraukšlėjusį odinį „Harley“ švarką, kurį dėvėjo jau visą amžinybę ir atsisakė palikti sendaikčių turguje.

– Gal galėtum elektroniniu paštu atsiųsti Terės Bridžes kojos papuošalo nuotrauką? – paprašė Bakardi.

Jos balsas buvo melodingas ir linksmas, ji atrodė susidomėjusi tuo, ką daro, ir juo pačiu. Pokalbis su ja kažkaip pažadino Mariną – jau labai seniai buvo taip pasijutęs. Galbūt todėl, kad buvo pamiršęs, kaip gera, kai su tavimi bendrauja kaip su lygiu, arba, dar daugiau, – kaip su svarbesniu, su pagarba, kurios jis nusipelnė. Kas per keletą praėjusių metų pasikeitė, kad jis buvo priverstas taip blogai apie save manyti?

Čarlstone jo laukė nuotykis, ir tai buvo realu. Tai nebuvo susiję su ta liga, kuria susergama nuo gėrimo. Kai jis tai suprato, įsivėlė į didžiausius nesutarimus ir net bjaurų ginčą su savo gydytoja Nense. Tai įvyko tuojau po to, kai jo gydymo programa pasibaigė. Gydytoja pradėjo pokalbį sakydama, kad viskas, kas jo gyvenime buvo nenormalu, atsirado dėl alkoholizmo, o kai girtuokliai ir narkomanai sensta, visiškai pasikeičia jų požiūris į gyvenimą.

Ji net nubraižė jam schemą, kai jie buvo vieni koplyčioje tą saulėtą birželio popietę: visi langai buvo atidaryti, ir jis užuodė jūros kvapą, girdėjo, kaip klykia kirai, krisdami nuo Šiaurinio kranto uolų, prie kurių jis mėgdavo žvejoti ar važinėtis motociklu, arba, dar geriau, į kurias atrėmęs kojas gurkšnodavo, o ne kaltindavo alkoholį sugadinus jam gyvenimą. Nensė Marinui juodu ant balto pavaizdavo, kaip po to, kai jis, būdamas dvylikos metų „susidraugavo" su alumi, jo gyvenimas ėmė ristis žemyn, nuolat lydimas traumų, kurias ji vertino griežtai ir priklijavo joms etiketes:

Peštynės
Apgailėtinas perfekcionizmas mokykloje
Vienišumas
Seksualinis nepastov.
Trūkinėj. santykiai
Rizika/boksas/ginklai/policija/motociklas/

Nensė braižė tuos sumautus jo gyvenimo momentus kokią valandą, vartodama sutrumpinimus, kuriuos reikėjo šifruoti. Svarbiausios jos nurodytos problemos buvo tos, kurios prasidėjo nuo jo pirmojo alaus, kai jis įžengė į piktą, pavojingą agresijos, seksualinio nepastovumo, nutrūkstančių draugysčių, skyrybų ir smurto kelią; kuo senyn ėjo, tuo arčiau viena kitos buvo išsidėsčiusios jo traumos, nes tokia buvo Ligos esmė. Liga pakeičia tave, ir su amžiumi tu vis sunkiau gali jai atsispirti, ar kažkas panašaus.

Paskui ji pasirašė tą schemą, pažymėjo datą, prie savo vardo net nupiešė šypsantį veidą, ir padavė tą prakeiktą daiktą jam, net penkis lapus, o jis tepasakė: *Ką, tavo manymu, turėčiau dabar daryti? Pasikabinti tai ant savo suknisto šaldytuvo?*

Marinas pakilo nuo kėdės, priėjo prie lango ir pažvelgė į besidaužančias į juodą granitą vandenyno bangas, aukštai tykštančius jų purslus ir klykiančius kirus, tarsi banginiai bei kirai būtų susirinkę ir siautėję tiesiai priešais tam, kad išmuštų jį iš vėžių.

Ar supranti, ką dabar padarei? Jam už nugaros tarė Nensė, sėdėdama savo kėdėje, o jis tuo tarpu žiūrėjo į pačią gražiausią, kokią tik buvo matęs, dieną, stebėdamasis, kodėl nebuvo išėjęs į lauką vidudienį. *Tu ką tik nustūmei mane į šalį, Pitai. Tai kalba alkoholis.*

Velniop visa tai, atsakė jis. *Jau visą prakeiktą mėnesį negėriau nė suknisto lašo. Tai aš kalbu.*

Dabar, kai kalbėjosi su moterimi, kurios niekada nebuvo matęs ir kurios vardas jį pralinksmino, suprato, kad jis nieko blogo nepadarė tol, kol buvo tikras faras. Kai galiausiai išėjo iš Ričmondo policijos departamento ir pradėjo dirbti privačiu detektyvu pas Liusę, o po to žmogžudysčių detektyvu pas Skarpetą, prarado savo galią bei savigarbą. Jis neturėjo teisės nieko suimti. Jis net negalėjo išrašyti baudos kvito kokiam nors suknistam automobiliui ar jo nutempti. Viskas, ką jis galėjo padaryti, tai savo jėgomis prasiskinti kelią įvairiose situacijose ir tuščiai grasinti. Lygiai taip pat buvo ir su jo vyriškumu. Tad ką gi jis padarė praėjusią gegužę? Marinas privalėjo parodyti Skarpetai, kad dar turi vyriškumo, nes ką jis iš tikrųjų darė, buvo tik pastangos įrodyti tai sau pačiam ir pabandyti susigrąžinti gyvenimą. Jis nemanė, jog jo poelgis buvo teisingas ar pateisinamas. Niekada taip nebuvo sakęs ir buvo velniškai tikras, jog taip niekuomet nė nemanė.

– Duosiu tau, ko tik reikės, – pasakė jis Bakardi.

– Būtų nuostabu.

Jis jautė keistą malonumą įsivaizduodamas, kokia bus Moraleso reakcija. Marinas kalbėjosi su Baltimorės žmogžudysčių tardytoja, darė, ką panorėjęs.

Velniop Moralesą.

Marinas buvo prisiekęs Niujorko policijos departamento faras. Dar daugiau, jis dirbo su elitine Teisininkų biuro komanda, o Moralesas ne. Dėl ko tas nelaimėlis pavirto pasipūtusiu Paf Dedžiu*?

* Puff Daddy – JAV reperis, dainininkas, aktorius.

Ar tik todėl, kad praėjusią naktį jis budėjo ir turėjo reaguoti į tą nusikaltimą?

Marinas tarė Bakardi:

– Ar tu sėdi prie kompiuterio?

– Sėdžiu viena namuose, su Naujaisiais metais. Varyk. Ar žiūri, kaip kamuolys pataiko į Didįjį obuolį? Aš? Valgau kukurūzus ir žiūriu „Mažuosius nenaudėlius“. Nesijuok. Gavau visą originalo seriją.

– Kai buvau dar vaikas, buvo galima pavadinti ką nors Grikiu ir nebūti Elo Šarptono* patrauktam į teismą. Turėjau katę, vardu Grikė. Spėk kokią. Baltą.

Jis atplėšė voką, ištraukė policijos ir skrodimo ataskaitas, paskui atidarė voką su fotografijomis, kurį pastūmė ant „Formica“ stalo, pridengdamas keletą cigaretėmis išdegintų žymių ir apskritimų nuo puodelių, kol pagaliau surado tai, ko norėjo. Prispaudęs po smakru mobilųjį telefoną įdėjo fotografiją į skenerį, prijungtą prie nešiojamojo kompiuterio.

– Turėtum žinoti, kad tai kažkaip susiję su prakeikta politika, – pasakė jis.

– Bet tu kažką turi?

– Reikalas tas, kad mums reikia apie tai pasikalbėti tiesiog dabar, ir kad niekas daugiau negirdėtų. Todėl jei kas nors kitas, be manęs, susisieks su tavimi, – net jei tai būtų Niujorko policijos skyriaus vyriausiasis komisaras, – man labai patiktų, kad neužsimintum apie mane, bet man praneštum. Kad galėčiau valdyti situaciją. Ne kiekvienas toje maišatyje yra...

– Tu man aiškini, kad žolė yra žalia, o dangus melsvas. Nesirūpink, Pitai.

* Al Sharpton – JAV žmogaus teisių aktyvistas, radijo pokalbių laidų vedėjas, buvęs kandidatas į JAV prezidentus, CNN laidų vedėjas.

Jam buvo smagu girdėti, kad ji vadina jį Pitu. Jis įsijungė savo elektroninį paštą, norėdamas išsiųsti nuskenuotą fotografiją.

– Kad ir kas man skambintų, – tarė ji, – tu sužinosi apie tai pats pirmas. Vertinu tokį bendradarbiavimą. Aplinkui pilna žmonių, kurie norėtų įgyti pasitikėjimo, kad išsiaiškintų apie tą mano ponią Baltimorėje ir tą vaiką Greniče. Ar minėjau, kaip keistai elgiasi žmonės, norėdami, kad jais pasitikėtų? Žinai, kokia mano teorija? Kad tai tampa įkaitų krize. Kiekvienas nori pasitikėjimo. Aš ne kokia komediantė.

– Ypač, jei skambintų Moralesas, – pridėjo Marinas. – Nustebčiau, jeigu jis nepaskambintų. Nors jis nepanašus į tokį, kuris ieško iki pat pabaigos.

– Aha. Tas, kuris man paskambina, užsiknisa ir pasprunka. Pasirodo kuriam laikui, o po to dingsta, palikdamas kam nors kitam išvalyti tai, ką jis pridirbo, arba baigti, ką pradėjo. Kaip ir tas dykūnas tėtušis.

– Turite vaikų?

– Džiugu pranešti, kad namuose jų nebėra. Jie pasišalino labai gražiai, viską apgalvoję. Dabar peržiūriu nuotraukas. Atrodo, jog niekas nesupranta, kodėl auka, Terė Bridžes, segėjo tą apykoję?

– Taip kalbama. Jos vaikinas, Oskaras, sakė niekada anksčiau jos nematęs.

– Apykojė tai ne raketų mokslas, bet aš ne iš tų, kurie nekreipia dėmesio į detalėmis paremtus įrodymus, – pasakė ji. – Tikriausiai pamanysi, kad man per keturiasdešimt ir kad esu per daug prietaringa, jog visą bylą įsidėčiau į laboratorinio chalato kišenę. Visas tas jaunimas? Velniop. Tai reiškia „Sudarykime teisinį sandorį“. Už durų numeris vienas yra videojuosta apie vyrą, prievartaujantį ir žudantį moterį, kurios vaikus jis pagrobė. Už durų numeris du yra DNR iš cigaretės nuorūkos, rastos ant kelio. Ką jie pasirinks?

– Nenervink manęs.

– Taip, mes išvien. Sakau jiems, žinote, ką reiškia NVT*? Tai reiškia Negaliu Virškinti To. Nes kai išgirstu tą terminą ar akronimą, ar velniai žino ką, pati sau pagalvoju – negaliu virškinti to. Pasakyk man, Pitai. Kai tu pradėjai, ar buvo toks dalykas kaip NVT?

– Televizija jį išgalvojo. Iš tikrųjų jie buvo nusikaltimo vietų technikai. Arba dažniausiai žmonės, tokie kaip tu ar aš, pasiėmę pirštų atspaudų reikmenis, kamerą, matavimo juostelę ir visa kita, bei viską atlikę patys. Man nereikia lazerio, kad padaryčiau nusikaltimo vietos schemą ir teisingai viską išmatuočiau. Liuminolis neką prastesnis už tuos visus naujus chemikalus ir aukščiausios kokybės nusikaltimo vietos apšvietimą. Maišiau liuminolį purkštuve ir naudojau visą savo gyvenimą. Man nereikia Džetsonų**, kad išaiškinčiau žmogžudystę.

– Aš neičiau taip toli. Gausybė naujo šlamšto? Daug geriau, kai nėra su kuo palyginti. Galiu tirti nusikaltimą be jokio kruopštaus vietos išvalymo, o gal ir geriau. Supranti, apiplėšiama kokia nors senutė, ir daugiau niekas nepasikėsins į jos turtą, nes viskas apibarstyta juodais milteliais. Pagaliau technologijos leidžia man būti maloniai. Bet aš neturiu stebuklingos dėžutės. O tu turi?

– Aš vis pamirštu iš naujo ją pakrauti, – atsakė jis.

– Ar kada atvyksti į Baltimorę, Pitai?

– Nesu girdėjęs tokio posakio, – tarė Marinas. – Kaip ten sakei, byla laboratorinio chalato kišenėje. Taigi atspėk, kas? Man jau per keturiasdešimt. Pas tave jau keliauja kai kurie failai. Ar tikrini savo elektroninį paštą, kol mes čia dejuojam? Ar kada būni Niujorke?

Jis skenavo policijos ataskaitą ir daktarės Lester išankstinius skrodimo rezultatus.

* „Nusikaltimo vietos tyrimas" – „CSI: Kriminalistai" (angl. CSI – *Crime Scene Investigation*) – JAV kriminalinis-draminis serialas, pasakojantis apie Las Vegaso kriminalinių tyrimų laboratoriją.
** „Jetsons" – animacinis serialas apie futuristinę šeimą.

– Toks susipažinimo būdas ne man, – prisipažino Bakardi. – Man vis dar svarbu kalbėtis su žmonėmis ir ieškoti motyvų, esu seno sukirpimo. Aišku, atvykstu į Niujorką. Ar bent jau galiu atvykti. Man nesunku. Pirma turėtume apsikeisti mokyklinio albumo nuotraukomis. Bet pažadu, kad atrodau gražiau, po to, kai man persodino veido odą.

Marinas pasigriebė iš šaldytuvo „Sharp" butelį. Jis privalėjo su ja susitikti. Ji buvo šauni.

– Dabar žiūriu į tos apykojės fotografiją. Jėzau, kokie pinigai, – nusistebėjo Bakardi. – Ji tokia pat kaip ir kitos. Jos visos trys yra dešimties karatų. Supintos „eglute", iš tiesų plonos. Sprendžiant iš šios fotografijos, atrodo, kad tavo apykojė, – kaip ir kitos dvi, – dešimties colių ilgio. Panašų daikčiuką galima įsigyti internetinėse parduotuvėse už keturiasdešimt ar penkiasdešimt dolerių. Vienas įdomus skirtumas, iš karto krintantis į akis, yra tai, kad mano byloje ir Greniče kūnai nebuvo rasti viduje. Atrodo, tarsi aukos būtų išėjusios įsigyti narkotikų seksui ir būtų užkluptos atsitiktinio prašalaičio. Ar tavo auka – Terė Bridžes – yra kada piktnaudžiavusi narkotikais ar turėjusi gyvenime kokių paslapčių, dėl kurių galėjo atsitikti kas nors panašaus į tai, kas įvyko?

– Neturiu jokios informacijos, verčiančios manyti, jog ji vartojo oksį ar dar ką nors. Viskas, ką galiu papasakoti, yra tai, ką matai. Jos kraujyje nerasta alkoholio. Taip pat jokių narkotikų ar jų pėdsakų aukos bute. Taip pat nežinome, ar šioje byloje žudikas buvo atsitiktinis aukų medžiotojas. Manome, kad jos vaikinas to nepadarė. O jei tai ir buvo jis, viskas įvyko Naujųjų metų išvakarėse. Ji buvo vienintelis žmogus visame name. Taip pat nieko nebuvo ir priešais esančiame name kitapus gatvės, išskyrus vieną ponią, kuri nežiūrėjo pro langą tuo metu, kada, kaip mes manome, buvo nužudyta Terė. Tariamai. Ta pati ponia papasakojo keletą istorijų, kurios privertė mane suklusti. Kad ir ta keista istorija

apie šuniuką. Kas galėtų atiduoti sergantį šuniuką tokiai kaip ji? Žinodamas, jog šis tuoj pastips.

– Tedas Bandis*.

– Aš irgi taip pamaniau.

– Tai gal tas vaikinas praėjusią naktį važinėjo aplinkui ieškodamas palankios progos, – tarė Bakardi.

– Nežinau, – atsakė Marinas. – Jei būčiau jo vietoje, man reikėtų geriau susipažinti su apylinkėmis, suplanuoti, kaip per akimirką vogčiomis pabėgti. Bet galiu tau pasakyti, kad praėjusią naktį ten buvo gana tuščia. Juk tai Niujorkas. Savaitgaliais ir per šventes gyventojai mauna iš čia kuo toliau. Ir per visus savo darbo metus supratau vieną dalyką. Čia niekada nebūna kokios nors taisyklės. Gal mūsų vaikinas gerai elgėsi ir atkrito. Gal tas vaikinas yra Oskaras Beinas. Gal kažkas kitas. Be to, dar yra nedidelė laiko skaičiavimo problema. Abi tavo bylos buvo prieš prakeiktus penkerius metus.

– Negalima perprasti, kodėl žmonės kartais taip elgiasi. Arba kada. Tačiau tinkamas žodis tam paaiškinti yra „recidyvas". Manau, jog žudikai maniakai yra priversti taip daryti, kaip ir alkoholikai bei narkomanai.

Šaldytuvas ištuštėjo, kai Marinas išsitraukė dar vieną „Sharp" butelį.

– Galbūt yra kita priežastis, kurios kol kas nežinome, – jo ausį pasiekė draugiškas Bakardi balsas. – Pavyzdžiui, įtampa, santykių nutraukimas, tave atleidžia iš darbo, atsiranda finansinių sunkumų, ir vėl imi gerti.

– Kitaip sakant, viskas.

– Taip. Tai gali atsitikti dėl bet ko. Apžiūrinėju tai, ką man ką tik atsiuntei, ir iš karto pasidarė įdomu, kodėl daktaras patologas neišsprendė šio reikalo. Ta daktarė Lester nėra tikra, jog tai žmogžudystė?

* Ted Bundy (Theodore Robert Cowell) – JAV žudikas maniakas, siautėjęs 1974–1978 metais.

– Ji nesutaria su Teisininkų biuru.

– Jeigu tai ne žmogžudystė, tai, atrodo, tau kyla sunkumų su tuo vaikinu.

– Nė velnio, – paprieštaravo Marinas. – Sunkoka ką nors apkaltinti iš anksto. Tačiau Berger pakvietė kitą daktarę patologę. Skarpetą.

– Meluoji, – ištarė Bakardi kaip kokia gerbėja.

Marinas tikėjosi, kad jam nereikės paminėti Skarpetos. Paskui nusprendė, jog būtų negerai nuslėpti informaciją, o tai, kad čia įsipainiojusi Skarpeta, buvo svarbu. Kur tik ji pasirodydavo, viskas pasikeisdavo. Be to, jeigu Bakardi ketina su juo dirbti, dabar buvo pats metas apsispręsti arba viską pabaigti.

Jis tarė:

– Šiuo metu apie ją visko prirašyta internete. Ne iš gerosios pusės. Pasakoju apie tai tik dėl to, kad greitai ir pati viską išgirsi.

Po ilgos pauzės Bakardi atsakė:

– Tu tas vaikinas, kuris dirbo su ja Čarlstone. Girdėjau žiniose šį rytą. Per radiją.

Marinas niekada nebūtų pamanęs, kad interneto paskalos galėtų pasiekti žinias, ir pasijuto kaip koks mulkis.

– Jokių vardų neminėjo, – tarė Bakardi, ir jos balsas jau nebeskambėjo taip draugiškai. – Tik sakė, kad manoma, jog ją išprievartavo kolega, jos pavaldinys. Detektyvas, su kuriuo ji ilgą laiką dirbo. Tie keliantys pasipiktinimą apgavikai kalbėjo apie tai, kabindami makaronus, labiausiai šaipydamiesi iš jos, ir tyčiojosi įsivaizduodami, kas jai buvo padaryta. Aš labai pasibjaurėjau.

– Gal kada nors, kai kalbėsimės akis į akį, papasakosiu tau tą istoriją, – jis pats nustebo tai pasakęs.

Niekada niekam nebuvo to pasakojęs, išskyrus Nensę. Papasakojo jai tiek, kiek pats atsiminė, o ji klausėsi su ta nuoširdžia veido išraiška, kuri šiek tiek vėliau ėmė įgristi jam iki gyvo kaulo.

– Neprivalai man aiškintis, – tarė Bakardi. – Aš tavęs nepažįstu, Pitai. Tiktai žinau, jog žmonės kartais prikalba visokių dalykų, ir nežinai, kas yra tiesa tol, kol neturi tikslo išsiaiškinti. Mano tikslas nėra sužinoti, kas yra tiesa apie tavo gyvenimą, ar ne? Man rūpi tik tai, kas iš tikrųjų nutiko mano poniai, tam vaikiui Greniče, o dabar dar ir tai tavo poniai Niujorke. Atsiųsiu tau savo bylas elektroniniu paštu, bent jau tai, ką turiu. Jeigu norėtum peržiūrėti visa tai, turėtum kokią savaitę užsidaryti kambaryje su dėžute „Advil"*.

– Girdėjau, kad nei tavo byloje, nei pas tą vaiką nerasta jokių DNR, – pasakė Marinas. – Jokio prievartavimo.

– Tai vadinama per didelio pasirinkimo košmaru.

– Gal kada Baltimorėje teks valgyti pyragėlius su krabais, ir aš tau papasakosiu, – tarė jis. – Nedaryk išvadų iš paskalų. Arba kai tu čia atvyksi. Tau patinka kepsnių restoranai?

Ji neatsakė.

Marinas pasijuto toks prislėgtas, tarsi kažkas būtų visus jo jausmus pavertęs pelenais. Jis buvo pražuvęs. Ta prakeikta „Pričiupau tave Gothame" jį pražudė. Jis sutinka puikią moterį, kurios vardas kaip jo mėgstamo romo, o dabar ji elgiasi taip, tarsi jis būtų raupsuotasis ir kalbėdamas taškytųsi seilėmis.

– Tos VICAP** anketos, ar panašus mėšlas, – tarė Bakardi. – Patikrink langelius, pasirink vieną iš daugelio, kaip mokykloje, kai pateikiama keletas atsakymų. Iš tikrųjų, jokių prievartavimo požymių, išskyrus tai, kad abiem atvejais rasta mašininio tepalo žymių. Kažkokia panaši į vazeliną medžiaga, kuri neutralizuoja spermą. Mano ponios vaginoje. Greničo berniuko išeinamojoje angoje. DNR mišinys, užterštas kaip velnias. Jokios naudos iš CODIS. Mes supratome, kad jie buvo apkrėsti visokiais teršalais iš naftos tada, kai buvo išrengti nuogai ir išmesti už durų. Įsi-

* Vaistas nuo uždegimo, lengvinantis skausmą.

** *Violent Criminal Apprehension Program* – Smurtinių nusikaltėlių sulaikymo programa.

vaizduoji, kokios daugybės žmonių DNR gali būti Dampsteryje? Įskaitant ir šunų plaukus, kačių pūkus?

– Kažkas įdomaus, – pastebėjo Marinas. – Šioje byloje taip pat primaišyta DNR. Mes aptikome senutės invalido vežimėlyje, kuri kadaise suvažinėjo kažkokį vaiką Palm Biče, DNR pavyzdį.

– Ar ji pervažiavo jį savo vežimėliu? Ji skubėjo ir savo vežimėliu važiavo per raudoną šviesą? Atsiprašau. Ar kažkas įjungė kitą filmą ir manęs neperspėjo?

– Dar labai įdomu tai, – kalbėjo Marinas, eidamas su mobiliuoju telefonu į vonios kambarį, – kad DNR iš tavo bylų yra CODIS. O DNR iš mūsų bylos taip pat ką tik atsidūrė CODIS. Atspėk, ką tai reiškia?

Jis pridengė telefoną ranka, kol šlapinosi.

– Vis dar negaliu pamiršti to vežimėlio, – pasakė Bakardi.

– O tai reiškia, – tarė jis, kai vėl galėjo patogiai kalbėti, – kad ten yra skirtingų DNR pavyzdžių mišiniai. Kitaip sakant, tu neturi tos senutės iš Palm Bičo pavyzdžio, nes jos DNR nebuvo ant tavo aukų. Kad ir kokia būtų to priežastis. Manau, kad turėtum čia atvykti ir pasėdėti prie kiekvieno. Kiek tik įmanoma greičiau, pavyzdžiui, rytoj iš ryto, – tikino Marinas. – Turi automobilį?

– Kada tik jums, vaikinai, reikia. Galiu būti ten po keleto valandų.

– Aš manau, – tęsė Marinas, – kai yra tiek daug skirtumų, tai turėtų būti ir kas nors panašaus.

15

– Niekas nieko niekuo nekaltina, – tarė Bentonas, telefonu kalbėdamas su vyriausiuoju Skarpetos padėjėju Braisu. – Man tik buvo įdomu, ką pagalvojai, kai pirmąkart tai pamatei... Iš tikrųjų... Labai geras klausimas... Na, tai įdomu. Perduosiu jai.

Jis išjungė telefoną.

Skarpeta beveik nekreipė dėmesio į Bentono ir Braiso pokalbį. Didesnį susidomėjimą jai kėlė keletas Terės Bridžes vonios kambario fotografijų, kurias, nukrausčiusi daiktus nuo Bentono stalo, susidėliojo į eilę. Jose buvo matyti švarutėlės keraminių plytelių grindys ir balto marmuro tualetinis stalelis. Šalia kriauklės, puoštos auksiniais ornamentais, buvo prašmatniai išdėstyti kvepalai, šepečiai ir šukos. Prie rožėmis ištapytos sienos puikavosi ovalus veidrodis auksiniais rėmais, pakabintas kreivai, tačiau tai buvo vos matyti. Kiek tik akis aprėpė, tai buvo vienintelis daiktas, kuris atrodė bent kiek griaunantis tvarką.

– Tavo plaukai, – pasakė jai Bentonas, pradėjus veikti spausdintuvui.

– Kuo čia dėti plaukai?

– Tuojau parodysiu.

Kitoje nuotraukoje kūnas matėsi iš arti, – ji buvo daryta iš kito taško, po to, kai rankšluostis buvo nuimtas. Terės achondroplazijos požymiai buvo dar ryškesni nei Oskaro. Jos nosis gana plokščia, kakta iškili, o rankos bei kojos storos ir kone per pusę trumpesnės, negu turėtų būti, pirštai ploni ir trumpi.

Bentonas apsisuko su visa kėde, ištraukė iš spausdintuvo popieriaus lapą ir ištiesė jai.

– Ar privalau dar kartą į tai žiūrėti? – paklausė Skarpeta.

Tai buvo fotografija iš šio ryto „Pričiupau tave Gothame“ paskalų skilties.

– Braisas patarė tau gerai įsižiūrėti į savo plaukus, – perdavė Bentonas.

– Kad jie uždengti, – atsakė ji, – matosi tik pats kraštelis.

– Jis atkreipė dėmesį į vieną dalyką. Jie turėtų būti trumpesni. Jis parodė fotografiją Fildingui, kuris sutiko su tokia nuomone.

Ji perbraukė pirštais per plaukus ir suprato, ką Braisas ir Fildingas turėjo omenyje. Per praėjusius metus jos plaukai buvo paaugę per kokį colį.

– Tu teisus, – tarė ji. – Braisas – ponas Higiena – nuolat mane dėl jų graužia. Jie per trumpi, kad galėčiau juos pridengti, ir nepakankamai ilgi, kad visiškai paslėpčiau. Todėl visąlaik kiek nors jų išlenda.

– Juodu su Fildingu sakė tą patį, – tarė Bentonas. – Ta fotografija daryta neseniai. Ne anksčiau kaip per praėjusius šešis mėnesius, – abu įsitikinę, jog tai galėjo įvykti, kai jie pradėjo su tavimi dirbti. Jie sprendžia iš tavo plaukų ilgio, laikrodžio, kurį tu segi, ir kaukės, kuri tokia pat, kokią paprastai dėvi.

– Tai tik paprasta kaukė. Ne kokie nors madingi apsauginiai akiniai su įvairiaspalviais neoniniais rėmeliais, atkreipiančiais dėmesį.

– Bet kokiu atveju, esu linkęs su jais sutikti, – pridūrė Bentonas.

– Tame yra tiesos. Aišku, kadangi ji buvo padaryta Votertaune, tai juodu įtraukti į įtariamųjų sąrašą. O jie neprisimena, kas galėjo mane fotografuoti?

– Čia truputį kebliau, – prisipažino Bentonas. – Niekas, net jų kolega, kuris irgi yra nuotraukoje, kaip vėliau pastebėjau, negali to prisiminti. Iš tavo elgesio, veido išraiškos taip pat galima pasakyti, kad nenumanei, jog esi fotografuojama. Greita fotografija, padaryta telefonu. Taip aš spėju.

– Tada tai ne Marinas, – teigė ji. – Jis tikrai nebuvo kameros nuotolyje.

– Manau, jis neapkenčia tos internetinės paskalų skilties dar labiau negu tu, Kei. Nėra jokių priežasčių manyti, kad už viso to slepiasi Marinas.

Ji peržiūrėjo daugiau vonios kambaryje gulinčio Terės Bridžes kūno, stulbinančio plona aukso grandinėle ant kairiosios kulkšnies, fotografijų. Atkišo jas Bentonui.

– Oskaras sakė policijai, jog anksčiau nėra jos matęs, – kalbėjo jis. – Kadangi atrodo, kad ir tu nežinai, iš kur ji, manau, kad arba Oskaras papasakojo tau, jog nieko apie tai nežino, arba iš viso apie tai neužsiminė.

– Pakanka pasakyti, kad nieko apie ją nežinau, – tarė ji. – Tačiau neatrodo, kad Terė būtų ją segėjusi. Tai nebūtų įmanoma dėl vieno dalyko. Grandinėlė per trumpa. Arba Terė jau seniai turėjo tą grandinėlę, kuri buvo jai labai svarbi, arba kažkas padovanojo ją nežinodamas ar net nekreipdamas dėmesio, kokio dydžio jai reikia. Kitaip tariant, nemanau, kad pati ją nusipirko.

– Todėl pakomentuočiau tai kaip seksistas, – pasakė Bentonas. – Panašu, kad tokią klaidą labiau galėtų padaryti vyras, o ne moteris. Jeigu ją būtų pirkusi moteris, greičiausiai būtų turėjusi omenyje, jog Terės kojos yra storos.

– Aišku, Oskaras žino viską apie liliputus, – pastebėjo Skarpeta. – Jis puikiai išmano kūną. Jis negalėtų nupirkti netinkamo dydžio, nes labai artimai ją pažįsta.

– Taip, ir jis neigė kada nors anksčiau tą grandinėlę matęs.

– Jeigu žmogų, kurį esi įsimylėjęs, matytum tik kartą per savaitę iš anksto nustatytu laiku, apie ką po kurio laiko imtum galvoti? – paklausė Skarpeta.

– Kad ji turi kažką kitą, – atsakė Bentonas.

– Dar vienas klausimas. Ką galėtų reikšti tai, kad aš klausinėju apie grandinėlę?

– Oskaras niekada tau apie ją neužsiminė.

– Manau, kad Oskaras slapčia baiminosi, jog Terė su kažkuo susitikinėja, – atsakė Skarpeta. – Sąmoningas to suvokimas būtų sukėlęs jam nepakeliamą skausmą. Neįsivaizduoju, kaip jis buvo sukrėstas radęs jos kūną, jeigu taip iš tiesų atsitiko. Jis tikrai būtų pastebėjęs tą grandinėlę ant jos kulkšnies. Tai, kad neužsiminė apie ją, mano manymu, daug labiau įtikina, negu prisipažinimas ją radus.

– Jis bijo, kad tai kažkieno kito dovana, – pasakė Bentonas. – Aišku, įdomu, ar ji iš tikrųjų matydavosi su kitu. Nes tas žmogus galėtų būti žudikas.

– Galbūt.

– Vis dėlto lieka neaišku, ar Oskaras pats Terės nenužudė, nes nuslėpė, kad ji dar su kažkuo susitikinėjo, – dvejojo Bentonas.

– Ar turi nors kokių priežasčių manyti, kad ji susitikinėjo? – paklausė Skarpeta.

– Ketinu pripažinti, jog tu taip pat nežinai atsakymo. Tačiau jeigu su kuo nors matydavosi, ir tas žmogus padovanojo jai grandinėlę, tai kodėl ji segėjo ją, kai atėjo Oskaras?

– Manau, jog ji būtų pasakiusi, kad nusipirko ją pati. Bet nesuprantu, kodėl iš viso buvo ją užsisegusi. Juk grandinėlė jai netinka.

Skarpeta pažvelgė į dar vieną fotografiją, kurioje matėsi vonios kambaryje išmėtyti drabužiai: rausvos miegamojo šlepetės, rausvas chalatas, prapjautas nuo apykaklės iki rankogalių, raudona nėriniuota liemenėlė, atsagstytais kabliukais ir nupjautomis kilpelėmis. Ji pasilenkė virš stalo ir ištiesė tą fotografiją Bentonui.

– Labiausiai tikėtina, kad jos rankos jau buvo surištos už nugaros, kai žudikas nuvilko jai chalatą ir liemenėlę, – tarė ji. – Tai paaiškintų, kodėl kilpelės nupjaustytos, o rankovės prapjautos.

– Manau, kad užpuolikas labai staiga ją užklupo, – pasakė Bentonas. – Žaibiška ataka. Terė nepastebėjo, kaip jis įėjo. Nesvarbu, ar ji atidarė jam duris, ar jis jau buvo buto viduje. Jis surišo ją, todėl galėjo daryti, ką nori. Po to nuplėšė drabužius.

– Užpuolikui nereikėjo supjaustyti Terės drabužių, jeigu jo tikslas buvo seksualiai ja pasinaudoti. Jam būtų užtekę praskleisti jos chalatą.

– Norėjo sukelti didesnį siaubą. Visiškai užvaldyti. Viskas atitinka sadistišką seksualinę žmogžudystę. Tai nereiškia, jog tai padarė Oskaras. Nieko panašaus.

– O tai, kad niekur nerasta jos kelnaičių? Bent jau jos paprasčiausiai nepaminėtos ataskaitoje. Gana keista po chalatu vilkėti liemenėlę, bet būti be kelnaičių. Tikiuosi, kad jie patikrino siūlus ir žirkles, kad nustatytų, su kuo buvo perkirpti drabužiai. O kaip dėl tų siūlų, kurių galėjo būti likę ant Oskaro drabužių? Visai

tikėtina, kad jos kūno atplaišų, rankšluosčio siūlų liko ant jo, kai jis sėdėjo vonioje ją apsikabinęs.

Skarpeta susirado keletą fotografijų, kuriose buvo matyti virtuvinės žirklės, gulinčios prie tualeto durų. Šalia mėtėsi tampri juosta, kuria buvo surišti jos riešai. Ji buvo perplėšto apskritimo formos. Juosta pasirodė jai kažkuo įtartina. Kei suprato, kas tai, ir padavė fotografiją Bentonui.

– Ar nepastebi nieko neįprasto? – paklausė ji.

– Kai kadaise dirbau FTB, mes naudodavome paprastus, o ne lanksčius antrankius. Ir nereikia nė sakyti, jog nenaudojome lanksčių antrankių pacientams.

Šitaip jis išvengė prisipažinimo, jog nėra tokių reikalų specialistas.

– Šie nespalvoti, beveik permatomi, – pastebėjo ji. – Visi lankstūs antrankiai, kuriuos esu mačiusi, yra juodi, geltoni arba balti.

– Tai tik dėl to, kad nesi mačiusi tokių...

– Aišku. Nebūtinai tai kažką reiškia.

– Galbūt tai nauji antrankiai, ir naujos kompanijos juos gamina nuolat, ypač per karą. Farai ir kariuomenė juos segi prie diržų, turi daugybę tokių savo transporto priemonėse. Tai puiki priemonė, kai yra daug suimtųjų. Kaip ir daugelį daiktų šiais laikais, jų lengvai galima gauti internetu.

– Tačiau juos ypač sunku nuimti, – pridūrė Skarpeta. – Būtent apie tai pagalvojau. Negalima nukirpti lanksčių antrankių virtuvinėmis žirklėmis. Reikia tam tikrų pjovimo įrankių, tokių kaip „Skarabėjas“.

– Kodėl Moralesas nieko neužsiminė?

– Galbūt jis niekada nebandė perkirpti lanksčių antrankių žirklėmis, – atsakė Skarpeta. – Daugelis farų neturėjo tokios puikios galimybės. Kai pirmąkart susidūriau su kūnu, surištu lanksčiais antrankiais, prireikė velniškai stipraus pjovimo įrankio, kad su jais susidorotume. Ir dabar morge turiu „Skarabėją“. Žmogžudystės,

mirtys kalėjime, savižudybės lanksčiais antrankiais surištomis rankomis, kojomis, kaklais. Jeigu jau užtempei tą dirželį per balkį, kelio atgal nebėra. Taigi arba tos virtuvinės žirklės buvo padėtos, kad sudarytų vaizdą, jog jomis buvo nukirpti lankstūs antrankiai, kai iš tikrųjų tam buvo panaudotas kitas įrankis, arba tas bespalvis dirželis ant vonios kambario grindų yra ne lankstūs antrankiai. Ar policija rado daugiau panašių dirželių jos namuose?

Šviesiai rudos Bentono akys žvelgė į ją iš arti.

– Tu žinai tiek pat daug ar mažai, kiek ir aš, – pasakė jis. – Kad ir kokia būtų ataskaita ir įkalčių aprašas. Tačiau aišku, jog nebuvo rasta ir užfiksuota dokumentuose jokių kitų dirželių, nebent Moralesas pats blogiausias faras pasaulyje. Taigi, manau, atsakymas yra „ne". Tai sugrąžina mus prie minties, kad nusikaltimas buvo iš anksto apgalvotas. Žudikas atsinešė lanksčius antrankius į butą. Gal tą patį daiktą jis naudojo jai smaugti, o gal ir ne.

– Sakome, kad ieškome „jo", – tarė Skarpeta. – Bet Terė Bridžes buvo labai maža. Tikėtina, kad ir moteris galėtų lengvai ją nugalėti. Ir vaikas galėtų tai padaryti, berniukas ar mergaitė.

– Tai neįprastas nusikaltimas, jeigu jį padarė moteris. Tačiau tai galėtų paaiškinti, kodėl Terė nepabijojo atidaryti durų. Nebent, kartoju, Oskaras galėjo viską surežisuoti, kad tai atrodytų kaip seksualinė žmogžudystė, o iš tikrųjų viskas yra kitaip.

– Nerastas laidas, – priminė Skarpeta. – Neatrodo surežisuota. Atrodo, tarsi žudikas jį pasiėmė ne be reikalo.

– Gal kaip suvenyrą, – tarė Bentonas. – Tą laidą, taip pat apatinius – jos kelnaites. Žiaurios fantazijos įgyvendinimo mechanizmas po įvykio. Jis atsuka juostą atgal, iš naujo išgyvena, ką padarė, nes tai teikia jam seksualinį pasitenkinimą. Toks elgesio tipas retai susijęs su buitiniais nužudymais. Suvenyrai paprastai reiškia seksualinį grobį, kuris yra užpuoliko aukos, nepažįstamos ar menkai pažįstamos, įsikūnijimas. Žudikas ne jos vaikinas, ne meilužis. Nebent kalbėtume apie surežisavimą. – Bentonas vėl

grįžo prie reikalo. – Oskaras nepaprastai sumanus. Jis viską apskaičiuoja ir yra greitas.

Pakankamai apskaičiuojantis ir greitas, kad sugrįžtų prie automobilio ir įmestų ten savo paltą, – taip vėliau įtikintų policiją buvęs užpultas, kai tik įžengė į namą, ir tuo, kaip buvo suplėšyti jo marškinėliai bei padarytos žaizdos. Tačiau, jeigu taip buvo iš tiesų, kada Oskaras tai padarė? Skarpeta spėjo, kad po to, kai susidraskė kūną ir sužalojo save žibintuvėliu, jis pamanė galėsiantis paaiškinti, jog buvo sužeistas, kai dar vilkėjo paltą.

– Suvenyrai, – priminė Skarpeta. – Galbūt žudikas, kuris pasiima suvenyrų, ką nors ir palieka. Jeigu manome, kad tą grandinėlę ant kojos užsegė žudikas, tai galbūt po to, kai nužudė. Kaip tuos sidabrinius žiedus toje tavo Kalifornijos byloje prieš daugelį metų. Keturios studentės, ir jas nužudęs užpuolikas ant aukos bevardžio piršto užmaudavo sidabro žiedą. Vis dėlto sidabrinių žiedų simbolika man atrodo visiškai kitokia negu kojos grandinėlės.

– Tie žiedai reiškia nuosavybę. Būsi mano, – pasakė Bentonas. – Aš tave valdau – todėl uždedu tau ant kojos grandinę. Tu man priklausai.

Kitos fotografijos: stalas, padengtas dviem. Žvakės, vyno taurės, lininės servetėlės mėlynuose servetėlių žieduose, pietų ir duonos lėkštės bei salotinės. Viduryje stalo – puokštė gėlių. Didelis dėmesys detalėms, viskas puikiai sudėliota, nuostabiai suderinta ir apgalvota, tik trūksta vaizduotės bei šilumos.

– Ji buvo maniakiška pedantė, – pastebėjo Skarpeta. – Perfekcionistė. Tačiau ėmė jam įkyrėti. Manau, kad Oskaras jai buvo labai svarbus. Ar policijai atvykus grojo muzika?

– Apie tai neužsiminta ataskaitoje.

– Gal buvo įjungtas televizorius? Svetainėje yra televizorius, bet fotografijoje jis išjungtas. Ar nėra jokių užuominų apie tai, ką ji veikė, kai kažkas atėjo prie jos durų? Kažką kita nei vien tik gamino valgį visą dieną?

– Tai, ką matai fotografijose ir kas yra ataskaitoje, yra viskas, ką žinome. – Bentonas patylėjo. – Tu esi vienintelė, su kuria Oskaras iš tikrųjų kalbėjosi.

Ji garsiai pakomentavo ataskaitą:

– Orkaitės karštis du šimtai laipsnių, viduje kepa viščiukas, manoma, kad jau iškepęs. Terė tik laikė jį šiltai. Puode švieži špinatai, dar nepradėti virti. Viryklė išjungta.

Kita fotografija: plastikinis žibintuvėlis ant kilimo prie buto durų.

Dar viena fotografija: tvarkingai sulankstyti drabužiai ant lovos. Trumpas raudonas megztinis. Atrodo kaip kašmyrinis. Raudonos kelnės. Lyg ir šilkinės. Batai? Jokių batų nesimato. Nesimato nė jos kelnaičių.

Kita fotografija: jokių makiažo ženklų ant paraudusio Terės veido.

Skarpeta bandė atkurti situaciją: Terė ketino šventiškai ir provokuojamai apsirengti – ryškiai raudonais minkštais drabužiais. Ji dėvėjo seksualią liemenėlę, ne tokį seksualų chalatą ir šlepetes, turbūt laukdama, kol netrukus pasirodys Oskaras, ir ji galės pasidažyti ir baigti rengtis – kerinčiais raudonais drabužiais. Kur buvo jos batai? Galbūt nesiaudavo jų viduje, ypač savo bute. Kur buvo jos kelnaitės? Kai kurios moterys nemūvi kelnaičių. Gal Terė buvo viena iš jų. Tačiau jei tai būtų tiesa, Skarpetos nuomone, tai būtų nesuderinama su tuo, ką Oskaras jai pasakojo apie Terės švaros maniją, „mikrobų“ baimę.

– Ar yra žinoma, kad ji nedėvėdavo kelnaičių? – paklausė ji Bentono.

– Nieko apie tai nežinau.

– Ir batai. Kur jie? Ji taip rūpestingai išsirinko drabužius, o batų ne? Yra trys galimi variantai. Ji dar nebuvo spėjusi jų išsirinkti. Juos pasiėmė žudikas. Arba ji neavi batų namuose. Ir tai keista bei truputį sunku suprasti. Kai kas nors tarsi apsėstas švaros ir

tvarkos manijos, nepanašu, kad vaikščiotų po namus basas. Net kai ji vilkėjo chalatą, ji buvo su šlepetėmis. Tada nebuvo basa. Žmogus, paniškai bijantis nešvarumų ir bakterijų, tikrai nebūtų be kelnaičių.

– Nežinojau, kad ji buvo tokia maniakė, – prisipažino Bentonas.

Skarpeta suprato atskleidusi kai ką, ko neturėtų.

– Oskaras nieko apie ją nepasakojo, kai aš jį tyriau, kaip tu supranti. – Bentonas neketino leisti jai ir toliau būti nediskretiškai. – Nesu surinkęs jokios informacijos apie tai, kad Terė būtų maniakiškai pedantiška ar per daug rūpintųsi švara bei tvarka. Tai, ką paskui matei fotografijose. Na, taip, gali sakyti, jog ji labai organizuota ir tvarkinga. Galima taip manyti, bet nebūtinai ji buvo pedantė. Todėl jeigu nepanašu, kad ji būtų vaikštinėjusi basa, tai grįžtame prie to, kad žudikas galėjo pasiimti suvenyrų. Tai rodo, jog žudikas ne Oskaras. Man atrodo, jis nebūtų sugebėjęs viso to paimti iš nusikaltimo vietos, o po to skubiai grįžti ten, kur jį rado policija.

– Visiškai sutinku su tavimi.

– Tu nemanai, kad tai padarė Oskaras, ar ne? – paklausė Bentonas.

– Manau, kad policija verčiau nedarytų tokios prielaidos, jog žudikas yra tas, cituoju, pamišęs mažas žmogelis, saugiai uždarytas čia, kalėjimo vienutėje. Štai ką aš manau, – atsakė Skarpeta.

– Oskaras ne beprotis – nelabai gražus žodis, bet jį pavartosiu. Jis neturi asmenybės sutrikimų. Nepasižymi sociopatiškumu, narcisizmu, kraštutiniškumu. Jo SCID* parodė, jog jis linkęs į pyktį ir žmonių šalinimąsi, taip pat, regis, į paranoją bei sustiprėjusį išskirtinumo pojūtį. Vienu žodžiu, jis kažko bijo. Nežino, kuo pasitikėti.

* *Structured Clinical Interview for DSM-IV* – testas psichikos ir asmenybės sutrikimams nustatyti.

Skarpeta pagalvojo apie kompaktinį diską, kuris, kaip tvirtino Oskaras, buvo paslėptas jo bibliotekoje.

Murei Hilo gatvėje, apsodintoje medžiais, vaikštinėjo Marinas, žvalgydamasis kaip grobuonis.

Raudonų plytų Terės namas buvo įspraustas tarp žaidimų aikštelės ir gydytojo priimamojo, – nė viena iš šių vietų praėjusią naktį nedirbo. Kitoje gatvės pusėje, šalia keistosios kaimynės dviaukščio namo, buvo prancūziška užkandinė ir kepinių parduotuvė, praėjusią naktį taip pat uždarytos. Jis, patikrinęs ir kruopščiai ištyręs visą rajoną, priėjo prie tos pačios išvados kaip ir Moralesas: kai Terė atidarė duris savo žudikui, niekas to nematė.

Net jeigu kas ir būtų ėjęs pro šalį, vargu ar jį būtų sudominusi vieniša figūra, lipanti laiptais ir skambinanti į duris ar atrakinanti jas raktu. Marinas manė, jog iš tikrųjų nusikaltėlis turėjo palaukti nuošaliau, kad įsitikintų, jog nieko aplinkui nėra, o tai sugrąžino mintis prie Oskaro Beino. Jeigu jis nusprendė nužudyti Terę, tuomet jam buvo nesvarbu, ar kas nors jį pastebės. Oskaras buvo Terės vaikinas. Ketino papietauti su ja, – bent jau žmonės taip būtų pamanę, – o tai, kad pasistatė savo „Jeep Cherokee" tiesiai prieš įėjimą, buvo sumanu – juk tai būtų visai normalus elgesys, neturint jokių ketinimų griebtis smurto. Pasikalbėjus su Bakardi tapo visiškai aišku, su kokios rūšies nusikaltimu Marinas turi reikalų. Tai buvo kaip tik tai, kas ir atrodė, – iš anksto suplanuotas seksualinių motyvų turintis veiksmas, įvykdytas asmens, tarp kurio žudymo reikmenų buvo antrankiai, lubrikantas ir dešimties karatų auksinė kojos grandinėlė.

Arba Oskaras buvo nekaltas, arba jis ketino nesileisti sugaunamas, nes turėjo visas priežastis pasirodyti prie Terės namų vakar vakare. Iš visko sprendžiant, Terė laukė jo atvykstančio pietauti. Regis, ji tikėjosi praleisti su juo romantišką vakarą. Nusikaltimo vietos apieškojimas iki šiol jokios naudos nedavė, nes Oskaro

pėdsakų galėjo būti visur, taip pat ir ant mirusios Terės kūno. Tobulas nusikaltimas? Galbūt, jeigu ne vienas keistas dalykas: Oskaro primygtinumas mėnesį prieš Terės mirtį, kai jis sakė, kad jį seka, plauna smegenis, kad jo tapatybė pavogta.

Marinas susimąstė apie skambias Oskaro frazes ir kliedesius telefonu. Tarkim jis neserga psichoze, tuomet kam jam reikėtų atkreipti į save dėmesį, jeigu būtų žudikas maniakas, jau nužudęs mažiausiai du žmones?

Marinas pasijuto kaltas ir sunerimęs. O jeigu jis būtų atidžiau išklausęs Oskarą, gal padrąsinęs ateiti į Apygardos teisininkų biurą ir pasikalbėti su Berger? Kas, jeigu Marinas netgi būtų išteisinęs jį, nesant pakankamai įkalčių? Ar jis dar vaikštinėtų šiuo tamsiu šaligatviu tokią šaltą, vėjuotą naktį?

Jo ausys vis labiau šalo, akys pavandenijo, ir jis pyko ant savęs, kam išgėrė tiek daug „Sharp". Kai pasirodė Terės namas, pastebėjo, kad jos bute dega šviesos, užuolaidos užtrauktos, o prie įėjimo stovi paženklintas automobilis. Marinas įsivaizdavo bute sėdintį farą ir saugantį nusikaltimo vietą, kol Berger jį paleis. Įsivaizdavo, kaip vargšas vaikinas miršta iš nuobodulio. Kaip Marinas neskolintų niekam savo daiktų iš vonios kambario, taip nieko negalima skolintis iš nusikaltimo vietos.

Tą akimirką iš lauko nesimatė tiktai vonios kambario. Marinas ir toliau atidžiai žvalgėsi, ieškodamas tinkamos vietos, vis artėdamas prie Terės namų. Jis pastebėjo, kad abipus įėjimo degė šviesos, ir prisiminė, jog Moraleso ataskaitoje buvo sakoma, kad jos nedegė praėjusią naktį, kai truputį po šešių atvyko policija.

Marinas vėl susimąstė apie Oskarą Beiną. Jeigu kas nors ir būtų jį taip aiškiai matęs, kad vėliau galėtų atpažinti, tai neturėtų jokios reikšmės. Jis buvo Terės vaikinas, turėjo jos namų raktus ir buvo laukiamas. Jeigu lauko šviesos ir nedegė jam atvažiavus, tai kas čia nuostabaus? Po penktos valandos, kai jis atvyko, lauke turėjo būti visiškai tamsu.

Detektyvas pamanė, kad visai galimas daiktas, jog jam atvykus šviesos degė, bet dėl kokios nors priežasties įėjęs į pastatą jis jas išjungė.

Marinas sustojo už pusės kvartalo nuo raudonojo mūro, žiūrėdamas į įėjimą iš Rytų Dvidešimt devintosios gatvės. Jis įsivaizdavo esąs žudikas, įsivaizdavo, kaip jo vietoje prisiartintų prie Terės namo. Ką jis būtų pamatęs? Ką jaustų? Vakar buvo šalta, drėgna ir ypač vėjuota – vėjo gūsiai siekė dvidešimt penkias mylias per valandą, – labai nemalonus oras pasivaikščiojimams lauke, taip pat nemalonu kaip ir dabar.

Pusę keturių saulė jau pasislėpusi už namų ir medžių, tad įėjimas paskendęs šešėliuose. Nepanašu, kad šviesos galėjo degti taip anksti, nepaisant to, ar jos turėjo automatinį laiko reguliatorių, ar ne. Po vidudienio kas nors pastato viduje galbūt jau galėjo užsidegti šviesas, ir nusikaltėliui būtų paaiškėję, kurie gyventojai namuose.

Marinas nuskubėjo į žaidimų aikštelę. Jis įsitempė prie tamsių paradinių durų, pastebėjęs juodą stambų pavidalą ant tamsaus plokščio raudono mūro stogo. Tai buvo vargiai įžiūrimas siluetas prie palydovinės televizijos lėkštės, paskui jis sujudėjo. Užsisegęs kelnių užtrauktuką detektyvas apčiuopė palto kišenėje ginklą ir nusėlino į vakarinę Terės buto pusę. Atsarginis išėjimas buvo siauros kopėčios, staiga kylančios aukštyn, – per mažos Marino rankoms ir pėdoms.

Jis buvo tikras, jog jos atitrūks nuo pastato ir nuskraidins jį atgal ant žemės. Širdis daužėsi, keliai virpėjo ir jis galėjo prisiekti, kad su kiekviena kopėčių pakopa drebėjo viskas po jo „Harley“ švarku, taip pat ir jo keturiasdešimto kalibro pistoletas „Glock“ rankoje.

Detektyvas niekada nebijojo aukščio, bet baimė atsirado, kai išvyko iš Čarlstono. Bentonas sakė, jog tai dėl depresijos ir jos sukelto nerimo, tad rekomendavo naują gydymą – antibiotiku, kuris vadinosi D-ciklozerinas, nes buvo tyręs šį vaistą mokslinių

bandymų projekte su žiurkėmis. Marino gydytoja Nensė sakė, kad tą problemą sukėlė „pasąmonės konfliktas“, ir jis niekada nepatirdavo to, kai būdavo blaivus.

Pats Marinas puikiai žinojo, kaip tas konfliktas kilo. Šią akimirką prie raudono mūro namo buvo prisišliejusios pasiutusiai siauros kopėčios. Jis užropojo ant stogo, širdžiai kone nukritus į kulnus, ir net suurzgė iš nustebimo susidūręs akis į akį su pistoleto vamzdžiu, kurį laikė tamsi figūra, gulinti ant pilvo lyg snaiperis. Akimirką nė vienas iš jų nejudėjo.

Tada Maikas Moralesas įsikišo pistoletą į dėklą ir piktai sušnypštė:

– Tu suknistas šunsnuki! Kokį velnią čia veiki?

– Kokį velnią čia veiki tu? – sušnypštė atsikirsdamas Marinas. – Pamaniau, jog esi prakeiktas maniakas.

Jis šliaužė atsisėdęs tol, kol pasijuto esąs saugiu atstumu nuo stogo krašto.

– Tau dar labai pasisekė, kad neištaškiau tavo suknistos galvos, – pridūrė Marinas.

Jis įsigrūdo savo „Glock“ pistoletą atgal į palto kišenę.

– Puikiai pasikalbėjom, – tarė Moralesas. – Tu niekur nepabėgsi nepapasakojęs, kokį velnią čia darai. Gerokai pasvilinsiu tau užpakalį. Vis tiek Berger ruošiasi tai padaryti.

Moraleso veidas tamsoje buvo beveik neįžiūrimas, jis dėvėjo tamsius apsmukusius drabužius. Atrodė tarsi koks benamis ar narkotikų prekeivis.

– Nežinau, kaip reikės nulipti žemyn, – pasakė Marinas. – Gal žinai, kokio senumo tos kopėčios? Turbūt joms koks šimtas metų, ne mažiau. Pagamintos dar tada, kai žmonės buvo perpus mažesni nei dabar.

– Kas tau darosi? Bandai kažką įrodyti? Bet įrodai tik viena – kad greičiausiai dirbi prakeiktos gatvės sargu, ar panašiai.

Stogo kraštas buvo betoninis, su atitverta ventiliacijos sistema ir palydovinės televizijos lėkšte. Priešais esančiame name kitoje gatvės pusėje, kur Marinas šiandien lankėsi, vieninteliai šviesūs langai buvo tos kaimynės antrojo aukšto bute, o ant jų buvo užtrauktos užuolaidos. Pastate kitoje gatvės pusėje už Terės namo buvo daugiau žmonių, o pora jų manė, kad niekas nemato. Pagyvenęs vyriškis spausdino kompiuteriu, net neįtardamas, jog kažkas jį stebi. Vienu aukštu žemiau svetainėje ant sofos sėdėjo moteris žalia pižama ir gestikuliuodama kalbėjo mobiliuoju telefonu. Moralesas ėmė bambėti, kad Marinas prisidirbo kvailysčių.

– Vienintelė klaida, kurią padariau, tai nežinojau, kad esi pernelyg smalsus, – atsikirto Marinas.

– Neprivalau žvilgčioti vogčiomis, kad pamatyčiau tai, ką noriu ir kada noriu, – atsakė Moralesas. – Nesakau, jog nežiūrėčiau, jeigu būtų į ką žiūrėti.

Jis parodė į palydovinę anteną, sulenktą maždaug šešiasdešimties laipsnių kampu ir nukreiptą į Teksaso pietus, kur aukštai nakties danguje skriejo palydovas, jo Marinas negalėjo įžiūrėti.

– To prietaiso apačioje ką tik įtaisiau belaidę kamerą, – pasakė Moralesas. – Tam atvejui, jeigu pasirodytų Oskaras. Gal jis bandys sugrįžti į jos butą. Supranti, tas gerai žinomas sugrįžimas į prakeikto nusikaltimo vietą. Arba jeigu kas nors sugalvos čia užlipti. Galbūt tai ne Oskaras. Bet aš statau už jį. Statau už jį ir dėl tų kitų dviejų žmogžudysčių.

Marinas neturėjo ūpo pasakoti jam apie pokalbį su Bakardi. Net jei jis dabar nebūtų ant stogo krašto ir taip nesijaudintų dėl to, vis tiek neturėtų ūpo pasakoti.

– Ar pareigūnas, saugantis jos butą, žino, kad tu čia, viršuje? – paklausė Moralesas.

– Velniai griebtų, nežino. Ir jei pasakysi jam, sužinosi, kokio ilgio yra kelias žemyn, nes aš nustumsiu tavo subinę nuo stogo.

Greičiausias būdas suknisti sekimą – papasakoti kitiems farams apie tai. Įskaitant tave.

– Gal Oskarui tiesiog reikėjo duoti skelbimą į skelbimų lentą Niujorko policijos departamente? Gal turėtum jį čia atgabenti, jeigu tikiesi, kad žudikas vėl atslinks?

– Jis ketina čia ateiti. Buvo prakeiktai kvaila atvažiuoti čia automobiliu.

– Paprastai didesnį rūpestį kelia paprasti žmonės ir žiniasklaida, manydami, kad gali ieškoti apgraibomis. Tačiau jokio paženklinto automobilio? Puiku. Tokia tavo sulaikymo priemonė. Daryk, kaip išmanai. Gal numanai, kodėl praėjusią naktį nedegė šviesos prie įėjimo? – pasiteiravo Marinas.

– Tik žinau, kad jos nedegė. Tai parašyta mano ataskaitoje.

– Dabar jos dega.

Vėjo gūsis siūbtelėjo į juos kaip į nematomo audringo vandenyno bangas, ir Marinas pajuto, kad tuoj gali būti nublokštas nuo stogo. Rankos buvo sustingusios, tad jis įtraukė jas į rankoves.

– Tada spėju, kad praėjusią naktį jas išjungė žudikas, – tarė Moralesas.

– Gana keistai būtų pasielgęs, būdamas jau namo viduje.

– Gal išjungė išeidamas. Kad niekas negalėtų jo pamatyti, jeigu tuo metu būtų ėjęs ar važiavęs pro šalį.

– Tikriausiai kalbi ne apie Oskarą. Nes jis niekada neišėjo.

– Mes nežinome, ką jis darė. Gal šmirinėjo ten ir šen, rankiodamas visokį mėšlą. Kaip tas daiktas, kuriuo buvo apvynioję s aukos kaklą. Kur pasistatei automobilį? – paklausė Moralesas.

– Už keleto gatvių, – atsakė Marinas. – Niekas manęs nematė.

– O, tu tikrai gudrus, brol. Lipai ant stogo tarsi trijų šimtų svarų katinas. Blogai, kad neatėjai čia truputį anksčiau, – pasakė Moralesas. – Matai tą ponią su telefonu?

Jis parodė į butą, kuriame ant sofos vis dar tebesėdėjo moteris žalia pižama, gestikuliuodama ir kalbėdama.

– Keista, kiek daug žmonių neužsitraukia užuolaidų, – nusistebėjo Moralesas.

– Tai turbūt ir yra tikroji tavo buvimo čia priežastis, – pasakė Marinas.

– O langas kairėje? Dabar šviesos išjungtos, bet prieš kokias trisdešimt minučių jos tvieskė ryškiai lyg per filmo premjerą, ir ten buvo ji.

Marinas įsispoksojo į tamsų langą tarsi jis staiga būtų nušvitęs ir rodęs jam, ką praleido.

– Išėjo iš dušo, nusivyniojo rankšluostį. Gražūs papai, sakau tau, tikrai gražūs, – pasakojo Moralesas. – Maniau, nukrisiu nuo suknisto stogo. Dieve, kaip mėgstu savo darbą.

Marinas būtų atsisakęs žiūrėti į penkiasdešimt nuogų moterų, jeigu tai būtų jį išvadavę nuo lipimo tomis kopėčiomis žemyn. Moralesas atsistojo, jausdamasis patogiai lyg karvelis, tuo tarpu Marinas ėmė šliaužti atgal stogo krašto link, jo širdis vėl daužėsi kaip pašėlusi, ir, colis po colio įveikdamas atstumą, jis stebėjosi, kokio velnio čia užsikabarojo. Visus tuos metus jis skraidė Liusės sraigtasparniais ir lėktuvais. Jam patikdavo įstiklinti liftai bei kabantys tiltai. Dabar negalėjo pakęsti, kai reikėdavo palypėti kopėčiomis, kad pakeistų perdegusią lemputę.

Jis stebėjo, kaip Moralesas eina palydovinės lėkštės link, ir kažkas jo elgesyje ėmė kelti Marinui įtarimą. Moralesas mokėsi prestižinėse mokyklose. Jis buvo daktaras arba galėjo juo tapti, jei tik būtų panorėjęs. Jis gražiai atrodė, net jeigu rengdavosi taip, kad žmonės galėjo pamanyti, jog jis gatvės gaujos vadas ar iš Lotynų Amerikos kilęs gangsteris. Jis buvo visiškai nepanašus į tokį, kuris liptų ant stogo vien įtaisyti kameros ir nieko nepasakytų dviem aukštais žemiau sėdinčiam farui. Kas, jei tas faras girdėjo, kaip jis čia užlipo?

Staiga Marinas prisiminė, ką jam pasakojo kaimynė apie galimybę patekti ant stogo ir apie tai, jog matė kažkokius žmones prie

palydovinės lėkštės. Galbūt Moralesas nelipo tomis kopėčiomis. Gal jis čia atėjo kitu – lengvesniu – keliu ir buvo pernelyg didelis šiknius, kad atskleistų tą paslaptį Marinui.

Šaltas plienas gėlė nuogas jo rankas, kai įsikibęs kopėčių skersinio jis pradėjo lėtai leistis žemyn. Jis nežinojo, kaip toli žemė, kol pajuto ją po savo batais, ir minutei atsirėmė į raudono mūro sieną, norėdamas nusiraminti ir atgauti kvapą. Jis nuėjo prie įėjimo ir sustojo laiptų viršuje, žiūrėdamas, ar Moralesas jį stebi. Marinas jo nematė.

Prie Marino raktų buvo prikabintas nedidelis kovinis žibintuvėlis, ir jis nukreipė stiprų šviesos pluoštą į abipus gebenėmis apaugusio namo įėjimo kabančius žibintus. Patikrino plytų laiptus, laiptinę, tada pasišviesdamas apžvelgė krūmus ir šiukšlių dėžes. Paskambino dispečeriui ir nurodė, jog jam reikia, kad pareigūnas, budintis Terės bute, ateitų prie įėjimo ir jį įleistų. Minutę palaukė, kol durys atsidarė ir išėjo tas pats uniformuotas faras, kuris įleido jį anksčiau, dieną.

– Vis dar linksminiesi? – paklausė Marinas, įeidamas paskui jį į fojė ir užtrenkdamas duris.

– Jis ten jau pradeda smirdėti, – tarė pareigūnas, atrodantis tarsi šešiolikmetis. – Primena man, kad niekad daugiau nevalgyčiau viščiuko.

Marinas kairėje prie durų susirado du šviesos jungiklius. Pabandė įjungti. Vienas buvo skirtas lauko šviesoms, kitas – fojė.

– Gal žinai, ar jie su automatiniu laikmačiu? – pasiteiravo jis.

– Tai kad ne.

– Tada kaip šįvakar įsižiebė įėjimo šviesos?

– Įjungiau jas, kai čia atėjau, maždaug prieš porą valandų. O ką? Norėtum jas išjungti?

Marinas pažvelgė į tamsius medinius laiptus, vedančius į antrą aukštą, ir tarė:

– Ne, tegu dega. Buvai ten užlipęs? Atrodo, kad kiti gyventojai dar negrįžo.

– Nė vieno nemačiau. Sėdėjau kaip priklijuotas viduje. – Jis parodė į buto duris, kurias paliko praviras. – Niekas nebuvo įėjęs į pastatą. Jų vietoje neskubėčiau grįžti, ypač jei būčiau moteris ir gyvenčiau viena.

– Čia nėra daugiau moterų, kurios gyvena vienos, – tarė Marinas. – Tiktai ta, kurios butą prižiūri. Tik ji vienintelė čia tokia. – Jis parodė į duris kitoje fojė pusėje. – Ten pora vyrukų, abu baro padavėjai. Ko gero, niekada čia nesėdi naktimis. Viršuje? Tiesiai virš Terės Bridžes – vaikinas, lankantis medžioklės kursus, gynybos sumetimais vaikščiojantis su šunimis. Tame bute kitoje pusėje – kažkoks italas konsultantas, dirbantis Britanijos finansų kompanijoje, kuriai šis butas ir priklauso. Kitaip sakant, jis vienas iš nuomininkų. To vaikino tikriausiai niekada čia nebūna.

– Ar kas nors su jais kalbėjosi?

– Aš tai ne, bet viską apie juos sužinojau. Niekas nekrinta į akis. Pasikalbėjęs su Terės Bridžes tėvais susidariau įspūdį, kad ji nebuvo labai linkusi bendrauti. Ji niekada nepasakodavo apie kitus gyventojus ir neatrodo, kad juos pažinojo ar jais domėjosi. Tačiau čia juk ne Pietūs. Žmonės nekepa savo kaimynams pyragėlių ir nekiša nosies vieni į kitų reikalus. Nekreipk į mane dėmesio. Aš tik keletą minučių čia pasidairysiu.

– Tik būk atsargus, nes ant stogo yra detektyvas Moralesas.

Marinas stabtelėjo ant aukščiausio laiptelio ir paklausė:

– Ką?

– Taip, jis ten užlipo maždaug prieš valandą.

– Ar tau pasakė, kodėl?

– Aš ir neklausiau.

– Ar neliepė patraukti automobilio?

– O kam?

– Jo ir paklausk, – atsakė Marinas. – Jis didis detektyvas su savo didžiomis idėjomis.

Detektyvas Marinas lipo laiptais, o antrajame aukšte, lubose tarp dviejų butų, į angą su durimis, turinčiomis „T“ formos vidinę rankeną, vedė nerūdijančio plieno laipteliai. Po jais buvo padėtos aliuminio kopėčios neslidžiomis pakopomis bei saugiais sulankstomais turėklais ir darbinis padėkliukas su keliais atsuktuvais. Šalia esančio įrankių sandėliuko durys buvo plačiai atvertos.

– Šunsnukis, – sumurmėjo jis.

Įsivaizdavo, kaip Moralesas ant stogo juokėsi, girdėdamas Mariną iš paskutiniųjų ropščiantis žemyn priešgaisrinėmis kopėčiomis, kai viskas, ko jam tereikėjo, buvo priešais jį išėjime ant stogo. Marinas galėjo nulipti penkiais tvirtais laipteliais į apšviesto pastato vidų užuot kabarojęsis siauromis kopėčiomis su trisdešimčia pakopų šaltyje ir tamsoje.

Marinas sulankstė kopėčias ir padėjo atgal į sandėliuką.

Jis jau buvo pusiaukelėje prie automobilio, kai suskambėjo telefonas. Ekrane švietė užrašas „Nežinomas“, bet jis buvo tikras, jog tai Moralesas, įsiutęs kaip velnias.

– Aha, – linksmai atsiliepė jis nesustodamas.

– Marinai? – Tai buvo Džeimė Berger. – Bandau surasti Moralesą.

Buvo girdėti kažkoks triukšmas, panašus į automobilių ūžimą, ir jis suprato, dėl ko ji susinervinusi.

– Ką tik mačiau jį, – tarė jis. – Šią akimirką, atrodo, jis nepasiekiamas.

– Jei tau pasisektų su juo pasikalbėti, gal užsimintum, kad palikau tris žinutes. Neberašysiu ketvirtos. Gal galėtum man padėti. Jau turim aštuoniolika slaptažodžių.

– Vien tik jos? – Jis turėjo galvoje Terę Bridžes.

– Visur tas pats elektroninio pašto paslaugos teikėjas, bet skirtingi vartotojų vardai. Galas žino, kodėl. Ir vienas jos vaikino. Dabar važiuoju taksi.

Marinas išgirdo, kaip kažką pasakė jos vairuotojas, Berger atsakė, o paskui taksi durys užsitrenkė, ir girdėti buvo geriau.

– Sekundėlę, – paprašė jis. – Tik nusigausiu iki savo automobilio.

Jo nepaženklinta tamsiai mėlyna „Impala" stovėjo visai čia pat.

– Kur tu esi ir ką veiki? – pasiteiravo Berger.

– Ilga istorija. Ar Moralesas tau ką nors minėjo apie bylą Baltimorėje ir dar vieną, Greniče, Konektikute?

– Manau, kad apie tai su juo nekalbėjau.

Marinas atsirakino vairuotojo dureles ir įlipo į vidų. Užvedė variklį ir atidarė pirštininę, ieškodamas rašiklio ir ko nors, ant ko galėtų užsirašyti.

– Atsiųsiu tau elektroniniu paštu tokios medžiagos, manau, galiu tai padaryti su savo „BlackBerry", – kalbėjo jis. – Ir Bentonas ją gautų.

Tyla.

– Jeigu tu neprieštarausi, jam taip pat nusiųsiu tai, ką turiu.

– Žinoma, – pritarė ji.

– Jei tu nieko prieš, pasakysiu, ko niekas nesako vienas kitam. Ką turiu galvoje? Pavyzdžiui, gal ką nors žinai apie tai, kad praėjusią naktį farai buvo užlipę pasižvalgyti ant Terės namo? Kad galbūt patikrino išėjimą ant stogo ir kopėčias įrankių sandėliuke?

– Nieko nežinau.

– Tai tik aš taip sakau. Ataskaitoje apie tai neužsiminta. Nėra nė jokių fotografijų, – tarė Marinas.

– Įdomu.

– Per stogą būtų nesunku įeiti ir išeiti iš namo, – niekas tavęs nemato. Vakarinėje namo pusėje yra priešgaisrinės kopėčios – kaip jau sakiau, niekas nepastebės.

– Moralesas žinotų, kaip tai paaiškinti.

– Nesirūpink. Esu tikras, kad ta tema dar pakalbėsime. Dar vienas dalykas. Reikia, kad tuojau pat CODIS patikrintų Oskaro DNR. Dėl Baltimorės ir Greničo. Gavai mano elektroninius laiškus?

– Jau turėtų būti atėję. Paprašiau atsakymų šįvakar. Taip, tavo laiškus gavau, – patvirtino Berger. – Labai gražu iš Moraleso pusės, kad nepasirūpino skubiai man pranešti apie dvi kitas galimas žmogžudystes.

– Vadinasi, Oskaras tiriamas CODIS ar bent netrukus bus, – pasakė Marinas. – Esu tikras, jog Moralesas ketino apie tai pranešti.

– Aš irgi taip manau, – pritarė Berger.

– Aš minėjau apie tą DNR Baltimorės tardytojai, su kuria buvau susisiekęs, – tarė Marinas. – Aišku, negaliu dėti galvos, kad Oskaras būtinai susijęs su tomis dviem žmogžudystėmis. Kažkas čia ne taip. Man netelpa į galvą, kad jis tai padarė. Juk ji jo mergina.

Marinas visada suprasdavo, kai Berger apie ką nors rimtai susimąstydavo. Ji neįsiterpdavo ir nekeisdavo pokalbio temos. Jis tebekalbėjo, nes ji tebeklausė, abu stengėsi kalbėti labai konkrečiai, nes šnekėjosi telefonu.

– Kaip dėl tų dviejų bylų, apie kurias atsiunčiau informaciją? – pasiteiravo Marinas. – Tai, ką praleidau, jau pasakiau telefonu. Jie turi nereikalingų DNR. Tai kitų žmonių DNR mišinys.

– Taip, kaip ir mes radome savo byloje? – paklausė Berger.

– Dabar nenorėčiau apie tai kalbėti saugumo sumetimais, – atsakė Marinas. – Tačiau gal galėtum nusiųsti žinutę Bentonui. Žinau, kad jis čia. Žinau, kad jis mieste. Moralesas sakė, kad jis yra čia ir kad jie vėliau ketina vykti į morgą. Mes vis dar tikimės nesusidurti. Tik ketinu užbėgti už akių ir tai pasakyti. Nėra prasmės bėgioti kambaryje aplink storą dramblį.

– Jų dar nėra morge. Daktarė Lester užtruko.

– Tai vienintelis dalykas, kuo ji gali būti naudinga, – pasakė Marinas.

Berger nusijuokė.

– Sakyčiau, per valandą visi bus čia, – tarė ji visiškai pasikeitusiu tonu.

Tarsi jis būtų ją sudominęs bei pralinksminęs, o galbūt net sukėlęs simpatiją.

– Bentonas ir Kei, – pridūrė Berger.

Pranešdama Marinui apie tai, ji pasielgė taip, lyg nebūtų jo priešė. Ne, dar daugiau. Ji tarsi jam sakė, jog pasitiki ir jį gerbia.

– Tačiau būtų naudinga mums visiems susitikti, – tarė jis. – Aptartume bylą. Paprašiau, kad atvyktų ta tardytoja iš Baltimorės. Ji bus čia apie rytą. Ji gali atvykti, kada tik panorėsime.

– Puiku, – tarė Berger. – O dabar norėčiau, kad gautum man tuos slaptažodžius ir apskaitų istorijas, susijusias su vartotojų vardais, kuriuos ketinu tau duoti. Jau išsiunčiau faksu laišką, kuriame nurodžiau tiekėjui įšaldyti sąskaitas, – tokiu būdu jos lieka veikiančios. Ir dar vienas dalykas. Jei dar kas nors skambintų ir prašytų šios informacijos, tai neturi jos gauti. Paaiškink tai bet kam, su kuo tik kalbėsi. Man nesvarbu, net jei tai būtų Baltieji rūmai, tų slaptažodžių negalima duoti niekam daugiau. Lauksiu skambučio.

Ji tikriausiai kalbėjo apie Oskarą Beiną. Marinas negalėjo įsivaizduoti, kas dar būtų galėjęs žinoti, kokie Terės ir Oskaro vartotojų vardai ir kas jų elektroninio pašto teikėjai, o, išskyrus juos, niekas kitas žinoti slaptažodžių negalėjo. Ilgosios automobilio šviesos buvo įjungtos, Marinas jas buvo palikęs. Senas įprotis. Jis pasinaudojo šviesa, kad galėtų užsirašyti vartotojų vardus ir kitą informaciją, kurią Berger jam atsiuntė.

Marinas prakalbo:

– Ar Oskaras vis dar kalėjime?

– Aišku, tai vienas rūpestis. – Ji neatrodė tokia užsiėmusi kaip paprastai.

Jos balsas skambėjo beveik draugiškai ir net keistai, tarsi Marinas niekada nebūtų jai labai rūpėjęs, o dabar staiga parūpo.

– Negaliu ilgiau delsti, – pridūrė ji. – Turiu dar šiokių tokių reikalų. Būsiu teismo kompiuterininkų grupėje, kuri vadinasi „Ryšiai“, – jaučiu, kad ji tau žinoma. Štai jų telefono numeris.

Berger padiktavo jam numerį.

– Pasistengsiu pačiupti telefoną greičiau už Liusę, – pridūrė Berger.

16

Džetas Reindžeris buvo beveik kurčias, ramus šlubis, ir tuštinimasis prie parduotuvių keldavo jam rimtą pavojų. Pagyvenęs Liusės buldogas nebuvo vietinis Niujorko gyventojas.

Jis nekentė betono, asfalto ir turėdavo rimtų bėdų mieste, kur beširdžiai žmonės negausiuose žemės ar žolės plotuose aplink atsitiktinai išaugusius medžius paprastai paberdavo raudonųjų pipirų. Pirmą kartą Džetas Reindžeris įtraukė jų pilną snukį, kai uostinėjo kaip tik toje vietoje: Liusė aiškiai perprato, kad buvo kalta parduotuvė, prie kurios augo nugeibęs klevas, ir išsprendė tą reikalą greitai, nepriekaištaudama, nesiaiškindama.

Ankstyvą kitos dienos rytą ji nuėjo ir išbarstė dvidešimt uncijų grūstų raudonųjų pipirų aplink visą parduotuvę, o turėdama omenyje tą atvejį, jeigu šokiruotas savininkas prarastų amą, didžiausią kiekį išvertė į dvokiančias šlapimu tarnybines patalpas ir išėjo per užpakalines duris. Anonimiškai apie tai ji pranešė PETA*, pasirašiusi „Save My Sole“**.

Ji vedžiojo savo lėtą pasiligojusį buldogą gerą pusvalandį, kol jam pavyko nusilengvinti, ir dėl to ji pavėlavo. Kai priėjo savo namą, laikydama rankoje maišelį su šuns išmatomis, virpančioje

* „People for the Ethical Treatment of Animals“ („Žmonės už etišką elgesį su gyvūnais“) – didžiausia pasaulyje organizacija, kovojanti už gyvūnų teises.
** Gelbėkite Mano Padus. (Angl.)

dujinių žibintų šviesoje jau stovėjo Berger, atsirėmusi į geležinius turėklus šalia seno mūro sienos, ir laukė prie trijų laiptelių, vedančių senų ąžuolinių Liusės paradinių durų link.

– Tokius ryškius juos gamina mažose vaistinėse, – pažvelgusi į tą maišelį pastebėjo Berger, o jos veidas buvo vos įžiūrimas. – Jie nepermatomi.

Liusė išmetė Džeto Reindžerio kakutį į šiukšlių konteinerį ir tarė:

– Tikiuosi, kad neilgai laukei. Šis vaikinas ne miestietis. Turbūt ankstesniame gyvenime turėjo tikros žolės sodą su balta tvora. Jo vardas Džetas Reindžeris, kaip ir pirmojo mano sraigtasparnio. Džetai Reindžeri, pasisveikink su Džeime. Jis nemoka jokių triukų, tokių kaip paduoti leteną ar pašokti į orą. Tu visai paprastas, ar ne, berniuk?

Berger pasilenkė pakasyti Džetui Reindžeriui sprando, nekreipdama dėmesio, kad jos ilgi audinių kailiniai pasklido aplinkui ant purvino šaligatvio ir kėlė pavojų už jų užkliūti. Šaltoje tamsoje praeiviai darė didelį lankstą, kol ji bučiavo buldogui į viršugalvį, o jis laižė jai smakrą.

– Įspūdinga, – tarė Liusė. – Daugumos žmonių jis nemėgsta. Nieko keisto, kai gyveni su tokia šiknos skyle. Turiu omenyje ne save. Prieš mane jis priklausė kai kam kitam. Atsiprašau, – tarė ji šuniui, paglostė jį ir palietė Berger petį. – Neturėčiau atvirai aptarinėti tavo skaudžios asmeninės praeities ar vartoti žodį „priklausė". Žiauru iš mano pusės. Iš tikrųjų jis man nepriklauso, – tarė ji Berger. – Iš tiesų, aš turiu mokėti jam įspūdingą sumą, kad galėčiau jį šerti, globoti, vedžioti pasivaikščioti, miegoti su juo.

– Kiek jam metų? – paklausė Berger.

– Tiksliai nežinau. – Liusė patrynė dėmėtas Džeto Reindžerio ausis. – Netrukus po to, kai čia persikėliau, parskridusi iš Bostono, išvažiuodama iš Vakarų Tryliktosios sraigtasparnių aikštelės

pamačiau jį bėgantį Vest Saido plentu. Supranti, kaip siaubingai atrodo pamestas šuo? Jis šlubavo.

Liusė uždengė Džeto Reindžerio ausis, kad jis negirdėtų tęsinio.

– Be antkaklio, – tarė ji. – Akivaizdžiai išmestas iš automobilio, galbūt dėl to, kad paseno, nebelaiko kojos, pusiau žlibas. Žinai, visai nejuokinga. Jie paprastai gyvena iki kokių dešimties metų. Jam tikriausiai greitai tiek ir bus.

– Žmonės niekam tikę, – stodamasi tarė Berger.

– Eikš, – tarė Liusė šuniui. – Palik ramybėje Džeimės kailinius. Esu tikra, jog kiekviena iš šių nelaimingų mažų audinių mirė sava mirtimi.

– Netrukus turėtume gauti slaptažodžius, – pasakė Berger. – Gal jie padės išsiaiškinti visa kita.

– Nežinau, kas yra visa kita, nes nedaug ką žinau apie tai iš viso. Mes tik pradedame, – atsakė Liusė. – Tačiau to man per akis, kad nerimaučiau dėl savo tetos. Taigi, man neramu.

– Gavau tai, kai man paskambinai.

Liusė įkišo interaktyvų raktą į „Mul-T-Lock Mortise“* cilindrą, ir kai atidarė paradines duris, signalizacija ėmė pypsėti. Pultelyje surinko kodą, ir pypsėjimas liovėsi, o ji užtrenkė paskui save duris.

– Kai suprasi, apie ką kalbu, iš pradžių norėsi mane susprogdinti, – tarė Liusė. – Bet to nebus.

Žiežula laikė save žiniatinklio administratore, tačiau nebuvo programuotoja. Ji nebuvo informacinių technologijų ekspertė.

Ji sėdėjo prie kompiuterio, stebėdama, kaip „Pričiupau tave Gothame“ svetainėje maniakiškai kartojasi vaizdai, kai technikas iš žiniatinklio kompanijos telefonu pasakė jai, kad gedimas įvyko dėl duomenų perpildymo klaidos. Jis paaiškino, kad daugybės vartotojų pastangos prieiti prie tam tikros informacijos toje sve-

* Saugių užraktų rūšis.

tainėje viršijo serverio talpos ribas ir tuo metu situacija tapo nekontroliuojama, milijonai žmonių per minutę spragsėjo ant fotografijos tamsiame kambaryje, o tai, pasak techniko, galėjo reikšti tik viena:

– Kirminas, – tarė jis. – Ar, kitaip sakant, virusas. Tačiau tokio dar nesu matęs. Tai kažkas daugiau nei mutavęs kirminas.

– Kaip galėjo tas kirminas, mutantas ar kas jis būtų, įsibrauti į programą? – paklausė Žiežula.

– Panašu, kad kažkoks neprivilegijuotas vartotojas atspėjo sutartinį kodą ir taip panaudojo buferį, jog šis perpildė pažeidžiamiausias žiniatinklio serverio vietas. Kas tai padarė, visiškai neaišku.

Jis aiškino toliau, sakydamas, kad tai tikriausiai atsitiko, kai kažkas siuntė priedą, užkrėstą virusu, kurio neatpažino jokia žinoma antivirusinė programa. Tas virusas slėpėsi nuo vartotojų, kurie atsidarydavo daug vietos užimantį vaizdą, „tokį, kaip fotografija", pasakė jis, pridurdamas, kad „tas save dauginantis virusas mėgdžioja milijonus žmonių, atidarančių tą patį vaizdą tuo pačiu metu, o tai sugadina serverio atmintį, ir, be to, gali būti, jog tas virusas yra iš anksto numatyta veikla, kuria siekiama suardyti duomenų bazę. Kitaip sakant, tai yra keista viruso mutacija, makrovirusas. Ir galimas daiktas, kad tai „Trojos arklys", jei, pavyzdžiui, jis taip pat užkrečia virusais ir kitas programas, o to aš bijau labiausiai".

Jis dar kartą pabrėžė, kad tas diversantas yra kažkas, kas tikrai žinojo, ką daro, tarsi tas technikas slapta neapkęstų to, kas nebūtų pakankamai protingas sukelti šitokią sumaištį.

Žiežula nekaltai paklausė, koks vaizdas galėjo būti dėl to kaltas, ir jis neabejodamas atsakė, kad tam virusui davė pradžią Merilinos Monro fotografija. Kol jis aiškino apie tą niokojimą, sukeltą mutavusio viruso, Žiežula įsivaizdavo už viso to slypintį sąmokslą. Tas, kas buvo susijęs su Merilinos Monro nužudymu beveik prieš pusę amžiaus, vis dar siekė, kad žmonės nesužinotų tiesos.

Visos gijos vedė į valdžią, tai yra politiką ir organizuotą nusikalstamumą. Galbūt už viso to slėpėsi teroristai, spėliojo ji. Galbūt tie žmonės buvo kažkaip susiję ir nusižiūrėjo Žiežulą vien tik dėl to, kad ji buvo tokia kvaila, sutiko imtis darbo, apie kurį nieko nežinojo, ir tarnavo anonimams, kurie galbūt buvo kriminaliniai nusikaltėliai.

Todėl ji puikiai suprato, kad tas telefonu kalbantis technikas buvo kriminalinis nusikaltėlis, teroristas arba valdžios agentas, ir tas reikalas, susijęs su Merilinos Monro fotografijos sukeltu virusu, buvo bandymas sudrumsti vandenį, taigi Žiežula negalėjo suvokti, kas iš tiesų čia vyksta: svetainė susinaikino kaip tie įrašai filme „Neįmanoma misija", nes visai to nenorėdama Žiežula įsitraukė į patį milžiniško sąmokslo prieš pasaulio galinguosius, arba Blogio imperiją, centrą.

Ji baisiausiai susijaudino ir susirūpino.

– Suprantate, aš manau, – kalbėjo ji įtartinajam technikui, – jog neturiu supratimo, kas čia vyksta. Nenoriu į tai kištis ir niekada neketinau to daryti. Ne dėl to, kad nieko nežinau. Nes iš tikrųjų aš čia niekuo dėta.

– Tai gana sudėtinga, – tarė jis. – Net ir mums. Bandau jums paaiškinti, tai labai painus kažkieno įrašytas programos kodas. Turėtų būti. Sakydamas „kodas", turiu omenyje kompiuterio programą, įdiegtą tokioje vietoje, kuri atrodo nekenksminga, pavyzdžiui, duomenų bazės faile ar priede.

Ji nesuko galvos dėl to, ką jis turi omenyje, ir jai buvo visai nesvarbu, kad mutanto viruso negalima sustabdyti ir kad visos pastangos uždaryti ar atstatyti sistemą nesėkmingos. Ji tik spoksojo stiklinėmis akimis, kol kompiuterininkas žadėjo pabandyti įkelti archyvuotą ankstesnę „Pričiupau tave Gothame" svetainės versiją, tačiau vieninteliai kiti galimi serveriai neturi savo diskuose pakankamai vietos ir daug lėtesni, o tai taip pat gali sukelti nesklandumų. Aišku, jie galėtų įsigyti naują serverį, bet tai užtruktų,

be to, jis turėtų aiškintis su „verslo įstaiga", o Jungtinėje Karalystėje penkiomis valandomis vėliau negu čia, todėl negali dabar to imtis.

Jis nurodė, kad ankstesnės versijos įkėlimas taip pat reikštų, jog Žiežula turės iš naujo pertvarkyti svetainę ir perspausdinti visą naujausią informaciją, o skaitytojams reikės pranešti, kad jų atsiųsti elektroniniai laiškai ir fotografijos negali būti persiųstos. Tokiam darbui atlikti Žiežulai prireiktų kelių dienų, galbūt net savaičių, ir visuomenė gali pykti, o tų, kurie vėliausiai prisijungė prie svetainės, nebebūtų senesnėje duomenų bazės versijoje, – jie taip pat gali smarkiai įsižeisti. Svetainė būtų sutvarkyta per kelias dienas. O gal ir savaites.

Kai Bosas sužinos, kad virusą sukėlė Merilinos Monro fotografija morge, galiausiai Žiežula neteks darbo. Ji neturėjo jokio atsarginio plano. Būtų panaši situacija kaip prieš pusantrų metų, tik šįkart ji negautų jokių netikėtų darbo pasiūlymų iš anoniminių nepažįstamųjų. Šį kartą ji tikrai turėtų palikti butą, o taip pat prarastų tai, ką turėjo ir prie ko priprato. Dar blogiau. Visų virtualiai bendraujančių žmonių gyvenimas tik pablogėjo. Ji nežinojo, ko, po galais, turėtų griebtis.

Žiežula padėkojo technikui ir išjungė telefoną.

Ji patikrino žaliuzes, norėdama įsitikinti, ar jos visos užtrauktos, įsipylė dar burbono ir išgėrė vienu mauku, vaikščiodama dideliais žingsniais, beveik pamišusi iš baimės, vos neverkdama, mąstydama, kas bus toliau.

Bosas pats tiesiogiai jos neatleistų, bet greičiausiai tai padarytų tas Jungtinės Karalystės agentas, kuris sunkiai kalba angliškai. Jeigu Bosas iš tikrųjų susijęs su kokia nors teroristų grupuote, tai Žiežulos gyvybė atsidūrė pavojuje. Teroristas surastų kaip įsibrauti į jos butą, kol Žiežula miegotų, ir ji tikrai jo neišgirstų.

Jai reikėjo šuns.

Kuo daugiau Žiežula gėrė burbono, tuo labiau prislėgta, išsigandusi, vieniša ji jautėsi. Galvojo apie straipsnį, pasirodžiusį keletas

savaičių prieš Kalėdas ir pagrįstą ta pačia naminių gyvūnėlių istorijų virtine, kurią pasiūlė Terė po Gebenės mirties, ir Žiežula ją įdėjo tarsi keršydama.

Žiežula toliau tikrino internetą.

Artimiausias jai pasirodė „Tell-Tail Hearts" naminių gyvūnėlių parduotuvių tinklo portalas, be to, šios parduotuvės dirbo iki devynių.

Loftas buvo įsikūręs plačioje atviroje erdvėje su atidengtomis sijomis ir plytomis, poliruotomis tabako medžio grindimis, – viskas buvo sena, restauruota ir modernizuota. Išskyrus darbo vietas, juodas sukamąsias kėdes ir stiklinį posėdžių kambario stalą, daugiau nebuvo jokių baldų. Nesimatė jokių popierių, nė vieno lapo.

Liusė mandagiai paragino Berger jaustis kaip namie. Ji pabrėžė, kad Berger čia visiškai saugu. Visi telefonai buvo belaidžiai ir apsaugoti nuo slapto klausymosi, o signalizacijos sistema tikriausiai buvo geresnė negu Pentagone. Kažkur čia Liusė turbūt turėjo šautuvų ir kitų mirtinų ginklų, kurie buvo pakankamai nelegalūs, kad ją galėtų pakarti ant *Tappan Zee** tilto kaip piratę. Berger nieko neklausinėjo, nors nesijautė labai saugi. Tačiau ir nebandė ko nors pakeisti. Ji buvo susierzinusi ir atsargi.

Buvo girdėti, kaip dainuoja Eni Lenoks, o Liusė sėdėjo savo stikliniame kokpite, apsupta trijų vaizdo monitorių, didumo sulig daugumos svetainių plačiaekraniai televizoriai. Švelnioje šviesoje aiškiai matėsi jos profilis, lygi kakta, ereliška nosis, įsitempęs veidas, tarsi jai daugiau nebūtų ką veikti, tik vykdyti tai, dėl ko Berger jau paskausta galvą. Rimtai įsiskaudėjo. Toks skausmas visada baigdavosi vienodai – ji atsiguldavo tamsiame kambaryje, ant akių užsidėjusi kompresus.

* Tiltas Niujorke per Hadsono upę vienoje plačiausių jos vietų.

Ji stovėjo prie Liusės kėdės, graibydamasi rankinėje, – tikėjosi, kad galbūt kur nors yra „Zomigo“, nes tai buvo vienintelis vaistas, galintis padėti. Blizganti pakuotė, kurią ji rado tarp juristo bloknoto puslapių, buvo tuščia.

Liusė daugiau, negu iš tikrųjų reikėjo žinoti Berger, aiškino apie tai, ką neuroninio tinklo programa išgavo iš vieno nešiojamojo kompiuterio, rasto Terės bute, ir kokios technologijos buvo panaudotos. Berger nusivylė, kad Liusė atsisakė imtis antrojo kompiuterio, – to, kuris aiškiai buvo skirtas tik naudotis internetu. Berger nerimavo dėl Marino, turinčio paskambinti dėl elektroninio pašto slaptažodžių. Nežinia, ar ji dar bus čia, kai jis tai padarys. Dar neaiškiau buvo tai, ką Berger čia apskritai veikia. Viena jos dalis tai žinojo, ji suprato viską, o drauge nieko, ir nežinojo, kaip elgtis. Jos ir Liusės rankose buvo didžiulis neišspręstas klausimas. Ir daugiau negu vienas.

– Paprastai, kai panaikini failą operacinėje sistemoje, gauni puikią galimybę susigrąžinti duomenis, jeigu tai darai greitai, – kalbėjo Liusė.

Berger vėl atsisėdo šalia jos. Ryškūs balti ženklai ir teksto atkarpos, padrikos frazės ir žodžiai vėl susijungdavo juodoje elektroninėje erdvėje. Ji pagalvojo, kad reikėtų užsidėti akinius nuo saulės. Tačiau jautė, kad jie nepadėtų. Vyko tai, kas turėjo vykti, ir ji neketino tam trukdyti.

Jeigu ji tikrai būtų norėjusi tai sustabdyti, nebūtų šiąnakt pasigavusi taksi ir nuvykusi į Vilidžą, nepaisydama krizės, skubos ir Liusės loginio mąstymo, jai kalbant telefonu, kai paskambino norėdama pasiūlyti Berger pamatyti, kas buvo rasta. Anksčiau jai teko būti vienai su Liuse, bet tai buvo prieš daug metų, kai stulbinančiai sudėtinga ir be galo riziką mėgstanti Skarpetos dukterėčia buvo dar labai jauna, o Berger tebebuvo ištekėjusi. Vieno dalyko ji nedarė – nelaužė sutarčių ir dėl techninių smulkmenų nepralaimėjo bylų.

– Neatrodo, jog Terė kada būtų bandžiusi susigrąžinti, ką panaikino, – pastebėjo Liusė, – nes galima pamatyti gana didelių nepaliesto teksto gabalų, susimaišiusių su įvairių dydžių fragmentais, – dauguma jų tokie maži, kad yra ne kas kita kaip skeveldros. Kuo ilgesnė panaikinta ar sugadinta informacija, tuo didesnė galimybė naujai sukurtiems duomenims užimti standžiojo disko vietas, atlaisvintas ištrynus tai, kas buvo. Ir tuo sunkiau programai atkurti tai, kas buvo ten iš pradžių.

Tai, ką juodvi pamatė, iš esmės buvo atkarpos ir nuotrupos teiginių, kurie iš dalies teikė istorinių teisės mokslo ir medicinos bei psichiatrijos žinių, – tai visai nestebino. Rasti įrašai ir informacija iš Terės Bridžes tėvų rodė, kad ji buvo priimta į Gothamo koledžą, kur jos tėvas ėjo dekano pareigas, ir studijavo teismo psichologijos magistrantūroje. Berger stebėjo, kaip teka teismo terminų ir frazių srautas, ir pažįstamas skausmas plūstelėjo jai į smilkinius ir nuslinko akių link.

Ji pasižymėjo nuorodas į „Body Farm", Belevju bei Kirby psichiatrines ligonines bei daugybę gerai žinomų savo srities teismo ekspertų, taip pat ir daktarę Kei Skarpetą. Nuorodos į ją pasikartojo keletą kartų, todėl Liusė anksčiau ir buvo sakiusi, kad Berger galbūt susigundys ją atleisti. Ji dar ir kaip susigundė. Dėl daugybės priežasčių toks poelgis būtų išmintingiausias.

Pavyzdžiui, pasirodė, kad Terė – ar kažkas, naudojęsis tuo nešiojamuoju kompiuteriu, – rinko šimtus straipsnių, videoklipų, fotografijų ir kitą išspausdintą žiniasklaidos priemonėse medžiagą, susijusią su Skarpeta. Tai reiškė interesų konfliktą, ir labai rimtą, kurį dar labiau apsunkino kita problema, tikriausiai egzistavusi nuo pat pradžių.

Berger prisiminė, kaip Liusė ją apstulbino joms susitikus pirmą kartą prieš aštuonerius metus Ričmonde, šis susitikimas, Berger manymu, buvo tiek pat stulbinamas, kiek ir, blaiviai mąstant, nevykęs. Kvailai pasielgė tada, praeityje, kai dar neturėjo ketu-

riasdešimties ir buvo beveik įsitikinusi, kad atsidūrė toli nuo tikrų gyvenimo pagundų, – vien dėl to, kad buvo taip nusistačiusi. Ji galėjo atsakyti „ne“. Tačiau tiesa buvo ta, – ir būdama keturiasdešimt šešerių ji puikiai tai suprato, – kad jei nebūtų buvę klausimo, jai nebūtų reikėję į nieką atsakyti.

– Tuose kompiuteriuose instaliuota tai, ką vadinu programine saugumo įranga iš po prekystalio, nuostatos perprogramuotos, įkeltos iš naujo. – Liusė perėjo prie kitos temos. – Ne tai, ką naudoju vien tik žinomų virusų atpažinimui, šnipinėjimui ir panašiai. Man rūpi ne tai, kas visiems žinoma. Ji turėjo apsaugas nuo virusų, šnipinėjimo, reklamų, trukdžių, kitų asmenų prisijungimo ir belaidžių kompiuterių.

– Ar tai neįprasta? – Berger pasitrynė smilkinius.

– Vidutinei vartotojai – taip. Ji buvo pamišusi dėl saugumo, ar kažkas kitas toks buvo. Tačiau saugojosi ne taip, kaip tai būtumei dariusi tu ar aš. Ji turėjo tokias apsaugos priemones, kuriomis naudojasi žmonės, bijantys įsilaužimų, tapatybės vagysčių, tačiau jie ne programuotojai ir yra priversti pasitikėti standartinėmis apsaugos priemonėmis, kurių dauguma brangios ir nebūtinai tokios jau geros.

– Galimas daiktas, kad ji ir Oskaras Beinas turėjo panašią paranoją, – tarė Berger. – Jie bijojo, kad kažkas nori juos sučiupti. Bet kokiu atveju žinome, kad jis to bijo. Iš tikrųjų jis tai įrodė, prieš mėnesį paskambinęs ir gana nesėkmingai pasikalbėjęs su Marinu. Marino kaltės nebuvo. Jeigu toks scenarijus pasikartotų vėl, aš vis tiek nereaguočiau į Oskaro Beino skambutį.

– Kažin ar kas nors būtų buvę kitaip, jei būtum sureagavusi, – tarė Liusė.

– Iš pirmo žvilgsnio tai visai nesiskyrė nuo visų tų pakvaišusių skambučių, kurių gauname kiekvieną dieną, – pasakė Berger.

– Vis tiek negerai. Galbūt turėjai atpažinti skirtumą.

Liusės rankos ant klaviatūros buvo stiprios, bet grakščios. Ji užvėrė programos langą, kurį buvo atidariusi ekrane, ir vėl buvo pasirodė tamsi erdvė, per kurią sroveno fragmentiškas tekstas, judėdamas ir sujungdamas prarastas dalis. Berger stengėsi nežiūrėti.

– Jeigu paleisčiau tau tą įrašą, viską suprastum, – paaiškino Berger. – Jis panašus į idiotą. Kalba beveik isteriškai, ir vis kartoja, kad kažkoks asmuo ar grupė asmenų vagia jo mintis elektroniniu būdu, ir nors jis bando nesileisti jų kontroliuojamas, tačiau jie žino apie kiekvieną jo įkvėpimą. Šiuo metu jaučiu, kad kažkas tai daro man. Iš anksto atsiprašau. Man retai taip skauda galvą. Stengiuosi iš paskutiniųjų, kad neįsiskaudėtų.

– Ar kada sirgai kiberliga? – pasidomėjo Liusė.

– Neįsivaizduoju, kas tai yra, – atsakė Berger.

– O kaip dėl judėjimo ligų?

– Nežinau, kas tai per daiktas, bet taip. Negaliu žiūrėti į ką nors judančiame automobilyje ir kaip koks vaikas visada vemiu atrakcionų parkuose. O šiuo metu nenoriu apie tai net pagalvoti.

– Spėju, kad neskrisi su manimi.

– Policijos sraigtasparniai man nekelia rūpesčių. Tol, kol jie neatidaro durų.

– Orientacijos praradimas, šleikštulys, galvos svaigimas, netgi priepuoliai ir migrenos, – aiškino Liusė, – paprastai būna susiję su virtualia tikrove, – bet koks judesys kompiuterio monitoriuje gali tai sukelti. Pavyzdžiui, viso šito mėšlo stebėjimas. Man pasisekė būti viena iš laimingųjų. Manęs tai neveikia. Galite mane visą dieną laikyti didžiausiame triukšme, tai manęs nė trupučio nepaveiks. Galėčiau būti bandomuoju manekenu Langlyje. Galbūt tuo ir turėčiau užsiimti.

Ji palinko į priekį savo kėdėje ir susikišo pirštų galus į priekines džinsų kišenes, demonstruodama fizinį atvirumą, – Berger akys įsisiurbė į ją tarsi į provokuojamą paveikslą ar skulptūrą.

– Taigi štai ką turi pabandyti, – kalbėjo Liusė. – Turėtum žiūrėti į monitorių tik tada, kai aš nuspręsiu, kad tau reikia žiūrėti. Jeigu ir toliau jausiesi blogai, įkelsiu duomenis, kuriuos norėtum peržiūrėti, ir galėsi tai pamatyti statišku rašyklės formatu. Netgi sulaužysiu savo taisyklę ir atspausdinsiu tą medžiagą. Bet kokiu atveju, nežiūrėk į monitorių. Grįžkime prie to, ką sakiau apie apsaugos priemones, įdiegtas šiuose nešiojamuosiuose kompiuteriuose. Siūlau paieškoti tokių pačių ir Oskaro namų kompiuteryje. Galbūt rasime įrodymų, kad būtent Oskaras jį pirko. Ar galėtume įeiti į jo butą?

Liusė vis kartojo „mes", o Berger neįsivaizdavo, kaip tas „mes" galėtų egzistuoti.

„Mes" atrodytų visai beprotiška tokioje situacijoje, vis kartojo sau Berger, stengdamasi to išvengti, bandydama save nuo to atkalbėti. Ji užsidengė akis, pasitrynė smilkinius ir tarė:

– Galima pamanyti, kad būtent Terė ieškojo Kei. Bet iš kur mums žinoti, kad ne Oskaras? Gal tai jo kompiuteriai, ir jis kažkodėl laikė juos Terės bute? Bet ne, dabar mes negalime patikrinti jo kompiuterio ar kompiuterių. Kad ir kas būtų jo bute. Neturime jo sutikimo, be to, nėra įtikinamos priežasties.

– O gal ant šių kompiuterių yra jo pirštų atspaudų?

Kompiuteriai gulėjo netoliese ant stalo, abu prijungti prie serverio.

– Dar nežinau, – atsiliepė Berger. – Bet čia ne įrodymas, nes jis nuolat lankydavosi jos bute. Teoriškai nežinome, kieno tai darbas. Tačiau tikrai žinome, kad dėmesio centre yra Kei. Tu tai pagrindei.

– Ji yra daugiau negu dėmesio centras. Tu nežiūrėk, bet kas čia dabar darosi? Atrinktos išnašos. *Ibid.** tas ir anas, ir datos. Išnašos, kurios atrodo susijusios su mano tetos citatomis.

– Nori pasakyti, kad Terė ėmė iš jos interviu?

* *Ibidem* – ten pat, toje pat vietoje. (Lot.)

– Kažkas tikriausiai ėmė. Būk užsimerkusi ir toliau. Kompiuteriui nereikalinga tavo pagalba ar nuomonė. Čia surūšiuotos nuorodos, tūkstančiai jų skliaustuose, iš daugybės to paties darbo juodraščių. Ir šimtai tų suskliaustų nuorodų susijusios su skirtingu metu imtais interviu. Tariamų interviu su mano teta.

Berger atsimerkė ir pamatė padrikus žodžius, sakinius, plaukiančius pro šalį ir vėl susijungiančius.

– Galbūt tai CNN ar laikraščių interviu kopijos, – bandė spėti ji. – Bet tu teisi. Kitą kartą aš paklausiu. Tik nuo viso to man svaigsta galva. Nesuprantu, kas darosi. Turiu išeiti.

– Negali būti kopijos, – paprieštaravo Liusė. – Ne viskas ir net ne dauguma jų. Chronologiškai tai negali būti tiesa. „Skarpeta, lapkričio dešimta" ir „Skarpeta, lapkričio vienuolikta", po to dvylikta ir trylikta. Jokiu būdu. Ji nesikalbėjo su ja. Niekas nesikalbėjo su ja. Tai kažkoks mėšlas.

Neapsakomai keista buvo stebėti Liusę, stebinčią monitorius ir besiginčijančią su savo kompiuteriniu kūriniu kaip su geriausiu draugu.

Berger pastebėjo po stalu knarkiantį Džetą Reindžerį.

– Nuorodos į keturis skirtingus interviu, vykusius vienas po kito keturias dienas iš eilės, – patikslino Liusė. – Štai ir vėl. Trys dienos paeiliui. Supranti, būtent tai ir noriu pasakyti. Ji neatvyksta į miestą ir neina į televiziją kiekvieną savaitės dieną, o interviu laikraščiams duoda retai. O čia kas? Nė velnio.

Berger jau ruošėsi pakilti ir atsisveikinti. Tačiau apie tai, kad atgal reikės važiuoti taksi, ji negalėjo nė pagalvoti. Ją tikrai imtų pykinti.

– Padėkos diena? Neįmanoma. – Atrodė, jog Liusė ginčijasi su ta informacija. – Mes buvome kartu Masačusetse per Padėkos dieną. Ji nebuvo CNN, ir, aišku kaip dieną, nedavė interviu jokiam laikraščiui ar universiteto absolventui.

17

Siautėjo geliančiai žvarbus vėjas, o mažas pusmėnulis kabojo aukštai, todėl Skarpetai su Bentonu einant į morgą buvo visai tamsu.

Gatvėje buvo beveik tuščia, jie prasilenkė tik su keletu nelabai turinčių ką veikti žmonių. Vienas jaunuolis suko marihuanos cigaretę. Kitas vaikinas stovėjo atsirėmęs į sieną, bandydamas sušilti. Skarpeta jautė įremtus į nugarą jų žvilgsnius ir pasijuto keistai sutrikusi. Buvo nesaugu ir nejauku, nes suprato, kad kiekvienas gali lengvai ją atpažinti. Pro šalį skubėjo geltoni taksi automobiliai, ant daugumos jų stogų švietė bankų, finansų ir lizingo kompanijų reklamos, būdingos pokalėdiniam laikotarpiui, kai žmonės susiduria su linksmų atostogų pasekmėmis. Autobusas buvo pasipuošęs didele „Pričiupau tave Gothame" reklama, ir Skarpetą kaip ietimi pervėrė pyktis.

Paskui ją apėmė išgąstis, ir Bentonas, tarsi pajutęs tai, susirado jos ranką ir laikė ją, kol juodu ėjo.

– Štai ko nusipelniau, – tarė ji, galvodama apie tą paskalų skiltį. – Gerai dariau, kad kokius dvidešimt metų vengiau rampos šviesos. O dabar atėjau į CNN ir štai kas dedasi.

– Tu to nenusipelnei, – atsakė jis. – Tiesiog taip viskas susiklostė. Ir tai neteisinga. Bet nieko nepadarysi. Toks jau mūsų darbas. Esame neteisybės ekspertai.

– Daugiau nesiskųsiu, – patikino ji. – Tu visiškai teisus. Viena yra eiti į morgą. Visai kas kita – būti ten gabenamam.

– Gali skųstis, kiek tik nori.

– Ne, ačiū, – pasakė ji, patraukdama jo ranką į save. – Jau užteks.

Pravažiuojančių automobilių šviesos paliesdavo tuščius senosios Belevju psichiatrinės ligoninės langus, o skersgatvyje už jos geležinių vartų buvo melsvas mūrinis Teismo medicinos ekspertizės

pastatas, kur prie šaligatvio krašto stovėjo du furgonai užtamsintais langų stiklais, laukdami, kol bus pasiųsti į dar vieną liūdną misiją. Kai juodu užlipo laipteliais prie įėjimo ir sustojo šaltyje, Bentonas paskambino į duris. Netekęs kantrybės, jis skambino dar ir dar.

– Jos tikriausiai nėra, – spėjo jis. – Arba gal nusprendė nesirodyti.

– Būtų baisiai keista, – pasakė Skarpeta. – Jai patinka versti žmones laukti.

Visur buvo įrengtos kameros, ir ji įsivaizdavo, kaip daktarė Lenora Lester juokdamasi stebi juos monitoriuje. Praėjo dar kelios minutės, ir kaip tik tada, kai Bentonas jau buvo nusprendęs eiti, už paradinių durų stiklo pasirodė daktarė Lester ir atrakinusi duris juos įleido. Ji vilkėjo ilgą žalią chirurgo chalatą, buvo su apvaliais akiniais plieniniais rėmeliais ir susisegusi savo žilstelėjusius plaukus. Jos veidas buvo lygus, išskyrus vieną gilią raukšlę, einančią nuo viršunosės per visą kaktą, o tamsios akys – mažos ir lakstančios greitai tarsi voverės, bandančios išvengti automobilių.

Ant daugumos nušiurusio vestibiulio sienų kabojo „Ground Zero“ fotografijos, ir daktarė Lester liepė sekti paskui ją, tarsi jie niekada anksčiau čia nebūtų lankęsi.

Kaip paprastai, ji kalbėjosi su Bentonu.

– Jūsų pavardė iškilo praėjusią savaitę, – prabilo ji, lėtai eidama priekyje jų. – Dėl šios bylos čia atvyko FTB. Keletas agentų, ir vienas jų – profiliuotojas iš Kvantiko. Kalbėdamiesi kažkaip nukrypome prie „Avinėlių tylėjimo“, ir man buvo priminta, kad jūs praeityje vadovavote Elgsenos mokslų padaliniui. Ar jūs nebuvote pagrindinis to filmo konsultantas? Kiek dienų jie praleido Akademijoje? Kaip atrodė Antonis Hopkinsas ir Džudė Foster?

– Aš dirbau kažkokioje byloje, – tarė jis.

– Kaip apmaudu, – pasakė jam Lester. – Tada Holivudo susidomėjimas mumis buvo labai sustiprėjęs. Daugeliu atžvilgių

tai buvo gerai, nes visuomenė keistai įsivaizdavo, kas tokie mes esame ir ką darome.

Skarpeta vos susilaikė neprasitarusi, jog tas filmas tikrai neišsklaidė liguistų mitų, nes garsusis epizodas su drugiu vyko laidojimo biure, ir autopsija buvo atlikta visai nešiuolaikiškai. Ji nutylėjo, kad jeigu reikėtų rasti nelaimingosios Grimės Ryper teismo medicinos patologės prototipą, tai labiausiai tam tiktų daktarė Lester.

– O dabar? Nebūna nė dienos, kad man neskambintų ir neprašytų pakonsultuoti dėl kokios laidos ar filmo. Autoriai, scenaristai, prodiuseriai, režisieriai. Visi nori pamatyti autopsiją ir trepsi aplink nusikaltimo vietą. Taip pavargau nuo viso to, negaliu jums apsakyti.

Ilgas chalatas plakėsi apie kelius jai einant greitais tvirtais žingsniais. Daktarė Lester tarė:

– O ši byla? Jau skambino kokį tuziną kartų. Manau, dėl to, kad ji liliputė. Iš tiesų, pirmą kartą su tokia susiduriu. Labai įdomu. Nežymi juosmens lordozė*, išlinkusios kojos, šioks toks kaktos iškilumas. Ir megalencefalija, tai yra smegenų padidėjimas, – paaiškino ji, tarsi Skarpeta nežinotų, kas tai yra. – Būdinga žmonėms su achondroplazija. Neturi poveikio protui. Jų intelekto koeficientas nė kiek nesiskiria nuo bet kurio iš mūsų. Todėl jeigu ta ponia pasielgė kvailai, tai ne dėl šios priežasties. Negalite dėl to jos kaltinti.

– Ne visai suprantu, apie ką kalbate, – tarė Bentonas.

– Ta byla gali būti daug sudėtingesnė, negu atrodo iš pirmo žvilgsnio. Gali būti visai ne taip, kaip galvojate. Tikiuosi, jūs matėte fotografijas iš įvykio vietos, ir aš ketinu jums duoti daugybę jų, padarytų autopsijos metu. Tipiška asfiksija nuo smaugimo laidu. Jei manysime, kad tai žmogžudystė.

* *Lordosis* – stuburo išlinkimas į priekį. (Lot.)

– Jei manysime? – tarė Bentonas.

– Tokioje neįprastoje byloje, kaip ši, neturime atmesti nė vienos galimybės. Būdama tokia maža, ji jautriau žiūrėjo į kai kuriuos dalykus, skirtingai nei kiti. Tiktai keturių pėdų. Aštuoniasdešimt devynių svarų. Jei tai nelaimingas atsitikimas, – šiurkštus seksas, pavyzdžiui, – ji labai rizikavo taip toli eidama.

Skarpeta įsiterpė:

– Kai kuriose fotografijose pastebėjau kraują ir sumušimų žymes ant jos kojų. Ką tai turi bendra su jūsų spėliojimais apie šiurkštų seksą?

– Galbūt tai mušimas, kuris tapo nekontroliuojamas. Esu anksčiau tai mačiusi. Talžymas, spardymas ar kitoks šiurkštus elgesys, kai nueita per toli.

Dabar jie buvo administracijos aukšte. Senas pilkas linoleumas ir ryškiai raudonos durys.

– Neradau jokių žaizdų, atsiradusių ginantis, – tęsė daktarė Lester. – Jeigu ji buvo nužudyta, tai padaręs žmogus susidorojo su ja labai greitai. Gal turėjo ginklą, peilį, ir ji darė tai, ką jai liepė. Tačiau negaliu nutylėti tos galimybės, kad jai ir jos vaikinui, ar tam, su kuriuo ji praėjusią naktį užsiėmė sekso žaidimais, viskas įvyko ne visai taip, kaip jie planavo.

– Kokie ypatingi įkalčiai verčia jus manyti, kad mes čia turime reikalų su sekso žaidimu, kaip jūs minėjote? – paklausė Bentonas.

– Visų pirma, tai, ką radome nusikaltimo vietoje. Aš suprantu, kad jai patiko kažką vaidinti, reikia pasakyti. Galų gale, dar svarbiau yra tai, kad kėsindamasis išprievartauti nusikaltėlis išrengia auką. – Daktarė Lester kalbėjo nelėtindama žingsnių. – Tai dalis jo pasitenkinimo – priversti ją nusirengti ir pagreitinti tai, ką jis ketina jai padaryti. Po to jis galėjo ją surišti. Tai, kad jis surišo auką prieš tai ir po to, supjaustęs jos chalatą ir liemenėlę, man panašu į sekso žaidimą. Ypač jei aukai patiko seksualinės fantazijos, ir, remiantis tuo, ką sakiau, ji mėgo seksą.

– Vis dėlto, – tarė Bentonas, – supjaustyti jai drabužius po to, kai buvo surišta, turėtų būti daug siaubingiau, negu pirma priversti ją nusirengti.

– Tai žodžių žaismas, apie kurį mes kalbamės su teismo psichologais, profiliuotojais ar kaip kitaip juos pavadintumėte. Tai paremta asmenine nuomone. Dalykai, kurie jums atrodo siaubingi, kitam gali būti jaudinantys, tai priklauso nuo žmogaus.

– Leisiu jums suprasti, jeigu kas nors, ką pasakysiu, bus mano asmeninė nuomonė, – tarė Bentonas.

Berger pajuto, kaip Liusės ranka lengvai ją palietė ar beveik palietė, kai ji užsirašinėjo duomenis juristo bloknote. Ryškiai baltas informacijos srautas plaukė prieš akis, ir pažvelgus jai suskaudo akis, o po to įsiskaudėjo kaip reikiant.

– Manai, kad didesnę viso to dalį mums pavyks atstatyti? – paklausė ji.

– Taip, – patikino Liusė.

– Ir iš tikrųjų tuose juodraščiuose įvykiai pradėti fiksuoti maždaug prieš metus?

– Ne mažiau. Galėsiu specialiai tau pranešti, kai baigsime. Turime prisikasti prie paties pirmojo jos išsaugoto failo. Ir toliau sakysiu „ji“, nors suprantu, kad iš tikrųjų nežinome, kas tai parašė.

Liusės akys buvo ryškiai žalios, ir kai juodvi pažvelgė viena į kitą, jos degė aistra.

– Neatrodo, kad ji išsaugodavo failus taip, kaip tai darau aš, – pastebėjo Berger. – Kitaip sakant, neatrodo, kad jai labai rūpėjo tas, kuriam priklauso visos šios apsaugos, ar jos būtų iš po prekystalio, ar ne. Kiekvieną kartą, kai darau, pavyzdžiui, reziumė, nukopijuoju ir pavadinu kitaip.

– Toks būdas geriausias, – pritarė Liusė. – Tačiau ji dėl to nesirūpino. Pataisiusi ji išsaugodavo tą patį failą ant ankstesniojo. Kvaila. Bet pusė pasaulio taip elgiasi. Laimei, kaskart ką nors

pakeitus ir išsaugojus atnaujintą failą, būdavo žymima nauja data. Nors ir negalima to pamatyti jos dokumentų sąraše, bet jie čia yra, išmėtyti visur kaip pakliuvo. Kompiuteris suras datas, sudėlios pagal jas ir išanalizuos. Pavyzdžiui, kiek kartų per dieną ji ar kažkas kitas pataisė ir išsaugojo tą patį failą? Šiuo atveju, magistro darbo failą. Kuriomis savaitės dienomis tas asmuo visa tai rašydavo? Kuriuo dienos ar nakties metu?

Berger užsirašė ir tarė:

– Galbūt ką nors sužinosime apie tai, kur ir kada ji būdavo. Apie jos įpročius. Gal tai atves pas tą, su kuriuo ji buvo. Jeigu, pavyzdžiui, daugiausia laiko ji praleisdavo dirbdama savo bute, išskyrus tuos šeštadienio vakarus, kai matydavosi su Oskaru. Ar galbūt rašyti ji eidavo į kitas vietas? Gal net į kito žmogaus gyvenamąją vietą. Ar jos gyvenime buvo kitas žmogus, apie kurį mes nežinome?

– Sudarysiu tau jos užimtumo grafiką iki pat paskutinio klavišo paspaudimo, – nuramino Liusė. – Bet tik ne tai, kur ji dirbo. Elektroninis laiškas gali būti atsektas pagal IP protokolo adresą, pavyzdžiui, jeigu ji išsiuntė laišką iš internetinės kavinės. Tačiau nėra ko sekti, kai kalbame apie teksto failus. Faktiškai negalime teigti, kad ji rašė savo darbą namie. Galbūt dirbo bibliotekose. O gal Oskaras žino, ar ji visada dirbdavo savo bute. Jei tikėsime, kad viskas, ką jis sako, yra tiesa. Nes kiek žinome, tai jis rašė tą darbą. Vis noriu tau tai priminti.

– Farai nerado mokslinio darbo medžiagos Terės bute, – pasakė Berger.

– Daugybė žmonių šiais laikais turi elektroninius failus. Jie nenaudoja popieriaus. Kai kurie niekada nieko nespausdina, jei nėra būtinybės. Ir aš viena iš jų. Nemėgstu visur laikyti popierių.

– Kei tikrai žinos, kiek tai, ką Terė ar kažkas kitas rinko ir rašė, yra teisinga, – tarė Berger. – Ar galime visiškai atkurti kiekvieną juodraštį?

– Ne visai. Bet tikrai galiu atstatyti, kas yra čia. Dabar kompiuteris rūšiuoja pagal bibliografiją. Kiekvieną kartą, kai Terė parašydavo naują įžangą, tekstą pataisydavo ar papildydavo, būdavo sukurta nauja to paties failo versija. Būtent todėl matai tiek daug to paties dokumento kopijų. Na, tu to nematai. Tikiuosi, kad nežiūri. Kaip jautiesi?

Liusė atsisuko ir pažvelgė tiesiai į ją.

– Tiesiog nežinau, – prisipažino Berger. – Turbūt jau eisiu. Turėtume išsiaiškinti, ką darysime toliau.

– Užuot taip stengdamasi viską išsiaiškinti, kodėl negalėtum palaukti ir pamatyti, kaip sprendžiame šią problemą. Dar anksti, kad tai suprastum. Negali išeiti. Ne.

Jų kėdės stovėjo greta: Liusės pirštai judėjo klaviatūra, Berger užsirašinėjo, o tarp jų kėdžių pasirodė stambi Džeto Reindžerio galva. Berger ėmė jį glostyti.

– Jau daug kas atrinkta, – tarė Liusė. – Bet šįkart pagal skirtingus teisės mokslo dalykus. Pirštų atspaudai, DNR, pėdsakų įkalčiai. Nukopijuota ir įtraukta į failą, pavadintą „Teisės mokslas“.

– Pakeisti failai, – tarė Berger. – Vienas failas nukopijuotas ant kito. Man visada sakydavo, kad jei kopijuoji vieną failą ant kito, senoji kopija išlieka.

Suskambėjo biuro telefonas.

Berger perspėjo:

– Tai man.

Ji uždėjo ranką ant Liusės riešo, neleisdama jai atsiliepti.

18

Daktarės Lester kabinete visur, kur tik buvo įmanoma, kabojo įrėminti diplomai, sertifikatai, rekomendacijos ir jos pačios fotografijos, kuriose ji buvo su griežta skrybėlaite ir baltu apsauginiu

kostiumu, kasinėjanti griuvėsių vietą, o ten dirbusieji rodė, kas buvo likę iš Pasaulio prekybos centro.

Ji didžiavosi tuo, jog buvo Rugsėjo vienuoliktosios dalis, ir neatrodė asmeniškai dėl šio įvykio sutrikusi. Skarpeta taip gerai nesijautė, praėjus beveik šešiems mėnesiams Voter gatvės statybos aikštelėje rankomis samstydama tūkstančius kibirų grunto, kaip archeologė rūšiuodama žmonių liekanas, – kūno dalis, dantis ir kaulus. Ji neturėjo įrėmintų fotografijų. Ji neturėjo „PowerPoint" pateikčių. Ji nemėgo apie tai kalbėti, jausdamasi fiziškai užnuodyta to įvykio, – niekada prieš tai taip nesijautė. Tarsi tas siaubas, kurį išgyveno šios aukos savo mirties akimirką, išliko ir pakibo kenksminguose garuose, tvyrojusiuose virš jų tada ir vėliau, kai jų kūnų liekanos buvo renkamos, kraunamos į maišus ir numeruojamos. Ji net negalėjo to paaiškinti, bet čia tikrai nebuvo kuo puikuotis ar girtis.

Daktarė Lester paėmė nuo stalo storą voką ir padavė jį Bentonui.

– Autopsijos fotografijos, mano išankstinė ataskaita, DNR tyrimai, – išvardijo ji. – Nežinau, kiek Maikas supažindino jus su tuo. Kartais jis erzina.

Ji užsiminė apie Maiką Moralesą taip, tarsi jie būtų artimi draugai.

– Policija tai vadina žmogžudyste, – pasakė Bentonas.

Jis neatidaręs voko padavė jį Skarpetai.

– Jie ne tie, kurie priima sprendimus, – kalbėjo jam daktarė Lester, – esu tikra, kad Maikas taip nemano. O jeigu ir mano, tai jis žino mano poziciją.

– O ką mano Berger? – pasidomėjo Bentonas.

– Ji taip pat nieko nesprendžia. Žmonės kenčia sunkius laikus laukdami pasikeitimų. Visada sakydavau, kad tie pasmerktieji, kurie čia baigia savo kelionę, neskuba, tai kodėl turėtume mes,

likusieji? Šiuo metu laukiu mirties priežasties nustatymo, ypač daug tikiuosi iš DNR tyrimų. Jeigu anksčiau nebuvau tikra dėl tos bylos, na, tai dabar esu beveik pragaro prieangyje.

– Taigi jūs nemanote, kad artimiausiu metu bus nustatyta mirties priežastis, – pasakė Bentonas.

– Nieko negaliu padaryti. Laukiu daugiau informacijos, – atsakė ji.

Būtent to Skarpeta ir nenorėjo išgirsti. Ne tik kad nebuvo jokių įkalčių, leidžiančių suimti Oskarą, bet juridiškai net nebuvo jokio nusikaltimo. Ji turės laikyti jo paslaptį labai ilgai.

Jie išėjo iš kabineto, ir daktarė Lester tarė:

– Pavyzdžiui, jos vaginoje buvo kažkokio lubrikanto. Tai nebūdinga žmogžudystei.

– Tai pirmas kartas, kai kažkas mini lubrikantą, – tarė Skarpeta. – Apie tai nekalbama išankstinėse ataskaitose, kurias man teko matyti.

Daktarė Lester atsakė:

– Suprantate, aišku, jog tie CODIS atlikti DNR tyrimai tėra ne kas kita, kaip tik skaičiai. Aš visuomet sakydavau, kad tereikia suklysti žymint skaičius, ir rezultatas bus visiškai kitoks chromosomų išsidėstymas. Vienintelis užrašinėtojo, o gal ir ne jo vieno, suklydimas, ir štai turime rimtą problemą. Manau, kad visai galimas daiktas, jog tai, ką čia turime, yra labai retai atsitinkanti klastotė dėl neabejotinos kompiuterio klaidos.

– Jūs niekada negaudavote klaidingų rezultatų, niekada, – priminė Skarpeta. – Net jeigu tai ir DNR mišinys, toks, kaip tose bylose, kai auką išprievartaudavo daugiau negu vienas žmogus, arba jei tai susimaišęs užkratas daugybės žmonių, taip pat turėjusių kontaktą su medžiaga, kaip tas lubrikantas. Skirtingų žmonių DNR pavyzdžių mišinys negalėtų, pavyzdžiui, stebuklingai sutapti su tos moters iš Palm Bičo DNR.

– Taip, tas lubrikantas. Jis perša kitą paaiškinimą, – kalbėjo daktarė Lester. – Susimaišęs užkratas, kaip jūs pati ką tik paminėjote. Prostitutė, kuri nepaliko sėklos, reiškia, kad ta prostitutė galėtų būti ir vyras, ir moteris. Ką mes žinome apie kieno nors asmeninį gyvenimą, kol jis šitaip nepasibaigia? Štai kodėl aš ir nenorėčiau taip greitai to pavadinti žmogžudyste, savižudybe ar nelaimingu atsitikimu. Kol nebus surinkti visi faktai. Nemėgstu staigmenų, nors ir pati jų padarau. Tikiuosi, laboratorijos ataskaitoje jūs matėte, kad spermos buvimas neigiamas.

– Nieko naujo, – tarė Skarpeta. – Net nieko keisto. Tarp kita ko, nieko naujo ir tai, kad seksualiniame prievartavime panaudotas lubrikantas. „K-Y“ lubrikantas, vazelinas, kremas nuo saulės, netgi sviestas. Galėčiau pateikti jums ilgą sąrašą, su kuo man teko susidurti.

Jie sekė paskui daktarę Lester kitu koridoriumi, kurį reikėtų priskirti praėjusiems dešimtmečiams, kai teismo patologai buvo vadinami tiesiog „mėsininkais“. Ne taip jau seniai mokslas ir mirusieji turėjo mažai ką bendro, nebuvo kraujo grupių, pirštų atspaudų ir rentgeno spindulių.

– Jokių spermos žymių nei jos kūne, nei ant jo, nei ant rastų drabužių, – dėstė daktarė Lester. – Nei nusikaltimo vietoje. Žinoma, jie naudojo ultravioletinius spindulius, kaip ir aš. Niekas nešvietė ta spermai būdinga ryškiai balta spalva.

– Seksualiniuose išprievartavimuose kai kurie nusikaltėliai naudojasi prezervatyvais, – pastebėjo Skarpeta. – Ypač šiais laikais, nes visi žino apie DNR.

Padrika informacija plaukė tamsiuose monitoriuose, vis persijungdama neįtikėtinu greičiu, tarsi bandytų pabėgti, kad nebūtų sugauta.

Galbūt Berger jau ėmė priprasti prie virtualios erdvės. Galvos skausmas stebuklingai išnyko. Arba gal jį išgydė adrenalinas. Ji

jautė įniršį, nes nemėgo, kad jai kas nors priešintųsi. Tik ne Moralesas. Ir tikrai ne Liusė.

– Turėtume imtis tų elektroninių laiškų, – pasiūlė Berger, jau nebe pirmą kartą po to, kai jai skambino Marinas.

Liusė, atrodo, nė trupučio nesidomėjo Marinu ar tuo, ką jis darė, ir neklausė Berger reikalavimo atkreipti dėmesį į elektroninius laiškus. Slaptažodžiai buvo joms prieš akis, tačiau Liusė atsisakė pakeisti savo dėmesio centrą, kol nesužinos, kodėl fragmentiškoje Terės, ar galbūt Oskaro, parašyto darbo peržiūroje taip pavojingai dažnai pasikartoja jos tetos pavardė.

– Bijau, kad tavo susidomėjimas per daug asmeniškas, – pasakė Berger. – Būtent tai kelia man nerimą. Nors mums reikia pamatyti elektroninius laiškus, tačiau tu pasirenki žiūrėti, kas parašyta apie tavo tetą. Nesakau, kad tai nesvarbu.

– Turėtum pasitikėti, kad viską darau taip, kaip reikia, – tarė Liusė, nepajudėdama iš vietos.

Juristo bloknotas, kuriame buvo surašyti slaptažodžiai, tebegulėjo ten, kur buvo padėtas, – ant stalo, šalia Liusės klaviatūros.

– Kantrybės. Negaliu visko daryti vienu metu, – pridūrė Liusė. – Aš juk tau neaiškinu, kaip tvarkytis su savo bylomis.

– Panašu, kad būtent tai ir darai. Aš noriu peržiūrėti jųdviejų laiškus, o tu nori toliau skaityti tą darbą, ar koks ten velnias būtų. Tu man nepadedi.

– Tai, ką darau, būtent ir yra pagalba tau, – neatsižvelgiu į tavo nuomonę ir neleidžiu tau nurodinėti, kaip turiu dirbti savo darbą. Negaliu tau leisti daryti man įtaką ar vadovauti, štai kur esmė. Žinau, ką darau, o tu čia daug ko nesupranti. Turėtum tiksliai suprasti, ką čia darome, kodėl ir kaip, nes jei ši byla iškils į viešumą, o esu tikra, kad taip ir bus, tu būsi klausinėjama ir puolama. Ne aš teisėjui ir prisiekusiesiems aiškinsiu šios bylos kompiuterinio tyrimo pusę, ir tu greičiausiai negalėsi manęs

pasikviesti kaip ekspertės liudininkės mažiausiai dėl vienos akivaizdžios priežasties.

– Turėtume apie tai pasikalbėti, – šiurkštokai pasakė Berger.

– Giminystės problema, – priminė Liusė.

– Tavo reputacija nebūtų sugadinta, – Berger pasinaudojo galimybe išsakyti savo nuogąstavimus ir galbūt pabandyti užbaigti tą temą.

O gal Liusė galvojo tai padaryti. Galbūt Liusė bandė nutraukti tas kalbas ir viską užbaigti.

– Atvirai kalbant, nežinau, ką daryti, – pridūrė Berger. – Jei galėtum išlikti objektyvi, paprašyčiau tavo patarimo. Tu ėmeisi kažko nežinomo, ir tai sudomino tave asmeniškai. Kas dabar? Tikriausiai tu taip pat nenori viso to tęsti. Man atrodo, kad nusprendei, jog tai bloga mintis, ir mes turėtume paspaudusios viena kitai ranką išsiskirti, o man reikėtų pasiieškoti kitos kompanijos.

– Dabar, kai žinome, kad čia įpainiota mano teta? Gal šaipaisi? Blogiausia mintis iš visų būtų viską mesti ir išsiskirstyti, – prieštaravo Liusė. – Nesiruošiu baigti. Turbūt nori mane suerzinti. Įspėjau, kas tavęs laukia. Taip pat pasakysiu, jog nėra kitos tokios kompanijos. Mes patikrinome.

– Galėtum kam nors kitam leisti tęsti tos programos peržiūrą.

– Savo pačios programine įranga? Gal gali ką nors blogesnio sugalvoti? Tai tas pats, kas leisti kažkam kitam vairuoti mano sraigtasparnį, man sėdint ant galinės sėdynės, arba leisti kam nors miegoti su mano meilužiu.

– Ar tavo meilužis gyvena su tavimi? Tu gyveni šiame lofte? – Berger pastebėjo laiptus į antrą aukštą. – Pavojinga dirbti ten, kur gyveni. Tikiuosi, tas žmogus nežino labai slaptų...

– Nesijaudink, Džetas Reindžeris nežino slaptažodžio, kad galėtų ką nors sužinoti, – tarė Liusė. – Sakau aiškiai, niekas ne-

liečia mano programos. Ji mano. Ir aš turiu kodą. Niekas negali jo sužinoti, esu viską apgalvojusi.

– Tarp mūsų iškilo didelis konfliktas, kurio nei tu, nei aš nesitikėjome, – tarė Berger.

– Gal tu jo ir nori. Aš neketinu visko baigti ir to nepadarysiu.

Berger stebėjo stulbinančiu greičiu besisukančius duomenis. Ji pažvelgė į Liusę ir panoro, kad ji iš tiesų nebaigtų.

– Jei mane nervinsi, – perspėjo Liusė, – įskaudinsi save, o to visai nereikėtų.

– Visai neketinu savęs skaudinti. Arba tavęs. Nebandau apsunkinti tos bylos. Pasakyk, ką norėtum daryti, – tarė Berger.

– Norėčiau išmokyti tave kai ko apie perrašytų failų atstatymą, nes, kaip sakei, žmonės nesupranta, kad tai įmanoma. Persigalvojus galima susigrąžinti senus planus. Kaip pastebėjai, randu pamokančių pavyzdžių. Tad štai vienas. Sakykime, apsilankei mėgstamoje atostogų vietoje. Pavyzdžiui, Sedonoje. Sakykime, kad apsistojai kažkokiame viešbutyje su kažkokiu žmogumi. Kad būtų paprasčiau, sakykime, kad apsigyvenai ten su Gregu. Vaizdai, garsai, kvapai, jausmai, prisilietimai išlieka tavo atmintyje, daugiausia nesąmoningai.

– Kur tu suki? – nesuprato Berger.

– Po metų, – tęsė Liusė, – jūs su Gregu tuo pačiu lėktuvu nuskrendate į Sedoną tokį pat savaitgalį, išsinuomojate tą patį automobilį, apsistojate tame pačiame viešbutyje, tačiau to paties nebepatiriate. Taip yra dėl visko, kas atsitiko jūsų gyvenime nuo to laiko, – dėl jūsų emocijų, santykių, tavo sveikatos, jo sveikatos, tavo užsiėmimų, jo veiklos, dėl oro, ekonomikos, kelio apylankų, remontų, dėl kiekvienos smulkmenos iki pat gėlių išsidėstymo puokštėje ar šokoladinių saldainių ant padėklo. To nežinodama, tu ant senų failų užrašai naujus, kurie nėra visiškai tokie pat, net jei ir nepastebi skirtumo.

– Pasakysiu aiškiai, – tarė Berger. – Nemėgstu žmonių, kurie kišasi į mano gyvenimą ar peržengia mano nustatytas ribas.

– Paskaityk, kas čia rašoma apie tave. Kai kas gražaus, o kai kas ir nelabai. Paskaityk „Vikipedijoje". – Liusė pakėlė akis. – Nepasakiau nieko, kas viešai nebūtų žinoma. Praleidote su Gregu medaus mėnesį Sedonoje. Tai viena iš tavo mėgstamiausių vietų. Tarp kitko, kaip jam sekasi?

– Neturi teisės manęs šnipinėti.

– Turiu visas teises. Noriu aiškiai suprasti, su kuo turiu reikalą. Ir, manau, suprantu. Net jeigu tu daug ko nuoširdžiai nepasakai.

– O ką, tavo manymu, pasakiau nenuoširdžiai?

– Tu nepasakei. Nepasakei nieko, – atšovė Liusė.

– Neturi jokios priežasties manimi nepatikėti, – prieštaravo Berger.

– Neketinu mesti to, ką darau, dėl kažkokių apribojimų ar galimo interesų konflikto. Net jei man liepsi, – tarė Liusė. – Viską perkėliau į savo serverį, todėl jei nori pasiimti tuos nešiojamuosius kompiuterius ir išeiti, prašom. Tačiau manęs nesustabdysi.

– Nenoriu su tavimi pyktis.

– Tai būtų neprotinga.

– Prašau man negrasinti.

– Aš ir negrasinu. Suprantu, kokia įbauginta galbūt jautiesi ir dėl kokios priežasties nušalintum mane nuo šios bylos ir nuo viso to. Tačiau tiesa ta, kad neturi jokios galios uždrausti man daryti tai, kuo dabar užsiimu. Tikrai negali. Informacija apie mano tetą buvo bute, kuriame ką tik nužudyta moteris. Darbas, kurį Terė ar kažkas kitas nuolat rašė ir taisė. Net pasakyčiau, maniakiškai. Būtent dėl to tu ir aš turėtume nerimauti. O ne dėl to, ką galvoja kiti žmonės ar kuo jie ketina mus apkaltinti.

– Apkaltinti mus kuo?

– Interesų konfliktu. Dėl mano tetos. Dėl bet ko.

– Tai, ką galvoja žmonės, man rūpi daug mažiau nei manai, – prisipažino Berger. – Supratau, kad geriau priversti juos galvoti tai, ką aš noriu, negu rūpintis dėl to, ką jie iš tiesų mano. Šitai puikiai sugebu. Privalėjau to išmokti. Turiu sužinoti, ar Kei bent kiek nutuokia, kas čia darosi. Turiu su ja pasikalbėti.

– Ji būtų pasakiusi Bentonui, – svarstė Liusė. – Būtų pasakiusi tau. Ji niekada nesutiktų apžiūrėti Oskaro Beino, jeigu būtų kaip nors susijusi su juo ar Tere Bridžes.

– Kai paprašiau, kad apžiūrėtų Oskarą, ji iš esmės nieko nežinojo apie tą bylą. Taip pat ir aukos vardo. Taigi galbūt ji buvo pažįstama su Tere, bet to nesuprato, kol atsidūrė viename kambaryje su Oskaru.

– Patikėk manimi, dabar ji ką nors pasakytų.

– Nežinau, kaip tau, – kalbėjo Berger, – bet man keista, kad studentas nerodytų nė menkiausių pastangų prisiliesti prie magistro darbo ar daktaro disertacijos šaltinių. Terė Bridžes rašė apie Kei ir niekada nebendravo su ja, nė nebandė to padaryti? Ar galime tuo tikėti? Gal jos buvo susitikusios, tik Kei to neprisimena, nes nebuvo suinteresuota.

– Ji būtų prisiminusi ir galiausiai būtų mandagiai atsisakiusi. Teta Kei nepažįsta tos ponios.

– Ar esi tikra, jog gali būti objektyvi? Kad gali tai daryti? Ar kad nori daryti?

– Galiu. Ir noriu, – tarė Liusė, ir jos dėmesį staiga patraukė vaizdas ekrane.

Terė Bridžes „Skarpeta“, praplaukė ekrane, tie patys žodžiai vis kartojosi, užrašyti skirtingu šriftu ir įvairaus dydžio.

– Dabar jis rūšiuoja pagal titulinį puslapį, – tarė Liusė. – Gal ji buvo kokia suknista beprotė?

19

Lavoninė buvo įkurta pačiame žemiausiame aukšte, prie kurio esančioje aikštelėje būdavo patogu sustoti furgonams ir pagalbinėms transporto priemonėms, kurios atveždavo ir išveždavo mirusiuosius.

Tuščiame koridoriuje, prigrūstame stalų su ratukais, stipriai dvokė kvapų šalinimo priemonėmis. Už užrakintų durų, pro kurias jie įėjo, buvo išrikiuoti pasenę skeletų ir smegenų maketai, toliau – klaikus apdulkėjęs plieninis keltuvas, keldavęs kūnus aukštyn, kur juos galėjai matyti už stiklo. Skarpeta ypač užjautė žmones, kurie tokiomis aplinkybėmis paskutinį kartą išvysdavo tuos, kuriuos mylėjo. Visuose morguose, kuriuose tik jai teko dirbti, stiklai būdavo nedūžtantys, apžiūros kambariai atrodydavo kultūringai, su gyvybės ženklais, tokiais kaip peizažų reprodukcijos ar gyvi augalai, o netekusieji artimųjų niekada nelikdavo nepalydėti.

Daktarė Lester atvedė juos į žemesnio slėgio patalpą, paprastai skiriamą pradėjusiems irti, radioaktyviems ar užkrėstiems palaikams, ir stiprus šleikštus kvapas, pasiekęs Skarpetą, atrodė tarsi ypatingos kančios ženklas, kviečiantis ją į vidų. Dauguma gydytojų nesiverždavo čia dirbti.

– Ar yra kokių nors priežasčių laikyti tą kūną izoliuotą? – prakalbo ji. – Jei taip, tai dabar būtų puiki proga mus apie tai informuoti.

Daktarė Lester spragtelėjo jungiklį. Virš galvų sumirgėjo šviesos, apšviesdamos vieną stacionarų nerūdijančio plieno skrodimo stalą, keletą chirurginių vežimėlių ir stalą su ratukais, ant kurio gulėjo mėlyna paklode apdengtas kūnas. Didžiulis plačiaekranis monitorius ant biuro stalo buvo padalintas į šešias dalis, kuriose keitėsi pastato ir aikštelės vaizdai.

Skarpeta paprašė Bentoną palaukti koridoriuje, o pati nuėjo į gretimą kambarį ir susirado veido kaukes, batus, kepurėles, chalatus. Iš dėžės ji ištraukė purpurines nitrilo pirštines, o daktarė Lester aiškino, kad ji laikė kūną žemo slėgio kameroje, nes ji tuo metu buvo neužimta. Skarpeta beveik nesiklausė. Nebuvo jokio pateisinimo tam, kodėl ji nepasirūpino įvežti stalo į visai šalia esančią skrodimo patalpą, kur buvo daug mažesnis užkrato pavojus ir taip stipriai nedvokė.

Skarpetos atitraukiama paklodė sušiugždėjo ir atidengė išbalusį kūną ilgu liemeniu, didele galva ir sunykusiomis galūnėmis, būdingomis sergantiems achondroplazija. Ji iš karto pastebėjo, kad ant kūno visai neaugo plaukai, net ir ant lytinių organų. Skarpeta įtarė, jog jie depiliuoti lazeriu, o tam reikėjo ne vienos skausmingos procedūros, ir tai atitiko Oskaro Beino pasakojimą apie Terės fobijas. Ji prisiminė dermatologę, kurią jis minėjo.

– Manau, kad ji čia tokia ir buvo atvežta, – tarė Skarpeta, pataisydama vieną Terės koją, kad geriau atrodytų. – Jūs nenuskutote jos.

Skarpeta, žinoma, negalėjo pakartoti to, ką jai buvo pasakojęs Oskaras, ir nuovokiai susilaikė.

– Aišku, jog to nepadariau, – tarė daktarė Lester. – Nenuskutau nė vienos jos kūno dalies. Nebuvo jokio reikalo.

– Ar policija nieko apie tai nesakė? Ar jie nieko nerado nusikaltimo vietoje, nieko nesužinojo iš Oskaro, galbūt iš liudininkų, apie jos plaukų šalinimą ar kokią nors kitokią procedūrą, kuri jai galėjo būti atlikta?

– Tik tiek, kad jie tai pastebėjo, – tarė daktarė Lester.

Skarpeta tarė:

– Taigi nebuvo jokių užuominų apie žmogų, pas kurį ji lankėsi, apie įstaigą, kur ta procedūra jai buvo atlikta. Pavyzdžiui, koks nors dermatologas.

– Maikas tikrai kažką apie tai minėjo. Turiu užsirašiusi tą pavardę. Moteris gydytoja, čia, mieste. Sakė, jog ketina jai paskambinti.

– Kaip jis sužinojo apie tą gydytoją? – paklausė Bentonas.

– Iš sąskaitų, rastų jos bute. Kaip supratau, jis išsinešė iš ten daugybę sąskaitų, laiškų ir panašių daiktų ir pradėjo juos peržiūrinėti. Kaip įprasta. Savaime suprantama, tai kelia dar vieną mintį – jog jos vaikinas yra pedofilas. Dauguma vyrų, norinčių, kad moteris pašalintų gaktos plaukus, yra pedofilai. Praktikuojantys arba ne.

– Ar mes tikrai žinome, kad tų plaukų depiliavimas buvo jos vaikino idėja? – tarė Bentonas. – Iš kur jūs žinote, jog tai sugalvojo ne ji?

– Dėl to ji atrodo kaip lytiškai nesubrendusi, – tarė daktarė Lester.

– Daugiau dėl nieko ji neatrodo lytiškai nesubrendusi, – tarė Bentonas. – O gaktos plaukai galėjo būti pašalinti dėl oralinio sekso.

Skarpeta patraukė operacinę lempą arčiau stalo. Nuo vieno raktikaulio iki kito ėjęs „Y“ formos pjūvis, kertantis krūtinkaulį ir pasibaigiantis ties dubeniu, buvo susiūtas storu siūlu, – tai visuomet Skarpetai primindavo beisbolo kamuolį. Ji pataisė galvą, kad geriau matytųsi veidas, ir pajuto, kaip sujudėjo nupjautas kaukolės viršus. Terės Bridžes veido oda buvo tamsiai purpurinė, ir kai Skarpeta pakėlė akių vokus, jos buvo visos raudonos nuo hemoragijos.

Ji nemirė lengvai ar greitai.

Smaugimas laidu užspaudžia arterijas ir venas, kuriomis deguonies prisotintas kraujas teka į smegenis ir jau be deguonies grįžta atgal. Kai aplink Terės kaklą buvo apvyniotas laidas, neleidęs kraujui ištekėti atgal venomis, šis nepaliovė sruvęs į jos galvą, iš kur nebegalėjo išbėgti. Didėjantis spaudimas pramušė kraujo indus,

ir jiems persipildžius atsirado daugybė smulkių hemoragijų. Į smegenis nebepateko deguonies, ir ji mirė nuo smegenų edemos.

Tačiau ne iš karto.

Skarpeta paėmė nuo vežimėlio didinamąjį stiklą ir liniuotę ir ėmė apžiūrinėti randus ant kaklo. Jie buvo „U“ raidės formos, aukštai po žandikauliu, ir, pasisukę už galvos, ėjo staiga aukštyn per abi jos puses, – Skarpeta pastebėjo nežymias jų linijas, užeinančias viena ant kitos. Smaugimo žymės buvo lygios, neaišku, kur pasibaigiančios, maždaug nuo trijų aštuntųjų iki penkių aštuntųjų colio pločio. Ji buvo mačiusi tokių anksčiau, kai būdavo smaugiama kokio nors drabužio dalimi ar kita tampria medžiaga, kuri susiaurėdavo, kai būdavo ištempiama, ir paplatėdavo, kai atsileisdavo. Ji parodė Bentonui, kad prieitų arčiau.

– Atrodo, kad ją norėjo ne šiaip pasmaugti, – pasakė jam.

Ji parodė vietomis nusitrynusias horizontalias žymes aplink kaklą ir ten, kur jos pasibaigė ties žandikauliais.

– Tas kampas rodo, kad užpuolikas buvo ir už jos, ir virš jos, be to, neužrišo jokio mazgo ar nedarė nieko, kad stipriau suveržtų laidą, – tarė ji. – Jis suimdavo galus ir stipriai patraukdavo, – tai kartojo daugybę kartų. Panašiai kaip automobilis, kuris juda pirmyn ir atgal, kai įsirėžia į sniego pusnį. Jis važinėja savo paties vėžėmis, bet ne visai į jas pataikydamas, ir galima net suskaičiuoti, kiek kartų į jas buvo įvažiavęs. Pastebimas pernelyg intensyvus raudonis taip pat nebūdingas, kai smaugiama norint nužudyti.

Jis pažvelgė per didinamąjį stiklą, pirštinėtomis rankomis perbraukė žaizdas ant kaklo į vieną ir į kitą pusę, kad susidarytų geresnį vaizdą. Skarpeta jautė jį stovint šalia, kai abu apžiūrinėjo kūną, ir jautėsi trikdoma prieštaringų kvapų ir jausmų. Aštrus nemalonus numirėlių kvapas aiškiai skyrėsi nuo jo šilumos, ir aiškindama, kad Terė Bridžes buvo smaugiama daugybę kartų, ji juto iš jo sklindantį gyvybingumą.

– Sprendžiant iš požymių, kuriuos matau, – bent jau tris kartus, – pridūrė ji.

Daktarė Lester susirūpinusiu veidu, sukryžiavusi rankas stovėjo kitoje stalo pusėje.

– Kiek laiko ji prarasdavo sąmonę kiekvieną kartą jam tai padarius? – paklausė Bentonas.

– Tai galėjo trukti gal kokias dešimt sekundžių, – atsakė Skarpeta. – Ji galėjo mirti per keletą minučių prieš atlaisvinant laidą, – manau, taip ir atsitiko. Žudikas leisdavo jai atsipeikėti, tada vėl prismaugdavo iki sąmonės netekimo, ir kartojo tą veiksmą tol, kol ji nebeištvėrė. O galbūt jis pats pavargo tai daryti.

– Ar gal jam kas sutrukdė, – spėjo Bentonas.

– Galbūt. Tačiau tas pasikartojantis ritualas paaiškina visišką jos veido kraujo sąstovį, tokią gausybę smulkių hemoragijų.

– Sadizmas, – tarė jis.

Daktarė Lester žengtelėjo arčiau ir prakalbo:

– Arba sadomazochizmas, nuėjęs per toli.

– Ar ieškojote ant jos kaklo plaušų? – pasidomėjo Skarpeta. – Ar ko nors, iš ko galėtume suprasti, kuo ji buvo smaugiama?

– Radau plaušų jos plaukuose ir kitose kūno vietose, nusiunčiau juos į įkalčių tyrimo laboratorijas. Jokių plaušų kaklo randuose nebuvo.

Skarpeta tarė:

– Aš skubiai nusiųsčiau viską, ką tik galima. Tai nėra nepavykęs sadomazochizmas. Paraudusios sausos gilios vagos ant jos riešų rodo, kad jie buvo labai stipriai surišti raiščiu, turinčiu aštrius galus.

– Lankstūs antrankiai bus tiriami dėl DNR.

– Tos žymės padarytos ne tokiais antrankiais, – paprieštaravo Skarpeta. – Jų galai užapvalinti, kad nesužeistų. Manau, jūs jau išsiuntėte...

Daktarė Lester ją pertraukė:

– Viską atidaviau į laboratorijas. Aišku, raištį visų pirma. Maikas man jį parodė, todėl galėjau palyginti jį su vagomis ant riešų ir randais aplink kaklą, po to jis pasiėmė jį. Tačiau tai užfiksuota fotografijose, taip pat ir tose, kurias jums daviau.

Skarpeta buvo nusivylusi. Ji norėjo pamatyti tikrą raištį, pažiūrėti, ar jis neprimena jai ko nors, su kuo jai teko susidurti anksčiau. Susirado tas fotografijas, ir pačios pirmosios iš jų neatskleidė jai nieko daugiau negu tos iš nusikaltimo vietos. Raiščiai, kuriais Oskaras tariamai surišo Terės riešus, buvo bespalvės nailoninės juostos, tiksliai vienos ketvirtosios colio pločio, su užraktais galuose. Viena pusė buvo nupjauta, kita lygi, galai aštrūs. Nebuvo jokių skaičių ar kitokių žymių, galinčių nurodyti gamintoją.

– Atrodo kaip koks kabelis, – pastebėjo Bentonas.

– Tai tikrai ne lankstūs antrankiai ar koks diržas, ar kas nors, kas galėtų būti panaudota kaip antrankiai, – tarė Skarpeta.

– Tiktai kad daugelis kabelių būna juodi, – svarstė Bentonas, peržiūrėjęs keletą fotografijų. – Bet koks daiktas, lauke veikiamas ultravioletinių spindulių, pajuoduoja. Neaiškiai ir neryškiai.

– Galbūt vienkartinio maišelio rankena ar kažkas panašaus, – spėliojo Skarpeta. – Skirtas naudoti patalpų viduje, sprendžiant iš to, kad jis iš pradžių buvo bespalvis. Tačiau kalbame apie didelį tvirtą maišą. Tai nėra įprastas šiukšlių maišas.

Ji pažvelgė į kitame kambario gale esantį biologinių atliekų maišą, ryškiai raudoną su universaliu ženklu, pritaisytą prie nerūdijančio plieno laikiklio šalia kriauklės.

– Iš tiesų, – prisiminė ji. – Būtent čia ir esu mačiusi tokios rūšies virvių. Nuo tokių maišų.

Ji parodė į bioatliekų maišą.

– Mūsų atveju panaudotas susuktas raištis, – piktai atkirto daktarė Lester, tarsi Skarpeta būtų nusprendusi, jog raištis, kuriuo buvo surišta Terė Bridžes, buvo paimtas iš šios lavoninės.

– Svarbu žinoti, – kalbėjo Skarpeta, – jog žmonės su sadomazochistiniais polinkiais nesuriša vienas kito taip stipriai, kad nebegalėtų cirkuliuoti kraujas, ir taip pat nepanašu, kad jie naudotų diržus su mechaniniais varžtais, kurių negalima lengvai atlaisvinti ar atrakinti raktu. O ši raiščio rūšis, – ji parodė į fotografiją, – naudojama niekada neatsilaisvins. Jį galima tik dar smarkiau veržti. Jai turėjo baisiai skaudėti. Niekaip nebūtų galima jos išlaisvinti, nebent peiliu ar kokiu kitu aštriu įrankiu nupjovus laidą. Galima matyti nežymų įpjovimą čia, prie jos kairiojo riešo kaulo. Galbūt būtent taip ir buvo. Tai galėjo būti virtuvinės žirklės, jei tiesa, kad jos buvo panaudotos. Ar ant jos kūno buvo kokių nors kraujo žymių, kai ji buvo čia atvežta, išskyrus tą kraują dėl sužalotų kojų?

– Ne, – tamsios daktarės Lester akys spoksojo į ją.

– Na, jeigu ji jau buvo mirusi, kai tą raištį nuėmė, ir buvo įpjauta tai bedarant, ji nebūtų kraujavusi, ar bent jau labai mažai, – tarė Skarpeta. – Tai buvo ne žaidimas. Per daug skausminga, kad būtų žaidimas.

– Manau, kad skausmas ir yra sadomazochizmo tikslas.

– Iš to skausmo nebuvo jokio malonumo, – patikslino Skarpeta. – Nebent tam žmogui, kuris jį sukėlė.

Titulinis puslapis buvo peržiūrėtas maždaug prieš tris savaites, gruodžio 10 dieną.

– Tikrai per didelis failas, kad galėtume visiškai jį atkurti, – patikino Liusė. – Tačiau galima kai ką spręsti ir iš šio nepilno skyriaus.

Ji buvo atidariusi jį kaip tekstinį failą, ir Berger pradėjo skaityti, Liusei spaudant rodyklės „žemyn“ klavišą:

...Uždėjusi rankas ant numirėlio kūno, įsivaizduoju, kad galėčiau nužudyti žmogų geriau. Turėdama tokią patirtį? Žinoma, galėčiau įvykdyti tobulą nusikaltimą. Kai su kolegomis padauginame viskio, mėgstame

kurti tokius scenarijus, kurių niekada nepapasakotume oficialiuose susirinkimuose ir apie kuriuos neužsimintume savo šeimoms, draugams, ir juolab ne priešams!

Paklausiau jos, koks jos mėgstamiausias viskis.

Gal kažkas tarp „Knappogue Castle" vieno salyklo airiško viskio ir „Brora" vieno salyklo škotiško.

Niekada apie tokius negirdėjau.

Kaip galėjote negirdėti? „Knappogue" turbūt geriausias airiškas viskis pasaulyje ir kainuoja beveik septynis šimtus dolerių. O „Brora" toks retas ir puikus, kiekvienas jo butelis sunumeruotas ir kainuoja daugiau negu jūsų vadovėliai per metus.

Kaip jūs galite gerti tokį brangų viskį ir nesijausti kalta, kai yra tiek daug žmonių, neturinčių kur gyventi ir neišgalinčių pripildyti savo automobilio degalų bako?

Man metus gerti nuostabų airišką viskį, vargu ar jūsų automobilis prisipildytų degalų, – jeigu jūs turite automobilį. Tiesa ta, kad geresnės rūšys – ar tai būtų „Chateau Petrus" vieno salyklo viskis, ar labai rafinuota grynos agavos tekila, – mažiau kenksmingi kepenims ir smegenims.

Turtingi žmonės, geriantys brangius gėrimus, mažiau linkę į alkoholizmą? To man dar neteko girdėti.

Kiek jums teko matyti ir pjaustyti žmonių kepenų ir smegenų?

Ką dar galėtumėte papasakoti apie tamsiąją gyvenimo pusę? Apie ką dar kalbatės po nusikaltimų, ypač kai būnate su savo kolegomis?

Mes giriamės, kokius įžymius žmones mums teko skrosti (visi slapta norėtume daryti skrodimą Elviui, Anai Nikolei Smit ar princesei Dianai). Klausyk, aš visai tokia pat, kaip ir visi. Norėčiau Geinsvilio žudikų maniakų. Norėčiau būti ta, kuri atvyksta į nusikaltimo vietą ir randa ant knygų lentynos keletą galvų, spoksančių į mane, įeinančią pro duris. Man būtų patikę dalyvauti Tedo Bandžio kryžminėje apklausoje, kai jis pasirodė savo žmogžudystės byloje. Velnias, man būtų patikę jį skrosti po to, kai jam buvo įvykdyta mirties bausmė.

Papasakokite apie garsias bylas, kurių tyrime dalyvavote.

Turėjau laimės tirti daugybę jų. Pavyzdžiui, nukentėjusiųjų nuo žaibo iškrovos: niekas negali išaiškinti mirties priežasties, nes kūnas randamas gulintis lauke, drabužiai sudraskyti ir išmėtyti. Kokia pirma mintis? Seksualinis užpuolimas. Tačiau per skrodimą nerandama jokių sužalojimų. Netyčinė žmogžudystė, atleiskite už kalambūrą? Paplitęs pavyzdys, žinomas kaip Lichtenbergo* figūros ar elektros šakojimasis. Jeigu to žmogaus drabužiuose buvo metalinė detalė, pavyzdžiui, plieninė diržo sagtis, ji galėtų būti įmagnetinta, ar laikrodis ant rankos galėtų sustoti mirties akimirką, – visada tikrinu panašius dalykus. Dauguma teismo patologų to nedaro, nes jie yra nepatyrę arba pernelyg naivūs, o gal tiesiog ne tokie įgudę savo srityje.

Jūs ne tokia gailestinga, kaip maniau.

Būkime atviri. Mirusieji yra mirusieji. Galiu parodyti didžiausią užuojautą ir išspausti ašaras bet kuriam prisiekusiajam. Tačiau ar iš tikrųjų jaučiu širdį iššokant iš krūtinės, kai įvyksta baisiausia tragedija? Ar tikrai jaudinuosi, kai girdžiu farų replikas, kurių visuomenė niekada neišgirs?

Pavyzdžiui?

Paprastai tai būna seksualinio pobūdžio komentarai. Velionio penio dydis – ypač jeigu jis būna mažas arba milžiniškas. Velionės krūtų dydis – ypač jeigu jos panašios į tai, ką vadinu sulenktu audiniu. Pažįstu daugybę medicinos ekspertų, kurie renka suvenyrus. Trofėjus. Dirbtinis kokios nors garsenybės šlaunikaulis. Dantis. Krūties implantas, ir tai visada daro vyrai. (Neklauskite manęs, ką jie su tais daiktais daro, tačiau paprastai jie būna lengvai pasiekiami.) Penio implantas – tiesiog juokinga.

Ar jūs kada esate pasilikusi suvenyrą?

Tik vieną. Tai buvo prieš dvidešimt metų, mano karjeros pradžios byloje, kai tyrėme žmogžudysčių virtinę Ričmonde, kur ką tik buvau paskirta vadovauti. Bet tas trofėjus nebuvo mirusiojo kūno dalis. Jis

* Georg C. Lichtenberg – vokiečių mokslininkas, fiksavęs žaibus, daręs jų modelius.

buvo Bentono Veslio. Pirmą kartą mes susitikome mano posėdžių kabinete. Kai jis išėjo, pasilikau jo kavos puodelį. Žinote, vieną iš tų didelių „7-Eleven“* puodukų? Pajutau jam stiprią aistrą nuo pat pirmos akimirkos, kai išvydau.

Ką jūs darėte su tuo kavos puodeliu?

Parsinešiau namo ir aplaižiau jo kraštus, tarsi tai darydama laižyčiau jį patį.

Tačiau iš tikrųjų tada dar nemiegojote su juo, ar ne? Tai įvyko maždaug po penkerių metų?

Būtent taip visi mano. Tačiau iš tikrųjų buvo ne taip. Paskambinau jam po pirmojo susitikimo, pakviečiau išgerti – tariamai tam, kad aptartume bylą akis į akį, ir kai tik durys už mūsų užsidarė, jau buvome vienas kito glėbyje.

Kas pirmas tai pradėjo?

Aš suviliojau jį. Tai palengvino jam moralines kančias. Jis buvo vedęs. Aš buvau išsiskyrusi ir su niekuo nesusitikinėjau. Vargšė jo žmona. Bentonas ir aš buvome meilužiai beveik penkerius metus, kai pagaliau jis prisipažino jai, pasiteisindamas tuo, kad tapo neištikimas tik dabar, nes jų santuoka išsikvėpė, neteko prasmės.

Niekas to nežinojo? Pitas Marinas? Liusė? Jūsų sekretorė Rozė?

Man visada buvo įdomu, ar Rozė to neįtarė. Ji elgdavosi neįprastai, kai Bentonas nelauktai pasirodydavo aptariant naują bylą ar kai vykdavau į dar vieną pasitarimą Kvantike. Ji mirė nuo vėžio praėjusią vasarą. Taigi negalite jos apie tai paklausti.

Ar iš tikrųjų darbas su numirėliais paskatino jus susilaikyti nuo sekso?

Kaip tik priešingai. Kai šitiek kartų tyrinėji kiekvieną žmogaus kūno colį, prarandi bet kokį drovumą ar jautrumą, nebelieka jokių seksualinių apribojimų ir atsiveria daugybė eksperimentavimo galimybių...

* JAV parduotuvių tinklas.

– Ar gali tai nusiųsti Kei? – pasiteiravo Berger, staiga tai teksto daliai nutrūkus. – Nes kai tik ji galės, galbūt tuo pasidomės. Gal ji supras ką nors, ko mes neįstengiame.

– Tikriausiai tai vienas iš jos praėjusios Padėkos dienos interviu, – spėjo Liusė, – kurio, kaip suprantu, ji nedavė. Nepanašu, kad ji būtų taip su kuo nors kalbėjusi.

– Pastebiu kūrybišką naudojimąsi šaltiniais. Kaip tu manai?

– Autorius, Terė ar dar kas nors, naudojosi daugybe šaltinių, – sutiko Liusė.

Ji kiek įmanydama stengėsi išlikti rami, tačiau jautėsi įžeista. Berger tai pajuto ir laukė. Anksčiau Liusės pyktis būdavo baisus.

– Be to, mano manymu, čia įpainiota tam tikra simbolika, – kalbėjo Liusė. – Tame suklastotame interviu, pavyzdžiui, kai Terė užduoda klausimus, sakysiu, kad tai yra Terė, šriftas „Franklin Gothic“ ir tekstas paryškintas. Suklastoti mano tetos atsakymai užrašyti smulkesniu „Arial“ šriftu.

– Reiškia, kad simboliškai Terė manė esanti svarbesnė už Kei, – tarė Berger.

– Dar blogiau. Jūsų puristams teksto užrašymo simbolikoje „Arial“ turi labai prastą reputaciją. – Kalbėdama Liusė tyrinėjo tekstą. – Jis vadinamas negražiu, banaliu, neturinčiu savo charakterio, ir laikomas nepadoriu apsimetėliu. Daugybėje straipsnių rašoma apie tai.

Ji vengė Berger žvilgsnio.

– Apsimetėliu? – paragino ją Berger. – Dėl plagijavimo, autorinių teisių pažeidimo? Apie ką tu kalbi?

– Svarbiausiu buvo laikomas „Helvetica“ šriftas, sukurtas penkiasdešimtaisiais ir tapęs vienas iš populiariausių pasaulyje, – dėstė Liusė. – Neįgudęs žmogus neatskirtų jo nuo „Arial“. Tačiau puristui, profesionaliam spausdintojui ar šrifto dizaineriui „Arial“ yra kenkėjas. Ironiška? Kai kurie jauni dizaineriai mano, kad „Helvetica“ sukurtas „Arial“ pagrindu, tik naudojamas kitoks

užapvalinimo būdas. Ar įžvelgi simbolinę reikšmę? Nes tai baisu, bent jau man.

– Aišku, aš tai suprantu, – sutiko Berger. – Tai galėtų reikšti, jog Terė ir Kei apsikeitė vietomis kaip pasaulinio garso teismo medicinos ekspertės. Panašiai kaip Markas Deividas Čepmenas prieš nužudydamas Džoną Lenoną. Jis nešiojo kortelę su Lenono vardu. Taip pat elgėsi Sirhanas Sirhanas, kai tariamai pareiškė, jog nužudęs Bobį Kenedį išgarsės.

– Šriftas keičiasi progresyviai, – pastebėjo Liusė. – Kuo jis naujesnis ir ryškesnis, tuo garsesnis Terės vardas ir negatyvesnis požiūris į mano tetą.

– Terės emocinis prisirišimas prie Kei pasikeitė į priešiškumą, atstūmimą. Turėčiau sakyti „autoriaus“. Bet kad būtų paprasčiau, tebesakysiu „Terės“, – garsiai mąstė Berger. – Panašiai nutiko tarp Kei ir Marino, kai dabar apie tai susimąstau. Jis dievino ją. Paskui norėjo ją sužlugdyti.

– Tai ne taip jau paprasta, ir nėra visai tas pats, – paprieštaravo Liusė. – Marinas turėjo priežastį mylėti mano tetą. Jis pažinojo ją. Terė neturėjo jokios priežasties ką nors jai jausti. Tai tebuvo iliuzija.

– Sakykime, kad ji buvo šriftų fanė. Grįžkime prie jų, – pasiūlė Berger, tęsdama savo vertinimą.

Liusė buvo kitokia – tikrai taip. Tiesa, ūmi. Tačiau ne tokia smarki, kokia buvo anksčiau, o Berger manymu, Liusė paprastai balansuodavo ant siautėjimo ribos. Tai buvo jos trūkumas, dėl kurio Berger jausdavosi labai nesaugiai.

– Aš tikrai manau, kad ji puikiai nusimanė apie šriftus, – tikino Liusė. – Ji naudoja skirtingus šriftus išnašoms, bibliografijai, skyrių pavadinimams, turinio lentelei. Dauguma žmonių rašydami mokslinius darbus to nedaro. Galbūt jie pakeičia šrifto dydį ir naudoja kursyvą, tačiau ne visus tuos meniškus šriftus. Iš tikrųjų įprasčiausi šriftai dažniausiai yra numatyti daugybėje rašyklių

paketų, taip pat ir tame, kurį naudojo Terė. Dauguma tekstų rašomi „Times New Roman“ šriftu.

– Gal yra pavyzdžių, – domėjosi Berger, užsirašinėdama savo bloknote, – kokius šriftus ji naudoja, kam ir kodėl? Teoriškai.

– Išnašos parašytos „Palatino Linotype“, kuris labai aiškiai įskaitomas ir kompiuterio ekrane, ir spausdintame tekste. Bibliografijai naudoja „Bookman Old Style“. Taip pat aiškus. Skyrių pavadinimams ji pasirinko „MS Reference Sans Serif“, kurį įprasta naudoti antraštėms. Vis dėlto retai kur surasi tokią gausybę skirtingų šriftų, ypač akademiniuose darbuose. Iš to sprendžiu, kad rašydama ji buvo asmeniškai suinteresuota. Tai nebuvo paprastas rašymas.

Berger ilgai į ją žiūrėjo.

– Kaip taip greitai visa sužinojai? – nesuprato ji. – Šriftai? Niekada neatkreipdavau dėmesio į juos. Net nežinau, kokiu šriftu rašau savo suvestines.

– Tu naudoji tą patį kaip ir Terė. „Times New Roman“, sukurtą Londono laikraščiui *Times*. Tas šriftas siauras, todėl ekonomiškas, tačiau ir labai gerai įskaitomas. Kai šiandien dieną buvau tavo biure, ant stalo mačiau spausdintų lapų. Teismo kompiuterijos darbe tai, kas atrodo banaliausia smulkmena, gali turėti milžinišką reikšmę.

– Kaip ir šioje byloje.

– Galiu tvirtai tau pareikšti, – įtikinėjo Liusė. – Tie skirtingi šriftai buvo apgalvotas pasirinkimas, nes ji atsirinko juos. Ar priskyrė jiems simbolines reikšmes pagal tai, ką nujautė apie save ar kažką kitą, kaip mano teta? Nežinau. Mano nuomonė? Visas tas reikalas pasibjaurėtinas ir būtų tapęs dar šlykštesnis. Jeigu tai iš tiesų parašė Terė ir jeigu ji dar būtų gyva, laikyčiau ją pavojinga savo tetai. Gal net psichiškai pavojinga. Pagaliau, ji šmeižia Kei, kurios niekada net nebuvo sutikusi.

– Kei turėtų įrodyti, jog tai netiesa. O kaip ji, pavyzdžiui, įrodytų, kad tas anekdotas apie kavos puodelį yra melas? Iš kur gali žinoti, kad tai melas?

– Nes ji niekada nebūtų taip pasielgusi.

– Nemanau, kad turi kokių galimybių sužinoti, ką Kei veikia asmeniniame gyvenime, – teigė Berger.

– Žinoma, kad galiu sužinoti, – Liusė atrėmė jos žvilgsnį. – Tu taip pat. Paklausk ko tik nori, ar ji kada šaipėsi iš mirusiųjų kūnų, ar leido kam kitam tai daryti. Pasiteirauk bet ko, kas tik yra buvęs su ja morge arba nusikaltimo vietoje, ar ji mėgaujasi baisiais nusikaltimais ir džiaugiasi galėdama skrosti tokius žmones kaip Tedas Bandis. Tikiuosi, visa tai neiškils teisme.

– Kalbėjau apie tą kavos puodelį. Kodėl negalėtum įsivaizduoti Kei kaip seksualios moters? Ar kada atkreipei dėmesį į tai, kad ji žmogiška? Kad ji tobula motina, ar, blogiau, kad ji nepakankamai tobula?

– Pripažįstu, niekada neturėjau dėl to rūpesčių, varžydavausi dėl jos dėmesio, nepastebėdavau jos trūkumų ar tikrų jausmų, – sutiko Liusė. – Buvau tikra tironė.

– O dabar jau nebe?

– Turbūt Marinas buvo paskutinė radiacija, paskutinė chemoterapijos dozė. Netikėtai jis išgydė kažką piktavališka manyje, tad pagaliau mano teta ir aš jaučiamės geriau. Suvokiau, kad jos gyvenimas toli gražu nepriklauso man, ir tai puiku. Puikiau negu puiku. Daug nuostabiau. Negalima sakyti, kad nesupratau to anksčiau. Bet praeityje to nejaučiau. O dabar ji ištekėjusi. Jeigu Marinas nebūtų padaręs to, ką padarė, nemanau, kad Bentonas būtų nusprendęs ją vesti.

– Kalbi taip, tarsi tai buvo tik jo vieno sprendimas. Ar ji neturėjo jokios įtakos? – Berger stebėjo Liusę.

– Ji visada leido jam būti savimi. Būtų gyvenusi taip ir toliau. Ji myli jį. Tiesą pasakius, ji tikriausiai negalėtų būti su kuo nors

kitu, nes negali pakęsti ir toleruoti trijų dalykų. Būti kontroliuojama, išduota ir nusibodusi. Jei kuris nors iš šių dalykų atsitiktų, ji verčiau liktų viena.

– Panašu į keletą kitų man žinomų įtartinų asmenų, – užsiminė Berger.

– Gal ir taip, – tarė Liusė.

– Na, – tarė Berger, sugrąžindama ją prie to, kas buvo kompiuterio ekrane, – deja, tuose kompiuteriuose yra įkalčiai, ir žmonės, dalyvaujantys bylos tyrime, visa tai perskaitys. Taip viskas iškils viešumon.

– Tai ją sužlugdytų.

– Tai jos nesužlugdytų, – paprieštaravo Berger. – Tačiau mes privalome išsiaiškinti, iš kur informacija atėjo. Nemanau, kad viskas iki paskutinio siūlelio čia suklastota. Terė, ar kad ir kas būtų tas autorius, žino per daug. Pavyzdžiui, apie Kei ir Bentono pirmąjį susitikimą prieš dvidešimt metų Ričmonde.

– Jie ten nepradėjo savo romano.

– Kaip gali tai žinoti?

– Gyvenau jos namuose tą vasarą, – pasakė Liusė. – Bentonas niekada neužeidavo, nė karto. O kai ji būdavo biure ar nusikaltimo vietoje, su ja būdavau ir aš. Buvau stora maža mergaitė, pikta kaip velnias ir beviltiškai trokštanti jos dėmesio. Kitaip tariant, tik ir besistengianti pakliūti į bėdą ir nepajėgi iš tikrųjų suprasti, kad ji labiausiai rūpinasi nukentėjusiais žmonėmis, kurie buvo išprievartauti ir nužudyti. Ji niekur nelakstydavo, nepalikdavo manęs vienos nė minutę, net užsiėmusi žudiku maniaku, terorizuojančiu miestą. Niekada nesu mačiusi „7-Eleven“ kavos puodelio, žinok tai.

– Nieko nereiškia, kad jo nematei, – nesutiko Berger. – Kad ji tau jo neparodė, dar nereiškia, jog neparsinešė jo iš posėdžių kambario namo.

– Ji neparsineštų, – teigė Liusė. – Man beveik gaila, kad nemačiau jokio puodelio. Ji tada tikrai buvo labai vieniša.

20

Skarpeta pavertė Terės Bridžes kūną ant šono, kad apžiūrėtų jį iš priekio ir iš nugaros.

Be žymių ant kaklo ir nedidelio įpjovimo ant vieno riešo, vienintelės žaizdos, kurias matė Skarpeta, buvo per vidurį šlaunies arba priekyje. Tai buvo ilgi siauri sumušimai su daugybe tiesių įbrėžimų, turėję kraujuoti, dauguma horizontalūs, tarsi jai buvo suduota kažkuo panašiu į lentą, daiktu, turinčiu lygų paviršių ir briauną.

Terės keliai buvo baisiai sumušti, subraižyti, taip pat ir pėdų galai, o pažiūrėjusi per didinamąjį stiklą, Skarpeta aptiko smulkių šviesių atplaišų, ne stambesnių už plauką. Gyvas žaizdų raudonis ir patinimas rodė, kad jos buvo padarytos visai prieš mirtį. Tai galėjo įvykti tik keletas minučių prieš ją. Ne daugiau kaip prieš valandą.

Daktarė Lester atplaišas ant kelių ir pėdų aiškino tuo, kad kūnas galėjo būti velkamas, ir tiktai tos kūno dalys lietėsi su mediniu paviršiumi, su grindimis. Skarpeta pastebėjo, kad retai būna tokių nenušlifuotų grindų, – tokių nelygių, jog galėtų įsmigti rakštys.

– Jūs nepriversite manęs atmesti nelaimingo atsitikimo galimybės, – pakeltu balsu pareiškė daktarė Lester. – Supančiojimas, mušimas, plakimas, keletas pliaukštelėjimų. Kartais per toli nueinama.

– O kaip dėl priešinimosi? – pasiteiravo Bentonas. – Jis taip pat patvirtina jūsų teoriją, kad tai galėtų būti nelaimingas atsitikimas?

– Gal ji raitėsi iš skausmo šaukdama. Esu tai mačiusi videojuostose, kurias susirinkimuose rodo tokie tyrėjai kaip jūs, – atsakė daktarė Lester, ir raukšlė tarp jos antakių pagilėjo, padalydama kaktą lyg plyšys uoloje. – Porelės įsijungia kamerą, net nenutuokdamos, kad jų iškrypęs ritualas pasibaigs mirtimi.

– Gal galėtume peržvelgti fotografijas, – tarė Skarpeta Bentonui. – Tas iš įvykio vietos. Pažiūrėkime į keletą dalykų.

Jis paėmė nuo stalo voką ir juodu kartu išdėliojo vonios kambario fotografijas. Ji parodė į vieną, kurioje matėsi tualetinis stalelis, o virš jo kabojo apvalus, šiek tiek pakrypęs veidrodis.

Skarpeta tarė:

– Žaizdos ant aukos kojų buvo padarytos nedideliu buku sunkiu daiktu, kuris yra lygus ir turi briauną. Gal tai stalelio kraštas ir viršutinė jo stalčiaus dalis? Jeigu ji buvo pasodinta priešais stalelį? Tai galėtų paaiškinti, kodėl visos žaizdos priekyje ir tęsiasi nuo šlaunies vidurio žemyn. Jokių pomirtinių sužalojimų ir jokių žymių jos kūno viršutinėje dalyje. Nieko ant nugaros ar sėdmenų, kaip paprastai būna talžant.

– Gal žinote, ar policija nusikaltimo vietoje rado kokį nors ginklą, kuriuo galėjo būti padaryti sumušimai ir subraižymai? – paklausė Bentonas daktarės Lester.

– Man nieko apie tai nesakė, – atsiliepė ji. – Tai manęs nestebina. Jeigu tas, su kuo Terė ten buvo, pasišalino iš nusikaltimo vietos išsinešdamas tai, kuo buvo apvyniojęs jai kaklą, tai gal jis išsinešė ir tai, kuo ją mušė. Jeigu ji buvo sumušta. Kalbant atvirai, būčiau linkusi manyti, jog tai būtų žmogžudystė, jeigu ji būtų išprievartauta. Tačiau tam nėra jokių įrodymų. Jokio uždegimo, jokių įplėšų, jokių spermos pėdsakų...

Skarpeta sugrįžo prie stalo ir pasišviesdama chirurgine lempa apžiūrėjo pilvą.

Daktarė Lester pažvelgė į ją ir pasakė:

– Kaip ir sakiau, ištyriau jos tamponus.

Ji atrodė praradusi drąsą, tarsi gintųsi.

– Taip pat ėmiausi iniciatyvos padaryti keletą skaidrių, kuriose užfiksuotas spermos tyrimas mikroskopu, – tęsė ji. – Rezultatas neigiamas. Tie pavyzdžiai nukeliavo į DNR tyrimo laboratorijas, o rezultatai jums jau žinomi. Neatrodo, kad tokie santykiai buvo įmanomi, mano nuomone. Negalima sakyti, kad nebuvo tokių

ketinimų. Manau, pagaliau turime įsitikinti, ar ji neplanavo šito pati, savo noru, ir ar to žaidimo pradžioje nenaudojo raiščių.

– Ar nusikaltimo vietoje nebuvo lubrikanto? Kokio nors, galbūt vonios kambaryje ar prie lovos, iš ko galėtume spręsti, kad auka juo naudojosi? Nemačiau nieko panašaus policijos pateiktame sąraše, kaip jau minėjau, – tarė Skarpeta.

– Jie sako, kad ne.

– Na, tai ypač svarbu, – pasakė Skarpeta. – Jeigu jos bute nerasta nieko panašaus, galima manyti, jog tas, su kuo ji buvo, tai atsinešė. Be to, yra daugybė priežasčių manyti, kad tie santykiai galėjo įvykti ar buvo bandoma tai padaryti, nors spermos nerasta. Labiausiai tikėtinas erekcijos sutrikimas, kuris būdingas prievartavimams. Kiti galimi scenarijai? Jam buvo padaryta vazektomija*, arba jis sirgo azoospermija**, ir visiškai neteko spermos ląstelių. O gal buvo užblokuotas ejakuliacijos kanalas. Arba regresuojanti ejakuliacija, kai sperma teka atgal į pūslę užuot iš penio tekėjusi į vaginą. Taip pat galėjo būti paskirtas gydymas, stabdantis spermos formavimąsi.

– Dar kartą primenu, ką sakiau anksčiau. Nerasta jokios spermos, net ir apšvietus ultravioletiniais spinduliais, kurie parodytų spermos požymius. Neatrodo, kad tam, su kuo ji buvo, būtų įvykusi ejakuliacija.

– Priklauso nuo to, ar sperma buvo giliai vaginos kanale, ar tiesiojoje žarnoje, – papildė Skarpeta. – Be optinių teismo medicinos technologijos priemonių su ultravioletiniais spinduliais negalima nieko pamatyti. Ar bandėte apšviesti jos burnos ertmę? Ar valėte jos burną ir tiesiąją žarną?

– Žinoma.

* Sterilizacija, chirurginė operacija, nutraukianti paciento reprodukcinę funkciją, nesumažinant jo lytinio potraukio.

** Vyro būklės sutrikimas, kai jis neturi spermos.

– Puiku. Norėčiau pamatyti.

– Prašom.

Kuo labiau užtikrinta darėsi Skarpeta, tuo mažiau daktarė Lester atrodė pasitikinti savimi ir karinga.

Skarpeta atidarė spintelę ir susirado dar neišpakuotą skėstuvą. Ji užsimovė naujas pirštines ir pradėjo tikrinti kūną lygiai taip pat, kaip tai daro ginekologas įprasto patikrinimo metu. Apžiūrėjo išorinius lyties organus ir nepastebėjo jokio sužalojimo ar ko nors nenormalaus, tada skėstuvu praplėtė vaginos kanalą, rado pakankamai lubrikanto ir jį sugėrė keliais tamponais. Ji išvalė tiesiąją žarną. Išvalė ir burnos ertmę bei gerklę, nes per jėgą oraliniu būdu prievartaujama auka gali įtraukti ar nuryti spermos.

– Koks skrandžio turinys? – paklausė Skarpeta.

– Nedidelis rusvo skysčio kiekis, maždaug dvidešimt kubinių centimetrų. Ji buvo nevalgiusi daugybę valandų, – pasakė daktarė Lester.

– Jūs paėmėte pavyzdį?

– Nėra prasmės. Paėmiau įprastų kūno skysčių patikrinimui dėl narkotinių medžiagų.

– Nemanau, kad rasti narkotikų yra didesnė galimybė negu spermos, – suabejojo Skarpeta. – Jeigu ji buvo prievartaujama oraliniu būdu, galima rasti spermos skrandyje. Gal jos būtų net plaučiuose. Deja, privalome mąstyti pasitelkdami vaizduotę.

Skarpeta paėmė nuo vežimėlio skalpelį ir įstatė į jį naujus ašmenis. Pradėjo pjaustyti sumuštas Terės kelio vietas, jausdama po nutrinta oda sulaužytą girnelę. Abi girnelės buvo suskaldytos į keletą dalių – sužalojimas, būdingas automobilių avarijoms, kai atsitrenkiama keliais į prietaisų skydelį.

– Jei norėsite įsitikinti, kompiuteryje turiu visas rentgeno nuotraukas, – pasiūlė Lester.

Skarpeta įpjovė sumuštas šlaunų vietas ir daugiau nei colio gylyje aptiko sutrūkusių kraujagyslių, – visos jos ėjo į raumenį.

Panaudojusi šešių colių matuoklį kaip liniuotę, paprašė Bentono nufotografuoti, o pati kai ką pasižymėjo kūno schemose, kurias paėmė nuo lentynėlės virš stalo.

Pincetais ji ištraukė atplaišas iš Terės kelių bei kojų pirštų ir padėjo tarp keleto sausų skaidrių. Atsisėdusi priešais įjungtą mikroskopą pareguliavo šviesą bei ryškumą ir įdėjo skaidrę į objektinį staliuką. Padidinusi 100 kartų, ji galėjo įžiūrėti tracheides, – vandeniui laidžias medžio ląsteles, – ir nustatyti tas sritis, kurių kraštiniai paviršiai buvo sutraiškyti, o išorinis sluoksnis stipriai sulipęs.

Rastos atplaišos buvo nuo glotniai nuobliuotos klijuotos faneros lentos. Juodu su Bentonu vėl pažvelgė į aštuntą iš dešimties fotografijų, kur buvo užfiksuotas nuogas Terės kūnas ant vonios kambario grindų. Fone matėsi balti marmuriniai vonios kambario baldai: tualetinis stalelis ir nedidelė auksuoto metalo kėdutė su širdies formos atlošu ir juodu satinu aptraukta sėdyne. Ant stalelio gulėjo veidrodinis padėklas su kvepalais, šepečiu ir šukomis. Viskas atrodė nepriekaištingai tvarkinga, išskyrus tą apvalų veidrodį; kai Skarpeta apžiūrėjo fotografiją iš arčiau ir patyrinėjo ją per didinamąjį stiklą, įsitikino, kad stalelio kraštas aptašytas ten, kur buvo pritaisyta lentynėlė. Jis buvo aštrus.

Ji peržiūrėjo daugiau vonios kambario fotografijų, padarytų skirtingu rakursu.

– Čia viskas susijungia į visumą. – Skarpeta parodė fotografiją Bentonui. – Spintelė įrėmina kriauklę, stalelis ir ta lentynėlė su stalčiais, – viskas vientisa. O pažiūrėk čia, nuotrauka daryta grindų aukštyje, tad gali matyti, kad kitoje spintelės pusėje yra baltai dažyta klijuotos faneros lenta, atremta į sienos plyteles. Labai panašu į tas lentas, kurios pritvirtintos kaip virtuvinių baldų nugarėlės. Dažnai faneros plokštės, kuriomis iškalamos kitos baldų pusės, yra nematomos, todėl jos nedažomos. Kitaip sakant, gal tokia yra ir stalelio stalčiaus nematoma pusė. Ištyrus

mikroskopu, matosi, kad atplaišos aukos keliuose ir pėdų galuose yra nuo nedažytos faneros plokštės. Mums reikia nuvykti į nusikaltimo vietą.

Daktarė Lester tyliai žiūrėdama stovėjo už jų.

Skarpeta paaiškino:

– Manau, jog galimas daiktas, kad jis privertė Terę sėdėti toje kėdėje ir žiūrėti į veidrodį, kai ją kankino, ir kai ji bandė priešintis smarkiai spardydamasi, kojomis atsitrenkdavo į spintelę, todėl jos tokios subraižytos, o ant šlaunų stiprūs sumušimai. Terės keliai daužėsi į viršuje esančią lentynėlę, todėl taip smarkiai sumuštos girnelės. Jeigu kita lentynėlės pusė pagaminta iš nedažytos faneros plokštės, tai paaiškintų, iš kur rakštys jos keliuose, o taip pat ir pėdose. Tokiomis trumpomis kojomis ji negalėjo pasiekti sienos. Kojos turėjo atsitrenkti į vidinę stalčiaus dalį.

– Jeigu jūs teisi, – nusileido daktarė Lester, – tai turėjo būti nepakeliama. Jeigu ji spardėsi ir taip baisiai priešinosi, o kažkas vertė ją sėdėti ir žiūrėti į veidrodį, tai jau kita kalba.

– Labai svarbu sužinoti, kaip atrodė vonios kambarys, kai Oskaras pirmąkart ten įžengė ir rado kūną, – pastebėjo Bentonas. – Jeigu tai, ką jis pasakoja, yra tiesa.

– Manau, jog kai ką išmatavę išsiaiškinsime, ar jo pasakojimas teisingas, – pasakė Skarpeta. – Tai priklauso nuo tos kėdės. Jei Terė ant jos sėdėjo, o Oskaras stovėjo už jos, netikiu, jog jis būtų įstengęs taip aukštai patraukti laidą, kad paliktų tokias žymes ant jos kaklo. Tačiau mums reikia nuvykti į nusikaltimo vietą. Turime ten keliauti tučtuojau.

– Pirmas dalykas, kurį ketinu padaryti, tai atvirai jo paklausti, – pridūrė Bentonas. – Galbūt jis man pasipasakos, supratęs, jog gauta naujų įrodymų ir tokiu atveju jam geriausia būtų bendradarbiauti su mumis. Paskambinsiu į kalėjimą, sužinosiu, ar būtų galima su juo susitikti.

Liusei tebeskaitant elektroninius laiškus, Skarpeta per telefono garsiakalbį paaiškino, kam jai reikia, kad pavyzdžiai iš Terės Bridžes nagų ir ta kėdė būtų skubiai nuskraidinta į Valstybinio saugumo kompleksą Ouk Ridže, Tenesyje.

– Turiu draugų Y-12*, – tarė Skarpeta Berger, kurios leidimo jai reikėjo. – Manau, greitai galėtume tikėtis pokyčių. Kai įkalčiai bus jų rankose, viskas įvyks per kelias valandas. Ilgiausiai užtruks kameros išsiurbimas, nes tai bus daroma lėčiau nei įprastai. Naftos pagrindu pagamintas lubrikantas turi daug drėgmės.

– Maniau, jog jie gamina branduolinius ginklus, – nustebo Berger. – Ar ne jie perdirbo uraną pirmajai atominei bombai? Juk nemanai, kad Terė Bridžes buvo susijusi su terorizmu ar kuo nors panašiu?

Skarpeta pasakojo, jog Y-12 iš tikrųjų gamino sudėtines dalis visiems Jungtinių Valstijų branduolinio arsenalo ginklams, o taip pat turi sukaupę didžiausias sodrintojo urano atsargas, todėl ši vieta ją domina dėl ten dirbančių inžinierių, chemikų, fizikų, o ypač dėl tų medžiagų mokslininkų specialistų.

– Ar tau žinomas jų „Visitec“ didelės kameros skenerinis elektroninis mikroskopas? – pasiteiravo ji.

– Manau, kad tokio, apie kurį kalbi, čia neturime, – tarė Berger.

– Bijau, kad šiuo metu visame pasaulyje daugiau nėra tokios teismo laboratorijos, turinčios dešimties tonų mikroskopą, kuris didina du šimtus tūkstančių kartų, be to, jie turi EDX ir FTIR detektorius – energiją išsklaidantį rentgeno spindulių detektavimą ir Furje infraraudonųjų spindulių transformavimo spektroskopiją, – kalbėjo Skarpeta. – Vienu metu gali ištirti sandarą, elementariąją bei cheminę sudėtį: tiek tokio mažo pavyzdžio kaip makromolekulė, tiek tokio milžiniško kaip lokomotyvas. Galimas daiktas,

* *National Security Complex* – JAV Valstybinė branduolinės energijos saugumo valdyba Ouk Ridže, Tenesyje.

kad norėsiu pakišti po juo visą kėdę. Bet mums reikia palūkėti. Juk neketinu prašyti Liusės, kad paskolintų savo lėktuvą ir leistų policijai nuskraidinti tuos įkalčius į Tenesį bei įteikti juos vienam iš mano draugų mokslininkų viduryje nakties, kol neįsitikinau, kad tam esama priežasties.

– Papasakok man daugiau apie tą kėdę, – paprašė Berger. – Kodėl manai, kad ji tokia svarbi?

– Ji iš Terės vonios kambario, – tarė Skarpeta. – Esu tikra, jog ji ant jos sėdėjo, kai buvo nužudyta, – tai teorija, kurią galiu patikrinti tik ištyrusi. Turiu priežasčių manyti, kad sėdėdama ant kėdės ji buvo nuoga, be to, žinome, jog tas lubrikantas suterštas DNR mišiniu, vadinasi jame gali būti ir kitokių organinių bei neorganinių medžiagų pėdsakų. Mes nežinome, kam anksčiau buvo naudojamas tas lubrikantas, iš kur jis buvo gautas ar kas jį sudaro. Tačiau LC-SEM* galėtų padėti mums nustatyti, ir padarytų tai greitai. Norėčiau nuvykti į nusikaltimo vietą, Terės butą, ir kuo greičiau.

– Jos bute kiaurą parą budi pareigūnas, – pasakė Berger. – Todėl ten patekti tau bus visai nesunku. Bet norėčiau, kad su tavimi eitų detektyvas. Taip pat norėčiau dar kartą paklausti, ar praeityje neturėjai kokių nors ryšių su Tere ar Oskaru.

– Jokių.

– Kompiuteriuose iš jos buto radome tokių dalykų, kurie verčia manyti, jog turėjai. Bent jau su ja.

– Netiesa. Mes baigsime čia maždaug po penkiolikos ar dvidešimties minučių, – tarė Skarpeta. – Tada dar užsuksime į Bentono biurą kai ko pasiimti. Gal kas nors galėtų mus pasitikti prie ligoninės.

– Kaip jaustumeisi, jei tas kas nors būtų Pitas Marinas? – atsargiai ir ramiai paklausė Berger.

* *Large Chamber Scanning Electron Microscopes from Visitec* – mikroskopo rūšis.

– Jeigu tai, kas, mano manymu, atsitiko Terei Bridžes, yra tiesa, – kalbėjo Skarpeta, ir taip pat buvo rami, tarsi būtų laukusi tokio Berger klausimo, – būsime susidūrę su seksualiniu sadistu, kuris galbūt yra ką nors nužudęs ir anksčiau. Gal tuos du žmones 2003 metais. Bentonas yra gavęs iš Marino elektroninių laiškų apie tai, – tu taip pat juos matei.

– Nežiūrėjau į savo elektroninį paštą jau kelias valandas, – prisiminė Berger. – Dabar ką tik pradėjome tikrinti Terės Bridžes laiškus. Tarp jos ir Oskaro Beino.

– Jeigu mano įtarimai teisingi, nesuprantu, kaip jis galėjo padaryti tai, ką, mano manymu, padarė žudikas. Aišku, jo DNR dar nepatikrinta CODIS. Tačiau galiu pasakyti, kad jeigu jis stovėjo už Terės jai sėdint, tuomet jie turėjo būti maždaug tokiame pačiame aukštyje. Nebent jis stovėjo ant kažko panašaus į suolelį, bet tada visa tai atliekant jam būtų buvę labai sunku, o gal ir neįmanoma, išlaikyti pusiausvyrą.

– Ką tu dabar pasakei?

– Dėl jų achondroplazijos, – paaiškino Skarpeta. – Jų liemenys normalaus ilgio, bet rankos ir kojos ne. Galėsiu tau parodyti matavimus, bet jei žmogus, sergantis achondroplazija, sakykime, yra keturių pėdų, ir sėdi priešais stovintį žmogų, kuris yra maždaug tokio paties ūgio, tai jų galvos ir pečiai bus beveik tokiame pat lygyje.

– Nesuprantu, ką čia kalbi. Tai skamba kaip kokia mįslė.

– Ar kas nors žino, kur jis yra? Kas nors turėtų patikrinti, ar jis saugus. Jis turi svarių priežasčių taip bijoti, jeigu nėra žudikas, o aš dėl to abejoju. Rimtai abejoju.

– Jėzau, – nustebo Berger. – Ką turi omenyje, sakydama, „kur jis yra“? Tik nesakyk, kad Oskaras išėjo iš Belevju.

Skarpeta tarė:

– Bentonas ką tik skambino į kalėjimą. Maniau, kad žinojai.

21

Parduotuvė su „Tell-Tail Hearts“ iškaba buvo Leksingtono aveniu, už keleto kvartalų į vakarus nuo Greis turgavietės, ir eidama per baugią tamsą Žiežula vis galvojo apie tą skiltį, kurią paskelbė prieš keletą savaičių.

Ji prisiminė ten aprašytą švarą ir darbuotojus, vilkinčius laboratorinius chalatus, – visa tai reiškė aukščiausio lygio globą, ar tai būtų maitinimo dieta, ar gydytojų priežiūra ir rūpestis. Tos naminių gyvūnėlių parduotuvės dirbo septynias dienas per savaitę, nuo dešimtos ryto iki devynių vakaro, užtikrindamos, kad gyvūnėliai, ypač gležni ir švelnūs, nebūtų ilgam palikti vieni. Pasibaigus darbo laikui, šildymo ir oro kondicionierių neišjungdavo, kad sutaupytų kuro ar elektros, o muzika tebegrodavo, kad mažyliams būtų linksmiau. Po Gebenės mirties Žiežula daug ką ištyrė ir suprato, kaip svarbu, kad šuniukai neliktų be vandens, šilumos, ir jų nekankintų vienatvė.

Kai čia pat, kairėje, išvydo tą parduotuvę, ji atrodė visai ne tokia, kokios Žiežula tikėjosi, – daug mažesnė, negu buvo aprašyta toje Boso skiltyje. Vitrina buvo užversta netvarkingai suplėšytais laikraščiais, raudonas plastikinis gesintuvas buvo pavojingai pritvirtintas tik iš vienos pusės. Už lango nesimatė jokių šuniukų ar kačiukų, o stiklas buvo nešvarus.

„Tell-Tail Hearts“ parduotuvė buvo įsispraudusi tarp „Jūsų rūsio“, kur iš pirmo žvilgsnio buvo pardavinėjamas metalo laužas, ir muzikos prekių parduotuvės, pavadintos „Meilės melodijos“, kuri ketino užsidaryti ir išpardavinėjo prekes. Lentelėje, pakabintoje ant gyvūnėlių parduotuvės abejotino baltumo durų, buvo galima perskaityti „Uždaryta“, tačiau ten plieskė visos lempos, o ant prekystalio pūpsojo didelis folijos maišelis su išsinešti parduodamais ant grotelių keptais kepsniais iš Adamo Ribso parduotuvės, įsikū-

rusios už trijų namų. Priešais parduotuvę laukė juodas kadilakas, kuriame neišjungęs variklio sėdėjo vairuotojas.

Vyras stebėjo, kaip Žiežula atidaro paradines duris ir žengia į nematomą debesį oro gaiviklio, kurio skardinė dėžutė stovėjo ant kasos aparato.

– Sveiki? – šūktelėjo ji, neišvydusi nė gyvos dvasios.

Šunyčiai sužiuro į ją, ėmė loti ir šokinėti. Obliuoto medžio lovelėse snaudė katės, o akvariumuose tingiai plūduriavo žuvytės. Prie trijų sienų stovėjo prekystaliai, o už jų, beveik siekdami vandens dėmėmis išmargintas lubas, kabojo metaliniai narveliai su visų įmanomų rūšių smulkiais naminiais gyvūnėliais. Ji vengė pažiūrėti bet kuriam iš jų į akis. Ji žinojo daugiau.

Akių kontaktas veda tiesiai į širdį, be to, ji suprato, kad gali parsinešti namo kai ką, ko visai neketino įsigyti, – juk negali laikyti jų visų. O norėjo jų visų – vargšų apgailėtinų padarėlių. Jai reikia protingai apsvarstyti, ką rinktis, paklausinėti ir įsitikinti, kas būtų geriausia, prieš kam nors ištraukiant šunelį iš narvo ir įteikiant jai į rankas. Žiežulai reikėjo pasikalbėti su savininku.

– Sveiki? – vėl sušuko.

Ji nedrąsiai pasuko atgal, pravirų durų link.

– Ar yra kas nors?

Pakeliui ji varstė likusias duris. Mediniai laiptai vedė žemyn į pusrūsį, iš kur sklido šuns lojimas, paskui pradėjo loti ir keletas kitų. Ji ėmė leistis žemyn, lipo neskubėdama, atsargiai, nes apšvietimas buvo menkas, o ji buvo išgėrusi nemažai burbono. Pakeliui šiek tiek prasiblaivė, tačiau nevisiškai. Mintys buvo miglotos ir vangios, o nosis sustiro, kaip visada atsitikdavo jai įkaušus.

Ji atsidūrė patalpoje, kurioje tvyrojo prieblanda ir dvokė vėmalais, išmatomis bei šlapimu. Tarp krūvos gyvūnų reikmenų dėžių ir sauso pašaro maišelių riogsojo narveliai, prigrūsti bjauriai suplėšyto popieriaus; tuomet ji pamatė medinį stalą su stikliniais buteliukais bei švirkštais, raudonus maišus su juodais užrašais

„Pavojingos užkrečiamos biologinės atliekos" ir porą storų juodų guminių pirštinių.

Čia pat už stalo buvo šaldymo patalpa.

Plieninės durys buvo plačiai atvertos, ir ji galėjo matyti, kas viduje. Vyras tamsiu chalatu su kaubojiška skrybėle ir moteris ilgu pilku vienuolės apdaru stovėjo nusisukę nuo jos, o jų balsus slopino garsiai ūžiantis ventiliatorius. Išvydusi, ką jie daro, Žiežula norėjo kuo greičiau iš ten dingti, tačiau kojos tarsi priaugo prie betoninių grindų. Ji su siaubu spoksojo, kol moteris ją pastebėjo, ir Žiežula apsisukusi puolė bėgti.

– Stokite! – kažkas žemu balsu suriko jai pavymui. – Kas ten!

Sunkūs laiptai dundėjo po kojomis ir, praleidusi laiptelį, ji stipriai susitrenkė blauzdikaulį. Kažkieno ranka čiupo jai už alkūnės, ir vyras kaubojiška skrybėle įsitempė ją į ryškiai apšviestą parduotuvę. Ponia pilku vienuolišku apdaru taip pat buvo čia. Moteris nepritariamai dėbsojo į Žiežulą, bet atrodė per daug pavargusi, kad imtųsi kokių nors priemonių dėl tokio tvarkos pažeidimo.

Vyras su kaubojiška skrybėle įsakmiai paklausė:

– Ką, po velnių, sau manote, taip šnipinėdama?

Jo akys ryžtingame veide buvo tamsios ir pasruvusios krauju, jis buvo su žandenomis ir apsikarstęs gausybe auksinių papuošalų.

– Aš visai nešnipinėjau, – teisinosi Žiežula. – Tik ieškojau savininko.

Jos širdis daužėsi kaip litaurai.

– Mes nedirbame, – atsakė vyras.

– Atėjau nusipirkti šuniuko, – ištarė ji ir pravirko.

– Ant durų parašyta, kad uždaryta, – pasakė jis, o moteris stovėjo tylėdama.

– Jūsų durys buvo neužrakintos. Nulipau į apačią pasakyti jums. Bet kas gali įeiti. – Žiežula negalėjo liautis verkusi.

Jai neišėjo iš galvos vaizdas, matytas šaldymo patalpoje.

Vyras pažvelgė į moterį, tarsi laukdamas paaiškinimo. Jis nuėjo prie paradinių durų, patikrino ir kažką sumurmėjo. Greičiausiai jis suprato, kad Žiežula sakė teisybę. Kaip kitaip ji būtų čia patekusi?

– Na, mes nedirbame. Šventės, – pasakė jis, ir Žiežula pamanė, kad jam turėtų būti šešiasdešimt penkeri, o gal septyniasdešimt metų. Iš lėto tarimo suprato, kad jis galėtų būti iš Vidurio Vakarų.

Ji nujautė, kad vyras užsiėmė tuo pačiu kaip ir ji, – gėrė; taip pat pastebėjo, kad masyvus auksinis žiedas, kurį jis mūvėjo, buvo šuns galvos pavidalo.

– Atsiprašau, – tarė ji. – Pamačiau, kad dega šviesos, ir įėjau, pamaniusi, kad dirbate. Man tikrai labai gaila. Maniau, galėsiu nusipirkti šuniuką ir truputį maisto, žaislelių ar dar kokių reikmenų. Kaip naujametinę dovaną sau.

Žiežula paėmė nuo lentynos skardinę ėdalo.

Niekaip negalėdama liautis kalbėjusi, ji tarė:

– Ar tik jis neužkonservuotas tose skandalingose kiniškose melamino skardinėse?

– Manau, supainiojote su dantų pasta, – tarė vyras moteriai pilkais vienuoliškais drabužiais, bejausmiu veidu, su pagurkliu ir ilgais juodai dažytais plaukais, išsipešusiais iš po beretės.

– Teisingai. Su dantų pasta, – prisiminė ji, o jos akcentas buvo lygiai toks pat. – Ji pakenkė daugybės žmonių kepenims. Žinoma, jie niekada nepasakys visos teisybės. Galbūt tie žmonės buvo alkoholikai, ir todėl jų kepenys nesveikos.

Žiežulai tai nebuvo naujiena. Ji žinojo apie tą dantų pastą, numarinusią keletą žmonių, nes jos sudėtyje buvo dietileno glikolio, ir vyras su moterimi suprato, jog Žiežula kalbėjo ne apie tai. Tai buvo baisi vieta, – ko gero, baisiausia pasaulyje, – ir ji atėjo netikusiu laiku, prasčiausiu, kokį tik galima įsivaizduoti, ir pamatė tokį baisų dalyką, kokio niekada nebuvo regėjusi.

Ką ji mąstė? Buvo Naujųjų metų vakaras, mieste nebedirbo nė viena naminių gyvūnėlių parduotuvė, taip pat ir šita. Tad ką jie čia veikia?

Patekusi į tą rūsį, ji suprato, kodėl juodu čia buvo.

– Labai svarbu, kad neliktų jokių neaiškumų, – pasakė vyras Žiežulai. – Jums visai nereikėjo leistis žemyn.

– Aš nieko nepamačiau. – Buvo visiškai aišku, jog ji matė viską.

Vyras su kaubojiška skrybėle ir auksiniais papuošalais pasakė:

– Jei gyvūnas miršta nuo infekcijos, turime padaryti viską, ką reikia, ir kuo greičiau, kad kiti gyvūnėliai neužsikrėstų. O atlikę tokį gailestingą veiksmą, privalome laikinai jį kur nors padėti. Ar suprantate, ką noriu pasakyti?

Žiežula pastebėjo šešis tuščius narvelius atviromis durelėmis. Ji gailėjosi, kad nepastebėjo jų, kai tik čia įžengė. Gal tada būtų iškart išėjusi. Ji prisiminė kitus tuščius narvus, sukrautus gatvėje, ir tai, kas buvo ant stalo, o po to – kas buvo šaldymo kambaryje.

Ji vėl pravirko ir pasakė:

– Tačiau kai kurie iš jų dar judėjo.

Vyras tarė jai:

– Ar jūs gyvenate netoliese?

– Ne visai.

– Kokia jūsų pavardė?

Žiežula buvo tokia išsigandusi ir sutrikusi, kad per kvailumą jam pasakė, o paskui dar kvailiau paklausė:

– Nejaugi manote, kad esu kokia nors Žemės ūkio departamento inspektorė ar priklausau kokiai nors gyvūnų teisių gynėjų draugijai? – Ji papurtė galvą. – Tik užsukau įsigyti šuniuko. Visai užmiršau, kad šiandien šventė, ir tiek. Suprantu, kad gyvūnai gali susirgti. Užkrečiamas kosulys. Parvovirusas. Jei suserga vienas, užsikrečia ir kiti.

Vyras ir moteris tylėdami žiūrėjo į ją taip, tarsi jiems nereikėtų aiškinti to, kas ir taip jau savaime suprantama. Jis tarė Žiežulai:

– Štai ką pasakysiu. Rytoj gausime naują siuntą, įvairiausių rūšių. Ateikite vėl ir rinkitės, ką tik norite. Padovanosime. Jums patiktų judrus spanielis ar ši cu, o gal taksas?

Niekaip negalėdama nustoti verkusi, Žiežula tarė:

– Labai atsiprašau. Aš truputį išgėrusi.

Moteris paėmė oro gaiviklio skardinę nuo kasos aparato ir pasuko atgal prie rūsio durų. Ji uždarė duris, ir Žiežula išgirdo, kaip ji lipa laiptais. Žiežula ir vyras su kaubojiška skrybėle liko vieni. Jis paėmė ją už parankės ir išvedė iš parduotuvės, kur stovėjo juodasis kadilakas. Vairuotojas su uniforma bei kepure išlipo ir atidarė jiems užpakalines dureles.

Vyras su kaubojiška skrybėle tarė Žiežulai:

– Sėskite, aš jus parvešiu. Per šalta eiti pėsčiomis. Kur jūs gyvenate?

Liusė mąstė, ar Oskaras Beinas žinojo, kad jo mergina turi aštuoniolika elektroninio pašto slapyvardžių. Jis buvo daug paprastesnis ir tikriausiai nuoširdesnis. Oskaras turėjo tik vieną slapyvardį.

– Kiekvienas Terės slapyvardis buvo skirtas vis kitam tikslui, – pasakojo Liusė Berger. – Rašyti internetiniam dienoraščiui, balsuoti, lankytis pokalbių svetainėse, siųsti recenzijoms, pasirašyti įvairiems internetiniams straipsniams, net keletas gauti internetinėms naujienoms.

– Labai jau daug, – tarė Berger, pažvelgusi į laikrodį.

Liusė pažinojo nedaug žmonių, kurie negalėjo išbūti nieko neveikdami. Berger buvo kaip koks kolibris, kuris niekada ilgam nenutupia, ir kuo neramesnė ji būdavo, tuo lėčiau viską darydavo Liusė. Ji nusprendė, jog tai gana ironiška. Beveik visada būdavo atvirkščiai.

– Iš tikrųjų šiais laikais tai nėra labai daug, – tarė Liusė. – Terės elektroninio pašto paslauga, kaip ir dauguma jų, buvo nemokama

tol, kol jai prireikė papildomų parametrų. Tačiau kaip dėl pagrindinių sąskaitų? Ji galėjo atidaryti jų tiek, kiek norėjo, ir jų neįmanoma virtualiai atsekti: Terė nesinaudojo kredito kortele, nes nėra jokių mokesčių, tad jai nereikėjo atskleisti jokios asmeninės informacijos, jeigu to nenorėjo. Kitaip sakant, viskas anonimiška. Man teko susidurti su atvejais, kai vienas žmogus turėdavo šimtus slapyvardžių, ir jie kalbėdavosi vienas su kitu, sutardavo, ginčydavosi pokalbių svetainėse, komentarų puslapiuose. Galbūt jie tvarkydavo reikalus, mokėdavo mokesčius, kurių nebuvo linkę mokėti savo vardu, ar dar ką nors. Tačiau retkarčiais pasitaiko ir išimčių: nesvarbu, kiek žmogus turi slapyvardžių, paprastai tik vienas jų iš tikrųjų priklauso tam žmogui. Tą slapyvardį jie naudoja savo normaliai korespondencijai. Oskaro slapyvardis *Karbonis*, gana paprastas – tai tik papildyta jo pavardė, be to, jo hobis yra organinė chemija, o slapyvardyje paminėtas sisteminis vienatomio hibrido CH-keturi analogas, arba jis gamina lėktuvų modelius ir užsimena apie karbonio atramas, tvirtinamas prie biplano sparnų. O tuo aš abejoju. Terės slapyvardis *Lunatikė*, tad mes visų pirma peržiūrėsime šiuos elektroninius laiškus.

– Kodėl teismo psichologijos studentė pasirinko tokį slapyvardį? – paklausė Berger. – Atrodo labai nejautru užsiminti apie lunatikus, lunatizmą ar bet kokį niekinamą požiūrį į Tamsiuosius amžius. Iš tiesų tai daugiau negu nejautrumas – tai šaltakraujiškumas.

– Gal ji ir buvo nejautri, šaltakraujiška. Nepritariu mirusiųjų garbinimui. Daugybė žmogžudysčių aukų nebūtinai buvo puikūs žmonės, kai dar gyveno.

– Pradėkime nuo gruodžio vidurio ir skaitykime toliau iki pačių paskutinių, – nurodė Berger.

Nuo gruodžio penkioliktosios buvo parašyti šimtas trys elektroniniai laiškai. Septyni iš jų buvo skirti Terės tėvams Skotsdeilyje,

o visi kiti – Terės ir Oskaro Beino susirašinėjimas. Liusė surūšiavo laiškus pagal datas ir laiką, neatidarydama, norėdama pažiūrėti, ar vienas iš jų rašydavo dažniau ir kodėl.

– Daug daugiau laiškų nuo jo, – pastebėjo ji. – Mažiausiai tris kartus. Regis, jis rašydavo jai beveik kas valandą. Bet nematau nė vieno jos laiško, išsiųsto vėliau nei po aštuntos valandos vakaro. Tiesą sakant, įprastai darbo dienomis ji nieko nerašydavo jau po ketvirtos valandos. Tikrai keista. Galima pamanyti, kad ji turėjo naktinį darbą.

– Galbūt jie kalbėdavosi telefonu. Laimė, Moralesas jau ėmėsi telefoninių pokalbių perklausos, – tarė Berger. – Ar bent jau turėtų pradėti. O gal jis išėjo atostogų, tik man to nepasakė. Gal pradėjo ieškoti naujo darbo. Man labiausiai patiktų ši versija.

– Kad ir kaip ten būtų, kas jam galėjo sutrukdyti? Ir kodėl turėtum į tai atsižvelgti? Jis elgiasi su tavimi visiškai nepagarbiai.

– Jis su visais elgiasi nepagarbiai ir mano turįs tokią teisę.

– Kaip tu tai pavadintum? – Liusė vis atidarinėjo elektroninius laiškus.

– Sakyčiau, kad tai velniškai įžūlu ir nemalonu, – pripažino Berger. – Jis mano esąs gudresnis už kitus, taip pat ir už mane, bet viską supainioja tai, kad jis ir yra gudresnis už daugelį žmonių. Jeigu iš tiesų nori, jis sugeba atlikti bet ką. Daugeliu atvejų visi jo privalumai – tai, kad jis palieka įspūdį, o dirba taip pat, kaip bet kas kitas. Ir šis bruožas, ir tai, kaip jis vadovauja darbus už jį atliekantiems žmonėms, užtikrina jam gerą vardą tol, kol kas nors iš tų žmonių nepakliūva į bėdą. Dabar greičiausiai tai ir vyksta.

– Jis taip padarė Marinui, – tarė Liusė.

Atrodė, lyg ji būtų nusprendusi, kad lengviausia galvoti apie Mariną kaip apie paprastą detektyvą, kurio ji visai nepažinojo. O gal ji ne taip ir nekentė jo, kaip manė Berger.

– Taip, jis paliko Mariną ant ledo, – pritarė Berger. – Atrodo, Marinas vienintelis daro kažką svarbaus.

– Ar jis vedęs? – paklausė Liusė atidarinėdama laiškus. – Aišku, aš kalbu ne apie Mariną.

– Jis nepanašus į nusikaltėlį. Išjudina viską, kas ramu ir nusistovėję. Net jeigu ir nebūna ramu.

– Esu girdėjusi anekdotų apie judu.

– O taip. Mūsų garsusis pasimatymas „Pievelės tavernoje“, – prisiminė Berger.

Jos peržiūrinėjo tuos tipiškus žemiškus elektroninius laiškus, kuriais žmonės apsikeičia vieni su kitais.

– Žmogžudystė Centriniame parke praėjusį rudenį, – prakalbo Liusė. – Išprievartauta ir pasmaugta maratono bėgikė. Prie „Ramble“.

– Moralesas buvo nuvežęs mane į šio nusikaltimo vietą. Po to sustojome „Pievelės tavernoje“ išgerti kavos ir pakalbėti apie tą nusikaltimą. Iškart po to visas miestas žinojo, kad tarp mūsų romanas.

– Tai dėl to, kad ši istorija pateko į „Pričiupau tave Gothame“. Tai viena šlykščiausių paskalų apie įžymybes svetainių. Taip pat ir fotografija, kur jūs atrodote intymiai nusiteikę, – tarė Liusė.

– Tik nesakyk, kad tavo paieškos mašinos pukšėjo dėl manęs rytais, dienomis ir vakarais.

– Mano paieškos mašinos nepukši, – atsakė Liusė. – Jos tam kiek per greitos. Didžiausią tos paskalų skilties informacijos dalį sudaro skaitytojų atsiųsta medžiaga. Beveik viskas anonimiška. Iš kur gali žinoti, kad tai padarė ne jis?

– Jam būtų pernelyg sudėtinga. Nufotografuoti mus abu, sėdinčius prie stalo vienas priešais kitą.

– Gal jis paprašė ko nors kito tai padaryti, – spėjo Liusė. – Kad galėtų paskui didžiuotis. Superdetektyvas, turintis intymų pasimatymą „Pievelės tavernoje“ su superžvaigžde iš Apygardos biuro. Saugokis jo.

– Šiuo atveju praleidai svarbų dalyką – tai nebuvo mūsų pasimatymas, – priminė Berger. – Mes tik gėrėme kavą.

– Mane apėmusi keista nuojauta dėl jo. Galbūt atpažįstu tam tikrus bruožus, nors net nesu jo sutikusi. Jis teikia pirmenybę tam, kas jį visiškai valdytų, būtų aukštesnio rango, pranokstantis jį. Jis verčia tave keisti savo elgesį? Kiekviena proga verčia tave suklysti? Kas tampa galingesnis? Išbandytas ir užtikrintas būdas. Įtvirtink savo valdžią, būk nemandagus, ir didžioji viršininkė atsidurs tavo lovoje.

– Nemaniau, kad esi tokia žinovė, – tarė Berger.

– Ne šios srities žinovė. Niekada neužsiėmiau seksu su vaikinu dėl to, kad jis po to mane valdytų. Visada jausčiausi suklydusi.

– Atleisk. Man nereikėjo to sakyti, – tarė Berger.

Ji skaitė elektroninius laiškus. Liusė nutilo.

– Atsiprašau, – vėl pasakė Berger. – Tu teisi, Moralesas mane erzina todėl, kad negaliu jo kontroliuoti ar atsikratyti. Tokie žmonės, kaip jis, neturėtų dirbti tvarkosaugoje. Jie nesutaria su eiliniais. Jie nevykdo įsakymų. Nėra komandos žaidėjai, ir visi jų nemėgsta.

– Būtent dėl to man taip puikiai sekėsi dirbti FTB, – tyliai ir rimtai ištarė Liusė. – Skirtumas tik tas, kad aš nežaidžiu žaidimų. Nebandau įveikti ar žeminti žmonių tam, kad gaučiau iš jų, ko noriu. Man nepatinka Moralesas. Nereikia nė jo geriau pažinti. Turėtum jo saugotis. Jis iš tų žmonių, kurie gali įstumti tave į bėdą. Man neramu, kad niekada iš tikrųjų nežinai, kur jis ir ką veikia.

Ji susidomėjo keturiais laiškais suskaidytame monitoriuje – Terės ir Oskaro susirašinėjimu.

– Nemanau, kad jie kalbėdavosi telefonu, – pasakė ji. – Siųsta aštuntą valandą keturiasdešimt septynios minutės, dešimtą valandą keturiolika minučių, vienuoliktą valandą devyniolika minučių. Kam jam rašyti beveik kas valandą, jeigu kalbasi su ja telefonu? Atkreipk dėmesį, kad jo laiškai ilgi, o jos visai trumpi. Dėsningai.

– Vienas iš pavyzdžių, kai tai, kas nepasakyta, reiškia daugiau negu pasakyta, – pastebėjo Berger. – Jokių užuominų apie kokius nors telefono skambučius, Terės reakcijas, santykius su ja. Jis sako tokius dalykus kaip: „Galvoju apie tave. Noriu būti su tavimi. Ką tu veiki? Tu tikriausiai dirbi." Atrodo, kad tarp jų nėra jokio bendravimo.

– Iš tikrųjų. Jis rašo savo mylimajai keletą kartų per vakarą. Ji neatrašo jam.

– Iš jųdviejų Oskaras atrodo romantiškesnis, – tarė Berger. – Negaliu tvirtinti, jog ji nebuvo jo įsimylėjusi, nes to nežinau. Mes nežinome. Galbūt niekada nesužinosime. Bet jos laiškai daugiau parodomieji, santūresni. Jis visai ramiai pateikia seksualinių užuominų, kurios yra beveik pornografinės.

– Priklauso nuo to, ką tu laikai pornografija.

Berger sugrįžo prie laiško, kurį Oskaras parašė Terei tik prieš savaitę.

– Kodėl jis pornografiškas? – paklausė Liusė.

– Manau, tai, ką turėjau omenyje, yra jo seksualinis atvirumas.

– Ar tu dirbi su seksualiniais nusikaltimais? – klausė Liusė. – Gal aš tave supainiojau su sekmadieninės mokyklos mokytoja? Jis rašo apie tai, jog tyrinėja ją liežuviu. Jis rašo apie tai, kaip toks rašymas jį jaudina.

– Manau, jis mėgino užsiimti su Tere virtualiu seksu. O ji atsisakė, neatsakydama jam. Jis ėmė su ja pyktis.

– Oskaras stengėsi papasakoti jai, ką jautė, – nurodė Liusė. – Kuo abejingiau ji reagavo, tuo nesaugesnis jis jautėsi.

– Arba piktesnis, – pabrėžė Berger. – Vis gausesnės seksualinės užuominos yra pykčio ir agresijos išraiška. Tai nelabai tinkama, kai žmogus, kuriam tokie jausmai skirti, tuoj bus nužudytas.

– Žinau, kokią įtaką gali padaryti seksualinių nusikaltimų tyrimas. Galbūt pasidaro sunku atskirti erotiką nuo pornografijos, geismą nuo nešvankumo, nesaugumą nuo pykčio, ir suprasti, jog

kai kurie primygtini pakartojimai yra garbinimas, o ne žeminimas, – kalbėjo Liusė. – Turbūt per daug esi to regėjusi, nes viskas, ką matai, bjauru ir šventvagiška, todėl bet koks seksas tau visada yra nusikaltimas.

– Nematau čia jokios užuominos apie šiurkštų seksą, pančius, sadomazochizmą, – tarė Berger, kai juodvi baigė skaityti. – Būtų labai malonu, jei susilaikytum nuo mano asmens analizavimo. Sakyčiau, gana diletantiško.

– Galiu analizuoti tave nediletantiškai. Tačiau pirmiausia turėtum manęs to paprašyti.

Berger neprašė, ir jos skaitė toliau. Liusė tarė:

– Ir toliau jokių aliuzijų į tai, keista, sutinku. Nieko šiurkštaus. Nė menkiausios užuominos apie antrankius, šunų antkaklius, visą tą šlamštą. Nieko neužsiminta apie ką nors panašaus į lubrikantą, apie kurį teta Kei pasakojo tau šiek tiek anksčiau. Jokių kūno pienelių, masažo aliejų, nieko panašaus, ir, beje, pranešiau savo pilotams, – jie lauks La Gardijoje, jeigu reikėtų gabenti įkalčius į Ouk Ridžą. Norėjau pasakyti, kad lubrikantai nesuderinami su oraliniu seksu, nebent jie yra, tiesiai šviesiai sakant, valgomi. O teta Kei pasakojo, jog tai, ką jie rado, panašiau į lubrikantą, kurio sudėtyje yra naftos, – dauguma žmonių, planuojančių oralinį seksą, tikrai tokio nenaudotų.

– Dar viena painiava? Prezervatyvai Terės lovos spintelėje, – tarė Berger. – Sutepti lubrikantu. Taigi kodėl Oskaras naudojo tuos prezervatyvus su nafta, jei manysime, kad tai padarė jis?

– Ar tu žinai, kokios rūšies prezervatyvai buvo jos miegamojo spintelėje?

Berger atsidarė lagaminėlį ir išsitraukė aplanką. Ji peržiūrėjo dokumentus, kol pagaliau rado sąrašą įkalčių, surinktų praėjusią naktį nusikaltimo vietoje.

– „Durex Love Condoms“, – atsakė ji.

Liusė įvedė pavadinimą į „Google“ ir pranešė:

– Iš latekso, dvidešimt penkiais procentais stipresni ir didesni negu standartiniai prezervatyvai, lengvai nusmaukiami viena ranka, nesunku tuo įsitikinti. Papildoma vieta galvutei su skysčių talpos antgaliu, taip pat nesunku įsitikinti. Nenaudojamas su lubrikantu, pagamintu naftos pagrindu, nes jis gali pragraužti lateksą ir sukelti plyšimą. Tai ir faktas, kad jos bute nebuvo rasta jokio naftos pagrindu pagaminto lubrikanto, – supranti, ką turiu omenyje. Jei paklaustum manęs, visa tai silpnina įtarimus, pareikštus Oskarui, ir užtraukia juos kažkam kitam.

Artėjant prie Terės nužudymo dienos, elektroninių laiškų vis daugėjo. Oskaro nusivylimas ir seksualinė meilė be atsako buvo vis aiškesnė, o jis atrodė vis labiau pametęs galvą.

– Šitiek atsiprašymų, – pareiškė Liusė. – Vargšas vaikinas. Jis atrodo pasigailėtinai.

Berger paskaitė daugiau ir pakomentavo:

– Tai beveik erzina, ir turiu pripažinti, kad man ji ima nebepatikti, o jo šiek tiek gaila. Ji nenori skubotai nieko daryti. Jam reikia būti kantriam. Ji apsivertusi darbais.

– Panašu į žmogų, kuris turi slaptą gyvenimą, – tarė Liusė.

– Galbūt.

– Įsimylėję žmonės matosi dažniau negu vieną naktį per savaitę, – svarstė Liusė. – Ypač jei abu dirba neišeidami iš namų. Mes tai žinome. Kažkas čia ne taip. Kai kas nors įsimyli ir dega aistra, jis negali užmigti. Beveik nustoja valgyti. Negali susikaupti dirbdamas, ir kaip dieną aišku – negali nesimatyti su savo mylimuoju.

– Kuo labiau artėjame prie jos nužudymo, tuo darosi kebliau, – pasakė Berger. – Oskaras panašus į paranoiką. Pamišęs dėl to, kiek nedaug laiko jie praleidžia kartu. Atrodo, jog kažkuo ją įtaria. Kodėl gi Terė matosi su juo tik kartą per savaitę? Ir tik šeštadienio vakarais, ir kodėl ji, galima sakyti, išspiria jį iš lovos dar prieš aušrą? Kam jai staiga prireikė pamatyti jo butą, jeigu

niekada nerūpėjo praeitis? Ką ji tikėjosi ten rasti? Jis sako, jog tai nėra gera mintis. Būtų pritaręs tam pradžioje. Tačiau ne dabar. Jis taip ją myli. Ji yra jo gyvenimo meilė. Viliasi, kad ji neprašys parodyti buto, nes negali pasakyti, kodėl jo atsakymas neigiamas. Vieną dieną pats jai tai papasakos. Viešpatie. Viskas taip keista. Po trijų mėnesių susitikinėjimo, miegojimo, ji niekada nebuvo įkėlusi kojos į jo butą? O dabar staiga užsinorėjo ten nueiti? Kodėl? Ir kodėl jis neleidžia? Kodėl nepaaiškina jai?

– Galbūt dėl to paties, dėl ko niekada nesako jai, kur būna ir ką veikia, – įtarė Liusė. – Jis nepasakoja jai apie savo ketinimus, pavyzdžiui, jei tam tikrą dieną yra kažkur siunčiamas. Jis sako, kad nuėjo x mylių, bet neatskleidžia, kur ir kada ketina leistis kitą kartą. Rašo, lyg bijodamas, kad kažkas kitas gali perskaityti jo elektroninius laiškus ar stebėti jį.

– Sugrįžkime į ankstesniuosius, rašytus praėjusį rudenį, vasarą ar pavasarį, – pasiūlė Berger. – Pažiūrėkime, ar jie panašūs.

Jos peržvelgė keletą laiškų. Šie Terės ir Oskaro susirašinėjimo pavyzdžiai skyrėsi nuo vėlesniųjų. Jie buvo ne tik intymesni, bet ir jų tonas, turinys daug švelnesnis. Jis minėjo savo mėgstamiausias bibliotekas ir knygynus. Pasakojo, kur mėgsta vaikščioti Centriniame parke ir kokius treniruoklius yra keletą kartų išbandęs, bet daugelis tų prietaisų jam netiko. Minėjo daugybę panašių smulkmenų ir atskleidė tokią informaciją, kurios nebūtų atskleidęs, jei bijotų, kad kas nors dar skaito jo elektroninius laiškus, arba, kitaip sakant, jį seka.

– Tada jis dar nebijojo, – pasakė Berger. – Bentono išvados, atrodo, teisingos. Jis sako, kad Oskaras kažko bijo dabar – kaip tik dabar. Jaučia grėsmę būtent dabar.

Liusė surinko paieškos lauke Berger pavardę ir tarė:

– Nustebčiau pamačiusi, jeigu kur nors būtų užsiminta, kad jis skambino tau praėjusį mėnesį. Tos jo baimės, kad yra elektroniniu

būdu persekiojamas, sekamos jo mintys, vagiama tapatybė, ir taip toliau.

Buvo pateikta daug nuorodų su Džeimės Berger vardu, bet jos neturėjo nieko bendro su Oskaro skambučiu į Teisininkų biurą:

Laikas: Pirmadienis, 2007 metų liepos 2 diena, 10.47.31

Nuo: „Terės Bridžes“

Kam: „Džeimei Berger“

CC: „Dr. Oskarui Beinui“

Gerbiamoji p. Berger,

esu paskutiniojo kurso studentė ir rašau magistro darbą apie teismo medicinos mokslo istoriją, nuo ankstyvųjų amžių iki šių laikų. Darbinis jo pavadinimas „Teismo medicinos kaprizai“.

Trumpai: darbas apima visą sritį, nuo absurdiškiausių dalykų iki didingiausių, nuo šarlatanizmo iki frenologijos, fizionomikos, ir nuo žudiko atvaizdo, paimto iš aukos akies tinklainės, iki šiuolaikinių kino filmų bei televizijos dramų „magiškų triukų“. Mielai paaiškinsiu, jeigu jūs būtumėte tokia maloni ir atsakytumėte man. Pageidautina, elektroniniu laišku. Tačiau pridedu ir savo telefono numerį.

Man, žinoma, patinka jūsų mintys, tačiau tikroji šio laiško priežastis ta, kad norėčiau susisiekti su dr. Kei Skarpeta: kas išmano šią temą geriau, – tikiuosi, jūs sutinkate! Galbūt galėtumėte perduoti jai mano elektroninio pašto adresą? Kelis kartus esu bandžiusi susitikti su daktare jos biure Čarlstone, tačiau nesėkmingai. Žinau, jog anksčiau esate su ja bendravusi dėl profesinių reikalų, tikiuosi, kad tebepalaikote ryšius ir draugaujate.

Su pagarba

Terė Bridžes

212-555-2907

– Aišku, tu niekada jo negavai, – tarė Liusė.

– Išsiųsta adresu „Niujorko miesto savivaldybė-taškas-org“ nuo kažko, kas vadina save *Lunatike*? – atsiliepė Berger. – Nebūčiau jo gavusi ir po milijono metų. Man labiau rūpi, kodėl Kei nežinojo, kad Terė bandė su ja susisiekti. Juk Čarlstonas tai ne Niujorkas.

– Galėjo būti ir taip, – pasakė Liusė.

Berger pakilo nuo kėdės, pasiėmė paltą ir lagaminėlį.

– Turiu eiti, – tarė ji. – Tikriausiai rytoj įvyks susirinkimas. Paskambinsiu, kai žinosiu, kelintą.

– Praėjusio pavasario pabaigoje, vasaros pradžioje, – prakalbo Liusė. – Galiu suprasti, kodėl mano teta niekada negavo Terės laiško, jei tai iš tiesų nutiko. O panašu, kad taip ir yra.

Liusė taip pat atsistojo, ir jos ėmė vaikštinėti po loftą.

– Rozė buvo netoli mirties, – pasakojo Liusė. – Nuo birželio vidurio iki liepos pradžios ji gyveno tetos vagonėlyje. Nė viena iš jų daugiau nėjo į biurą. O Marino ten nebuvo. Tetos Kei naujoji veikla buvo nedidelės apimties. Ji ten dirbo tik apie porą metų. Jokio kito personalo tikrai nebuvo.

– Nieko, kas priimtų laišką ir atsilieptų į telefono skambutį, – pratęsė Berger vilkdamasi paltą. – Kol nepamiršau, gal galėtum persiųsti man tą laišką, kad turėčiau kopiją. Neatrodo, kad čia ką nors spausdini. Jeigu rastum dar ką nors, pranešk, gerai?

– Marinas buvo išvykęs jau gegužės pabaigoje, – tarė Liusė. – Rozė niekada nesužinojo, kas jam atsitiko, ir tai buvo tikrai neteisinga. Jis pradingo migloje, o ji netrukus mirė. Kad ir kaip ten būtų, jis jai rūpėjo.

– O tu? Kur buvai tu, kai skambėjo telefonai ir nebuvo nieko, kas atsilieptų ar atkreiptų dėmesį?

– Visa tai atrodo kaip koks kitas gyvenimas, tarsi manęs ten nebūtų buvę, – tarė Liusė. – Aš vis sunkiau galiu prisiminti, kur buvau ir ką veikiau artėjant lemiamai akimirkai, bet tai buvo siaubinga. Mano teta perkėlė Rozę į svečių kambarį ir būdavo su ja ištisą parą. Ji ėmė gesti tuoj po Marino dingimo, o aš laikiausi

atokiau nuo biuro ir laboratorijų. Pažinojau Rozę visą savo gyvenimą. Ji buvo tarsi kieta močiutė, kokią kiekvienas norėtų turėti, net ir su savo padoriais kostiumėliais bei susegtais plaukais, tačiau kartu ji buvo ir tikras darbštumo pavyzdys, nebijojo nieko, – ar tai būtų mirusiųjų kūnai, ar ginklai, ar Marino motociklai.

– Kaip ji mirė? Ar bijojo?

– Ne.

– Bet tu buvai ten? – teiravosi Berger.

– Visi mes buvome. O aš daugiausia. Todėl pasielgiau tikrai keistai ir staiga tapau labai užsiėmusi. Kažkodėl man atrodė būtina priimti pasiūlymą dalyvauti pažangiame gynybiniame apmokyme, supažindinančiame ir analizuojančiame atakas, kovinius šaunamuosius ginklus ir panašiai. Atsikratydavau vieno sraigtasparnio ir susirasdavau kitą, po to išvykau į Karo sraigtasparnių mokyklą Teksase keletui savaičių, nors man tikrai nereikėjo to daryti. Vėliau sužinojau, kad visi persikėlė į Šiaurę. O Rozė buvo kapinių rūsyje Ričmonde, iš kur atsiveria vaizdas į Džeimso upę: ji taip mėgo vandenį, jog teta pasirūpino, kad amžinai galėtų jį regėti.

– Vadinasi, tai, su kuo mes turime reikalų dabar, kažkuria prasme prasidėjo dar tada, – teigė Berger. – Kai niekas nekreipė dėmesio.

– Nežinau, kas prasidėjo, – atsakė Liusė.

Jos stovėjo prie paradinių durų, ir nė viena labai netroško jų atidaryti. Berger susimąstė, kada dar joms teks pabūti vienoms, – jeigu iš viso teks, – ir ką Liusė apie ją mano. Berger žinojo, ką pati mano apie save. Ji buvo nenuoširdi, ir negalėtų taip išeiti. Liusė to neužsitarnavo. Nė viena iš jų to neverta.

– Kolumbijoje turėjau kambario draugę, – tarė Berger, sagstydamasi paltą. – Mes dalijomės vienu iš buto kambarių. Neturėjau pinigų, neturėjau jų nuo gimimo, ištekėjau už jų, o visa kita tau žinoma. Kol studijavome teisės mokykloje, gyvenome toje Dievo

apleistoje vietoje Morningsaido aukštumoje, stebuklas, kad mūsų ten kas nors nenužudė miegančių.

Ji susikišo rankas į kišenes, žiūrėdama Liusei į akis, abi stovėjo atsirėmusios į duris.

– Buvome labai artimos, – pridūrė Berger.

– Neturėtum man aiškintis, – pasakė Liusė. – Gerbiu tave tokią, kokia esi, kad ir kaip tu gyventum.

– Iš tikrųjų žinai nepakankamai, kad ką nors galėtum gerbti. Ketinu tau paaiškinti, ne todėl, kad privalėčiau, bet dėl to, jog noriu. Jai atsitiko kažkas negera, tai mano kambario draugei. Nesakysiu, kuo ji vardu. Nuotaikų kaita, kurios priežasties tada nesupratau, o kai ji tapo irzli ir pikta, maniau, jog dėl to, kad jai reikia išgerti. Riedavausi su ja, kai neturėdavau to daryti, dėl to viskas tik blogėjo, neįtikėtinai blogėjo. Vieną šeštadienio vakarą kaimynė iškvietė policiją. Stebiuosi, kaip tu nieko apie tai neatkapstei. Mums nieko nepadarė, bet tai buvo dar blogiau, mes abi buvome girtos ir atrodėme kaip po traukinio katastrofos. Jeigu kada nors būsiu išmesta iš darbo, tai gali įsivaizduoti, kad dėl to bus kalta tokia istorija kaip ši.

– Kodėl turėtų taip atsitikti? – paklausė Liusė. – Nebent ketini muštis prisigėrusi ir atrodyti kaip traukiniui sudužus.

– Žinai, su Gregu niekada nebuvo tokio pavojaus. Nemanau, kad kada nors būtume šaukę vienas ant kito. Ir jau tikrai niekas nieko nemėtydavo. Mes taikiai sugyvenome be jokių pykčių ar ko nors daugiau. Didesnę laiko dalį mūsų santykiai buvo malonūs ir neįtempti.

– Kas nutiko tavo kambario draugei?

– Manau, tai priklauso nuo to, ką vadini sėkme, – pasakojo Berger. – Tačiau, mano nuomone, nieko gero. Jai bus tik blogiau, nes gyvena meluodama, o tai reiškia, jog apskritai negyvena, – gyvenimas neatleidžia tiems, kurie jo negyvena, ypač tada, kai imi senti. Aš niekada negyvenau meluodama. Gali manyti kitaip, bet

iš tiesų negyvenau. Paprasčiausiai turėjau viską perprasti, eidama savo gyvenimo keliu, gerbiau sprendimus, kuriuos priimdavau, geri jie būdavo ar blogi, nepaisant to, kaip buvo sunku. Daugybė dalykų atrodo netinkami tol, kol jie tėra teorija.

– Nori pasakyti, jog tavo gyvenime nebuvo jokio vyro, kai jo neturėjo būti, – pasakė Liusė.

– Nesu kokia sekmadieninės mokyklos mokytoja. Toli gražu, – aiškino Berger. – Tačiau mano gyvenimas niekam nerūpi, nebent pati jį sudrumsčiau, o aš neketinu to daryti. Neleisčiau tau jo drumsti ir pati nesikiščiau į tavąjį.

– Ar visada pradedi nuo atsižadėjimų?

– Aš nepradedu, – atsakė Berger.

– Šįkart tikrai nebandyk, – tarė Liusė. – Nes aš nenoriu. Ne su tavimi.

Berger ištraukė rankas iš kišenių ir palietė Liusės veidą, tada siektelėjo durų, tačiau nepravėrė jų. Ji vėl paglostė Liusei veidą ir ją pabučiavo.

22

Devyniolika aukštų žemiau kalėjimo vienutės, automobilių stovėjimo aikštelėje šalia Rytų Dvidešimt septintosios gatvės, Marinas buvo vienintelis vos pastebimas siluetas prie hidraulinių keltuvų, kurių dauguma tą valandą buvo tušti, patarnautojų nebuvo matyti.

Jis matė juos ryškiai žaliame naktinių žiūronų apšvietimo lauke, nes jam reikėjo išvysti ją. Turėjo pamatyti ją asmeniškai, nors ir vogčiomis, iš tolo ir tik akimirką. Reikėjo kokiu nors būdu įsitikinti, kad ji nepasikeitė. Jeigu ji vis dar tokia pat, gal bus gailestinga, kai jį susitiks. Gal ji negėdins, nežemins ir nevengs jo. Nepaisant to, kas jai nutiko praeityje, nesvarbu, kad jis to nusipelnė. Ką jis žinojo apie ją be to, ką skaitė ar matė per televiziją?

Pasukę trumpesniu keliu per parką atgal į Belevju, Skarpeta ir Bentonas buvo ką tik išėję iš morgo. Buvo nuostabu ją vėl pamatyti, ir taip netikra, tarsi ji būtų mirusi: Marinas įsivaizdavo, ką Skarpeta pamanytų, jei žinotų, kaip arti mirties buvo jis. Po to, ką padarė, jam iš viso nebesinorėjo ilgiau gyventi. Gulėdamas svečių lovoje jos vagonėlyje tą rytą po to, kai ją nuskriaudė, jis mintyse peržvelgė visas galimybes, kovodamas su šleikštuliu, kol smegenys ėmė minkštėti nuo baisiausio gyvenime patirto galvos skausmo.

Pirma mintis, atėjusi į galvą, buvo sunkvežimiu ar motociklu nuvažiuoti nuo tilto ir nusiskandinti. Bet pagalvojo, jog gali likti gyvas, ir jį išgąsdino tai, kad po vandeniu negalės kvėpuoti. Tada suprato, kad mirti nuo uždusimo nėra gera mintis, net ir naudojant, pavyzdžiui, plastikinį maišelį, taip pat jam buvo nepakeliama mintis apie pasikorimą, apie tai, kaip jis sukasi, paspyręs iš po kojų kėdę, tad ūmai persigalvojo. Trumpai pamąstė apie tai, kaip atsisėdęs vonioje persipjauna gerklę, tačiau suvokė, kad jau su pirmuoju kraujo pliūptelėjimu iš miego arterijos norėtų visa tai sustabdyti, bet būtų per vėlu.

Gal nusinuodyti anglies monoksidu? Per ilgai užtruktų. Nuodai? Tas pats, ir dar skaudėtų, o jeigu paskutinę akimirką atsipeikėtų ir paskambintų 911, viskas baigtųsi skrandžio išplovimu ir tuo, kad visiškai prarastų visų, apie tai žinančių, pagarbą. Nušokti nuo pastato? Niekada. Kai jam taip sekasi, jis liktų gyvas ir neatpažįstamai suluošintas. Paskutinis sąraše buvo jo devinto kalibro pistoletas. Ir Skarpeta buvo jį paslėpusi.

Marinas gulėjo jos svečių kambario lovoje, stengdamasis perprasti, kur ji galėtų būti jį nukišusi, ir nusprendė, kad niekada nesuras, nes pernelyg blogai jaučiasi, bet galės nusišauti vėliau, juk turi dar porą šautuvų savo žvejybos trobelėje, tik šūvis turėtų būti labai taiklus – užvis prasčiausia būtų nusibaigti su kulka plautyje.

Kai pagaliau jis susisiekė su Bentonu Maklaine ir apie visa tai pasipasakojo, Bentonas lyg tarp kita ko jį informavo, kad jei ta

kulka plautyje buvo vienintelis jį sustabdęs dalykas, tuomet jis neturės jokių rūpesčių, nebent nuspręs nusižudyti susirgęs poliomielitu. Būtent taip jis ir pasakė, pridūręs, kad, ko gero, jeigu jis būtų nusišovęs, toliau gyventų sužalotomis smegenimis: tai visiškai išspręstų problemą, tačiau paliktų jį miglotoje nežinioje, kodėl jis pirma norėjo nusižudyti.

Pati didžiausia prakeikta sėkmė, pasakė Bentonas, būtų amžina koma, kuri taptų Aukščiausiojo teismo teisėjų diskusijų objektu, kol kas nors ištrauktų vamzdelį. Nors, pasakė jis, Marinas ir turėtų šiokį tokį supratimą, kas vyksta, niekas to nežinotų. Būtum žmogus su nebeveikiančiomis smegenimis, pasakė jis.

Nori pasakyti, jog girdėčiau, kaip žmonės sako, kad nori man ištraukti tą?.. paklausė Marinas.

Gyvybės palaikymą, pratęsė Bentonas.

Vadinasi, nebegalėčiau kvėpuoti, ir pats galbūt tai suprasčiau, bet niekas to nežinotų?

Tau nebūtų suteikta galimybė kvėpuoti. Ir galbūt galėtum suprasti, kad tau atjungia respiratorių. Kitaip tariant, ištraukia vamzdelį.

Tada tikrai matyčiau žmogų, prieinantį prie pertvaros ir ištraukiantį jį iš burnos.

Tai įmanoma.

Ir aš staiga mirtinai uždusčiau.

Tu nebegalėtum kvėpuoti. Bet, laimei, artimieji būtų ten ir padėtų tau tai iškęsti, nors ir nežinotų, kad viską suvoki.

Tai iškart atgaivino rusenančią Marino baimę ir negailestingai priminė, jog vieninteliai jo artimieji buvo ta saujelė žmonių, kuriuos jis buvo užknisęs, o labiausiai ją, Skarpetą. Pokalbis vyko motelio kambaryje Bostono boulingo šeiminių pramogų centre: po jo Marinas nusprendė nesižudyti, ir verčiau išeiti į ilgiausias savo gyvenime atostogas gydymo centre Masačusetso Šiaurės pakrantėje.

Jeigu jam padėjo tai, jog iš organizmo buvo visiškai pašalintas alkoholis ir vyriškus žygius skatinantys vaistai, jeigu jis buvo

subadytas švirkštais ir nuoširdžiai leido tai daryti, tai kitas jo žingsnis buvo susirasti darbą. Taip maždaug po pusmečio jis atsidūrė Niujorke: dirbo Berger, slapstėsi automobilių stovėjimo aikštelėje bandydamas nors akies krašteliu žvilgtelėti į Skarpetą, prieš jai lipant į jo automobilį ir vykstant į nusikaltimo vietą, – skubiai kaip įprasta.

Jis stebėjo, kaip lėtai ji juda, – visa ryškiai žalia, – ir judesiai jai kalbant buvo tokie pažįstami, kiekviena smulkmena tokia gyva, bet kartu tolima, kad jautėsi tarsi esąs vaiduoklis. Galėjo ją matyti, bet ji nematė jo, gyveno atskirai, be to, taip puikiai ją pažinodamas, jis buvo įsitikinęs, kad ji buvo atsigavusi po to, ką jai padarė. Jeigu nebūtų atsigavusi, jis labai nusiviltų. O gal jis ir per daug susireikšmino, – nusprendė Marinas. Būtų nuostabu, jeigu Skarpeta daugiau apie jį nebegalvotų, ir kai jį pamatys, nebeteiktų tam jokios reikšmės. Ji nieko nebejaustų ir būtų užmiršusi praeitį.

Tiek daug atsitiko nuo to laiko. Ji ištekėjo. Išvyko iš Čarlstono. Ėmėsi vadovauti didžiulei įstaigai prie pat Bostono. Pagaliau, ji ir Bentonas gyveno kartu kaip sutuoktiniai, iš pradžių – gražiame sename name Belmonte, kur Marinas vidury nakties buvo kartą ar du atvažiavęs. Dabar jie taip pat dirbo Niujorke: Marinas kartais vaikštinėdavo palei Hadsoną už keleto kvartalų į vakarus nuo Centrinio parko, žvelgdavo į jų namą, skaičiuodamas aukštus, kol pagaliau įsitikindavo, kuris butas yra jų, ir įsivaizduodavo, kaip jis atrodo iš vidaus ir koks gražus upės bei naktinio miesto vaizdas atsiveria jiems prieš akis. Skarpetą nuolat rodydavo per televiziją, ji buvo tikra įžymybė, bet kai tik jis mėgindavo įsivaizduoti žmones, prašančius jos autografo, patirdavo nesėkmę. Jis šito nesuprato. Ji nebuvo iš tų, kuriems patiktų toks dėmesys, o galbūt tai jis tikėjosi, kad ji tokia nebuvo, nes jeigu tokia tapo, – vadinasi, išties pasikeitė.

Jis stebėjo ją per galingą naktinio regėjimo žiūroną, kurį prieš porą metų gimtadienio proga buvo padovanojusi Liusė, ir troško

išgirsti Skarpetos balsą. Jis atpažino, kaip ji nusiteikusi, – iš judesių, iš to, kaip keičia padėtį, lengvo tamsiomis pirštinėmis apmautų rankų gestikuliavimo. Ji buvo sumenkinta. Žmonės taip kalbėjo apie ją visą laiką, – kad ji pasakė ar padarė mažiau negu buvo iš tikrųjų, – ir dėl to dar labiau išgarsino jos nuomonę. Ji nebuvo teatrališka. Tai dar vienas Marino nugirstas žodis. Iš tikrųjų jis prisiminė, kad taip pasakė Berger, pasakodama, kaip Skarpeta elgėsi būdama liudytoja. Jai nereikėjo kelti balso ar mojuoti rankomis, galėjo tik ramiai sėdėti, žiūrėti tiesiai į prisiekusiuosius, ir jie patikėdavo ja.

Per žiūronus Marinas pastebėjo jos ilgą paltą ir dailiai pakirptus šviesius plaukus, truputį ilgesnius nei įprastai, šiek tiek krentančius ant apykaklės ir sušukuotus atgal nuo viršugalvio. Jis galėjo įžiūrėti tokius pažįstamus tvirtus jos veido bruožus, nepanašius į niekieno kito: ji buvo ir graži, ir kartu negraži, veidas pernelyg charakteringas, kad tiktų scenai ar toms į šakalius panašioms merginoms dizainerių siūtais drabužiais, žygiuojančioms per podiumus mados renginiuose.

Pamanė, kad gal jam reikėtų vėl sprukti, kaip pasielgė tą rytą jos vagonėlyje. Širdis ėmė daužytis taip, lyg norėtų save pribaigti.

Marinas ilgėjosi jos, tačiau besislėpdamas toje rūdimis atsiduodančioje, purvinoje ir tamsioje vietoje suprato, kad nebemyli taip, kaip tada. Jis įkalė savigriovos mietą į tą savo dalį, kur visados glūdėjo viltis, – dabar ji buvo mirusi. Jis daugiau nebesitikėjo, kad kurią nors dieną Skarpeta vėl jį įsimylės. Ji buvo ištekėjusi, o viltis buvo mirusi. Net jeigu Bentonas ir dingtų iš akiračio, viltis buvo mirusi. Marinas nužudė viltį, ir nužudė žiauriai, niekada gyvenime nebuvo taip pasielgęs, o su ja pasielgė taip.

Pačiomis bjauriausiomis, girčiausiomis dienomis jis niekada nebuvo užpuolęs jokios moters.

Jeigu Marinas bučiuodavo ją, o jai nepatikdavo jo liežuvis jos burnoje, jis pasitraukdavo. Jeigu ji atitraukdavo jo rankas, jis ne-

paliesdavo jos tol, kol pati nepanorėdavo. Jeigu jam sukietėdavo, o ji nenorėdavo, jis niekada neprisitraukdavo jos prie savęs ir nespreusdavo jos rankos sau tarp kojų. Jeigu ji pastebėdavo, kad jo kareivėlis nenurimsta, jis imdavo laidyti savo įprastus juokelius. *Jis tik atiduoda tau pagarbą, mažute. Jis visada atsistoja, kai kambaryje yra dama. Ei, vaikeli, jeigu mano pavarų svirtis stovi, tai nereiškia, jog privalai vairuoti mano automobilį.*

Galbūt Marinas ir buvo šiurkštus, ne itin išsilavinęs vyras, tačiau ne seksualinis nusikaltėlis. Jis nebuvo blogas žmogus. Bet kaip Skarpeta galėtų tai numanyti? Jis to neparodė jai tą rytą, nė piršto nepajudino, kai ji pasirodė svečių kambaryje su skrudinta duona ir kava. Ką jis padarė? Apsimetė, jog jam amnezija. Suvertė kaltę burbonui, kurį ji laikė bare, – tarsi būtų kalta, kad savo namuose laikė kažką, kas gali sukelti tokias bjaurias pagirias ir sąmonės aptemimą.

Jis nieko neprisipažino. Gėda ir siaubas padarė jį nebyliu, nes gerai neprisiminė, ką padaręs, ir neketino klausinėti. Bus geriau, jeigu išsiaiškins tai pats, ir, tyrinėdamas savo nusikaltimą ilgas savaites bei mėnesius, galiausiai suves visus galus. Gal jis negalėjo nueiti taip toli, nes kitą rytą atsibudo visiškai nuogas, o vienintelis aptiktas kūno skystis buvo jo šaltas dvokiantis prakaitas.

Aiškiai jis prisiminė tik detales: kaip prispaudžia ją prie sienos, girdi plyštantį audinį, jaučia švelnią odą, balsas sako, kad skauda, – ji žinojo, jog jis to nenorėjo. Aiškiai prisiminė, kad ji nejudėjo: dabar suprato kodėl, ir stebėjosi, kaip jos instinktas galėjo būti toks teisus. Jis visiškai nesivaldė, o ji buvo pakankamai nuovoki, kad nekurstytų jo priešindamasi. Daugiau nieko nebeprisiminė, net jos krūtų, tik kažką miglota apie tai, jog jos nustebino jį, bet toli gražu ne nemaloniai. Nors po ilgų nuodugnaus fantazavimo metų jos pasidarė ne visai tokios, kokias įsivaizdavo. Užtat tokios kaip nė vienos kitos moters.

Supratimas apie tai atsirado bręstant ir neturėjo nieko bendra su intuicija ar sveiku protu. Tarsi mažas kietas berniukas, kurio vienintelis informacijos šaltinis yra nučiupinėti žurnalai, tėvo slepiami įrankių pašiūrėje, Marinas tikrai nežinojo, ką jis pagaliau atrado. Krūtys, kaip ir pirštų atspaudai, pasižymi išskirtiniais bruožais, kurių galima nepastebėti per drabužius. Kiekviena krūtis, su kuria tik jis buvo artimiau susipažinęs, turėjo savo nepakartojamą dydį, formą, simetriją, nuožulnumą, didžiausią spenelių įvairovę, – tuo iš tikrųjų būdavo galima grožėtis ištisą amžinybę. Marinas, laikantis save žinovu, iš pradžių būtų sakęs, jog didelės yra geriau, tačiau viena yra meiliai žvilgčioti ir jas glamonėti, o visai kas kita dėti jas į burną.

Žaliame naktinio matymo žiūronų lauke Skarpeta ir Bentonas šaligatviu žingsniavo iš parko. Ji buvo susikišusi rankas į kišenes, nieko nesinešė, vadinasi, juodu niekur neužsukdami eis tiesiai į jo biurą. Marinas pastebėjo, kad jie nedaug kalbasi, o po to, tarsi būtų perskaitę Marino mintis, susikibo rankomis ir Bentonas pasilenkęs ją pabučiavo.

Kai jie priėjo gatvę ir buvo taip arti, jog Marinui nereikėjo papildomo apšvietimo matyti jų veidus, jie žiūrėjo vienas į kitą taip, lyg galvotų apie tą bučinį ir norėtų, kad jų būtų daugiau, pamanė Marinas. Juodu priėjo Pirmąją aveniu ir išnyko iš akių.

Marinas jau ketino palikti savo saugią slėptuvę už triaukščio hidraulinio keltuvo, kai pastebėjo parke šmėkščiojant kitą energingai žingsniuojančią figūrą. Paskui išvydo dar vieną siluetą, sukantį į parką nuo DNR laboratorijos pastato pusės. Ryškiai žaliame naktinio žiūrono matymo lauke vienas šalia kito ant suoliuko sėdo detektyvas Maikas Moralesas ir daktarė Lenora Lester.

Jie kalbėjosi, bet Marinas negirdėjo apie ką, o kiek vėliau Lester padavė Moralesui didelį voką. Tikriausiai informaciją apie Terės Bridžes skrodimo rezultatus. Bet viskas buvo keistai įslaptinta, tarsi jie būtų kokie šnipai. Marinas pralinksmėjo nuo minties,

kad gal jie turi romaną: jo pilvas net sukretėjo iš juoko, kai įsivaizdavo jos nuožmų iškankintą veidą ir nuogą paukštišką kūną ant sujauktų paklodžių.

To negali būti.

Daug panašiau, kad daktarė Lester kaip tik galėdama greičiau pasikvietė Moralesą pranešti, ką Skarpeta atskleidė morge. Jam reikia gauti tą informaciją anksčiau negu kam kitam, įskaitant ir Mariną, o labiausiai Berger. Tai turėtų reikšti, jog Skarpeta sužinojo kažką labai svarbaus. Marinas stebėjo tol, kol daktarė Lester ir Moralesas pakilo nuo suoliuko. Jis pradingo už DNR pastato kampo, o ji savo įprasta sparčia eisena pasuko Marino kryptimi, Rytų Dvidešimt septintosios gatvės link, įsmeigusi akis į plikose rankose laikomą „BlackBerry".

Pučiant šaltam vėjui ji nuskubėjo Pirmosios aveniu kryptimi, kur greičiausiai susistabdys taksi, o vėliau skris atgal į namus Naujajame Džersyje. Atrodė, jog ji rašė kažkam tekstinį pranešimą.

„Mile"* muziejai buvo mėgstamiausia Žiežulos pasivaikščiojimų vieta. Įsidėjusi butelį vandens bei skardinėlę riešutų mišinio, ji išeidavo iš savo buto, pasirinkdavo Medisono aveniu, kad galėtų apžiūrėti vitrinas, o paskui paspartindavo žingsnį.

Ryškiai apšviestame Gugenheimo muziejuje ją jaudindavo Klifordo Stilio, Džono Čemberleno, Roberto Raušenbergo, ir, žinoma, Pikaso kūriniai. Paskutinė jos matyta paroda buvo Džeksono Poloko piešiniai ant popieriaus, – tai buvo prieš porą metų, pavasarį.

Kas atsitiko?

Iš tikrųjų jos darbo valandos nebuvo griežtai nustatytos. Tačiau po to, kai pradėjo dirbti Bosui, pamažu liovėsi vaikščiojusi į

* Muziejų kompleksas Niujorke, Manhatane, Penktojoje aveniu.

muziejus, teatrą, galerijas, į „Barnes & Noble“* laikraščių kioskus. Žiežula pamėgino prisiminti, kada paskutinį kartą mėgavosi gera knyga, sprendė kryžiažodį, klausėsi parko muzikantų, buvo pametusi galvą kino teatre ar apsvaigusi nuo eilėraščio. Ji pavirto gintare sustingusiu vabzdžiu, pakliuvusi į nežinomų ir jai visai nerūpinčių gyvenimų spąstus. Paskalos. Menkavertis, banalus elgesys žmonių, kurių širdys ir sielos kaip popierinių lėlių. Koks jos reikalas, ką vilkėjo teisme Maiklas Džeksonas? Koks skirtumas jai ar dar kam nors, kad Madona buvo nukritusi nuo savo žirgo?

Užuot žvelgusi į meno kūrinius, Žiežula ėmė stebėti gyvenimo išvietę, mėgaudamasi kitų žmonių mėšlu. Ji pradėjo daug ką suprasti, kai pagalvojo apie savo aptemusią kelionę į namus pro Riverstiksą Leksingtono aveniu tuo juodu kadilaku. Vyras kaubojiška skrybėle buvo labai malonus, netgi padėjo išlipti iš automobilio, bet taip ir nepasisakė vardo, o sveikas protas įspėjo Žiežulą neklausti.

Šįvakar ji buvo pakliuvusi tiesiai į pragarą. Iš pradžių Merilina Monro, paskui tas virusas, o tada dar rūsys. Gal Viešpats pasitelkė tam tikrą dvasinę elektros šoko terapiją, norėdamas atskleisti jai tiesą, kaip beširdiškai ji gyveno, ir, apsidairiusi savo nuomojamame vieno miegamojo bute, – tikriausiai pirmą kartą po to, kai iš ten išėjo jos vyras, – Žiežula išvydo, kaip namai atrodo iš tikrųjų ir kad daug kas pasikeitė.

Velvetinė sofa ir prie sienos stovinti kėdė buvo kuklios ir patogios, o nenaujos austos servetėlės tarsi vėl sugrąžino jos vyrą į svetainę. Žiežula matė jį sėdintį krėsle, skaitantį *Times*, kramtantį cigaro galą, kol jis tampa pasibjaurėtinas, ir galėjo užuosti dūmų kvapą, kurio būdavo prisotinta kiekviena jų gyvenimo molekulė. Užuodė dūmus dabar, tarsi niekada nebuvo pasikvietusi profesionalių valytojų.

* Didžiausias JAV knygynų tinklas.

Keletą sezonų ji negalėjo sukaupti drąsos, kad išvalytų jo drabužius, todėl, negalėdama nei į juos žiūrėti, nei su jais išsiskirti, paslėpė.

Kiek kartų ji skaitė jam paskaitas apie tai, jog negalima pereiti gatvės vien dėl to, kad tas baltas žmogelis ant šviesoforo signalo garantuoja, jog viskas gerai?

O kiek kartų apie tai, jog taip daryti nė kiek ne protingiau negu stovėti ant šaligatvio tik dėl to, kad raudona signalo rodyklė draudžia eiti, nors gatvė užtverta ir nė iš tolo nematyti jokio automobilio?

Galiausiai jis verčiau leisdavosi pakviečiamas baltojo žmogeliuko, negu klausydavosi Žiežulos, ir vieną dieną ji turėjo vyrą, nuolat pačios graužiamą dėl cigarų, nebesirūpinantį savimi, o dar kitą dieną ir daugybę kitų jai nebeliko nieko, išskyrus jo kvapus, netvarką bei prisiminimą paskutinių žodžių, kuriais jie apsikeitė prieš jam išeinant pro duris.

Ar turime pakankamai grietinėlės kavai balinti? Tarė užsimaukšlindamas tą savo kvailą vilnonę elnių augintojo kepurę.

Žiežula nupirko jam tą kepurę Londone prieš keletą dešimtmečių, o jis niekada nesuvokė, jog iš tikrųjų pirko ne tam, kad jis dėvėtų.

Nežinau, ar mes turime pakankamai grietinėlės kavai balinti, nes tik tu vienas geri kavą su grietinėle. Taip ji atsakė jam.

Tokie buvo paskutiniai jos žodžiai, kuriuos jis girdėjo.

Žodžiai žiežulos, kuri apsigyveno su jais tą patį baisųjį balandžio mėnesį, kai jie perleido jos darbą kažkam iš Indijos ir abu susispaudę lindėjo savo ankštame butelyje, diena iš dienos, susirūpinę, kaip prasimanyti pinigų. Nes jis buvo buhalteris ir mokėjo skaičiuoti.

Ji buvo aprašiusi paskutinę jų buvimo kartu šiame pasaulyje akimirką, patikrino viską visais įmanomais būdais, svarstydama, ar negalėjo padaryti ar pasakyti ko nors, dėl ko likimas būtų

susiklostęs kitaip. Jeigu būtų pasakiusi, kad jį myli, pasiūliusi pietums jo mėgstamų avienos muštinių su keptomis saldžiosiomis bulvėmis bei nupirkusi hiacintą su vazonėliu ant kavos stalelio, gal jis būtų mąstęs apie vieną ar kitą iš tų dalykų, arba apie visus, bet ne apie tai, ką mąstė tada?

Ar jį suerzino ir supykdė jos pikta pastaba apie tą grietinėlę kavai balinti?

O kas jeigu būtų švelniai perspėjusi jį, kad būtų atsargus, ar tai būtų išgelbėję jį ir ją, juos abu?

Ji sutelkė dėmesį į plačiaekranį televizorių ir įsivaizdavo jį, rūkantį cigarą, žiūrintį žinias su ta skeptiška veido išraiška, – veido, kurį matydavo kiekvieną kartą užsimerkusi, – arba jai vis kažkas šmėkščiojo akyse: jo šešėlis ar drabužių krūva ant kėdės, – gal todėl, kad ji buvo be akinių. Būtų pamačiusi jį prieš išeinant. Ir būtų prisiminusi, kaip išėjo.

Jis būtų pažvelgęs į jos pamėgtą televizorių ir pasakęs: *Brangiausioji, kam tas televizorius? Kam reikalingas toks televizorius kaip šis? Jis tikriausiai net pagamintas ne Amerikoje. Mes neišgalime turėti tokio televizoriaus kaip šis.*

Jis nepritartų. O, Viešpatie, nepritartų niekam, ką ji padarė ar įsigijo po to, kai jis išėjo.

Krėslas buvo tuščias, o jo išsėdėta žymė sukėlė Žiežulai tokį liūdesį, kad užgriuvo dar daugiau prisiminimų.

Prisiminė, kaip jis išėjo.

Ji jautėsi taip, tarsi būtų vaidinusi tą sceną šimtuose filmų, – kaip suspaudusi telefono ragelį maldavo policijos ja patikėti.

Patikėkite manimi. Prašau patikėti.

Ji pasakė labai jau gudriai policininkei, kad jos vyras tikrai nesitrankytų po barus ar nevalkatautų. Jis tikrai neturėjo jokių atminties sutrikimų ar kokio meilės nuotykio. Visada grįždavo tiesiai namo kaip koks skautas, ir jeigu būtų tapęs „nuotykių ieškotoju“ ar „maištautoju“, būtų paskambinęs Žiežulai.

Paprasčiausiai liepė man atsiknisti, pasakė, kad pareis namo, kai panorės, kaip kad buvo padaręs tąkart, kai ieškojo nuotykių ir maištavo, Žiežula taip pasakė gudriajai policijos pareigūnei, kuri kalbėjo taip, lyg žiaumotų kramtomąją gumą.

Išskyrus Žiežulą, daugiau niekas dėl to nesijaudino.

Niekam tai nerūpėjo.

Detektyvas, kuris galiausiai paskambino jai pranešti naujienų, bent vienas visame Niujorko policijos departamente nors kiek ją užjautė.

Ponia, man labai gaila, bet turiu jums pranešti... Maždaug ketvirtą valandą po pietų man buvo pranešta apie įvykį...

Policininkas buvo labai mandagus, bet baisiai užsiėmęs: keletą kartų pareiškė užuojautą, tačiau nepasisiūlė palydėti jos į morgą taip, kaip gerai išauklėtas sūnėnas palydėtų savo senyvą tetulę į bažnyčią.

Lavoninėje? Kur?

Prie Belevju.

Kurio Belevju?

Ponia, yra tik vienas Belevju.

Iš tikrųjų jūs klystate. Yra senasis pastatas. Ir yra naujasis. Prie kurio Belevju ta lavoninė?

Ji galėjo ten nueiti aštuntą valandą ryto atpažinti kūno: jai davė adresą, nes ji bijojo supainioti vieną Belevju su kitu, ir gydytojos patologės pavardę.

Dr. Lenora Lester, teisės bakalaurė, medicinos daktarė.

Nepaisant išsilavinimo, kokia nedraugiška, nemaloni moteris, ir kokia bejausmė ji buvo, kai nuvedė Žiežulą į tą mažą kambarėlį ir nutraukė audeklą.

Akys buvo užmerktos, o iki pat smakro jį dengė popierinė mėlyna paklodė.

Nebuvo nė žaizdelės, nė įbrėžimo, nė įdrėskimo, ir akimirką Žiežula negalėjo patikėti tuo, kas įvyko.

Niekas nesulaužyta. Kas atsitiko? Kas iš tiesų jam nutiko? Jis negali būti miręs. Jam nieko blogo nėra. Jis atrodo puikiai. Tik išbalęs. Jis labai baltas, ir aš tikrai sutinku, jog atrodo nekaip. Bet jis negali būti miręs.

Daktarė Lester po akiniais buvo nutaisiusi nekaltą veido išraišką, o lūpos net nesukrutėjo, kai ji aiškino, labai trumpai, kad tai buvo klasikinis pėsčiojo mirties atvejis.

Trenkė jam tiesiai į nugarą.

Buvo nublokštas ant taksi variklio gaubto.

Atsimušė pakaušiu į priekinį stiklą.

Lūžo daug kaklo slankstelių, pasakė negyvas baltas daktarės veidas.

Smūgis buvo toks stiprus, kad jam lūžo abi apatinės galūnės, pasakė negyvas baltas veidas.

Galūnės.

Jo brangiosios kojos, mūvėjusios kojines ir avėjusios batus, o tą baisiąją balandžio dieną – ir velvetines laisvas kelnes, tokios pat gelsvai rusvos spalvos kaip ir jo krėslas bei sofa. Kelnes, kurias ji buvo jam išrinkusi „Saks“*.

Negyvas baltas veidas pasakė tame mažame kambarėlyje: *Jis atrodo gana neblogai todėl, kad daugiausia sužalojimų teko jo apatinėms galūnėms.*

Jos buvo uždengtos – tos apatinės galūnės, jo apatinės galūnės, – popierine mėlyna paklode.

Žiežula išėjo iš morgo, palikusi savo elektroninio pašto adresą, o vėliau išrašė čekį ir po penkių mėnesių laukimo, kol bus atlikti toksikologiniai tyrimai, pagaliau gavo daktarės Lester galutinės ataskaitos kopiją. Oficialūs skrodimo rezultatai vis dar gulėjo užantspauduotame valdiškame voke ant Žiežulos stalčiaus dugno po jos vyro mėgstamiausių cigarų dėžute, kurią ji buvo supakavusi

* Prabangių prekių parduotuvė Niujorke, Penktojoje aveniu.

į šaldymo maišelį, kad nejaustų kvapo, – vis negalėjo prisiversti jos išmesti.

Ji pasistatė prie kompiuterio dar vieną stiklinaitę burbono ir sėdo prie darbo vėliau nei įprastai, nes neturėjo noro nei dabar, nei kada vėliau eiti miegoti. Jai toptelėjo, kad viskas buvo gana pakenčiama, kol ji šiandien rado tą Merilinos Monro fotografiją.

Mąstydama apie baudžiantį Dievą ji prisiminė tą vyrą su avienos muštinio spalvos žandenomis ir spindinčiais papuošalais, ir kaip jis siūlė veltui pasiimti taksą, ši cu arba spanielių veislės šunytį, o po to parvežė namo. Jis bandė ją nutildyti maloniai siūlydamas kyšį, leisdamas suprasti, kas nutiktų, jeigu nebūtų toks malonus. Žiežula užklupo jį kruvinomis rankomis, ir juodu abu tai suprato, tad vyras stengėsi nuteikti ją draugiškiau savo atžvilgiu. Jų abiejų naudai.

Žiežula įsijungė internetą ir ieškojo tol, kol rado pasakojimą, prieš tris savaites spausdintą *Times*, – tą pačią savaitę, kai Bosas prirašė nuostabių dalykų apie pagrindinę „Tell-Tail Heart's" naminių gyvūnėlių parduotuvę Leksingtono aveniu. Straipsnį puošė baltaplaukio vyro didelėmis žandenomis ir išsiblaškiusiu veidu nuotrauka.

Jis buvo vardu Džeikas Laudinas.

Praėjusį spalį buvo apkaltintas aštuoniais kaltinamojo akto punktais dėl žiauraus elgesio su gyvūnais, po viso to viena jam priklausanti gyvūnų parduotuvė Bronkse buvo apieškota, tačiau po kelių savaičių jis išsisuko nuo bausmės:

IŠTEISINTAS NAMINIŲ GYVŪNĖLIŲ KARALIUS

Niujorko apygardos teisininkų biuras atšaukė aštuonių punktų kaltinimą Misūrio verslininkui, kurį gyvūnų teisių gynėjai vadino „Naminių gyvūnėlių Pol Potu", lygindami Džeiką Laudiną su Raudonųjų khmerų lyderiu, atsakingu už milijonų Kambodžos gyventojų skerdynes.

Laudinas sėstų į kalėjimą šešiolikai metų, jeigu būtų pripažintas kaltu ir jam būtų skirta didžiausia bausmė už visus aštuonis kriminalinius nusikaltimus. „Tačiau nebuvo galima įrodyti, kad tie aštuoni gyvūnai, rasti negyvi naminių gyvūnėlių parduotuvių šaldymo patalpose, buvo gyvi, kai juos ten atvežė“, – pasakė Teisininkų biuro prokurorė Džeimė Berger, kurios neseniai suformuotas specialios paskirties būrys apieškojo parduotuvę praėjusį spalį. Ji pridūrė – teisėjas nemanė, kad policijos rastų įkalčių pakanka įrodyti, jog tiems aštuoniems gyvūnėliams, kurie visi buvo šuniukai nuo trijų iki šešių mėnesių, buvo atlikta eutanazija.

Berger sakė esant gerai žinoma, jog kai kurios gyvūnėlių parduotuvės „likviduoja“ šunis, kates ir kitus gyvūnus, jeigu negali jų parduoti arba jei dėl kokių nors priežasčių jie tampa komercine kliūtimi.

„Sergantis šuniukas, arba tas, kuriam sukanka trys ar keturi mėnesiai, praranda „prekinio šuniuko“ išvaizdą, – sakė ji. – O daugybėje tų parduotuvių, niekam ne paslaptis, nėra ne tik medicininės priežiūros, bet net tokių būtinų dalykų kaip šildymo, tvarkingų narvelių, pakankamo kiekio vandens bei maisto. Viena iš priežasčių, paskatinusių mane suformuoti šį specialios paskirties būrį, yra ta, kad Niujorke gana daug tokių žmonių, o aš laikau savo pareiga sukišti šiuos nusikaltėlius į kalėjimą.“

Šį vakarą jau antrą kartą Žiežula skambino 911.

Tik dabar ji buvo girtesnė ir labiau viską išsiaiškinusi.

– Žudikai, – tarė ji operatoriui ir pakartojo adresą Leksingtone. – Tie mažutėliai ten uždaryti...

– Po-nia?

– Po to įvykio jis įstūmė mane į automobilį, o man širdis į kulnus nukrito... Jo veidas buvo raudonas, niūrus, o tylėjimas dvelkė šalčiu.

– Po-nia?

– Todėl turėtumėte pasistengti įmesti jį į kalėjimą! Hitleris! Taip, Pol Potas! Bet jis pabėgo. Pasakykite poniai Berger. Prašau. Tuojau pat. Maldauju.

– Po-nia? Ar norėtumėte, kad pareigūnas atvyktų pas jus?

– Kas nors iš ponios Berger šunų komandos, prašom. O, prašau. Aš nesu pamišusi. Patikėkite, nesu. Savo telefonu nufotografavau jį ir tą šaldytuvą.

Žiežula to nebuvo padariusi.

– Jie dar judėjo! – suriko ji. – Jie dar judėjo!

23

Kai Bentonas su Skarpeta išniro iš tamsos, prie ligoninės įėjimo laukė tamsiai mėlynas „Impala" .

Ji išvydo vilnonį oda puoštą švarką, paskui suprato, kad jį vilki Marinas. Lagaminėlis pokštelėjęs atsidarė, Marinas paėmė iš Bentono nusikaltimo tyrimo bylą ir sakėsi paruošęs jiems kavos, – pora puodelių jau laukė ant užpakalinės sėdynės.

Štai kaip jis pasisveikino po tiek laiko, po visko, kas buvo nutikę.

– Sustojau „Starbucks", – tęsė jis, užtrenkdamas lagaminėlį. – Paėmiau porą puodelių „Ventis" kavos, – netaisyklingai ištarė. – Ir keletą tų saldumynų geltonoje pakuotėje.

Jis turėjo omenyje „Splenda". Tikriausiai prisiminė, kad Skarpeta nevartoja sacharino ar aspartamo*.

– Bet be jokios grietinėlės, nes ją parduoda tuose ąsotėliuose, – negalėjau jų vežtis. Nemanau, kad kuris nors iš jūsų geria kavą su grietinėle, nebent dėl paįvairinimo. Viskas ant užpakalinės sėdynės. Džeimė Berger sėdi priekyje. Jūs greičiausiai jos nepamatysite, nes per daug tamsu, todėl nepradėkite apie ją kalbėti.

* Sintetinis cukraus pakaitalas.

Bandė juokauti.

– Ačiū, – tarė Skarpeta, lipdama kartu su Bentonu į automobilį. – Kaip tu laikaisi?

– Kuo puikiausiai.

Jis sėdo prie vairo, kur sėdynė buvo taip atitraukta atgal, kad siekė Skarpetos kelius. Berger atsigręžė ir pasisveikino – elgėsi lyg niekur nieko. Taip buvo dar geriau. Patogiau.

Marinui ėmus tolti nuo ligoninės Skarpeta žvelgė į jo pakaušį, į juodos odos bombonešio piloto stiliaus švarko apykaklę. Tai buvo klasikinis „Hogano didvyrių"* švarkas, kaip jį mėgdavo erzinti Liusė: su diržu ant nugaros, rankovių užtrauktukais ir senoviniais žalvariniais metalo papuošimais. Per dvidešimt metų, kiek Skarpeta jį pažinojo, švarkas tapo jam per ankštas, ypač ties liemeniu, kuris paskutiniu metu dar sustorėjo nesportuojant ir, prisiminus praeitį, nuo steroidų.

Per tą laiką, kai jos gyvenime nebebuvo Marino, ji turėjo daugybę galimybių pamąstyti apie tai, kas atsitiko, ir kaip galėjo būti prie to prieita. Supratimas atėjo vieną dieną, ne per seniausiai, po to, kai ji susipyko su savo buvusiu pavaduotoju Džeku Fildingu ir jį atleido. Fildingas tikrąja to žodžio prasme griovė savo gyvenimą steroidų dėka, ir Marinas dažnai būdavo to liudininkas, tačiau kuo labiau jis pyko ir baiminosi dėl didėjančio bejėgiškumo, kuris neatrodė, jog rūpėtų Skarpetai, tuo labiau jį užplūsdavo jo paties fizinė jėga.

Marinas visada žavėjosi Fildingu ir jo puikiai sudėtu kūnu, nors kartu pripažino, kad tai buvo pasiekta uždraustomis ir sveikatą ardančiomis priemonėmis. Skarpeta buvo įsitikinusi, kad Marinas ėmė vartoti steroidus keleriais metais anksčiau negu tuos šiuolaikinius seksualinį aktyvumą skatinančius vaistus, nes

* „Hogan's Heroes" – amerikiečių TV serialas apie Antrojo pasaulinio karo vokiečių belaisvių stovyklą.

tai būtų galėję paaiškinti, kodėl jis tapo agresyvus ir, atvirai kalbant, žiaurus daug anksčiau iki pykčio protrūkio jos vagonėlyje praėjusį pavasarį.

Skarpetai buvo skaudu jį išvysti, nors nejautė neapykantos, ir nejučia prisiminė kadaise kartu praleistas dienas, kai jis augino savo žylančius plaukus ir šukuodavo juos ant plinkančio viršugalvio Donaldo Trampo* stiliumi, tik Marinas neteikė didelės reikšmės geliams ir plaukų lakui. Lengvai susivijusios ilgos plaukų sruogos krito jam už ausų. Jis pradėjo skustis galvą ir dėvėti įtartinai atrodančius pernelyg laisvus drabužius. Dabar jis buvo jauno mėnulio formos puriais plaukais, segėjo auskarą ir nebeatrodė kaip šarvuotas riteris Plėšikas ar Pragaro Angelas.

Jis atrodė kaip Marinas, geresnės formos, bet senesnis, ir nenatūraliai mandagiai besielgiantis, tarsi prieš atvažiuodamas būtų pasirašęs pasižadėjimą. Jis įsuko į Trečiąją aveniu ir nuvažiavo Terės Bridžes buto, iki kurio nuo ligoninės tebuvo keletas minučių, kryptimi.

Berger paklausė Skarpetos, ar ji prisimena, kad Terė būtų su ja bendravusi Čarlstono biure praėjusį pavasarį, o galbūt vasaros pradžioje, ar dar kada.

Skarpeta atsakė, jog ne.

Berger įniko į savo „BlackBerry“, kažką sumurmėjo apie tai, kaip Liusė nemėgsta popieriaus ir ėmė skaityti elektroninį laišką, kurį Terė buvo parašiusi Berger praėjusiais metais, prašydama padėti susisiekti su Skarpeta.

– Liepą gautas antrasis, – tarė Berger. – Ji išsiuntė laišką į Bermudų trikampį – Niujorko savivaldybės elektroninio pašto adresu, vildamasi, kad jis pasieks mane, nes negalėjo rasti tavęs. Panašu, kad jai niekada nepavyko prisikasti iki nė vienos iš mūsų.

* Donald John Trump (g. 1946 m.) – JAV verslininkas, vadovaujantis savo sukurtai korporacijai, užsiimančiai nekilnojamojo turto objektų prekyba.

– Manęs nestebina, kad jos slapyvardis *Lunatikė*, – atsiliepė iš tamsios užpakalinės sėdynės Bentonas, žvelgdamas pro langą į ramią Murei Hilo kaimynystę, kur Skarpeta matė vienintelį žmogų, – vyrą, vedžiojantį bokserį.

– Nesistebėčiau, net jeigu slapyvardis būtų *Popiežius*, – prasitarė Berger. – Bet aš laiško negavau. Noriu paklausti, Kei, ar esi visiškai tikra, jog neprisimeni, kad ji būtų skambinusi tau į biurą Čarlstone?

– Visiškai įsitikinusi, jog niekada to nežinojau, – tarė Skarpeta. – Tačiau praėjusį pavasarį ir vasaros pradžioje mano biuras taip pat buvo labai panašus į Bermudų trikampį.

Ji nenorėjo leistis į detales, Marinui sėdint tiesiai priešais ją. Kaip galėtų kalbėti apie tai, ką galvojo po to, kai jis netaręs nė žodžio išnyko be pėdsakų, o Rozei taip sparčiai ėmė blogėti, jog ji daugiau nebesispyriojo, kad Skarpeta pervežtų ją pas save ir rūpintųsi, maitindama šaukštu, keisdama jos įklotus ir paklodes, kai prišlapindavo lovą, o galų gale, kai Rozė buvo nusprendusi, kad jau pakankamai prisikentėjo, o jos akyse atsispindėjo mirtis, pagelbėjo morfijumi ir deguonimi?

Kaip Marinas jaustųsi, jei žinotų, kaip Rozė ant jo pyko, kad jis metė viską savo gyvenime, o ypač ją, nors žinojo, jog jai nebedaug liko gyventi? Rozė pareiškė, kad jis blogai pasielgė, ir paprašė Skarpetos kada nors jam tai pasakyti.

Rozė pasakė, *perduok, kad aš trenksiu jam antausį.*

Tarsi kalbėtų apie dvejų metų vaiką.

Taip pat jam pasakyk, kad baisiai pykstu ant Liusės, nirštu kaip velnias ant jų abiejų. Kaltinu jį dėl to, ką ji dabar daro. Skraido Blekvoteryje ar kažkokioje panašioje pratybų stovykloje, šaudydama ir spardydama į inkstus stambiems vyrukams lyg koks Silvestras Stalonė, nes baisiai bijo būti namuose.

Paskutinėmis savaitėmis Rozė nebebuvo slopinama, kalbėjo audringai ir padrikai, tačiau neprišnekėdavo jokių nesąmonių.

Pasakysi jam, jog kai būsiu Anapilyje, man bus tik dar papras-čiau jį surasti ir sutvarkyti visus reikalus. O aš ketinu tai padaryti. Pamatysi.

Skarpeta įsigijo ligoninės lovą ant ratukų, ir atidarydavo prancūziškus langus, kad jos galėtų matyti sodą, paukščius ir girdėtų gyvai šlamančius ąžuolus, kurie ten augo nuo Pilietinio karo laikų. Ji kalbėdavosi su Roze toje jaukioje senoje svetainėje su nuostabiu vaizdu į sodą, o laikrodis ant židinio tiksėjo kaip metronomas, matuodamas paskutinį jų kartu praleistų dienų ritmą. Skarpeta niekada detaliai nepasakojo, ką padarė Marinas, tačiau pasakė Rozei kai ką svarbaus, – tai, ko nesakė niekam kitam.

Ji kalbėjo: *Žinai, kaip sako žmonės, jeigu jie galėtų iš naujo kažką išgyventi?*

Niekada negirdėjai, kad aš taip sakyčiau, atsakė Rozė, parimusi lovoje, o ryto saulės nušviestos paklodės atrodė labai baltos. *Nė velnio negerai taip kvailai kalbėti.*

Na, nesakyčiau to, jei man tai nebūtų svarbu, tu visiškai teisi. Vėl išgyvenčiau tą naktį, jei pasitaikytų tokia proga, nes tai nieko nepakeistų. Negaliu perrašyti visko, ką norėčiau. Marinas vis tiek padarytų tai, ką padarė. Vienintelis būdas jį sustabdyti būtų viską iš naujo pradėti atsukus laiką atgal metus, dešimtmetį ar du. Aš kalta dėl nusikaltimo, nes neskyriau jam dėmesio.

Ji elgdavosi su juo taip, kaip jis ir Liusė pasielgė su Roze prieš pat jos mirtį. Skarpeta į jį nežiūrėdavo, apsimesdavo nepastebinti, staiga dėdavosi labai užimta, neturinti laiko ar net, jų santykių krizės viduryje, vengdavo su juo susitikti. Ji turėjo elgtis panašiai kaip Džeimė Berger, kuri nedelsdama pasakytų tokiam žaliūkui farui, užvaldytam natūralaus potraukio, kad Marinas privalėtų liautis žvilgčiojęs į jos iškirptę ar po sijonu, – kad atsikvošėtų, nes ji nesiruošia užsiiminėti su juo seksu. Ji neketino tapti jo iš-tvirkusia meiluže, jo madona, žmona, motina ar visomis kartu, o

visos kartu ir buvo tai, ko visuomet troško Marinas, ko visuomet trokšta dauguma vyrų, nes nežino nieko geresnio.

Ji galėtų papasakoti Marinui apie tai, kaip ji pirmąkart užėmė vadovės pareigas Virdžinijoje, o jis išvyko, palikęs ją tokiu sunkiu metu, pasielgdamas kaip mažas bjaurus berniukas triukšmingame susibūrime. Ji taip bijojo jį įžeisti, nes, ko gero, didžiausia jos yda buvo liguista baimė ką nors įskaudinti, tad pagaliau ji pati patyrė skriaudą, o taip pat ir visi kiti.

Galiausiai ji pripažino, jog buvo savanaudė.

Skarpeta pasakė Rozei: *Esu pati didžiausia egoistė iš visų. Todėl man gėda. Buvau kitokia, ne tokia kaip visi žmonės, žinau, ką reiškia būti atstumtai visuomenės, vengti žmonių, gėdytis, ir niekada nenorėčiau taip elgtis su kitais. Ar kad su manimi taip elgtųsi. Ir būtent tai visų svarbiausia. Mano nenoras jaustis nepatogiai svarbesnis už bet kurį kitą žmogų. Kokių tik bjaurių dalykų nesužinai apie save.*

Tu skiriesi nuo kitų labiausiai nei bet kas mano gyvenime, pasakė Rozė, *ir puikiai suprantu, kodėl tos mergaitės taip nemėgo tavęs, kodėl dauguma žmonių nemėgo tavęs, o gal ir iki šiol nemėgsta. Tai dėl to, kad žmonės menki ir susierzina, kai jiems tai primeni, todėl neriasi iš kailio, kad parodytų, kokia tu menka, manydami, jog taip patys taps didesni. Puikiai supranti, kaip visa tai vyksta, bet kas gi turi tiek išminties, kad suvoktų, vos su tuo susidūręs? Man tu būtum patikusi. Jeigu būčiau buvusi viena iš tų vienuolių ar tų kitų mergaičių, būtum mano mėgstamiausia.*

Tikriausiai nebūčiau.

Tikrai būtum. Lydėjau tave beveik dvidešimt prakeiktų metų. Ir ne dėl puikių darbo sąlygų, ne dėl papuošalų ar kailinių, kuriuos dovanodavai man, ir ne egzotiškų atostogų kelionių, į kurias mane pasiimdavai. Tiesiog esu pamišusi dėl tavęs. Kaip ir pirmą kartą, kai tik įžengei į šį biurą. Ar prisimeni? Niekada nebuvau sutikusi moters teismo medicinos patologės, ir maniau, kad taip negali būti. Kokia keista ir nemaloni moteris man atrodei. Argi normali

moteris galėtų šitaip užsidirbti pragyvenimui? Nebuvau mačiusi tavo nuotraukos ir maniau, kad atrodysi kaip sutvėrimas, kuris ką tik išlipo iš medžio į tamsų paplūdimį ir kasinėja duobutes. Jau buvau bepradedanti planuoti, kur galėčiau išeiti, gal į medicinos mokyklą. Gal būtų atsiradę, kas mane priimtų į darbą. Nes nė akimirkos negalėjau įsivaizduoti, kad liksiu su tavimi, kol sutikau tave. Nuo to laiko už nieką pasaulyje nebūčiau tavęs palikusi. Atleisk, kad darau tai dabar.

– Manau, galėtume grįžti ir patikrinti telefono pokalbių įrašus, biuro elektroninį paštą, – pasakė Skarpeta automobilyje sėdintiems Bentonui, Marinui ir Berger.

– Ne tai svarbiausia šią minutę, – tarė Berger atsisukdama. – Bet Liusė tau persiuntė informaciją, kurią galėsi progai pasitaikius peržiūrėti. Tau reikėtų pamatyti, ką rašė Terė Bridžes, ar bent jau galime manyti, jog tai buvo ji. Sunku pasakyti, nes Oskaras Beinas irgi galėjo būti čia prikišęs pirštus, net galėjo pasirašyti *Lunatike*, kiek mums žinoma.

– Aš turiu įkalčių sąrašą, sudarytą pagal tai, kaip viskas buvo rasta viduje, – vairuodamas kalbėjo Marinas, – ir nusikaltimo vietos schemas. Kiekvienas iš jūsų gausite po kopiją, kad suprastumėte, kas kur buvo.

Berger ištiesė du egzempliorius.

Marinas įsuko į tamsią šalutinę gatvę, apsodintą daugybe medžių ir apstatytą raudonų plytų namais.

Bentonas pareiškė:

– Ne per geriausiai apšviesta, ir, regis, dauguma žmonių per šventes išvykę iš miesto. Ne pati maloniausia nusikaltimų vieta.

– Ne, – tarė Marinas. – Aplink nė gyvos dvasios. Paskutinis prieš tą žmogžudystę gautas skundas buvo dėl kažkieno per garsiai leistos muzikos.

Jis pastatė automobilį už Niujorko policijos departamento mašinos.

– Dar viena nauja mintis apie tai, – prasitarė Berger, – kilo dėl kai kurių elektroninių laiškų, kuriuos mes su Liuse skaitėme. Reikia pasidomėti, ar Terė kartais nesusitikinėjo su dar kuo nors.

– Panašu, jog niekam nerūpi paslėpti savo prakeiktą policijos automobilį, – tarė Marinas, išjungdamas variklį.

– Paslėpti? – paklausė Berger.

– Moralesas sakė nenorįs, jog juos kas nors matytų. Jeigu kartais nusikaltėlis vėl ateitų. Tikriausiai pamiršo pasakyti tiems, kas dalyvauja tyrime.

– Turi omenyje, kad jis nori prisivilioti Oskarą, – patikslino Bentonas, atsidarydamas dureles. – Tai gal Terė apgaudinėjo Oskarą? Manau, palikime paltus automobilyje.

Stiprus vėjo gūsis bloškė Skarpetos kostiumėlį ir plaukus, kai ji vilkosi paltą; tada išlipo Marinas, kalbėdamas telefonu, – tikriausiai įspėdamas bute budintį pareigūną, kad jie jau atvyko. Nusikaltimas buvo įvykęs dar visai neseniai, tad jo vietoje viskas turėjo būti palikta lygiai taip pat, kaip buvo, kai po pirmos valandos nakties iš ten išvyko policija, ir kaip buvo pranešta ataskaitoje, kurią skaitė Skarpeta.

Namo durys atsidarė, Marinas, Bentonas, Berger bei Skarpeta užlipo penkiais laipteliais ir įžengė į fojė, kur savo pareigas stropiai ėjo uniformuotas pareigūnas.

Marinas tarė jam:

– Mačiau tavo automobilį, pastatytą priešais namą. Maniau, kad paskutiniais centro nurodymais negalima palikti mašinos viešumoje.

– Kitam pareigūnui pasidarė bloga. Tikriausiai dėl tos smarvės, kurios gal ir nesijaučia, kol čia ilgiau nepasėdi, – pasakė pareigūnas. – Kai jį pakeičiau, negavau jokių nurodymų, kad negalima statyti automobilio prie durų. Norėtumėte, kad jį patraukčiau?

Marinas atsisuko į Berger:

– Kokia tavo nuomonė? Moralesas nenorėjo, kad būtų matyti, jog čia yra policija. Kaip ir sakiau. Jeigu žudikas sugalvotų grįžti į įvykio vietą.

– Ant stogo jis įtaisė kamerą, – pridūrė pareigūnas.

– Smagu girdėti, kaip viskas įslaptinta, – tarė Marinas.

– Vienintelis žmogus, kuris galėtų grįžti į šį butą, – kalbėjo Bentonas, – yra Oskaras Beinas, nebent esama ir kitų, kurie turi raktus. O man labai sunku patikėti, kad ir koks paranojiškas jis būtų, jog Oskaras čia pasirodys ir bandys įeiti.

– Žmogus, kuris mąsto taip, kaip jis, greičiau jau ateitų į morgą, vildamasis paskutinį kartą pamatyti savo mylimąją, – pasakė Skarpeta.

Ji nusprendė, kad jau užtenka laikyti liežuvį už dantų. Esama įvairių būdų atskleisti būtiną informaciją, nepažeidžiant paciento ir gydytojo konfidencialumo.

Marinas pasakė pareigūnui:

– Gal būtų visai neblogai patruliuoti prie Teismo medicinos biuro. Jeigu Oskaras Beinas pasirodytų, padaryk man paslaugą ir neskelbk nieko apie jį taip, kad išgirstų koks nors žurnalistas, gerai? Visai nenorėtume, kad kiekvienas Ist Saido liliputas būtų stabdomas ir apklausiamas.

Tarsi Teismo medicinos biuro rajonas būtų mėgstamiausia nuolatinė liliputų susirinkimų vieta.

– Galėtum ko nors užvalgyti ar ką nors nuveikti, dabar gera proga, – pasiūlė Marinas.

– Negaliu pasinaudoti jūsų pasiūlymu, dėkui, – tarė pareigūnas, šnairuodamas į Berger. – Man įsakyta likti čia. Prašom pasirašyti protokolą.

– Nebūk toks užkietėjęs profesionalas. Niekas čia nesikandžioja, netgi ponia Berger, – atsakė Marinas. – O mums reikia trupučio laisvės. Gali pūpsoti fojė, elkis, kaip tau patinka. Arba gali padaryti

pertraukėlę. Leidžiu penkiolika minučių pamąstyti, kol mes dar neišėjome. Tik neišvyk į Floridą ar panašiai.

Pareigūnas atidarė buto duris, ir Skarpeta užuodė keptą viščiuką, kuris jau seniai buvo pradėjęs gesti. Jis pasiėmė savo švarką nuo sudedamosios kėdės atlošo ir pakėlė po ja ant ąžuolinių grindų numestą Filipo Mejerio *Amerikos rūdžių** egzempliorių. Išskyrus tai, pareigūnui nebuvo leista rizikuoti, kad ir kokios būtų priežastys, kad ir kokia didelė būtų pagunda, – nedideli ryškiai oranžiniai apskritimai, žymintys vietas, iš kurių buvo paimti įkalčiai, puikiai tai priminė. Nesvarbu, ar jam reikėtų vandens, maisto, ar pasinaudoti vonia, jis turėtų iškviesti ką nors, kas jį pakeistų, kol pasirūpins savimi. Jis net negalėtų atsisėsti, nebent atsineštų savo kėdę.

Tik įžengusi pro duris Skarpeta atsivertė nusikaltimo vietos bylą, išsiėmė skaitmeninį fotoaparatą, bloknotą, pieštuką ir visiems išdalijo po porą pirštinių. Neprieidama arčiau, nekalbėdama ji ėmėsi įprastinės apžiūros ir pastebėjo, jog, išskyrus pažymėtas įkalčių vietas, niekas nebuvo pakeista – niekur nesimatė net menkiausių čia įvykdyto smurto požymių. Butas buvo nepriekaištingas: visur, kur tik pažvelgdavo, buvo matyti pėdsakai tikslios, pedantiškai tvarkingos moters, kuri čia gyveno ir mirė.

Gėlėtu gobelenu aptraukta sofa ir krėslas svetainėje buvo tobulai surikiuoti aplink klevo medžio kavos staliuką, ant jo buvo dailiai išdėlioti žurnalai, o kampe stovėjęs standartinio dydžio plačiaekranis „Pioneer", kuris atrodė visai naujas, buvo atsuktas tiksliai į sofos vidurį. Ant židinio – graži šilkinių gėlių kompozicija. Dramblio kaulo spalvos berberų darbo kilimėlis patiestas tiesiai ir švarus.

Išskyrus tuos apibrėžtus apskritimus, nebuvo nė menkiausios žymės, kad policija apieškojo visą šią vietą. Šiais laikais tiriant

* *American Rust* – amerikiečių rašytojo Philippo Meyerio romanas, bestseleris.

nusikaltimo vietą privaloma apsirūpinti tinkama apranga, taip pat ir batų antvalkčiais. Elektrostatiniai dulkių surinktuvai naudojami tam, kad ant lakuotų medinių grindų neliktų jokių atspaudų ir apšvietimas bei fotografavimas būtų kokybiškas, nepaisant purvo ir nešvarumų. Tokių sudėtingų įstaigų, kaip Niujorko policijos departamentas, nusikaltimo vietos tyrėjai nei ką nors sukurdavo, nei sunaikindavo.

Svetainė buvo padalinta į valgomąjį ir virtuvę: joje buvo taip ankšta, kad Skarpeta galėjo matyti ir pietums padengtą stalą, ir kaip jiems buvo ruoštasi ant baro prie židinio. Be abejonės, viščiukas vis dar tebebuvo orkaitėje, ir Dievas žino, kiek dar jam teks ten tūnoti, nepaisant to, kaip smarkiai jis prasmirs iki to laiko, kol buto šeimininkui arba Terės šeimai bus leista įeiti į šiuos namus. Teisingumo vykdytojai neprivalėjo ir neturėjo teisės išvalyti nieko, kas likdavo po smurtinės mirties, – nesvarbu, ar tai būtų žmogaus kraujas, ar nebaigti valgyti šventiniai pietūs.

– Leiskite užduoti paprastą klausimą, – tarė Skarpeta, kreipdamasi į visus: – Ar įmanoma, kad Terė nebuvo iš anksto numatyta auka? Aplink juk yra ir kitų butų, kodėl nepasirinko jų? Kad dviem laipteliais aukščiau?

– Nuolat kartoju, kad viskas yra įmanoma, – atsiliepė Berger. – Tačiau ji atidarė duris. Arba jei tai padarė kas nors kitas, tuomet jis ar ji turėjo raktus. Atrodo, jog tarp Terės ir ją nužudžiusio asmens turėjo būti kažkoks ryšys. – Ji kreipėsi į Mariną: – Minėjai kažkokį stogo įėjimą? Kažkas nauja?

– Gavau pranešimą iš Moraleso, – atsakė jis. – Sakė, kad, jam atvykus į nusikaltimo vietą praėjusią naktį, kopėčios buvo lygiai ten pat, kur jas rado po to, kai ant stogo įtaisė kamerą. Įrankių sandėliuke.

Tai sakydamas Marinas nutaisė tokią veido išraišką, tarsi žinotų pokštą, kuriuo nebuvo nusiteikęs dalytis su kitais.

– Manau, jog nieko čia naujo. Ar niekas neįtaria, kad kiti gyventojai galėjo būti liudininkai? – paklausė Berger Marino, pratęsdama pokalbį, pradėtą tik įžengus pro buto duris.

– Pasak buto šeimininko, gyvenančio Long Ailende, ji buvo iš tiesų rami moteris, nebent turėdavo skundų. Viena iš tų, kurios visada elgiasi teisingai, – sakė Marinas. – Įdomiau yra tai, kad buvo dalykų, kuriais Terė pati negalėjo pasirūpinti, bet ir niekada neleisdavo šeimininkui ateiti jų sutvarkyti. Ji sakydavo, kad kažkas viską sutvarkys. Šeimininkas sakė, atrodę, jog ji registruodavo visus trūkumus tam atvejui, jeigu kartais jis sugalvotų pakelti nuomos kainą.

– Regis, tas šeimininkas per daug ja nesidžiaugė, – pastebėjo Berger.

– Jis minėjo, jog ji reikalauja daugiau negu turėtų, – patvirtino Marinas. – Nors visada rašydavo jam elektroninius laiškus. Sakė niekada nemanęs, kad ji ruoštųsi iškelti jam bylą.

– Paprašysime Liusės, kad surastų tuos laiškus, – pasiūlė Berger. – Ar žinome, kuriais iš aštuoniolikos slapyvardžių ji pasirašinėjo skundus buto šeimininkui? Nemanau, kad *Lunatikės*, nebent atsitiktinai nepastebėjome laiškų jam arba nuo jo, kai neseniai su Liuse juos peržiūrinėjome. Tarp kitko, paprašiau jos, kad praneštų man, jeigu ras ką nors įdomaus. Todėl visi turime su ja palaikyti ryšį, kol ji tiria tuos nešiojamuosius kompiuterius, paimtus iš šio buto.

– Vienas jų – *Geležinkelio bėgiai*, tarsi ji mėgtų keliauti geležinkeliu. Tokia mano interpretacija, – tarė Marinas. – Buto šeimininkas sakė, kad toks buvo jos elektroninių laiškų, adresuotų jam, slapyvardis. Šiaip ar taip, atrodo, ji buvo stambi rakštis subinėje.

Skarpeta tarė:

– Taip pat atrodo, kad ji turėjo kažką, kas jai padėdavo, prireikus ką nors suremontuoti.

– Na, abejoju, kad tai buvo Oskaras, – tarė Berger. – Laiškuose toli gražu nematyti jokių užuominų apie tai. Nieko – ar kad ji prašytų ateiti ir padėti atkimšti tualetą, ar pakeisti elektros lemputę rūsyje. Vis dėlto tokio ūgio žmogui atlikti nors vieną iš tų užduočių būtų sudėtinga.

– Sandėliuke viršuje yra kopėčios, – tarė Marinas.

Skarpeta įsiterpė:

– Pirma norėčiau pati viena viską apžiūrėti.

Iš savo teismo ekspertės lagaminėlio ji išsiėmė matavimo juostelę, įsidėjo į švarkelio kišenę ir peržvelgė įkalčių sąrašą, kuriame buvo nurodyta, koks apskritimas kokį įkaltį, paimtą iš nusikaltimo vietos, reiškia. Už kokių šešių pėdų nuo durų, kairėje, buvo pirmas apskritimas, žymėjęs vietą, kur buvo rastas žibintuvėlis, aprašytas kaip juodo metalo „Luxeon Star" su dviem ličio „Duracell" baterijomis, veikiantis. Jis buvo plastikinis, kaip ir pasakojo Oskaras, o tai galėjo turėti arba neturėti jokios reikšmės: metalinis žibintuvėlis galėtų būti rimtas ginklas, turint omenyje, kad tuomet Oskaras neturėjo trenkti juo sau labai smarkiai, kad padarytų tas žaizdas, kurias ji apžiūrinėjo.

Apskritimai, pažymėti nuo antro iki ketvirto numerio, ant medinių grindų atitiko batų pėdsakus, kurie buvo aprašyti kaip palikti bėgant, maždaug nuo šešių su puse iki keturių colių ilgio. Jie buvo maži, ir Skarpeta peržiūrėjusi sąrašą pastebėjo, kad sportinių batelių pėdsakai vedė iš Terės tualeto. Penkto dydžio moteriški „Reeboks" bateliai, balti su rausvais papuošimais. Penkto dydžio moteriški bateliai negalėtų būti šešių su puse colio nuo kulno iki pirštų, o kai Skarpeta prisiminė Terės pėdas morge, jos atrodė jai mažesnės už šias, tikriausiai dėl neproporcingai trumpų kojų pirštų.

Ji manė, kad batų atspaudai prie durų buvo Oskaro, tikriausiai palikti, kai jis įėjo ir išėjo iš buto, ketindamas grįžti į savo automobilį pasidėti palto ir daryti tai, ką sakėsi daręs, kai rado Terės kūną.

Tai reiškė, kad jo pasakojimas didžiąja dalimi buvo teisingas.

Kiti atspaudai ant grindų nebuvo tokie reikšmingi, nes jie buvo basų kojų, ir Skarpeta prisiminė mačiusi keletą fotografijų, padarytų esant netiesioginiam apšvietimui. Ji pamanė, kad tie basų pėdų atspaudai buvo Terės, todėl jų buvo pilna visur.

Jų buvo pilna ir vonios kambaryje, kur buvo rastas Terės kūnas, tad Skarpeta pamanė, kad gal Terė tepėsi kūną losjonu ar aliejumi, galbūt po maudynių, todėl jos pėdsakai ant medinių grindų buvo tokie ryškūs, visi labai nedideliu atstumu vienas nuo kito. Buvo įdomu, ką galėjo reikšti tai, kad Terė nenusiavė savo šlepečių, kol neketino eiti į kambarį, kur buvo nužudyta. Jeigu ji apsidžiaugė, kai staiga reikėjo atidaryti duris, ar priešinosi, kai buvo jėga tempiama į miegamąjį, tai nejau neturėjo progos apsiauti šlepetes anksčiau?

Per visą savo nusikaltimų vietų tyrimo praktiką Skarpetai retai teko susidurti su faktu, kad po netikėto užpuolimo auka tebebūtų avėjusi vieną ar abi šlepetes. Žmonės tiesiog iš išgąsčio likdavo be jų.

Skarpeta nuėjo į valgomąjį – čia kepto viščiuko kvapas buvo dar stipresnis ir nemalonesnis, nes virtuvė buvo visai čia pat, greta svečių kambarys-kabinetas, remiantis kompiuterio pridėta schema arba buto interjero ir matmenų CAD*, kur taip pat buvo įtraukti Marino surinkti dokumentai.

Valgomojo stalas buvo skrupulingai padengtas: lėkštės mėlynais apvadais išdėliotos ant dviejų tobulai švarių mėlynų staltiesėlių, patiestų viena priešais kitą, nerūdijančio plieno padėklas blizgėjo savo vietoje, – viskas taip pedantiškai tikslu ir tvarkinga. Tik gėlių puokštė ne tokia tobula, pumpurai nusvirę, o žiedlapiai nubyrėję tarsi ašaros.

* „Computer Aided Design" – kompiuterinė dizaino kūrimo programa.

Skarpeta atitraukė kėdes, tikrindama mėlyno velveto pagalvėlėse įspaustas žymes klūpant, nes pernelyg trumpos kojos neleido pasiekti stalo. Terė užlipo, kad padengtų stalą ir rūpestingai išdėliotų servetėles. Visi baldai buvo standartinio dydžio, butas nepritaikytas neįgaliesiems. Bet kai Skarpeta atidarė sienines spintas ir spinteles, rado nedidelį suoliuką su rankena, griebimo įtaisą ir dar vieną įrankį, panašų į židinio žarsteklį, kurį Terė tikriausiai naudojo norėdama ką nors pastumti ar patraukti.

Virtuvės kampe po mikrobangų krosnele buvo sujaukta, juodavo išdžiūvusios privarvėjusio kraujo dėmės, matyt, Oskaras čia įsipjovė pirštą griebdamas virtuvines žirkles, kurių dabar jau nebebuvo. Medinis peilių blokas buvo dingęs, kaip ir žirklės, – turbūt nusiųstas į laboratoriją. Ant viryklės stovėjo puodas su neparuoštais špinatais, o jo rankena buvo pasukta taip, kaip ją palieka žmonės norėdami apsidrausti, kad niekas neužkliudytų. Viščiukas orkaitėje aštriai dvokė, jis tebegulėjo gilaus aliuminio puodo dugne, sustingusiuose tarsi geltonas vaškas riebaluose.

Maisto ruošimo reikmenys ir indai buvo tvarkingai išrikiuoti ant spintelių – bazilikas, druskos ir pipirų malūnėlių rinkinys bei gaminimui reikalingas cheresas. Mažame keraminiame dubenėlyje gulėjo trys paprastos ir dvi žaliosios citrinos bei rudomis dėmelėmis išmargintas bananas. Šalia stovėjo kamščiatraukis, kurį Skarpeta laikė naujovišku mechanizmu, griaunančiu butelio atidarymo ritualą ir romantiką, ir neatkimštas „Chardonnay“ – be abejonės, puikus vynas. Skarpeta pamanė, kad Terė turėjo būti ištraukusi vyną iš šaldytuvo maždaug prieš valandą iki Oskaro atvykimo, ir dar kartą įsitikino, jog ją nužudė kažkas kitas, o ne jis. Jeigu ji taip ir padarė, vadinasi, pasidomėjo ir žinojo, kad baltasis vynas turėtų būti patiekiamas atvėsintas, bet ne šaltas.

Šaldytuve buvo butelis šampano, taip pat geros rūšies, tarsi Terė būtų sekusi visais patarimais, kuriuos tik galėjo rasti, tikriausiai internete, lyg jos Biblija būtų „Vartotojo pranešimai“. Akivaizdu,

kad ji viską pirko aistringai ir žaismingai. Ar tai būtų televizorius, ar vazos, ar porcelianas – viskas bylojo apie tai, jog daiktus rinkosi puikiai išmanantis pirkėjas, kuris nieko nedaro skubotai ar dėl užgaidų.

Šaldytuvo stalčiuose buvo šviežių brokolių, paprikų, svogūnų ir kiniškų kopūstų, taip pat suraikytos delikatesinės kalakutienos bei šveicariško sūrio pakuočių, kurios, sprendžiant iš etikečių, buvo pirktos bakalėjinių prekių parduotuvėje Leksingtono aveniu, už keleto kvartalų nuo čia, sekmadienį, drauge su maistu paskutinei vakarienei. Salotų užpilai ir padažai šaldytuvo durelėse buvo mažai kaloringi. Spintelėse buvo krekerių, riešutų, sriubų, viskas su nedideliu natrio kiekiu. Stiprieji gėrimai, kaip ir visa kita, buvo aukščiausios rūšies ir brangūs: „Dewar's", „Smirnoff", „Tanqueray", „Jack Daniel's".

Skarpeta nuėmė šiukšlių dėžės dangtį ir nenustebo, kad ji buvo plieninė ir švari, nesimatė nei rūdžių, nei pirštų atspaudų pėdsakų. Norint ją atidaryti, tereikėjo užminti pedalą ir nebuvo būtina liesti rankomis tai, kas galėtų būti nešvaru. Dėžės viduje, baltame polietileniniame šiukšlių maiše, gulėjo viščiukų ir špinatų pakuotės, gausybė suglamžytų popierinių rankšluosčių ir žalias popierius nuo gėlių, pamerktų ant stalo. Ji pamanė, kad Terė naudojosi virtuvinėmis žirklėmis, kai trumpino vis dar gumele surištus gėlių stiebelius kokiais trimis coliais, tada nušluostė žirkles ir vėl grąžino jas į peilių bloką.

Nebebuvo jokio kvito, nes policija rado jį praėjusį vakarą ir įtraukė į įkalčių sąrašą. Terė pirko tas gėles už aštuonis dolerius ir devyniasdešimt penkis centus vakar vietiniame turguje. Skarpeta pamanė, kad tą gana apgailėtiną pavasarinę puokštę ji sumanė pirkti neplanuotai. Jai buvo liūdna galvoti apie žmogų, kuriam taip trūksta kūrybingumo, spontaniškumo ir širdingumo. Koks pragariškas gyvenimo būdas, ir kokia gėda, kad Terė nedarė nieko, jog jį pakeistų.

Terė studijavo psichologiją. Ji tikrai turėjo žinoti, ką kiti mano apie tokį jos nerimą dėl netvarkos, ir jeigu būtų pasirinkusi kitokį gyvenimo būdą, gal ir jos likimas būtų buvęs kitoks. Atrodė, tarsi jos aistros atvedė, kad ir netiesiogiai, prie tos priežasties, dėl kurios svetimi žmonės dabar buvo jos bute ir tyrinėjo kiekvieną jos ir buvusio gyvenimo detalę.

Kairėje už virtuvės buvo nedidelis svečių kambarys, kuris atstojo ir kabinetą. Jame daugiau nieko nebuvo, tik stalas, reguliuojama kėdė, sieninis stalelis su spausdintuvu ir prie sienos stovinčios medžio drožlių plokščių spintelės, kurios buvo visiškai tuščios. Skarpeta sugrįžo į prieškambarį ir pažvelgė buto durų link. Berger, Marinas ir Bentonas buvo svetainėje, tyrinėjo įkalčių sąrašą ir aptarinėjo mažų oranžinių apskritimų reikšmę.

– Gal kas žino, ar tos plokščių spintelės buvo tuščios, kai čia atvyko policija? – paklausė Skarpeta.

Marinas perbraukė pirštu per savo sąrašą ir tarė:

– Čia sakoma, kad jie paėmė laiškus ir asmeninius dokumentus. Dėžė su šių popierių aplankais buvo paimta iš sieninės spintos.

– Vadinasi, iš tų spintelių niekas nebuvo paimta, – garsiai mąstė Skarpeta. – Labai įdomu. Abi stovi čia visiškai tuščios, nė jokio tuščio aplanko. Tarsi jos visai nebuvo naudojamos.

Marinas priėjo artyn ir paklausė:

– O kaip dėl dulkių?

– Gali pasižiūrėti. Tačiau Terė Bridžes ir dulkės nesuderinami dalykai. Čia nerasi nei dulkių, nei dėmių.

Marinas įėjo į svečių kambarį-kabinetą ir atidarė spinteles, o Skarpeta pastebėjo jo batų pėdsakus, įspaustus ant pūkuoto, tamsiai mėlyno, per visą kambarį ištiesto kilimo. Ji prisiminė, kad daugiau nebuvo jokių pėdsakų, išskyrus jos, likusius jai čia įėjus, ir jie buvo patys seniausi. Gal policija ir labai skrupulingai stengiasi nepalikti purvinų pėdsakų ir nejudinti įkalčių nusikaltimo vietoje, bet jie tikrai negalėjo užbaigę darbą išvalyti kilimo.

– Atrodo, kad praėjusią naktį čia niekas nebuvo įžengęs, – pasakė Skarpeta.

Marinas uždarė spintelių stalčius ir tarė:

– Nemanau, jog kas nors čia buvo, nebent kas nors nuvalė spintelių viršų. Jokių dulkių kontūrų, rodančių, kad čia galėjo būti sudėti aplankai. Bet farai čia buvo įėję.

Pagaliau jų akys susitiko, ir jis žvelgė nedrąsiai.

– Sąraše nurodyta, kad dėžė su aplankais paimta iš sieninės spintos ir padėta čia. – Marinas susiraukė, pažvelgęs į kilimą ir staiga suvokęs tą patį, ką ir ji. – Na, suknistai keistas dalykas. Buvau čia šį rytą. Būtent toje sieninėje spintoje, – parodė jis, – taip pat buvo sudėti jos lagaminai.

Jis atvėrė sieninę spintą, kur ant strypo buvo sukabintos išvalytos medžiaginės rankinės, o dar daugiau krepšių tvarkingai buvo sukrauti apačioje. Kur tik jis sustodavo, ten kilimo gaurai susiplodavo.

– Tarsi niekas nebūtų čia vaikščiojęs arba jis grįžo vėliau ir išvalė kilimą, – spėjo Marinas.

– Nežinau, – abejojo Skarpeta. – Tačiau girdėjau, kaip sakei, kad nuo praėjusio vakaro šiame bute nebuvo nieko, išskyrus tave. Kai buvai čia užėjęs kiek anksčiau šiandien.

– Na, gal ir numečiau svorio, bet tikrai neskraidau neliesdamas žemės, – juokavo Marinas. – Tai kur, po galais, mano pėdų atspaudai?

Ant grindų prie stalo į sienoje esančią rozetę buvo įkišta magnetinė maitinimo jungtis – tai Skarpetai taip pat pasirodė keista.

– Ji buvo supakavusi savo nešiojamuosius kompiuterius, norėdama vežtis juos namo į Arizoną ir paliko maitinimo jungtį įjungtą? – nusistebėjo ji.

– Kažkas čia buvo, – tarė Marinas. – Greičiausiai tas šunsnukis Moralesas.

24

Liusė sėdėjo viena savo lofte, senas jos buldogas miegojo prie kėdės.

Kai paskambino Skarpetai, ji buvo perskaičiusi dar daugiau Terės ir Oskaro elektroninių laiškų:

Laikas: Sekmadienis, 2007 metų lapkričio 11 diena, 11.12.03
Nuo: „Oskaro"
Kam: „Terei"
Matai, sakiau, kad daktarė Skarpeta ne tokia. Žinoma, ji negavo anksčiau siųstų tavo pranešimų. Keista, kaip tai, kas panosėje ir yra taip akivaizdu, kartais nepavyksta. Gal galėsi atsiųsti man tų laiškų kopijas?

Laikas: sekmadienis, 2007 metų lapkričio 11 diena, 14.45.16
Nuo: „Terės"
Kam: „Oskarui"
Ne. Tai būtų jos privatumo pažeidimas. Jai dabar taip sekasi. Man baisu! Esu tokia laiminga!

– Kas jai panosėje ir taip jau akivaizdu? Atrodo, kad ji, arba jis, bandė kažką daryti ir gavo tai, ko ji ar jis, o gal jie abu, norėjo, – kalbėjo Liusė į prie skruosto kabantį mikrofoną. – Apie ką, po velnių, ji kalba?

– Nežinau, kas buvo jai panosėje, tačiau ji klysta. Arba nesako teisybės, – atsakė Skarpeta.

– Gal ir nesako, – tarė Liusė. – Dėl ko gi daugiau neleistų Oskarui skaityti tavo elektroninių laiškų.

– Negali būti jokių mano laiškų, – vėl pakartojo Skarpeta. – Norėčiau tavęs kai ko paklausti. Dabar stoviu Terės Bridžes buto vidury, o tai tikrai ne pati geriausia vieta tokiam mūsų pokalbiui. Ypač telefonu.

– Daviau tau telefoną. Pameni? Jis nepaprastas. Neturėtum jaudintis. Mūsų telefonai saugūs.

Liusė kalbėdama atidarinėjo kiekvieno laiško paskyrą ir elektroninių laiškų šiukšlinėje ieškojo pašalintos kokios nors naudingos informacijos. Ji tarė:

– Be to, Oskaras galėjo suteikti pretekstą įžeidinėti tave. Jo mergina pamišusi dėl savo didvyrės, kuri galiausiai jai atsakė, – jis priverstas tuo patikėti. O ji neleidžia jam pamatyti tų elektroninių laiškų. Panašu, kad prisidarei bėdų, nieko apie tai nežinodama.

– Arba neturiu su tuo nieko bendra, – atšovė Skarpeta. – Kokio tipo maitinimo blokai yra jos nešiojamuosiuose kompiuteriuose? Klausiu paprastų dalykų.

Vieno Terės laiško ataskaita buvo tuščia: Liusė jį išsaugojo vieną iš paskutinių, manydama, kad Terė sukūrė jį, bet paprasčiausiai niekada nepanaudojo. Atidariusi šiukšlinės aplanką, Liusė apstulbo nuo to, ką ten rado.

– Oho, – nustebo Liusė. – Neįtikėtina. Ji viską pašalino vakar rytą. Šimtą trisdešimt šešis laiškus. Ji naikino juos tiesiog vieną po kito.

– Ne USB magistralė, bet magnetinis maitinimo laidas? Kas buvo pašalinta? – paklausė Skarpeta.

– Palaikom ryšį, – tarė Liusė. – Niekur nedink. Palauk ir peržiūrėsime tai kartu. Gal norėtum pasikviesti Džeimę, Bentoną, Mariną ir įjungti telefono garsiakalbį.

Visi ištrinti laiškai buvo Terės ir kito vartotojo, pasirašiusio slapyvardžiu *Skarpeta 612*.

Šeši ir dvylika – birželio 12 diena – simbolizavo Skarpetos gimimo dieną.

Internetinės paslaugos teikėjo adresas buvo toks pat, kaip ir tų aštuoniolikos paskyrų, kurios, manyta, buvo Terės, bet *Skarpetos 612* tarp jų nebuvo. Jis nebuvo sukurtas tame nešiojamajame

kompiuteryje ir nebuvo tam kompiuteriui prieinamas, arba – atsižvelgiant į elektroninių laiškų, kuriuos Liusė jau matė, datas – *Skarpeta 612* būtų buvęs įtrauktas į žurnalą drauge su kitais aštuoniolika slapyvardžių.

Jis būtų buvęs įtrauktas į žurnalą, jei Terė būtų pati sukūrusi slapyvardį *Skarpeta 612*. Tačiau toli gražu nebuvo jokių įrodymų, kad tai padarė ji.

– *Skarpeta 612*, – tarė Liusė, slinkdama tekstu žemyn. – Kažkas, prisidengęs tuo slapyvardžiu, rašė jai – Terei, aš manau. Ar galėtum pakviesti Džeimę ir Mariną, kad gautume slaptažodį, leidžiantį prieiti prie tos paskyros?

– Čia galėjo būti bet kas, pasinaudojęs mano vardu, be to, ir mano gimimo data ne tokia jau paslaptis, jei kas pasidomėtų, – tarė jos teta.

– Tik perduok Džeimei tą vartotojo vardą. Prie *Skarpetos* pridėti skaičiai šeši, vienas ir du.

Liusė davė jai elektroninio pašto paslaugos teikėjo adresą ir laukė. Ji girdėjo, kaip Skarpeta su kažkuo kalbasi. Balsas buvo panašus į Marino.

Paskui Skarpeta pasakė Liusei:

– Tuo jau rūpinamasi.

– Tiesiog dabar? – pasitikslino Liusė.

– Taip, tiesiog dabar. Klausiau, ar kuriam nors iš tų nešiojamųjų kompiuterių, kurie yra pas tave, buvo reikalingas magnetinis maitinimo laidas.

– Ne, – atsakė Liusė. – USB su penkių kištukų jungtimi, aštuoniasdešimt penkių vatų. To, apie ką kalbi, Terės nešiojamieji kompiuteriai negalėtų atpažinti. *Skarpetos 612* skaitinis kompiuterio adresas veda į Devintąją aveniu, aštuoni devyniasdešimt devyni. Ar tai ne Džono Džėjaus kriminalinės teisės universitetas?

– Koks skaitinis kompiuterio adresas? Ką Džonas Džėjus turi su tuo bendra? Džeimė ir Marinas vis dar čia. Jie norėtų girdėti,

ką sakai. Įjungsiu telefono garsiakalbį. Ką veikia Bentonas? – Skarpeta jųdviejų pasiteiravo.

Liusė išgirdo, kaip fone Berger balsas atsakė, kad Bentonas kalbasi telefonu su Moralesu. Ji susijaudino nuklausiusi, jog Berger sako kažką apie Moralesą, ir nesuprato, kodėl jai pasirodė, kad jis domisi Berger, geidžia jos ir gal net neretai gauna iš jos, ką tik nori.

– Kad ir kas rašė Terei ir prisistatė tavimi, jis tai darė iš šio skaitinio kompiuterio adreso, iš Džono Džėjaus, – tvirtino Liusė.

Ji vis dar peržiūrinėjo ištrintus elektroninius laiškus, atsiųstus žmogaus, apsimetinėjančio jos teta.

– Ketinu kai kuriuos iš jų persiųsti, – sakė Liusė. – Kiekvienas turėtų juos pamatyti, o po to man reikės slaptažodžio, gerai? Tas vienas iš paskutiniųjų siųstas Terei nuo *Skarpetos 612* prieš keturias dienas, gruodžio dvidešimt aštuntą, prieš pat vidurnaktį. Tą dieną, kai buvo nužudyta Bhuto, ir tu apie tai kalbėjai per CNN, teta Kei. Buvai čia, Niujorke.

– Buvau, bet tai rašiau ne aš. Tai ne mano elektroninio pašto adresas, – prieštaravo Skarpeta.

Elektroniniame laiške buvo rašoma:

Laikas: Penktadienis, 2007 metų gruodžio 28 diena, 23.53.01

Nuo: „Skarpetos“

Kam: „Terei“

Tere,

ir vėl turiu tavęs atsiprašyti. Esu tikra, jog suprasi. Įvyko baisi tragedija, ir man reikia važiuoti į CNN. Nekaltinčiau tavęs, jeigu pamanytum, jog nesilaikau žodžio, bet sunku pasakyti, ką planuoju, kai kas nors miršta ar kiti trukdžiai priverčia keisti planus. Pabandysime kada nors kitą kartą!

Skarpeta

P. S. Ar gavai tą fotografiją?

Liusė perskaitė tai telefonu ir tarė:

– Teta Kei? Kada tą vakarą išėjai iš CNN?

– Kiti trukdžiai? – girdėjosi, kaip Berger pasakė Skarpetai. – Tarsi tu vadintum teroro aktą ar bet kokį smurtą trukdžiais? Kas per velnias visa tai daro? Panašu į ką nors, ką galėtum pažinoti?

– Ne, – Skarpetos balsas atsakė Berger. – Nepanašu.

– Marinai? – vėl Berger.

Marino balsas:

– Visai neįsivaizduoju. Tačiau ji nesakytų nieko panašaus, – lyg Skarpetai labai reikėtų, kad jis palaikytų jos gerą vardą. – Nemanau, kad tai Džekas, jeigu toks variantas kam nors atėjo į galvą.

Jis turėjo omenyje Džeką Fildingą, bet neatrodė, kad dar kas nors taip manytų. Jis buvo rimtas teismo patologas, norėjo tik gero, buvo ištikimas Skarpetai, tačiau jį kamavo kintanti nuotaika ir daugybė fizinių negalių, tokių kaip padidėjęs cholesterolio kiekis bei odos susirgimai, atsiradę nuo tų laikų, kai jis pumpavosi geležies ir anabolinių steroidų. Jis neturėjo jėgų puikuotis kaip Skarpeta internete ir nebuvo koks klastingas ar žiaurus: išteisinus Terę Bridžes, nesant pakankamai įkalčių, jeigu ji nebuvo *Skarpeta 612*, būtų žiauru kažkam vedžioti Terę už nosies. Pagaliau, juk iš pradžių ji dievino Skarpetą. Iš visų jėgų stengėsi susitikti su ja. Jeigu Terė pamanė, kad jai atrašė Skarpeta, turėjo labai džiūgauti tol, kol jos didvyrė pradėjo ją apgaudinėti.

Liusė prakalbo:

– Teta Kei? Tą gruodžio dvidešimt aštuntosios naktį tu išėjusi iš CNN dar buvai dviejuose Džono Džėjaus universiteto pastatuose. Po to grįžai atgal į savo butą, kaip paprastai?

Tas butas buvo Centrinio parko vakaruose, visai prie CNN ir Džono Džėjaus.

– Taip, – patvirtino Skarpeta.

Kitas laiškas buvo išsiųstas vakar. Skaitinis kompiuterio adresas vėl nurodė Džono Džėjaus universitetą.

Laikas: Pirmadienis, 2007 metų gruodžio 31 diena, 03.14.31

Nuo: „Skarpetos“

Kam: „Terei“

Tere,

tikiuosi, jog supranti, kad būdama Niujorke turiu nenumatytų reikalų ir beveik negaliu kontroliuoti OCME*, nes iš tikrųjų esu ne viršininkė, o tik žemesnio rango konsultantė.

Pamaniau, kodėl gi mums nesusitikus Votertaune, kur man viskas įprasta? Surengsiu tau ekskursiją po savo biurą, galėsi stebėti autopsiją ar ką tik dar tau reikia. Laimingų Naujųjų metų ir iki greito susitikimo.

Skarpeta

Perskaičiusi tą laišką garsiai, Liusė persiuntė jį kiekvienam iš jų.

– Jis parašytas Niujorke vakar dieną, – tarė Skarpeta. – Negalėjau jo išsiųsti iš Džono Džėjaus. Ir to nepadariau. Be to, nevedžioju ekskursijų po morgą.

– Pabrėžiama, kad tu neužimi vadovės pareigų čia, Niujorke, – priminė Berger. – Kitaip tariant, kažkas tave menkina tavo pačios lūpomis. Įdomu, ar tik ne pati Terė pasiskelbė *Skarpeta 612* ir siuntinėjo tuos laiškus sau, tarsi jie būtų nuo Skarpetos. Gal manė, kad tai labai padėtų jos moksliniam darbui. Liuse, norėčiau paklausti, kodėl turėtume visiškai atmesti tokią galimybę, kad apsišaukėlė buvo Terė?

Klausantis Berger balso, Liusei pasirodė, kad jis buvo ypatingai šiltas.

Tai nutiko taip staiga, o Berger buvo stebėtinai įsitikinusi tuo, ko norėjo. Ji buvo nepaprastai pasitikinti savimi. Staiga pūstelėjo geliantis vėjo gūsis, nes Berger atidarė duris ir jį įleido.

Telefonu Liusė tarė savo tetai:

* *Office of Chief Medical Examine* – Centrinis medicinos ekspertų biuras. (Angl.)

– Tie laiškai Terei, kuriuos tariamai parašei tu, galėtų paaiškinti, kodėl ji citavo tave savo moksliniame darbe ir vertė manyti, jog tave pažinojo.

– Kei, ar Oskaras ką nors apie tai užsiminė? – paklausė Berger.

– Negaliu tau pasakoti, ką jis man sakė. Tačiau neneigsiu, kad tokių užuominų buvo.

– Taigi, buvo, – pakartojo Berger. – Vadinasi, jis viską žinojo apie šį susirašinėjimą. Ar jis matė tuos laiškus, ar ne, tai jau kitas klausimas.

– Jeigu Terė nėra apsimetėlė, – prabilo Marinas, – kas ištrynė visus tuos laiškus? Ir kodėl?

– Iš tikrųjų, – sukluso Berger. – Visai prieš pat ją nužudant. Visai prieš tai Oskaras norėjo ateiti pas ją pietauti. O galbūt kažkas kitas viską ištrynė ir padėjo kompiuterius į sieninę spintą?

Liusė atsakė:

– Jei Terė pati ištrynė laiškus nerimaudama, kad kas nors juos pamatys, tai turėjo ištuštinti ir tas prakeiktas šiukšlių dėžes. Kiekvienas kvailys žino, kad galima atkurti pašalintus failus iš šiukšlinės, ypač jeigu tai padaryta neseniai.

– Dėl daug ko galime būti tikri, – pasakė Skarpeta. – Nesvarbu, kodėl ji ar kažkas kitas sunaikino tuos laiškus, bet Terė Bridžes nesitikėjo, kad praėjusią naktį bus nužudyta.

Liusė tarė:

– Ne. Ji negalėjo žinoti, kad mirs. Nebent planavo nusižudyti.

– O po to nusiėmė nuo kaklo laidą? Aš taip nemanau, – tarė Marinas, supratęs Liusę pažodžiui.

– Nebuvo jokių laidų ant kaklo, – patikslino Skarpeta. – Ją kankino. Ant jos kaklo nieko nebuvo užrišta ar užsegta.

Liusė tarė:

– Turiu išsiaiškinti, kas yra *Skarpeta 612* ir kokią fotografiją tariamai išsiuntė tas asmuo. Čia nėra jokių fotografijų, jokių

JPEG* failų šiukšlių dėžėje. Gali būti, kad ji sunaikino juos prieš pašalindama visus tuos laiškus ir paslėpė.

– O kas paskui? – pasigirdo Berger balsas.

– Paskui turėsime pabandyti atkurti viską iš šito kompiuterio tokiu pat būdu, kokiu atkūrėme jos tekstų failus iš ano, – aiškino Liusė. – Darysime tą patį, ką darėme anksčiau, kai tu buvai čia, su manimi.

– Ar daugiau negali būti įmanomų paaiškinimų dėl tos fotografijos? – dabar jau klausė Skarpeta.

Liusė atsakė:

– Jeigu ji, sakykime, kad tai Terė, galėjo turėti ir išsiųsti tą fotografiją iš kito prietaiso, – tokio kaip „BlackBerry" ar kito kur nors kitur, – tada to nebūtų tame nešiojamajame kompiuteryje, kurį ji naudojo internetui.

– Būtent tai ir bandžiau jums pasakyti, – tarė Skarpeta. – Jos kabinete yra maitinimo blokas, kuris netinka nė vienam iš tavo turimų kompiuterių. Kažkur turėtų būti dar vienas.

– Iš čia turėtume vykti į Oskaro butą, – buvo girdėti, kaip Marinas sako kitiems. – Raktą turėjo Moralesas. Ar jis tebeturi jį?

– Taip, – sakė Berger. – Jis turi raktą. Oskaras galėtų būti ten. Mes nežinome, kur jis.

– Nė už ką nepatikėsiu, kad jis ten, – dabar jau kalbėjo Bentonas.

– Tu ką tik kalbėjai su Moralesu? Ko jam reikėjo? – paklausė Bentono Berger.

– Jo manymu, Oskaras suprato, kad jį rengiasi suimti, – Moralesui vienas iš prižiūrėtojų perdavęs, kad Oskaras elgėsi netinkamai, kai išėjo Kei. Moralesas, taip pat ir kiti, sakė, kad Oskaras jaučiasi išduotas Kei. Jis mano, kad jam melavo, jo negerbė, ir džiaugiasi, jog Terė negirdėjo, kaip Kei apžiūrinėdama įžeidinėjo Oskarą.

* *Joint Photographic Experts Group* – fotografinių vaizdų išsaugojimo formatas. (Angl.)

Ji greičiausiai Oskarui suleido kažkokių cheminių medžiagų ir sukėlė didžiulį skausmą.

– Įžeidinėjo? – pasitikslino Skarpeta.

Jie kalbėjosi taip, lyg būtų pamiršę, jog prie telefono yra ir Liusė. Ji tęsė pašalintų laiškų paiešką.

– Taip sakė Moralesas, – pasigirdo Bentono balsas.

– Aš tikrai neįžeidinėjau, kad ir kas būtų tas Moralesas, jis turėtų velniškai gerai suprasti, kad aš negalėčiau kalbėti taip, kaip jis sako, – Skarpeta kreipėsi į Bentoną. – Jis žino, kad Oskaras yra nesuimtas. Todėl tikrai negalėsiu pasiteisinti, jeigu jis ims svaidytis tokiais žodžiais.

– Netikiu, kad Oskaras imtųsi šitokių komentarų, – sakė Bentonas. – Jis žino, kad tu negali nieko pakartoti. Todėl jeigu jis iš tikrųjų nepasitikėtų tavimi, tuomet manytų, jog galėsi apsiginti, jeigu jis klaidingai nušviestų tavo elgesį. Jis suprastų, kad sulaužytum konfidencialumą, nes esi negarbinga. O su tuo prižiūrėtoju pasikalbėsiu pats asmeniškai.

– Sutinku, – tarė Berger. – Tuos komentarus tikriausiai sugalvojo pats Moralesas.

– Jis mala šūdą, – pasipiktino Marinas.

– Jis nori tavęs kai ko paklausti, – tarė Bentonas.

– O taip, aš manau, kad nori, – atšovė Marinas.

– Kaip dėl tos liudininkės, su kuria kalbėjaisi šiandien, moters iš kitapus gatvės? – pasiteiravo Bentonas, ir atrodė, kad jie visai pamiršo, jog jų klausosi Liusė.

– Nekalbėjau su juo apie tai, – atsakė Marinas.

– Na, bet jis apie tai žino, – tarė jam Bentonas.

– Turėjau pranešti dispečeriui norįs pasikalbėti su ta ponia, kad ji mane įleistų. Ji pamanė, kad aš žudikas ir paskambino 911. Galbūt jis apie tai sužinojo tokiu būdu.

– Atrodo, ji vėl skambino 911, – pasakė jam Bentonas. – Visai neseniai.

– Ji velniškai bijo, – tikino Marinas. – Dėl to, kas atsitiko Terei.

– Ir todėl pasiskundė dėl blogo elgesio su gyvūnais, – tarė Bentonas.

– Gali man nepasakoti. Dėl savo nugaišusio šunyčio?

– Ką?

– Būtent to ir klausiu, – sakė Marinas. – Apie ką tu kalbi?

– Atrodo, ta moteris prašė 911 operatoriaus pranešti Džeimei, jog tai yra tas pats žmogus, kuris, cituoju, tą patį mėnesį išsisuko nuo bausmės. Be to, ji, ta ponia, kuri skambino, sakė, kad savo telefonu jį nufotografavo ir gali įrodyti, jog jis vėl čia.

– Džeikas Laudinas, – prisiminė Berger. – Kas sakė, kad ji padarė jo nuotrauką?

– Aš tik žinau, kad 911 operatorius išsiuntė pranešimą Moralesui. Manau, dėl to, kad jis susijęs su Džeime.

Liusė atsidarė staiga pokštelėjusį dietinės „Pepsi" butelį, klausydamasi ir skaitydama, o Džetas Reindžeris miegojo.

– Kas čia per velnias su ryšiu? – pasigirdo piktas Marino balsas. – Gal čia prakeikta „Pievelės taverna"? Sakau jums, kad man tas vaikinas nepatinka. Jis tikra šiknos skylė.

– Jis sakė, kad tikriausiai anksčiau ar vėliau norėsi vėl pasikalbėti su ta liudininke, – tarė Bentonas. – O gal ir Džeimė norės, nes atrodo, jog tai susiję su jos didžiąja gyvūnų skriaudimo byla. Tačiau prieš tai gal pirmiausia mums reikėtų su juo susitikti Oskaro bute.

– Ta ponia gyvena kitoje pusėje gatvės, – pasakė Marinas. – Ji gėrė, kai susitikau su ja šiandien dieną. Pradėjo kalbėti apie tai, jog įsigis kitą šuniuką. Nesuprantu, kodėl ji anksčiau nepasakė nieko apie Laudiną. Mes kalbėjomės apie šunis ir apie Džeimės kovą prieš žiaurų elgesį su gyvūnais. Galėtume pirma susitikti su ja, kol esame čia, o paskui nuvykti pas Oskarą. Jis gyvena kitoje parko pusėje, netoli jūsų buto. Prie Džono Džėjaus universiteto.

– Manau, kad turėtume išsiskirstyti, – pasigirdo Berger balsas. – Jūs abu eikite pas Oskarą. Marinas ir aš pasiliksime čia.

– Man labiau patiktų grįžti į Džoną Džėjų, – tarė Skarpeta. – Kaip čia išeina, kad kompiuterio adresas veda į Džoną Džėjų? Gal žmogus, siuntęs tuos laiškus, yra iš ten?

Tyla.

Skarpeta pakartojo savo klausimą ir tarė:

– Liuse? Ar tu vis dar su mumis?

– Prašom atleisti, – tarė Liusė. – Pamiršau, kad čia esu.

– Nežinojau, kad ji klausosi, – pasakė Berger. – Gal galėtum pasidėti savo telefoną ant stalo. Atsiprašau, Liuse. Sveika, Liuse.

Telefonas trinktelėjo, kai Skarpeta padėjo jį ant stalo. Liusė tarė:

– Kad ir kas būtų *Skarpeta 612*, fiziškai ji galėtų prisijungti prie Džono Džėjaus bevielio tinklo. Pavyzdžiui, tai galėtų būti žmogus, besinaudojantis vieno iš kolegų kompiuteriu, – o tai labai neįtikima, nes beveik vidurnaktį, kai pastatas užrakintas, buvo išsiųstas paskutinis laiškas, gruodžio dvidešimt aštuntąją. Arba tas žmogus galėjo atsinešti savo paties nešiojamąjį kompiuterį, ar kokį nors dar mažesnį, kaip „BlackBerry", „iPhone", delninį kompiuterį, kokį nors prietaisą, kurį naudojant galima prisijungti prie interneto. Štai ką aš manau – tas asmuo turėjo kažką panašaus į delninį kompiuterį ir paprasčiausiai stovėjo ant šaligatvio priešais vieną iš pastatų ir įsilaužė į bevielį tinklą. Tikiuosi, kad farai rado Terės telefoną? Ar „BlackBerry", ar delninį kompiuterį, jeigu ji tokį turėjo? O tą fotografiją, kurią atsiuntė *Skarpeta 612*? Ji galėtų būti išsiųsta iš „BlackBerry", iš delninio kompiuterio ar kažko panašaus, kaip jūs minėjote.

– Jos telefonas buvo nuodugniai apžiūrėtas, – patikino Marinas. – Jokių kitų telefonų, „BlackBerry" ar prietaisų, kurie leistų naudotis internetu, nerasta. Jeigu tik tas daiktų sąrašas, kurį gavome, yra teisingas. Vienintelis telefonas. Vienspalvis vanilės spalvos atlenkiamas telefonas. Buvo padėtas ant virtuvės baro,

prijungtas prie rozetės, kad pasikrautų. Jis ir dar ausinukas. Abu buvo įkraunami.

Jie visi tebesikalbėjo ir tebespėliojo, o po to trumpai nutilo, kai Marinas ir Berger susisiekė su *Skarpetos 612* elektroninio pašto paslaugos teikėju. Jie gavo informaciją, kurios reikėjo Liusei.

– Slaptažodis yra *Tirštasfonas*, vienas žodis. – Berger paraidžiui ištarė jį Liusei kitame laido gale. – Marinai, gal galėtum susisiekti su Džono Džėjaus universiteto apsauga ir išsiaiškinti, ar jie nepastebėjo ko nors priešais auditorijų pastatą vėlų gruodžio dvidešimt aštuntosios vakarą, o taip pat vakar vidurdienį?

– Abiem atvejais, dvidešimt aštuntąją ir praėjusį vakarą, – atsakė Bentonas, – tie pastatai turėjo būti uždaryti tam tikrą valandą dėl švenčių.

– Ar ten yra apsaugos kameros? – paklausė Berger.

Liusė įsiterpė:

– Žinote, ką manau. Manau, kad toks skaitinis kompiuterio adresas pasirinktas tyčia, jog atrodytų, kad tie laiškai iš tikrųjų nuo tetos Kei. Ji susijusi su Džonu Džėjumi, tai kodėl gi negalėtų siųsti elektroninių laiškų iš jų bevielio tinklo? Esmė ta, kad tas, kuris pasisavino tetos Kei tapatybę, siųsdamas laiškus nesijaudina, kad skaitinis kompiuterio adresas gali būti susektas, net nesitiki ir nemano, jog taip atsitiks. Kita vertus, tas asmuo turėjo naudotis anonimine įgaliotąja programa – ji yra nuotolinio valdymo ir vagia failus slėpdama tavo tikrąjį adresą. Ar kokiu kitu anoniminiu būdu, kuris suteikia laikiną adresą kiekvieną kartą siunčiant elektroninį laišką, todėl žmonės negali atsekti tavo tikro skaitinio kompiuterio adreso.

– Tai didžiausia mano problema, – Berger išreiškė savo mėgstamą nusiskundimą internetu.

Liusė buvo vienintelė, kuriai buvo smagu tai girdėti. Vien tik Liusė žinojo, kokia buvo didžiausia Berger problema.

– Inteligentiškas nusikaltimas, sekimas, tapatybės pasisavinimas, – pridūrė Berger. – Negaliu nusakyti, kaip mane erzina.

– O kaip dėl *Skarpetos 612* paskyros informacijos? – paklausė Marinas Liusės, tarsi tarp jų nebūtų įvykę nieko asmeniško.

Jis gebėjo daug lengviau susivaldyti, todėl atrodė kur kas mandagesnis.

– Ar be tos bendros informacijos, kurią man perdavė, nieko daugiau? – teiravosi jis.

– Į sąrašą įtrauktas Kei Skarpetos vardas. Adresas ir telefono numeris kaip jos kabineto Votertaune. Visiems žinoma informacija, – tarė Liusė. – Jokio profilio, jokių pasirinkimų, kurie būtini žmogui, turinčiam paskyrą, leidžiančią naudotis kreditine kortele.

– Tas pats, kaip ir su Terės paskyromis, – pridūrė Berger.

– Tas pats, kaip ir su milijonais paskyrų, – patikslino Liusė. – Kaip tik dabar esu atsidariusi *Skarpetos 612* paštą, ir ten randu vien tik laiškus, siųstus Terei Bridžes ir gautus iš jos.

– Ar nemanai, jog tai reiškia, kad būtent Terė atsidarė tą sąskaitą, imituodama, tarsi Kei rašytų jai? – spėjo Berger.

– O kaip dėl „Mac“, kompiuterio prieigos kodo? – paklausė Bentonas.

Peržiūrėdama laiškus, Liusė atsakė:

– Netinka tiems nešiojamiesiems kompiuteriams, bet visa tai reiškia, kad Terė ar kažkas kitas nesinešė tų kompiuterių į Džono Džėjaus universitetą ir nesiuntė laiškų iš jo tinklo. Bet tu teisus. Vienintelis *Skarpetos 612* tikslas, regis, yra būti apsišaukėliu, susirašinėjančiu su Tere Bridžes, – tuomet teorija, jog apsišaukėlis ir Terė buvo tas pats asmuo, atrodytų įtikimesnė dėl vieno dalyko.

Tas vienas dalykas, apie kurį Liusė kalbėjo, buvo jos ekrane.

– Dabar, kai kalbu, žiūriu į *Skarpetos 612* paskyrą, – tęsė ji. – Čia yra kai kas iš tikrųjų labai svarbaus. Labai labai svarbaus.

Tai buvo taip svarbu, kad Liusė vos galėjo tuo patikėti. Ji tarė:

– Praėjusį vakarą, aštuntą valandą aštuoniolika minučių, *Skarpeta 612* parašė laišką, kuris buvo išsaugotas kaip juodraštis ir niekada neišsiųstas. Persiunčiu jį visiems jums, o taip pat netrukus garsiai jį perskaitysiu. Tai įrodo, kad jo neparašė nei Terė, nei Oskaras. Girdite, ką sakau? Tas laiškas – tai įrodymas, jog *Skarpeta 612* nėra nė vienas iš jų.

– Šūdas, – tai buvo Marinas. – Kažkas rašė elektroninį laišką, kai šiame bute knibždėte knibždėjo farų? Tiesa ta, kad jos kūnas greičiausiai tada jau buvo morge.

– Kiek prisimenu, jos kūnas buvo atvežtas į morgą apie aštuntą, – patikslino Skarpeta.

– Taigi, kažkas parašo elektroninį laišką Terei ir kažkodėl nusprendžia jo nesiųsti. – Liusė stengėsi viską apibendrinti. – Tarsi tas žmogus rašydamas sužinotų, jog Terė mirė? O po to paprasčiausiai išsaugojo tą laišką kaip juodraštį?

– Arba norėjo, kad mes jį rastume ir šitaip pamanytume, tokiu būdu nukreipdami įtarimą nuo jo, – kalbėjo Skarpeta. – Atmink, mes nežinome, ar tai veda mus teisingu keliu, ar kaip tik bando suklaidinti.

– Taip aš ir įtariau, – pasigirdo Berger balsas. – Tai buvo padaryta tyčia. Kad ir kas jis būtų, yra pakankamai gudrus, kad suprastų, jog mes greitai pamatysime tuos laiškus. Tas žmogus nori, kad mes pamatytume tai, ką ir matome.

– Vedžioja mus už nosies, – pratęsė Marinas. – Ir jam sekasi. Jaučiuosi velniškai apmulkintas.

– Du dalykai yra nenuginčijami, – tarė Bentonas. – Terė buvo jau mirusi prieš keletą valandų, kai tas elektroninis laiškas buvo parašytas ir išsaugotas kaip juodraštis. Oskaras jau buvo Belevju, todėl aišku, kad jis niekam nieko nesiuntė. Vadinasi, jis negalėjo ir parašyti to laiško, apie kurį kalbi. Liuse? Gal galėtum jį perskaityti?

Ji ėmė garsiai skaityti tai, kas buvo ekrane:

Laikas: Pirmadienis, 2007 metų gruodžio 31 diena, 20.18.31

Nuo: „Skarpetos“

Kam: „Terei“

Tere,

po trijų taurių šampano ir vieno tų viskių, kurie kainuoja daugiau už tavo knygas, galiu būti atvira. Iš tiesų, ketinu eiti pirmyn ir būti žiauriai atvira su tavimi. Toks mano naujametinis pasiryžimas – būti žiauriai.

Kadangi manau, jog tu išties gabi ir puikiai išmanai teismo psichologiją, nemanau, kad užsiimsi kuo nors kitu nei dėstymas, jeigu ir toliau šio mokslo neapleisi. Liūdna tiesa? Įtartini asmenys, priešai, aukos niekada nepripažins liliputo, o taip pat nežinau, kaip į tai reaguos prisiekusieji.

Ar kada galvojai būti morgo asistente, kur tavo išvaizda būtų nesvarbi? Kas žino? Galbūt kurią dieną dirbsi pas mane!

Skarpeta

Liusė tarė:

– Skaitinis kompiuterio adresas ne Džono Džėjaus universiteto. Ne tas adresas, kurį matėme iki šiol.

– Džiaugiuosi, kad ji negavo to laiško. – Skarpetos balsas buvo liūdnas. – Tai baisu. Pagaliau, jeigu ji nesiuntinėjo tų laiškų pati sau, tai galbūt iš tikrųjų manė, kad jie nuo manęs. Taip pat tikriausiai galvojo ir Oskaras. Džiaugiuosi, kad nei ji, nei Oskaras jo neperskaitė, ir labai gerai, kad jis nebuvo išsiųstas. Koks neįtikėtinas žiaurumas.

– Būtent tai aš ir sakau, – tarė Marinas. – Tas žmogus tikras šūdo gabalas. Jis visaip žaidžia ir smaginasi su mumis. Tai skirta specialiai mums, kad mus užknistų, kad patrintų mūsų nosis į tai. Kas gi dar skaitytų tuos neišsiųstus laiškus, jeigu ne mes, Terės nužudymo tyrėjai? Daugiausia tai skiriama daktarei. Jei paklaustumėte manęs, sakyčiau, kad kažkas iš tiesų tai padarė dėl daktarės.

– Turi minčių, kur veda šis skaitinis kompiuterio adresas? Kieno jis galėtų būti, jeigu ne Džono Džėjaus? – paklausė Liusės Bentonas.

Ji atsakė:

– Viskas, ką žinau, tai eilė skaičių iš interneto paslaugų teikimo tarnybos. Jie nieko man nepasakys, kol sugrįšiu į pagrindinę sistemą.

– Aš apie tai nieko negirdėjau, – kreipėsi į ją Berger. – Tu man nieko nesakei.

25

Pirmą kartą po to, kai praėjusį pavasarį Marinas ją užpuolė, Skarpeta liko su juo viena.

Ji pasidėjo savo teismo ekspertės lagaminėlį už vonios kambario durų miegamajame ir drauge su Marinu apžiūrėjo nuklotą čiužinį po langu užtrauktomis portjeromis. Juodu tyrinėjo fotografijas, kuriose buvo matyti, kaip lova atrodė praėjusią naktį atvykus policijai, ir minkštus seksualius drabužius, gulinčius lovos gale. Jie abu kažkaip nejaukiai jautėsi, būdami visai greta vienas kito, kai nieko aplinkui nebuvo ir niekas jų nesiklausė.

Jis savo dideliu smiliumi pradėjo barbenti aštuonių dešimtųjų ritmą per drabužius, gulinčius ant kruopščiai paklotos lovos. Staiga tarė:

– Kaip manai, ar žudikas galėjo tai padaryti, lyg po visko būtų norėjęs išpildyti kokią nors savo fantaziją? Tarsi būtų įgyvendinęs užgaidą, kad ji vilkėtų raudonai, ar panašiai?

– Abejoju, – atsakė Skarpeta. – Jeigu jis ketino tai padaryti, tai kodėl nepadarė? Jeigu būtų norėjęs, būtų galėjęs vienaip ar kitaip priversti ją nusirengti.

Ji parodė į drabužius ant lovos fotografijoje, ir jos smilius pasirodė esąs mažesnis už jo mažąjį pirštą.

– Drabužiai padėti ant lovos taip, tarsi kažkas nepaprastai tvarkingas būtų suplanavęs juos apsivilkti praėjusią naktį, – paaiškino ji. – Taip, tarsi ji būtų labai ruošusis tam vakarui, viską kruopščiai apgalvojusi. Manau, ji lygiai taip pat elgdavosi kasdien. Ji apskaičiavo, per kiek laiko paruoš pietus, galbūt išėmė vyną iš šaldytuvo keliomis valandomis anksčiau, kad jis būtų reikiamos temperatūros. Padengė stalą ir pamerkė puokštę gėlių, kurias dieną buvo nupirkusi turguje. Ji vilkėjo chalatą, nes tikriausiai buvo ką tik nusipraususi po dušu.

– Ar tau neatrodo, kad ji ką tik buvo nusiskutusi plaukus nuo kojų? – pasiteiravo jis.

– Kad nebuvo ką skusti, – tarė Skarpeta. – Ji pati nešalino kojų plaukų. Nuėjo pas dermatologą, kad jai tai padarytų.

Fotografijos šlamėjo, kai Marinas skubiai jas vartė, ieškodamas tų, kuriose buvo užfiksuotas Terės spintų ir stalčių vidus, nes policija nepaliko jų taip, kaip rado. Jis ir Skarpeta ėmė apžiūrinėti puskojines ir kojines, drabužius ir sportinius kostiumus, – viskas buvo suversta ir sujaukta daugybės pirštinėtų rankų, kurios rausėsi apčiupinėdamos kiekvieną pakabą. Policija knaisiojosi po daugybę įvairių aukštakulnių lakuotų batelių ir sandalų smailiais kulnais, su netikrais briliantais, grandinėlėmis, dirželiais aplink kulkšnis, įvairių dydžių, nuo trečio iki penkto.

– Vienas sunkiausių dalykų yra rasti tinkamus, – pakomentavo Skarpeta, žvelgdama į krūvą batų. – Tai sunkus išmėginimas, ir drįstu spėti, jog ji dažniausiai pirkdavo internetu. Galbūt net juos visus.

Ji grįžo prie poros inkrustuotų basučių, gulinčių po pakabų strypu, kuris, kaip ir visa, ką ji pastebėjo šiame bute, buvo įtaisytas žemiau nei įprasta, kad Terė galėtų jį pasiekti be jokio įrankio ar suolelio. Skarpeta tarė:

– Aš vis dar laikausi savo teorijos, kad jai darė įtaką prekių katalogai. Gal dėl jos iššaukiamo skonio.

– Duočiau jam kokias tris žvaigždutes, – tarė Marinas laikydamas diržą, kurį ką tik buvo ištraukęs iš stalčiaus. – Bet jei paklaustum apie brangius apatinius? Viskas priklauso nuo to, kas juos dėvi.

– „Victoria's Secret", „Frederick's of Hollywood", – vardijo Skarpeta. – Atviri spąstai ir žuvų tinklas. Gipiūriniai meškiukai, nėrinių kelnaitės. Korsetas. Po chalatu ji vilkėjo atvirą raudonų nėrinių liemenėlę, ir man labai sunku patikėti, jog nemūvėjo prie jos derančių kelnaičių.

– Nesu tikras, jog žinau, kokia ta atvira liemenėlė.

– Ji daug įspūdingesnė, negu sako pavadinimas, – aiškino Skarpeta. – Žaidimo objektas, pakelianti ir išryškinanti krūtis.

– O. Ta pati, kurią jis supjaustė. Neatrodo, kad ji būtų slėpusi ką nors reikšminga.

– Neslėpė, niekas taip ir nemano, – tarė ji. – Tai, kad ji dėvėjo ją iš pat pradžių, leidžia manyti, jog tai nebuvo žudiko mintis.

Skarpeta padėjo apatinius drabužius atgal į stalčių ir akimirką negalėjo pažvelgti į Mariną, prisiminusi jo išvaizdą, kvapą ir nepaprastą jėgą. Ji tai pajuto tik vėliau, kai jam įėjus skausmas apėmė visą kūną, kuris degė ir tvinkčiojo iki pat kaulų.

– Čia buvo visi prezervatyvai, – pasakė Marinas.

Jis buvo atsukęs jai nugarą ir atidarinėjo lovos spintelės stalčius. Prezervatyvus buvo pasiėmusi policija.

– Iš nuotraukų matyti, kad tame viršutiniame stalčiuje ji laikė šimtus prezervatyvų, – tarė jis. – Gal tai labiau Bentono sritis, bet jeigu ji buvo nepaprastai tvarkinga...

– Tokia ir buvo.

– Kitaip tariant, ji buvo pedantiškai tvarkinga. Viskas turėjo būti nepriekaištinga. Tad ar galėtų toks žmogus turėti tokią laukinę asmenybės pusę?

– Turi omenyje, kad maniakiškai tvarkingas žmogus mėgtų seksą?

– Taip.

Marinas prakaitavo, o jo veidas buvo išraudęs.

– Nesunku suprasti, – tarė Skarpeta. – Seksas jai leisdavo atsipalaiduoti. Tai buvo tikriausiai vienintelis jai priimtinas būdas pasijusti nevaržomai, prarasti kontrolę. Tiksliau pasakius, apgauti save galvojant, kad praranda kontrolę.

– Taip. Ji tai darydavo tik tada, kai suplanuodavo.

– Vadinasi, iš tikrųjų ji to niekada nedarydavo. Tiesiog negalėjo. Tai nepriklausė nuo to, kaip ji nusiteikdavo. Net jeigu jai atrodė, kad praranda kontrolę, – pavyzdžiui, užsiimdama seksu, – ji jos neprarasdavo. Nes ne Oskaras ar kažkas kitas spręsdavo, ką jai pirkti. Nemanau, kad jis ar kuris kitas Terės partneris nutardavo, kaip jai reikėtų rengtis ar kurioje kūno vietoje palikti plaukų. Spėju, jog ji spręsdavo, ką jie privalo daryti, o ko ne. Kur, kada ir kaip.

Skarpeta prisiminė, kaip Oskaras minėjo, kad Terei patiko jo puikiai sudėtas, tobulai švarus ir lygus kūnas. Ji mėgo seksą duše. Jai patikdavo būti nugalėtai, surištai.

– Ji viskam vadovavo, – tęsė Skarpeta. – Iki pat pabaigos. Žmogui, nužudžiusiam ją, teko juokingas vaidmuo – visiškai ją valdyti.

– O dar stebiesi, kodėl Oskarui galiausiai tai ėmė nebepatikti, – pasakė Marinas, staiga užgniaužęs kažką, ką ruošėsi sakyti.

Skarpeta stovėjo vonios kambario tarpduryje žvelgdama į balto marmuro ir prancūziško aukso įrangą, kampe stovinčią vonią su dušu bei atitraukta užuolaida. Ji pažvelgė į poliruoto pilkšvo gyslelėmis išvagoto akmens grindis ir įsivaizdavo, kokie turėtų būti Terės sumušimai, jeigu užpuolikas būtų ją prievartavęs ant jų, – buvo visiškai aišku, jog taip nenutiko. Užpuoliko svoris, net jeigu tai būtų kokių šimto devynių svarų žmogus, kaip Oskaras, būtų palikęs sumušimus tose kūno vietose, kurios lietėsi su grindimis, ypač jeigu jos rankos buvo tvirtai surištos už nugaros.

Žiūrėdama į kabantį virš lentynėlės veidrodį paauksuotuose rėmuose ir kėdutę auksaspalve širdelės formos atkalte, Skarpeta bendrais bruožais nupasakojo savo apmąstymus Marinui. Jos atvaizdas žvelgė į ją. Veidrodyje atsispindėjo ir Marino krūtinė, kai jis, kaip ir ji, apžiūrinėjo tuos pačius daiktus.

– Jeigu jis norėjo pamatyti, kaip ji miršta, – prakalbo Marinas, – tuomet galbūt taip pat norėjo matyti, kaip ji prievartaujama. Tačiau kai stoviu čia ir žiūriu į tą veidrodį, neįsivaizduoju, kaip tai vyko, jeigu jis buvo normalaus ūgio žmogus. Noriu pasakyti, jeigu būtų stovėjęs už jos. Na, nesuprantu, kaip jis būtų galėjęs.

– Aš taip pat nemanau, kad ji galėjo būti išprievartauta be jokio sužalojimo, – tarė Skarpeta. – Jeigu jos riešai buvo surišti už nugaros, o jis buvo ant jos, net jei tai vyktų lovoje, jie abu vis tiek neišvengtų įbrėžimų ar sumušimų. O, kaip liudija fotografijos, lova nebuvo nė paliesta. Drabužiai ant jos taip pat neatrodo sujaukti.

– Ant jos nugaros nebuvo jokių žaizdų.

– Nė ženklo.

– Tu esi tikra, kad jos rankos jau buvo surištos?

– Negaliu to įrodyti. Bet tai, kad jis supjaustė jos liemenėlę ir chalatą, rodo, jog tuo metu ji buvo surišta.

– O kodėl tu manai, kad Terės rankos buvo surištos už nugaros, o ne priekyje? Žinau, kad Oskaras taip pasakojo policijai. Ar tu dėl to taip manai?

Skarpeta pakėlė rankas, kairiąją uždėdama ant dešiniosios, tarsi jos būtų suveržtos diržu.

– Taip manau dėl jos riešuose įsirėžusių atspaudų, iš to, kur griovelis gilesnis, o kur menkesnis, ir panašiai, – paaiškino ji. – Jeigu jos rankos būtų surištos priekyje, diržas būtų uždėtas ant šio riešo, – ji parodė savo dešiniąją ranką, – ir užsegtas truputį į dešinę nuo jos dešiniojo riešo kaulo. Jeigu jis veržtų rankas už nugaros, viskas būtų atvirkščiai.

– O koks, tavo manymu, žudikas – dešiniarankis ar kairiarankis?

– Sprendžiant iš to, kuria kryptimi jis traukė diržą jį užverždamas? Turėtų būti kairiarankis, turint omenyje, kad verždamas diržą jis buvo priešais ją. Blogiau yra tai, jog Oskaro dominuojanti ranka yra dešinioji. Tikriausiai neturėčiau tau šito pasakoti.

Skarpeta ir Marinas apsimovė naujas pirštines, ir ji žengė į vonios kambarį, kur pakėlusi kėdutę padėjo ją grindų viduryje. Išmatavo jos aukštį nuo pat lenktų metalinių kojų apačios iki juodo audinio sėdynės, ant kurios buvo matyti tamsesnių vietų, kažkokių dėmių, kurios patvirtino jos teoriją.

– Greičiausiai lubrikanto liekanos, – tarė ji. – Niekas jų nepastebėjo, nes nemanė, kad ji galėjo sėdėti šioje kėdėje, kai buvo kankinama, priešais veidrodį. Galbūt nuo smūgių ant jos kojų liko to audinio atplaišų ir kraujo. Pažiūrėsiu.

Ji pažvelgė pro didinamąjį stiklą.

– Negaliu pasakyti. Bet gal ir ne. Nieko nuostabaus. Juk sužaloti jos kojų galai, o ne užpakalinės pusės. Gal vis dar tebesinešioji tą mažą karišką žibintuvėlį, kuris galėtų apakinti žmogų?

Pasirausęs kišenėje, Marinas ištraukė savo žibintuvėlį ir padavė jai. Skarpeta atsiklaupė ir nukreipė šviesą po lentynėle, apšviesdama tamsias sudžiūvusio kraujo dėmes po spintelės kraštu, kurios buvo matomos tik nuo grindų, ir jas apžiūrėjo. Ji rado ir daugiau kraujo ant kitos stalčiaus, pagaminto iš klijuotos faneros, pusės. Marinas atsitūpė, ir ji parodė visa tai jam.

Skarpeta tai nufotografavo.

– Ketinu viską, išskyrus kėdę, nuvalyti tamponu, – tarė ji. – Mums reikės jį supakuoti ir pasiųsti į La Gardiją. Gal galėtum minutei išeiti ir pasakyti Džeimei, kad mums reikia pareigūno, galinčio nugabenti šią kėdę į Liusės lėktuvą, nuskristi į Noksvilio oro uostą ir įteikti ją daktarui Kiselsteinui? Liusė gali tuo pasirūpinti. Tiesą sakant, kiek ją pažįstu, ji jau pasirūpino.

Skarpeta tyrinėjo kėdę. Galiausiai nusprendė:

– Tas tepalas drėgnas, todėl negalima kėdės vynioti į plastiką, susukti ar supakuoti. Manau, labiausiai tiktų popierius, nes jis laidus orui, galbūt būtų gerai „Mammoth Bag" krepšys, o po to viską galima įdėti į įkalčių laikymo dėžę. Elkis kiek tik gali sumaniau. Nenorėčiau, kad ten patektų kokių nors bakterijų ar kad kas nors liestųsi prie jos paviršiaus.

Marinas išėjo, o Skarpeta išsiėmė iš savo lagaminėlio kamuoliuką virvės, melsvą lipnios įkalčių klijavimo juostelės ritinėlį ir mažas žirklutes. Ji prisėdo ant kėdės priešais plytelėmis išklijuotą sieną ir ėmė matuoti, karpyti virvutę, kad ji būtų tokio ilgio, kaip Oskaro ir Terės ūgis, jų kojų ir liemens ilgis. Ji klijavo virvutes prie sienos tiesiai virš kėdės, kai tarpduryje vėl pasirodė Marinas. Su juo buvo Berger.

– Gal galėtum paduoti Džeimei mano bloknotą ir pieštuką, kad ji galėtų kai ką užrašyti, o tavo rankos būtų laisvos. Pabandysiu jums parodyti tai, – sakė Skarpeta, – dėl ko netikiu, kad Oskaras galėjo įvykdyti šią žmogžudystę. Nesakau, jog tai neįmanoma, bet ketinu parodyti, kodėl nepanašu, jog taip buvo. Truputis paprasčiausios matematikos.

Ji atkreipė jų dėmesį į skirtingą virvučių, priklijuotų prie plytelių sienos, ilgį.

– Visa remiasi tuo, kad Terė buvo pasodinta ant šios kėdės. Labai svarbu yra tai, kad jos liemens ilgis aštuoniasdešimt keturi su puse centimetro...

– Nelabai išmanau metrinę matų sistemą, – pertraukė Marinas.

– Maždaug trisdešimt keturi ir viena aštuntoji colio, – tarė Skarpeta. – Išmatavau ją morge, o kaip jūs žinote, žmonės, sergantys achondroplazija, turi nenormaliai trumpas galūnes, tačiau jų liemenys ir galvos panašaus dydžio kaip ir normalių suaugusiųjų, dėl to jie atrodo neproporcingai ilgesni. Būtent dėl to žemaūgiai žmonės gali vairuoti automobilius nesėdėdami ant pagalvėlių,

bet jiems reikia ilgesnių pedalų, kad galėtų pėdomis pasiekti akceleratorių, stabdį, sankabą. Terės liemuo beveik tokio paties ilgio kaip Džeimės ar mano. Todėl priklijavau prie sienos virvutės dalį, – Skarpeta parodė ją, – kuri lygiai tokio pat ilgio kaip Terės liemuo, taip, kad ji prasideda nuo kėdės sėdynės ir baigiasi čia.

Ji parodė mėlynos juostelės gabalėlius, priklijuotus prie sienos, kur buvo viršutinis virvutės galas.

– Atstumas tarp kėdės minkštosios dalies ir grindų yra dvidešimt vienas colis, – aiškino ji toliau. – Vadinasi, jeigu sudėsime trisdešimt keturis ir vieną aštuntąją ir dvidešimt vieną, gausime penkiasdešimt penkis ir vieną aštuntąją colio. Oskaras Beinas yra keturių pėdų ūgio. Kitaip tariant, keturiasdešimt aštuonių colių.

Ji parodė virvutę, kuri žymėjo jo ūgį. Visa tai užrašinėdama Berger pakomentavo:

– Ne toks aukštas kaip sėdinti Terė.

– Teisingai, – tarė Skarpeta.

Ji atplėšė „Oskaro virvutę“ nuo sienos ir laikė ją lygiagrečiai su grindimis, tą patį padarė su „Terės virvute“. Paprašė Marino palaikyti jas abi tokioje pozicijoje.

Skarpeta padarė daugiau fotografijų. Už Berger stovėjo Bentonas, o su juo uniformuotas pareigūnas. Šis tarė:

– Reikia ko nors, kas nugabentų kėdę į privatų lėktuvą, skrendantį į bombų gamyklą Ouk Ridže? Ta kėdė negali sprogti ar panašiai, tiesa?

– Ar jūs nunešite kėdę, kad supakuotų, kaip prašiau? – paklausė jo Marinas.

– Visai kaip UPS*, – pastebėjo pareigūnas.

Skarpeta paprašė Marino dar palaikyti Oskaro ir Terės virvutes, kad galėtų paaiškinti Bentonui, ką jie daro.

* *United Parcel Service* – Jungtinė siuntinių tarnyba.

– Jo rankos labai trumpos, apie šešiolika colių nuo peties sąnario iki pirštų galų, dėl to jis negali labai daug pasiekti, – pridūrė ji, žiūrėdama į Bentoną. – Tu pasiektum kokiais aštuoniais coliais daugiau negu jis, ir jeigu stovėtum už sėdinčios Terės, galėtum smaugdamas iškelti virš jos diržą beveik dvidešimt colių. Priešingai negu Oskaras. Įsivaizduok kažką jo ūgio, bandantį stipriai patraukti ir atleisti diržą, kai auka blaškosi kėdėje.

– Ir jis tai darydamas netgi nėra tokio pat ūgio kaip ji? Iš tikrųjų negaliu suprasti, kaip tai būtų įmanoma, – sutiko Marinas. – Ypač jeigu jis veiksmą vis kartojo, leisdamas jai atgauti sąmonę, o po to vėl smaugdamas iki sąmonės netekimo, kaip tu sakei. Nesuprantu, kaip tokiame aukštyje jis būtų sugebėjęs veržti.

– Iš tiesų, nemanau, kad jis būtų galėjęs tai padaryti, – tarė Berger.

– Man dėl jo neramu, – pasakė Skarpeta. – Ar niekas nebandė jam paskambinti?

– Kai kalbėjausi su Moralesu, – tarė Bentonas, – paklausiau, ar niekas nežino, kur Oskaras, ir ar nieko iš jo negirdėjo. Jis pasakė, jog Oskaro telefoną pasiėmė policija.

– Oskaras pats atidavė jį? – paklausė Skarpeta.

– Taip, kartu su daugybe kitų daiktų, – tarė Bentonas. – Tai labai blogai, bent jau dėl telefono. Tikiuosi, jis turėjo jį, nes į namų telefono skambučius neatsakinėja, ir tai manęs nestebina. Nežinau, kaip galėtume su juo susisiekti.

– Manau, viskas, ką galime padaryti, tai išsiskirstyti, kaip siūliau anksčiau, – tarė Berger. – Bentonai? Tu ir Kei pasitikite Moralesą Oskaro bute ir apsižvalgykite ten. Marinas ir aš įsitikinsime, kad ši kėdė būtų tinkamai supakuota. Mes padarysime viską, kad tie tamponų pavyzdžiai, kuriuos ką tik paėmei, nukeliautų tiesiai į laboratoriją. Tada pereisime gatvę ir pažiūrėsime, ką ta kaimynė papasakos apie Džeiką Laudiną.

Skarpeta išnešė kėdę iš vonios kambario ir pastatė ją priešais pareigūną, kuris turėjo ją supakuoti ir išgabenti. Berger tarė jai:

– Jeigu vis dar būsite Oskaro bute, kai mes viską baigsime, ten ir susitiksime. Liusė sakė, kad man paskambins, jei ras dar ką nors svarbaus.

26

Oskaras Beinas gyveno Amsterdamo aveniu, dešimties aukštų neskoningame geltonų plytų name, kuris Skarpetai priminė Musolinio fašistų pastatus Romoje. Fojė durininkas neprileido jų prie lifto, kol Moralesas parodė savo ženklelį. Jis atrodė kaip airis, senyvo amžiaus, orus, vilkintis tokios pat žalios spalvos uniformą kaip ir pastogė nuo saulės už durų.

– Nemačiau jo nuo Naujųjų metų išvakarių, – tikino durininkas, o jo žvilgsnis sustojo prie didelio Skarpetos nusikaltimų ekspertizės reikmenų lagaminėlio. – Manau, jog žinau, kodėl jūs atėjote.

Moralesas tarė:

– Na ir kodėl? Pasakykite man, ko mes čia atėjome.

– Skaičiau apie tai. Niekada jos nemačiau.

– Kalbate apie Terę Bridžes? – paklausė Bentonas.

– Kaip galite įsivaizduoti, visi apie tai kalba. Girdėjau, kad jie paleido jį iš Belevju. Jie nelabai gražiai jį vadina. Turėtumėte atsiprašyti už tuos, kurie daro pramogą iš tokių dalykų.

Kiek Skarpetai buvo žinoma, niekas nebuvo girdėjęs apie Oskarą. Atrodo, kad niekas nežinojo, kur jis, ir ji nepaprastai jaudinosi, kad kas nors gali jį nuskriausti.

– Mes esame penki durininkai, ir visi pasakytų tą patį. Ji niekada nebuvo šitame name, antraip bent vienas iš mūsų tai būtų žinojęs. O jis pasidarė keistas, – tarė durininkas.

Vyras žiūrėjo į Skarpetą ir Bentoną, nes Moralesas jam aiškiai nepatiko, ir jis sunkiai galėjo tai nuslėpti.

– Tik pastaruoju metu, toks buvo ne visada, – tęsė durininkas, – aš tai žinau, nes dirbu čia jau vienuolika metų, o jis gyvena šiame name beveik pusę to laiko. Anksčiau jis būdavo draugiškas, tikrai puikus vaikinas. Po to staiga pasikeitė. Nusikirpo plaukus ir nusidažė medetkų spalva, darėsi vis tylesnis ir tylesnis, ilgam užsidarydavo savo bute. Kai išeidavo pasivaikščioti ar dar kur nors, nors tai nutikdavo labai retai, būdavo nervingas kaip katė.

– Kur jis paprastai laiko savo automobilį? – paklausė Moralesas.

– Požeminėje stovėjimo aikštelėje po pastatu. Dauguma gyventojų ten juos laiko.

– Kada tai atsitiko? – paklausė Bentonas. – Kada jūs pastebėjote, kad jis tapo kitoks?

– Sakyčiau, tai buvo rudenį. Spalį ėmė darytis aišku, kad kažkas atsitiko. Dabar, kai viską žinau, stebiuosi, kaip jis įsipainiojo į istoriją su ta, na, žinote, ta mergina. Turiu omenyje, kai du žmonės susitinka, ir vienas iš jų pasikeičia į blogąją pusę. Suprantate.

– Ar kas nors budi prie durų ištisą parą? – paklausė jo Bentonas.

– Dvidešimt keturias valandas per parą, septynias dienas per savaitę. Eime. Palydėsiu jus į viršų. Raktą turite, ar ne?

– Manau, kad jūs turite? – tarė Bentonas.

– Keista, kad taip kalbate. – Žalia pirštine apmautu pirštu jis nuspaudė lifto iškvietimo mygtuką. – Ponas Beinas pasiėmė jį prieš keletą mėnesių, kai keitė užraktą, maždaug tada, kai pradėjo keistai elgtis.

Jie sulipo į liftą, ir durininkas paspaudė dešimto aukšto mygtuką.

– Jis turėjo duoti mums raktą. Mes privalome turėti raktą nenumatytiems atvejams, ir vis jo prašome, bet dar negavome.

– Man rodos, senis Oskaras nenori, kad kas nors pas jį užeitų, – tarė Moralesas. – Stebiuosi, kaip dar jo neišspyrėte lauk.

– Būtų liūdna, jeigu susipyktume su namo savininku. Niekas to netrokšta. Vis dar tikimės, kad jis pagaliau paklausys. Atleiskite, kad taip lėtai kylame, – tai lėčiausias liftas mieste. Galite pamanyti, jog kažkas ant stogo traukia mus su virve. Šiaip ar taip, ponas Beinas dažniausiai būna vienas. Niekas pas jį nesilanko. Niekada neturėjome dėl jo jokių rūpesčių, bet, kaip minėjau, jis pradėjo elgtis truputį neįprastai ir maždaug tuo pat metu pasikeitė užraktus. Manau, niekada negali nuspėti žmonių.

– Ar šis liftas vienintelis? – pasiteiravo Skarpeta.

– Dar yra krovinių keltuvas. Prašome gyventojų juo naudotis, kai veda į lauką savo šunis. Ne visiems patinka važiuoti liftu su šunimi. Blogiausi yra pudeliai. O tie didieji? Jie mane gąsdina. Neįleidžiu į liftą nė su vienu iš jų. Verčiau jau važiuoti su pitbuliu.

– Jeigu kas nors pasinaudotų krovinių keltuvu, ar jūs apie tai sužinotumėte? – paklausė Moralesas. – Jei kas nors pabandytų tyliai prasmukti pro jus?

– Nesuprantu, kaip galėtų. Vis tiek turėtų įeiti ir išeiti pro paradines namo duris.

– Daugiau nėra jokių įėjimų? Noriu pasakyti, galime būti tikri, kad Oskaras šiąnakt neparėjo namo, ir niekas jo nematė? – klausinėjo Moralesas.

– Nebent būtų užlipęs gaisrinėmis kopėčiomis ir įėjęs pro stogą, – tarė durininkas, tarsi Oskaras būtų Žmogus-Voras.

Skarpeta prisiminė vakarinėje pastato pusėje pastebėjusi zigzagą horizontalių aikštelių, kurias jungė laiptai.

Liftas sustojo, ir durininkas žengė į koridorių, išklotą senu žaliu kiliminiu taku ir blyškiai geltonai dažytomis sienomis. Skarpeta pažvelgė aukštyn į plastiko langą plieniniais rėmais lubose, kuris neatrodė kaip įprastas stoglangis.

– Ar tai tas stogo įėjimas, apie kurį užsiminėte? – kreipėsi ji į durininką.

– Taip, ponia. Jums reikėtų kopėčių. Arba galėtumėte užlipti gaisrinėmis kopėčiomis ir įlįsti pro kieno nors langą.

– O kur laikomos kopėčios?

– Kur nors rūsyje. Tai ne mano rūpestis.

– Gal galėtumėte patikrinti, kad įsitikintume, jog jos tikrai ten, – tarė Bentonas.

– Žinoma, žinoma. Bet akivaizdu, kad jis neatėjo ar neišėjo tokiu būdu, antraip tos kopėčios dar būtų po stogo anga, ar ne? Jūs verčiate mane nerimauti. Lyg ant stogo mums vertėtų turėti policininkų. Kadangi jie išleido jį iš Belevju, tai dabar truputį gudraujate su manimi.

Durininkas palydėjo juos žemyn į koridoriaus galą, prie tamsių medinių Oskaro durų, pažymėtų 10B numeriu.

– Kiek šiame aukšte butų? – klausė Skarpeta. – Keturi?

– Teisingai. Jo kaimynai dirba, nebūna namie ištisą dieną. Dažnai jų nebūna ir naktį, nes visi viengungiai, neturi vaikų. Du iš jų turi ir kitus butus.

– Man reikia informacijos apie juos, – pasakė Moralesas. – Ne konkrečiai apie šiuos, bet sąrašo visų, kurie gyvena šiame name.

– Žinoma, žinoma. Čia jų keturiasdešimt, po keturis kiekviename aukšte. Aišku, šis aukštas viršutinis. Nevadinčiau jo prabangia mansarda, nes čia butai nė kiek ne geresni negu kituose aukštuose. Bet vaizdas gražesnis. Iš tų tolimesnių gana gerai matosi Hadsonas. Negaliu apsakyti, kaip esu sukrėstas. Ponas Beinas tikrai neatrodė kaip tipas, galintis ką nors panašaus iškrėsti. Bet juk žinote, ką jie sako. Kad nieko nepadarė, ar ne? O tada jis iš tiesų ėmė darytis keistas. Patikrinsiu tas kopėčias.

– Kai ką priminsiu, bičiuli, – tarė jam Moralesas. – Ponas Oskaras Beinas nesusijęs su nusikaltimu. Niekas nesako, kad jis nužudė savo merginą. Taigi galvok, ką šneki, pagavai mintį?

Jie priėjo prie Oskaro durų, ir Moralesas išsitraukė raktą, kuris, kaip Skarpeta pastebėjo, priklausė ypač saugiems „Medeco“ už-

raktams. Ji pastebėjo dar kai ką, į ką nenorėjo atkreipti dėmesio, kol šalia stovėjo durininkas, – juodų siūlų sruogelę, gal kokių aštuonių colių ilgio, ant kilimo tiesiai po durų vyriais.

– Būsiu apačioje, – perspėjo durininkas. – Ar aš jums reikalingas? Virtuvėje yra vidinis telefonas. Toks baltas sieninis telefonas. Tik surinkite nulį. Kam turiu pranešti apie kopėčias?

Moralesas davė jam savo kortelę.

Atrodė, kad durininkas nelabai norėjo išeiti, bet neturėjo pasirinkimo. Jis nuėjo atgal prie lifto, o Skarpeta pasidėjo savo įrankių lagaminėlį, atsidarė jį ir išsitraukė pirštines. Ji paėmė sruogelę ir ėmė apžiūrinėti per didinamąjį stiklą: viename jos gale aptiko stambų mazgą, padengtą kažkuo panašiu į plokščią minkšto bespalvio vaško gabalėlį.

Ji tarėsi žinanti, kam reikalinga sruogelė su mazgu, bet tos durys buvo beveik dvigubai aukštesnės už Oskarą, ir jis nebūtų galėjęs pasiekti jų viršaus be kieno nors pagalbos.

– Ką čia radote? – tarė Moralesas.

Jis paėmė iš Skarpetos sruogelę ir pažvelgė į ją per didinamąjį stiklą.

– Jeigu man reikėtų spėti, – sakė ji, – tai kažkas, ką jis užmetė ant durų viršaus, kad galėtų išsiaiškinti, ar kas nors buvo jas atidaręs, kol jo nebuvo.

– Koks sumanus vaikinukas. Mano, kad mes ieškosime kopėčių, a? Kaip jis pasiekė durų viršų?

– Žinome, koks jis paranojiškas, – prisiminė Bentonas.

Skarpeta įdėjo tą siūlų giją į įkalčių krepšį, ant kurio kažką užrašė flomasteriu, o Moralesas tuo metu atrakino ir atidarė duris. Ėmė pypsėti signalizacija, jis įžengė ir surinko kodą, kurį buvo užsirašęs ant servetėlės. Įjungė šviesas.

– Ką gi, pažvelkite, štai dar vienas vaiduoklių gaudymo mechanizmas, – įžūliai pasakė jis, pasilenkdamas paimti ištiesinto paltų pakabo, gulinčio ant grindų tuoj pat už durų. – Arba Oskaras kepė

morengus. Matau ant grindų priberta miltų, panašiai elgiasi pamišėliai, norėdami sužinoti, ar jų namuose nesilankė kas svetimas.

Skarpeta apžiūrėjo abu ištiesinto pakabo galus, po to pažvelgė į nedidelį plokščią vaško gabalėlį plastikiniame maišelyje.

– Tikriausiai su juo Oskaras užmetė siūlą ant durų viršaus, – spėjo ji. – Jis prilipdė vaškuotą mazgą prie pakabo galo. Čia yra išpjova, atitinkanti vielos diametrą. Pažiūrėkime, ar aš teisi.

Išėjusi iš buto ji uždarė duris, o tarp durų ir grindų liko lygiai tiek vietos, kad galima buvo prakišti tą paltų pakabą. Ji įstūmė jį atgal į butą, ir Moralesas atidarė duris.

– „Looney Tuney"*, – tarė jis. – Aišku, čia ne apie jus.

Svetainė buvo nepriekaištinga ir vyriška, sodria mėlyna spalva dažytomis sienomis ir su puikia originalių Viktorijos laikų žemėlapių ir graviūrų kolekcija. Oskaras mėgo tamsius senovinius baldus, apmuštus angliška oda, ir buvo pamišęs dėl prietaisų, padedančių apsisaugoti nuo minčių valdymo. Jie buvo gudriai įrengti visur – nebrangūs spektrometrai, radijo dažnio ir visų rūšių elektromagnetinių laukų matavimo prietaisai, skirti susekti įvairiems dažniams, tokiems kaip infraraudonųjų, magnetinių ir radijo bangų.

Dairydamiesi po butą jie aptiko antenų ir juostelių iš vinilu dengto švino, keistų įtaisų, panašių į aliuminio folija padengtas metalines lėkštes, prijungtas prie baterijų ir rankų darbo varinių piramidžių, ir kietų skrybėlių, pagamintų iš nepralaidžių garsui putų, kurių viršuje kyšojo nedideli vamzdeliai.

Net Oskaro lovą dengė aliuminio folijos tentas.

– Bangų trukdymo prietaisai, – tarė Bentonas. – Piramidės ir skrybėlės tam, kad nepraleistų garso bangų, radijo signalų, taip pat ir psichinės energijos. Jis bandė aplink save susikurti tarsi dirbtinį lauką.

* Kompiuterinis žaidimas vaikams.

Marinas ir uniformuotas pareigūnas nešė skalbimo mašinos dydžio dėžę, kai iš taksi priešais Terės Bridžes rudo mūro namą išlipo Liusė.

Liusė persimetė per petį nailoninį krepšį, susimokėjo už taksi ir žiūrėjo, kaip tuodu krauna dėžę į policijos furgono bagažinę. Ji nebuvo mačiusi Marino nuo tada, kai praėjusį pavasarį jo žvejo pašiūrėje grasino nurauti jam galvą, ir nusprendė, jog geriausia jai būtų iškart prie jo prieiti.

– Ar šis pareigūnas skris mano lėktuvu? – pasiteiravo ji.

– Taip, – patvirtino Marinas.

– Žinai galinį numerį ir pilotų vardus, ar ne? – paklausė Liusė pareigūno. – Tai „Signature“ La Gardijoje, ir kai įlipsi, tavęs lauks Brentas. Jis yra VP, vilkintis juodu kostiumu, baltais marškiniais, mėlynu dryžuotu kaklaraiščiu ir kelnėmis.

– Kas yra VP? – Pareigūnas uždarė furgono bagažinę. – Ką reiškia, kad jis bus su kelnėmis?

– Vadovaujantysis pilotas, jis sėdi ant kairiosios sėdynės, jei leisimės į detales. Įsitikink, jog jis žino, kad tu turi ginklą, net jei ir pamiršo akinius. Jis aklas kaip kurmis be tų savo akinių. Būtent todėl jis ir yra su kelnėmis.

– Čia toks juokas, ar ne?

– Ten bus du pilotai. Federalinės aviacijos administracijos taisyklės – tik vienam reikia matyti, bet abu turi būti su kelnėmis.

Pareigūnas žiūrėjo į ją. Jis atsisuko į Mariną ir tarė:

– Pasakykite man, kad ji juokauja.

– Manęs neklausk, – pasakė Marinas. – Aš nemėgstu skraidyti. Jau nebe.

Iš pastato išėjusi Berger lipo laiptais, pučiant šaltam siautulingam vėjui, be palto. Ji nubraukė nuo veido plaukus ir patraukusi kostiumėlio švarkelį sukryžiavo rankas gindamasi nuo šalčio.

– Gal pasiimkime paltus, – pasiūlė Berger Marinui.

Ji nieko nepasakė Liusei, tačiau palietė jos ranką, kai jos ėjo drauge su Marinu prie jo tamsiai mėlyno „Impala“. Liusė kreipėsi į Mariną:

– Ketinu patikrinti bevielį tinklą, kuriuo naudojosi Terė. Jeigu tu praneštum apie mano apsilankymą tam, kas saugo jos butą, gal neužbaigčiau savo gyvenimo partrenkta ant grindų, – arba galbūt jis neužbaigtų. Gal man ir nereikės įeiti į butą, jeigu visas namas naudojasi tuo pačiu tinklu, bet turiu peržiūrėti porą įdomių dalykų.

– Kodėl negalėtume užuot stovėję šaltyje sėsti į automobilį, – tarė Berger.

Ji su Liuse atsisėdo gale, o Marinas įlipo į priekį. Jis užvedė variklį, įjungė šildymą, o tuo metu furgonas su Terės Bridžes kėde pajudėjo nuo šaligatvio krašto. Liusė atsegė krepšio užtrauktuką, išsitraukė savo „MacBook“ ir atidarė jį.

– Du svarbūs dalykai, – pradėjo ji. – Pirma, kaip Terė susisiekė su tuo, kas pasivadino *Skarpeta 612*. Džono Džėjaus universiteto tinklalapis. Praėjusio spalio mėnesio aštuntą dieną, maždaug po mėnesio, kai Bentonas ir Kei pradėjo dirbti konsultuojančiaisiais lektoriais, Terė – ar tas, kas pasivadino *Lunatike* – Džono Džėjaus internetinės svetainės skelbimų lentoje paskelbė pranešimą, klausdama, gal kas nors žino, kaip jai susisiekti su teta Kei.

Berger vilkosi paltą, ir Liusė pajuto švelnų prieskonių, bambuko ir karčiųjų apelsinų aliejaus kvapą – Berger kvapą, iš Londono kvepalų namų. Liusė anksčiau apie tai jos klausė, vildamasi, kad čia nėra dar vienas mielas dalykėlis, paliktas jai Grego.

– Tas pranešimas, žinoma, išsaugotas archyve, – pridūrė Liusė.

– Kaip tu jį aptikai? – atsigręžė Marinas, kurio veidas tamsoje buvo beveik neįžiūrimas.

– Atrodo, numetei nemažai svorio, – tarė jam Liusė.

– Lioviausi valgęs, – atsakė jis. – Nesuprantu, kaip kiti žmonės apie tai nepagalvoja. Galėčiau parašyti knygą, susikraučiau krūvą pinigų.

– Galėtum. Knygą tuščiais puslapiais.

– Būtent apie tai ir mąstau. Toje knygoje nebūtų jokių valgio receptų, visai nieko. Tokie dalykai daro įspūdį.

Liusė jautė, kad jis tiriamai žiūri į ją, į Berger, į jas abi, sėdinčias šalia. Marinas pasižymėjo nuojauta, sakančia jam, kada žmonės artimai susiję vienas su kitu, o kada jie turi kažką bendro su juo. Jo nuomone, viskas buvo susiję.

Liusė stebėjo, kaip Berger skaito tai, kas buvo „MacBook" ekrane:

Sveiki visi,

mano vardas Terė Bridžes, esu teismo psichologijos absolventė, bandanti susisiekti su daktare Kei Skarpeta. Jei kas nors ją pažįstate, gal galėtumėte perduoti mano elektroninio pašto adresą? Mėginu ją susirasti nuo praėjusio pavasario, kad paimčiau interviu savo moksliniam darbui. Dėkoju.

TB

Liusė perskaitė tai garsiai Marinui.

Ji atidarė kitą failą, ir ekrane pasirodė Skarpetos fotografija iš šio ryto „Pričiupau tave Gothame" skilties.

– Ar ji buvo toje pačioje skelbimų lentoje? – paklausė Berger.

Liusė pakėlė nešiojamąjį kompiuterį, kad Marinas galėtų pamatyti tą atstumiančią fotografiją, kurioje Skarpeta morge buvo nusitaikiusi į kažką skalpeliu.

– Originalus atvaizdas, – tarė Liusė. – Todėl čia nepakeistas antras planas. Prisimeni, kai žiūrėjote į tą fotografiją „Pričiupau tave Gothame", nei mano teta, nei tu nesupratote, kada ir kas ją galėjo

padaryti, tik suvokėte, kad fotografuota morge. Tačiau, atkūrus antrą planą, matome stalą su apsaugos kamerų monitoriumi, o už jos šlako plytų sieną su spintelėmis. Tačiau padidinusi keletą šios nuotraukos detalių, – ji palietė jutiklinį kilimėlį ir atidarė kitą failą, – gavau štai ką.

Ji parodė jiems padidintą permatomo plastikinio antveidžio, dengiančio Skarpetos veidą, vaizdą. Jame neryškiai atsispindėjo kito žmogaus veidas.

Liusė perbraukė pirštu jutiklinį kilimėlį ir atvėrė dar kitą failą, kuriame veidas, atsispindėjęs antveidyje, jau buvo ryškesnis.

– Daktarė Lester, – pažino Berger.

– Viskas aišku, – pasakė Marinas. – Tokia kaip ji turėtų neapkęsti daktarės.

Liusė tarė:

– Galime nustatyti keletą dalykų, kurie gali arba negali būti susiję. Fotografija, šį rytą pasirodžiusi internete, buvo padaryta Niujorko medicinos ekspertizės biure, nusikaltimo tyrimo metu, kai dalyvavo ir daktarė Lester, būtent su ja kalbasi mano teta. Aišku, daktarė Lester pati nefotografavo, tačiau įtariu, jog ji žino, kas tai padarė, nebent būtų net nepastebėjusi, kai tai buvo daroma...

– Ji turėtų žinoti, – ryžtingai pritarė Berger. – Ji stebi savo teritoriją kaip maitvanagis.

– Ir dar, – tarė Liusė. – Neradau šio atvaizdo Džono Džėjaus svetainėje, nors galimas daiktas, jog ta fotografija iš ten atplaukė į internetą, ir koks nors skaitytojas atsiuntė ją į „Pričiupau tave Gothame“.

– Iš kur žinai, kad į „Pričiupau tave Gothame“ ją pasiuntė ne daktarė Lester? – paklausė Marinas.

– Turėčiau įsibrauti į jos elektroninį paštą, kad tai išsiaiškinčiau, – atsakė Liusė.

– Tačiau negali, – tarė Berger. – Tai ne Lenoros stilius. Tokiais savo apgailėtino gyvenimo atvejais ji negalvoja apie kitus žmones, elgiasi taip, tarsi jie neturėtų jokios reikšmės. Nekreipia į juos

dėmesio. Vienintelis asmuo, į kurį ji iš visų jėgų bando atkreipti dėmesį, yra ji pati.

– Šįvakar mačiau abu balandėlius jaukiai burkuojančius, – pasakė Marinas. – Ją ir Moralesą Belevju parke, prie DNR pastato. Jie trumpam susitiko ant suoliuko tuoj po to, kai Bentonas su daktare išėjo iš morgo. Atsitiktinai pastebėjau laukdamas jų, kad pavežčiau. Manau, Lester norėjo pranešti Moralesui, ką daktarė veikė morge, ką ji rado. Bet, kas blogiausia, daktarė Lester išėjusi iš tamsos pasiuntė kažkam tekstinį pranešimą.

– Nesu tikra, kad tai kažką reiškia, – abejojo Berger. – Šiais laikais visi siuntinėja tekstinius pranešimus.

– Keista, – tarė Liusė. – Ji susitinka su juo tamsiame parke? Ar jie?..

– Bandžiau tai įsivaizduoti, – sakė Marinas. – Bet man nepavyko.

– Jis turi įprotį prisigretinti prie žmonių, – pastebėjo Berger. – Gal jie draugai. Tačiau ne kas nors daugiau. Ne. Sakyčiau, ji ne jo skonio.

– Nebent jis būtų nekrofilas, – tarė Marinas, tarsi būtų toks žodis.

– Neketinu iš ko nors tyčiotis, – atkirto Berger, kalbėdama visai rimtai.

– Jos elgesys, – tarė Marinas, – nustebino mane, nes nemanau, jog tokia kaip ji turėtų ką nors asmeniška su kuo nors, kas nusipelnė jos tekstinio pranešimo.

– Labiau tikėtina, kad ji siuntė pranešimą vyriausiajam teismo patologui, – pasakė Berger. – Tai tik įtarimas. Tačiau ji išties galėtų perdavinėti jam informaciją, ypač jeigu nori pelnyti gerą vardą už tai, ką padarė kažkas kitas.

– Dangstydama savo užpakalį, nes tikriausiai kažką pražiūrėjo, – pridūrė Liusė. – Todėl norėjo paskambinti viršininkui tuojau pat. Man reikėtų patekti į jo elektroninį paštą ir sužinoti.

– Tu nebandysi to padaryti, – tarė Berger.

Tai sakydama, ji tvirtai atsirėmė petimi į Liusę.

Liusė taip puikiai jautė kiekvieną Berger judesį, garsą ir kvapą, tarsi būtų veikiama LSD, apie kuriuos buvo skaičiusi: nuo jų padažnėja pulsas, pakyla kūno temperatūra, susipina tokie pojūčiai kaip spalvų „girdėjimas" ir garsų „regėjimas".

– Turbūt panašiai ir yra, – kalbėjo Marinas. – Ji žuvis palydovė. Turi plaukioti iš paskos rykliams, rinkdama jų pamestus grobio likučius. Nesityčioju iš jos. Tai tiesa.

– Kaip su visu tuo susijusi Terė? – paklausė Berger.

Liusė atsiliepė:

– Ta fotografija buvo atsiųsta specialiai jai, į vartotojo, kurio slapyvardis *Lunatikė*, paskyrą.

– O kas atsiuntė? – paklausė Berger.

– *Skarpeta 612* ją atsiuntė pirmąjį gruodžio pirmadienį, gruodžio trečią dieną, ir, kas atrodo visai beprasmiška, dėl kažkokios priežasties ir Terė, ketinu tą žmogų vadinti Tere, ir siuntėjas ją pašalino, todėl jos nebuvo tarp šiukšlių. Turėjau atstatyti ją su neuroninio tinklo programa.

Marinas tarė:

– Sakai, kad ta fotografija buvo nusiųsta gruodžio trečiąją, ir abi pusės nedelsdamos pašalino ją tą pačią dieną?

– Taip.

– Koks pranešimas buvo prie jos? – paklausė Berger.

– Tuojau jį jums parodysiu.

Liusė pajudino pirštą ant jutiklinio kilimėlio.

– Štai, – tarė ji.

Laikas: Pirmadienis, 2007 metų gruodžio 3 diena, 12.16.11

Nuo: „Skarpetos"

Kam: „Terei"

Tere,

žinau, kad tau patinka pirminio šaltinio medžiaga, todėl laikau tai išankstine kalėdine dovana – tai tavo knygai. Bet tikrai nenorėčiau, kad kas sužinotų, jog tau ją daviau, ir neigsiu tai, jeigu kas paklaus. Taip pat nepasakosiu, iš kur ją gavau, – ji nebuvo daryta man leidus (vienas kvailys davė man kopiją, manydamas, kad ji man patiks). Paprašysiu, kad perkeltum tą nuotrauką į „Word" failą ir pašalintum iš savo elektroninio pašto, kaip aš ką tik pašalinau ją iš savojo.

Skarpeta

– Terė Bridžes rašė knygą? – paklausė Marinas.

– Nežinau, – atsakė Liusė. – Remiantis tuo, ką mes su Džeime matėme jos moksliniame darbe? Sprendžiant iš jo pavadinimo, tai galėtų būti visai įmanoma.

Berger įsiterpė:

– Ypač jeigu ji iš tikrųjų tikėjo, jog visą tą informaciją siunčia Kei, o aš tikrai manau, kad tikėjo. Mano manymu, *Lunatikė* buvo Terė. Iš to įrašo. Taip pat suprantu, jog tai apgaulinga.

– Aš manau taip pat, – pritarė Liusė. – Žinoma, galima ginčytis, ar tas, kas šiuose laiškuose apsimetė mano teta, turi ką nors bendro su nužudymu.

– O kaip dėl skaitinio kompiuterio adreso? – paklausė Marinas.

– Kada jūs, vaikinai, galėtumėte gauti tą informaciją iš ITT – Interneto tiekimo tarnybos, kad nustatytume vartotoją? Nes tas adresas, kurį aptikau, yra už kokių dvidešimties kvartalų nuo Aukštutinio Ist Saido, o tai galėtų būti ir Gugenheimas, ir metro, ir Žydų muziejus. Iš to nelabai daug naudos.

Liusė žinojo tikslią vietą, bet nenorėjo atvirai to pasakyti. Berger nepatiktų, jeigu ji sulaužytų taisykles, o Liusė ITT turėjo draugų, – kai kurie jų buvo iš jos prievartinio darbo federalinės teisės srityje laikų, kiti iš dar ankstesnių, – kurie pažinojo žmones, taip pat turinčius pažinčių. Ką ji padarė, kad gautų orderį, farams

nebuvo jokio skirtumo po to, kai jie jau buvo apieškoję sunkvežimį ar automobilį ir radę ten šimtą kilogramų kokaino. Liusė tarė:

– Be to, kaip tik toje zonoje, kur „Mile“ muziejus, yra daktarės Elizabetos Stiuart dermatologijos kabinetas.

Ant galinės automobilio sėdynės tamsoje sėdinčios Berger veidas buvo visai šalia Liusės, buvo justi kerintis jos aromatas. Berger tarė:

– Kaip tik toje zonoje? Ką reiškia „kaip tik“?

– Ta garsenybių dermatologė turi butą, kuris užima visą trisdešimtą aukštą tame name, kur yra ir jos kabinetas, – atsakė Liusė. – Ji išvykusi šventėms. Jos kabinetas nedirbs iki pirmadienio, septintos valandos.

27

Skarpeta laukė, kad, radusi progą pabūti viena, galėtų patekti į biblioteką, ir tokią galimybę jai suteikė Liusės skambutis.

Palikusi Moralesą su Bentonu miegamajame, ji nuėjo atgal svetainės link ir žengė į biblioteką, o Liusė telefonu jai papasakojo apie Džono Džėjaus internetinę svetainę ir paklausė, ar ji žinojo apie ją. Apžiūrėdama lentynas su senų psichiatrijos knygų tomais, Skarpeta atsakė, kad nežinojo.

– Gaila, kad tai girdžiu, – pridūrė Skarpeta. – Visa tai tikrai mane labai liūdina. Manau, jog būčiau sužinojusi, jei ji bandė susirasti mane.

Ji nematė tos knygos, apie kurią pasakojo Oskaras, *Beprotnamio gydytojo užrašų*, kurioje, kaip jis tvirtino, buvo paslėptas kompaktinis diskas. Skarpeta vis labiau ėmė juo abejoti. Kokį žaidimą jis su ja žaidė?

– O ta fotografija šįryt internete, – užsiminė Liusė. – Ji padaryta morge, čia, Niujorke. Kai tu kalbėjaisi su daktare Lester. Ar ką apie tai prisimeni?

– Nepamenu, kad kas nors būtų mane fotografavęs, būčiau tikrai prisiminusi, kai tik pamačiau tą nuotrauką šiandien.

– Kai žiūri į nuotrauką dabar, jos atkurtame antrame plane matosi stalas su apsaugos kameros vaizdo monitoriumi. Gal prisimeni, kur galėjo stovėti tas žmogus. Galbūt tai ką nors tau pasakys.

– Aš turėjau būti prie skrodimo stalo. Čia yra trys žmonės, vilkintys skrodimo kostiumais, todėl gal kuris iš jų galėjo ateiti kokiu kitu tikslu. Pažadu, kad pamąstysiu apie tai, tačiau ne dabar pat.

Dabar ji tegalėjo mąstyti tik apie tai, kad turėtų tučtuojau pasikalbėti su Oskaru ir pasakyti jam, jog tos knygos čia nėra. Ji galėjo įsivaizduoti, ką jis atsakytų. Tikriausiai tą diską paėmė „jie". Tai galėtų paaiškinti toji siūlų gija ant grindų už jo durų. „Jie" buvo įėję. Būtent taip jis ir pasakytų. Ji neužsiminė apie tą knygą ar pavogtą diską nei Moralesui, nei Bentonui. Ji negalėjo pasakyti, kad ta knyga su disku ten buvo, bet ir negalėjo pasakyti, kad jos ten nebuvo. Ji Oskaro Beino gydytoja. Tai, kas įvyko tarp jų, išskyrus svarbią priežastį, turėtų išlikti paslaptyje.

– Ar turi kuo užsirašyti? – paklausė Liusė. – Duosiu tau daktarės Elizabetos Stiuart telefonų numerius. Tos dermatologės.

– Žinau, kas ji tokia.

Liusė paaiškino, kad ta fotografija siųsta elektroniniu paštu Terei Bridžes gruodžio 3 dieną, apie vidurdienį, iš internetinės kavinės, esančios kitoje gatvės pusėje priešais daktarės Stiuart kabinetą. Ji davė Skarpetai dermatologės telefono numerį bei numerį karališkų apartamentų „Šv. Regyje", Aspene, Kolorado valstijoje, ir pasakė, jog daktarė Stiuart visada ten apsistoja savo vyro, Oksfordo, vardu.

– Paklausk daktaro Oksfordo, – tarė Liusė. – Nustebtum, ko žmonės prišneka, tačiau aš niekam daugiau viso to neperdaviau. Džeimė mano, kad tą reikalą reikia tvarkyti legaliais būdais, supranti? Kad ir kaip ten būtų, gal gali kai ko paklausti Moraleso ir pasakyti Bentonui, kad man paskambintų?

– Dabar tai ir darau.

– Esu Terės name, įsijungusi belaidį tinklą, kuris prieinamas visiems butams, – dėstė Liusė. – Viską, ką jis transliuoja, mato kiekvienas namo gyventojas. Čia yra jo įrenginys.

Miegamajame stovėjo Oskaro treniruoklis, o viduryje kambario – folija dengta lova, kur Bentonas kalbėjosi su Moralesu.

– Ko būtent nori, kad aš jo paklausčiau? – pasitikslino Skarpeta.

Ji suprato, kodėl Moralesas buvo toks mėgstamas moterų ir pavydėtinai kėlė visų, taip pat ir teisėjų, susidomėjimą bei pasipiktinimą. Jis priminė jai porą garsių sportininkų, studijų draugus Kornelyje, kur ji studijavo paskutiniame kurse: laisvus, labiausiai savimi pasitikinčius jaunus vyrukus, kurių palyginti menką intelektą atstodavo ištvermė ir jėga, įžūlumas ir begėdiškumas. Jie nieko neklausydavo, nesiskaitydavo su savo komanda ar treneriais, tingėdavo mokytis, bet jiems sekdavosi ir jie buvo minios numylėtiniai. Jie nebuvo malonūs žmonės.

– Tik paklausk jo, ar žino, kad čia yra kamera, – pasakė Liusė.

– Galiu tau atsakyti, – tarė Skarpeta. – Jis pats įrengė sekimo kamerą ant stogo. Marinas apie tai žino. Ar Džeimė su tavimi?

Skarpeta nežinojo, kodėl to paklausė, bet žodžiai jau buvo ištarti. Ji kažką nujautė, galbūt nujautė tai pirmą kartą pamačiusi jas kartu, kai Liusė buvo dar beveik vaikas, bent jau taip manė Skarpeta, dar visai vaikas. Berger buvo kiek daugiau nei penkiolika metų vyresnė už Liusę.

Ką tai reiškė?

Liusė iš tiesų nebebuvo vaikas.

Ji aiškino Skarpetai, kad Berger su Marinu nuėjo į kitą pusę gatvės pasikalbėti su liudininke. Ji be jų jau maždaug pusvalandį.

Paprasčiausiai buvo visai nelogiška, kad tokia svarbi ir užsiėmusi prokurorė kaip Džeimė Berger leistų vakarus Grenič Vilidžo lofte stebėdama kompiuterio rodomą programą. Viską, ką

išaiškindavo Liusė, buvo galima perduoti telefonu ar elektroniniu paštu. Tiesa buvo ta, jog Džeimė Berger buvo žinoma kaip labai veikli, o ypač energinga ir uoli, kai ateidavo asmeniškai apžiūrėti nusikaltimo vietos ir nurodydavo, kad įkalčiai turi būti ištirti greitai, ar kai progai pasitaikius pasirodydavo morge, jei ten buvo daromas skrodimas, kurį ji norėdavo pamatyti, jeigu jį atlikdavo ne daktarė Lester, tačiau Berger niekada nežiūrėdavo į kompiuterius. Ji neprisitraukdavo kėdės laboratorijose ir nestebėdavo dujų chromatografijos, mikroskopijos, pėdsakų įkalčių tyrimo ar padidintų DNR pavyzdžių.

Berger duodavo griežtus nurodymus ir rengdavo susirinkimus aptarti rezultatų. Skarpetai kėlė nerimą tai, jog Liusė ir Berger ištisas valandas vienos praleidžia tame lofte. Šis nerimas vėl atsinaujino tą paskutinį kartą jai pamačius juodvi kartu, kai prieš penketą metų nepranešusi pasirodė Berger pastogėje.

Ji nesitikėjo ten sutikti Liusės, manydama, kad Berger ketina atskleisti detales to, kas atsitiko viešbučio kambaryje Ščecine, Lenkijoje, ir ko ji nesužinojo iki šiol.

Skarpeta pajuto nebesanti svarbiausia dukterėčios gyvenimo dalis. Galbūt nujautė, kad ateina toks metas, kad vieną dieną taip atsitiks. Tokia buvo tiesa, jos egoistiška tiesa.

Ji pasakė Bentonui, kad Liusei reikia su juo pasikalbėti. Jis dvejojo, laukdamas ženklo, jog jai viskas gerai.

– Ketinu patikrinti jo spinteles, – tarė ji, ir tai buvo jos ženklas.

Bentonas turės išeiti iš miegamojo, kad galėtų pasikalbėti asmeniškai.

– Būsiu apačioje, vestibiulyje, – tarė Bentonas, rinkdamas telefono numerį.

Skarpeta jautė, kad Moralesas žiūri į ją, kai ji ėjo į Oskaro miegamąjį. Kuo daugiau ji pažino jo gyvenimo būdą, tuo labiau ją slėgė akivaizdžiai blogėjanti Oskaro proto būklė. Buteliukai vaistų

spintelėje aiškiai rodė, jog jis tikėjo savo košmarais, o keleto jų receptų data tai tik patvirtino.

Ji rado lizino, pantotenino, folio ir amino rūgščių, kaulų kalcio, jodo, rusvųjų dumblių – papildų, kuriuos vartoja žmonės, nukentėję ar bijantys nukentėti nuo radiacijos. Po kriaukle stovėjo dideli buteliai baltojo acto, kurio, kaip ji įtarė, Oskaras pildavo į vonią, o praėjusio spalio pradžioje jam buvo išrašyta ezopiklono, kuris vartojamas nemigai gydyti. Nuo tada jis buvo jau du kartus prasitęsęs receptą, paskutinį kartą „Duane Reade"* vaistinėje gruodžio dvidešimt septintąją. Receptą išrašiusi gydytoja buvo Elizabeta Stiuart. Skarpeta turės jai paskambinti, bet ne dabar ir ne iš čia.

Ji ėmėsi apžiūrinėti nedidelę spintelę, kurioje Oskaras laikė be recepto pirktus medikamentus ir pirmosios pagalbos reikmenis, tokius kaip pleistras, trinamasis spiritas, marlė ir tepalas pavadinimu „Akvalinas". Apžiūrinėjant jį, įėjo Moralesas. Nuo neišpakuotos dėžutės buvo nukritusi kaina, todėl ji negalėjo nustatyti, kur tepalas pirktas.

– Ar tai kažkas panašaus į vazeliną? – paklausė jis.

– Kažkas panašaus, – atsakė Skarpeta.

– Ar manai, kad laboratorija galės pasakyti, ar tai tas pats mėšlas, kuriuo buvo ištepta jos vagina?

– Jis labiau vartojamas kaip gydomasis tepalas, – tarė Skarpeta. – Gydyti nudegimams, pažeistai ar įdrėkstai odai, odos uždegimams, egzemai ir panašiais atvejais. Tarp kitko, Oskaras nieko tokio neturi. Jį vartoja bėgikai, dviratininkai, ėjikai. Jo yra visur. Galima gauti kiekvienoje vaistinėje ir daugelyje bakalėjinių prekių parduotuvių.

Beveik atrodė, kad ji gina Oskarą Beiną.

* Vaistinių tinklas, įkurtas 1960 m. Manhatane.

– Aha. Žinome, koks mažasis Oskaras šaunus ėjikas, būdamas toks plačiapėdis vaikinas. Durininkas sako, kad jis eina daryti savo mažų apšilimų beveik kasdien, nepaisydamas blogo oro. Tos kopėčios ant stogo, ar nekeista? Niekas name neįsivaizduoja, kodėl. Aš manau, kad tas mažulis užlipo gaisrinėmis kopėčiomis, įlindo pro vieną iš savo langų, po to išėjo pro stogo išėjimą ir užsitraukė kopėčias paskui save. Tai paaiškintų, kodėl jos ant stogo.

– Kam jis tai būtų daręs?

– Kad įeitų, – Moralesas įdėmiai spoksojo į ją.

– O jam atidarius langą neįsijungtų signalizacija? – paklausė ji.

– Ji buvo išjungta. Paskambinau signalizacijos kompanijai, kad iš-tir-tų. Netrukus po to, kai Oskaras išėjo iš Belevju, aha, ta signalizacija nebeveikė. Tarnyba paskambino į jo butą, atsiliepė kažkoks vyras ir pasakė, kad įvyko nelaimingas atsitikimas, ir davė slaptažodį. Signalizacija ne tokia jau garsi. Gyventojai nebūtų jos išgirdę, ypač jeigu ji buvo greitai išjungta. Ar turite kokių minčių apie tai?

– Nieko negaliu apie tai pasakyti.

– Šūdas, jūs apie viską galite pasakyti, daktare CNN. Būtent dėl to ir esate įžymi. Jūs žinoma dėl tų visų savo keistų minčių.

Moralesas priėjo prie spintelės, kurią ji apžiūrinėjo. Traukdamas dėžutę „Akvalino“, jis atsitrenkė į ją.

– Ištyrę cheminę sudėtį, – tarė jis, – galėtume pasakyti, ar tai ta pati medžiaga, kuri buvo rasta ant jos kūno, tiesa?

– Iš tikrųjų, – patvirtino Skarpeta, – galėtumėte nustatyti, kad tai nėra ta pati medžiaga, kaip „K-Y“ gelis, kuris turi tam tikrų antibakterinių ir apsaugančių priedų, – sodos hidroksido ir metilparabeno. „Akvalinas“ yra be konservantų, didesnę jo dalį sudaro mineralinės medžiagos ir vazelinas. Aš esu visiškai tikra, kad Terės bute nebuvo rasta nieko panašaus. Pagaliau, tai ne įkaltis, o aš jau patikrinau vaistų spintelę, apieškojau, kai tik čia atėjau. Jūs žinote tai geriau už bet ką kitą.

– Tai nereiškia, kad jis neatsinešė jo kartu su savo žudymo įrankiais ir paskui neišsinešė. Nesakau, jog tai padarė Oskaras, sakau – žudikas. Tačiau taip pat neteigiu, kad tai nėra tas pats asmuo.

Rudos Moraleso akys įdėmiai žiūrėjo į jos akis. Atrodė, jog jis šaiposi, o drauge ir pyksta.

– Jūs teisi, kad jos bute nieko nėra, – kalbėjo jis. – Praėjusią naktį nežinojau, kad reikia ieškoti lubrikanto, nes dar nebuvo padarytas skrodimas. Tačiau tikrai ieškojau, kai vėl ten buvau.

Ji pirmąkart išgirdo, kad jis buvo ten sugrįžęs, ir pagalvojo apie Terės svečių kambarį ir apie Marino pastabą, kad kažkas išvalė ten kilimą.

– Po to, kai jūsų draugužis Marinas rado jos nešiojamuosius kompiuterius, sugrįžau ten ir patikrinau tą vietą, norėdamas įsitikinti, jog nieko nepraleidome, – tęsė Moralesas. – Tada jau žinojau skrodimo rezultatus, nes kalbėjausi su Įkyruole Lester. Todėl ieškojau to tepalo. Nieko neradau.

– Mes pastebėjome tą kilimą jos kabinete, – tarė Skarpeta.

– Kur nepastebėsite, – atsakė jis. – Mama mane mokė, kad susitvarkyčiau prieš išeidamas, išlyginčiau kilimo kraštus, būčiau tvarkingas ir atsakingas. Tarp kitko, geriau pasiimsiu tuos daikčiukus. Ar sakiau jums, kad gavau kratos orderį tam atvejui, jei rastume ką nors gero?

Moralesas nusišypsojo jai, parodydamas baltus dantis, ir mirktelėjo.

Juodu sugrįžo į miegamąjį su treniruokliu ir folijos tentu. Skarpeta atidarė spintą ir ant lentynos pastebėjo dar keletą putos šalmų bei antenų. Ji perbėgo akimis drabužius, dauguma jų buvo paprasti, ir, keleto švarkų kišenėse radusi plastikinių plokštelių bei kitokių skydelių, prisiminė susirūpinusio Oskaro pastabą kalėjimo palatoje apie tai, kad neturi su savimi jokios apsaugos.

Ant grindų stovėjo pora nedidelių žieminių batų, vakariniai batai, sportbačiai ir pintas krepšys, pilnas rankinių treniruoklių, šokdynių, svarmenų ir subliūškusių gimnastikos kamuolių.

Skarpeta pakėlė „Nike“ sportbačius. Jie atrodė seni ir netinkami rimtam sportininkui su galimomis sąnarių bei pėdų negaliomis.

– Ar tai vieninteliai bėgimo bateliai? – paklausė ji Moraleso. – Panašu, jog jis turėtų būti įsigijęs geresnius negu šie. Tiesą sakant, gal ir daugiau porų.

– Negaliu pamiršti, kaip jus vadina, – tarė jis.

Moralesas priėjo prie jos.

– Erelio akimi, – pasakė jis. – Be kitų pravardžių.

Jis buvo taip arti Skarpetos, kad ji galėjo matyti nedideles rausvas strazdanas ant šviesiai rusvos jo odos ir užuosti stiprų kvepalų aromatą.

– „Brooks Ariel“ apavas specialiai gaminamas žmonėms, kurie yra plokščiapadžiai ir kuriems labai reikia pastovumo, – sakė jis. – Šiek tiek ironiška.

Jis apvedė ranka miegamąjį.

– Sakyčiau, jūsų gerbėjas Oskaras galėjo naudotis tuo pastovumu, kiek norėjo, – pridūrė Moralesas. – Tinkami plokščiapadžiams žmonėms. Plačianosiai, ypatingos eisenos modelis. Paėmiau tą porą, kurią jis avėjo praėjusį vakarą, ir tuojau pat išsiunčiau į laboratoriją. Kartu su jo drabužiais.

– Vadinasi, jis avėjo juos, kai ne taip seniai išėjo iš Belevju? – paklausė ji.

– Dar vienas Erelio akies vertas klausimas.

Ji iš lėto traukėsi, o jis vis spraudėsi artyn. Skarpeta jau buvo beveik spintoje, padėjo „Nike“ batelius atgal ant grindų ir apsisukusi žengė tolyn nuo jo.

– Praėjusį vakarą, kai sutikau nuvežti jį į tą pamišėlių viešbutį, – tarė Moralesas, – sudariau su juo šiokį tokį sandėrį. Pasakiau, kad jeigu jis leistų man paimti jo drabužius, tai pirma sustotume

prie jo buto, kad galėtų užbėgti pasiimti krepšio. Tada tikriausiai viską ir sutvarkė prieš išeidamas.

– Atrodo, manėte, kad jis ilgai neužtruks.

– Būtent taip aš ir maniau. Jis nesiruošė užsibūti, nes jo tikslas buvo pamatyti Bentoną ir, labiausiai, jus. Jo svajonė išsipildė, ir jis čiuožė iš Belevju.

– Jis atėjo čia praėjusį vakarą pats pasiimti savo krepšio su drabužiais?

– Juk nebuvo suimtas. Galėjo daryti, ką tik norėjo. Laukiau automobilyje, o jis nuėjo, užtruko kokias dešimt minučių. Daugiausia. Galbūt būtent todėl ant grindų radome tą jo mažų spąstukų siūlą. Jis pamiršo permesti jį per durų viršų prieš išeidamas. Jis buvo mažumėlę prislėgtas.

– Ar mums žinoma, kas buvo tame jo krepšyje?

– Džinsai, mėlyni jūreiviški marškinėliai, dar viena pora tų jo „Brooks" bėgimo batelių, kojinės, apatiniai drabužiai ir užsegamas užtrauktuku vilnonis paltas. Kalėjimas turi sąrašą. Džebas tuo pasirūpino. Jūs matėte Džebą.

Skarpeta nieko neatsakė, jiems stovint prie aliuminio folijos tento akis į akį.

– Tas pareigūnas už jūsų durų šį rytą. Kad užtikrintų jūsų saugumą, – priminė jis.

Ji krūptelėjo išgirdusi Rodą Stiuartą dainuojant „Do Ya Think I'm Sexy?"

Tai buvo Moraleso stambaus ir brangaus delninuko skambėjimo tonas. Jis paspaudė „Bluetooth" mygtuką ir atsiliepė:

– Aha.

Išėjusi Skarpeta bibliotekoje rado Bentoną, pirštinėmis apmautomis rankomis laikantį knygą *The Air Loom Gang.*

Bentonas tarė:

– Apie mechanizmą, valdantį kažkieno mintis septyniolikto šimtmečio pabaigoje. Ar tau viskas gerai? Nenorėjau kištis.

Maniau, kad šūktelsi, jeigu prireiks, kad sutraiškyčiau jį į gabalus.

– Jis šiknius.

– Pakartok tai garsiai ir aiškiai.

Bentonas grąžino knygą atgal į jos tuščią vietą lentynoje.

– Pasakojau tau apie *The Air Loom Gang*, – tarė jis. – Šitas butas visai kaip iš tos knygos. Beprotnamis.

– Matau.

Jų akys susitiko, tarsi jis būtų laukęs, kad ji kažką pasakytų.

– Ar žinojai, kad Oskaras turėjo krepšį su drabužiais kalėjime, tam atvejui, jei jam reikėtų išvykti? – klausė ji. – Ir kad Moralesas praėjusį vakarą buvo Oskarą čia užvežęs?

– Žinojau, kad Oskaras galėjo išvykti kada panorėjęs, – atsakė jis. – Visi tai žinojome.

– Tik manau, jog tai keista. Tarsi Moralesas būtų paskatinęs jį išvykti, tarsi būtų norėjęs, kad jis išeitų iš ligoninės.

– Kodėl tu taip manai? – paklausė Bentonas.

– Dėl kai ko, ką jis pasakė.

Skarpeta žvilgtelėjo į praviras duris, nerimaudama, kad staiga įeis Moralesas.

– Pavyzdžiui, susidarė įspūdis, kad praėjusį vakarą įvyko tam tikros derybos, kai jis vežė Oskarą iš nusikaltimo vietos, – tarė ji.

– Visai nieko keisto.

– Tu supranti, kokioje keblioje padėtyje esu, – tarė ji, vėl peržiūrėdama knygas ir vėl patirdama nusivylimą.

Oskaras sakė, kad ta knyga su kompaktine plokštele turėtų būti antroje knygų spintoje, į kairę nuo durų, ketvirtoje lentynoje. Knygos ten nebuvo. Ketvirtoje lentynoje buvo prikrauta archyvinių dėžių ir ant visų buvo užrašyta „Aplinkraščiai“.

– Ką, tavo manymu, jis privalėjo turėti savo kolekcijoje, ko čia nėra? Kad ji būtų pilnesnė, – nežinia kodėl paklausė Bentonas.

– Kodėl to klausi?

– Toks pareigūnas, vardu Džebas, kai ką man papasakojo. Deja, Džebas daug kam tai papasakojo, bet jis tikrai nenorėjo įžeisti tavęs, kai buvai ligoninėje, ir nusiminė, kai liepei jam išeiti. Paskambinęs supratau, kad Oskaras jau išėjęs, tad mes su Džebu pasikalbėjome. Šiaip ar taip, ko Oskaras čia pasigedo?

– Stebiuosi, kaip jis neturi *Beprotnamio daktaro užrašų*, kuriuos parašė Litltonas Vinslou.

– Įdomu, – tarė Bentonas. – Įdomu, kad tu apie tai mąstai.

Skarpeta truktelėjo jam už rankovės, ir jie atsidūrė ant grindų priešais antrąją knygų spintą. Ji pradėjo traukti archyvų dėžes iš lentynos galo, ir pasijuto neramiai, tarsi būtų pametusi savo GPS*, – kažką, kas galėtų pasakyti jai, kuri kryptis teisinga. Ji nežinojo, kas buvo išprotėjęs, o kas ne, kas melavo, o kas sakė tiesą, kas pasakojo ir kam, ar vėliau gali atsitikti kas nors, ko ji nesitikėtų.

Ji atidarė archyvinę dėžę ir rado devyniolikto amžiaus pamfletų rinkinį apie mechaninius apribojimus ir gydymą vandeniu.

– Maniau, kad jis turės ją, – tarė ji.

– Jis neturi jos todėl, kad tokios knygos nėra, – pasakė Bentonas, o jo ranka, kai jie peržiūrinėjo pamfletus, buvo visai šalia jos.

Jo buvimas ramino ją, ir jai to reikėjo.

– Ne to autoriaus, – pridūrė Bentonas. – *Beprotnamio daktaro užrašus* parašė Montegiu Lomaksas praėjus maždaug penkiasdešimčiai metų po to, kai Litltonas Vinslou, Forbso Vinslou sūnus, parašė savo garsųjį *Pamišimo pateisinimą*, savo *Lunatizmo vadovėlį*.

– Kam Oskarui meluoti?

– Nes jis niekuo nepasitiki. Iš tiesų tiki, jog yra sekamas. Tie blogiukai gali išgirsti, kur jis paslėpė savo vienintelį įrodymą,

* *Global Positioning System* – Visuotinė padėties nustatymo sistema. (Angl.)

todėl jis taip slapukauja su tavimi. Ar galbūt jis sutrikęs. O gal tave išbando. Jis manė, kad jeigu tau nors kiek rūpi, tai ateisi į šią biblioteką, kaip ką tik padarei, ir sužinosi. Priežasčių gali būti daugybė.

Skarpeta atidarė kitą archyvinę dėžę, prigrūstą lankstinukų apie Belevju.

Oskaras minėjo, jog jai ir Bentonui būtų įdomu pamatyti, ką jis yra surinkęs apie Belevju.

Ji paėmė slaugymo vadovėlį ir įstaigos vidaus medicinos ir chirurgijos personalo tarp 1736 ir 1894 metų sąrašus. Pakėlė krūvą aplinkraščių ir paskaitų, užrašytų iki 1858 metų. Dėžės dugne gulėjo pritvirtintas prie virvelės atmintukas. Ji nusitraukė pirštines, įvyniojo atmintuką į jas ir padavė jį Bentonui. Atsistojusi ji pajuto Moralesą pirmiau negu išvydo stovintį tarpduryje. Ji vylėsi, jog jis nematė, ką ji ką tik padarė.

– Mums reikia tuojau pat iš čia eiti, – tarė Moralesas.

Jis laikė popierinį įkalčių maišelį, kurio viršus buvo užklijuotas raudona juostele. Bentonas įdėjo archyvų dėžę į apatinę lentyną ir taip pat atsistojo. Skarpeta nepastebėjo nė žymės į pirštines suvynioto atmintuko. Tikriausiai jis įsidėjo jį į kišenę.

– Džeimė ir Marinas yra kitapus gatvės – ne čia, kitoje pusėje gatvės priešais Terės butą Murei Hile, – pasakė Moralesas, susijaudinęs ir nekantriai. – Pamenat tą liudininkę, kuri skambino dėl žiauraus elgesio su gyvūnais? Ji neatsiliepia nei į telefono, nei į telefonspynės skambučius. Prie namo įėjimo šviesos nedega, o lauko durys užrakintos. Marinas sako, kai jis ten lankėsi anksčiau, tos durys nebuvo užrakintos.

Jie ėjo iš Oskaro buto. Moralesas nesivargino vėl įjungti signalizacijos.

– Turbūt ten yra gaisrinės kopėčios ir stogo liukas, – tarė jis, įsitempęs ir neramus. – Stogo liukas paremtas ir atidarytas.

Jis taip pat nepasivargino užrakinti durų.

28

Nuo to laiko, kai Marinas čia anksčiau lankėsi, namo buvo grįžęs vienas gyventojas, vyras iš 2C buto antrame aukšte. Kai prieš keletą minučių Marinas apėjo namą, už tamsių užuolaidų pastebėjo degančias šviesas ir televizoriaus mirgėjimą.

Jis žinojo to gyventojo pavardę, nes jam buvo žinomos visų gyventojų pavardės. Iki šiol tas gyventojas, daktaras Vilsonas, dvidešimt aštuonerių metų Belevju gydytojas rezidentas, neatsakė į vidaus telefono skambutį. Marinas pabandė dar kartą, o Berger ir Liusė stovėjo šaltame vėjyje žiūrėdamos ir laukdamos.

– Daktare Vilsonai, – tarė Marinas, spausdamas vidaus telefono mygtuką. – Čia vėl policija. Mes nenorėtume išlaužti namo durų.

– Jūs nepasakėte, kas atsitiko, – iš garsiakalbio prie durų atsiliepė vyro balsas, greičiausiai daktaro Vilsono.

– Aš detektyvas Marinas iš Niujorko policijos departamento, – pakartojo Marinas, mesdamas Liusei automobilio raktus. – Mums reikia įeiti į antrąjį D butą. Į Evos Pybles butą. Jei pažiūrėsite pro langą, pamatysite mano nepaženklintą tamsiai mėlyną „Impalą", gerai? Pareigūnė tuoj įjungs žiburėlius, todėl pamatysite, jog tai iš tikrųjų policijos automobilis. Suprantu, kad jūs nenorite atidaryti durų, bet nenorėtume įsilaužti į šį pastatą. Kai grįžote, ar nematėte savo kaimynės?

– Nemačiau nieko. Lauke pernelyg tamsu, – atsiliepė balsas.

– Nė velnio, Šerlokai, – pasakė Marinas į nieką nesikreipdamas, atleidęs mygtuką, kad daktaras Vilsonas jo negirdėtų. – Jis juk rūko marihuaną, ko iš jo norėti? Todėl ir nenori mūsų įleisti.

– Ar jūs daktaras Vilsonas? – paklausė Marinas per vidaus telefoną.

– Neprivalau atsakinėti į jūsų klausimus ir nesiruošiu atrakinti lauko durų. Nežinau, kas ten įvyko kitoje pusėje gatvės. Dar nebuvau grįžęs.

Vienas jo langas nepastebimai prasivėrė, sujudėjo kažkoks šešėlis. Marinas buvo tikras, kad tas jaunuolis jau apsvaigęs, ir prisiminė, ką apie savo kaimyną, rūkantį marihuaną, buvo sakiusi ponia Pybles. Šunsnukis. Labiau jaudinasi dėl to, kad bus apkaltintas narkotikų laikymu, negu dėl senos našlės kaimyniniame bute, kuri, galimas daiktas, pateko į bėdą.

– Sere, man reikia, kad tučtuojau atrakintumėte lauko duris. Jei pažvelgsite pro langą, pamatysite, kad išjungtos įėjimo šviesos. Ar jūs išjungėte šviesas parėjęs namo?

– Neliečiau jokių šviesų, – tarė vyriškas balsas, ir šį kartą jis atrodė susinervinęs. – Kaip galiu žinoti, kad jūs esate policija?

– Leisk man pabandyti, – tarė Berger ir nuspaudė vidaus telefono mygtuką skydelyje durų kairėje, o Marinas švietė jai žibintuvėliu, nes buvo visiškai tamsu.

– Daktare Vilsonai? Čia Džeimė Berger iš Apygardos teisininkų kontoros. Mums reikia patikrinti jūsų kaimynę, bet negalėsime to padaryti, jeigu neįleisite mūsų į namą.

– Ne, – atsiliepė balsas. – Jeigu turėtumėte tikrą policijos automobilį, tai gal ir pagalvočiau apie tai.

– Viskas tik blogėja, – pasakė jai Marinas. – Garantuoju, jis ten rūko žolę. Būtent dėl to ir atidarė tą prakeiktą langą.

Liusė jau buvo Marino automobilyje, ir ryškiai raudonos bei mėlynos šviesos ėmė mirgėti ant langų stiklų.

– Manęs nejaudina, – vėl tarė balsas, dabar dar ryžtingesnis. – Bet kas gali jas nusipirkti.

– Leisk man su juo pakalbėti, – paprašė Berger, prisidengdama akis nuo pašėlusiai mirgančių akinančių mėlynų ir raudonų žiburėlių.

– Pasakysiu jums štai ką, daktare Vilsonai, – kalbėjo Marinas į vidaus telefoną. – Duosiu jums telefono numerį, norėčiau, kad jį surinktumėte, ir kai atsilieps dispečeris, pasakykite, kad po jūsų langais stovi toks vaikinas, kuris sakosi esąs detektyvas Marinas,

gerai? Paprašykite, kad jis tai patvirtintų, nes jie žino, kad aš dabar čia esu su Teisininkų kontoros prokurore Džeime Berger.

Tyla.

– Jis neketina skambinti, – pasakė Berger.

Liusė atskubėjo laiptais aukštyn. Marinas tarė jai:

– Gal padarytum man dar vieną paslaugą, kol stoviu čia ir prižiūriu kūdikį.

Jis paprašė, kad ji grįžtų į automobilį ir radijo ryšiu susisiektų su dispečeriu. Liusė paklausė, kas atsitiko jo nešiojamajam radijo ryšiui: gal policija daugiau nebesuka galvos dėl nešiojamųjų radijo stočių. Jis pasakė, jog palikęs jį automobilyje ir gal ji galėtų atnešti, nepaisydamas to, kad ji reikalavo civiliais drabužiais vilkinčio karinio dalinio, apsiginklavusio įrankiais, tokiais kaip taranas. Liusė teigė, jog tos durys senos, ir jie greičiausiai galėtų atidaryti jas „Gorilla Bar“ laužtuvu, o Marinas atsakė norįs daugiau negu „Gorilla Bar“: norįs nukankinti tą daktarą, kuris apsvaigęs sėdi antrame aukšte, ir panaudoti hidraulinį taraną, su kuriuo jie paprastai išlaužia duris narkomanų landynėse, o galbūt jiems to daryti neprireiks, nes tas šiknius juos įleis. Marinas paprašė, kad ji iškviestų greitąją, nes jos gali prireikti Evai Pybles. Ji neatsakė nei į savo, nei į vidaus telefono skambučius. Marinas negalėjo pasakyti, ar jos bute degė kokios nors šviesos. Langas, priešais kurį stovėjo kompiuteris, buvo tamsus.

Jam nereikėjo duoti Liusei radijo stoties kodų ar kokių nors kitų nurodymų. Niekam nereikėtų Liusės mokyti, kaip turi elgtis policininkas, ir žiūrėdamas į ją, pasilenkusią automobilio viduje, jis pasijuto besiilgįs praeities. Pasigedo tų senų laikų, kai juodu drauge važinėdavo motociklais, eidavo pašaudyti, dirbo detektyvais ar gaivindavosi pakuote alaus, ir spėliojo, ką ji nešiojasi.

Marinas žinojo, kad ji kažką nešiojasi. Todėl, kad nebuvo nė menkiausios galimybės, jog Liusė vaikštinėtų neginkluota, netgi

Niujorke. Kai ją pamatė, pažino tą Pito Pistoleto* švarką ir pastebėjo, kaip įdėmiai ji žiūri iš taksi, kai jis ir tas kitas pareigūnas krovė į furgoną supakuotą kėdę. Jis atrodė kaip juodas odinis motociklininko švarkas, kurio išorinė kišenė buvo išsipūtusi lyg joje pūpsotų įsivaizduojamas pistoletas.

Gal Liusė nešiojosi keturiasdešimto kalibro „Glock" su lazeriniu taikikliu, kurį buvo jai padovanojęs prieš metus, per praėjusias Kalėdas, kai juodu buvo Čarlstone. Na, tai būtų tipiška jo nesėkmė. Jis taip niekada ir neperdavė jai nuosavybės dokumento prieš dingdamas iš jos gyvenimo, todėl jeigu ji pabandytų juo pasinaudoti, to prakeikto ginklo pėdsakai atvestų tiesiai pas jį. Nepaisant to, nuo minties, jog ji stengiasi nerizikuoti ir nepažeisti Niujorko įstatymų, o galbūt ir nepakliūti į kalėjimą, jis pasijuto geriau. Liusė galėtų turėti tokių ginklų, kokių tik panorėtų. Ji galėtų nusipirkti visą ginklų fabriką, o gal ir keletą jų.

Ji išlipo iš nepaženklinto Marino automobilio taip, tarsi būtų priklausęs jai, ir atskubėjo pas juos; Marinas pagalvojo, kad turėtų dabar pat prieiti prie jos ir paklausti, ar ji nešiojasi ginklą, ir jeigu taip, tai kokį, tačiau to nepadarė. Ji sustojo prie Berger. Tarp jų kažkas buvo, ir tai negalėjo būti nuslėpta nuo jo žvilgsnio kaip tas ginklas po Pito Pistoleto švarku. Berger nestovėdavo ir nesėdėdavo arti žmonių. Niekada neleisdavo niekam peržengti nematomo barjero, kurį buvo aplink save susikūrusi ar bent jau manė turinti. Ji palietė Liusę, palinko prie jos ir ilgai į ją žiūrėjo.

Liusė padavė Marinui jo nešiojamąją radijo stotį.

– Atrodai kiek atsilikęs. Turbūt jau seniai nebedirbi tikru policininku? – pasakė jam Liusė rimtu tonu ir nuoširdžia veido išraiška, bent kiek jis tamsoje galėjo įžiūrėti jos veidą. – Neprotinga palikti savo radijo stotį automobilyje. Žinai, kiek kainuoja tokios klaidelės? Kitą kartą kas nors ir nuskriaus.

* Pistol Pete – B. Frank Boardman Eaton (1860–1958) – amerikiečių rašytojas.

– Jei norėsiu paklausyti kurios nors tavo paskaitos, pranešiu, – tarė jis.

– Kažin, ar bus laisvų vietų.

Marinas paėmė nešiojamąją radijo stotį ir iškvietė budintį policininką, norėdamas sužinoti, kur jis yra.

– Tuoj išsuksiu iš už kampo, – pasigirdo atsakymas.

– Įjunk žiburėlius ir garsinį signalą, – tarė Marinas.

Jis nuspaudė vidaus telefono mygtuką.

– Alio? – atsiliepė balsas.

– Daktare Vilsonai. Atrakinkite tas duris tuojau pat arba mes jas išlaušime!

Sukaukė sirena, ir pasigirdus zvimbimui Marinas pastūmęs atidarė duris. Spragtelėjo jungiklį, uždegdamas mažojoje fojė šviesą, ir tiesiai priešais išvydo seno lakuoto ąžuolo laiptus, vedančius aukštyn; jis išsitraukė pistoletą, grįžo atgal į lauką ir liepė savo kolegai išjungti žiburėlius bei sireną, pastatyti automobilį ir likti jame stebėti pastato. Tuomet užbėgo laiptais aukštyn, o Liusė ir Berger sekė jam iš paskos.

Kai jie pasiekė antrąjį aukštą, jis pajuto šaltą orą, sklindantį iš atviros stogo angos, čia taip pat nedegė šviesa. Marinas pagraibė sieną, kad ją uždegtų. Pro angą lubose buvo matyti nakties dangus, bet niekur nebuvo kopėčių, ir jis pasijuto dar neramiau. Greičiausiai kopėčios ant stogo. Jis sustojo prie 2D buto ir pastebėjo, kad jo durys uždarytos. Jis pavėdėjo Berger į vieną durų pusę ir staiga sutiko Liusės žvilgsnį. Pasirengęs sutikti pavojų jis pastūmė koja duris – dusliai atsitrenkusios į vidinę sieną jos atsidarė.

– Policija! – sušuko Marinas, ir išsitraukęs ginklą bei sugriebęs jį abiem rankom nukreipė vamzdį į vidų. – Ar kas nors čia yra? Policija!

Jam net nereikėjo sakyti Liusei, kad pašviestų į kambarį. Ji jau tai darė, o ranka pro jo petį pasiekusi jungiklį uždegė šviesą ir senas išpuoštas sietynas švelniai apšvietė kambarį. Marinas ir

Liusė įėjęs sustojo ir parodė Berger likti už jų. Akimirką nė vienas iš jų nejudėjo. Jie apsidairė, ir Marinas pajutęs, kaip jo nugara ir šonais teka šaltas prakaitas, nusišluostė rankove kaktą, o jo akys lakstė nuo gelsvai rudo velvetinio krėslo, kuriame anksčiau sėdėjo, prie sofos, ant kurios ponia Pybles gurkšnojo savo burboną. Įmontuotas į sieną plačiaekranis televizorius buvo įjungtas visu garsu, o jame Šunų Užkalbėtojas* tyliai kalbėjosi su urzgiančiu skaliku.

Visus langus dengė senos medinės venecijietiškos langinės. Liusė priėjo prie ant stalo stovinčio kompiuterio ir paspaudė klavišą. Kompiuterio ekrane pasirodė kažkas, kas buvo panašu į įniršusią „Pričiupau tave Gothame“ svetainę.

„Pričiupau tave Gothame!“ buvo pavirtęs į „PAU ČU IRPI VATE TH MAGOT!“ O Niujorko kontūrai juodavo raudoname dangaus fone, ir Kalėdų eglutė iš Rokfelerio centro apvirtusi atsidūrė Centriniame parke, o audra siautėjo, žaibas trankėsi ir griaustinis dundėjo virš „FAO Schwarz“ tiesiai priešais Laisvės statulą taip, kad, rodės, ją tuoj nuvers.

Berger tylėdama žiūrėjo į tą vaizdą. Ji pažvelgė į Liusę.

– Eik, – paliepė Liusė Marinui, parodžiusi, kad ji pridengs Berger ir jį, kol jis apžiūrės butą.

Jis patikrino virtuvę, svečių vonios kambarį, svetainę ir atsidūrė priešais uždarytas duris, kurios, kaip jis manė, buvo miegamojo. Pasuko rutulio formos stiklinę rankeną, stumtelėjęs koją atidarė duris ir nutaikė ginklą į kambarį. Jis buvo tuščias, o karališko dydžio lova tvarkingai paklota ir uždengta dygsniuota lovatiese su išsiuvinėtais šunimis. Ant naktinio stalelio stovėjo tuščia stiklinė, kampe – nedidelis krepšys gyvūnams nešioti, tačiau šuns ar katės nebuvo nė ženklo.

Lempos, nuimtos nuo abiejų naktinių stalelių ir padėtos kitoje atidarytų durų pusėje, apšvietė juodai balto linoleumo plotelį.

* TV realybės šou „Dog Whisperer“ vedėjas.

Jis įėjo slinkdamas greta vonios kambario sienos, ir staiga, tyliai priartėjęs, nukreipdamas ginklą tai šen, tai ten, pastebėjo kažką lengvai sujudant, prieš išvysdamas, kas tai yra.

Evos Pybles kūnas kabojo ant aukso spalvos šilkinės virvės, užnertos jai ant kaklo ir pritvirtintos prie grandinės lubose. Jos rankos ir kojos buvo stipriai apvyniotos permatomomis plastikinėmis juostelėmis, o kojų galai beveik lietė grindis. Šalti oro gūsiai, plūstantys pro atvirą langą, virpino orą, ir kūnas lėtai sukosi į vieną pusę, po to į kitą, virvei susisukant ir atsisukant, vėl ir vėl.

Skarpeta baiminosi, kad žmogus, nužudęs septyniasdešimt dvejų metų Evą Pybles, taip pat nužudė ir Terę Bridžes. Ji bijojo, kad tas žmogus galėjo būti Oskaras Beinas.

Tokia mintis atėjo jai į galvą tą akimirką, kai įėjusi į miegamąjį ji pamatė ant grindų stovinčias lempas bei kūną, pakabintą ant auksinės virvės, kuri buvo nutraukta nuo valgomojo portjeros ir pririšta prie trumpos geležinės grandinės. Alebastrinė pusrutulio formos lempa, pritvirtinta prie grandinės S formos jungties, buvo vonioje, ant sulankstytų drabužių, kurie, kaip ji suprato dar stovėdama tarpduryje ir fotografuodama, buvo supjaustyti per siūles ir nutraukti nuo aukos po to, kai jos kojos ir rankos jau buvo surištos, – greičiausiai tada, kai ji dar buvo gyva.

Ant uždaryto tualeto dangčio buvo palikta keletas ryškių batų atspaudų, ne didesnių negu berniuko, su išraiškingu padų raštu. Atrodė, tarsi užpuolikas čia atsistojo, kad galėtų pasiekti įrenginį viršuje, kokių keturių pėdų aukščio žmogui tai nesunkiai pavyktų, ypač jeigu jis būtų stiprus.

Jei vis dėlto žudikas būtų Oskaras Beinas, tuomet Skarpeta klaidingai suprato ir susidarė neteisingą nuomonę iš dalies remdamasi tuo, ką jai parodė matavimo juostelė, ir nors ji vadovavosi savo kaip gydytojos padorumu, tačiau nebegalėjo būti jokių klaidų ar

konfidencialumo, kai žmonės miršta. Galbūt jai reikėjo pasilaikyti savo nuomonę sau ir paskatinti policiją kuo greičiau surasti Oskarą arba nuo pat pradžių neleisti jam išvykti iš Belevju. Ji galėjo suteikti Berger pagrindo jį suimti. Skarpeta galėjo pasakyti daugybę dalykų, iš kurių ne paskutinėje vietoje būtų tai, kad Oskaras suklastojo savo sužalojimus, melavo apie juos policijai, melavo apie užpuoliką, melavo apie tai, kodėl jo paltas buvo automobilyje, melavo apie knygą ir kompaktinį diską savo bibliotekoje. Tikslas būtų pateisinęs priemones, nes jo mieste nebūtų, ir galbūt Eva Pybles nesiūbuotų pakabinta palubėje.

Skarpeta per daug įsijautė į Oskaro gydytojos vaidmenį. Ji suklydo taip juo rūpindamasi ir jausdama gailestį. Ji turėtų laikytis toliau nuo įtariamų asmenų, apsiriboti tais, kurie jau nebegali daugiau kentėti, ir todėl jų daug lengviau klausytis, klausinėti ir apžiūrinėti.

Berger sugrįžo į miegamąjį ir sustojo išlaikydama atstumą, nes turėjo daug patirties nusikaltimų vietose ir neturėjo apsauginių drabužių, kuriuos Skarpeta vilkėjo nuo galvos iki kojų. Berger nebuvo toks žmogus, kuris leistų smalsumui nugalėti šaltakraujiškus sprendimus. Ji puikiai išmanė, ką daryti ir ko ne.

– Marinas ir Moralesas yra su vieninteliu šiuo metu žmogumi visame name, – tarė Berger. – Tikrai nenorėtum, kad tas vaikinas būtų tavo šeimos gydytojas, o jo bute, manyčiau, kokie penkiasdešimt laipsnių, nes langai atidaryti. Net čia galima užuosti marihuanos kvapą. Lauke palikome pareigūnus, kurie prižiūrės, kad niekas neįeitų į pastatą, o Liusė užsiėmusi tuo kompiuteriu svetainėje.

– Tas kaimynas, – paklausė Skarpeta, – nejaugi jis nepastebėjo, kad tas prakeiktas stogo liukas atidarytas ir išjungtos visos šviesos? Kada, po velnių, jis parėjo namo?

Ji vis dar dairėsi prieš ką nors paliesdama, o kūnas sukosi nelygioje lempų šviesoje.

– Kiek man žinoma, – sakė Berger, – jis teigia, kad grįžo apie devintą, ir tada šviesos nebuvo išjungtos, o stogo anga neatidaryta. Jis užsnūdo priešais televizorių ir negirdėjo, jei kas ir būtų įėjęs į pastatą.

– Sakyčiau, kad į pastatą tikrai kažkas įėjo.

– Stogo kopėčios čia laikomos įrankių sandėliuke – taip pat, kaip ir name kitapus gatvės. Bentonas sako, jog kopėčios tikrai yra ant stogo. Vadinasi, užpuolikas arba buvo gerai susipažinęs su šiuo pastatu, arba panašiais namais, tokiais kaip Terės, ir rado tas kopėčias. Jis išėjo pro stogą ir užtraukė kopėčias su savimi.

– O kokiu būdu jis čia pateko?

– Šiuo metu manau, kad ji greičiausiai įleido jį. Pakeliui į jos butą užpuolikas išjungė visas šviesas. Ji greičiausiai jį pažinojo ar dėl kažkokių priežasčių pasitikėjo juo. Dar vienas dalykas. Kaimynas sakė negirdėjęs jokių riksmų. O tai yra įdomu. Ar įmanoma, kad ji nebūtų šaukusi?

– Dabar paklausyk, ką aš manau, – tarė Skarpeta, – tada galėsi atsakyti į savo klausimą. Pirma, net nežvilgtelėjusi į jokius sandėliukus, iš jos paraudusio veido, iš burnos iškišto liežuvio, aukštai virš smakro aštriu kampu išsišovusios nosies, kuri stipriai suraukta po kairiąja akimi, ir to, kad nėra jokių kitų matomų smaugimo žymių, galiu pasakyti, jog mirties priežastis greičiausiai yra uždusimas pakorus. Kitaip sakant, nemanau, kad galėtume rasti įrodymų, jog ji iš pradžių buvo kankinama ar smaugiama laidu, o po to jos nebegyvas kūnas buvo pakabintas ant užuolaidų virvės, pritvirtintos prie nedidelės grandinės.

– Aš dar negaliu atsakyti į savo klausimą, – pasakė Berger. – Nesuprantu, kodėl ji nerėkė taip siaubingai žudoma. Kažkas suriša tau rankas už nugaros – velniškai stipriai su kažkokiais antrankiais. O tu esi nuoga...

– Ne su antrankiais. Atrodo panašiai kaip tos juostos, kuriomis buvo surištos Terės Bridžes rankos. Ar nepanašu į Terės atvejį?

Drabužiai irgi supjaustyti. – Skarpeta parodė į tai, kas buvo vonioje. – Manau, jis nori, kad mes žinotume, kokia jo veiksmų chronologija. Atrodo, jog jis iš visų jėgų stengiasi, kad tai būtų visiškai aišku. Netgi paliko lempas, kad geriau galėtume tai pamatyti, nes čia buvo tik viena lempa, kurią jis nukabino ir pastatė į vonią.

– Tai spėji, jog jis pastatė čia lempas, kad mums būtų geriau matyti?

– Visų pirma, sau pačiam. Jam reikėjo matyti, ką daro. Paskui paliko jas. Kad aiškiau matytų tas, kuris ją surastų. Kad šokiruotų.

– Panašiai kaip Geinsvilyje. Nukirsta galva ant knygų lentynos, – tarė Berger, žiūrėdama pro ją į kūną, besisukantį pragariškais kraupiais piruetais.

– Panašiai, – pritarė Skarpeta. – Tai ir pirmyn atgal besisukantis kūnas, ir greičiausiai būtent tam atidarytas langas. Spėju, kad tai buvo jo paskutinis štrichas prieš išeinant.

– Kad dirbtinai pagreitintų kūno atšalimą.

– Nemanau, kad jis suko dėl to sau galvą, – pasakė Skarpeta. – Manau, jog atidarė langą tam, kad vėjas padarytų būtent tai, ką ir daro. Kad priverstų ją šokti.

Berger tylėdama stebėjo lėtą kūno šokį.

Skarpeta išsiėmė iš savo lagaminėlio fotoaparatą ir du LCD* cheminius termometrus.

– Tačiau visur aplinkui yra namai, – griežtai kalbėjo Skarpeta, – todėl jis turėjo iki pat pabaigos, kol užsiėmė čia savo nešvariais darbais, laikyti žaliuzes užtrauktas. Kita vertus, kas nors galėjo stebėti visą kankinimą. Gal net nufilmuoti telefonu. Įdėti į „YouTube". Todėl jis prieš išeidamas beširdiškai atvėrė žaliuzes, žinodamas, kad pučiant vėjui jam pavyks sukurti savo specialiuosius efektus.

* *Liquid Crystal Display* – skaidraus skysčio rodmena. (Angl.)

– Atsiprašau, kad tu šitaip netikėtai turėjai susidurti su Marinu, – tarė Berger, suprasdama, kad Skarpeta pyksta, bet nežinodama priežasties.

Skarpetos nuotaika neturėjo nieko bendro su Marinu. Ji jau seniai išgyveno tą dramą ir dabar jautėsi padėjusi tašką. Dabar tai nebebuvo svarbu. Berger nežinojo, kaip Skarpeta elgiasi nusikaltimo vietose, nes niekada neteko dirbti vienai su ja, nieko nežinojo apie tai, kokia ji tampa, kai susiduria su tokiu baisiu žiaurumu, ypač jeigu ima nerimauti dėl to, kad mirties buvo galima išvengti, kad galbūt ji galėjo padėti jos išvengti.

Turėjo būti siaubinga mirti tokiu būdu. Eva Pybles turėjo kentėti fizinį skausmą ir žeminantį kankinimą, kai žudikas sadistiškai iš jos tyčiojosi. Buvo ir keista, ir gaila, kad ji nemirė nuo širdies priepuolio dar prieš užpuolikui ją nužudant.

Sprendžiant iš aštraus virvės, užnertos ant jos kaklo, viršutinio kampo, ji negreitai prarado sąmonę, tačiau panašu, kad kamavosi agonijoje, negalėdama kvėpuoti, nes virvė po smakru užkirto tam kelią. Sąmonės praradimas dėl deguonies stygiaus galėjo trukti kelias minutes, kurios atrodė kaip amžinybė. Ji turėjo spardytis kaip pamišusi, jeigu jis nebūtų surišęs jai kojų, ir buvo aišku, kodėl taip padarė. Galbūt jis patobulino savo techniką po Terės Bridžes, suvokęs, kad geriau neleisti savo aukoms spardytis.

Skarpeta nematė jokių pasipriešinimo ženklų, tik įbrėžimą ant kairės blauzdos. Jis buvo visai šviežias, tačiau tik tiek ji ir galėjo apie jį pasakyti.

Berger tarė:

– Manai, kad ji buvo jau mirusi, kai jis pakabino ją ant grandinės?

– Ne, nemanau. Mano nuomone, jis surišo ją, nupjaustė drabužius, įkišo į vonią, po to užnėrė ant kaklo kilpą ir pakėlė, kad nuo kūno svorio užsiveržtų mazgas ir užspaustų jai trachėją, – dėstė Skarpeta. – Ji negalėjo blaškytis, nes buvo surišta. Ir ji buvo silpna.

Ji daugiausia kokių penkių pėdų ir sveria šimtą penkis svarus. Jam buvo nesunku su ja susidoroti.

– Ji nesėdėjo ant kėdės. Todėl negalėjo savęs matyti.

– Šią akimirką aš taip nemanau. Tai geras klausimas Bentonui, tarp kitko. Jei mes kalbame apie tą patį žudiką.

Skarpeta vis fotografavo. Buvo svarbu užfiksuoti tai, ką ji matė, kol dar niekas nebuvo paliesta.

Berger tarė:

– Ar tu tuo abejoji?

– Visai nesvarbu, ką aš manau ar jaučiu, – pasakė Skarpeta. – Stengiuosi nuo to atsiriboti. Kalbu tai, ką man sako jos kūnas, o jis sako, kad šis ir Terės atvejai neabejotinai panašūs.

Spragtelėjo sklendė ir žybtelėjo šviesa.

Berger pasitraukė prie durų, susidėjusi rankas už nugaros, pažvelgė pro jas ir pasakė:

– Marinas svetainėje su Liuse. Ji mano, kad auka kažkaip buvo susijusi su „Pričiupau tave Gothame".

Skarpeta neatsigręždama atsakė:

– Svetainės sugadinimas nebuvo pats geriausias poelgis. Tikiuosi, kad tu jai tai paaiškinsi. Ji niekada manęs neklauso.

– Liusė kažką kalba apie Merilinos Monro fotografiją morge.

– Vis tiek nereikėjo taip elgtis, – tarė Skarpeta blykstelėdama fotoaparatu. – Manau, kad ne ji tai padarė.

Kūnas lėtai sukosi, virvė tai susivyniodavo, tai vėl atsivyniodavo. Blankios Evos Pybles akys buvo plačiai atmerktos smulkiame raukšlėtame veide. Jos sniego baltumo plaukų sruogas buvo prispaudusi kilpa. Vienintelis jos papuošalas buvo plona auksinė grandinėlė ant kairiosios kulkšnies – visai kaip ir Terės.

– Liusei buvo leista sugadinti tą svetainę? – paklausė Skarpeta. – Ar toks būdas buvo tinkamiausias?

– Ji nieko man neprisipažino. Manau, kad geriau, jog viskas taip ir liktų.

– Geriau, kad Liusė nepasakotų tau visų tų dalykų, – tarė Skarpeta.

– Turiu daug ką jai pasakyti, nors ir kaip nemalonu tai būtų, – tarė Berger. – Tačiau puikiai suprantu, ką turi omenyje.

Prieš žengdama popieriniais antvalkčiais apautomis kojomis, Skarpeta kruopščiai apžiūrėjo juodomis ir baltomis plytelėmis išklotas grindis. Ji įdėjo vieną termometrą į kriauklę, o kitą pakišo po kairiąja Evos Pybles ranka.

– Kiek man žinoma, – sakė Berger, – į svetainę įleistas virusas suteikė Liusei galimybę įsilaužti į ją. Tai leido jai įsilaužti į Evos Pybles elektroninį paštą – neprašyk manęs, kad tai paaiškinčiau. Liusė rado elektroninį aplanką, kuriame virtualiai patalpintos visos kada nors parašytos „Pričiupau tave Gothame“ skiltys, taip pat ir ta, kuri buvo įdėta šįryt, ir ta, kuri pasirodė vėliau šią dieną. Ji rado tą Merilinos Monro fotografiją, kurią turbūt išplatino Eva Pybles. Kitaip sakant, atrodo, jog ta moteris, – ji turėjo galvoje mirusiąją, – tų skilčių nerašė. Jos buvo jai atsiųstos iš kompiuterių, kurių adresai, pasak Liusės, anoniminiai, bet kadangi tai dar viena smurtinė mirtis, kuri galbūt susijusi su elektroniniais laiškais, tai mums visiškai nebūtų sunku išklausti interneto paslaugų teikėją, kam priklauso tos sąskaitos.

Skarpeta padavė jai bloknotą bei rašiklį ir pasakė:

– Gal norėtum užrašyti? Aplinkos temperatūra penkiasdešimt aštuoni laipsniai. Kūno temperatūra aštuoniasdešimt devyni ir dvi dešimtosios. Tai nieko mums nepaaiškina, nes ji liesa, nurengta, kambarys buvo nuolat šaldomas. Kūnas dar nepradėjęs stingti. Taip pat nieko nuostabaus. Šaldymas pradėtas ne taip seniai, o gal žinoma, kada tiksliai ji paskambino 911?

– Lygiai aštuntą valandą keturiasdešimt devynios minutės. – Berger užsirašė. – Mes tik nežinome, kada tiksliai ji buvo toje gyvūnų parduotuvėje. Tai galėjo vykti maždaug valandą prieš jai iškviečiant policiją.

– Norėčiau išgirsti tą įrašą, – tarė Skarpeta.

Uždėjusi rankas ant aukos klubų ji sustabdė jos lėtą, jaudinamą sukimąsi. Skarpeta apžiūrėjo kūną iš arčiau, pasišviesdama žibintuvėliu, nukreipdama spindulį į vaginos sritį.

Berger tarė:

– Mums žinoma, jog ji buvo įsitikinusi, kad tas jos sutiktas vyras buvo Džeikas Laudinas. Vadinasi, jis yra paskutinis ją matęs žmogus?..

– Klausimas, ar jis iš tikrųjų buvo tas paskutinis žmogus. Ar kas nors žinoma apie galimus asmeninius ryšius tarp Džeiko Laudino ir Terės Bridžes?

– Galimas tik toks sąryšis, kad tai tikriausiai buvo ne kas kita kaip atsitiktinumas.

Berger pradėjo pasakoti jai apie ankstesnį Marino pokalbį, taip pat apie tą šuniuką, kurio nenorėjo Terė, – Bostono terjerą, vardu Gebenė. Ji paaiškino, jog nežinia, kas sergantį šuniuką atidavė Terei, galbūt tai buvo Oskaras. O gal ir kažkas kitas. Galbūt jis buvo pirktas vienoje iš Džeiko Laudino parduotuvių, bet tai sužinoti sunku, o gal ir neįmanoma.

– Man nereikia tau pasakoti, koks jis nusiminęs, – pasakė Berger, turėdama omenyje Mariną. – Kiekvienas faras visada to labiausiai bijo. Pasikalbi su liudininku, o paskui tą žmogų nužudo. Jis sunerimęs dėl to, jog galbūt galėjo kaip nors apsaugoti, kad to nebūtų atsitikę.

Skarpeta tebelaikė kūną ir atidžiai apžiūrinėjo želės pavidalo medžiagą, prilipusią prie pilkšvų gaktos plaukų ir lytinių lūpų klosčių. Ji nenorėjo uždaryti lango – kol policija pati tai padarys tuo teisiniu būdu, kurį manys esant tinkamiausią.

– Kažkoks lubrikantas, – tarė ji. – Gal paklaustum Liusės, ar jos lėktuvas jau išvyko į La Gardiją?

Juos skyrė trys kambariai, tad Berger jai paskambino.

– Šiuo atveju nesėkmė tampa sėkme. Pasakyk, kad jie palauktų, – tarė Berger Liusei. – Mes turime dar kai ką, ką norėtume jiems nusiųsti... Puiku. Ačiū.

Ji baigė pokalbį ir pasakė Skarpetai:

– Dėl vėjo negalėjo pakilti. Jie vis dar ant žemės.

29

Batų atspaudai ant tualeto dangčio Evos Pybles vonios kambaryje buvo lygiai tokie patys kaip ir pėdsakai batų, kuriuos Oskaras Beinas avėjo praėjusį vakarą, kai tariamai aptiko Terės kūną.

Dar svarbesnis įrodymas buvo pirštų atspaudai, paimti nuo stiklinio gaubto lempos, kurią žudikas nukabino nuo palubės ir pastatė vonioje. Tie atspaudai buvo Oskaro. Šiek tiek po vidurnakčio buvo išduotas leidimas jį suimti, ir skelbimai išplatinti įvairiais būdais – per televiziją, radiją, internetą.

„Neūžauga žudikas" dabar buvo vadinamas „Neūžauga pabaisa", ir policija jo ieškojo visoje šalyje. Moralesas taip pat sukėlė ant kojų Interpolą, jei Oskaras būtų įsigudrinęs apeiti oro uosto bei pasienio apsaugą ir išvykti iš šalies. Buvo nuolat pranešamos naujienos. Per paskutinę radijo žinių laidą buvo pranešta, jog kai kurie žemaūgiai žmonės, ypač jauni vyrai, niekur neina iš namų, baimindamiesi nemalonumų ar ko nors dar blogesnio.

Buvo trečiadienis, beveik penkta valanda ryto, ir Skarpeta, Bentonas, Moralesas, Liusė, Marinas bei Baltimorės tardytoja, kuri reikalavo, kad būtų vadinama pavarde, Bakardi, jau keturias valandas sėdėjo prabangaus Berger buto daugiaaukščio namo mansardoje svetainėje. Kavos stalelis buvo nuklotas fotografijomis ir bylos aplankais, užverstas kavos puodeliais bei užkandžių iš artimiausios visą naktį dirbančios delikatesų parduotuvės maišeliais. Maitinimo blokų laidai jungė sienines rozetes su nešio-

jamaisiais kompiuteriais, į kuriuos visi buvo įnikę, barbendami klavišais, peržiūrinėdami failus ir sykiu kalbėdamiesi.

Liusė sėdėjo sukryžiavusi kojas ant kampe stovinčios įdubusios sofos, sterblėje įsitaisiusi savo „MacBook", ir vis žvilgčiojo į Moralesą, spėliodama, ar iš tikrųjų yra taip, kaip ji mano. Berger turėjo butelį „Knappogue Castle" vienąkart varyto airiško viskio ir butelį „Brora" – vieno salyklo škotiško. Jie buvo puikiai matyti už stiklo bare tiesiai priešais ją. Liusė pamatė juos iš karto, kai tik jie visi ten įėjo, o Moralesas, pastebėjęs jos žvilgsnį, taip pat priėjo pasižiūrėti.

– *Mergina su mano skoniu*, – tarė jis.

Tai, kaip jis šiuos žodžius ištarė, sukėlė Liusei blogą nuojautą, kurios ji nebegalėjo atsikratyti, ir jai buvo sunku susikaupti kam nors kitam. Berger sėdėjo šalia jos lofte, kai juodvi skaitė tuos tariamus pokalbius, kuriuose Skarpeta tariamai pasakojo Terei Bridžes gerianti alkoholį, kuris kainuoja daug daugiau negu Terės vadovėliai. Kodėl Berger nieko nepasakė? Kaip ji galėjo turėti savo bare tas pačias itin retas ir brangias viskio rūšis ir net neužsiminti apie tai Liusei?

Tai Berger gėrė šitą viskį. Ne Skarpeta. Dar labiau negu tai Liusei nedavė ramybės mintis, su kuo Berger galėjo jį gerti. Būtent tai jai atėjo į galvą, kai Moralesas pastebėjo, kad ji žiūri į tuos butelius bare. Jis beveik šaipėsi, ir dabar, kai tik pažvelgdavo į ją, jo akys sužibdavo, tarsi jis būtų laimėjęs varžybas, apie kurias Liusė nieko nežinojo.

Bakardi ir Skarpeta jau kurį laiką ginčijosi.

– Ne, ne, ne, Oskaras negalėtų įvykdyti tų mano dviejų. – Bakardi purtė galvą. – Nemanau, kad ką nors įžeidžiu, sakydama „nykštukas", bet niekaip negaliu jų vadinti „žemaūgiais žmonėmis" ar „žemaūgiais asmenimis". Todėl, kad visada laikiau save maža, – esu ne paties aukščiausio ūgio žmogus, kaip mes Pietuose sakome. Esu seno sukirpimo. Nepripažįstu jokių naujų metodų.

Gal ji ir buvo palyginti neaukšta, tačiau ne maža. Per savo gyvenimą Liusė buvo mačiusi daugybę tokių kaip Bakardi ir beveik visos jos vairuodavo „Harley“: penkių pėdų moterys, riedančios į pakalnę, kurioms būtinai reikėdavo didžiausio kelioninio motociklo, bene aštuonių šimtų svarų metalo, o batais jos vos siekdavo grindinį. Savo ankstesnės karjeros Baltimorės policijoje laikais Bakardi buvo farė motociklininkė, ir jos veidas tam tiko, toks įdegęs ir vėjo nugairintas. Ji dažnai prisimerkdavo ir susiraukdavo.

Jos plaukai buvo trumpi, dažyti raudonai, akys ryškiai mėlynos, tvirtai sudėta, bet nenutukusi, ir turbūt bandė pasipuošti išsirinkusi rudos odos kelnes, kaubojiškus batus ir jaukų megztinį su gilia iškirpte, kuris nepaslėpė ant jos kairiosios krūties ištatuiruotos mažos peteliškės ir gilaus tarpo, kai ji pasilenkdavo ir rausdavosi savo portfelyje, stovinčiame ant grindų. Ji buvo savitai seksuali. Ji buvo linksma. Kalbėjo Alabamos dialektu, prislopintai, tarsi kramtytų minkštą saldainį. Ji nieko nebijojo, ir Marinas negalėjo atitraukti nuo jos akių nuo to laiko, kai ji įėjo pro duris, nešdama tris dėžes aplankų su žmogžudysčių, įvykdytų prieš penkerius metus Baltimorėje ir Greniče, bylomis.

– Nebandau tvirtinti, kad žemaūgis asmuo galėjo ar negalėjo kažko padaryti, – pasakė Skarpeta.

Skirtingai nuo daugelio žmonių, ji visada mandagiai nustodavo tarškinti klavišais ir atplėšdavo akis nuo kompiuterio monitoriaus, kai su kuo nors kalbėdavo.

– Bet jis negalėjo, – tvirtino Bakardi. – Nenoriu trukdyti burbėdama kaip sena davatka, tik norėčiau paaiškinti ir būti tikra, kad jūs visi mane girdite. Gerai?

Ji apsidairė po kambarį.

– Gerai, – atsakė pati sau. – Manoji ponia, Betanė, buvo beveik šešių pėdų ūgio. Jeigu ji nebuvo paguldyta, joks keturių pėdų žmogus nebūtų įstengęs jos pasmaugti.

– Paprasčiausiai sakau, jog ji buvo smaugiama. Remdamasi tomis fotografijomis, kurias man rodei, ir skrodimo rezultatais, kuriuos peržiūrėjau, – kantriai dėstė Skarpeta. – Žymių jos kakle išsidėstymas ir tai, kad jų daugiau nei viena, ir taip toliau. Neteigiu, kas tai padarė ar nepadarė...

– Tačiau aš teigiu. Sakau, kas padarė ar nepadarė. Betanė nesispardė ir nesipriešino, arba jeigu ji tai darė, tuomet stebuklingu būdu nenusibrozdino ir nesusibraižė. Sakau jums, prieš ją buvo normalaus ūgio žmogus, ir jie abu stovėjo. Manau, jog jis prievartavo ją iš užpakalio, kol tai darė, nes taip galėjo geriausiai pasitenkinti. Su Rodriku buvo taip pat. Tas vaikis stovėjo, o anas vyrukas buvo už jo. Nusikaltimas šiais abiem atvejais jam ir pavyko dėl to, jog jis buvo pakankamai didelis, kad su jais susitvarkytų. Jis įbaugino juos surišdamas rankas už nugarų. Neatrodo, kad jie apskritai nors kiek jam priešinosi.

– Bandau prisiminti, koks buvo Rodriko ūgis, – tarė Bentonas, jo plaukai buvo išsidraikę, o veidas apaugęs seniai neskustos barzdos šeriais, kurie Liusei priminė druską.

Dvi nemiegotos naktys, viena po kitos, todėl jis taip ir atrodė.

– Penkios pėdos ir dešimt colių, – atsakė Bakardi. – Šimtas trisdešimt šeši svarai. Liesas ir nestiprus. Ir nekoks kovotojas.

– Galima sakyti, kad visos aukos turėjo vieną panašumą, – pastebėjo Bentonas. – Bent jau tos aukos, apie kurias žinome. Jos buvo pažeidžiamos. Jos buvo nuskriaustos netikėtai užklupus.

– Nebent žudikas yra Oskaras, – visiems priminė Berger. – Tada galimybės būtų kitokios. Nesvarbu, kad esi liesas vaikinas, ryjantis narkotikus. Tau nebūtinai pasiseks, jei tavo užpuolikas tik keturių pėdų aukščio. Man nesmagu tai sakyti, nebent yra koks nors kitas logiškas paaiškinimas, kaip jo pirštų atspaudai atsirado Evos Pybles nužudymo vietoje? O penkto dydžio moteriškų „Brooks Ariel“ batelių atspaudai? Kaip paaiškinti tai, jog Oskaras kaip tik avėjo tokius batus ir kad jis pirko penkto dydžio moteriškus?

– Taip pat negalime neatsižvelgti ir į tai, kad jis dingo, – pridūrė Marinas. – Jis neabejotinai žino, kad mes jo ieškome, tačiau elgiasi kaip bėglys. Juk galėtų grįžti. Taip jam pačiam būtų geriausia. Jis būtų saugesnis.

– Kalbate apie visišką paranoiką, – priminė Bentonas. – Niekas visame pasaulyje jo neįtikins, kad jis bus saugus, jeigu sugrįš.

– Tai ne visai tiesa, – tarė Berger, žiūrėdama į Skarpetą.

Ji peržiūrinėjo skrodimo fotografijas ir nepastebėjo įdėmaus susimąsčiusio Berger žvilgsnio.

– Aš taip nemanau, – tarė Bentonas, tarsi numanydamas, ką Berger turi omenyje. – Jis to nepadarytų, net ir dėl jos.

Liusė nusprendė, jog Berger tikriausiai rezga planą, kad Skarpeta kaip nors paveiktų Oskarą.

Moralesas tarė:

– Šiaip ar taip, neįsivaizduoju, kaip galėtume pasiųsti jam kokią nors žinią. Nebent Skarpeta paskambintų jam į namus. Gal jis negali atsispirti pagundai ir tikrina savo pranešimus.

– Nieko nebus, – pasakė Bentonas. – Nors akimirką pabandyk pabūti Oskaru, įlįsk į jo kailį. Ar yra kas nors, kieno skambučio jis lauktų? Vienintelis žmogus, kuris kažką jam reiškė, kuriuo jis pasitikėjo, yra miręs. Aš nebemanau, kad jis dabar nors kiek pasitiki Kei. Nesvarbu. Netikiu, jog jis tikrintų savo balso paštą. Jis jau galvoja, kad yra kontroliuojamas, sekamas, ir tai, mano manymu, pagrindinė priežastis, kodėl jis slepiasi. Viskas, ką jis ketina daryti, tai tikėtis, kad jam vėl pavyks pasprukti nuo priešų radarų.

– O kaip dėl elektroninio pašto? – paklausė Moralesas. – Galbūt ji išsiuntė jam laišką? Nuo *Skarpetos 612*. Turiu omeny, kad jis tiki, jog iš tikrųjų tai esate jūs.

Jis pažvelgė į Skarpetą, kuri dabar dairėsi, klausydamasi planų, ką ji galėtų padaryti, kad sugundytų Oskarą kreiptis į policiją. Iš to, kaip atrodė jos veidas, Liusė suprato, jog ji nesusidomėjo tuo Oskaro Beino viliojimo į spąstus žaidimu. Nors ir galėtų dabar

tai padaryti. Konfidencialumas jau nieko nebereiškė. Oskaras slapstėsi nuo teisingumo. Buvo išduotas leidimas jį suimti, tad jeigu jo neišgelbėtų joks stebuklas, jis būtų sulaikytas, keliautų į teismą ir būtų nuteistas. Liusė nenorėjo net pagalvoti, kas jam galėtų atsitikti kalėjime.

Liusė įsikišo:

– Manau, jis supranta, kad mes tikrinsime jo elektroninį paštą. Jis neketina naudotis savo paskyra. Nebent būtų kvailas, prislėgtas ar praradęs savitvardą. Sutinku su Bentonu. Norite, kad patarčiau? Išbandykite televiziją. Jeigu jis nemano, kad tie žmonės jį suras jam įsijungus televizorių kokiame nors „Holiday Inn“* viešbutyje, tai tikriausiai vienintelis dalykas, kurį jis seka. Jis stebi žinias.

– Tu galėtum kreiptis į jį per CNN, – pasiūlė Berger.

– Manau, tai tiesiog genialu, – sutiko Moralesas. – Nueiti į CNN ir paprašyti, kad Oskaras malonėtų sugrįžti. Tokiomis aplinkybėmis tai geriausia, ką jis galėtų padaryti per savo nelaimingą gyvenimą.

– Jis gali paskambinti į vietinę FTB tarnybą, – pasiūlė Bentonas. – Tada galėtų nesijaudinti, kad papuls į rankas kokiam nors kaimo šerifui, kuris net nenumano, kas, po velnių, čia vyksta. Žiūrint, kur jis yra.

– Jis paskambina į FTB, ir jie pagerina savo reputaciją jį suimdami, – įsiterpė Moralesas.

– Nė velnio nesvarbu, kas pagerins reputaciją, – įsikišo Marinas. – Aš sutinku su Bentonu.

– Aš irgi, – tarė Bakardi. – Jis turėtų paskambinti į FTB.

– Malonu, kad visi padedate man nuspręsti, – pasakė Berger. – Iš tikrųjų ir aš linkusi su jumis sutikti. Būtų daug pavojingiau, jeigu jis patektų į blogas rankas. O jeigu kartais jo jau nebėra

* Pasaulinis viešbučių tinklas.

Jungtinėse Valstijose, tai jis vis tiek gali skambinti į FTB. Man nerūpi, kas tai padarys, jei tik jis bus suimtas.

Berger akimis susirado Moralesą ir pridūrė:

– Ne reputacija čia svarbiausia.

Jis įbedė akis į ją. Paskui pažvelgė į Liusę ir mirktelėjo. Prakeiktas močkrušys.

Skarpeta tarė:

– Neketinu kalbėti per CNN ir prašyti, kad jis pasiduotų. Tai ne man. Aš taip nesielgiu. Nebandau ko nors palenkti į savo pusę.

– Jūs kalbate nerimtai, – tarė Moralesas. – Sakote, kad negaudote blogų vaikinų? Daktarė CNN visada sučiumpa blogiuką. Eikit jau. Juk nenorite susigadinti reputacijos per nykštuką.

– Ji nori tau pasakyti, jog yra aukos gynėja, – tarė Bentonas.

– Juridiškai tai teisinga, – pasakė Berger. – Ji nedirba man ar gynybai.

– Jeigu jau visi baigė kalbėti už mane ir niekas neturi daugiau klausimų, norėčiau eiti namo, – tarė Skarpeta stodamasi ir vis labiau niršdama.

Liusė pabandė prisiminti, kada paskutinį kartą matė savo tetą tokią įpykusią kaip dabar, o ypač prie žmonių. Tai nebuvo panašu į ją.

– Kaip manote, kada daktarė Lester imsis Evos Pybles bylos? Turiu omenyje, tikrai imsis. Neklausiu, kada ji pasakys, jog pradeda. Neketinu ateiti čia ir sėdėti amžinybę. Bet, deja, negaliu pradėti tirti šią bylą be jos. Nelaimė, kad ji apskritai ją tirs.

Skarpeta pažvelgė tiesiai į Moralesą, kuris skambino daktarei Lester iš nusikaltimo vietos.

– Negaliu niekuo padėti, – atsakė Berger. – Galėčiau paskambinti vyriausiajam gydytojui patologui, tačiau tai ne pati geriausia mintis. Manau, kad supranti. Jie ir taip mane laiko mėgstančia visur kištis.

– Tai todėl, kad tokia ir esate, – pasakė Moralesas. – Landžioji Džeimė. Visi jus taip vadina.

Berger net nepažiūrėjusi į jį pakilo nuo kėdės. Pažvelgė į Skarpetą pagarbiu žvilgsniu ir tarė Moralesui:

– Ji sakė, kad septintą valandą, tiesa?

– Būtent taip Įkyruolė Lester ir sakė.

– Kadangi atrodai toks draugiškas jai, gal galėtum patikrinti ir garantuoti, jog ji iš tikrųjų pradės tirti bylą septintą, kad Kei, užuot sėdėjusi čia visą naktį, galėtų išsikviesti taksi ir pailsėti.

– Žinote ką? – tarė Moralesas Skarpetai. – Nuvažiuosiu jos paimti. Kaip jums patinka? Ir paskambinsiu jums, kai būsime pakeliui. Aš net galiu po to užsukti ir paimti jus.

– Kartais visai protingai mąstai, – tarė jam Berger.

Skarpeta jiems atsakė:

– Ačiū, bet gal pati atvyksiu. Tik prašau man paskambinti.

Kai Berger grįžo palydėjusi iki durų Skarpetą ir Bentoną, Marinas užsinorėjo dar kavos. Liusė nusekė paskui Berger į jos erdvią virtuvę iš nerūdijančio plieno, sendinto kaštonmedžio ir granito, nutarusi, kad turėtų dabar jai kai ką pasakyti. Nuo to, ką atsakys Berger, priklausys, kas bus vėliau.

– Tu išeini? – draugiškai paklausė Berger, sutikdama Liusės žvilgsnį ir atplėšdama kavos pakelį.

– Viskio buteliai tavo bare, – pasakė Liusė, skalaudama kavinuką ir pripildama jį vandens.

– Koks dar viskis?

– Tu žinai, koks, – tarė Liusė.

Berger paėmė iš jos kavinuką ir pripylė kavavirę.

– Nežinau, – tvirtino ji. – Ar tu taip kalbi, nes norėtum jo paragauti? Nepagalvojau, kad esi mėgėja.

– Tai visai nejuokinga, Džeime.

Berger spragtelėjusi įjungė šviesą ir pasilenkė per barą. Atrodė, ji iš tikrųjų nesuprato, apie ką kalbama, bet Liusė ja nepatikėjo. Liusė turėjo galvoje tą airišką ir škotišką viskį, stovintį jos bare.

– Jie yra viršutinėje tavo prakeikto baro lentynoje, už stiklo, – pasakė Liusė. – Negalėjai jų nepastebėti.

– Tai Grego, – tarė Berger. – Jis juos kolekcionuoja. O aš visai tai pamiršau.

– Jis kolekcionuoja? Nežinojau, kad jis vis dar čia, – tarė Liusė, pasijutusi taip blogai, kaip dar niekada savo gyvenime.

– Aš tik sakau, jog tai jo, – tarė Berger kaip įprasta ramiai. – Jei atidarytum šitas spinteles, pamatytum gyvą galą tokių ir kitokių vieno salyklo ar nedidelės partijos rūšių. Iš tikrųjų pamiršau juos. Niekada nesusimąstydavau apie juos, nes negeriu jo brangaus viskio. Niekada negerdavau.

– Tikrai? – paklausė Liusė. – Tai kodėl atrodo, kad Moralesas žino, jog tu jo turi?

– Tai juokinga, dabar ne laikas ir ne vieta apie tai kalbėti, – atsakė Berger labai tyliai. – Prašau, liaukis.

– Jis žiūrėjo tiesiai į juos, tarsi kažką žinotų. Ar jis dar kada yra buvęs čia, be šio ryto? – tarė Liusė. – Gal tie „Pievelės tavernos“ gandai yra kažkas daugiau?

– Aš ne tik neprivalau atsakyti į tokį klausimą, bet ir nenoriu. Ir negaliu, – tarė Berger be jokio pykčio, beveik švelniai. – Gal tu galėtum būti tokia maloni ir paklausti, kas norėtų kavos ir su kuo ją gertų?

Liusė išėjo iš virtuvės ir nieko nė vieno nepaklausė. Ji išjungė savo kompiuterio maitinimo bloką. Tyliai susivyniojo laidą ant rankos ir įgrūdo jį į nailoninės kuprinės kišenę. Po to įsidėjo ir „MacBook“.

– Grįžtu į savo biurą, – parėjus Berger pasakė ji visiems.

Berger paklausė dėl kavos, tarsi viskas būtų kaip niekur nieko.

– Mes dar nesiklausėme to 911 įrašo, – staiga prisiminė Bakardi. – Bet kokiu atveju, norėčiau jį išgirsti. Nežinau, kaip kiti.

– Aš pasiklausyčiau, – pritarė Marinas.

– Man nebūtina jo klausytis, – pasakė Liusė. – Kas nors gali man atsiųsti garso įrašo failą, jei norės, kad tai išgirsčiau. Susisieksiu, jeigu turėsiu kokios nors naujos informacijos. Iki pasimatymo, – tarė ji Džeimei Berger nė nepažvelgusi į ją.

30

– Vargšas durininkas, – tarė Skarpeta. – Manau, prikalbėjau jam daugiau negu reikia.

Kai jie grįždavo į savo prabangius apartamentus, durininkui užtekdavo tik užmesti akį į jos kriminalinės ekspertizės lagaminėlį, ir viskas būdavo aišku. Tačiau tą ankstyvą rytą dėl žinių jo reakcija buvo daug stipresnė nei paprastai. Niujorko Ist Saidą terorizavo žudikas maniakas, kuris galbūt prieš keletą metų dar kažką buvo nužudęs Merilende ir Konektikute, o Bentonas ir Skarpeta patys atrodė gana bauginančiai.

Juodu įlipo į liftą ir pasikėlė į trisdešimt antrąjį aukštą. Tą pačią akimirką, kai tik įžengė pro duris, jie ėmė nusirenginėti.

– Tikiuosi, tu ten neisi, – tarė Bentonas.

Nusivilkęs švarką jis nusitraukė kaklaraištį, o paltas jau buvo numestas ant kėdės.

– Turi tuos tamponus, žinai, kas nužudė ją. Tai kas dar? – klausė jis.

Skarpeta atsakė:

– Galbūt kaip tik šiandien žmonės pakvies mane, kad pasakyčiau savo nuomonę ar bent jau nupasakočiau dalį to, ką manau.

Ji numetė švarkelį ir palaidinukę į skalbinių pintinę prie durų, tai jiems buvo taip įprasta, tik retkarčiais Skarpeta susimąstydavo, koks nepaprastas tai būtų reginys, jei kas nors ją stebėtų, kad ir per teleskopą. Ji prisiminė naują sraigtasparnį, kurį įsigijo Niujorko

policijos departamentas ir apie kurį buvo trumpai užsiminusi Liusė. Jis turėjo filmavimo kamerą, kuri galėjo atpažinti veidus už dviejų mylių, ar panašiai.

Skarpeta atsisegė kelnių užtrauktuką ir nusitraukė jas, tada pagriebė nuotolinio valdymo pultelį nuo Stiklėjaus* ąžuolinio kavos stalelio svetainėje, kur buvo pilna Stiklėjaus baldų ir Poty-to Viktory** paveikslų. Ji užtraukė elektronines žaliuzes. Pasijuto beveik kaip Oskaras, turintis slėptis nuo visų.

– Nesu tikra, kad sutinki su manimi, – tarė ji Bentonui, abu sėdėjo vien tik su apatiniais, laikydami rankose batus. – Tarp kitko, tokie jau mes esame. Ar tu laimingas? Matai, ką vedei. Tą, kuri turi pasikeisti, kai įeina pro duris, nes jai tenka lankytis nedraugingose vietose.

Bentonas apkabino Skarpetą ir įbedė nosį jai į plaukus.

– Tu ne tokia jau bloga, kaip manai, – tarė jis.

– Ne visai suprantu, ką turi omenyje.

– Ne, aš tikrai su tavimi sutinku. Arba taip, sutinku. Antraip... – Jis pakėlė kairę ranką prie jos galvos, tebelaikydamas ją apkabinęs, ir pažvelgė į laikrodį. – Penkiolika po penkių. Mėšlas. Tu turėsi tuoj išeiti. Šiuo atveju visai nesutinku su tavimi. Ne. Prižiūrėti daktarę Lester. Ketinu melstis, kad kiltų didžiulė audra, kuri sulaikytų tave nuo bet kokio išėjimo. Matai, čia yra tavo mėgstamas paveikslas? „Ponas Victory palaiko stichijų pusiausvyrą“? Melsiuosi Didžiajai Dvasiai, kad tų stichijų pusiausvyra būtų palaikyta, o tu liktum namuose ir išsimaudytum su manimi po dušu. Galime kartu nusiplauti ir savo batus, kaip paprastai darydavome parėję iš nusikaltimų vietų. O po to tu žinai, ką darysime.

– Kas tau užėjo?

– Nieko.

* Gustav Stickley (1858–1942) – Amerikos baldų gamintojas.

** Poteet Victory (g. 1947) – indėnų kilmės šiuolaikinis amerikiečių tapytojas.

– Tai sutinki, kad neičiau į televiziją, – pasakė ji. – Ir prašau, tikrai melskis. Nenoriu jos prižiūrėti. Viskas, ką sakei, tiesa. Žinau, kas nutiko Evai Pybles. Mudvi kalbėjomės jos vonios kambaryje. Man nereikia to aptarinėti su daktare Lester, kuri nesiklauso ir nėra tokia atvira, kokia buvo Eva Pybles. Esu pavargusi, įsitempusi, tokia ir atrodau. Man pikta. Atsiprašau.

– Nieko tokio, – tarė jis.

– Nieko tokio, – pakartojo ji.

Bentonas perbraukė ranka per jos veidą, plaukus, ir pažvelgė giliai į akis, taip, kaip darydavo, kai bandydavo rasti kažką, ką prarado, arba galbūt manydavo praradęs.

– Kalbu ne apie protokolus ar kieno pusėje tu esi, – sakė jis. – Kalbu apie Oskarą. Apie visus, su kuriais žiauriai elgiamasi. Kai nesi tikras, kas ką, kaip ar kodėl daro, verčiau likti užkulisiuose. Tai gera proga nesirodyti daktarei Lester. Tyliai dirbti toliau. Jėzau, – staiga tarė jis.

Bentonas grįžo prie skalbinių pintinės ir išsitraukė savo kelnes. Įkišo ranką į kišenę ir ištraukė atmintuką, vis dar įvyniotą į porą purpurinių pirštinių.

– Štai, – tarė jis. – Tai svarbu. Galbūt Didžioji Dvasia ką tik išgirdo mano maldą.

Suskambėjo Skarpetos telefonas. Tai buvo daktaras Kiselsteinas iš Y-12. Ji prakalbo, jam dar nieko nespėjus ištarti:

– Liusė sakė, kad tai saugiai pasiekė jus. Tūkstantį kartų atsiprašau. Tikiuosi, jums neteko ilgai laukti. Nesu tikra, kur.

Jos ausinėse pasigirdo daktaro Kiselsteino balsas su vokišku akcentu:

– Paprastai pavyzdžiai man nebūna gabenami privačiais lėktuvais, tad leidau sau papramogauti – klausiausi muzikos per „iPod“ grotuvą, kurį žmona man padovanojo per Kalėdas. Jis toks mažas, kad galiu įsisegti vietoje kaklaraiščio segtuko. Nebuvo

jokių nesklandumų. Pažįstu „McGhee-Tyson"*, Valstybinės oro apsaugos bazę, tačiau paprastai tai būna, kaip sakiau, ne milijonieriaus lėktuvas. Paprastai atskrenda „C-130"** ar koks nors kitas krovininis lėktuvas, gabenantis iš Langlio tai, ko mums neleistų NASA***. Pavyzdžiui, sugadintus šiluminius ekranus. Arba prototipus, kurie man patinka labiau, nes nieko bloga nebuvo atsitikę. Žinoma, kai tai būna keisti tavo siuntiniai, visada blogai. Tačiau tikrai turiu šiokių tokių rezultatų, nes, kaip suprantu, tai svarbu. Jokios oficialios tyrimo ataskaitos. Ji bus vėliau.

Bentonas liovėsi vaikščiojęs aplinkui. Jis palietė jai skruostą ir parodė į dušą.

– Tai, ką turime, yra tepalas, susimaišęs su krauju, gal dar prakaitu, ir sidabro druskomis, ir jame yra medžio bei medvilnės plaušų, – dėstė daktaras Kiselsteinas.

Skarpeta nuėjo prie sofos. Iš stalo gale esančio stalčiaus ji išsitraukė rašiklį bei bloknotą ir atsisėdo.

– Ypač daug sidabro nitrato ir kalio nitrato. Taip pat anglies ir deguonies, kaip jūs ir tikėjotės. Atsiųsiu jums elektroniniu paštu įvairiai padidintus pavyzdžius, iki tūkstančio rentgenų. Net ir prie penkiasdešimt rentgenų galima matyti kraują, o sidabro prisotintos zonos gana ryškios dėl didesnio atomų skaičiaus. Taip pat galima pamatyti sidabro nitratą medyje – mažus balkšvus taškelius, vienodai išsidėsčiusius visame paviršiuje.

– Keista, kad jie vienodai pasiskirstę, – nustebo Skarpeta. – Tas pats ir su medvilnės plaušeliais?

– Taip. Matomi labai padidinus.

Skarpetai vienodas pasiskirstymas reiškė, kad tai galėjo būti klastotė, priešingai, negu nelygus išsidėstymas esant užterši-

* Oro uostas Noksvilyje.

** „Lockheed C-130 Hercules" – JAV karo lėktuvas.

*** *National Aeronautics and Space Administration* – Nacionalinė aeronautikos ir kosmoso administracija, JAV valstybinė agentūra, atsakinga už visas nekarines kosmoso tyrimo programas.

mui. Jeigu jos įtarimas pasitvirtintų, jiems tektų spręsti abi problemas.

Ji dar pasiteiravo:

– O kaip odos ląstelės?

– Taip, be abejo. Mes vis dar laboratorijoje, tai užtruks kokią dieną ar dvi. Jokio poilsio nuodėmingiesiems. Darbas be galo sudėtingas, nes atsiuntei daug pavyzdžių. Aš tau skambinu tik dėl dviejų iš jų. Kiekvieno atskirai. Kėdės ir tampono. Turbūt manote, jog tie medvilnės ir medienos plaušeliai nuo tamponų, kuriais valėte kūną, ir gal esate teisi, o gal ir ne. Negaliu jums pasakyti. Tačiau ne nuo kėdės, nes juk nevalėte tos kėdės sėdynės?

– Ne. Ji nebuvo paliesta.

– Tada turime padaryti išvadą, jog tie medvilnės ir medžio plaušai ant kėdės pagalvėlės medžiagos yra dėl kitos priežasties, galbūt atsiradę dėl to tepalo, kuris atrodo kaip nepralaidus. Todėl turime naudoti kintamą slėgį, palaikantį įrenginyje žemiausią slėgimą, kurio reikia sukurti elektronų bangai, o likusioji kameros dalis užpildoma sausu filtruotu oru. Turime sumažinti išsisklaidžiusių elektronų srautą mažindami veikimo atstumą. Atrodo, kad aš teisinuosi. Bijau, kad tą tepalą sunku ištirti, nes elektronų srautas tiesiog jį ištirpdys. Gal bus geriau, kai jis išdžius.

– Ar galima sidabro nitratą vartoti odos nudegimams gydyti? Ką tik pagalvojau apie tai, – tarė ji. – Tai galėtų paaiškinti, kaip ten atsirado kraujo, prakaito, odos ląstelių. Taip pat skirtingų DNR profilių mišinys, jei kalbėsime apie bendrą gydomojo tepalo naudojimą. Jei manysime, jog juo buvo naudojamasi gydytojo kabinete? Pavyzdžiui, dermatologo?

– Neklausiu, ką tu įtari, – tarė daktaras Kiselsteinas.

– Kas dar įdomesnio apie tą kėdę?

– Jos karkasas geležinis, dažų sudėtyje yra aukso. Niekas nesėdėjo ant jos, kai patalpinome ją į kamerą. Kaltinimai ir bausmės ne mano sritis. – Jie baigė pokalbį.

Skarpeta pabandė prisiskambinti daktarei Elizabetai Stiuart, bet įsijungė balso paštas. Ji nepaliko jokio pranešimo ir sėdėjo ant sofos mąstydama.

Ji manė, kad bendravo su Marinu tiesiog puikiai, tad nusprendė jam paskambinti ir suvokė, jog neturi jo telefono numerio. Todėl paskambino Berger, ir iš to, kaip prokurorė atsiliepė, buvo aišku, kad ji žinojo, kas skambina ir kad tai bus asmeninis klausimas.

– Čia Kei.

– Ak, – pasigirdo Berger balsas. – Sakė, kad jis išjungtas. Aš nežinojau.

Kai skambino Liusė, jis buvo išjungtas. Skarpeta jautė, kad tarp jų kažkas vyksta, ir tai nėra gerai. Per susitikimą Liusė buvo labai prislėgta. Skarpeta nebandė jai skambinti, manydama, kad ji vis dar su Berger. Bet turbūt taip nebuvo.

Berger tarė:

– Prieš keletą minučių skambino Moralesas, sakė, jog gavo tavo balso pranešimą.

– Kalbėjausi telefonu su Y-12. Šią minutę negaliu eiti į morgą.

Ji glaustai viską nupasakojo Berger.

– Vadinasi, tai yra bendras vardiklis, – nusprendė Berger. – Ta dermatologė. Terė pas ją lankėsi. Minėjai, jog Oskaras taip pat lankosi. Arba lankydavosi.

Skarpeta tą detalę atskleidė tik dabar, susirinkimo metu, nes jos daugiau nebevaržė paciento ir gydytojo konfidencialumas. Būtų buvę teisinga slėpti informaciją, tačiau taip elgdamasi ji jautėsi nejaukiai. Nors padėtis pasikeitė ir tai pasidarė legalu, jai atrodė kitaip. Kai Oskaras kalbėjosi su ja ir taip gailiai raudojo, jis iš tikrųjų nenujautė, jog vieną dieną ji išduos jį, nepaisant to, kiek kartų jį įspėjo ir ragino nusisamdyti gerą advokatą.

Skarpeta buvo taip priešiškai nusiteikusi. Ji piktinosi Oskaru, jis ją siutino, nes jautė, jog ji turėtų būti tas žmogus, kuriuo jis

galėtų pasitikėti. Skarpeta priešinosi jam, jis ją nervino todėl, kad jai nereikėjo jo prakeikto pasitikėjimo.

– Man reikia papasakoti Marinui, ką rado Y-12, – tarė Skarpeta Berger. – Nežinau, kaip jam prisiskambinti.

Berger davė jai du numerius ir pasakė:

– Gal ką nors girdėjai iš Liusės?

– Maniau, kad ji bus su tavimi, – tarė Skarpeta.

– Visi išėjo maždaug prieš pusvalandį. Ji išėjo iškart po tavęs su Bentonu, tuoj po kelių minučių. Pamaniau, kad Liusė susisieks su tavimi. Ji ir Moralesas nelabai vienas kitam patinka.

– Jis ne iš tokių, kurie jai patiktų.

Patylėjusi Berger tarė:

– Taip yra dėl to, kad ji daug ko nesupranta.

Skarpeta neatsakė.

– Suaugę suprantame, kad tobulų nėra, – pasakė Berger. – Ir niekada nebuvo.

Skarpeta neketino jai padėti.

– Nenori apie tai kalbėti, ir puiku, – Berger balsas vis dar buvo ramus, tačiau jame pasigirdo kažkokia nauja gaidelė.

Skarpeta užsimerkė ir perbraukė pirštais plaukus, suvokdama, kaip bejėgiškai ji jaučiasi. Ji negalėjo pakeisti to, kas įvyko, bandyti tai daryti buvo neprotinga ir neteisinga.

– Gal sutaupytum man truputį laiko, – tarė Skarpeta. – Galėtum paskambinti Liusei ir pranešti apie tuos Y-12 rezultatus. Padaryk tai už mane, o aš pabandysiu surasti Mariną. O kalbėdamasi su ja telefonu galbūt galėsi išbandyti kitokią taktiką. Būk labai labai atvira su ja, net jei manysi, jog ji neįtikėtinai prislėgta ar verčia tave taip jaustis. Tik pateik jai tuos faktus, netgi jei manai, kad tai pakenks tavo padėčiai ir dėl to ką nors prarasi. Tai nelengva tokiems žmonėms kaip mes, bet tai viskas, ką galiu pasakyti. Įdomu, Bakardi – Dieve, padėk man, negaliu įprasti šitaip vadinti gyvą žmogų – žino, ar Betanė su Rodriku lankėsi pas dermatologą

Baltimorėje ar Greniče 2003 metais? Policijos ataskaitoje aptikau, kad jis naudojo „Accutane“ nuo spuogų.

– Vadinasi, tuos vaistus skyrė dermatologas, – tvirtino Berger.

– Manyčiau, kad taip. Tai nėra visai paprasti vaistai.

– Perduosiu visa tai Liusei. Ačiū tau.

– Žinau, kad tu tai padarysi, – tarė Skarpeta. – Žinau, jog pasakysi viską, ką jai reikėtų žinoti.

Bentonas išėjo iš dušo ir apsisiautė šiltą chalatą, gulėjusį ant lovos. Jis kažką peržiūrinėjo savo nešiojamajame kompiuteryje, ir Skarpeta patraukusi jį į šalį atsisėdo šalia Bentono. Ji pastebėjo į jungtį įkištą raudoną atmintuką.

– Aš dar neišsimaudžiau, – tarė ji. – Tikriausiai mirtinai smirdžiu. Ar vis dar gerbsi mane, jeigu pameluosiu?

– Žiūrint kam.

– Kitam gydytojui.

– Ką gi, tada puiku. Jei kalbėtume apie ateitį, tai žinok, teisėjai labiau mėgsta, kai kam nors meluoji.

– Lankiau teisininkų mokyklą ir visai nevertinu jų juokelių, – tarė ji šypsodamasi.

Ji perbraukė pirštais per jo plaukus. Vis dar buvo drėgni. Skarpeta pridūrė:

– Pameluosiu tavo akivaizdoje, ir tai neatrodys tokia jau didelė nuodėmė. Negaliu sulaukti, kada nueisiu į dušą ir išsivalysiu dantis. Ir tie...

Ji suvokė, kad vienoje rankoje vis dar laikė savo purvinus batus, kai tuo tarpu kita lietė plaukus.

– Maniau, kad palauksi ir nusimaudysi po dušu su manimi, – pasakė ji. – Ir kad nusiplausime batus.

– Planavau ten eiti dar kartą, – atsakė jis. – Dar nenusiploviau savo batų.

Skarpeta pakilo nuo lovos ir paskambino tarpmiestinės linijos telefonu.

Šįkart ji neskambino tiesiogiai daktarei Stiuart į jos apartamentus, ji pabandė susisiekti su „Šv. Regio" administracija. Pasisakė esanti iš CNN ir bandanti susisiekti su daktare Stiuart, kuri, kaip ji mano, čia įsiregistravusi daktarės Oksford pavarde.

– Prašom palaukti.

Tuoj pat atsiliepė daktarė Stiuart.

Skarpeta prisistatė, ir daktarė Stiuart šiurkščiai jai atsakė:

– Savo pacientų neaptarinėju.

– Ir aš dažniausiai neaptarinėju kitų daktarų per televiziją, – tarė Skarpeta. – Tačiau turbūt padarysiu išimtį.

– Ką norite tuo pasakyti?

– Noriu pasakyti tai, ką pasakiau, daktare Stiuart. Pagaliau viena jūsų pacientė per praėjusias dvidešimt keturias valandas buvo nužudyta, o kitas pacientas, kaltinamas dėl šios ir dar vienos žmogžudystės, – galbūt bus ir daugiau kaltinimų, – dingo. Kaip dėl Evos Pybles, kuri taip pat buvo nužudyta praėjusią naktį? Nežinau, ar ji viena iš jūsų pacienčių. Tačiau žinau tai, kad teisminiai įkalčiai rodo, jog jūs turėtumėte būti išmintingesnė ir mums padėti. Pavyzdžiui? Man įdomu, ar tokia moteris iš Palm Bičo, turinti namus Niujorke, taip pat galėjo būti jūsų pacientė.

Skarpeta pasakė jai vardą paralyžiuotos moters, kurios DNR buvo rasta Terės Bridžes vaginoje.

– Jūs puikiai žinote, kad negaliu suteikti informacijos apie savo pacientus.

Daktarė Stiuart tai pasakė taip, kad buvo aišku, jog ta moteris yra jos pacientė.

– Puikiai žinau, kaip tai daroma, – tarė Skarpeta ir pridūrė, kad skambėtų rimčiau, – tik pasakykite ne, jeigu ji nėra jūsų pacientė.

– Neketinu niekam nieko sakyti.

Tą pačią procedūrą Skarpeta atliko paminėdama Betanę ir Rodriką, nesakydama daktarei Stiuart, kam ji norėjo tai sužinoti. Jeigu dermatologė būtų juos pažinojusi, Skarpetai nereikėtų

pasakoti, kad jiedu buvo nužudyti prieš penkerius metus. Ji jau būtų tai žinojusi.

– Jei galite įsivaizduoti, priimu daugybę pacientų iš Greničo, nes turiu kabinetą Vait Pleinse, – sakė daktarė Stiuart, o Skarpeta tuo metu pasilenkė prie Bentono ir stebėjo, į ką jis žiūri kompiuteryje.

Tai buvo panašu į žemėlapių dalis, kurias kažkas buvo atsiuntęs Oskarui, – tariamai.

– Nesakau, kad tų dviejų žmonių niekada per savo praktiką nebuvau sutikusi, – tarė daktarė Stiuart. – Pasakysiu, jog prisimenu to jaunuolio mirtį. Visi buvo sukrėsti. Taip, kaip mes dabar, po to, kas nutiko Niujorke. Mačiau tai per žinias praėjusį vakarą. Tačiau Greničą prisiminiau dėl tos „Aston Martin" parduotuvės...

– „Bugatti", – pataisė Skarpeta.

– Aš linkusi sakyti, kad prie „Aston Martin" parduotuvės. Ji visai šalia „Bugatti", – atsakė daktarė Stiuart. – Būtent todėl berniuko žudikas pasiekė namus. Man teko beveik būti liudininke, kai jį rado nužudytą. Kai pasiėmiau savo „Aston Martin" iš serviso. Dėl to ir prisimenu, jeigu suprantate, apie ką kalbu. Šiaip ar taip, jau nebeturiu to automobilio.

Ji leido suprasti, kad nei Rodrikas, nei Betanė nebuvo jos pacientai ir kad tos sadistiškos seksualinės žmogžudystės jai žinomos tik dėl to, jog primena jos automobilį, kainavusį daugiau negu kai kurių žmonių namai.

– Ar pas jus dirba ar kaip kitaip susijęs su jūsų darbu kas nors, kas būtų žinomas policijai? – pasiteiravo Skarpeta. – Arba paklausiu taip, kad lengviau būtų atsakyti. Ką jūs galvotumėte, jeigu būtumėte mano vietoje?

– Aš galvočiau apie personalą, – atsakė ji. – Ypač tuos, kurie dirba nevisą darbo dieną.

– Kuriuos?

– Pusę etato dirbančius technikus, rezidentus, ypač tuos, kurie įstaigose atlieka vergiškus darbus, kurie priimami ir vėl atlei-

džiami. Pavyzdžiui, dirba viename iš mano kabinetų per vasaros atostogas ar po darbo valandų. Tai gali būti bet koks darbas, nuo patalpų valymo iki gydytojo pakvietimo prie telefono. Pas mane dirba toks vienas, kuris taip pat yra ir veterinarijos technikas. Tačiau su juo niekada nebuvo jokių nesusipratimų. Jis anaiptol ne įžymus, ir aš asmeniškai su juo nedirbu. Jis daugiausia dirba valytoju ir kitų gydytojų padėjėju. Mano veikla plati. Daugiau kaip šešiasdešimt tarnautojų keturiose skirtingose vietose.

– Veterinarijos technikas? – tarė Skarpeta.

– Manau, būtent tuo jis ir užsiima visą savo darbo dieną. Žinau, jog jis turi kažką bendro su gyvūnų parduotuvėmis, nes keliems mano darbuotojams yra gavęs šuniukus. Veterinarijos technikas, padedantis gyvūnams tose vietovėse. Galbūt ne visai tais būdais, apie kuriuos norėčiau žinoti, tiesą pasakius, – kalbėjo daktarė Stiuart. – Jis labai keistas, kartą bandė padovanoti man šunelį, per mano gimimo dieną praėjusią vasarą. Vieną tų karčiuotų kiniškų šunų, kurie neturi jokio kailio, išskyrus ant galvos, uodegos ir kojų. Tai buvo gal kokių aštuonių savaičių šuniukas, kuris atrodė toks subjaurotas, tarsi sirgtų alopecija, ir viskas, ką jis darė, tai tik drebėjo bei kosėjo. Ant atviruko jis parašė, kad galiu pasakyti visiems, jog dabar šalinu plaukus ir šunims, kad į savo darbą įtraukiau ir šunų dermatologiją, ar kažkaip panašiai. Tai buvo keista ir visai nejuokinga, aš priverčiau jį atsiimti tą šuniuką. Jei atvirai, tai buvo ypač nemalonus incidentas.

– Ar kada klausėte jo, kas nutiko tam šuneliui?

– Puikiai pati įsivaizduoju.

Ji ištarė tai grėsmingai.

– Jis mėgsta leisti vaistus, pavadinkime tai šitaip, – sakė daktarė Stiuart. – Jis injekcijų specialistas, šiek tiek mokėsi flebotomijos*. Paklausykite, tai mane labai liūdina. Jis vardu Chuanas Emeitas.

* *Phlebotomy* – veninio kraujo ėmimas. (Angl.)

– Ar toks jo visas vardas? Dažnai ispanai šalia savo vardo ir pavardės turi dar ir motinos mergautinę pavardę.

– Šito aš nežinau. Jis dirbo mano Aukštutinio Ist Saido kabinete pastaruosius kelerius metus. Gal kokius trejus ar ketverius, nesu tikra. Asmeniškai jo nepažinojau, ir jam nebuvo leidžiama įeiti į kabinetą, kai būdavau su pacientu.

– Kodėl?

– Pasakyti atvirai? Dauguma mano pacientų, kuriuos asmeniškai pati priimu, yra VIP'ai*, ir aš neleidžiu, kad man padėtų nevisą darbo dieną dirbantys technikai. Turiu nuolatinių asistentų, kurie įpratę tinkamai elgtis su labai garsiais žmonėmis. Juk neleisi pusę etato turinčiam technikui imti kraujo iš populiariausios kino žvaigždės.

– Ar jūs asmeniškai matėte Terę Bridžes ar Oskarą Beiną, o gal tai galėjo būti kas nors iš kitų jūsų gydytojų?

– Neturėjau pagrindo pažinoti jų asmeniškai. Tačiau tikrai pažįstu keletą kitų žemaūgių žmonių, kurie yra mano pacientai, nes nutukimas yra viena iš dažniausių problemų, o nesėkmės atvejais šalutinis dietos poveikis gali sukelti odos ligas. Spuogai, per ankstyvos raukšlės, apdribusi veido bei kaklo oda, o jei netinkamai atliekamas riebalų nusiurbimas, odoje nepalaikomas tinkamas drėgmės kiekis, dar reikėtų pridurti ir odos išsausėjimą.

Ji asmeniškai nematė Terės ar Oskaro. Jie nebuvo pakankamai svarbūs.

– Ar galite dar ką nors man papasakoti apie Chuaną Emeitą? – tarė Skarpeta. – Nesakau, kad jis padarė ką nors bloga. Tik nenoriu, kad dar kas nors būtų sužalotas ar mirtų, daktare Stiuart. Galbūt žinote, kur jis gyvena, ar dar ką nors?

– Neturiu supratimo. Abejoju, kad jis turi daug pinigų. Alyvų spalvos oda, tamsūs plaukai. Ispanas. Kalba ispaniškai ir tai

* *Very Important Person* – garsenybės ar valdžios žmonės, su kuriais elgiamasi itin pagarbiai.

praverčia. Angliškai kalba laisvai, mano darbe tai yra privaloma sąlyga.

– Ar jis Jungtinių Valstijų pilietis?

– Turėtų būti. Tačiau juk aš netikrinau. Manau, turėčiau atsakyti, jog nežinau.

– Ar dar ką nors galite pasakyti? Pavyzdžiui, kur policija dabar galėtų jį rasti ir apklausti?

– Visai nenumanau. Daugiau nieko nežinau. Man tik jis nepatiko, kai padovanojo tą kinišką šuniuką, – pasakė ji. – Pasirodė, kad jis tuo kažką norėjo pasakyti. Tarsi būtų norėjęs kažkaip pakenkti būtent man. Padovanoti *man* ypatingai bjaurų šunį, sergantį plaukų ir odos ligomis? Aš tik prisimenu, kad tai mane labai prislėgė, ir po to nekaip pasirodžiau savo padėjėjui, nes priverčiau jį tučtuojau išnešti tą graudų mažą padarą, o jis pasakė nežinąs, ką su juo daryti, tarsi būčiau pasmerkusi tą apgailėtiną sutvėrimą... Na, lyg jis būtų norėjęs, jog atrodyčiau kaip beširdė, ir, man rodos, po to net ėmiau galvoti apie jo atleidimą. Akivaizdu, kad turėjau taip ir padaryti.

Bentonas uždėjo ranką ant nuogos Skarpetos šlaunies, o jai baigus pokalbį apkabino ir atkreipė jos dėmesį į tai, ką jis žiūrinėjo, kol ji kalbėjosi telefonu.

Jis slinko žemyn žemėlapiais, daugybe žemėlapių.

– Pažymėtas maršrutas, – tarė Bentonas. – Matai tas spalvotas linijas, tas tamsiai rausvas? – Jis parodė vieną, kuri ėjo iš Amsterdamo į Ist Saido Trečiąją aveniu. – Tikras maršrutas, sudarytas su GPS.

– Apsimestinis ar tikras? – paklausė Skarpeta.

– Manau, jog šie maršrutai tikri. Atrodo, čia pažymėti Oskaro maršrutai, šimtai jų. Kažkokiu būdu buvo įrašinėjama, kur jis eina. Kaip matai pati.

Bentonas perbėgo akimis kokį tuziną žemėlapių.

– Dauguma jų prasideda arba baigiasi Amsterdame, name, kur yra jo butas. Remiantis tuo, ką čia matau, šios kelionės prasidėjo praėjusio spalio dešimtą dieną ir pasibaigė gruodžio trečiąją.

– Gruodžio trečioji, – pakartojo Skarpeta. – Tą pačią dieną mano fotografija morge, atrodo, buvo sunaikinta kartu ir *Skarpetos 612*, ir Terės elektroniniame pašte.

– Be to, tą pačią dieną Oskaras paskambino į Berger kontorą ir kalbėjosi telefonu su Marinu, – priminė Bentonas.

– Koks velnias čia vyksta? – tarė Skarpeta. – Ar jis vaikščiojo su kokia nors apyranke, kurioje buvo įtaisytas mažas GPS, o galbūt naudojosi PDA*, kuris turi GPS ir fiksuoja visus judesius bei galbūt persiunčia elektroniniu paštu jam pačiam? Kad sudarytų įspūdį, jog yra persekiojamas, šnipinėjamas, ir visa kita, ką jis pasakojo?

– Matei jo butą, Kei. Oskaras tiki visu tuo šlamštu. Bet jeigu kažkas siuntinėja jam tuos maršrutus, ar gali įsivaizduoti, kas?

– Ne.

Bentonas peržiūrėjo dar daugiau maršrutų. Tai buvo bakalėjinių prekių parduotuvės, keletas gimnastikos klubų, biuro reikmenų parduotuvės, ar, kaip ir sakė Bentonas, tos vietos, kur jis galbūt vaikščiodavo, tačiau neužeidavo į restoraną, barą ar kitur.

– Kaip matai, – tarė Bentonas, glostydamas jai nugarą, – laikui bėgant jo kelionės darosi vis padrikesnės ir nepastovesnės. Jis kasdien keičia vietas. Nėra nė vieno tokio paties maršruto. Galima matyti, kad jis bijo, jo kelias daro zigzagus, beveik per visą žemėlapį. Arba apsimeta bijąs. Jeigu ir šį kartą būtų viską surežisavęs. Bet baimė atrodo tikra. Jo paranoja neapsimestinė, iš tiesų taip nemanau.

– Įsivaizduok, kaip visa tai atrodys prisiekusiesiems, – tarė Skarpeta pakildama. – Atrodys, tarsi tas išprotėjęs kiberprofeso-

* *Personal Digital Assistant* – delninis kompiuteris.

rius detaliai paruošė planą, kad sudarytų vaizdą, jog jis yra slaptos organizacijos ar kupinos neapykantos grupės, ar dar Dievas žino kieno taikinys. Atrodys, kad jis seka pats save, taip sakant, su GPS, visą savo butą apstatė keistais prietaisais, o taip pat nešiojasi su savimi ir vežiojasi automobilyje.

Skarpeta baigė nusirengti, nes turėjo eiti į dušą. Reikėjo tiek daug ką nuveikti. O Bentonas pakilo nuo lovos neatitraukdamas nuo jos akių.

– Niekas pasaulyje juo nepatikės, – tarė ji, o Bentonas apkabino ir pabučiavo.

– Padėsiu tau išsimaudyti po dušu, – pasakė jis, vesdamas ją dušo link.

31

Vėjas kiaurai perskrodė Liusę, kai ji atsisėdo ant šalto kaip ledas betoninio rudojo mūro stogo ir ištraukė fotografijas iš kameros, pritvirtintos prie palydovinės lėkštės stovo.

Tai buvo nebrangi internetinė kamera, galinti įrašyti ir garsą, prijungta prie namo bevielio tinklo ir prieinama bet kuriam gyventojui, norinčiam prie jos prisijungti.

Ji taip pat tarnavo ir dar kai kam. Tarnavo Maikui Moralesui, tik ne tuo būdu, kaip visi manė, ir dėl to Liusė nesugalvojo anksčiau jos patikrinti. Dėl to ji niršo ant savęs. Tada, kai paaiškėjo, kad prie tinklo prijungtas dar vienas prietaisas – kamera, kurią Moralesas sakė įrengęs pats, – Liusei neatėjo į galvą peržiūrėti bevielio maršruto parinktuvo žurnalo. Jai net nekilo mintis, kad turėtų patikrinti to maršruto parinktuvo administratoriaus puslapį.

Jeigu ji tai būtų padariusi praėjusią naktį, būtų radusi tai, ką žinojo dabar, ir ji vėl pabandė susirasti Mariną. Visą pusvalandį ji

bandė prisiskambinti jam ir Berger, bet išgirsdavo tik balso pašto įrašą. Ji nepaliko pranešimo. Norėjo pasakyti gyvai.

Ačiū Dievui, Marinas atsiliepė.

– Tai aš, – prisistatė Liusė.

– Gal esi lėktuvų angare, ar ką? – tarė jis.

– Kaip dėl tos tavo matytos kameros, kurią Moralesas įrengė čia, ant stogo, kur šią akimirką ir sėdžiu? Jis jos neįrengė tada, kai tu nustebinai jį pasirodydamas. Jis greičiausiai tik perkėlė ją.

– Apie ką tu kalbi? Mačiau, kaip jis... Na. Taip, tu teisi. Iš tikrųjų nemačiau, kad jis kažką būtų daręs. Ką tik kalbėjausi su tavo teta, trumpai tau perpasakosiu, nes ji bando susisiekti su tavimi. Panašu, kad mus dominantis asmuo buvo sekamas su GPS ar dar kažkuo. Be to, jis galėjo dirbti veterinarijos techniku daktarės Stiuart kabinete. Anksčiau ar vėliau, Terė tikriausiai susipažino su žudiku dermatologo kabinete, tai kažkoks ispanas...

– Paklausyk manęs, Marinai! Ta prakeikta kamera čia stovi jau tris prakeiktas savaites! Ji jautri judesiams, todėl nuolat ką nors įrašiusi siunčia tai į elektroninį paštą to, kuris gali prie šios sistemos prisijungti. Gavau prakeiktą Moraleso kompiuterio protokolą. Gavau jo prakeikto kompiuterio prieigos kodą, ir jis toks pat kaip suknistas *Skarpetos 612*. Supranti, ką tai reiškia?

– Aš ne koks suknistas debilas.

Visai kaip senais gerais laikais. Kiek kartų per tuos metus jis taip buvo jai pasakęs?

– Tai reiškia, kad tas, kas įrengė šią kamerą ir gauna vaizdus, siunčiamus į elektroninį paštą, yra tas pats žmogus, kuris siuntinėjo laiškus Terei, apsimesdamas esąs mano teta. Greičiausiai tai koks nors delninis kompiuteris, ir tas šiknius stovi priešais Džono Džėjaus universitetą, įsibrauna į jų belaidį tinklą, todėl tie kompiuterių protokolai grįžta atgal. Be to, šio kompiuterio prieigos kodas yra tas pats, kaip ir kompiuterio, kuriuo elektroniniu paštu Terei buvo atsiųsta ta nuotrauka, – fotografas išsiuntė ją iš

internetinės kavinės prie daktarės Elizabetos Stiuart kabineto. Būtent Moralesas nurodė Terei sunaikinti tą fotografiją gruodžio trečiąją...

– Kodėl?

– Jis žaidžia suknistus žaidimus, štai kodėl. Greičiausiai jis buvo morge, kai ta prakeikta fotografija buvo padaryta, turbūt jis už viso to slypi. Lygiai kaip Džeimės nuotraukos „Pievelės tavernoje" atveju. Turbūt jis viską suorganizavo ir nusiuntė ją į „Pričiupau tave Gothame".

– Tada jis greičiausiai susiję̨s su „Pričiupau tave Gothame".

– Neįsivaizduoju, bet tikrai žinau, jog Eva Pybles dirbo tam „Pričiupau tave Gothame", kad ir kas tai būtų. Bet abejoju, ar ji galėtų pasakyti, kas yra tas „Pričiupau tave Gothame", jeigu dar būtų gyva, vargšė ponia. Niekas jos kompiuteryje neatskleidžia, kas tai yra. Kaip tik dabar, kai kalbame, įdiegiau šniukštinėjimo paketus, ieškodama informacijos sujungimo taškuose. Subingalvis Moralesas. Greičiausiai jis taip pat yra ir tas tavo ispanas veterinarijos technikas. Suknistas šūdo gabalas. Jaučiuosi jam skolinga vizitą į namus.

Kalbėdama ji barškino savo „MacBook" klaviatūrą, peržiūrinėdama prievadą. Marinas kurį laiką tylėjo kaip žemė.

– Tu dar klausai?

– Taip, klausau.

– Gal nori man pasakyti, kodėl tas suknistas faras įrengė tą stebėjimo kamerą tris savaites prieš žmogžudystę? – klausė ji.

– Jėzau Kristau. Kam jis siuntinėjo tą mėšlą apsimesdamas Skarpeta?

Liusė išgirdo moters balsą. Bakardi.

– Ko nepaklausi jo paties, – pasiūlė Liusė. – Jis tikriausiai ir pakišo Terei tą auksinę mintį paskelbti Džono Džėjaus tinklalapyje pranešimą, kad jai reikia susisiekti su mano teta. O Terė taip ir padarė, stebuklų stebuklas, spėk, kas jai rašė? Akivaizdu, kad

jis pažinojo Terę, kitaip nebūtų jai siuntęs tų elektroninių laiškų. Jis tikriausiai yra tas suknistas veterinarijos technikas, kaip jau sakiau, ir Terė susipažino su juo per tą dermatologę.

– Tikriausiai jis davė jai tą sergantį šunytį. Manė, kad tai juokinga, – sumurmėjo Marinas. – Po to jį pasiima Eva Pybles. Šuniukas nustimpa. Ji miršta. Ką ji padarė, kad šito nusipelnytų? Įdomu, ar tai jis viską remontuodavo Terės bute. Kaip pasakojo buto šeimininkas. Tai būtų panašu į jį – toks draugiškas, malonus, ne koks nors dičkis žaliūkas mižnius, koks yra iš tikrųjų. Jis galėtų susirasti ką nors kaip Terė, teismo psichologijos studentė, kad išspausdintų kai ką tinklalapyje, visus iškrušdamas. Bet kodėl daktarę?

– Nes jis nenusisekęs daktariūkštis, o mano teta ne tokia. Nežinau, kodėl. Kodėl kažkas kažką daro?

– Tik nenuimk tos kameros, gerai? Mums visai nereikia, kad jis sužinotų, jog ji nuimta.

– Žinoma, ne, – tarė Liusė, o vėjo gūsis bloškė ją, tarsi ketindamas nusviesti nuo stogo. – Jis tikriausiai jau buvo užlipęs čia nuimti to prakeikto daikto, ir tai, ko mažiausiai tikėjosi, buvai tu, besiropščiantis gaisrinėmis kopėčiomis. Dabar jis turi dangstyti savo užpakalį. Todėl dedasi atlikęs žygdarbį įtaisęs stebėjimo kamerą tam atvejui, jeigu nusikaltėlis grįžtų į nusikaltimo vietą. Na ir šiknius. Šiuo metu turiu atsidariusi savo nešiojamajame kompiuteryje tą žurnalą. Kamera per praėjusias tris savaites į elektroninį paštą išsiuntė dešimt tūkstančių vaizdų, ir netgi dabar, kai mes kalbamės, ji toliau uoliai dirba. Sprendžiant iš kortelės būsenos, tas šiknos skylė gali prisijungti prie tinklo tiesiog dabar. Džiaugsiesi sužinojęs, kad išvedžiau iš rikiuotės garso funkciją. Kad nesigirdėtų jokio kito prakeikto garso, išskyrus vėją.

– Ar tu tikrai tuo įsitikinusi? – tarė Marinas.

– Ir aš įsilaužiau. Tai visiškai nelegalu, – tarė Liusė.

– O, Viešpatie, – pasakė ji išsigandusi, kai pamatė vaizdo failus.

Vaizdo failai buvo Maiko Moraleso asmeninėje paskyroje. Jo vartotojo vardas – *Forenxxx.*

Liusė sustojo prie vaizdo failo, kuris buvo įrašytas visai kitu prietaisu negu ta stogo kamera. Ji atidarė jį ir paspaudė „leisti".

– O, Kristau, – tarė ji. – Įrašyta Naujųjų metų išvakarėse. Tik šis įrašas padarytas ne nuo stogo, o pačiame Terės bute. O šūdas. O šūdas.

Berger apartamentai buvo dviejų aukštų, o pagrindinė gyvenamoji zona buvo viršutiniame aukšte, kurio svetainėje, toliau nuo miegamojo, jos su Liuse stebėjo Terės Bridžes nužudymą didžiuliame plazminiame ekrane.

Tai buvo daugiau negu kuri nors iš jų galėjo pakelti, ir nė viena jų tokių dalykų virtualiai nebuvo mačiusios. Jos sėdėjo ant sofos lyg suakmenėjusios, žiūrėdamos į Terės veidą jos vonios kambario veidrodyje, o pora rankų, apmautų latekso pirštinėmis, smaugė ją iš už nugaros guminiu mėlynu turniketu, naudojamu gydytojo kabinete, kai imamas kraujas. Auka ir nusikaltėlis buvo nuogi, jos rankos surištos už nugaros, bet ji įnirtingai pašokdavo nuo kėdės su širdies pavidalo atrama, kai jis beveik pakeldavo ją nuo jos, prismaugdamas iki sąmonės netekimo. Tada kiek nustodavo smaugęs, o kai ji atsigaudavo, pradėdavo vėl.

Ji per tą laiką nieko nepasakė, tik leido baisius gomurinius gargaliuojančius garsus, akys buvo išsprogusios, liežuvis kyšojo iš burnos, o seilės tekėjo jai ant smakro. Lygiai po dvidešimt keturių su puse minutės ji galiausiai mirė, nes tiek laiko reikėjo jam, kad patirtų ejakuliaciją ir pribaigtų ją, nes daugiau jam jos nebereikėjo. Jis išmetė prezervatyvą į klozetą ir išjungė kamerą.

– Pažiūrėkime dar kartą, – tarė Berger. – Noriu atidžiau išklausyti, apie ką juodu kalbasi, kai jis veda ją į vonios kambarį. Man toks įspūdis, kad prieš tai jie užsiėmė seksu. Galbūt pastebėsime ir kitų dalykų, parodysiančių, kodėl jis tai padarė. Ar tai buvo iš

anksto suplanuota? Galbūt jis turėjo kokį nors kitą motyvą, be savo seksualinės sadistinės prievartos. Ar ji vadino jį Chuanu? Ar tik išleido panašų garsą?

– Man atrodo, kad ji užsiiminėjo su juo seksu daug anksčiau, negu su Oskaru, – tarė Liusė. – Remiantis jo familiarumu, tais komentarais. Ji turbūt susipažino su juo daktarės Stiuart kabinete – prieš keletą metų. Visai nesvarbu, kad mes iš tikrųjų nežinome, ar jis yra Chuanas Emeitas. Pasakysiu tau, kad jie yra tas pats asmuo. Turi būti. Manau, jog ji pasakė „Chuanai". Sutinku, sunku pasakyti.

Ji paspaudė nuotolinio valdymo pultelyje „leisti". Filmas prasidėjo nuo kadro prie tualetinio stalelio ir išsigandusio Terės veido ovaliame veidrodyje. Už jos buvo nuogas vyro kūnas. Jis judėjo prisitaikydamas prie kameros padėties, demonstruodamas savo stačią prezervatyvu apmautą penį, baksnodamas jai tarp menčių, tarsi jis būtų šautuvo vamzdis. Buvo matoma tik ta jo kūno dalis, kuri buvo žemiau juosmens.

– Kaip visada, mažule, su trupučiu ypač karšto padažo, – tarė žudikas.

– Nežinau, – tarė ji, drebančiu balsu, nes jo pirštinėta ranka pakėlė prieš veidrodį skalpelį ir jį pasukiojo, o plieniniai ašmenys sužibo šviesoje.

Pasigirdo plyštančios medžiagos garsas, kai jis prapjovęs nuplėšė jai chalatą, nėriniuotą raudoną liemenėlę. Liemenėlė buvo atvira, iš jos kyšojo krūtys apnuogintais speneliais. Jis nutraukė jos priderintas raudonas nėriniuotas kelnaites. Kamera nukrypo į rausvą chalatą, rausvas šlepetes, liemenėlę, įmestą į vonią. Jo pirštinėtos rankos pamojavo supjaustytomis raudonomis kelnaitėmis prieš kameros objektyvą.

– Šią trofėjinę vėliavą, – tarė jis su ispanišku akcentu, – nešiosiuosi kišenėje, todėl galėsiu linksmintis ir po to, ar ne, mažule?

– Nedarykime to, – pasakė Terė. – Nemanau, kad esu pasirengusi.

– Reikėjo apie tai galvoti, kai išpasakojai tam mažiui mūsų paslaptis.

– Aš jam nieko nesakiau. Tu išsiuntei tuos elektroninius laiškus. Štai kaip.

– Pridirbai tikrai didelių nemalonumų. Kas dabar bus? Jis pasiskundė suknistam Teisininkų biurui. Kas dabar bus, mažule? Pasitikėjau tavimi. Padariau tau paslaugą. O tu jam išpasakojai.

– Niekada jam nepasakojau. Jis man papasakojo. Tu siuntinėjai jam tuos laiškus, ir galiausiai jis man pasakė. Jis labai įsibaimino. Kodėl? Kodėl tu tai darai? – Ir ji ištarė kažką panašaus į „Chuanai“.

– Tu nori kažko manęs paklausti? – Skalpelis perskrodė orą, beveik paliesdamas jos skruostą, paskui atsitraukė ir išnyko.

– Ne.

– Tai kas yra tavo vyras? Tas mažius? Ar aš?

– Tu, – pasakė veidrodžiui jos persigandęs veidas, o jo pirštinėtos rankos sužnybo jos spenelius.

– Dabar supranti, kad negerai pasielgei, kad nereikėjo jam sakyti, – barė ją žudiko balsas.

– Prisiekiu, aš nesakiau. Jis sužinojo iš tų elektroninių laiškų, tų žemėlapių, kuriuos jam nusiuntei. Jis man papasakojo. Tu jį išgąsdinai.

– Na, mažule, – sakė stipriau spausdamas jos spenelius. – Nebenoriu daugiau girdėti tavo melo. O dabar pasistengsiu sugalvoti, kaip ištraukti tuos suknistus daiktus jam iš šiknos, kol dar to nepadarė kas nors kitas.

Liusė paspaudė pauzės mygtuką, ir įraše sustingo neryškus kalbančios Terės išplėstomis akimis veido ir jo rankų, spaudžiančių jos krūtis, atvaizdas veidrodyje.

– Štai čia, – tarė Liusė. – Ką jis sako. Gal jis užsimena, kad nužudys Oskarą? Tikriausiai tai Oskaras yra tas, iš kurio šiknos jis ketina kažką ištraukti?

– Aš mąstau apie tą patį, – atsakė Berger.

Savo juristo bloknote ji tris kartus pabraukė kodinę frazę: *Terė turi omenyje GPS?* Ji tarė Liusei:

– Nemanau, kad dar kiltų kokių abejonių dėl to, kaip viskas prasidėjo: Terė paprašė Moraleso sekti Oskarą, nes buvo labai pavydi, mėgstanti kontroliuoti. Ji nebuvo linkusi kuo nors pasitikėti ir prieš nuspręsdama ką nors jam pažadėti, o galbūt papasakoti savo šeimai apie jį, norėjo įsitikinti, ar jis yra doras.

– Jeigu gali būti kokios logikos pamišėlio mąstyme.

– Mes turime jos rasti. Prisiekusiesiems reikia paaiškinti motyvus. Negalima tiesiog pasakyti, kad kažkas yra blogas ar atrodo toks.

– Gal Terė ir norėjo sužinoti, ką Oskaras veikia, tačiau abejoju, ar tai ji sugalvojo implantuoti jam GPS, – kalbėjo Liusė. – Nemanau, jog ji kada įsivaizdavo, kad Moralesas padarys jai tokią paslaugą, o kiek vėliau ims anonimiškai elektroniniu paštu siuntinėti Oskarui GPS maršrutus, šitaip įvarydamas jam pamišimą, jo gyvenimą paversdamas pragaru. Tas žemėlapių su maršrutais siuntinėjimas baigėsi, kai Oskaras galiausiai užsiminė apie tai Terei, o ji, aišku, užsipuolė dėl to Moralesą.

– Teisingai. Būtent apie tai Moralesas ir kalba. – Berger parodė į sustingusį atvaizdą televizoriaus ekrane. – Terė pasielgė blogai, kad pasiskundė Moralesui, galbūt net jį išplūdo. Tokį vaikiną kaip jis? Užgauti jo narciziškumą? Tada jis kaip tipiškas psichopatas ima kaltinti ją, nes juk ji norėjo, kad Oskaras būtų sekamas. Pasirodo, tai ji kalta dėl to, kad Oskaras paskambino į mano biurą ir viską pranešė.

– Paskambino Marinui gruodžio trečiąją, – sakė Liusė. – Todėl Oskaras sunaikino savo kompiuterio standųjį diską ir paslėpė

atmintuką bibliotekoje, kur mano teta ir Bentonas jį rado. O Moralesas nustojo siuntinėjęs jam tuos maršrutus, nes Terė sužinojo, ir darbas buvo baigtas.

– Kei užsiminė apie tą siūlų sruogą ant kilimo už Oskaro buto durų. Stogo angą ir priešgaisrinį išėjimą. Tikriausiai Moralesas nuėjo į Oskaro butą ir bandė surasti tuos įrašus, be to, padėjo dėžutę „Akvalino". Greičiausiai jis įlindo pro langą, išjungė signalizaciją, o po to išėjo pro stogą, todėl durininkas jo nepamatė. Jis turėjo raktą ir signalizacijos kodą, slaptažodį. Po Terės nužudymo jis susidūrė su kai kuriais netikėtumais. Oskaras pareikalavo, kad būtų uždarytas Belevju. Jis reikalavo pasimatyti su Kei ir Bentonu. Tuomet pavojus smarkiai išaugo. Moralesas susidūrė su rimtais priešininkais. Taip pat ir su tavimi. Jam reikia tų prakeiktų maršrutų įrašo, kad neatvestų pas jį ko nors, kad ir tavęs. Taip pat jis nori, kad Oskaras būtų apkaltintas mažiausiai keturiomis žmogžudystėmis.

– Klasikinis dekompensuoto* žmogaus elgesio pavyzdys, – tarė Liusė. – Iš tikrųjų Moralesui nereikėjo nužudyti Evos Pybles. Šiuo atžvilgiu jam nereikėjo nužudyti ir Terės. Su nepažįstamais žmonėmis jis visada būdavo įžūlus ir nesukalbamas. Tai, ko aš vis dar negaliu suprasti, – kodėl Oskaras leido kažkam tai padaryti?

– Tu turi galvoje tą implantą.

– Mes juk ką tik girdėjome, kaip jis tai pasakė. Jis kažką įkišo Oskarui į užpakalį ir norėjo tai susigrąžinti. Ką gi dar tai galėtų reikšti? Manau, reiškia tik viena. Tačiau juk negali prieiti prie ko nors ir pasakyti, ei, gal galėčiau tau po oda implantuoti GPS mikroschemą?

Berger uždėjo ranką ant nuogo Liusės kelio ir pasilenkė per ją paimti belaidžio telefono. Ji jau antrą kartą per pastarąjį pusvalandį skambino Skarpetai.

* Dekompensacija – organo arba viso organizmo veiklos nepakankamumas, negebėjimas kompensuoti sutrikimus, ydas.

– Čia vėl mes, – pasakė Berger. – Gal jūs su Bentonu galėtumėte užsukti.

– Aš galiu. Jis ne, – tarė Skarpeta.

Berger kalbėjo su ja per garsiakalbį, padėjusi telefoną ant kavos stalelio savo puikioje poilsio zonoje, apstatytoje baldais iš odos bei stiklo ir puoštoje Agamo* polimorfiniais tapybos bei grafikos paveikslais, kurie, rodės, blykčiojo ir mainėsi, kai tik Berger pajudėdavo.

Grego kambarys.

Jis čia mėgdavo sėdėti priešais televizorių, kai Berger tuo metu būdavo viena lovoje, gretimame kambaryje, kuriame miegodavo ar dirbdavo. Praėjo daug laiko, kol ji suprato, kad viena iš priežasčių, kodėl jis vis dar nemiegodavo tokiu keistu metu, tarsi gyventų Jungtinės Karalystės laiku, buvo ta, jog jis ir gyveno Jungtinės Karalystės laiku. Jis sėdėdavo šiame kambaryje, o truputį po vidurnakčio Niujorko laiku skambindavo savo draugei advokatei, kuri Londone būdavo ką tik pabudusi.

– Bentonas yra su Marinu ir Bakardi, – tarė Skarpeta. – Jie išėjo. Jis buvo gana paslaptingai nusiteikęs. Nieko negirdėjau iš daktarės Lester. Manau, tu taip pat.

Kiek anksčiau Moralesas buvo užsukęs pas daktarę Lester į Medicinos ekspertizės biurą, tada dar nežinojo, ką išsiaiškino Liusė. Dabar jis suprato, jog visi jo ieško, nes Berger bandė su juo susisiekti. Viskas, ką ji ketino pasakyti, buvo „manau, jog turėtum kai ką paaiškinti".

Ji priėjo tą vietą, kai buvo užsiminta apie sidabro nitratą ir daktarę Stiuart, ir jis baigė telefono pokalbį.

– Manau, kas nors pasakys, jeigu man reikėtų ten ateiti, – tarė Skarpeta. – Nors išties abejoju, kad bus kokių rezultatų, ji iš tikrų-

* Yaacov Agam – Izraelio tapytojas ir skulptorius avangardistas, kinetinio meno judėjimo pradininkas.

jų turėtų atidžiai ištirti Evą Pybles rentgeno spinduliais. Kartoju tai sau, nes negalima, kad jos kūnas būtų išgabentas iš morgo, kol nebus peršviestas kiekvienas jo colis. Tas pats ir su Terės kūnu. Peršviesti jį dar kartą, kiekvieną jo colį.

– Jau seniai ketinu tai padaryti, – tarė Berger. – Mąstau apie tą implantuotą mikroschemą. Kai kalbėjaisi su Oskaru, gal atsimeni ką nors, dėl ko galėtume manyti, jog jis kada nors, dėl kokių nors priežasčių, būtų galėjęs leisti jam kažką panašaus padaryti? Mes su Liuse vėl žiūrėjome tą siaubingą vaizdo įrašą, kuriame žudikas užsimena, kad jis kažką implantavo. Turiu galvoje, Moralesas. Žinome, kad tai jis.

– Oskaras niekada nebūtų to leidęs, – pasakė Skarpeta. – Tai atrodo visai į jį nepanašu, nes jis skundėsi dėl skausmingų gydymo būdų, o ypač bijojo plaukų šalinimo lazeriu. Jam buvo pašalinti plaukai nuo nugaros, gal net nuo sėdmenų. Jis visai neturėjo plaukų, tik ant galvos ir veido. Dar ant lytinių organų. Jis man minėjo „Demerolį“. Jeigu prie jo prieitų kas nors su skustuvu bei kauke, o Oskaras gulėtų ant pilvo, jis to darbuotojo nepamatytų arba nebūtinai atpažintų jį vėliau. Pavyzdžiui, Terės bute, kai Moralesas susidūrė su Oskaru nusikaltimo vietoje. Oskaras galėjo neatpažinti, kad tai tas pats daktarės Stiuart padėjėjas.

– Manome, kad tame vaizdo įraše Terė vadina jį Chuanu. Bet nesame įsitikinusios. Tau reikėtų pasiklausyti, – sakė Berger.

Skarpeta tarė:

– Jie gamina R ir D* su belaidės GPS mikroschemomis stiklo kapsulėse, turinčias miniatiūrines antenas ir maitinimo bloką, veikiantį iki trijų mėnesių. Maždaug ryžio grūdo dydžio, gal dar mažesnės. Viena tokia galėjo būti implantuota jam į sėdmenis ir jis niekada to nesužinotų, ypač kai ji keliauja, juda vis gilyn, kaip

* *Research and development* (angl. tyrinėjimas ir tobulinimas) – verslo sritis, susijusi su naujų idėjų studijavimu ir naujų medžiagų kūrimu.

būna paprastai. Galėtume ją pamatyti tik peršvietę rentgenu, jeigu jį rastume. Tarp kitko, Oskaras ne vienintelis kenčiantis nuo tokios rūšies paranojos. Jungtinių Valstijų vyriausybė yra paruošusi daugybę pilotinių programų, ir gausybė žmonių bijo, kad ateityje jų laukia privaloma mikroschemų implantacija.

– Tik ne manęs, – pasakė Berger. – Aš pabėgčiau.

– Ir turėtum didelę kompaniją. Štai kodėl kai kurie tai vadina „Žvėries 666" technologijos ženklu.

– Nematei ko nors panašaus, kai buvo peršviesta Terė?

– Aš neieškojau, – atsakė Skarpeta. – Turiu šio ir kitų dalykų skaitmeninius failus, ir nuo tada, kai paskutinį kartą kalbėjomės, nieko daugiau neveikiu, tik gilinuosi į visa tai. Atsakyčiau, kad ne. Labai svarbu yra tai, kad daktarė Lester turi daugiau įrašų, ir aš norėčiau juos pamatyti. Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į nugarą, sėdmenis, rankas. Žmonės, kuriems būdavo implantuotos mikroschemos, dažniausiai turėdavo jas rankose. Moralesas galėjo tiek daug išmanyti apie mikroschemų technologiją dėl to, kad ji naudojama žymint gyvūnus. Jis turėjo matyti, kaip mikroschemos implantuojamos naminiams gyvūnėliams veterinarijos gydykloje. Galbūt yra implantavęs ir pats, šiai paprastai procedūrai tereikia tik mikroschemos ir implantavimo švirkšto su penkiolikto dydžio adata. Būsiu po kokio pusvalandžio.

– Būtų nuostabu.

Berger vėl persisvėrė per Liusę ir baigė pokalbį. Ji grąžino telefoną prie kroviklio. Skubiai dar kažką užsirašė, pasibraukė kai kuriuos žodžius ir frazes. Ilgai žiūrėjo į Liusę, o Liusė į ją, ir Berger panoro ją vėl pabučiuoti, atnaujinti tai, kas prasidėjo, kai Liusė pirmąkart pasirodė prie jos durų, o Berger tiesiog įtraukė ją už rankos į vidų. Liusė net nesuspėjo nusivilkti palto. Berger nesuprato, kaip ji gali apie tai galvoti dabar, kai didžiuliame plačiame ekrane sustingęs tas baisus vaizdas. O gal dėl to ji ir pagalvojo apie tai. Berger nenorėjo būti vieniša.

– Būtent tai ir yra svarbiausia, – pagaliau tarė Liusė. – Moralesas implantuoja GPS mikroschemą Oskarui dermatologo kabinete. Greičiausiai jis pamanė, jog buvo suleista „Demerolio“ injekcija. Terė turbūt buvo kažką minėjusi Moralesui apie Oskarą, apie tai, kad nežino, ar gali juo pasitikėti, greičiausiai pačioje jųdviejų pasimatymų pradžioje. O Moralesas tai atlikdamas pasielgė kaip geriausias jos draugas, patikėtinis.

– Svarbus klausimas. Kaip Terė manė, kas buvo Moralesas? Chuanas Emeitas ar Maikas Moralesas?

– Lažinuosi, kad Chuanas Emeitas. Būtų pernelyg neįtikima, kad ji žinojo, jog jis Niujorko policijos departamento faras. Manau, ji tikrai pavadino jį Chuanu. Esu įsitikinusi, jog taip ir girdėjau.

– Manau, tu esi teisi.

– Kad ji sukiojosi aplink Oskarą, ar tai galėjo turėti reikšmės? – klausė Liusė. – Moralesui nerūpėtų, jeigu ji matytųsi su dar kuo nors?

– Ne. Kaip jau sakiau, jis elgiasi taip, tarsi būtų geriausias draugas. Moterys juo pasitiki. Net ir aš pasitikėjau iki tam tikros ribos.

– Iki kokios ribos?

Jos niekada nebuvo grįžusios prie viskio jos bare temos.

– Neprivalau apie tai pasakoti, – atsakė Berger. – Bet Moralesas ir aš niekada to nedarėme, ir nemanau, kad tu tiki, jog darėme, antraip nesėdėtum čia. Neturėtum žvalgytis į praeitį. Tie „Pievelės tavernos“ juokeliai. Jie tegu ir lieka tuo, kas yra, – tik juokeliai. Tiesa ta, kad Moralesas juos pradėjo. Jis ir Gregas patiko vienas kitam.

– Negali būti.

– Ne, ne. Ne ta prasme, – tarė Berger. – Vienintelis dalykas, dėl kurio Gregas buvo apsisprendęs, – tai, ką jam patinka dulkinti, ir tai tikrai nebuvo vyrai.

32

Skarpeta pripylė į puodelius kavos ir nunešė juos ant padėklo kartu su užkandžiais. Ji tikėjo, jog miego trūkumą gali atstoti geras maistas.

Ji išdėliojo ant lėkštės mocarelos sūrio iš šviežio buivolės pieno, supjaustytų slyvinių pomidorų ir trintų bazilikų su šalto spaudimo nefiltruotu alyvuogių aliejumi. Kvapniomis žolelėmis išklotoje pintinėje, apdengtoje linine servetėle, buvo traški itališka duona, kurios ji siūlė visiems atsilaužti ar atsiplėšti po gabalėlį. Skarpeta pasakė Marinui, kad galįs pradėti, ir jis paėmė pintinę, o ji išdėliojo mažas lėkšteles ir mėlynai languotas servetėles priešais jį, po to priešais Bakardi.

Skarpeta pasidengė sau ant kavos stalelio šalia Bentono, atsisėdo prie jo ant sofos, palinkusi į priekį, nes galėjo pasilikti tik kokią minutę.

– Tik atmink, – tarė jai Bentonas, – kai ji apie tai išgirs, o tu žinai, kad taip ir bus, nepasakok, ką rengiuosi daryti. Nei prieš tai, nei po to, kai tai padarysiu.

– Velniškai teisingai, – įsiterpė Marinas. – Jos prakeiktas telefonas ims skambėti kaip pasiutęs. Noriu pasakyti, kad esu ne tokios jau geros nuomonės apie tai. Manau, galėčiau sugalvoti kai ką geresnio.

– Na, mes negalime, – pasakė Bentonas. – Laikas mums pernelyg brangus, kad sugalvotume dar ką nors kita. Oskaras dingęs ir kažkur slapstosi, o jeigu Moralesas dar prie jo neprisikasė, tai greitai tą padarys. Viskas, ką jis turėtų daryti, tai persekioti Oskarą kaip sužeistą žvėrį.

– Panašiai jis ir elgiasi, – pastebėjo Bakardi. – Toks vaikinas kaip jis įtikins jus, kad mirties bausmė naudingas dalykas.

– Daug naudingiau būtų, jeigu gautume galimybę tokius žmones tyrinėti, – dalykiškai tarė Bentonas. – Jų nužudymas neduoda jokios naudos.

Jis buvo nepriekaištingai pasipuošęs vienu iš savo rankų darbo kostiumų, kurio niekada nedėvėdavo kalėjime, tamsiai mėlynu su šviesesniais melsvais ruoželiais, apsivilkęs šviesiai melsvus marškinius, pasirišęs melsvai sidabrinį šilko kaklaraištį. Paruošti jį dalyvauti CNN laidoje nereikėtų nė penkiolikos minučių. Reikėjo labai nedaug, kad Bentono išvaizda patobulėtų, gal tik kiek papudruoti ar ant jo platininių plaukų, kuriuos galima būtų truputį pakirpti, užpurkšti šiek tiek lako. Skarpetai jis atrodė toks, koks būdavo visada, ir ji manė, kad jis elgiasi teisingai. Tokie jau jie abu buvo.

– Džeimei nieko nesakysiu. Neketinu į tai veltis, – tarė ji, ir prisiminė, kad pradėjo vadinti ją Džeime maždaug tuo metu, kai ji ėmė daug laiko skirti Liusei. Visą laiką iki tol ji paprastai kreipdavosi į ją „Berger", ir tai skambėjo kur kas oficialiau ir ne taip pagarbiai.

Skarpeta tarė Bentonui:

– Pasakysiu, kad ji gali pasikalbėti apie tai su tavimi. Tai ne mano sritis, ir, priešingai populiariai nuomonei, nenoriu tvarkyti tavo gyvenimo.

Suskambo Marino telefonas. Jis pakėlė savo delninį kompiuterį ir pašnairavo į monitorių.

– IRS*. Tikriausiai dėl visų mano malonių vilčių, – tarė jis, paspausdamas švytintį mėlyną ausinių mygtuką, kad atsakytų. – Marinas... Aha... Gyvenu po truputį. O tu? Laikykis taip ir toliau. Pradedu rašyti.

Visi nutilo, kad Marinas galėtų kalbėtis. Jis pasidėjo delninį kompiuterį ant kavos stalelio ir ant savo stambaus kelio atsivertė bloknotą. Pradėjo kažką užsirašinėti. Apvertus aukštyn kojomis ar žiūrint iš šono, Marino rašysena atrodė tokia pat. Skarpeta niekada negalėdavo jos išskaityti ir beveik visuomet dėl to susierzindavo,

* *Internal Revenue Service* – JAV federalinės vyriausybės Valstybinė mokesčių tarnyba. (Angl.)

nes jis buvo susikūręs savitą stenografijos būdą. Nepaisant to, jog jis darydavo tarpelius, tiesą sakant, jo rašysena buvo kur kas baisesnė už jos.

– Nepasakyčiau, kad puikiai apie tai nusimanau, – tarė Marinas. – Bet, visų pirma, kur yra ta Meno sala*, apie kurią kalbi? Įsivaizduoju, kad tai vienas iš Karibų uostų, o galbūt viena iš salų prie Fidžio... Na, kažkas panašaus. Niekada apie ją negirdėjau, ir niekada ten nebuvau. Turiu omenyje Angliją... Suprantu, jog tai nėra būtent Anglijoje. Žinau, jog ta Meno sala yra suknista sala, bet jei kartais tu neišlaikei geografijos egzamino, žinok, Anglija taip pat yra suknista sala.

Skarpeta pasilenkė prie Bentono ausies ir palinkėjo jam sėkmės. Ji norėjo jam pasakyti, kad jį myli, bet aplinkui buvo žmonių. Ji norėjo tai pasakyti, tačiau nepasakė. Skarpeta pakilo ir sudvejojo, nes atrodė, kad Marinas baigia kalbėtis telefonu.

– Neįsižeisk, bet mes tai žinojome. Turime tą adresą, – pasakė Marinas.

Jis pažvelgė į Bakardi ir papurtė galvą, tarsi tas IRS agentas, su kuriuo jis kalbėjosi, būtų buvęs kvailesnis už plaktukų maišą, – tai buvo vienas iš mėgstamiausių Marino posakių. Jis tarė:

– Tiesa... Ne, turbūt turi omenyje 1A. Tad jis Terės Bridžes. Žinau, kad jis priklauso LLC**, ir dar negavai pavardės, bet tai jos butas... Ne. Ne 2D. Ji gyveno 1A. – Marinas susiraukė. – Tu įsitikinęs, klausiu, ar esi tikras?.. Palauk truputį. Tas vaikinas britas, taip? Na, jis italas, bet gyvena Jungtinėje Karalystėje, yra jos pilietis... Puiku. Todėl, manau, jis susijęs su ta sušikta Meno sala. Bet pirma įsitikink, nes už kokio pusvalandžio tas prakeiktas duris žada išspirti.

Marinas palietė savo ausines ir išjungė pokalbį su IRS agentu, nepadėkojęs ir neatsisveikinęs. Jis tarė:

* *Island of Man* – sala tarp Didžiosios Britanijos ir Airijos.

** *Limited Liability Company* – ribotos atsakomybės įmonė, JAV paplitęs įmonių tipas. (Angl.)

– „Pričiupau tave Gothame"? Mes nežinome, kokia jo pavardė, tačiau žinome, kur to žmogaus butas. Virš Terės Bridžes. 2D. Kol niekas nepasikeitė ir niekas apie tai mums nepranešė, į tą namą vis dar niekas negrįžo. Tas gyventojas italas finansininkas, vaikinas, vardu Čezarė Ingiko, nuolat gyvenantis Meno saloje, kur šiuo metu įsikūrusi jo kompanija, o Meno sala ne Karibų jūroje, tik tiek žinoma. LLC nuomoja jam butą toje tolimoje saloje, apie kurią Liusė renka informaciją. Garantuoja, kad tas vaikinas dabar ten gyvena, tad tame bute dirba kažkas kitas, o galbūt niekas nedirba. Taigi tikriausiai mums reikėtų gauti leidimą ir ten nueiti. O gal turėtume pirma ten nueiti, o po to gauti leidimą. Kad ir kaip ten būtų. Negalime švaistyti laiko, nes Eva Pybles netiesiogiai dirbo tam Čezarei Ingiko, vaikinui kitapus gatvės, bet greičiausiai jis šiuo metu gyvena ne kitoje pusėje gatvės, o savo saloje, – sužinojome, kad jis ilgą laiką bendravo su Eva telefonu. Eva apie tą reikalą nė velnio nežinojo. Kaip suknistai viskas atrodo.

– Kodėl negalėčiau susisiekti su kai kuriais jūsų vaikinais? – tarė Bakardi. – Manau, turėtumėte iššniukštinėti visą tą zoną. Kai Bentonas pasirodys per televiziją, čia gali užvirti tikras pragaras.

– Sutinku, – pritarė Bentonas. – Moralesas tuoj viską sužinos, jeigu dar iki šiol nesuprato, kad mes manome, jog jis persekioja Oskarą, o visi ieško jo, Moraleso.

– Manote, nėra jokių galimybių, kad Oskaras ir Moralesas galėtų būti partneriai? – paklausė Bakardi. – Gal aš visai pamišusi, bet kaip galime garantuoti, kad jie nėra bendrininkai, kaip Henris Ly Lukas ir Otis Tūlas*. Be to, iki šių dienų daugybė žmonių mano, kad Semo sūnus veikė ne vienas. Niekada to nesužinosime.

– Visiškai nepanašu, – tarė Bentonas, kai Skarpeta prie durų vilkosi paltą. – Moralesas per daug gerai apie save galvoja, kad

* Henry Lee Lucas – Amerikos nusikaltėlis, apkaltintas įvykdęs 11 žmogžudysčių; Ottis Toole – Amerikos žudikas maniakas, H. Lee Lucaso bendrininkas.

turėtų kokį nors bendrininką. Kad ir ką darytų, jis negalėtų veikti su kuo nors kitu.

– Teisingai sakai, – sutiko Marinas.

– Bet kaip paaiškinti tai, kad Evos Pybles bute radome Oskaro batų ir pirštų atspaudų? – teisingai pastebėjo Bakardi. – Kažin, ar turėtume nekreipti į juos dėmesio ir manyti, kad jie suklastoti ar čia įsivėlusi kokia klaida.

– Spėkite, kas kolekcionavo batų ir pirštų atspaudus? – tarė Marinas. – Šiknius Moralesas. Be to, jis turi porą Oskaro sportinių batelių nuo tada, kai praėjusią naktį paėmė jo drabužius.

– Ar kas nors matė, kaip jis paėmė atspaudus nuo sieninės lempos? – tęsė Bakardi. – Ne taip paprasta apgauti. Turiu galvoje, vienas dalykas, kai iš įtariamojo paimi porą sportinių batelių. Bet visai kas kita – paimti jo pirštų atspaudus ir palikti juos, jei taip galima pasakyti. Mano nuomone, reikia labai gudrios konspiracijos, kad atgamintum atspaudus nusikaltimo vietoje ir kad jie būtų aptikti kompiuterio sistemoje. IAFIS*.

– O taip, Moralesas baisiai gudrus vaikinas, – tarė Marinas.

Bakardi pakilo ir pasakė:

– Ketinu nueiti į Murei Hilą. Kas prisijungs prie manęs?

– Prisėsk, – Marinas švelniai timptelėjo jai už diržo. – Nepagausi prakeikto taksi. Esi žmogžudysčių tyrėja. Pamėtėsiu tave ten ir parvešiu atgal. Turiu laužtuvą, kurio gali prireikti. Pačiupau jį praėjusią naktį, kai mane atvežė į Pybles nužudymo vietą su specialiu leidimu. Vaje. Pamiršau jį grąžinti.

– Išeinu, – tarė Skarpeta. – Prašau, visi būkite atsargūs. Maikas Moralesas velnio neštas ir pamestas vyrukas.

– Iš tikrųjų? – Berger tarė Liusei. – Ir aš iki šiol niekada niekam to nepasakojau.

* *The Integrated Automated Fingerprint Identification System* – Sudėtinė automatinė pirštų atspaudų atpažinimo sistema. (Angl.)

– Neprivalai nieko man pasakoti, – atsakė Liusė.

– Manau, kad Moralesas įsibrovė į advokatūrą dėl Grego, ir, jam būdinga maniera, iš donžuano pavirto į patikimą bičiulį, kuriam gali išpasakoti savo bėdas. Kuo daugiau apie tai mąstau, juo labiau tuo atžvilgiu jis man atrodo įtartinas, kaip ir kitais atžvilgiais. Jeigu ne blogiau.

– Manai, Gregas apie tai žinojo?

– Ne, esu tikra, jog ne. Gal padaryti dar kavos?

– Iš kur žinai, kad Moralesas sukinėdavosi apie advokates?

– Nesunku tai pasakyti, kai esi kabinete su kitais žmonėmis. Nekreipiu į tai dėmesio, ar bent taip atrodo, tačiau daug ką įsimenu. Pažvelgus į praeitį, viskas paaiškėja. Moralesas tikriausiai panašiai pasielgė daugybę kartų, praktiškai mano panosėje, bent girdėjau apie tai pasakojant. Jis ką nors sugundo, priverčia ją apgauti savo vaikiną, vyrą, o po to su savo auka elgiasi kaip su ligoniu ir ją prižiūri. Padeda jai sutvarkyti reikalus. Arba stengiasi susipažinti su vyru, kuriam įstatė ragus ir kuris to net nežino, nes Moralesas mėgsta susibičiuliauti su kuo nors, kas net neįsivaizduoja, koks jis niekšas. Sadistiški žaidimai ir dar sadistiškesni žaidimai. Jie su Gregu mėgdavo sėdėti apačioje ir gerti jo brangiuosius gėrimus bei šnekučiuotis. Greičiausiai apie mane, bent jau kartais. Ne iš gerosios pusės.

– Prieš kiek laiko?

– Moralesas buvo paskirtas dirbti detektyvu maždaug prieš metus. Kaip tik maždaug tuo metu. Į pabaigą. Šiek tiek prieš tai, kai Gregas persikraustė į Londoną. Esu tikra, jog Moralesas jį paskatino tai padaryti. Gal tai net buvo jo mintis – kad Gregas nutrauktų santykius su manimi.

– Galbūt dėl to, kad Moralesas galėtų kažką su tavimi pradėti?

– Kad mane pribaigtų ir nuo manęs pradėtų. Jį tai labai jaudino, – tarė Berger.

– Tai dėl Grego Moralesas pasičiupo tą mintį su airišku ir škotišku viskiu, apie kurį jis, apsimesdamas mano teta, rašė tame suklastotame interviu, atsiųstame Terei, – pasakė Liusė. – O Gregas neturėjo leistis perkalbamas. Po velnių. Jis pats pasirinko. O Moralesas nei ką nors užbaigė, nei pradėjo, jis tiktai ruošiasi pribaigti save. Pamatysi.

– Jeigu patikrintum tuos butelius apačioje, – sakė Berger, – manau, kad jis ir Gregas gerokai juos nugėrė. Moralesas norėjo brangiausių gėrimų tame bare. Tiesa, tai panašu į jį. Bet baisiai bjauru rašyti, kad Kei kasdien geria viskį, kurio butelis kainuoja penkis, šešis, septynis šimtus dolerių, ir sakyti, jog jis brangesnis už Terės vadovėlius. Jis nupiešė gana aiškų jos paveikslą, ir kas būtų, jeigu Terė būtų užbaigusi tą savo darbą, vadinamąją knygą? Tai būtų didžiulė nesėkmė. Esu tikra, kad tu pagalvojai, jog jis galėtų slėptis už „Pričiupau tave Gothame". Atrodo, tokie dalykai labai jam tinka.

– To, kas rašė tas skiltis, IP protokolas anoniminis, o interneto paslaugų teikėjas turi apskaitą, kuri veda prie LLC įmonės, kurios adresas nurodytas Meno saloje, – kalbėjo Liusė, – kur yra viena iš stipriausių užsienio kreditinių jurisdikcijų pasaulyje. To kompiuterio prieigos kodas nepanašus į nieką, ką man teko iki šiol matyti, vadinasi, tos skiltys nebuvo parašytos nešiojamuoju kompiuteriu ar dar kokiu mums žinomu prietaisu, taip pat jis nebuvo naudojamas siųsti tiems elektroniniams laiškams, kuriuos mes matėme. Bėda ta, kad tokios jurisdikcijos kaip Meno sala, Nevis, Belizas* teikia tokią griežtą privatumo apsaugą, kad labai sunku prasiskverbti pro skydą ir surasti, kas slepiasi už LLC. Turiu kontaktų IRS, teikiančių man tam tikrą protekciją. Pasidomėsiu, ar tai Jungtinė Karalystė. Manyčiau, jog tai Kaimanai. Nes užregistruota apie septyniasdešimt procentų viso apdrausto

* Nevis – sala Karibų jūroje; Belizas – Centrinės Amerikos šalis, turinti mažiausiai gyventojų.

kapitalo. Vis dėlto nemanau, jog Moralesas yra „Pričiupau tave Gothame".

– Aišku tai, kad tas žmogus, kad ir kas jis būtų, turi daugybę pinigų, laikomų užsienio bankuose, – tarė Berger.

– Žinoma, ji turi, – tarė Liusė. – Jau vien jos patvirtinimai, jos gaminių reklamos. Jai tikriausiai teko pervesti stulbinamą pinigų dalį į tas slaptas sąskaitas. Tikiuosi, kad ji mėgino gudrauti ir apeiti tam tikrus mokesčių įstatymus, – tai atvestų mus prie jos fizinio adreso. Noriu pasakyti, jog ji nuomoja, valdo, apmoka sąskaitas, arba kas nors tai daro jos vardu, ir atrodo, kad ji užėmė vieną pirmųjų vietų šiame mieste bei mokėjo šio miesto tarnautojams, – šiuos dalykus mes puikiai žinome. Kažkas pervesdavo Evai Pybles pinigus iš Jungtinės Karalystės „Pričiupau tave Gothame" vardu. Tas agentas, kuris dirbo ATF, o dabar priklauso IRS, esu taip pat jam davusi ir Marino vardą, ieško daugiau informacijos Evos Pybles banke. Noriu sužinoti, kas slepiasi už „Pričiupau tave Gothame" ir kur, po velnių ji yra. O jeigu ji sukiojasi IRS? O, puiku. Smagaus kalėjimo.

– Ji? Jos?

– Po to, kai išėjo pirmoji skiltis, atlikau kokių penkiasdešimties archyvuotų skilčių analizę. Ne, iš tikrųjų nemanau, jog Moralesas rašė tas skiltis ir turėjo tokią svetainę. Juk tam reikia tiek daug priežiūros, tiek darbo. Jis yra vaikinas, mėgstantis partrenkti ir pabėgti, kaip žmonės pasakytų. Jis turi lengvabūdiškų bruožų, dėl to ir bus galiausiai sučiuptas.

– Tu ištyrei tą svetainę maždaug tuo metu, kai užstrigdei? – tarė Berger.

– Aš jos neužstrigdžiau. Merilina Monro tai padarė.

– Tai kitos dienos tema. Kalbant apie įrašą, aš nepritariu tam, kad svetainės būtų užkrečiamos kirminais, – tarė Berger.

– Nuolat netikėtai pasirodo kai kurie žodžiai ir frazės, aliuzijos, metaforos, palyginimai. – Liusė kalbėjo apie tą kalbos tyrimą, kurį atliko.

– Kaip gali kompiuteris atpažinti palyginimą? – paklausė Berger.

– Toks pavyzdys. Ieškai žodžių „lyg“ ir „tarsi“, po to kompiuteris ieško po jų einančių būdvardžių, daiktavardžių. „Lyg ilga tvirta kėdės koja – tarsi jis turėtų jų tris.“ Štai dar keletas puikių „Pričiupau tave Gothame“ prašmatniosios prozos pavyzdžių. „Švelniai išriestas lyg standus bananas po „Calvin Klein“, aptempusiu jį.“ Pažiūrėsiu, ar prisimenu. „Jos mažyčiai papukai plokšti tarsi sausainukai, jos speneliai smulkūs tarsi razinos.“

Berger tarė:

– O kaip būtent tavo kompiuteris atpažįsta metaforas?

– Pavienėse informacijos dalyse daiktavardžiai ir veiksmažodžiai nesusiję tarpusavyje. „Mano kaukolė žiemoja drėgname mano plaukų lizde.“ „Kaukolė“ ir „žiemoja“ viename sakinyje bus pažymėti kaip nesusiję. Taip pat ir „lizdas“ bei „plaukai“, jeigu pažiūrėsime į juos pažodžiui. Tačiau jei pažvelgsime kaip į metaforą, atpažinsime, jog tai eilutė iš Nobelio premijos laureato Šeimuso Hinio* eilėraščio. Esu tikra, jog supratai, kad tai nebuvo prašmatni proza.

– Vadinasi, tavo neuroninio tinklo programa skaito poeziją, kai nėra užimta visokių šiknių sekimu internete.

– Ir todėl manau, kad „Pričiupau tave Gothame“ autorė turėtų būti moteris, – tarė Liusė. – Klastinga, ribota, pagiežinga ir pikta. Moteris, besivaržanti su kitomis moterimis. Moteris, kuri taip smarkiai neapkenčia kitų moterų, kad gali tyčiotis iš tos, kuri buvo išprievartauta. Ji žemins ir tyčiosis iš aukos vėl ir vėl. Arba bandys tai padaryti.

Berger paėmė nuotolinio valdymo pultelį ir paspaudė „leisti“. Veidrodyje matyti išsigandęs kažką kalbantis Terės veidas, o latekso pirštinėmis apmautos rankos maigo jos krūtis. Jos akys pilnos ašarų. Jai skauda. Jos balsas smarkiai dreba, kai ji sako:

* Seamus Heaney – airių poetas, Nobelio premijos laureatas.

– Ne. Aš negaliu. Atleisk. Nepyk ant manęs. Nenoriu, kad mes tai darytume.

Jos lūpos ir liežuvis leidžia nesuprantamus garsus, tokia išdžiūvusi jos burna. Žudiko balsas:

– Aišku, kad darysi, mažule. Juk tau patinka, kai tave suriša ir padulkina, ar ne? O šį kartą mūsų laukia aukso puodas, ar supranti?

Pirštinėtos rankos padėjo ant stalo dėžutę „Akvalino“, atsuko dangtelį ir įkišo į ją pirštus. Jis tepė jos vaginą, o ji stovėjo nuo jo nusisukusi, tada jis palaukė ir giliai įgrūdo į ją savo prezervatyvu apmautą penį. Jis prievartavo ją su lubrikantu ir savo pirštais. Jis žagino ją su baime. Jeigu skverbtųsi į ją savo peniu išjungęs kamerą, tuomet nebūtų taip daręs. Tai nebuvo, ko jis norėjo.

Jis privertė ją atsisėsti ir kėdė džirgžtelėjo į plyteles.

– Pažvelk, kokia tu graži veidrodyje, – tarė jis. – Sėdi tokia gražuolė. Beveik tokio pat ūgio, kaip ir tada, kai stovi. Ką daugiau galėčiau apie tai pasakyti, ar ne, mažule?

– Nereikia, – tarė ji. – Prašau, nereikia. Oskaras čia gali ateiti bet kurią akimirką. Prašau liautis. Man nutirpo rankos. Prašau, nuimk tai. Prašau.

Ji verkė, bet stengėsi elgtis taip, tarsi tai būtų tik vaidinimas. Ji bandė apsimesti, lyg jis iš tikrųjų nedarytų jai nieko skausmingo. Tarsi tai būtų sekso žaidimas, pagrįstas tam tikromis užuominomis, manieromis, ir, rodės, nėra jokių abejonių, jog jie užsiiminėdavo seksu ir prieš tai, o toks dominavimas turėjo būti šios dramos dalis. Tačiau taip nebuvo. Nieko panašaus. Kažkuri jos dalis jau suprato, jog ji turės mirti, ir mirti baisiai, tačiau ji stengėsi iš visų jėgų apsimesti, kad taip nebus.

– Jis čia ateina penktą, vargšas mažulis punktualusis Oskaras. Tu dėl to kalta, pati žinai, – pasakė Moraleso balsas jos atvaizdui veidrodyje. – O dabar, mažule, bus tai, ką pati sugalvojai...

Berger vėl tai išjungė. Ji užsirašė dar keletą minčių.

Viskas sutampa. Tačiau jie negalėtų įrodyti vieno prakeikto dalyko. Jie dar nematė Maiko Moraleso veido, nė karto. Nei šiame vaizdo įraše, nei tame, kurį jis padarė, kai nužudė Betanę savo nusmurgusiame bute Baltimorėje tą 2003 metų vasarą, jam baigus Džono Hopkinso medicinos mokyklą, nei įraše, kurį jis nufilmavo po kelių mėnesių, kai nužudė Rodriką ir išmetė jo grakštų jauną berniukišką kūną prie „Bugatti" parduotuvės Greniče, kur Rodrikas tikriausiai užkibo ant Moraleso jauko – ir dėl to kaltas veterinarijos kabinetas, kuriame Moralesas dalį laiko dirbo. Turbūt ten jis sutiko ir Betanę, tik kitame veterinarijos kabinete, šįkart Baltimorėje.

Abiem šiais atvejais jis padarė tą patį, ką ir Terei. Surišo aukoms rankas. Kai prievartavo jas pirštais, mūvėjo chirurgo pirštines, naudojo tos pačios rūšies lubrikantą. Anksčiau, prieš penkerius metus, jis ruošėsi studijuoti Niujorko policijos departamento Policijos akademijoje ir pusę dienos dirbo su veterinarais, o ne dermatologais. Tačiau veterinarai naudoja prideginamuosius aplikatorius ir lubrikantus, tokius kaip „Akvalinas". Tai, kad Moralesas pavogė pusiau sunaudotą lubrikanto dėžutę iš savo darbo vietos, buvo jo stilius, galbūt išlaikytas dar nuo pirmosios žmogžudystės.

Berger neįsivaizdavo, kiek žmonių jis buvo nužudęs, bet jai buvo įdomu, ar jis naudojo tą lubrikantą dėl to, kad supainiotų policiją skirtingų DNR profilių susimaišymu.

– Jis manė, jog tai juokinga, – tarė ji Liusei. – Jis turbūt net drebėjo iš juoko, kai tuos profilius ištyrė CODIS, ir pasirodė, kad jie tos paralyžiuotosios iš Palm Bičo. Kaip jis turėjo smarkiai žvengti.

– Jam neturėtų gerai pasibaigti, – pasakė Liusė.

– Nežinau.

Policija ne tik nebuvo suradusi Moraleso, bet dar net nebuvo duotas leidimas jį suimti. Didžiausia problema, kurios sprendimas užsitęsė, buvo įrodymai. Moksliniai tyrimai nepagrindė, jog Moralesas ką nors nužudė, o jo DNR, rastas Terės nužudymo vietoje

ir net ant jos kūno, nieko nereiškė, nes jis buvo tame bute ir iš tiesų ją lietė, kai tikrino, ar ji gyva. Jis buvo vyriausiasis detektyvas jos byloje ir lietė viską bei visus, kurie tik buvo su ja susiję.

Be to, vaizdo įrašuose nebuvo jo veido. Juose nebuvo galima išvysti jo įeinančio ar išeinančio iš Terės namo, nes praėjusį vakarą jis greičiausiai pasinaudojo stogo išėjimu, įtraukdamas paskui save kopėčias. Vėliau sugrąžino jas į sandėliuką. Prieš tai tikriausiai susitikinėdavo su ja kažkur kitur. Ne Terės bute. Tai būtų per daug rizikinga. Kas nors galėtų prisiminti matęs jį tame rajone. Moralesas buvo pernelyg gudrus, kad suteiktų tokią galimybę.

Visai įmanoma, pamanė Berger, kad tada jis taip pat naudodavosi stogu. Ji negalėtų to atmesti, bet galbūt niekada to nesužinos.

Moralesas buvo gudrus kaip velnias. Jis baigė Dartmutą, Džono Hopkinso universitetą. Jis buvo sadistiškas seksualinis psichopatas, galbūt pats žiauriausias ir pavojingiausias, su kokiu tik Berger kada nors buvo susidūrusi. Ji pagalvojo apie tuos kartus, kai jai buvo tekę pasilikti su juo vienai. Jo automobilyje. „Pievelės tavernoje". Ir „Ramble", kur ji dar kartą lankėsi nusikaltimo vietoje, kai buvo išprievartauta ir rankomis pasmaugta maratono bėgikė, – ir dabar Berger turėtų ja pasidomėti. Ar Moralesas taip pat nužudė ir tą moterį?

Ji turėjo tokį įtarimą. Negalėtų to įrodyti. Prisiekusiųjų tikriausiai neįtikintų, kad ką nors galima atpažinti iš balso skambesio, kuris, kaip O. J.* ir jo kruvinosios pirštinės, reikalui esant galėtų būti pakeistas, kad neskambėtų lygiai taip, kaip to žudiko įrašuose. Tas žmogus kalbėjo su stipriu ispanišku akcentu. Moralesas, įprastai kalbėdamas, neturėjo jokio pastebimo akcento. Bylos nepavyktų laimėti vien tik remiantis teisminiu balso tyrimu. Nepaisant to, kokia sudėtinga programinė įranga būtų panaudota.

* Orenthal James – O. J. Simpson, pravarde „The Juice" – buvęs JAV futbolininkas, aktorius, apkaltintas buvusios žmonos ir jos draugo nužudymu.

Buvo nepanašu, kad kas nors – žinoma, ne toks patyręs prokuroras kaip Berger – sugalvotų pasiūlyti tokį juokingą dalyką, kaip palyginti Moraleso penį su tuo peniu vaizdo įrašuose, normaliu peniu, neapipjaustytu, neturinčiu nieko neįprasto, nieko vienu ar kitu atžvilgiu išskirtinio, o ant jo užmautas prezervatyvas priminė ant kieno nors veido užmautą kojinę. Jeigu jis ir turėtų kokių išskirtinių požymių, pavyzdžiui, strazdanų, jie būtų paslėpti.

Daugiausia, ką farai galėtų padaryti, – arba galėtų Liusė, – tai įrodyti, kad tie žiaurūs, velniškai bjaurūs vaizdo įrašai buvo jo elektroninio pašto paskyroje, tačiau iš kur jis juos gavo? Tai, kad juos turi, dar neįrodo, kad jis kažką nužudė ar net filmavo nusikaltimą vaizdo kamera, kurią tikriausiai buvo pastatęs ant trikojo. Liusė iš karto pasakė, kad bandymas prisiekusiesiems paaiškinti apie IP protokolų adresus, kompiuterių prieigos kodus, anoniminius siuntimus, slapukus, paketinį duomenų persiuntimą ir apie šimtus kitų terminų, kurie buvo dalis jos lengvos profesinės kalbos, tarsi sugrąžintų į ankstesnius laikus, devintojo dešimtmečio pabaigą ir dešimtojo pradžią, kai tokie žmonės kaip Berger pirmą kartą bandė paaiškinti teisėjams ir prisiekusiesiems apie DNR.

Visi žiūrėjo stiklinėmis akimis. Niekas tuo netikėjo. Ji iššvaistydavo daugybę laiko ir jėgų, įtikinėdama dėl Frajaus standarto* atitikimo kaskart, kai tik bandydavo pateikti teismui DNR įrodymą. Iš tikrųjų, DNR nepadėjo jos santuokai, bent jau ne tiek, kiek galėtų. Tačiau augant naujoms mokslinėms technologijoms atsirado ir naujų sunkumų bei reikalavimų, kurių niekas nenujautė ir nenumatė. Galbūt jeigu teisminis mokslas būtų likęs toks, koks buvo, kai ji dar gyveno Kolumbijoje su moterimi, kuri galiausiai sudaužė jai širdį ir pastūmėjo tiesiai į Grego glėbį, tuomet jai dar būtų kažkas likę iš jos asmeninio gyvenimo. Jis būtų įvairesnis, arba bent apskritai būtų, jei ji nedirbtų prokurore. Ji pažinotų Gre-

* *Frye standard* – standartas, kurį atitinkantys įrodymai priimtini teismui.

go vaikus, iš tikrųjų juos pažinotų. Pažinotų žmones, su kuriais dirbo, tokius kaip Skarpeta, kuri niekada negavo iš Berger nieko daugiau kaip tik atviruką po Rozės mirties, ir Berger tai žinojo.

Marinas buvo jai pasakęs.

Galbūt Berger būtų geriau pažinusi save.

– Kei čia bus po minutės. Eisiu persirengti, – tarė ji Liusei. – Iš tikrųjų, gal ir tu persirengtum.

Liusė buvo su „Jockey" apatiniais baltiniais ir trumpikėmis. Jos žiūrėjo tai, kas kai kuriose prekyvietėse buvo vadinama smurto filmais, ir nė viena iš jų nebuvo labai daug apsivilkusi. Buvo dar ankstus metas, ne vėliau kaip dešimta ryto, bet atrodė tarsi vėlyva popietė. Berger jautėsi tarsi po ilgo skrydžio lėktuvu. Ji dar tebebuvo su šilkine pižama ir chalatu, kurį užsimetė išėjusi iš dušo prieš keletą minučių iki Liusei pasirodant jos namuose.

Praėjus mažiau nei penkioms valandoms po to, kai Skarpeta, Bentonas, Marinas, Bakardi ir Moralesas sėdėjo jos svetainėje, Berger sužinojo baisią tiesą ir žiūrėjo į tai, tarsi būtų vykę jos akivaizdoje. Ji buvo liudininkė negailestingų mirčių trijų žmonių, tapusių aukomis to, kuris, kaip jie tikėjosi, turėjo juos saugoti: gydytojo, kuriuo jis niekada nebuvo, kuris neturėjo tapti faru, kuriam apskritai neturėjo būti leista prisiartinti mažiau kaip per mylią prie bet kokio gyvo sutvėrimo.

Iki šiol buvo surastas tiktai Džeikas Laudinas. Jis neprisipažino, kad pažinojo Maiką Moralesą, padėdavusį numarinti gyvūnus, kurių neparduodavo, ar dar dievažin kuo jam pasitarnavusį. Galbūt Moralesas prisistatydavo Chuano Emeito vardu, kai įžengdavo į gyvūnų parduotuvių rūsius ir už pinigus įmūrydavo dar vieną plytą į pasaulio kančių sieną. Galbūt Berger pasisektų rasti būdą, kad įtikintų Laudiną prisipažinti, mainais į mažesnę bausmę, jog jis skambino Moralesui praėjusią naktį po to, kai netinkamu laiku netinkamoje vietoje, naminių gyvūnėlių parduotuvės rūsyje, pasirodė Eva Pybles. Iš tikrųjų Berger nemanė, kad Laudinas

paprašė Moraleso ką nors nužudyti. O Evos Pybles buvimas ėmė kelti nepatogumų ir tapo pretekstu dar truputį pasismaginti.

Vidaus telefonas suskambėjo, kai Berger baigė rengtis, o Liusė sėdėjo ant lovos, nes jos be paliovos kalbėjosi.

Berger pakėlė namų telefono ragelį sagstydamasi Oksfordo medžiagos palaidinukę.

– Džeime? Čia Kei, – tarė Skarpetos balsas. – Aš prie tavo durų.

Berger pultelyje paspaudė nulį ir, atrakinusi jas nuotoliniu būdu, tarė:

– Užeik, tuoj nusileisiu.

Liusė paklausė:

– Nesupyksi, jeigu aš trumpam įlįsiu į dušą?

33

Greitai žingsniuodamas pietine Centrinio parko dalimi, vikriai prasilenkdamas su kitais praeiviais, tarsi futbolo žaidėjas, numatantis įvartį, Marinas stebėjo savo delniniame kompiuteryje paskutinę žinių laidą.

Bentonas, vilkintis savo mėlyną su šviesiais ruoželiais kostiumą, sėdėjo prie stalo priešais korespondentą, vardu Džimas. Marinas jo negalėjo prisiminti, nes tai buvo ne pati svarbiausia laida tą dienos valandą. Po Bentono vardu ryškiomis didžiosiomis raidėmis buvo parašyta:

DR. BENTONAS VESLIS, TEISMO PSICHOLOGAS,
MAKLAINO LIGONINĖ

– Ačiū, kad mus žiūrite. Su mumis yra daktaras Bentonas Veslis, buvęs FTB Kvantiko elgesio mokslo skyriaus vadovas, o dabar jūs dirbate Harvarde ar čia, Džono Džėjaus ligoninėje?

– Džimai, norėčiau iš karto kalbėti apie reikalą, nes jis ypač skubus. Mes prašome daktarą Oskarą Beiną susisiekti su FTB...

– Gal tik grįžkime atgal ir pasakykime mūsų žiūrovams, kad tai susiję su tomis bylomis, kurių negalite praleisti, kad ir kur mus žiūrėtumėte, – tai tos dvi pasibaisėtinos žmogžudystės, įvykdytos Niujorke per pastarąsias dvi naktis. Ką galite apie jas papasakoti?

Priekyje jau matėsi Kolumbo ratas ir „Taim Vorner"* dangoraižiai, kur šią akimirką studijoje sėdėjo Bentonas. Tai buvo prasta mintis. Marinas suprato, kodėl Bentonas nesusimąstė, kad yra kitas pasirinkimas, ir kodėl jis nenorėjo pirma atsiklausti Berger. Jis nenorėjo, kad ji liktų atsakinga, ir Bentonas jai neatsiliepė. Jis neatsiliepė niekam. Marinas suprato, tačiau Bentono pasirodymas per tarptautinę televiziją nežadėjo nieko gero.

– Norime paprašyti jo, jeigu mūsų klausosi, kad paskambintų į FTB, – Marino ausinėse skambėjo Bentono balsas per tiesiogiai transliuojamą žinių laidą. – Turime priežasčių labai nerimauti dėl daktaro Beino saugumo, ir jis neturėtų – kartoju – neturėtų kreiptis į vietinę policiją ar bendrauti su bet kokiomis kitomis valdžios institucijomis. Jis privalo paskambinti į FTB, ir jam bus užtikrintas saugumas.

Skarpeta visada sakydavo, kad negalima spausti žmogaus, kuris neturi ką prarasti ar kur dingti. Bentonas taip pat visuomet taip sakydavo. Taip pat ir Marinas. Tai kodėl tada jie taip elgiasi? Pirma, Berger paskambino Moralesui, ir Marinas pamanė, jog tai baisi mintis. Galima sakyti, įspėjo jį, galbūt piktai džiūgaudama, kad jį priblokš. Nuostabusis Moralesas sužlugdytas, sučiuptas. Berger buvo velniškai gera prokurorė. Ji buvo atkakli, puiku. Bet ji neturėjo to daryti, ir Marinas vis dar nesuprato, kodėl ji taip pasielgė.

* „Time Warner" – JAV žiniasklaidos koncernas.

Jis turėjo keistą nuojautą, jog tai buvo asmeniška, bent jau iš dalies. Skarpeta taip nepasielgtų, nors ir turėtų galimybę. Kai jie po vidurnakčio sėdėjo Berger svetainėje, Skarpeta galėjo daug ką pasakyti, kad pasityčiotų iš Moraleso, kurio nemėgo ir kuriuo nepasitikėjo daug labiau negu Marinu, netgi tada, kai dar nežinojo, kad mėgstamiausias jo užsiėmimas buvo žiūrėti savo paties prakeiktus pornografinius filmus. Tačiau Skarpeta buvo visiškai profesionali, kaip visada susitvardžiusi, kai Moralesas sėdėjo ten su visais. Jeigu ji ir manytų, kad jis žudikas, bet neturėtų nė menkiausio įrodymo, savo mintis pasiliktų sau. Tokia jau ji buvo.

– Turiu pasakyti, daktare Vesli, kad tai turbūt keisčiausias argumentas, kokį tik esu girdėjęs. Turiu omeny, galbūt „argumentas" ir netinkamas žodis, bet...

Marinas žvilgčiojo į mažas figūrėles, geraširdiškai juokaujančias jo delniniame kompiuteryje. Berger namas buvo dar už kokių dviejų kvartalų. Ji nebuvo saugi. Pastūmėsi Moralesą per toli, įmurkdysi jo veidą į tai, o kas po to? Po to jis ką nors iškrės. Kas bus tas, kuriam jis tai padarys pirmiausia? Ta pati ponia, kurią jis bandė įveikti dar nuo tada, kai tapo detektyvu. Ta pati ponia, apie kurią jis meluoja, leisdamas visiems sumautai manyti, jog užsiiminėja seksu su Teisininkų biuro seksualinių nusikaltimų prokurore. Netiesa. Net nepanašu.

Moralesas nebuvo jos tipo.

Marinas manė žinąs, kokie vyrai buvo Berger tipo, – tokie turtingi vyrukai kaip Gregas. Tačiau kai stebėjo Berger kartu su Liuse, jiems visiems sėdint Berger svetainėje, o paskui matė, kaip Liusė nusekė paskui ją į virtuvę ir staiga išėjo iš buto, jis pakeitė nuomonę ir nebeturėjo jokių abejonių.

Berger silpnybė, jos aistra buvo ne vyrai. Emocinis ir fizinis jos aparatas veikė visai kitaip.

– Oskaras turi gana daug priežasčių šiuo metu niekuo nepasitikėti, – kalbėjo Bentonas. – Turime įrodymų, patvirtinančių

tam tikrus jo nuogąstavimus, apie kuriuos jis pranešė valdžios įstaigoms teigdamas, kad jo saugumas yra pavojuje. Suvokiame tai kaip labai rimtą dalyką.

– Bet palaukite. Juk yra pagrindo jį suimti dėl žmogžudystės. Atleiskite, bet atrodo, tarsi gintumėte blogą vaikiną.

– Oskarai, jeigu jūs mane girdite, – Bentonas atsisuko į kamerą, – jums reikia paskambinti į FTB, į bet kokį artimiausią skyrių, nesvarbu, kur esate. Būsite palydėtas į saugią vietą.

– Atrodo, kiekvienas privalėtų rūpintis savo saugumu pats, ar ne, daktare Vesli? Policija įtaria, jog jis nužudė tas...

– Neketinu su jumis aptarinėti bylos, Džimai. Ačiū už man skirtą laiką.

Bentonas nusisegė mikrofoną ir pakilo nuo kėdės.

– Na, čia buvo neįprastas šio Niujorko nusikaltimo tyrimo momentas. Dvi žmogžudystės sudrebino šiuos Naujuosius metus, ir legendinis – manau, galiu vartoti žodį „legendinis“ – profiliuotojas Bentonas Veslis kreipiasi į žmogų, kuris, kaip manoma, tai padarė...

– Šūdas, – tarė Marinas.

Tai išgirdęs, Oskaras jokiu būdu nepaskambins FTB, Dievui ar bet kam kitam.

Skubiai žingsniuodamas Marinas išsiregistravo ir uždarė naršyklę. Apsivilkęs savo seną odinį „Harley“ švarką jis prakaitavo, o nuo šalčio ašarojo akys. Iš po sunkių tamsių debesų bandė išlįsti saulė. Suskambėjo jo telefonas.

– Taip, – atsakė jis, išsisukinėdamas žmonių, tarsi jie būtų raupsuoti, nežiūrėdamas į nė vieną iš jų.

– Ketinu pasikalbėti su keletu vietinės tarnybos agentų. Apie tai, ką darome, – pasakė Bentonas.

– Tikiuosi, viskas praėjo puikiai, – tarė Marinas.

Kadangi Bentono nebuvo prašoma pakomentuoti, jis nieko neatsakė.

– Paskambinsiu keletui žmonių čia, studijoje, po to eisiu tiesiai pas Berger, – tarė Bentonas, ir jis atrodė nusiminęs.

– Manau, viskas sekėsi gerai, – sakė Marinas. – Oskaras tai išgirs. Jokių abejonių. Jis tikriausiai motelyje ar kokioje panašioje vietoje, ir viską pamatys per televiziją. Jie tikrai rodys tą informaciją dieną ir naktį.

Marinas pažvelgė į penkiasdešimties aukštų stiklo ir geležies pastatą su antstatu, atgręžtu į parką. Virš erdvaus įėjimo didžiulėmis aukso raidėmis buvo parašyta: „TRAMPAS". Iš tikrųjų, viskas ten atrodė labai prabangiai.

– O jeigu Oskaras nepamatys to per televiziją, – atrodė, lyg Marinas kalbėtųsi pats su savimi, Bentonas buvo visai tylus, – nenoriu net pagalvoti, kas galėtų atsitikti. Kol jam nepadaryta operacija, kiekvienas jo judesys sekamas per GPS – supranti, kieno GPS, ar ne? Vadinasi, tu gerai pasielgei. Tai viskas, ką galėjai padaryti.

Jis kalbėjo tol, kol suprato, kad niekas jo nebegirdi. Marinas net nepagalvojo, jog kalbasi su niekuo.

Ginklo vamzdis, įremtas Skarpetai į pakaušį, nesukėlė jai tokio siaubo, kaip ji įsivaizdavo anksčiau. Iš tikrųjų ji to dar gerai negalėjo suvokti.

Tarsi nebuvo jokio sąryšio tarp jos veiksmų ir padarinių, priežasčių ir pasekmių, sąlygos ir sprendinio, dabarties ir ateities. Viskas, ką ji aiškiai jautė, buvo biblinė baimė dėl to, jog tai jos kaltė, kad Moralesas yra Džeimės Berger apartamentuose ir kad savo gyvenimo pabaigoje Skarpeta sugebėjo padaryti vienintelę nuodėmę, kurios neįmanoma atleisti. Ją reikėjo kaltinti dėl šios tragedijos ir skausmo.

Galų gale, ji buvo kalta dėl visko. Dėl savo šeimos skurdo ir tėvo praradimo. Dėl motinos liūdesio, dėl sesers Dorotės polinkio į kraštutinumus ir visiško nukrypimo nuo elgesio normų, dėl visų skriaudų, kurios kada nors buvo padarytos Liusei.

– Kai paskambinau į duris, jo čia nebuvo. – Ji pakartojo tai dar kartą, o Moralesas jai nusišypsojo. – Nebūčiau jo įleidusi.

Berger įbedė nemirksinčias akis į Moralesą, ji stovėjo sraigtinių laiptų apačioje su telefonu rankoje. Virš jos kabojo visa galerija nuostabių meno kūrinių, o pro išlenktą perregimą stiklo sieną matėsi Niujorko dangoraižiai. Apačioje priešais buvo svetainė su aukštos kokybės medžio baldais žemės spalvų apmušalais, ant kurių ne taip jau seniai jie visi sėdėjo, – sąjungininkai, draugai, visa kompanija, kartu ieškanti priešo, kuris dabar pasirodė ir vėl buvo čia.

Maikas Moralesas.

Skarpeta pajuto, kad revolverio vamzdis atsitraukė nuo jos galvos. Ji neatsisuko. Ji tebežiūrėjo į Berger, vildamasi, kad ši supras, jog kai ji išėjo iš lifto ir paskambinusi pranešė apie save, buvo viena. Tada staiga kažkas su velniška jėga sugriebė jos ranką ir įsivedė pro Berger duris. Vienintelis įspėjimas galėjo būti vienos iš durininkių pastaba, kurią ji ištarė Skarpetai kelios minutės po to, kai ji įžengė į pastatą.

Maloni jauna moteris, vilkinti gražią uniformą, nusišypsojo jai ir pasakė:

– Kiti jau laukia jūsų, daktare Skarpeta.

Kas kiti?

Skarpeta nepaklausė. Dieve mieliausias, kodėl nepaklausė? Moralesui tereikėjo parodyti savo ženklelį, tačiau galimas daiktas, jog ir to neprireikė. Jis jau buvo čia prieš keletą valandų. Jis buvo žavus, patikimas, nepanašus į įtartiną asmenį.

Moraleso akys lakstė į visas puses, vyzdžiai buvo išsiplėtę, o latekso pirštinėmis apmautos rankos numetė ant grindų nedidelį sportinį krepšį. Jis atsegė jį. Viduje buvo sulankstytas trikojis, bespalviai nailoniniai raiščiai ir dar kažkas, ko Skarpeta neįžiūrėjo, bet, pastebėjusi tuos raiščius, ji dar labiau įsitempė. Ji žinojo, ką su tais raiščiais galima padaryti, ir jų bijojo.

– Tik leisk Džeimei eiti ir daryk man, ką tik nori, – tarė ji.

– Ak, užsičiaupk.

Tarsi ji atrodė jam nuobodi.

Staiga sugriebęs jis pirma surišo Berger rankas už nugaros ir, nuvedęs ją prie sofos, spustelėjęs privertė atsisėsti.

– Judinkis, – liepė jis Skarpetai, o po to labai stipriai surišo rankas ir jai.

Siaubingai suskaudo staiga nutirpusius pirštus, tarsi geležis veržtų jai riešus, spausdama kraujagysles ir įsirėždama iki kaulo. Moralesas pastūmė ją ant sofos šalia Berger, o tuo metu apačioje suskambo telefonas.

Jo žvilgsnis lėtai nuslydo nuo telefono, kurį buvo ištraukęs Berger iš rankų, į galeriją apačioje ir kambarius už jos.

Telefonas vis skambėjo, paskui nutilo, ir kažkur pasigirdo bėgančio vandens garsas. Paskui liovėsi. Skarpeta pagalvojo apie Liusę – tuo pačiu metu, kaip ir Moralesas.

– Tu dabar galėtum sustoti, Maikai. Nereikia to daryti... – pradėjo sakyti Berger.

Skarpeta atsistojo, Moralesas šiurkščiai ją pastūmė, ir ji vėl pargriuvo ant sofos.

Jis ėmė greitai bėgti įvijais laiptais, kojomis vos liesdamas juos.

Liusė šluostėsi labai trumpai nukirptus plaukus giliai kvėpuodama garais vienoje nuostabiausių dušo kabinų, kokiose jai teko būti.

Ji buvo Grego. Stiklinėmis sienomis, su tropinio lietaus dušo galvutėmis, kūno purkštuvais, garine, iš visų pusių sklindančia muzika, šildoma sėdyne, jei norėtum tik pasėdėti ir pasiklausyti muzikos. Berger kompaktinių plokštelių grotuve buvo Eni Lenoks. Gal tai buvo sutapimas, tačiau ir Liusė leido ją praėjusią naktį lofte. Gregas ir jo viskis, gražūs daiktai, jo advokatė – Liusę glumino žmogus, kuris iš tikrųjų žinojo, kaip gyventi, bet pasirinko tą, kuri niekada neturėjo su juo nieko bendro, vien tik dėl kažkokio prigimties šauksmo.

Tai tarsi praleistas skaičius matematikoje. Baigdamas spręsti ilgą sudėtingą lygtį, supranti, kad nuo atsakymo tave skiria šviesmečiai, ir tau nepavyksta. Berger buvo teisingas žmogus, bet neteisingas atsakymas. Liusei šiek tiek pagailo jo, bet ne savęs. Ji pati jautė džiaugsmą, kuris buvo toks nenusakomas, nepanašus į nieką, ką buvo išgyvenusi anksčiau, ir atrodė, kad viskas, ką buvo patyrusi, atgyja vėl ir vėl.

Tai buvo tas pats, kaip klausytis to paties jaudinamo muzikos kūrinio vis iš naujo, kaip ji dabar ir darė po lietaus dušu, – kiekvienas prisilietimas, kiekvienas judesys, dėl kurių atsitiktinai susiliesdavo kūnai, buvo tokie erotiški ir kartu tokie jaudinantys, nes iš tikrųjų kažką reiškė. Tai nebuvo pigu. Dėl to nereikėjo jausti kaltės ar gėdos. Viskas atrodė tobulai teisinga, ir Liusė tiesiog negalėjo patikėti, jog tai nutiko jai.

Tai buvo sapnas, kurio ji niekada nesuvokė sapnuojanti: ji nebijojo, netgi norėjo jo labiau negu tų košmarų apie ateivius ar fantastinių sapnų apie skraidančias mašinas ir lenktyninius automobilius. Tie sapnai neegzistavo, nebuvo tikri ir pasiekiami. Džeimė Berger nebuvo neįmanomas dalykas ar galimybė, niekuomet nė nešmėkštelėjusi Liusės mintyse: nors, žinoma, per pirmuosius susitikimus jai svaigdavo galva, ji nervindavosi tais retais kartais, kai būdavo netoli Berger, tarsi jai būtų siūloma pažaisti su labai didele neprijaukinta kate, gepardu ar tigru, su kuriuo, net daugiau ar mažiau prijaukintu, ji niekada neliktų viename kambaryje.

Liusė atsistojo pilnoje garų dušo kabinoje, nieko nematydama per aprasojusį stiklą, mąstydama apie tai, kad būtų geriausia atvirai išdėstyti visa tai tetai, paaiškinti, paprasčiausiai pasikalbėti.

Stumtelėjusi ji atidarė duris, ir tuo pačiu metu priešais išniro figūra, – išsisklaidžius garams išryškėjo Maiko Moraleso veidas. Jis nusišypsojo Liusei laikydamas pistoletą per colį nuo jos galvos.

– Dvėsk, kale, – tarė jis.

Durys, neatlaikiusios vieno tarano smūgio, atsitrenkė į sieną.

Bakardi ir unifomuotas pareigūnas, kurio vardas, kaip ji manė, turėtų būti Benas, įėję į 2D butą, išgirdo tylią muziką ir susidūrė su daktare Skarpeta.

– Kas per velnias? – pasakė Bakardi.

Ant visų sienų buvo Skarpeta. Plakatai, kai kurie nuo lubų iki grindų: ji juose ne pozavo, bet buvo pagauta kalbanti per CNN, vaikštanti „Ground Zero" ar morge, užsiėmusi ir nesuprantanti, kad kažkas, kaip sakydavo Bakardi, „nusitaikęs šauti". Tai nereiškė, jog tas žmogus atlieka šį veiksmą, tačiau jis ar ji daro tai mintyse.

– Kaip kokia keista šventovė, – tarė Benas, ar koks ten jo vardas.

Tame bute namo gale, virš Terės Bridžes buto, nebuvo jokių baldų, išskyrus paprastą klevo medžio stalą, atsuktą į sieną, ir po juo pakištą nedidelę biuro kėdę. Ant stalo gulėjo nešiojamasis kompiuteris, vienas iš tų „PowerBook" ar „AirBook", ar kaip dar jie vadinasi, – brangus ir beveik besvoris. Bakardi buvo girdėjusi pasakojimų, kaip žmonės netyčia juos išmeta kartu su šūsnimis laikraščių, ir galėjo įsivaizduoti, kaip tai atsitinka. Kompiuteris buvo prijungtas prie kroviklio, ir per „iTunes" skambėjo žadintuvas: garsas pritildavo, po to vėl imdavo nepaliaujamai skambėti, ir Dievas žino, kiek jau tai tęsėsi, nes kažkas meniu nustatė kartojimą.

Taip pat ant stalo stovėjo keturios nedidelės pigaus raižyto stiklo vazos, kiekvienoje buvo po sudžiūvusią rožę. Bakardi priėjo prie stalo ir nubraukė vienos rožės vainiklapius.

– Geltona, – tarė ji.

Pareigūnas Benas, kaip ji dabar jį pavadino, buvo per daug užsiėmęs dairymusi po šventovę, kad atkreiptų dėmesį į keletą sudžiūvusių rožių ar suprastų, ką, žiūrint moters akimis, reiškia geltona spalva. Kad Bakardi jaustųsi patenkinta, jai reikėtų raudonų, jei kalbama apie rožes, bet nuojauta sakė jai ką kita. Vyras, kuris dovanoja geltonas rožes, yra toks, kurio niekada neturėjai,

ir yra tas vienintelis, kurio trokšti, dėl kurio išmaišytum dangų ir žemę, kad tik jį gautum. Ji pažvelgė į pareigūną Beną, akimirką išsigandusi, kad vos to nepasakė garsiai.

– Na, žinai ką? – klausė ji, o balsas aidėjo tarp senų tinkuotų sienų, jai vaikštant neužtiestomis kietmedžio grindimis iš kambario į kambarį. – Nežinau, ką čia mums veikti, nes atrodo, kad vieninteliai esantys daiktai – kompiuteris ir tualetinis popierius.

Kai ji vėl sugrįžo, pareigūnas Benas dar tebežiūrėjo į Skarpetos nuotraukas, kurios buvo tokios didelės kaip Taimso aikštė, atsižvelgiant į jų pakabinimo vietą. Jis pašvietė į jas žibintuvėliu, tarsi tai jam kuo nors galėtų padėti.

– Kol tu čia vėpsai, – tarė Bakardi, – pakviesiu Pitą – detektyvą Mariną – pas tave ir išsiaiškinsime, kokį velnią turėtume daryti su „Pričiupau tave Gothame“. Gal tu ką nors žinai apie tai, kaip areštuoti internetinę svetainę, Benai?

– Banas, – jis pataisė Bakardi. – Nuo Banermano, – pridūrė.

Jo žibintuvėlio šviesa nuskriejo kaip kometa nuo milžiniškų plakatų ir nusileido jam po kojomis.

– Jeigu būčiau daktarė Skarpeta, – sakė jis, – nusisamdyčiau porą asmens sargybinių.

34

Namuose suskambėjo telefonas, ir Berger pasakė Moralesui, kad tai vidaus ryšys.

– Tai turbūt apsauga, – tarė ji sėdėdama ant sofos, išbalusi ir kęsdama skausmą.

Berger rankos, surištos už nugaros, buvo vyšnių raudonumo. Skarpeta dabar jau nebejautė rankų. Jos tarsi suakmenėjo.

– Jie tikriausiai išgirdo šūvį. – Jeigu balsas galėtų būti pilkas, tai toks ir buvo Berger balsas.

Kai Moralesas užbėgo laiptais aukštyn, ten pasigirdus tokiam įprastam telefono skambėjimui, Skarpeta uždavė klausimą, kuris buvo gyvybiškai jai svarbus. Ji tarė Berger:

– *Ar Liusė ten, viršuje?*

Berger atsakymas buvo jos išplėstos akys, o paskui jos išgirdo šūvį.

Pasigirdo atsidarančių metalinių durų trenksmas, beveik toks pat, kaip atsivėrus plieninėms užtvaros durims Belevju.

Po to viskas nutilo.

Dabar Moralesas grįžo, ir nuo tos akimirkos Skarpetai daugiau niekas šiame pasaulyje neberūpėjo, išskyrus Liusę.

– Prašau, iškviesk greitąją, – ji tarė jam.

– Aš pasakysiu, kas atsitiko, daktare. – Jis mojavo pistoletu ir darėsi vis grėsmingesnis. – Atsitiko taip, kad tavo mažoji superdidvyrė dukterėčia turi suknistą kulką savo sumautoje galvoje. Įsivaizduokite, kokį IQ* užmušiau šį rytą, oho.

Jis pakėlė atsegtą sportinį krepšį ir apėjo aplink sofą. Jo delninio kompiuterio, prisegto prie apsmukusių džinsų, ekrane matėsi GPS disko takelio žurnalas, kur stora rausva linija vingiavo kažkoks maršrutas.

Moralesas numetė krepšį ant kavos stalelio ir atsisėdo priešais. Pasirausęs po jį latekso pirštinėmis apmautomis rankomis jis ištraukė porą nedidelių „Brooks" bėgimo batelių ir plastikinį maišelį su polivinilo atspaudais, kuriuos padarė Skarpeta, paėmusi Oskaro pirštų atspaudus. Maišelis buvo purvinas, tarsi Moralesas būtų sutepęs tuos atspaudus tepalu ar lubrikantu. Revolverį jis laikė prie šlaunies.

Ištraukęs atspaudus iš maišelio paėmė juos kairės rankos pirštais, ir tada Skarpeta pirmąkart suvokė, jog jis kairiarankis. Kita ranka jis paėmė ginklą, atsistojo ir pakrutino kairiąją su keistais,

* *Intelligence quotient* – intelekto koeficientas. (Angl.)

nelygiais baltais guminiais pirštų atspaudais, ir išsišiepė, o jo vyzdžiai buvo taip išsiplėtę, kad atrodė, jog vietoje akių žioji juodos skylės.

– Man nereikės apversti jų, – tarė Moralesas. – Jie jau apversti.

Jis lėtai pajudino savo guminius atspaudus tarsi juokaudamas.

– Ar ne, daktare Šer-lo-kai? Supranti, apie ką kalbu. Kiek žmonių apie tai susimąstytų?

Jis norėjo pasakyti, kad tie atspaudai buvo nuo pirštų atspaudų, todėl bus perkelti ant paviršiaus atvirkščiai. Moralesas tikriausiai juos perdirbo, kai fotografavo savo paties paliktus atspaudus ant elektros instaliacijos Evos Pybles vonios kambaryje. Tas, kas fotografuotų ir paimtų atspaudus Berger bute, rastų atvirkščią atspaudų raštą, veidrodinį atvaizdą to, ką tikėjosi rasti, ir stebėtųsi, kaip tai galėjo atsitikti. Pirštų atspaudų ekspertas turėtų nustatyti, kieno jie, tirti juos įvairiapusiškai, kad padarytų tikslią geometrinę analizę lygindamas tuos paliktus atspaudus su Oskaro atspaudais IAFIS.

– Atsakyk, kai kalbu su tavimi, kale, – Moralesas priėjo prie Skarpetos ir pasilenkė taip arti, kad ji užuodė jo prakaitą.

Jis atsisėdo šalia Berger ir, įkišęs liežuvį jai tarp lūpų, lėtai perbraukė ginklu jai tarp šlaunų.

– Niekas apie tai nesusimąstytų, – pasakė jis Skarpetai, paglamonėjęs Berger pistoleto vamzdžiu, – ji net nesujudėjo.

– Niekas nesusimąstytų, – pakartojo Skarpeta.

Moralesas atsistojo ir ėmėsi palikinėti įvairius silikono pirštų atspaudus ant kavos stalelio. Jis nuėjo prie baro, stumtelėjęs atidarė stiklines duris ir išsitraukė airiško viskio. Jis išsirinko spalvotą stiklinę, kuri atrodė kaip rankų darbo venecijietiškas stiklas, ir įsipylė į ją viskio. Dideliais gurkšniais rydamas viskį, jis paliko Oskaro atspaudų ant butelio ir ant stiklinės.

Bute vėl suskambėjo telefonas. Ir vėl Moralesas nekreipė į jį dėmesio.

– Jie turi raktą, – tarė Berger. – Jie išgirdo, kad kažkas yra namuose, o tu neatsakei, todėl galiausiai jie čia ateis. Leisk man atsiliepti ir pasakyti jiems, kad mums viskas gerai. Niekas daugiau neturėtų būti sužeistas.

Moralesas dar šiek tiek išgėrė. Paskalavęs viskį burnoje išspjovė jį ant Berger.

– Pasakyk jiems, kad eitų šalin, – tarė jis. – Kaip nors pamėgink, jei ne, tai visi tuoj bus negyvi.

– Aš negaliu atsiliepti.

Moralesas susierzinęs atsiduso, priėjo arčiau ir, paėmęs bevielį telefoną, prikišo jai prie burnos ir ausies.

Skarpeta pastebėjo mažas raudonas dėmeles ant jo glotniai nuskusto veido, tarsi strazdanas, bet tai nebuvo jo strazdanos, o jos viduje kažkas sujudėjo, lyg per didžiulį žemės drebėjimą būtų sujudėjusios žemės plokštės.

Rausva linija delninio kompiuterio žemėlapyje judėjo vingiuodama. Kažkoks greitai judantis žmogus ar daiktas. Oskaras.

– Prašau pakviesti greitąją, – pasakė Skarpeta.

Moralesas žioptelėjo „atsi-prašau" ir gūžtelėjo pečiais.

– Alio? – tarė Berger į jo laikomą telefoną. – Tikrai? Žinote ką? Greičiausiai per televiziją. Žiūrime „Rembo", gal dėl to kažkas pasigirdo. Ačiū, kad paskambinote.

Moralesas patraukė telefoną nuo sauso jos veido.

– Nuspausk nulį, – kalbėjo Berger bespalviu balsu, – kad atjungtum vidaus ryšį.

Jis paspaudė nulį ir numetė bevielį telefoną prie jo kroviklio.

Marinas palietė duris rodomuoju pirštu ir pastūmęs atidarė jas per colį, išsitraukė iš savo odinio švarko kišenės „Glock" pistoletą, o signalizacijos sistema suskambėjo įspėdama, jog buvo išlaužtos durys ar išdaužtas langas.

Jis apsidairė Berger buto viduje, laikydamas pistoletą abiem rankomis. Sėlindamas į priekį pro arkinį įėjimą pamatė apačioje svetainę, kuri jam priminė kosminį laivą.

Berger ir Skarpeta sėdėjo ant sofos, rankos buvo surištos joms už nugaros, ir iš jų žvilgsnių bei veido išraiškų jis suprato, kad jau per vėlu. Iš už sofos atlošo išniro ranka ir įrėmė ginklą Skarpetai į pakaušį.

– Mesk jį, subingalvi, – pasakė atsistodamas Moralesas.

Marinas nukreipė savo „Glock" į Moralesą, kuris, uždėjęs pirštą ant gaiduko, laikė įrėmęs ginklą į šviesius Skarpetos plaukus.

– Ar girdėjai, Žmogau Gorila? Mesk suknistą ginklą arba tikrai pamatysi genijaus smegenis, ištaškytas po visą butą.

– Nedaryk to, Moralesai. Visi žino, jog tai tu. Gali viską baigti, – kalbėjo Marinas lūpomis, o jo protas karštligiškai ieškojo galimybės priremti jį prie tos pačios sienos – sienos, nuo kurios jis niekaip negalėjo pasitraukti.

Marinas pateko į spąstus.

Jis galėtų paspausti gaiduką, tada ir Moralesas paspaustų gaiduką. Galbūt Moralesas mirtų, palikdamas Berger ir Mariną. Tačiau mirtų Skarpeta.

– Turi mažytę problemėlę dėl įrodymų, Žmogau Gorila. Ar kas nors tave taip vadina? – tarė Moralesas. – Man tai patinka. Žmogus Gorila.

Marinas nesuprato, ar jis girtas, ar prisirijęs narkotikų. Bet jis buvo kažko paveiktas.

– Nes... nes... – sukikeno jis, – tu esi visiems žinomas suknistas nuoboda, argi ne. Va-ni-lė Go-ri-la. Kaip tau tai patinka?

– Marinai, nenumesk ginklo, – stebėtinai tvirtai pasakė Skarpeta, bet jos veidas atrodė kaip negyvas. – Jis negali visų iš karto nušauti. Nemesk ginklo.

– Matai, kokia ji didvyrė, ar ne? – Moralesas dar tvirčiau prispaudė vamzdį prie jos galvos, ir ji tyliai krūptelėjo. – Drąsuolė

poniutė, kurios pacientai visokie lavonai, negalintys jai padėkoti ar pasiskųsti.

Jis pasilenkė ir palietė liežuviu jos ausį.

– Vargšelė. Negalėjai dirbti su gyvais žmonėmis? Būtent taip sakoma apie tokius daktarus kaip tu. Dėl to turi nustatyti oro kondicionierių ant penkiasdešimties, kitaip negalėtum užmigti. Nuleisk prakeiktą ginklą! – suriko jis Marinui.

Jų akys susitiko.

– Gerai, – patraukė pečiais Moralesas. Jis tarė Skarpetai: – Laikas miegučio, ir tu vėl pamatysi savo brangią mažąją Liusę. Ar jau sakei Marinui, kad išbarsčiau jos smegenis nuo laiptų? Perduok visiems danguje nuo manęs linkėjimus.

Marinas suprato, ką jis nori pasakyti. Jis žinojo, kad žmonės taip kalba, kai jiems tikrai niekas nebesvarbu, o Moralesui buvo nesvarbu. Skarpeta jam nieko nereiškė. Niekas jam nebeturėjo reikšmės. Jis ketino tai padaryti.

Marinas tarė:

– Nešauk. Aš atiduosiu ginklą. Nešauk.

– Ne! – pakėlė balsą Skarpeta. – Ne!

Berger nepasakė nieko, nes kad ir ką būtų pasakiusi, vis tiek tai nieko nebūtų pakeitę. Buvo protingiau patylėti – ji taip ir darė.

Marinas nenorėjo nuleisti ginklo. Moralesas nužudė Liusę. Jis galėtų nužudyti juos visus. Liusė nebegyva. Ji turbūt viršuje. Jeigu Marinas tebelaikys ginklą, Moralesas negalės jų visų nužudyti. Bet jis nušaus Skarpetą. Marinas negalėjo leisti jam to padaryti. Liusė buvo mirusi. Visi jie gali mirti.

Ant dešiniojo Moraleso smilkinio pasirodė mažytis raudonas lazerio šviesos taškelis. Nežymus taškelis švystelėjo ir smarkiai sudrebėjo, paskui lėtai sujudėjo tarsi rubino raudonumo jonvabalis.

– Padedu savo ginklą ant grindų, – pasakė Marinas tūpdamas.

Jis nepažvelgė nei aukštyn, nei atgal. Jis niekuo neišsidavė, kad kažką pamatė, ir padėjo savo „Glock“ ant rytietiško kilimo, nenuleisdamas akių nuo Moraleso.

– Dabar labai lėtai atsistok, – liepė Moralesas.

Jis atitraukė pistoletą nuo Skarpetos galvos ir nusitaikė į Mariną, o tuo metu raudonas jonvabalis ropojo per jo ausį.

– O dabar sakyk „mamyte“, – įsakė Moralesas, o lazerio taškelis buvo tiesiai ant jo dešiniojo smilkinio.

Iš galerijos pasigirdo trankus šūvis, ir Moralesas parkrito. Marinas iš tiesų niekada nebuvo šito matęs, – kaip kažkas krinta tarsi marionetė, nupjovus jai virvutę, – ir jis metėsi prie sofos, griebė ginklą nuo grindų, o iš Moraleso galvos pasipylė kraujas, aptaškydamas juodo marmuro grindis. Marinas pačiupo telefoną ir paskambino 911, nulėkė į virtuvę peilio, apsigalvojo, stvėrė iš peilių bloko žirkles karpyti paukštienai ir perskrodė raiščius ant Skarpetos ir Berger riešų.

Skarpeta bėgo laiptais į viršų, nejausdama savo pačios rankos ant turėklo.

Liusė sėdėjo tarpduryje tarp galerijos ir miegamojo, visur buvo pritaškyta kraujo: didžiausios jo dėmės ten, kur ji šliaužė per vonios kambario grindis, paskui per kietmedį, kur šovė į Moralesą iš savo keturiasdešimtojo kalibro „Glock“ pistoleto, gulinčio šalia jos. Ji sėdėjo atsirėmusi į sieną, drebėdama, ant kelių laikydama rankšluostį. Ji buvo tokia kruvina, kad Skarpeta nesuprato, kur ją sužeidė, tačiau tai buvo galva, pakaušis. Plaukai buvo permirkę krauju, srūvančiu jai per kaklą ir nuogą nugarą, nutekančiu už jos ir visur aplinkui.

Skarpeta nusiplėšė savo žieminį paltą, paskui švarkelį, ir parklupo ant grindų šalia Liusės, o rankomis pajuto mirtiną šaltį, kai prisilietė prie Liusės pakaušio. Skarpeta prispaudė švarkelį prie Liusės galvos, o ji garsiai sudejavo.

– Viskas bus gerai, Liuse, – ramino Skarpeta. – Kas atsitiko? Ar gali man parodyti, kur tau pataikė?

– Tiesiai čia. Oi! Jėzau Kristau! Tiesiai čia. Prakeikimas! Man viskas gerai. Man taip šalta.

Skarpeta perbraukė ranka per slidų Liusės kaklą ir nugarą, nejusdama nieko, – jos rankos ėmė degti ir tinti, atrodė, tarsi pirštai būtų nesavi.

Laiptų viršuje pasirodė Berger.

– Atnešk rankšluosčių, – tarė jai Skarpeta. – Kuo daugiau.

Berger pamatė, kad Liusė gyva, kad jai viskas gerai. Ji nuskubėjo į vonios kambarį. Skarpeta tarė Liusei:

– Ar nugaroje yra koks nors sužeidimas? Sakyk, kur jauti skausmą?

– Nieko nejaučiu nugaroje.

– Tu esi tikra? – Skarpeta kiek tik galėdama stengėsi atsargiai apčiuopti žaizdą ranka, kuri jos neklausė. – Noriu įsitikinti, kad tavęs nesužeidė į nugarą.

– Man neskauda nugaros. Atrodo, pataikė į kairiąją ausį. Nelabai ką girdžiu.

Ji apėjo Liusę ir atsisėdo už jos, ištiesusi kojas abipus jos, atsirėmusi į sieną, ir ėmė atsargiai čiupinėti smarkiai kraujuojančią Liusės galvą.

– Mano rankos labai sustingusios, – tarė Skarpeta. – Vesk mano pirštus, Liuse. Parodyk, kur tau skauda.

Liusė pasiekė pakaušį, paėmė jos ranką ir nukreipė į tą vietą.

– Štai čia. Velnias, kaip skauda. Manau, kad ji po oda. Šūdas, kaip skauda. Dieve, nespausk, man skauda!

Skarpeta neturėjo savo skaitymo akinių ir nematė nieko, išskyrus sulipusius nuo kraujo plaukus. Ji prispaudė ranką prie Liusės galvos – Liusė suklykė.

– Turime sustabdyti kraujavimą, – Skarpeta tai ištarė labai ramiai, švelniai, tarsi kalbėtų su vaiku. – Kulka gali būti tiesiai po

oda, todėl skauda, kai paspaudžiu. Tuojau viskas bus gerai. Pasijusi tiesiog puikiai. Po minutės kitos atvažiuos greitoji.

Berger riešuose buvo įsispaudusios rievės, o jos rankos buvo ryškiai raudonos, sustingusios ir nevikrios, kai ji mėgino išskleisti keletą didelių vonios rankšluosčių ir apkloti jais Liusės kaklą bei kojas. Liusė buvo nuoga ir šlapia – vos spėjo išeiti iš dušo kabinos, Moralesas į ją šovė. Berger parpuolė ant grindų šalia jų ir kraujas aptaškė jai rankas bei palaidinę, kai ji palietė Liusę, dar kartą kartodama, kad jai viskas bus gerai. Viskas turėjo būti gerai.

– Jis negyvas, – tarė Berger Liusei. – Jis ketino nušauti Mariną, nušauti mus visus.

Skarpetos rankos po truputį pradėjo atitirpti, skausmingai, tarsi badytų milijonai adatų, ir ji šiaip ne taip apčiuopė nedidelį kietą patinimą ant Liusės pakaušio, už kelių colių į kairę nuo jo vidurio.

– Štai čia, – tarė ji Liusei. – Jei gali, padėk man.

Pakėlusi ranką Liusė padėjo jai surasti skylutę, tuomet Skarpeta ištraukė kulką, o Liusė garsiai suvaitojo. Tai buvo vidutinio kalibro pusiau apvilkta deformuota kulka; Skarpeta padavė ją Berger ir tvirtai prispaudė rankšluostį prie žaizdos, bandydama sustabdyti kraujavimą.

Skarpetos megztinis buvo permirkęs krauju, grindys aplink ją taip pat buvo slidžios nuo jo. Ji nemanė, jog kulka pažeidė kaukolę. Suprato, kad tik atsitrenkė į ją ir kone per milisekundę tokioje mažoje erdvėje išeikvojo beveik visą savo kinetinę energiją. Prie galvos odos yra daugybė kraujagyslių, kurias pažeidus pavojingai kraujuoja, ir tai visada atrodo blogiau negu yra iš tikrųjų. Skarpeta labai stipriai prispaudė rankšluostį prie žaizdos ir laikė jį, uždėjusi ranką ant Liusės viršugalvio.

Liusė visu svoriu atsirėmė į tetą ir užsimerkė. Skarpeta apčiuopė jos kaklą ir patikrino pulsą: širdis plakė greitai, bet nepavojingai, o kvėpavimas buvo lygus. Ji neatrodė nerami, nesiblaškė.

Nesimatė jokių šoko požymių. Skarpeta vėl pakėlė jos galvą ir stipriai užspaudė žaizdą, kad sustabdytų kraują.

– Liuse, man reikia, kad tu atsimerktum ir nemiegotum. Ar girdi? Ar galėtum papasakoti, kas atsitiko? – tarė Skarpeta. – Jis užbėgo laiptais į viršų, ir išgirdome šūvį. Ar atsimeni, kas nutiko?

– Tu išgelbėjai mūsų gyvybes, – tarė Berger. – Tau viskas bus gerai. Mes visi sveiki.

Ji glostė Liusės ranką.

– Nežinau, – tarė Liusė. – Prisimenu, kad buvau dušo kabinoje. Po to staiga atsidūriau ant grindų, o galvą taip skaudėjo, lyg kas ją būtų daužęs kūju. Tarsi man į pakaušį būtų atsitrenkęs automobilis. Kokią minutę nemačiau nieko. Maniau, kad apakau, bet staiga išvydau šviesą ir praregėjau. Girdėjau, kaip jis lipa laiptais, bet negalėjau paeiti. Svaigo galva, todėl pradėjau šliaužti, beveik čiuožti medinėmis grindimis prie kėdės, kur buvau pakabinusi paltą, ir iš kišenės ištraukiau ginklą. Vėl pradėjau gerai matyti.

Kruvinas „Glock" pistoletas gulėjo ant krauju išteptų grindų prie galerijos turėklo, ir Skarpeta prisiminė, kad jį per Kalėdas Liusei padovanojo Marinas. Tai buvo mėgstamiausias Liusės ginklas. Ji sakė, jog tai nuostabiausias daiktas, kurį jis kada nors buvo jai padovanojęs, – kišeninis keturiasdešimto kalibro pistoletas su lazeriniu taikikliu ir labai greitai viena po kitos šaudančiomis kulkomis. Jis žinojo, kas jai patinka. Būtent jis išmokė Liusę šaudyti dar vaikystėje, kai jie abu išvažiuodavo jo pikapu, o Liusės motina, – Skarpetos sesuo, Dorotė, – paprastai jau išmetusi keletą burnelių, šaukdavo, keikdavosi ir rėkdavo, kad Skarpeta pražudys Liusę, grasindama niekada nebeleisti Liusei matytis su ja.

Dorotė galbūt niekada nebūtų leidusi Liusei pas ją lankytis, jei ne ta nedidelė problema: ji nenorėjo turėti vaiko, Dorotė pati buvo kaip vaikas, kuriam visada reikėjo tėvelio, kad ja rūpintųsi, beprotiškai ją mylėtų, dievintų taip, kaip mylėjo jų tėvas, ir buvo priklausoma nuo Skarpetos.

Ji prispaudė Liusės galvą viena ranka, o kita laikė rankšluostį prie jos pakaušio; dabar rankos buvo suprakaitavusios nuo karščio, jausdamos jos pulso plakimą. Kraujavimas pastebimai sumažėjo, bet Skarpeta ir toliau jį stebėjo. Toliau laikė prispaudusi žaizdą.

– Atrodo kaip trisdešimt aštunto, – ištarė Liusė, vėl užsimerkdama.

Tikriausiai ji pastebėjo kulką, kai Skarpeta padavė ją Berger.

– Norėčiau, kad neužsimerktum ir liktum budri, – kalbėjo Skarpeta. – Tau viskas gerai, bet tik neužmik. Man atrodo, kad kažką girdžiu. Manau, kad greitosios komanda jau čia. Nuvyksime į ER* ir tau bus atlikti tie juokingi tyrimai, kuriuos taip mėgsti. Rentgenas. MRI**. Sakyk, kaip jautiesi.

– Viską šūdinai skauda. Man viskas tvarkoj. Matei tą ginklą? Įdomu, kas tai buvo. Neprisimenu, kad būčiau jį mačiusi. Neprisimenu jo.

Skarpeta išgirdo, kaip apačioje atsidarė durys, išgirdo susijaudinusių balsų klegėjimą įėjus greitosios komandai, o Marinas skubiai lydėjo juos laiptais į viršų, visiems garsiai kalbant. Jis žengtelėjo į šalį, žvelgdamas į Liusę, apmuturiuotą kruvinais vonios rankšluosčiais, po to į „Glock", numestą ant grindų, ir pasilenkęs jį pakėlė. Jis pasielgė taip, kaip niekada neturėtų elgtis nusikaltimo vietoje. Jis paėmė jį plikomis rankomis ir nusinešė, pradingdamas su juo vonios kambaryje.

Du paramedikai uždavinėjo klausimus Liusei, o ji atsakinėjo, kol buvo keliama ant neštuvų, ir Skarpeta buvo per daug užsiėmusi Liuse, kad pastebėtų, kaip Marinas nusileido laiptais ir vėl pasirodė su trimis uniformuotais pareigūnais. Kiti paramedikai

* *Emergency Room* – ligoninės priimamasis. (Angl.)

** *Magnetic Resonance Imaging* – magnetinio rezonanso atvaizdavimas, tomografija. (Angl.)

taip pat užkėlė Moraleso kūną ant neštuvų, ir niekas nesijaudino dėl CPR*, nes jis jau kurį laiką buvo miręs.

Marinas iš „Glock“ – Liusės pistoleto – jau buvo išėmęs šovinių dėtuvę ir išvalęs šovinio lizdą, o pareigūnas praskleidė popierinį maišelį. Marinas pasakojo jiems, kad Berger nuotolinio valdymo pulteliu atrakino buto duris ir įleido jį paslapčia nuo Moraleso. Marinas rietė istoriją apie tai, kaip jis prisėlino kiek tik galėdamas arčiau, o paskui tyčia išleido kažkokį garsą, kad Moralesas jį pamatytų.

– Jis suteikė man galimybę išsigelbėti ir iššauti, dar prieš jam ką nors nušaunant, – melavo Marinas farams. – Jis stovėjo už daktarės, nusitaikęs į ją revolveriu.

Berger, stovėdama prie jų, pasakė:

– Mes buvome štai čia, ant sofos.

– Trisdešimt aštunto kalibro, – teigė Marinas.

Jis pasakojo visa tai, prisiimdamas ne šlovę, o kaltę, kad kažką nužudė, o Berger nepriekaištingai jam padėjo. Atrodė, jog naujas jos gyvenimo vaidmuo buvo padėti Liusei išvengti nemalonumų.

Liusė negalėjo legaliai laikyti ginklo Niujorko mieste, – net ir buto viduje, net ir savigynai. Oficialiai tas ginklas vis dar priklausė Marinui, nes jis niekada nepasirūpino dokumentu, pažyminčiu, kad jis perdavė ginklą Liusės nuosavybėn, juk tiek daug atsitiko po tų Kalėdų prieš metus Čarlstone. Jų visų santykiai pašlijo, paskui pablogėjo Rozei, niekam kurį laiką nesuprantant dėl ko, o Skarpeta nesugebėjo sutvarkyti jų pasaulio, kai rodėsi, jog viskas subyrėjo į skutus, tarsi senas golfo kamuoliukas, suplyšus jo apvalkalui. Ji nusprendė, kad tai buvo pradžia to, kas ne taip jau seniai tarp jų pasibaigė.

Jos kruvina ranka laikė kruviną Liusės ranką, kai paramedikai trinksėdami stūmė neštuvus lifto link, o vienas iš jų per raciją

* *Cardiopulmonary resuscitation* – gaivinimas, reanimacija.

kalbėjosi su greitąja, stovinčia priešais pastatą. Atsivėrė durys, ir įėjo Bentonas su dryžuotu kostiumu, jis atrodė lygiai taip pat kaip kalbėdamas per CNN, kai Skarpeta stebėjo jį per savo „BlackBerry“ eidama į Berger butą.

Jis paėmė kitą Liusės ranką ir pažvelgė Skarpetai į akis, o liūdesys ir palengvėjimas jo veide buvo toks gilus kaip niekada gyvenime.

35

Sausio 13-oji

Skarpeta ne dėl žinomo savo vardo gavo staliuką restorane „Pas Eleinę“, kur nepakankamai įžymiems žmonėms nebuvo įmanoma užsitarnauti jokių privilegijų ar apsaugos, jei legendinei restorano savininkei tas asmuo nepatikdavo.

Kai Eleinė kiekvieną vakarą imasi darbo restorane prie vieno staliukų, visos viltys išsisklaido kaip cigaretės dūmas tų ankstesnių dienų, kai menas buvo garbinamas, kritikuojamas, mėginamas iš naujo apibrėžti, – tik ne ignoruojamas, – ir bet kas bet kokios būklės galėdavo įžengti pro tas duris. Šios sienos išsaugojo atgarsius tos praeities, dėl kurios Skarpeta liūdėjo, bet jos nesiilgėjo, kai prieš kelias dešimtis metų pirmąkart čia atėjo, pasprukusi savaitgaliui su žmogumi, kurį buvo įsimylėjusi Džordžtauno teisės mokykloje.

Jo nebebuvo, ir ji turėjo Bentoną, o Eleinės restorano interjeras nebuvo pasikeitęs: viskas juoda, išskyrus raudonų plytelių grindis, paltų kabyklos, telefonų automatai, kuriais, kiek Skarpeta žinojo, niekas nebesinaudojo. Lentynose buvo išdėliotos knygos su autografais, ir nuolatiniai klientai žinojo, kad jų negalima liesti, o kiekvienas likęs laisvas sienų colis iki pat lubų buvo nukabinėtas rašytojų ir kino žvaigždžių nuotraukomis.

Skarpeta ir Bentonas stabtelėjo prie Eleinės stalo pasisveikinti – pasibučiavo į abu skruostus ir – *Senokai jus mačiau, kur buvote?* Skarpeta sužinojo, jog ką tik prasilenkė su buvusiu Valstijos sekretoriumi, praėjusią savaitę vyko „Milžinų" ketvirtfinalis, kuris jai nepatiko, o šio vakaro pokalbių šou vedėja jai patiko dar mažiau. Eleinė pasakė, kad buvo užsukę dar visokių svečių, bet neatsitiko nieko naujo, – iškilioji dama pažinojo visus, kurie galėjo ateiti į jos saloną bet kurį vakarą.

Skarpetos mėgstamiausias padavėjas Lui surado jiems tinkamą staliuką. Jis tarė jai atitraukęs kėdę:

– Nieko nekaltinsiu, tačiau girdėjau apie tai, kas įvyko. – Jis papurtė galvą. – Nesakyčiau to niekam – tik jums vienai. Gambino, Bonanno*? Anksčiau būdavo geriau. Suprantate? Jie darydavo tai, ką darydavo, bet turėjo tam savų priežasčių, suprantate, apie ką kalbu? Jie nesisukiodavo aplink žudydami žmones savo malonumui. Ypač tokias vargšes ponias kaip toji. Liliputė. Ir ta pagyvenusi našlė. Tada dar ta kita moteris ir vaikis. Ką jie galėjo padaryti?

– Nieko, – atsakė Bentonas.

– O aš? Aš tikiu „cementiniais batais"**. Būna tam tikrų situacijų. Ar neprieštarausite, jei paklausiu, kaip laikosi tas kitas mažasis... na, žinote, tas kitas liliputas? Neturėčiau vartoti šio žodžio, nes daugybė žmonių sako, jog jis turi menkinamąją reikšmę.

Oskaras susisiekė su FTB, jam viskas buvo gerai. Iš kairiosios jo sėdmenų pusės buvo išimta GPS mikroschema, ir, kaip sakė Bentonas, jis ilsėjosi privačiame aukščiausio lygio psichiatrijos skyriuje Maklaine, vadinamajame Paviljone. Jis buvo gydomas ir, kas svarbiausia, vėl galėjo jaustis saugus tol, kol pats savyje susivoks. Skarpeta su Bentonu rytą turėjo grįžti į Belmontą.

* Niujorko mafijos „šeimų" pavardės.

** Cementiniai batai (angl. – *Cement shoes*) – mafijos slengas, reiškiantis bausmės metodą, kai auka paskandinama.

– Jis jaučiasi puikiai, – patikino Bentonas. – Pasakysiu jam, kad jūs teiravotės.

Lui tarė:

– Ką jums atnešti? Išgerti? Kalmarų?

– Kei? – tarė Bentonas.

– Škotiško viskio. Jūsų geriausio, vieno salyklo.

– Įpilkite porą.

Lui tarė mirktelėjęs:

– Jums? Slaptos mano atsargos. Pora naujų rūšių jums išbandyti. Ar kuris nors už vairo?

– Energingas, – tarė Skarpeta, kai Lui pasuko prie baro.

Už jos, prie staliuko, stovinčio prie lango į Antrąją aveniu, vienišas sėdėjo stambus vyras balta „Stetson"* skrybėle, gurkšnojantis kažką panašaus į vienetinę degtinę ar su kažkuo maišytą džiną. Jis vis sukiojo kaklą žvilgčiodamas į krepšinio varžybų, tyliai rodomų televizoriaus ekrane jam virš galvos, rezultatą, ir Skarpeta atkreipė dėmesį į stambų jo žandikaulį, storas lūpas ir ilgas žilas žandenas. Paskui jis bukai spoksojo, lėtai sukiodamas savo stiklinę nedideliais ratukais ant baltos staltiesės. Kažkas jame buvo pažįstamo: prieš akis iškilo matytas per televiziją vaizdas ir ją nutvilkė mintis, kad mato Džeiką Laudiną.

Tačiau tai neįmanoma. Jis buvo įkalintas. Tas vyras buvo nedidelis, gana lieknas. Ji suvokė, kad jis aktorius, kuris jau nebevaidina.

Bentonas tyrinėjo patiekalų sąrašą, užsidengęs veidą plastikiniu laminuotu valgiaraščiu su Eleine ant viršelio. Skarpeta jam tarė:

– Atrodai kaip Rožinė Pantera pasaloje.

Jis užvertė valgiaraštį, padėjo jį ant stalo ir tarė:

* Amerikos kaubojiškų skrybėlių firma.

– Ar norėtum visiems pranešti kažką ypatingo? Regis, šiam nedideliam susibūrimui esi nelabai draugiškai nusiteikusi. Tik pamaniau, pasakysiu, kol jie dar nepasirodė.

– Nieko ypatingo, – atsakė Skarpeta. – Tik norėjau prasiblaškyti. Manau, jog visi turėtų prasiblaškyti prieš mums grįžtant namo. Norėčiau, kad neišvyktume. Neatrodo, kad turėtume ten būti, kai visi kiti lieka čia.

– Liusei viskas bus gerai.

Skarpetos akyse pasirodė ašaros. Ji negalėjo jų sulaikyti. Baimė laikė suspaudusi jos širdį kaip svetimos rankos, ir ji net ir miegodama jautė, kad gali prarasti artimą žmogų.

– Ji neketina iškeliauti. – Bentonas prisitraukė kėdę arčiau ir paėmė jos ranką. – Jeigu būtų ketinusi, jau seniai būtų išsinešdinusi iš šitos velniavos.

Skarpeta pakėlė servetėlę prie akių, po to įsispoksojo į begarsį televizorių, tarsi jai būtų ne tas pats, kas žaidė krepšinį. Atsikosėjo ir tarė:

– Bet tai beveik įmanoma.

– Ne. Tie revolveriai? Tie, apie kuriuos visada tau sakydavau, kad tai baisi mintis, nes jie tiek nedaug sveria? Na, supranti kodėl, tiktai šįkart sėkmė mums nusišypsojo. Atatranka buvo neįtikėtina. Tarsi tau į ranką įspirtų arklys. Manau, paspaudęs jis gaiduką staiga šoko, ir tikriausiai Liusė sujudėjo, be to, mažas kalibras, nedidelis greitis. Ir dar, ji ketina būti su mumis. Ji nesiruošia niekur iškeliauti. Visiems mums viskas gerai. Geriau negu gerai, – tarė Bentonas, prispaudęs lūpas prie jos rankos, o paskui švelniai pabučiavęs ją.

Paprastai jis viešumoje taip atvirai nerodydavo švelnumo. Atrodė, kad jam niekas nerūpi. Jeigu dar egzistuotų „Pričiupau tave Gothame“, jie tikriausiai atsidurtų rytojaus skiltyje – ten patektų visa ši Skarpetos vakarienė.

Ji niekada nebuvo nuėjusi į tą butą, kuriame anoniminė autorė rašydavo savo žiaurius ir kerštingus straipsnius, o dabar, kai tikrai žinojo, kas tai darė, pajuto jai gailestį. Ji puikiai suprato, kodėl Terė Bridžes buvo nuo jos priklausoma. Terė gaudavo beširdiškus ir žeminančius laiškus nuo savo didvyrės, bent manė, kad tai nuo jos, ir kai jos kantrybės taurė buvo perpildyta, ji davė savo *alter ego* užduotį sumenkinti Skarpetą viešai. Terė paspaudė savo gaiduką, kad keletą kartų iššautų į moterį, kurios žiaurus elgesys buvo paskutinis lašas, perpildęs jos kantrybę.

Liusė nustatė, kad Terė buvo parašiusi tas dvi naujametines skiltis gruodžio 30 dieną, kurios laukė eilėje ir buvo automatiškai išsiųstos Evai Pybles, kai Terė jau buvo mirusi. Liusė taip pat išsiaiškino, kad gruodžio 31-osios rytą, vos keletą valandų prieš nužudant Terę, ji pašalino visus savo elektroninius laiškus nuo *Skarpetos 612*, ne dėl to, jog nujautė savo mirtį, kaip manė Bentonas, bet todėl, kad pati ką tik buvo nusikaltusi, anonimiškai, prieš medicinos ekspertę, su kuria galiausiai susitiko morge.

Bentonas manė, jog Terė buvo gana sąžininga, ir būtent todėl pašalino kokį šimtą elektroninių laiškų, kurie, kaip ji manė, buvo jos susirašinėjimas su Skarpeta. Terės rūpestingumas jai liepė sunaikinti kiekvieną įkaltį, rodantį, jog „Pričiupau tave Gothame" skiltis kaip nors susijusi su Tere Bridžes. Pašalinusi tą susirašinėjimą ji drauge išbraukė iš savo gyvenimo ją nuvylusią didvyrę.

Tokia buvo Bentono teorija. Skarpeta neturėjo jokių prielaidų, suprasdama, kad teorijos visada ir liks tik teorijomis.

– Parašiau Oskarui laišką, – tarė ji, atsisegė rankinę ir išsitraukė voką. – Manau, jog visi turi jį perskaityti, tad parodysiu jiems. Tačiau pirmiausia norėčiau jį perskaityti tau. Tai ne elektroninis, o tikras laiškas ant tikro popieriaus, mano asmeninio, kurio nenaudojau dievažin kiek laiko. Nors nerašiau jo ranka. Laikui bėgant mano rašysena vis negražėja. Kadangi niekada nebebus teismo bylos, Džeimė sakė, jog būtų labai gražu pasakyti Oskarui

viską, ką noriu ir privalau. Padariau, ką galėjau, kad paaiškinčiau jam, jog Terė turėjo sunkumų su savo šeima, todėl vėliau ir pati norėjo viską kontroliuoti. Ji buvo pikta, nes jautėsi įskaudinta, o skriaudžiami žmonės dažnai atsako tuo pačiu, tačiau, nepaisant viso to, ji buvo geras žmogus. Šiek tiek tau nupasakoju, nes tas laiškas ilgas.

Ji ištraukė iš voko keturis sulankstytus standaus kreminio popieriaus lapus ir išlanksčiusi rūpestingai išlygino. Permetė laišką akimis, kol surado tą vietą, kurią norėjo perskaityti Bentonui ir tyliai pradėjo:

> ...Viršuje, slaptame kambaryje, kur rašydavo savo skiltis, ji laikė geltonas rožes, kurias jai buvote padovanoję. Ji išsaugojo jas visas, ir lažinuosi, kad jums to niekada nepasakė. Niekas taip nesielgtų, jeigu jo jausmai nebūtų labai stiprūs, Oskarai. Norėčiau, kad atsimintumėte tai, o jei pamiršite, dar kartą perskaitykite šį laišką. Dėl to jį ir rašau. Kad saugotumėte jį.
>
> Taip pat leidau sau parašyti jos šeimai, pareikšti užuojautą ir papasakoti tai, ką galiu, nes jie turi daugybę klausimų. Iš daktarės Lester, bijau, nebus tiek naudos, kiek jie tikisi, todėl pridedu ir tuos blankus, kuriuose daugiausia pokalbiai telefonu ir keletas elektroninių laiškų.
>
> Papasakojau Terės šeimai apie jus, ir gal dabar jau gavote žinių iš jų. Jei ne, esu tikra, jog dar gausite. Jie prašė manęs pasakyti jums, kokia buvo paskutinė Terės valia, ir ketina parašyti jums apie tai patys. Galbūt taip ir padarė.
>
> Nepasakosiu detaliai apie jos ketinimus, nes ne mano darbas tai daryti. Tačiau atsižvelgdama į jos šeimos prašymą, daug ką pasakysiu. Ji paliko nemažai pinigų Amerikos žemaūgių žmonių organizacijai ir įkūrė fondą, padėsiantį pasirūpinti sveikata tų, kurie nori ir kuriems reikia įvairių procedūrų (tokių kaip plastinė chirurgija), nepadengiamų sveikatos draudimo. Kaip jūs suprantate, daugeliui dalykų, kurie

gali ir turi būti daromi, deja, pacientai atrenkami – pavyzdžiui, dantų priežiūra ir, kai kuriais atvejais, kaulų tempimas.

Pakanka pasakyti, jog Terė buvo labai geros širdies...

Skarpeta perskaitė tiek, kiek galėjo, nes ją vėl užliejo liūdesio banga. Ji sulankstė lapus ir įdėjo juos atgal į voką.

Pasirodė Lui su jų gėrimais ir vėl kukliai nuėjo, o Skarpeta išgėrė gurkšnelį, kuris ją sušildė ir jos fantazijos pakilo iš atokios smegenų vietelės, tarsi joms būtų reikėję tokio padrąsinimo.

– Jeigu nemanai, kad tai sutrukdys tavo paciento gydymui, – ji ištiesė voką Bentonui, – gal pasirūpintum, kad jis gautų jį?

– Tai jam reikš daugiau negu tu manai, – patikino Bentonas, įsikišdamas jį į vidinę labai minkštos odos juodo švarko kišenę.

Jis buvo naujas, kaip ir diržas su „Winston“ erelio galvos pavidalo sagtimi bei rankų darbo batai, kuriuos avėjo. Liusė šitaip šventė, pasak jos, išsisukimą nuo dar vienos kulkos, įteikdama visiems dovanas. Ir ne kokias nors pigias. Ji nupirko Skarpetai dar vieną laikrodį, kurio jai iš tikrųjų nereikėjo, – titaninį „Brequet“ su anglies elektrodų ciferblatu, – ir atvežė jį juodu „Ferrari F43O Spider“, kurį, kaip ji teigė, taip pat dovanojo Skarpetai. Ačiū Dievui, tai buvo tik pokštas. Skarpeta verčiau sutiktų važinėti dviračiu negu vairuoti vieną iš tokių automobilių. Marinas turėjo naują motociklą, raudoną lenktyninį „Ducati 1098“, kurį Liusė saugojo savo angare Vait Pleinse, nes, kaip ji sakė, Marinui negalima leisti važinėti po miestą mažiau nei keturiais ratais. Ji gana šiurkščiai pridūrė, kad jis turėtų išlaikyti savo svorį, arba nederės prie supermotociklo, kad ir koks jis bus „super“.

Skarpeta neįsivaizdavo, ką Liusė galėjo padovanoti Berger. Ji neketino klausinėti, kol Liusė pati nepanorės, kad jos paklaustų. Skarpeta buvo kantri, Liusei tebelaukiant nuosprendžio, kurio Skarpeta neketino priimti, nes smerkimas nebuvo tai, ką ji jautė. Nieko panašaus. Pradžioje to šokiruota, nors šokui nebuvo

jokio pateisinimo, iš tikrųjų Skarpeta dabar negalėjo būti labiau patenkinta.

Ji su Berger kartu priešpiečiaudavo kiekvieną savaitę, tik jos abi, – „Pas Forlinius“ prie Hogano aikštės pirmojo numerio, – ir sėdėdavo prie staliuko už atitvaros, kuris, kaip sakė Berger, visada bus vadinamas Skarpetos vardu. Ji sakė, jog tai laimingas staliukas, nes jis yra išsiskyrimo staliukas. Skarpeta pasakė, kad nesupranta, kaip ją galima vadinti laiminga, ir Berger, kuri, kaip paaiškėjo, buvo „Yankees“ sirgalė, mėgdavo stebėti varžybas ir manė, jog galėtų vėl tai daryti, atsakė, kad tai priklauso nuo to, kas įmes devintą kartą.

Skarpetai nereikėjo žiūrėti krepšinio varžybų, kad suprastų, kas yra kas. Ji tiesiog džiaugėsi, kad staliukas, pavadintas buvusio vyriausiojo Niujorko komisaro vardu, nebėra toks populiarus, koks buvo ne tokioje tolimoje praeityje. Nedaug žmonių tiek daug žinojo apie Skarpetą, kiek Džeimė Berger.

– Neatsakiau į tavo klausimą, – tarė Bentonas, žiūrėdamas į duris. – Atsiprašau.

– Pamiršau tą klausimą.

– Apie tavo laišką. Ačiū, kad perskaitei jį man, tačiau neskaityk kitiems.

– Aš taip nemanau.

– Jiems nereikia įrodyti, kad esi padorus žmogus, – Bentonas žvelgė tiesiai jai į akis.

– Suprantama.

– Visi žino apie tą mėšlą internete, tuos elektroninius laiškus, kuriuos siuntinėjo Moralesas, apsimesdamas tavimi, ir visa kita. Mes žinome, kas tu esi ir kas nesi. Dėl visko, kas atsitiko, tu nekalta, ir mes su tavimi dar apie tai kalbėsimės, kartodami tuos pačius dalykus vėl ir vėl. Praeis daug laiko, kol tavo jausmai pasivys protą. Tarp kita ko. Turėčiau jaustis kaltas. Moralesas sužinojo visą tą mėšlą iš Nensės, ar koks ten jos vardas, o Marinas niekada nebūtų

lankęsis pas jokią gydytoją, jeigu aš nebūčiau jo pasiuntęs į tą prakeiktą gydymo centrą ir gaišęs laiką su ja tardamasis.

– Ji niekada nebūtų kalbėjusi su Moralesu, sutinku. Bet suprantu, kodėl tai darė.

– Ne, – tarė Bentonas. – Tai niekada neturėjo nutikti. Jis tikriausiai suviliojo ją telefonu. Nežinau, ką jis pasakė, bet jai niekada nederėjo atskleisti Moralesui nė vieno žodžio, kurį Marinas jai patikėjo. Tai HIPAA* pažeidimas, bet ji jau praeitis. Aš pasirūpinsiu tuo.

– Nebauskime nieko. Jau pakaks bausmių, ir taip daug žmonių, nesusitvarkančių savo gyvenimų, kovojančių vieni kitų mūšiuose, sprendžiančių vienas už kitą ir atsilyginančių vienas kitam. Iš dalies dėl to Terė ir mirė. Dėl to mirė ir Eva. Jei Terė nebūtų niekam bandžiusi atsilyginti... Na, jei Marinas nori ir toliau lankytis pas savo buvusią besmegenę gydytoją, tegu elgiasi, kaip išmano.

– Tu tikriausiai teisi, – tarė Bentonas. – O, jie jau čia.

Jis pakilo, kad Marinas jį pamatytų tamsioje spūstyje, ir keturių žmonių pulkelis: naujoji Marino mergina, Bakardi, kuri iš tikrųjų turėjo kitą vardą – Džordžija, taip pat Berger su Liuse, brovėsi per sausakimšą valgomąjį, sveikinosi su Eleine ir apsikeitinėjo juokais, kurių Skarpeta negirdėjo. Po to jie atitraukė kėdes ir atsisėdo, kuo puikiausiai nusiteikę. Liusė buvo užsimaukšlinusi „Red Sox“** krepšininkų kepurę, gal kad paerzintų Berger, kuri iš prigimties neapkentė „Red Sox“, bet greičiausiai tam, kad pridengtų nedidelę išskustą vietelę.

Taip ir buvo. Įžeisdama Liusės tuštybę, ta kulkos žaizda jos pakaušyje sugijo, nepadariusi didelės žalos jos smegenims. Marinas, kaip tik jis vienas moka, apibendrino, kad Liusei viskas baigėsi gerai, nes ją sudėtinga sužeisti, – juk ji vieni kaulai ir oda.

* *Health Insurance Portability and Accountability Act* – Sveikatos draudimo portatyvumo ir atskaitomybės aktas. (Angl.)

** Bostono profesionalų krepšininkų komanda.

Lui sugrįžo su lėkštėmis garsiųjų Eleinės kalmarų ir priėmė užsakymus nieko neužsirašydamas: Berger ir Liusė norėjo paragauti ypatingo škotiško viskio, Bakardi, nepaisydama savo vardo, paprašė obuolių martinio, o Marinas padvejojęs papurtė galvą ir atrodė, jog jaučiasi nejaukiai. Niekas į jį nekreipė jokio dėmesio, ir Skarpeta suprato, kas atsitiko. Ji pasilenkė už Liusės ir palietė Marino ranką.

Jis atsilošė, medinė kėdė sugirgždėjo, ir jis tarė:

– Kaip sekasi?

– Ar kada esi čia buvęs? – paklausė Skarpeta.

– Tai ne man. Ne mano skonio smuklė. Nenorėčiau asmeniškai kalbėtis, kai už dviejų staliukų sėdi Barbara Volters*.

– Tai ne Barbara Volters. Jie turi „Red Stripe“, „Buckler“, „Sharp's“. Nežinau, ką tu geri šiais laikais, – pasakė Skarpeta.

Ji neragino jo gerti ar negerti. Ji bandė pasakyti, jog jai nerūpi, ką Marinas gers, tai jis turėtų tuo rūpintis, o jai rūpi tik jis pats. Marinas tarė Lui:

– Ar dar turite „Red Stripe“?

– Būkite tikras.

– Gal kiek vėliau, – pasakė Marinas.

– Gal kiek vėliau, – pakartojo Lui kartu su kitais užsakymais ir nuėjo.

Berger žiūrėjo į Skarpetą, o ji nukreipė žvilgsnį į vyrą su baltu „Stetson“, sėdintį prie lango.

– Supranti, apie ką galvoju, – sakė jai Berger.

– Tai ne jis, – atsakė Skarpeta.

– Vos negavau infarkto, kai įžengiau pro duris, – tarė Berger. – Neįsivaizduoji. Pamaniau, kaip tai gali būti?

– Ar jis dar ten, kur turi būti?

– Kalbi apie pragarą? – įsiterpė Liusė, kuri, atrodo, puikiai suprato, apie ką jos kalba. – Būtent ten jis ir turėtų būti.

* Barbara Walters – amerikiečių žurnalistė, TV laidų vedėja.

– Neturėk tokių minčių, Roki, – tarė jai Marinas.

Paprastai jis šitaip pravardžiuodavo Liusę, nes ji niekada nesuprasdavo, kada reikia baigti suptis, visada reikalaudavo, kad jis su ja boksuotųsi ar eitų imtynių, kol jai sukako dvylika, ir visa tai baigėsi. Jo antrasis vardas buvo Rokas, todėl tai, kad jis vadindavo ją Rokiu, visada sujaudindavo Skarpetą, tarsi dalį savęs jis būtų atidavęs jai. Jis mylėjo Liusėje tai, ką mylėjo savyje, tik to nesuprato.

– Man nesvarbu, ką kažkas sako, pašėlusiai mėgstu tuos prakeiktus filmus, – pasakė Bakardi, kai Lui vėl sugrįžo pas juos. – Net ir tą paskutinį, „Rokį Balboa". Visada verkiu jo pabaigoje. Nežinau, kodėl. Dėl tikro kraujo ir žarnų? Nė ašaros. Tačiau filmuose? Esu pamišusi.

– Ar kuris nors vairuojate? – vėl paklausė Lui, ir, kaip paprastai, atsakė pats: – Žinoma, ne. Niekas nevairuoja. Nesuprantu, kas atsitiko. Žemės trauka, – pridūrė, leisdamas jiems suprasti, jog gėrimai stiprūs. – Pradedu pilstyti, ir pasidaro sunku. Negaliu pakelti butelio, todėl nepaliauju pilstęs.

– Tėvai mane čia atsivesdavo, kai buvau dar vaikas, – sakė Berger Liusei. – Tai senasis Niujorkas. Reikėtų įsiminti kiekvieną smulkmeną, nes vieną dieną nieko nebeliks iš tų laikų, kai viskas buvo geriau, net jei tada taip ir neatrodė. Žmonės ateidavo čia ir kalbėdavo apie meną bei filosofiją. Hanteris Tompsonas*. Džo Dimadžis**.

– Iš tikrųjų niekada nebūčiau pamaniusi, kad Džo Dimadžis galėtų kalbėti apie meną ir filosofiją. Apie krepšinį – galbūt, bet tikrai ne apie Meriliną Monro. Visi žino, kad jis nekalbėdavo apie ją, – tarė Liusė.

* Hunter Thompson – amerikiečių žurnalistas, knygų apie JAV kontrkultūrą autorius.
** Joe DiMaggio – italų kilmės amerikiečių krepšininkas, žaidęs „New York Yankees" komandoje.

– Geriau turėk vilties, kad neegzistuoja tokie dalykai kaip vaiduokliai, – tarė Bentonas savo beveik dukterėčiai. – Po to, ką padarei.

– Norėčiau tavęs apie tai paklausti, – tarė Liusei Bakardi, gurkštelėdama savojo gėrimo. – Oho. Na, jame velniškai daug obuolių.

Uždėjusi savo ranką ant Marino rankos palinko prie jo, o toje vietoje, kur susiėjo jos prašmatnios krūtys, šmėkštelėjo ištatuiruota peteliškė.

Bakardi tarė:

– Kadangi tas prakeiktas daiktas taip paslaptingai užstrigo, tai niekada ir nebeteko pamatyti tos prakeiktos nuotraukos. Tai klastotė, tiesa?

– Apie ką kalbi? – nekaltai paklausė Liusė.

– Neapsimetinėk nekalta lapute, – nusišypsojo Bakardi ir įsipylė savo obuolių martinio, nelabai elegantiškai.

Skarpeta tarė Berger:

– Vaikystėje tikriausiai matydavai čia kokių nors įdomių žmonių.

– Daug žmonių iš tų fotografijų ant sienų, – tarė Berger. – Apie pusę iš jų Liusė niekada net negirdėjo.

– Na štai ir vėl. Suknistai įdomu, ar kas nors įpils man išgerti, – tarė Liusė. – Man vis dar dešimt metukų. Būsiu dešimties visą savo gyvenimą.

– Tavęs čia nebuvo, kai nušovė Džoną Kenedį, nei tada, kai Bobą, ar kai nužudė Martiną Liuterį Kingą*. Ką jau kalbėti apie Votergeitą**, – tarė Berger.

– Ar praleidau kažką labai gero?

– Neilo Armstrongo išsilaipinimą Mėnulyje. Tai buvo nuostabu, – pasakė Berger.

* JAV prezidentas Dž. Kenedis nušautas 1963 m., senatorius R. Kenedis – 1968 m., afroamerikiečių pilietinių teisių judėjimo lyderis M. L. Kingas – 1968 m.

** Votergeito (angl. *Watergate*) skandalas – JAV XX a. 8-ojo dešimtmečio skandalas, pavadinimą gavęs nuo Votergeito biurų komplekso, lėmęs prezidento R. Niksono atsistatydinimą 1974 m.

– O aš tada jau buvau, ir tuomet, kai mirė Merilina Monro, – vėl prisijungė prie pokalbio Bakardi. – Todėl paklausykit. Papasakokite man apie tą nuotrauką. Tą kirminą, ar kaip žiniasklaida tai vadina.

– Internete yra tikros jos nuotraukos, – tarė Marinas. – Keletas jų. Taip būna. Kažkoks šiknius, dirbantis morge, atsiunčia nuotraukas. Turėtume uždrausti žmonėms įsinešti telefonus, – tarė jis Skarpetai. – Priversti juos palikti morgo biure, kaip aš turiu palikti savo ginklą, kai įeinu į kalėjimą. Padėti į seifą ar panašiai.

– Tai netikra fotografija, – pranešė Liusė. – Nevisiškai. Tik nuo kaklo. Visa kita aš iškirpau, priklijavau ir padidinau.

– Manote, kad ji iš tikrųjų buvo nužudyta? – labai rimtai paklausė Bakardi.

Skarpeta buvo mačiusi tą padirbtą fotografiją ir tai, ką apie ją rašė Eva, be to, buvo gerai susipažinusi su visais įrašais, susijusiais su byla. Jeigu ji nebūtų išgėrusi daugiau kaip pusės savo vieno salyklo škotiško viskio, tikro ir neskiesto, tikriausiai nebūtų buvusi tokia atvira.

– Tikriausiai, – tarė ji.

– Tikriausiai būtų pernelyg įžūlu pasakyti apie tai per CNN, – kreipėsi į Skarpetą Bentonas.

Ji gurkštelėjo dar kartą. Škotiškasis buvo malonus, su durpių prieskoniu, kuris atsklido iki jos nosies ir išnyko kažkur smegenyse, giliau negu prieš tai.

– Žmonės nustebtų, jei sužinotų, ko aš nepasakau, – tarė ji. – Eva Pybles pasielgė kur kas teisingiau.

Liusė apkabino pirštais stiklinę, pakėlė ją į tetą, paskui priglaudė prie lūpų, pauostė ir lyžtelėjo – panašiai, kaip vyno degustuotojas ragauja geriausią vyną. Ji pažvelgė į Skarpetą iš po savo beisbolo kepuraitės snapelio ir nusišypsojo.

Patricia Cornwell
Skarpeta

Iš anglų kalbos vertė
Vesta Berkmanienė

Redaktorė
Inga Jankauskaitė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Maketavo
Sigrida Juozapaitytė

Tiražas 3 000 egz.

Išleido UAB „Baltų lankų“ leidyba
Kęstučio g. 10, LT-08116 Vilnius
leidykla@baltoslankos.lt
www.baltoslankos.lt

Spausdino UAB BALTO print / Logotipas
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius
info@logotipas.lt
www.logotipas.lt

Metusi privačią teismo patologės praktiką Čarlstone, Pietų Karolinoje, Kei Skarpeta sutinka padirbėti Niujorke: policijos departamentas paprašo jos ištirti sužalotą pacientą, uždarytą Belevju psichiatrijos ligoninės kalėjimo kameroje. Grandinėmis ir antrankiais surakintas Oskaras Beinas reikalauja, kad jį apžiūrėtų būtent Skarpeta. Vos tik daktarė užsimauna pirštines ir imasi darbo, jis prabyla – ir ji išgirsta vieną keisčiausių istorijų savo gyvenime...

Patricios Cornwell Kei Skarpeta – stipriausias charakteris populiariojoje grožinėje literatūroje.

The Wall Street Journal

Patricia Cornwell (Patricija Kornvel) – viena iš didžiausios tarptautinės sėkmės sulaukusių ir perkamiausių autorių pasaulyje, jos knygos išverstos į trisdešimt šešias kalbas ir išleistos daugiau kaip penkiolikoje šalių. Ji įkūrė Virdžinijos teisės mokslų ir medicinos institutą ir yra Niujorko vyriausiojo medicinos tyrėjo tarnybos teismo medicinos mokymo programos tarybos narė, taip pat Harvardo filialo Makleino ligoninės, kur dirba psichiatrijos tyrimų advokate, nacionalinės tarybos narė. 2008-aisiais Cornwell pelnė „Galaxy British Book Awards" premiją už geriausią metų detektyvinį trilerį – tai pirmoji amerikietė, laimėjusi šią prestižinę premiją. Naujausi ir garsiausi jos bestseleriai – *Mirusiųjų knyga*, *Rizika* ir *Žudiko portretas: Džekas Skerdikas – byla baigta*. Anksčiau yra parašiusi *Post mortem* – vienintelį romaną, per vienerius metus laimėjusį penkis garsius literatūrinius prizus. O jos knyga *Žiauru ir neįprasta* gavo prestižinę britų „Gold Dagger" premiją už geriausią 1993 metų romaną. Pats daktarės Kei Skarpetos personažas laimėjo 1999 metų Šerloko premiją už geriausią amerikiečių rašytojų sukurtą detektyvą.

Lietuviškai jau išleisti šie rašytojos kūriniai: *Juodoji byla, Visi įkalčiai, Žiauru ir neįprasta, Grobuonis*.

www.patriciacornwell.com

ISBN 978-9955-23-508-8

www.baltoslankos.lt